Queſtiones vtiles ſubtiliſimi Doctoris Joannis Scoti Super Libros priorum.

Eiuſdem queſtiones ſuper Libros poſteriorum.

¶ Incipiunt Queſtiones Doctoris ſubtilis Joānis Scoti ſuper libros Priorum analeticoꝝ Ariſtotelis.

Queritur circa librum priorum primo. Utrū de ſillogiſmo ſimplr. ſit ſciētia. Arguit ꝙ nō: q2 oīs ſciētia habet̃ p diffōnes tanq̄ p mediū: ſ3 de ſillogiſmo ſimpliciter. nō habet̃ diffinitio: ergo nec ſcientia. Maior pat3: q2 diffinitio eſt mediū demonſtratiōis: vt p3 ſecūdo poſterioꝝ. ⁊ minor patet: q2 ſillogiſmus ſimplr. eſt qōdam complexū: modo ſolius incomplexi eſt diffinitio. ¶ Scđo omnis ſcientia eſt notitia habita p demōſtrationē: ſed de ſillogiſmo ſimplr. nō habet̃ notitia per demonſtrationē. Maior patet: q2 ſcia eſt hitus p demōſtrationē acq̄ſitus: vt p3 2° poſterioꝝ. ⁊ minor p3: q2 tunc demōſtratio iſta per quā de ſyllo ſimplr habet̃ ſcia eſſet notior ſyllo ſimplr. ⁊ per ɔ̄ñs ſcia de demr̄atiōe ꝑcederet ſciam de ſyllo ſimplr: qđ tñ eſt falſum. ¶ Tertio: q2 de diffōne ⁊ diuiſione: ⁊ alijs argumentationib⁹ a ſyllo ſimpliciter nō hēm⁹ ſciaꝫ diſtinctā. ergo nec de ſyllo ſimplr. tenet ɔ̄ña. q2 iſta ſunt inſtr̄a ſciēdi: queādmodū ⁊ ſyllo: ⁊ hōc appet idu cēdo per libros Ariſtotelis. ¶ Quarto: q2 de ente per accñs non eſt ſcia: vt p3. 6° meta. ſed ſillo ſimpliciter. eſt ens per accñs: q2 eſt aggregatio ex pluribus ꝓpōnibus q̄rū quelibet eſt in actu: mō ex plurib⁹ exntibus in actu nō fit niſi vnū per accñs: vt p3. 7. metaphy. ¶ Quinto: q2 oīs ſcia eſt de nec̄ijs ipoſſibilibus aliter ſe hr̄e: ⁊ ꝑpetuis: vt p3 p̄mo poſterioꝝ. ſed ſillo ſimplr. non eſt hmōi: mō pōt alr ſe hr̄e: cū q̄nq3 ſit: ⁊ q̄nq3 non. ergo ⁊c̃. ¶ Oppoſitū arguit̃. per Ar. qui in iſto libro dat nobis ſciam de ſillo ſimplr. ¶ In qōne p̄mo videbit̃: quō de aliquo eſt diuerſimode ſcia. 2° videbit̃ expoſitio terminoꝝ qōnis. ⁊ 3° videbit̃ ad queſitum.

Quantum ad p̄mū notanduꝫ ꝙ de aliquo pōt eſſe ſcia tripl'r. vno mō tanq̄ de illo de quo aliqđ ſcit̃: ⁊ hoc dupl'r. Uno mō tanq̄ de reb⁹ ſignificatis per ſubm ɔclonis queādmodū dicimus ꝙ de lactuca habemus ſciam ꝙ ſanat febrē: ſicut ēt dicit Ar. in p̄mo poſterioꝝ. ꝙ infinite ſciunt̃ in ꝓpōne vli. Scđo tanq̄ de ſubo ɔclonis: vt qn̄ dicimus de triāgulo demonſtrat̃ habere ⁊c̃. Scđo mō de aliquo dicit̃ ſcia tanq̄ de illo qđ ſcitur de aliq̄: ⁊ ſic dr̄ in 2° poſterioꝝ. ꝙ paſſio ſcit̃ de ſubto. Tertio mō de aliquo eſt ſcia: tanq̄ de illo qđ ſcit̃. ⁊ hoc dupl'r. vno mō vt hoc v̄bum ſcire accipit̃ non modal'r: vt qn̄ dico: ſcio cātare: id eſt habeo artē cantādi. Alio mō vt hoc v̄bum ſcire eſt mediū determinās ꝓpōnē: ⁊ hoc quadrupl'r: vt dicit Linconiēſis p̄mo poſterioꝝ. q2 p̄mo mō ſcia eſt compꝛehēſio v̄itatis et ɔtingētis ad vtrūlibet: vel vt in paucioꝛib⁹. Scđo mō ſcia eſt cōpꝛehēſio v̄itatis cōtingētis: vt in plurib⁹: ⁊ ſic ſciunt̃ multe ɔclones ſcie nālis. Tertio mō ſcia eſt cōpꝛehēſio v̄itatis neceſſarie: ⁊ cōtingenter: ⁊ ſic ſciunt̃ tā p̄ncipia q̄3 ɔclones. Sed 4° mō ſcia eſt ɔpꝛehēſio v̄itatis nec̄ie dubitabilis que nata ē fieri euidēs per p̄miſſas ſillogiſtice applicatas. ⁊ iſto mō ſumit̃ ɔclo demonſtratiua: vt hō eſt riſibilis: aut ſignificabile per talē ɔclonē: vt hoīem eſſe riſibilē: ⁊ qd ſit tale ſignificabile poſtea videbit̃: ⁊ hoc de p̄mo.

De ſecundo notanduꝫ ꝙ iſta dictio ſimplr. in ꝓpoſito nō denotat diuerſitateꝫ ſilloꝝ: ſed denotat diuerſum modū accipiēdi iſtuꝫ terminū ſillus. vn̄ iſte terminus ſillus aliter accipit̃ cuꝫ determinatione ſibi addita: vt cuꝫ dicimus: ſillus dyalecticus vel ſillus demonſtratiuus. ſ3 aliqn̄ accipit̃ iſte terminus ſillus loquēdo ſimplr. ſine aliqua determinatiōe ſibi addita: vt dicēdo ſillus. ⁊ iſtā acceptionē abſolutā ſine aliq̄ addito denotat iſta dictio ſimplr. in ꝓpoſito. ⁊ ſic accipitur iſta dictio ſimpliciter. in 2° topicoꝝ. vbi dicit̃. Simpliciter dico. ꝙ ſine addito dico. ¶ Sed dubitat̃ ⁊ vr̃. ꝙ hec dictio ſimplr. denotat diuerſitatē ſillorū: q2 denotat ſillm cōponi ex terminis nō ſignificatiuis: cuius ſignum eſt ꝙ Ar. in iſto libro ponit oīa exēpla in terminis ſignificatiuis. Scđo ꝙ ſillus ſimplr. nō ordinat̃ ad aliquē finē: ſed q̄libet alius ſillus ordinat̃ ad aliquē fineꝫ. igit̃ iſta dictio ſimplr. denotat diuerſitatē ſilloꝝ. Maior ꝓbat̃ q2 finis ſillogiſmi ſimplr. nō eſt ſcia: cū ſciētia ſit finis demonſtratiōis: nec opinio cū ſit finis ſilli dyalectici: nec apparēs demōſtratio: q2 illa ē finis ſophyſtice: igit̃ nō ordinat̃ ad finē. ¶ Ad iſta dico. ꝙ iſta dictio ſimplr. nō denotat ſilluꝫ cōponi ex terminis nō ſignificatiuis: q2 ꝓprietates ⁊ paſſiones cōſiderate de ſillo in iſto libro habent verū in oī ſillo de mūdo ſiue cōponat̃ ex terminis ſignificatiuis: vel nō ſignificatiuis. ¶ Ad p̄mā dico. ꝙ illi termini non ſunt ſimplr. nō ſignificatiui: vn̄ iſta lr̄a. a. ſignificat ſeipſam: ⁊ quālibet ſibi ſil'em. ⁊ ideo Ar. explicat in iſtis terminis ad ſignificandū ꝙ bonus ſillus non tenet ſpāliter gr̄a aliquoꝝ terminorū: ſed gnāliter in oībus terminis: ⁊ hoc cōſeruata cōſili diſpōne terminoꝝ. ¶ Ad ſecundā dico. ꝙ tā ſciētia q̄3 opinio eſt finis huius ſcientie: q2 de vtroq3 determinat iſta ſcia quātum ad ꝓprietates cōes: que ſe tenēt ex pte illationis: ſed nō quātū ad v̄itates p̄miſſarū ſuppoſita illatiōe. ¶ Scđo notandū: vt p3 ex p̄ma pte qōnis ꝙ ſcia eſt notitia nec̄ia veri dubitabilis nata fieri euidēs per p̄miſſas in forma ſillogiſtica applicatas. per hoc ꝙ dicit̃ neceſſaria: differt ſciētia a notitijs falſis: ⁊ etiā a veris cōtingētib⁹. per hoc ꝙ dicit̃ veri dubitabilis differt ſcia p̄ncipijs per ſe euidētibus que a cognoſcētibus qd nois non pn̄t dubitari. Pōnit̃ ibi nata fieri ⁊c̃. q2 nō opꝫ ꝙ de facto ſit euidēs per p̄miſſas applicatas in ſillo: q2 pōt eē euidens per experientiā. v̄bi gr̄a. Iſta ɔclo luna eſt eclypſabilis. pōt eē euidēs per experiētiam: que tn̄ eſt demōſtrabilis. Deinde ponit̃ per p̄miſſas in ſillo applicatas ad dr̄iam quorūdā p̄ncipioꝝ nālium: vt ꝙ ignis eſt calidus vel hmōi. vnde tale p̄ncipiū eſt notitia nec̄ia dubitabilis ſicut ab inexperto: tn̄ illa notitia nō dicit̃ ſcia: eo ꝙ nō pōt fieri euidens per p̄miſſas in forma ſillogiſtica applicatas: immo ſolum poteſt fieri euidens per experientiam.

De tertio recolenda eſt diſtinctio p̄us poſita ꝙ de aliquo pōt eſſe ſcientia: vt de ſubo ɔclonis: vel vt de re ſignificata per ſubm ɔclonis: vel vt de ɔclone demōſtrata. tūc ſequunt̃ tres ɔclones. ¶ Prima eſt ꝙ de ſillogiſmo ſimplr. vt de ɔclone demonſtrata: vt nō eſt ſcientia. Probat̃: q2 ſillus ſimplr non eſt cōcluſio demōſtrata: ⁊ ideo nō opꝫ ꝙ de ſillo verificentur iſte cōditiones: que dr̄r de ſcientia iſto mō dicta: ſicut ꝙ ꝙ ſit ex neceſſarijs ex impoſſibilibus aliter ſe hr̄e: ꝙ non ſit de ente per accñs: ⁊ ſic de alijs. ¶ Secūda concluſio eſt ꝙ de iſto termino ſillus loquēdo ſimplr ſine additione eſt ſciētia tanq̄ de ſubo. Probat̃: q2 ſubijcit̃ in multis concluſionibus demonſtratis in iſto libro. vt in iſtis: oīs ſillus fit ex tribus terminis. Oīs ſillogiſmus fit ex duabus ꝓpoſitionib⁹: ⁊ ſic de ɔſimilibus. ¶ Tertia conclu

ſio eſt. ꝙ de omni ſillo eſt ſcientia tanq̄ de re ſignificata per ſubm̄ concluſionis. Probat̄: q̄ꝛ omni ſillo cōueniūt ꝓprietates demonſtrate de ſillogiſmo in iſto libro: vtpu ta fore ex trib⁹ terminis ex duabus ꝓpoſitionibus: ⁊ ſic de alijs ꝓprietatibus oſtenſis in iſto libro. ¶ Tunc ad rōnes. Ad pͥmam ɔcedo ꝙ ſciētia habet̄ per diffinitionē tanq̄ per mediū. mō de iſto termino ſillogiſmus dat̄ diffinitio: vt patet pͥmo huius. nec dꝫ imaginari ꝙ iſtud cōplexū ſillus ſimplr̄ diffiniat̄: q̄ꝛ id cōplexū non eſt intelligibile. ſꝫ hec dictio ſimplr̄. ſit determinatio hui⁹ termini ſillus. ſed eſt determinatio hui⁹ verbi loquit̄. vel dico ſimplr̄. loq̄ndo de iſto termino ſillus ſine addito. ¶ Ad ſcḋam ɔcedo maiorē ⁊ nego minorē. ¶ Ad ꝓbationem cōcedo ꝙ demōſtratio illa eſt notior quātū ad neceſſitatē illationis: nō tn̄ quātū ad ꝓprietates verificabiles de demōſtratione. vbi grā. in ſill. pͥmū pͥncipiū eſt euidentiſſime notū. ſ. quātū ad euidentiā: tn̄ eſt bene dubitabile quātū ad ꝓprietates dicibiles de pͥmo pͥncipio: vt pꝫ 4° meta. ¶ Ad tertiā q̄liter de alijs inſtrumētis ſciendi habet̄ ſciētia: ⁊ vbi dicet̄ in alia q̄ōne. ¶ Ad q̄rtam dico. ꝙ auctas dꝫ intelligi ꝙ de ꝓpoſitione per accñs vera: nō eſt ſcientia tanq̄ de cōcluſione demōſtrata. mō dictum fuit ꝙ iſto modo non eſt ſcientia de ſillogiſmo ſimplr̄. Et per idem patet ad ſequentem.

Q. II.

Queritur ſecūdo. Utrū ſillus ſimpliciter. ſit ſubm̄ in libro pͥorū. Arguit̄ ꝙ nō: q̄ꝛ ſillus eſt inſtrꝫ acquirēdi ſcientiā huius libri. igit̄ ſillus nō eſt ſubm̄ in iſta ſciētia. ɔñia tenet: q̄ꝛ inſtrumētū acqrendi ſcientiā ponit̄ in gñe cauſe efficientis: ⁊ ſubm̄ in gñe cauſe mālis: mō efficiens ⁊ mālis nō coincidūt: vt pꝫ 2° phyſicoꝝ. ¶ Scḋo. q̄ꝛ ſubm̄ alicuius ſciētie dꝫ eſſe cōe: ad oīa contēta in illa ſcia: ſed ſillus nō eſt cōis ad oīa cōſiderata in iſta ſcia: q̄ꝛ hic determinat̄ de inductiōe exēplo ⁊ enthymemate: que nō ſunt ſillogiſmi. ¶ Tertio: q̄ꝛ ſubm̄ in aliqua ſciētia dꝫ eē adequatū illi ſciētie: ita ꝙ nō tranſcēdat limites eius: ſed ſillus nō eſt adequatū ſubm̄ hui⁹ ſciētie: cū ſit ſubꝫ in tota logica: vt cōiter dr̄. igit̄ ⁊c̄. ¶ Quarto: q̄ꝛ ſillus eſt ſubm̄ in libro elenchoꝝ. igit̄ nō in iſto libro. tenet ɔñia. q̄ꝛ iſte ſunt diuerſe ſciētie. ⁊ añs patet: q̄ꝛ ſillogiſmus ſophiſtic⁹ eſt obligtūs ſilli. mō idē eſt iudex recti ⁊ oblig: vt patet 3° de aīa. igit̄ eadē eſt ſcientia de ſillo: ⁊ ſillo ſophyſtico. ¶ Quīto: q̄ꝛ nullus ſillus eſt hui⁹ ſubm̄: ergo ſillus nō eſt huius ſubm̄: tenet ɔñia. p locū a toto in quātitate ad ſuā partē: ⁊ añs apparet inducēdo. ¶ Sexto: q̄ꝛ cuiuſlibet ſciētie aīa eſt ſubm̄ igit̄ ſillus nō eſt ſubiectū huius ſciētie. ¶ Oppoſitū arguit̄ per cōiter exponētes iſtū librū qui ponūt ꝙ ſillus eſt ſubꝫ huius: eo mō quo in aliqua ſcia totali aſſignat̄ vnū ſubm̄. ¶ In q̄ōne pͥmo videbit̄ de equocatione huius noīs ſubm̄. 2° qd ſit ſubm̄: vt ptinet ad ꝓpoſitū: ⁊ que ſint eius conditiones. ⁊ tertio videbitur de queſito.

Quantum ad pͥmū notandū. ꝙ hoc nomē ſubꝫ: eſt equocū ad ſex. Nam pͥmo dicitur ſubm̄ de ſuba cui inheret aliqua forma ſubalis vel accidentalis: vt paries dicit̄ ſubm̄ albedinis. ⁊ aīa ſubm̄ ſcie. ¶ Scḋo mō dicit̄ ſubm̄ de ente in actu: ⁊ ſic dicit̄ 5° phyſicoꝝ. ꝙ neceſſe eſt oēm motū eſſe mutationē de ſubo in ſubm̄. ⁊ hoc ad dr̄iam mutatiōis: que aliq̄ñ eſt de negato in affirmatū: vt gnātio. ⁊ aliq̄ñdo ecōtra: vt corruptio. ¶ Tertio mō dr̄ ſubm̄ de ſeruo: ⁊ ſic dr̄ pͥmo politice. ꝙ ſcḋa cōbinatio pͥncipalis ipſius ɔdiuiſionis eſt inter pͥncipans ⁊ ſubm̄: que a nā eſt ꝓpter ſalutē. ¶ Quarto mō dicit̄ ſubm̄ de inferiori per pͥdicationē: vt dicit̄ in aꝑpredicamētis: q̄ñ alterū de altero pͥdicat̄: vt de ſubo. i. de inferiori. ¶ Quīto mō dr̄ ſubm̄ in relōne ad pͥdicatū: ⁊ ſic dicit auctor ſūmularū: ꝙ ſubm̄ eſt de quo aliud dicit̄. ſ. pͥdicatū. ¶ Sexto mō dicit̄ ſubꝫ in relōne ad rōnē: quēadmodū dicimus ꝙ in aliqua ſciētia rōnali eſt vnū ſubiectū: ⁊ iſto mō dicit auctor in pͥmo poſterioꝝ. ꝙ ſcientia vna eſt vnius gñis ſubti: ptes ⁊ paſſiōes eius cōſiderās. ¶ Itē dicit auctor. 4. meta. ſicut vnus ſenſus eſt vnius generis ſenſibilis: ita vna ſciētia eſt vnius generis ſcibilis. i. ſubiecti. ⁊ hec de primo.

Quantum ad ſcḋm notandum ꝙ ſubm̄: ⁊ paſſio ſunt duo termini: quorū vnus. ſ. ſubꝫ eſt terminus abſolutus. vl̄ cōnotatiu⁹. ⁊ alter eſt ɔnotās: vt iſte terminus: hō. eſt ſubm̄ reſpectu huius termini riſibile. qui eſt paſſio. ⁊ ſi ambo termini. i. ſubm̄ ⁊ paſſio ſint cōnotatiui: tunc terminus qui eſt paſſio cōnotat aliud: vel aliq̄liter vltra ſignificationē: ⁊ cōnotationē ſubti: vt iſti termini. motus velox vel tardus ſunt cōnotatiui. ⁊ iſte terminus motus ſe hꝫ per modū ſubiecti. ⁊ totū iſtud diſiūctū: velox vel tardus. ſe hꝫ per modū paſſionis. ⁊ ideo cōnotat aliud vel aliqualiter vltra ſignificationē: ⁊ cōnotationē ſubiecti. ¶ Scḋo notandū. ꝙ ipſius ſubti: in aliqua ſcientia totali ſunt alique cōditiones. ¶ Prima eſt ꝙ ſubm̄ dꝫ eſſe pͥmo notū in illa ſcientia: cuius eſt ſubm̄. ¶ Scḋa eſt ꝙ tale ſubm̄ debet eſſe cōe: ad oīa cōſiderata in illa ſciētia: ⁊ iſta ſequit̄ ex pͥcedēti: q̄ꝛ colora ⁊ magis cōfuſa ſunt ad cognoſcēdū: vt patet pͥmo phyſicorū. ¶ Tertia cōditio. ſubm̄ debet eſſe adequatū: ita ꝙ non trāſcendat cōſiderationē illius ſciētie: cuius eſt ſubiectū. ¶ Quarta cōditio: ꝙ debet pͥdicari explicite vel implicite reſpectu paſſionū pͥncipaliū illius ſciētie. ¶ Quinta ꝙ poſſit dici in recto vel in obliquo de ſubiectis aliarum cōcluſionū minus pͥncipaliū que determinant̄ in illa ſciētia. ¶ Sexta. ꝙ per ipm̄ poſſit cōueniēter reſponderi ad q̄ōnē querētē de quo determinet̄ in illa ſciētia. ¶ Et notandū ꝙ ſecūda cōditio nō debet intelligi: ꝙ ſubꝫ ſit cōe: ſm̄ pͥdicationē: ſed ſufficit ꝙ oīa conſiderata in illa ſcientia reducant̄ ad illud ſubꝫ: vel pͥncipiū: vel pars ſubti: velut paſſio totius ſubti. i. vel principij vel partis eius. ⁊ ita de alijs modis qb⁹ ſit reductio vni⁹ ad alterū. pꝫ igit̄ qd ſit ſubꝫ: ⁊ que ſint ei⁹ ꝓprietates. Et hec de ſecūdo.

Quantum ad tertiū notandū ꝙ ſi in aliqua ſciētia totali aſſignat̄ vnū ſubꝫ: id eſt ſubiectū cōtractū: tn̄ ꝓpter aliquā cōditionē pōt eſſe ſubm̄ ptis illius ſciētie: vt vbi grā. in arithmetrica aſſignat̄ iſte terminus numerus pro ſubiecto: qui terminus ɔtractus per iſtā conditionē ſonoꝝ: eſt ſubm̄ in muſica: que eſt ſubalternata arithmetrice. ⁊ ideo ad inquirēdū ſubiectū huius libri oportet prouidere de ſubiecto totius logice: ⁊ tunc per diuiſionē illius ſubiecti: inuenie̅t ſubm̄ huius libri: ⁊ aliorū libroꝝ logicalium. ¶ Tunc ſit pͥma concluſio: ꝙ iſte terminus ſillogiſmus non eſt ſubm̄ in tota logica. probat̄. q̄ꝛ ſubm̄ debet eſſe cōe ad oīa cōſiderata in illa ſcientia: cuius eſt ſubiectū. ſed iſte terminus ſillogiſmus: nō eſt cōis ad oīa conſiderata in logica. ergo. Maior patet per vnā conditionē pͥus poſitā. Minor patꝫ: q̄ꝛ in logica. determinat̄ de diffinitione ⁊ diuiſiōe: de enthimemate: ⁊ inductione. ad que iſte terminus ſillogiſmus nō eſt cōis. ¶ Secūda cōcluſio eſt ꝙ iſte termin⁹. inſtrumentū ſciēdi. eſt ſubm̄ in tota logica. Probat̄ per conditiones poſitas. q̄ꝛ eſt cōis ad omnia cōſiderata in logica. nec tranſcendit metas logice. igit̄ ⁊c̄. Ex iſtis poteſt haberi ſubiectū huius libri: ꝙ omne inſtrm̄ ſciendi eſt diuiſio vel diffinitio vel argumētatio: ſi eſt diuiſio ſic eſt liber diuiſionū Boetij. Unde q̄ꝛ iſte modus ſciēdi per diuiſionē

eſt valde imꝑfectus: ideo de ipſo nõ curat Ariſto. Si de diffõne ſic eſt ſecũdus poſterioꝝ: ⁊ ſextus thopicoꝝ. Si aũt determinet̃ de argumentatione: tunc q2 iſte modus ſciendi eſt ꝑfectiſſimus inter alios: ideo de ipſo Ar. fecit quaſi totã logicaꝫ. Unde conſideratio de argumẽtatione vel eſt de argumẽtatione quãtũ ad ſe totã: vel quãtuꝫ ad eius ptes. ſi quãtuꝫ ad partes eius: vel quãtuꝫ ad ptes ꝓpinquas: vel remotas. ſi quãtum ad remotas ſic eſt liber predicamẽtoꝝ: ad cuius ſupplementũ facti ſũt libri. Porphyrij. ⁊ ſex ꝑncipioꝝ. ſi quãtuꝫ ad propinquas: ſic eſt liber ꝑyhermenias: qui eſt de enunciatione. ⁊ eſt pars ꝓpinqua argumẽtationis. Si aũt fiat cõſideratio de argumẽtatiõe quãtũ ad ſe totã: vel hec eſt quãtũ ad ꝓprietates cões ſe tenẽtes ex pte neceſſitatis illationis: ⁊ ſic eſt liber ꝑoꝝ. cuius ſubm eſt argumẽtatio quãtũ ad eius ꝓprietates generales ptinentes ad neceſſitatẽ illatiõis. vel ↄſideratur de argumẽtatione quãtum ad ꝓprietates ſpeciales cõtractas ad aliquã mãm ſpecialẽ: ⁊ hoc gnaq3 modis. Uel q2 cõtrahit̃ ad mãꝫ ꝓbabilẽ: ⁊ ſic eſt liber thopicoꝝ. qui eſt de ſillogiſmo dyalectico. vel ad mãm neceſſariam: ⁊ ſic eſt liber poſterioꝝ qui eſt de demonſtratione. Uel ad mãm ꝓbabileꝫ apparenter. ⁊ ſic eſt cõſideratio de ſillo ſophiſtico in libro elenchoꝝ. vel ad mãm ꝑſuaſiuã circa humana agibilia: ⁊ ſic eſt liber rhetorice. vel ad mãm aĩe illicitam ꝓpter delectationẽ. ⁊ ſic ẽ poetria. Patet igit̃ qualiter iſte terminus argũ[us] eſt ſubm in iſto libro nõ ſimplr. ſed quãtum ad ꝓprietates cões que ſe tenẽt ex pte neceſſarie illationis. ⁊ hec de tertio. ¶ Ad rõnes. Ad pmã pꝫ ex dictis. Et ſi fiat ratio de argumẽtatione ⁊c̃. debet negari ↄñtia. Ad ꝓbationẽ. non eſt ſile in nãlib[us]: ⁊ i ꝓpoſito. Ad alias rõnes pꝫ ex dictis. Qõ. III.

Queritur tertio. Utrum ꝓpoſitio ſit oratio affirmatiua vl' negatiua alicuius de aliquo: vel alicuius ab aliquo. Arguit̃ ꝙ nõ: q2 ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua: igit̃ nulla negatiua. tenet ↄñtia. anteceden̄s ꝓbat̃. q2 ſequit̃. ꝓpoſitio eſt affirmatiua. igit̃ ꝓpoſitio eſt. igit̃ ſequit̃. ois ꝓpoſitio eſt. igit̃ ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua. Per iſtaꝫ regulaꝫ. qñ ad añcedẽs ſequit̃ ↄñs: ad ↄſeq̃ns diſtributũ ſequit̃ añs diſtributũ. ¶ Secũdo: q2 ois propoſitio affirmatiua eſt. igit̃ ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua. ↄſequẽtia ꝓbat̃. q2 ſeqtur. hec ꝓpoſitio affirmatiua eſt. igit̃ hec ꝓpoſitio eſt affirmatiua. ⁊ illa ꝓpoſitio affirmatiua eſt. igr̃ illa ꝓpoſitio eſt affirmatiua. ⁊ ſic de ſingulis. ergo per inductionẽ ſeq̃t̃. Si ois ꝓpoſitio affirmatiua ẽ: ꝙ ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua. ¶ Tertio: q2 ſeqtur. Ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua. ſed non ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua. igit̃ ois ꝓpoſitio eſt negatiua. ⁊ ſi dicit̃ ꝙ ↄſequens nõ ſeqtur: eo ꝙ añcedens eſt de diſtributo extremo: que bene valẽt ſi eẽt diſiunctiua. ¶ Cõtra hoc obijcit̃: q2 ſeqtur hec ꝓpoſitio eſt affirmatiua vel negatiua. igit̃ hec ꝓpoſitio eſt affirmatiua. vel hec ꝓpoſitio eſt negatiua. ⁊ ſic de ſingulis. igit̃ ſi ois ꝓpoſitio eſt affirmatiua vel negatiua: ſequit̃ ꝙ ois propoſitio ſit affirmatiua. vel ꝙ omnis ꝓpoſitio ſit negatiua. ¶ Quarto. ſi ois ꝓpoſitio ſit affirmatiua vel negatiua: tũc ſequit̃ ꝙ ſi ois propoſitio ſit affirmatiua ꝙ nulla eſſet negatiua. mõ ↄſequẽs eſt impoſſibile. q2 quotienſcũq3 ↄñs eſt: ipm eſt ꝓpoſitio negatiua. ⁊ tñ añcedens eſt poſſibile. ¶ Quinto arguit̃ de ꝓpoſitionibus ypotheticis de excluſiuis exceptiuis de qb[us] non apparet an ſint affirmatiue vel negatiue. ¶ Sexto arguitur de propoſitionibus in qbus ponit̃ terminus infinit[us] affirmatiuus: ⁊ ꝙ tales ſint affirmatiue patet per Ariſto. in pmo ꝑyhermenias. ybi dicit. ꝙ ad affirmatiuã de ꝑdicato infinito ſequit̃ negatiua de ꝑdicato finito. ſed ꝙ tales ſint negatiue probat̃: q2 inferunt negatiuas. Et cõfirmat̃: q2 tales includũt in ſe negationes: cuius virtus eſt diſtribuere terminũ ſequẽtẽ: ⁊ nõ diſtribuit affirmatiue: igit̃ negatiue: ⁊ per ↄſequẽs ꝓpoſitiones ſunt negatiue in qbus ponunt̃ hꝫ termini infiniti vel priuatiui. ¶ Oppoſitum arguit̃ per diffõnem ꝓpoſitionis datam in littera. ¶ In iſta qõne pmo dãde ſunt alique regule ad cognoſcendum de ꝓpoſitione ypothetica an ſit affirmatiua vel negatiua. ¶ Secũdo videbit̃ qd requirat̃ ⁊ ſufficiat ad veritatẽ negatiue: ⁊ qd ad ṽitateꝫ affirmatiue.

Quantum ad pmum ſciendũ ꝙ quedã eſt ꝓpoſitio mere cathegorica: ⁊ aliqua ypothetica: ⁊ aliqua que nõ eſt ypothetica: per cõiunctionem expꝛeſſam: equipollet tamen ypothetice: vt ꝓpoſitio excluſiua: ⁊ copulatiua reduplicatiua: ⁊ ꝓpões in qbus ponuntur iſta verba incipit: deſinit: generari: corrũpi: vel ↄſimilia. Sicut quedã eſt cathegorica in qua ponit̃ terminus infinitus vel priuatiuus: ⁊ alia in qua nõ ponit̃. Tunc de iſtis ꝓpõnibus per ordineꝫ dantur regule. ¶ Prima eſt ꝙ ꝓpoſitio cathegorica de terminis finitis eſt mere affirmatiua: qñ copula pncipalis remanet affirmatiua. ⁊ dico notãter pncipalis: q2 ſi dicat̃ ſortes qui non diſputat ẽ albus. iſta eſt affirmatiua: nõ obſtante ꝙ copula minus pncipalis ſit negatiua: ⁊ ꝓpoſitio iſta eſt negatiua: cuius copula pncipalis eſt negata. Ex quo ſequit̃. ꝙ illa propoſitio eſt negatiua: cuius copulã ꝑcedit negatio vel explicite vel implicite cadẽs ſuper copulaꝫ. ⁊ dico explicite: vt hõ nõ currit. implicite vt nemo currit. Ex qbus ſequit̃. ꝙ iſte ſunt negatiue. ego nego ↄñtiam: ego contradico tibi. nec iſte diſputat. nunq3 fui rome. ⁊ ſic de cõſimilibus. q2 quelibet iſtorum includit negationẽ ante copulã. ¶ Secunda regula eſt quãdo ꝓpoſitio cathegorica: in qua ponit̃ terminus infinitus: ſiue a parte ſubiecti: ſiue a parte ꝑdicati eſt affirmatiua: dum tñ copulaꝫ illius propoſitionis nõ precedat negatio aliqua alia a negatiõe incluſa in termino infinito. pꝫ: q2 iſte terminus non hõ curri[t] affirmatiue ſignificat oia alia ab hoie: ſicut iſte terminus hõ ſignificat hoiem: cuius ſignũ eſt ꝙ ſibi poteſt addi cõuenienter ſignuꝫ vle negatiuũ vel negatio faciẽs ꝓpoſitionem vleꝫ negatiuaꝫ. ⁊ ideo qñ negatio addit̃ a parte predicati poſt copulã negatio efficitur infinitãs ⁊ manet ꝓpoſitio affirmatiua. vt dicit Ar. pmo huius. caplo ſcdo in fine. Unde iſte ſunt affirmatiue hõ eſt non bonuꝫ. homo eſt non albũ. Et ſi querat̃ de modalibus: dico ꝙ dicte regule ſe extendũt ad modales. Unde iſta. cõtingit nulluꝫ .b. eſſe .a. eſt affirmatiua. ſed iſta. ↄtingens nõ eſt .b. eſſe .a. eſt negatiua. nõ obſtãte ꝙ modus ſit affirmatiue. ¶ Tertia regula eſt. ꝙ ꝓpoſitiones ypothetice: nõ ſunt affirmatiue vel negatiue ratione cathegoricarũ: ex qbus componunt̃. ſed ratione cõiunctionis: per quã ꝓpoſitio ſit ypothetica. que ſi fuerit affirmatiua ꝓpoſitio ypothetica eſt affirmatiua. ⁊ ſi negatiua ipſa eſt negatiua. vt iſta eſt affirmatiua. aĩal currit. ſi hõ currit. ⁊ ſi hec dictio ſi. eſſet negatiua: vt dicendo: nõ animal currit. ſi homo currit. tunc pma eſt negatiua: ⁊ debet intelligi: ꝙ iſta negatio non cadat non ſuper iſtam ꝓpoſitionẽ aĩal currit. ſed ſuper iſtã coniunctionẽ ſi: ⁊ tũc denotat ↄñtiam non valere. videlꝫ ꝙ non eſt: ꝙ ſi animal currit. homo currit. Ex qbus ſeqtur. ꝙ due ꝓpoſitiones cõtradictorie. ſunt ambe affirmatiue. Probat̃. q2 diſiunctiua eſt ↄtradictoria copulatiue ypothetice ex partib[us] contradictorijs partibus diſiunctiue. ⁊ tñ vtraq3. ſ. taꝫ diſiunctiua q3 copulatiua eſt affirmatiua: cũ in vtraq3 cõiunctio remaneat affirmatiua. igr̃ ⁊c̃. ¶ Sꝫ obijcit̃. q2 ↄtradictio eſt affirmatio ⁊ negatio vni[us]

⁊ eiuſdē:vt patz.pͥmo elenchoꝝ:igiť ſi vna ꝯtradictoria/rū eſt affirmatiua reliqua erit negatiua. ¶ Reſpondeť. ꝙ ꝯdictio eſt oppōvnꝰ ⁊ eiuſdē.ſeu affirmatio ⁊ negatio. vel ſaltē affirmatio alteriꝰ:que equipollet negatiue illius. mō diſiunctiue equipollet negatiua ⁊ copuᵉ ſibi ꝯdictorie eꝫ. ¶ Quarta regula eſt.ꝙ ꝓpoſitiones equipollentes ypotheticis:nō ſunt pure affirmatiue vel pure negatiue. eo mō quo pure cathegorice.⁊ ideo in eis aſſumenda eſt affirmatio ⁊ negatio:ſicut in ypotheticis que componūt ipſas.Et ſi arguať.ꝙ iſtud vbū incipit.includat negatio/nem:que cadit ſuper copulaꝫ.igiť per pͥmā regulā propo ſitio in qua poniť hoc vbum incipit erit ſimplr negatiua. nō habēdo reſpectū ad ſuas exponētes. ¶ Reſpondeť. ꝙ iſta nō valet pro tanto ꝙ negatio incluſa in illo verbo nō intelligiť cadere ſup vtrāqꝫ exponētes:ſed ſuper alte/rā tm̄.Verū eſt tn̄ ꝙ ꝓpoſitiones in qͥbus ponunť hͤ dͥ/ctiones pn̄t dici affirmatiue vel negatiue cū additione. vbi gr̄a. Iſta.ſortes incipit eſſe:eſt affirmatiua de hoc ver bo incipit.Similiter iſta.tm̄ animal eſt hō.eſt excluſiua affirmatiua:⁊ ita de alijs.⁊ hec de pͥmo.

Quantum ad 2ᵐ notandū.ꝙ quedā eſt propo/ſitio de ineſſe:⁊ qͥdam de pn̄ti.⁊ que/dā de pͥterito.⁊ quedā de futuro.Alia eſt modalis:⁊ talis quedā eſt de poſſibili:⁊ quedā de impoſſi:⁊ quedā de ne/ceſſario:⁊ quedā de ꝯtingenti:⁊ in qualibet iſtarū diuer/ſimode eſt aſſignāda cā veritatis.Et ſit tūc pͥma ꝯcluſio iſta.ꝙ ad veritatē ꝓpōnis cathegorice:non requiriť nec ſufficit:ita eē ſicut ipſa ſignificat. Probať pͥmo.ꝙ hoc nō requiriť:qꝛ iſta eſt vera. Nulla chymera eſt hyrcocerꝰ. ⁊ tn̄ nihil eſt ita ſicut ipſa ſignificat.ſimilr iſta eſt va.Ax. fuit hō.⁊ tn̄ ita eſt ſicut ipſa ſignificat.cum Ax.non ſit. ¶ Scd̄o patet.ꝙ non ſufficit:qꝛ iſta ꝓpoſitio hō eſt aſi/nus.ſignificat in eſſe quid eſt.qꝛ ſignificat hoiem eſſe.⁊ ita eſt.ꝙ hō eſt:⁊ tn̄ iſta eſt falſa. ¶ Scd̄a ꝯcluſio.ꝙ ad veritatē ꝓpōnis nō ſufficit:ꝙ qūocūqꝫ ipſa ſignificat:ita ſit. Probať.qꝛ de ꝓpoſitionibus de pͥterito:⁊ futuro:⁊ de poſſibili:⁊ de qͥbuſdā ꝓpoſitionibus neceſſarijs:que ſunt vere:⁊ tn̄ nō eſt ita qualitercūqꝫ iſte ſignificāt:igiť. Ideo danť alique regule. ¶ Prima eſt:ꝙ ad vitatē ꝓpoſitio/nis cathegorice affirmatiue:⁊ de pn̄ti ⁊ de ineſſe:requiri/tur:⁊ ſufficit ineſſe q̄litercūqꝫ ipſa ſignificat eſſe.vbi gr̄a. ad vitatē iſtius.hō currit.ſufficit ineſſe q̄litercūqꝫ ipſa ſi/gnificat eē. ¶ Scd̄a regula eſt:ꝙ ad vitatē ꝓpōnis affir/matiue de pͥterito ſufficit ita fuiſſe q̄litercūqꝫ iſta ꝓpoſi/tio ſignificat fuiſſe:⁊ nō reqͥriť ineē.qꝛ ipſa ſignificat fuiſ/ſe. ¶ Tertia regula.ꝙ ad vitatez ꝓpōnis affirmatiue de futuro requiriť ita fore q̄litercūqꝫ ſignificat eē futurꝫ. vt ad vitatē iſtius.antixpͥs currit.nō requiriť:ita eſſe:q̄li/tercūqꝫ ipſa ſignificat:ſed ſufficit ꝙ ille currat q̄litercūqꝫ ipſa ſignificat fore. ¶ Quarta regula:ꝙ poſitio affirma/tiua de poſſibili ex eo eſt vera:qꝛ pōt eſſe qualitercunqꝫ ipſa ſignificat poſſe eē.vbi gr̄a.iſta eſt va:aliqͦ pōt eē qͦ nūqꝫ erit.⁊ ad vitatē iſtius nō requiriť:ita eē nec ita fore: ſed ſufficit poſſe eſſe q̄litercūqꝫ ipſa ſignificat poſſe eſſe. ¶ Quīta regula:ꝙ ad vitatē ꝓpōnis de neceſſario.ſi ſit de pn̄ti requiriť ſic eē de neceſſitate q̄litercūqꝫ ipſa ſigni ficat neceſſe eſſe:⁊ ſi de pͥterito reqͥritur:ſic fuiſſe de neceſ ſitate q̄litercūqꝫ ipſa ſignificat nec̄io fuiſſe.⁊ ſic de pͥteri/to ⁊ poſſibili ſuo mō. ¶ Et notandū:ꝙ cū cuilibet ꝓpō/ni affirmatiue ꝯdicat vna negatiua eadeꝫ erit cā vitatis affirmatiue:⁊ falſitatis negatiue.ſ.ꝯdictorie.Unde ad vi/tatē ꝓpōnis cathegorice negatiue de pn̄ti:⁊ de ineſſe ſuf/ficit nō ita eſſe q̄litercūqꝫ per affirmatiuā ſibi ꝯtradicto/riā ſignificat eſſe.⁊ ita de illa de pͥterito:qͦ ad eius vitatē ſufficit nō ita fuiſſe q̄litercūqꝫ ꝑ affirmatiuaꝫ ſibi ꝯtradi/ctoriaꝫ ſignificať fuiſſe.⁊ dꝫ intelligi:ſignificať vel ſigni/ficeť.ſi ſua ꝯtradictoria eſſet.⁊ ita ꝯformiter pōt dici de negatiuis de futuro.de poſſibili de neceſſario.aut de im/poſſibili.patet igiť.vn̄ aliqua ꝓpoſitio eſt affirmatiua.⁊ vn̄ negatiua:⁊ vn̄ propoſitio cathegorica hꝫ cām verita/tis ⁊ falſitatis.Tunc ad rōnes. ¶ Ad pͥmam cōcediť pͥ/ma ꝯn̄tia.⁊ negatur ſcd̄a.Ad ꝯcluſionē dico.ꝙ regula dꝫ intelligi de diffōne ꝯn̄tie negatiue.Ad ſcd̄am negať ꝯſe/quētia. ¶ Ad ꝓbationē dico:ꝙ ad iſtas ſingulares an̄tiſ nō ſequiť ꝓpoſitio vl̄is:que eſt cōſequens:cuius cā eſt ꝙ multe ſūt ſingulares ꝯn̄tis:quaꝝ vna pōt inferri ex aliqͣ ſingulari an̄tis.vbi gr̄a.iſta eſt vna ſingularis ꝯn̄tis.iſta ꝓpoſitio eſt affirmatiua.demonſtrata vna negatiua:que non pōt inferri ex aliqua ſingulari an̄tis. ¶ Ad tertiā cō/cedo maiorē ⁊ minoreꝫ:ſed negať ꝯn̄tia. ¶ Ad ꝓbatio/nem dico:ꝙ ex illis ſingularibus non inferunť iſte vl̄es: qꝛ inductio non dꝫ ſic fieri mediāte diſiunctione. ¶ Ad quartā ꝯcedo ꝯn̄tiaꝫ ⁊ dico:ꝙ ꝯn̄a nō eſt impoſſibile:lꝫ nō poſſet eſſe verū:⁊ ideo quotiēſcūqꝫ ꝯn̄a eſt ipm̄:eſt fal/ſum:⁊ etiā antecedēs ex quo inferť. ¶ Ad quintā dictuꝫ eſt in queſtione. ¶ Ad ſextā dico:ꝙ iſta ꝯſequētia nō va/let iſta infert negatiuā.ergo eſt negatiua.vt patet ex pce/dentibꝰ. ¶ Ad ꝯfirmationē dico:ꝙ negatio incluſiua in termino infinito:nō diſtribuit terminū in ꝓpōne in qua poniť terminus infinitus in termino infinito:non diſtri/buit terminū in ꝓpoſitione:in qua poniť terminus infini/tus.ſed in vna alia.vbi gr̄a.dicēdo. Non homo eſt aſinꝰ: negatio incluſa in ſubiecto nō diſtribuit iſtum terminuꝫ homo in iſta propoſitione:ſed in vna alia.ſ.in iſta.aliqs eſt aſinus qui non eſt hō ⁊c.

Qō. IIII:

Queritur quarto. Utrum omnis ꝓpoſitio ſit vl̄is particu/laris indefinita vel ſingularis. Arguiť ꝙ non de iſtis propoſitionibus. Ois homo eſt totum in quātitate.Omnis hō eſt ter/minus cōis ſigno vniuerſali determina/tus.⁊ ſic de alijs de qͥbus non videtur.ꝙ ſint vniuerſales:qꝛ tūc eſſent falſe:⁊ tn̄ ponit ipſas auctor ſūmularū.ſ.ꝙ ſint vniuerſales.patet:qꝛ ibi ſubijciť ter/minus cōis cū ſigno vl̄i. ¶ Scd̄o:qꝛ iſta.ois phenix eſt: non eſt vl̄is:qꝛ ſubm non diſtribuiť pro pluribꝰ.⁊ tn̄ hoc ſignū ois ad minus requirit tria ſuppoſita:igiť videť.ꝙ illa non ſit vl̄is.⁊ tn̄ iſti ſubijciť terminus cōis cū ſigno vl̄i. ¶ Tertio dubitať de iſtis.non ois homo currit.Aſi/nus cuiuſlibet hois currit:⁊ de cōſimilibꝰ. ¶ Quarto de iſtis.oēm hoiem eſſe animal eſt neceſſariū.Omnē hoieꝫ currere eſt ꝯtingens:⁊ ſic de ſimilibus que videnť eſſe vniuerſales ex quo in eis ſubijcitur terminus cōis ſigno vniuerſali determinatus.⁊ tn̄ non ſūt vl̄es:qꝛ ſunt vere: ⁊ quelibet ſuarum ſingularium eſt falſa.

Oppoſitum arguitur.per Ariſto.in pͥmo huius pͥmi libri. ¶ In iſta queſtione ſūt multa dubia de diuerſis propoſitionibꝰ.Et pͥmo dubita/tur de ꝓpoſitionibus ypotheticis quāte ſint.Et reſponde/tur vno mō ꝙ ꝓpoſitiones ypothetice:non ſunt quante. imo iſta dictio ſolum intelligitur de ꝓpoſitione cathego/rica. ¶ Sed ꝯtra hoc obijciť:qꝛ iſta tria queſita:que:qͣ/lis:quāta:non ſoluꝫ querūt de cathegorica:imo taꝫ de ca/thegorica:vt patet in ſūmulis. Ideo aliter diciť.ꝙ ꝓpo/ſitiones ypothetice ſunt quāte ſm̄ quātitateꝫ cathegori/carū ex quibus cōponunť.ita ꝙ ſi vtraqꝫ pars ypotheti/ce ſit vl̄is ipſa dꝫ dici vniuerſalis vt iſta. Si ois hō cur/rit.ois homo moueť.ſed ſi vna partiū ſit vl̄is:⁊ alia pticu/laris vel indefinita:tūc non dꝫ dici ſimplr.vl̄is:ſed ptim vniuerſalis:⁊ partim pticularis. ¶ Scd̄o dubitať de ꝓ

poſitionibus excluſiuis exceptiuis:⁊ hꝰ.⁊ videt̃ ꝙ tales debēt dici quāte ſ3 quātitatē ẏpothetícarū qbus correſdent. vt verbi gratia. Iſta:tantū animal eſt homo: equipollet iſti copulatiue.aial eſt hō:⁊ nihil ab aiali eſt hō.⁊ qꝛ iſta ꝑtim eſt vlis:⁊ ꝑtim ꝑticularis:ideo illa excluſiua debet conſimilr denominari quāta.Similr dicit̃ de ꝓpoſitionibus in quibus ponit̃ iſtud verbū incipit: deſinit vel hꝰ. Uel poteſt dici.ꝙ tales ſunt quāte: ſicut ſimplices cathegorice:verbi gratia.iſta.ſortes incipit eſſe eſt ſingularis.homo incipit eē eſt indefinita.⁊ iſta. Omnis hō incipit eſſe eſt vniuerſalis. ¶ Tertio dubitat̃ de iſta. imediate poſt hoc erit inſtans. Pro quo ſciendum.ꝙ iſta equipollet iſti copulatiue:inſtans erit poſt hoc:⁊ nullum erit mediū3 anteꝗ̃ non erit inſtans.⁊ qꝛ iſta copulatiua eſt ꝑtim vniuerſalis:⁊ ꝑtim indefinita:ideo iſta:imediate poſt hoc erit inſtans:eſt cōſimiliter quāta. ¶ Quarto dubitat̃ de iſta.Omnes apoſtoli ſunt duodecim:⁊ ꝙ hoc ſignum ōis teneat̃ collectiue. ¶ Reſpondetur.pro quo ſciendū ꝙ ſignum vniuerſale ſumptū collectiue denotat terminū cui additur ſtare ꝓ maiori multitudine ſuppoſitorū cōtentorū ſub illo termino. Item denotando.ꝙ nihil ſit contentum ſub illo termino:ꝙ non ſit pars illius multitudinis:verbi gratia.dicendo.Omnes apoſtoli ſūt duodecim:iſtud ſignum omnis denotat idem:ꝙ iſta copulatiua:aliqui apoſtoli ſunt duodecim:⁊ nullus eſt apoſtolus:quin ſit aliquis iſtoru3 duodecim:⁊ tunc ſicut iſta copulatiua eſt partim particularis:⁊ partim vniuerſalis. ita ⁊ iſta.omnes apoſtoli ſunt duodecim. ¶ Quinto dubitatur de iſta. Totus ſortes eſt minoꝛ ſorte:⁊ dicit̃ ꝙ eſt vniuerſalis capiēdo hoc ſignum.totum diſtributiue: qꝛ ſignificat ꝙ quelibet pars ſortis eſt minoꝛ ſorte. ¶ Sexto dubitatur de propoſitionibus in quibus ponitur aliquis iſtorum terminorum continue ab eterno omnino ⁊ hꝰ. ¶ Reſpondetur.ꝙ tales ſunt vniuerſales.qꝛ ſequit̃ ab eterno fuit homo.igitur heri fuit homo: ⁊ pridie: ⁊ ſic in infinitum:⁊ ſic ſignificando equipollet iſti:ſemper fuit homo:ſed quandocūq3 iſte terminus eternum accipitur cathegorematice ⁊ adiectiue.⁊ tunc iſta dictio ab eterno ſignificat pro omni infinito: vt ſi diceretur ab eterno fuit homo:vtputa a deo fuit homo. Eode3 modo iſta.cōtinue per horam ſortes mouebitur.eſt vniuerſalis: ⁊ ſignificat idem ꝙ omni tēpoꝛe huius hore ſortes mouebit̃. Similiter de iſta dicendo. Sortes eſt albus qui eſt vniuerſalis:qꝛ ſignificat ꝙ omnis pars ſortis eſt alba. ¶ Septimo dubitat̃ de iſta infinita.puncta ſunt in cōtinuo. Reſpondet̃ ꝙ accipiendo hoc ſignum infinita ſincathegorematice:tunc ipſa eſt vniuerſalis affirmatiua.⁊ ſignificat idem quod iſta.quotlibet punctis plura ſunt in cōtinuo: ⁊ ſue ſingulares ſunt iſte. Duobus punctis plura ſunt in continuo: tribus punctis plura ſunt in continuo.⁊ ſic in infinitū. Ex quo ſeqt̃.ꝙ aliq ponētes ſingulares dicte ꝓpōnis.ſ.iſtas:male ponūt. Duo puncta ſūt in ꝯtinuo tria pūcta:⁊ ſic in īfinitū.qꝛ ſi poneret̃ caſus ꝑ imaginationē ꝙ tres homines traherent nauim:⁊ nulli pauciores illis. Deinde.40.vna3 aliam poſtea.50.tertiam:⁊ ſic in infinitum. Tunc antecedens eſſet verum.ſ.infiniti homines trahunt nauem:⁊ tamen iſte ſingulares ſunt falſe.igitur duo homines trahunt nauem.⁊ ideo debet inferri:igitur duobus hominibus plures trahunt nauem.⁊ hoc eſt verum. ¶ Octauo dubitat̃ de propoſitionibus in quibus ponuntur relatiua diuerſitatis:vt iſta nomina ceteri ſinguli ⁊ hꝰ. Reſpondet̃.ꝙ propoſitio in qua ponitur hoc nomen ſinguli vel iſtud nomē ceteri:⁊ ideo in inductione vltima particula.⁊ ſic de ſingulis eſt propoſitio vniuerſalis:vel equipollet propoſitioni vniuerſali.ſed illa in qua ponitur hoc nomen aliq non eſt vniuerſalis:imo indefinita. ¶ Nono dubitatur de iſtis propoſitionibus.in quibus ponūtur termini numerales.vt iſti termini.duo ⁊ tres ⁊c̃.⁊ videtur ꝙ ſint vniuerſales.qꝛ ſub ſubiectis cōtingit deſcendere ad inferioꝛa per propoſitionem copulatiua3:qꝛ ſequit̃.decem homines currunt.igitur duo homines currunt.⁊ tres homines currunt. Reſpondet̃.ꝙ tales propoſitiones ſunt indefinite:⁊ non vniuerſales qđ patet:qꝛ ſubm propoſitionis vniuerſalis:non poteſt omnis diſtribui:qꝛ nō cōuenienter dicit̃:nullus omnis homo currit.⁊ tamen hꝰ termini numerales non ſuſcipiūt diſtributione3 vt dicendo.Omnis duo homines currūt. Ideo notandū ꝙ terminus numeralis ſignificat multitudinē:⁊ ideo ad propoſitione3 in qua ſubycit̃ terminus numeralis: ſequuntur alie propoſitiones: quarum ſubſupponunt ꝓ partibus illius multitudinis: quēadmodū ad nomen ſignificans totum integrale: ſequitur nomen ſignificans partē totius integralis. Per hoc patet ad inſtantiam:qꝛ terminus numeralis:non ſignificat per modum diſtribuentis aut diſtributi.ſed ſignificat multitudinem ad qua3 requirunt̃ ſue partes. Iſtis premiſſis ſit iſta ꝯcluſio ꝙ ōis ꝓpō eſt vlis. Particularis indefinita vel ſingularis. Probat̃ in propoſitione vel ſubycit̃ terminꝰ diſcretus:⁊ ſic eſt ꝓpoſitio ſingularis. Aut terminꝰ cōis: ⁊ hoc tripliciter.vel terminus cōmunis ē ſine ſigno.⁊ ſic eſt indefinita.aut cum ſigno:⁊ hoc vel vniuerſali:⁊ ſic ē propoſitio vniuerſalis.vel particulari:⁊ ſic eſt propoſitio particularis. ¶ Ad rationes.ille tres prime propoſitiones ſunt ſingulares:qꝛ ſenſus eſt:ꝙ iſtud complexu3:ōis homo eſt totū in quātitate:⁊ ita de aliꝭ duabus. ¶ Ad ſecundā dico.ꝙ illa.non omnis homo eſt animal.eſt particularis.⁊ iſta.aſinus cuiuſlibet hominis currit.eſt idefinita.qꝛ licet ponatur ibi ſignum vniuerſale:tamen non ponitur ad totum ſubiectum. ¶ Ad tertiam dico.ꝙ iſta eſt vniuerſalis.vnde ſignum vniuerſale denotat predicatum propoſitionis dici de quolibet contēto ſub ſubiecto:non cōnotando multitudinem:aut paucitate3 ſuppoſitorum ſubiecti.⁊ ideo ſuppoſito ꝙ ſit vnum ſubiectum ſuppoſitum non minus.propter hoc propoſitio eſt vniuerſalis. ¶ Ad aliam dico.ꝙ iſte ſunt ſingulares.qꝛ ſunt modales in ſenſu compoſito. Unde iſta omnem hoīem eſſe animal eſt neceſſarium:equipollet huic.omnis homo eſt animal eſt neceſſaria. ⁊ ſic de aliꝭ.

Queſtio. V.

Queritur quinto. Utru3 diffinitio ſyllogiſmi ſit vā.in qua dicitur ſyllogiſmus eſt oratio in qua quibuſda3 poſitis ab his que poſita ſunt aliꝰ accidit de neceſſitate: eo ꝙ hec ſunt. Arguitur ꝙ non ſolius incomplexe eſt diffinitio:ſed ſyllogiſmus eſt quid cōplexum. igitur. ¶ Secundo:qꝛ nullius accidentis eſt diffinitio: vt patet ſeptimo metaphyſice.ſed ſyllogiſmus eſt accñs: cum ſit qualitas antecedentis.igitur. ¶ Tertio iſta diffinitio non competit cuilibet ſyllogiſmo:igitur non eſt bona.tenet ꝯſequentia ex ſexto topicoꝛu3: ⁊ maioꝛ apparet. qꝛ non competit enthimemati.⁊ tamen dicit Ariſtoteles primo poſterioꝛum: ꝙ enthimema eſt vere ſyllogiſmus. ¶ Quarto:qꝛ iſta diffinitio non eſt bona . que competit aliꝭ a diffinito:modo iſta diffinitio eſt hꝰ.igitur.probat̃. qꝛ competit inductioni:qꝛ inductio eſt oratio in qua quibuſda3 poſitis.ſ.pluribus ſingularibus aliud ab his que poſita ſūt.ſ.propoſitio vniuerſalis:de neceſſitate accidit eo ꝙ hec ſunt.ſ.propter plures ſingulares. Et confirmatur:qꝛ competit conſeqn̄tie in qua arguitur.ab exponibilibus ad expoſitā. vt dicendo animal eſt homo.⁊ nihil

aliud ab animali eſt homo . igitur tantuz animal eſt hō.
nam iſta conſequētia eſt oratio in qua quibuſdam poſi-
tis.ſ.exponibilibus duabus.aliud ab his que poſita ſunt
.ſ.expoſita de neceſſitate accidit:eo ꝙ hec ſunt. ¶ Quin-
to cōtra partes diffinitionis.⁊ p̄mo contra iſtam partem
oratio:q꞉ ſyllogiſmus nō eſt vna oratio.ergo non eſt ora-
tio.cōſequentia tenet.per Ariſtotelez in p̄mo elenchoꝝ.
vbi dicit.q꞉ eadez eſt diffinitio orationis:⁊ vnius oratio-
nis.⁊ añtecedens apparet.q꞉ ſyllogiſmus eſt maior.minor
⁊ concluſio.⁊ per conſequēs plures orationes. ¶ Sexto
cōtra.iſtam particulaz in qua quibuſdā poſitis.q꞉ in ſyl-
logiſmo ponitur vna ſola oratio.ſ.copulatiua ex qua īfer
tur cōcluſio. ¶ Septimo cōtra.iſtaz partē de neceſſitate
accidit:q꞉ iſta implicat cōtradictionē.ꝙ concluſio adſit
de neceſſitate ⁊ ꝙ accidat de neceſſitate.q꞉ accidētia non
ſunt neceſſaria:vt patet p̄mo poſterioꝝ.Et confirmat̄:q꞉
in voluntate faciētis ſyllogiſmū eſt ꝓferre ꝯcluſionē fa-
ctis p̄miſſis vel nō ꝓferre.igit̄ concluſio nō ſequitur de
neceſſitate ꝓpter iſtas p̄miſſas. ¶ Octauo arguit̄ cōtra
iſtaz particulaz:eo ꝙ hec ſunt.q꞉ ꝓpter iſta nō ſeqtur cō-
cluſio.que ſine ſupplemento alterius nō ſunt cāe ſufficiē-
tes ad neceſſariaz illatonē cōcluſionis ex p̄miſſis.ſꝫ pre-
miſſe non ſufficiunt.vt patet de ſyllogiſmis ſecunde ⁊ ter
tie figure.q꞉ preter premiſſas indigent conuerſione ⁊ trā
ſpoſitione premiſſarum:aut conuerſione:per impoſſibi-
le.Et confirmatur.q꞉ quando ſunt premiſſe nondum eſt
cōcluſio.igitur non ex eo ꝙ premiſſe ſunt ſeqtur conclu-
ſio. ¶ Oppoſitum arguit̄.per Ariſtotelez in p̄mo huius
p̄mi. ¶ In queſtiōe p̄mo videbitur qd intelligimus per
iſtos terminos diffinitio diffinitum. Secundo videbitur
de diffinitione ſyllogiſmi.

Quantum ad p̄mum notandū.ꝙ diffinituz acci
pit̄ dupl'r. Uno mō pro termino:cuiꝰ
ſignificationez implicitaz exprimit diffinitio explicite.⁊
ſic attribuunt̄ diffinito tres conditiones.p̄ma eſt.ꝙ dif-
finitum eſt terminus incōplexus.ſcđa eſt.ꝙ diffinituz eſt
cōuertibile cum diffinitione.tertia eſt ꝙ nullū ſingulare
diffinitur.Alio modo accipit̄ diffinitū pro re ſignificata
per terminū cōuertibilē cuz diffinitione.⁊ ſic dicit cōmē-
tator in ꝓhemio de aīa.ꝙ diffōnes ſunt ſpecieꝝ ſingulariū
exiſtentiū extra animā:accipiēdo diffinitū p̄mo mō quā-
do diffinit̄ iſte terminus ſyll'us:q꞉ eſt terminus cōis incō
plexus cōuertibilis cuz diffinito.Sed accipiēdo diffini-
tuz ſcđo modo q̄ñ diffiniunt̄ oēs ſyllogiſmi de mūdo:q꞉
cuilibet ſyllogiſmo ꝯpetit iſta diffinitio. ¶ Scđo eſt no
tandū ꝙ duplex eſt diffinitio.quedā eſt diffō quid rei.⁊
quedā qd nominis.diffō quid rei eſt duplex.q꞉ q̄dam ex-
primit qd res eſt per verū genus ⁊ differētias formales
ſine explicatiōe alicuius extranee ꝯditiōis:⁊ voco extra-
neaz cōditionē.puta ꝙ diffō non exprimat a quo res eſt
in quo eſt:cuius gratia ſit aliqui aliquā hō ꝯditionē.ſed
ſolus dz exprimere quid res eſt:⁊ talis diffō datur ſolum
de ſubā cōpoſita:vt patet ſeptimo meta. ¶ Scđa eſt dif-
finitio qd rei que non ſolū exprimit qd res eſt:ſed cū hoc
explicat aliquā extraneā cōditionē.vt vbi grā. Diffinitio
accidētis ſi ſit bona dz exprimere ſubm:⁊ in diffinitione
materie dz explicari forma ⁊ ecōtra in diffinitiōe forme
mā. Sed diffinitio qd nominis ꝓpe dicit̄ deſcriptio:⁊ ē
illa que exprimit explicite ſignificationē implicitam ter
mini diffiniti:⁊ ad talez deſcriptionē ꝙ ſit bona ſufficiūt
tres cōditiones. ¶ Prima eſt.ꝙ ſit cōuertibilis cum dif
finito. ¶ Secūda eſt.ꝙ exprimat explicite ſignificatio-
nez diffiniti. ¶ Tertia eſt.ꝙ ſit ſine nugatione.⁊ ſic pa-
tet de iſtis terminis diffinitio ⁊ diffinituz quid ſignificēt:
⁊ qbus dicunt̄.Et hec de p̄mo.

Quantum ad ſecundū ponuntur concluſiones.
¶ Prima eſt.ꝙ diffinitio ſyllogiſmi
non eſt ſimpl'r qditatiua. Probatur.q꞉ diffinitio ſimpl'r.
qditatiua non eſt niſi ſubē compoſite.modo ſyllogiſmus
non eſt ſubā cōpoſita ⁊c̄. ¶ Secūda ꝯclo eſt.ꝙ diffō p̄di
cta ſyllogiſmi nō eſt diffō qd rei.ꝓbat̄.q꞉ ſyllogiſmus eſt
accñs.mō in diffōne accñtis dz explicari ſubꝫ.ſed in iſta
nō explicat̄:igit̄ ⁊c̄. ¶ Tertia ꝯcluſio eſt:ꝙ iſta eſt bona
diffinitio qd noīs.ſimil'r ꝓbat̄:q꞉ iſta diffō exprimit ex-
plicite qd hoc nomē ſyllogiſmus ſignificat implicite:cō-
uertibil'r:⁊ ſine nugatione.igitur illa diffō eſt bona tenet
ꝯſequētia per ꝯditiones p̄us poſitas:⁊ añcedēs apparet:
q꞉ de rōne ſylli eſt habere plures premiſſas:⁊ vnā cōclu-
ſionē:⁊ ꝙ ſit neceſſaria illatio cōcluſionis ex p̄miſſis.mō
p̄miſſe exprimunt̄ in iſta diffōne ꝑ hoc ꝙ dicit̄ qbuſdaz
poſitis.Simil'r cōcluſio per hoc.ꝙ dicit̄ aliō ab his que
poſita ſunt.⁊ illatio vtriqz exprimit̄ per hoc ꝙ dicit̄ acci-
dit de neceſſitate:eo ꝙ hec ſunt. His igit̄ premiſſis expo-
nenda eſt diffinitio.vnde in diffōne primo ponit̄ oratio
tanq̄ genus ad differentiā terminoꝝ incōplexoꝝ:⁊ dz
intelligi ꝙ ſit oratio nō cathegorica:ſed ypothetica facta
ex pluribus cathegoricis mediātibꝰ pluribus cōiunctio-
nibus:quarū vna eſt inter p̄miſſas:⁊ alia inter p̄miſſas ⁊
ꝯcluſiōes.Scđo ponit̄ iſta.in qua qbuſdā poſitis . ad dif-
ferentiā ꝯſequētie in qua ex vna ꝓpoſitione infert̄ alia:
cuiuſmodi eſt cōuerſio:equipollentia:enthimema:⁊ hmōi
quarū alique ſunt ꝯſequētie formales:⁊ alique neceſſa-
rie.Tertio ponit̄ aliō ab his que poſita ſūt . ad differētiā
ꝯſequentie que eſt a copulatiua ad alteram eius partez:
q꞉ in tali ꝯſequentia infert̄ idez per idē.ſimil'r ad differē-
tiā ꝯſequentie que eſt ab exponentibꝰ ad expoſitā:q꞉ ex-
ponētibus ⁊ expoſite correſpondet idē cōceptus in men-
te:⁊ ideo in tali ꝯſequentia infert̄ idē per idē. Quarto po-
nitur ibi.de neceſſitate accidit.ad denotādū.ꝙ ſi p̄miſſe
ſint vere:⁊ ꝯclo formetur neceſſe eſt ꝯcluſionē eſſe verā.
Quinto ponit̄:eo ꝙ hec ſunt.ad differentiaz inductionis:q꞉
in ſyllogiſmo ꝓpter hoc ꝙ p̄miſſe ſunt vere.cōcluſio eſt
vera ſi formet̄:ſed ꝓpter hoc ꝙ ſingulares inducētes ſūt
vere:nō ſeqtur ꝯcluſio vlis:niſi cointelligat̄ vna alia ꝓ-
poſitio vt patebit ſcđo huiꝰ. ¶ Ad rōnes.ad tertiaz dico:
ꝙ enthimema vere eſt ſyllogiſmꝰ.⁊ vere pōt fieri ſyllus.
¶ Ad ſeptimū dico.ꝙ iſta nō implicat ꝯdictionē.q꞉ per
ipſaz nō denotat̄ aliud niſi ꝙ ſi p̄miſſe ſint vere:⁊ cōclu-
ſio formet̄:neceſſe eſt cōcluſionē eſſe verā.⁊ per idē dicit̄
ad cōfirmationē. ¶ Ad octauū.iſtaz ſoluit Ar.in littera.
vnde ſyllus ſcđe vel tertie figure nō indiget aliqua ꝓpō-
ne totaliter diuerſa a p̄miſſis que ſumpte ſunt:ſed indiget
ꝯuerſione alicuiꝰ iſtarū a ſumptione.opꝫ aūt trāſpoſitio-
ne p̄miſſarū. ¶ Ad alias pꝫ ex dictis.Et ſic pꝫ qō. Q.VI.

QUeritur ſexto.Utrū ſyllogiſmus ſit genus ad ſyllum dya-
leticū:⁊ demōſtratiuū.Arguit̄ ꝙ non:q꞉
illud nō eſt genus ad aliquas ſpecies:qđ
nō diuidit̄ in iſtas ſpēs per differētias for
males ſe tenentes ex parte forme:ſed ſyl-
logiſmus non diuidit̄ in ſyllogiſmū dya-
leticū:⁊ demōſtratiuū per hō differentias formales.igit̄.
Maior pꝫ in ſcđo meta.⁊ minor.q꞉ ſyllogiſmus nō diui-
ditur in dyaleticū ⁊ demonſtratiuz per iſtas differētias
probabile neceſſariū:que ſe tenent ex parte materie ſyllo
giſmi.i.ex parte propoſitionū. ¶ Secūdo:q꞉ nullum cō-
plexuz eſt ſyllogiſmus reſpectu alicuius generis:ſed iſti
termini ſyllogiſmus dyaleticus:⁊ ſyllogiſmus demōſtra-
tiuus ſunt termini complexi.igit̄ reſpectu ipſoꝝ iſte ter-
minus ſyllogiſmus non eſt genus.Maior patet ex quid

nominis ꝓbabilis. vnde ꝓbabile dƷ eſſe terminus incō-plexus natus dici de pluribus: ꝛ minor nō eſt. ¶ Tertio qꝛ nullus ſillſ eſt genus ad ſillm dialecticū ꝛ demōſtratiuum. igiť. ꝯña pƷ per locum a toto in quantitate ad ſuā partem: ꝛ antecedēs apparet inducendo. ¶ Oppoſitum arguiť: qꝛ ſillus dialecticus ꝛ ſillus demōſtratiuus ſunt diuerſe ſpēs ꝛ de ipſis predicať ſillus in qd. igiť ꝛc. tenet ꝯña per diffinitionē gñis: ꝛ prima pars añtis apparet: qꝛ plus differunt ſillus dialecticus ꝛ demōſtratiuus ab inuicem ꝙ duo dialectici: ꝛ tñ duo dialectici differunt ab inuiceƷ numero. igiť dialecticus ꝛ demōſtratiuus differūt plus ꝙ numero ꝛ per conſequens ſpecie.

Notandū eſt ꝙ genus ꝛ totum in mō ꝯueniūt in hoc ꝙ vtrūqƷ ſe hƷ in plus ꝙ illud reſpectu cuius dř genus vel totū in mō: ſed differunt: qꝛ genus de ſua rōne determinat ſibi ꝙ ſit terminus incōplexus. ſcđo ꝙ habeat plures ſpēs de qbus predicet in quid ꝛ vniuoce. 3° ꝙ diuidať in iſtas ſpēs ꝑ dřias que ſe tenēt ex parte forme. ¶ Sed cōtra hoc obijciť: qꝛ tunc ſeq̄reť ꝙ hoc nomen ſuba non eſſet genus ad deū ꝛ hominē. ꝛ ꝓbatur ꝯñtia: quia ſuba nō diuidiť niſi per dřias mãles in iſtas ſubas. verbi grã. Suba vel eſt mãlis. vel imãlis. mō iſte differentie mãle ꝛ imãle ſe tenent ex parte mãe. ¶ Reſpōdeť negando ꝯñam: qꝛ ſuba per illas dřias nō diuidiť in ꝑdictas ſubas. ſƷ per iſtas differētias corporeū ꝛ incorporeum que ſe tenent ex parte forme. Sed totum in mō eſt terminus incōplexus reſpectu ſuꝑpſius ſumpti cū determinatione accidentali vel mãli. vel ſaltem eſt terminus vnus complexus quātum ſit pars in modo. verbi gratia. Iſte terminus hō eſt totum in mō reſpectu huius cōplexi hō albus: ꝛ dico notanter cū determinatione accidentali vel mãli. qꝛ ſi eſſet determinatio eſſentialis ſe tenens ex parte forme. tunc oro compoſita ex determinatione ꝛ determinabili eſſet diffinitio ꝛ non pars in modo. verbi gratia. de iſta oratione aĩal rōnale que non eſt pars in mō. ſed eſt diffinitio hominis. tunc ponantur ꝯclōnes. Prima eſt ꝙ iſte terminus ſillſ non eſt genus ad ſillm dialecticum ꝛ demōſtratiuuƷ. ſed ad iſtos terminos ſillſ dialecticus ſillſ demōſtratiuus. ꝓbatur ſupponendo ꝙ ꝓpōnes ex quibus componiť ſillſ ſint materie ſilli. Secundo ꝙ forma ſilli eſt modus inferendi ſeu illatio ꝯcludens ex premiſſis. Tunc arguitur: illud nō eſt genus ad ſillm dialecticum ꝛ demōſtratiuuƷ qđ in ipſos diuiditur per differētias mãles ꝛ non formales. ſillſ diuiditur in iſtas per iſtas dřias ꝓbabile neceſſariū: que ſe tenent ex parte ꝓpōnū que ſunt mãe ſilli: ꝛ nō ex parte illationis q̄ eſt forma ſilli. ſcđo qꝛ vel iſta dřia dialecticus eſt differētia accñtalis vel mãlis vel formalis. ſi accñtalis vel mãlis. tunc ſequiť ꝙ iſtud aggregatū ſillſ dialecticus. ſit pars in mō ꝛ nō ſillſ. Et ſi dicať ꝙ ſit dřia eēntialis formalis: tūc ſequiť ꝙ illud aggregatū ſit diffinitio ꝛ non ſillſ nec pars in mō. ¶ Scđa ꝯcluſio eſt: ꝙ iſte terminus ſillſ eſt totū in mō reſpectu iſtoꝝ terminorum ſillſ dialecticus ꝛ ſillſ demōſtratiuus. ꝓbať. qꝛ ois terminus incōplexus ē totū in mō reſpectu ſuꝑpſius ſumpti cū determinatione accñtali vel mãli. mō iſti termini dialecticus demōſtratiuus ſunt determinationes mãles addite huic termino ſillſ. igiť ꝛc. ¶ Tūc ad rōnē poſt oppoſitū eo mō dico. ꝙ iſti termini ſillſ dialecticus ꝛ ſillſ demōſtratiuus nō ſūt ſillſ. ſƷ qlibƷ eoꝝ eſt pars in mō reſpectu hꝰ termini ſillſ. ꝛ qñ ꝓbať ꝑ diffōnē gñis. Dico ꝙ nō oē de quo ꝑdicať genus in eo ꝙ qd: eſt ſua ſpēs. Nā genꝰ ꝑdicať in qd de diffinitiōe ſuoꝝ iferioꝝ. ꝛ tñ diffō nō eſt ſpēs: cū de rōne ſpēi ſit ꝙ ſit terminꝰ icōplexus. Rōnes ante oppoſitū ꝓbāt ꝯclōnes. Et ſic pƷ ad queſitū. Queſtio. VII.

Queritur ſeptimo. Utrū dici de omni ꝛ dici d nullo ſint ꝑncipia neceſſaria ꝛ ſufficiēt ad bonitatē ſilli. Arguitur ꝑmo ꝙ non ſufficiant: qꝛ ſi ſic. ſequereť ꝙ multe ꝯiugatiōes inutiles eēnt boni ſilli. ꝯña eſt falſum: qꝛ tūc nō eēnt inutiles. ꝛ ꝓbať ꝯñtia. qꝛ in pluribus ꝯiugationibus inutilibus inueniunť dici de oī ꝛ dici de nullo vt in ꝑma figura: qñ arguiť ex maiori vli affirmatiua ꝛ minori vli negatiua. ſcđo ſequereť ꝙ ex particularibus ꝛ indefinitis poſſet fieri bonꝰ ſillſ. ꝯña eſt falſuƷ: vt pƷ in iſto ꝑmo. ꝛ ꝓbať ꝯñtia: qꝛ in particularibus ꝛ indefinitis inueniunť dici de oī: ꝛ dici de nullo. vñ hic ē dici de oī hō eſt aĩal. qꝛ nihil eſt ſumere ſub ſubiecto d quo nō dicať predicatū: ꝛ hoc eſt dici de nullo hō nō eſt aſinꝰ: qꝛ nihil eſt ſumere ſub ſubto a quo nō remoueať ꝑdicatū. 3° qꝛ ſillogiſmi ſcđe ꝛ tertie figure ſunt boni ꝛ euidentes. ꝛ tñ nō tenet in virtute dici de oī: aut de nullo. igitur non omnis ſillogiſmus tenet in virtute iſtoꝝ ꝑncipioꝝ: ꝛ antecedēs apparet ꝑ Ariſtotelē in iſto ꝑmo. quarto qꝛ ſillogiſmus expoſitorius eſt bonus ſillſ. ꝛ tñ non tenƷ in virtute dici de omni aut de nullo cū ibi nullus ſit terminus diſtributus affirmatiue vel negatiue. quinto qꝛ vel eſſent ꝑncipia complexa vel incōplexa. nō cōplexa: qꝛ ꝑncipium cōplexū debƷ eſſe euidens ꝛ per ſe notū. mō iſtud ꝑncipium dici de oī nō eſt euidenter notū: cū nec ſit veꝝ nec falſum. igitur nec incōplexum: quia iſta dicta dici de omni: ꝛ dici de nullo ſunt complexa. ¶ Oppoſitum arguiť ꝑ Ariſtotelem in lra.

Notandum ꝙ iſtud dictum dici de omni non eſt oro completa: ꝛ indiget complemento: ꝛ poniť loco alterius ꝓpōnis. ſ. iſtius predicatum vlr ꝛ affirmatiue dici de ſubto. ¶ Scđo notandū ꝙ talis oro complexa ꝓprie non habƷ diffōnē nec deſcriptionē: qꝛ diffinitio ꝛ deſcriptio danť de terminis incōplexis. bene tñ pōt hře quandā explanationē vel interpretationē eo mō quo oro minus nota declarať ꝛ explicať ꝑ orōneƷ magis notam. Et ideo iſta deſcriptio vel explanatio dici de omni eſt qñ nihil eſt ſumere ſub ſubto de quo nō dicatur ꝑdicatum. ꝛ debet ſic intelligi: ꝙ ꝓpō vlis affirmatiua ſignificat ꝑdicatū dici de oī eo de quo ꝑdicatur ſubm. ꝛ ideo ſi ſubm ſumať dici de aliquo neceſſe eſt ꝑdicatum dici de illo eodem. Et ita diffinitio dici de nullo eſt qñ nihil eſt ſumere ſub ſubto a quo nō remoueať ꝑdicatū: ꝛ dƷ ſic intelligi ꝙ ꝓpō vlis negatiua ſignificat ꝑdicatum negari ab oī illo de quo affirmať ſubm. ꝛ iſta duo ꝑncipia ſignificant quid nois ꝓpōnis vlis. ideo nō poſſunt ꝓbari. nam qd nois eſt ꝑncipium ois doctrine. vt patƷ in libro de ſenſu ꝛ ſenſato. ꝛ ideo qd nominis debet ꝑſupponi in q̄libet ſciētia. Ex quibus pƷ ꝙ ſignū vle nō requirit aliqueƷ certuƷ numerum ſuppoſitoꝝ termini cōis cui additur: ſicut aliqui dicūt ꝙ hoc ſignū ois ad minus reqrit tria ſuppoſita: qꝛ ſignū vle affirmatiuū nō denotat aliud ꝙ ꝑdicatū dici de oī ſuppoſito ſubti nō cōnotādo vel ſignificādo multitudinē vel paucitatē ſuppoſitoꝝ termini cui additur.

Tertio notandū ꝙ quando diciť: ꝙ omnis ſillſ tenet in virtute dici de oī vel de nullo. debet intelligi ꝙ ois ſillſ eſt euidēs aliquo dictoꝝ ꝑncipioꝝ: ꝛ hoc q̄tū ad illationē ꝯclonis. ꝛ dico notabilr aliquo: qꝛ nō opƷ ꝙ ambo ꝑncipia illa applicenť ad eūdē ſillƷ. Tūc ponunť ꝯclones. ¶ Prima eſt ꝙ ois ſillſ factus in aliquo quattuor modoꝝ ꝑme figure tenet directe ꝛ immediate virtute alicuius dictorum principiorum. probatur exemplificando: qꝛ ſi omne. b. eſt. a. ꝛ omne. c. eſt. b. ſequiť ꝙ oē. c. ſit. a. ꝛ tenet virtute aliquoꝝ que ſignificāt ꝑdica-

tum dici de omni illo de quo dr̃ ſubm. ⁊ ideo q2 ſubz accipit̃ dici de.c.ops ꝙ virtute ſignificationis maioris p̃dicatuz vl̃r dicat̃ de.c.⁊ maior ſic ſignificat virtute huius ſigni ois.qḋ diſtribuit ſubm. Silr pōt exemplificari de negatiuis oſtendēdo ſic. Nullu3.b.eſt.a.iſta eſt maior rōne ſigni ſignificat p̃dicatū negari de omni illo de quo dicit̃ ſubm. Jdeo ſi ſubm ſumat̃ dici de aliquo vt oē.c.eſt.b. ſequit̃ virtute ſignificationis maioris ꝙ nullum.c.eſt.a. ❡ Scḋa ↄcl'o eſt ꝙ ſilli ſcḋe ⁊ tertie figure nō tenent directe ⁊ imediate virtute iſtoꝝ p̃ncipioꝝ.ꝓbat̃:q2 ad hoc ꝙ directe ſit adiectio dictoꝝ p̃ncipioꝝ ops ꝙ de aliquo ſubto vl̃r ſumpto dicat̃ predicatū.⁊ ꝙ illud ſubm ſumat̃ dici de aliquo alio mō.ſic nō eſt in ſcḋa nec in tertia figura:q2 terminus medius predicat̃ in vtraq3 p̃miſſa: ⁊ terminus diſtribut' nūq̃3 p̃dicat̃ de aliquo in p̃miſſis:ita ēt in 3ª figura terminus diſtributus ſemꝑ ſubycit̃ reſpectu ſui p̃dicati:⁊ nūq̃3 p̃dicat̃ de aliq̄ alio. Ex quo ſeq̄t̃ ꝙ ſilli ſecūde ⁊ tertie figure ſunt ip̄fecti ⁊ ineuidētes:fiūt tñ euidētes ꝑ p̄mā figurā. ❡ Secūdo ſequit̃ ꝙ īductio nō eſt ↄſ̄tia euidēs:q2 ſingulares ex q̄bus infert̃ vl̄is nō ſignificant iſtas eſſe oēs ſingulares iſtius vl̄is.igit̃ ad ipſas nō ſequit̃ vl̄is euidēter. ❡ Tertio ſequit̃ ꝙ ↄſ̄a in qua ex eſſe vnius rei ſequit̃ eſſe alterius:aut ex non eſſe vni' eē alterius:non eſt ↄſ̄a ſimplr̃ euidens ⁊ ꝑfecta.ꝓbat̃:quia talis eſt minus euidens q̄3 ſill's factus in ſcḋa vel tertia figura.⁊ tñ talis ſill's nō ē ſimplr̃ euidens ⁊ ꝑfect'. ❡ Tertia cōcl'o eſt ꝙ ſilli ſcḋe ⁊ tertie figure mediate ⁊ indirecte virtute dici de omni ⁊ de nullo exponendo p̃dicto modo. Probatur q2 alr̃ ſequit̃ ꝙ ex puris particularibus īdefinitis ⁊ ſingularibus poſſet fieri bonus ſill's in ſcḋa ⁊ tertia figura: qḋ eſt falſum.ſcḋo q2 ſilli prime figure tenent imediate ⁊ directe virtute dictoꝝ principioꝝ.igit̃ ſilli ſecūde ⁊ tertie figure tenēt indirecte ⁊ mediate. tenet ↄſ̄a: q2 iſti ſilli in ſcḋa ⁊ tertia figura reducunt̃ ad illos de prima figura.tertio p3 exemplariter arguēdo in ceſare. Nullus homo eſt aial:ois homo eſt aial.igit̃ nullus hō eſt lapis. Certum eſt ꝙ nulla ſit ſumptio ſub termino diſtributo indirecte.⁊ ideo ſi ↄuertat̃ maior ſimplr̃ iam erit ſumptio directa ſub termino diſtributo:vt ſi iſta. nullus hō ē lapis. ↄuertatur in iſtam.nullu3 aial eſt lapis:tunc fiet directa ſumptio argumētando in celarent. ❡ Quarta ↄcl'o eſt:ꝙ aliquis ſill's expoſitorius tenet in virtute dici de omni ⁊ dici de nullo.⁊ nō eſt dubiū quin ois ſill's expoſitorius teneat virtute dictoꝝ p̃ncipioꝝ ſi eſt bonus. tñ dico ꝙ ſpālr̃ ꝓpter ſillos expoſitorios qui fiunt de reb' ſlis:quaꝝ vna eſt eadem cuiuſlibet diuerſaꝝ reꝝ:in quibus ſill's expoſitorius nō valet niſi regulet̃ virtute alicuius dictoꝝ p̃ncipioꝝ. verbi grā.non ſequitur.iſte deus eſt pr̃:iſte deus eſt filius.ergo filius eſt pr̃:non valet ſill's niſi maior reguletur per dici de omni iſto mō. Omne quod eſt iſte deus eſt pr̃:⁊ tunc maior eſſet falſa. ❡ Ad rōnes. Ad primā negatur ↄſ̄a.ad ꝓbationem dico.ꝙ ſi per dici de omni intelligas ꝓpōnem vl̄em:tunc dico ꝙ hoc non ſufficit ad veritatem ſilli:ſed requiritur ad dici de oi ꝓpō vl̄is:⁊ cum hoc ꝙ ipſius ſubz accipiat̃ dici de aliquo alio de quo cōcludetur predicatū vl̄is:⁊ ops ꝙ ſubm vl̄is debite ſumatur vt dicatur de alio ſm regulas poſitas in primo huius:⁊ tunc iſta p̃ncipia ſufficient ad bonitatē ſilli. ❡ Ad ſcḋam negatur ↄſ̄a:q2 l3 predicatum particularis dicatur de quolibet cōtento ſub ſubiecto.tñ hoc nō ſignificatur formalr̃ per ꝓpōnem particularem vel indefinitam. Unde bene ſignatur ꝑ vl̄em.ſ.ꝙ predicatū dicatur vl̄r de ſubiecto:⁊ iō nō eſt ſīle de vl̄i ⁊ particulari. ❡ Ad tertiā:ſi ſilli ſecūde ⁊ tertie figure:dico ꝙ illi ſillogiſmi ſecūde ⁊ tertie figure tenent indirecte ⁊ mediate per dici de omni ⁊ de nullo:ſed ſilli p̄me figure tenēt directe. ❡ Ad quartam de ſillo expoſitorio dicet̃ poſtea. ❡ Ad quintā dico.ꝙ ſunt p̃ncipia complexa per ſe manifeſta ⁊ ſupponenda in iſta ſcia eo ꝙ explicāt ſignificationē terminoꝝ q̄ p̄ſupponēda eſt in oi ſcia ⁊c.

Queſtio. VIII.

Queritur octauo. Utrū dici de oi ſit aliq̄d vel aliq̄.ſ.vtrū p̃dicatum dici de ſubto vl̄r ſumpto ſit p̃dicatum vel ſubm aut ambo ſimul. vel diſpō inherens p̃dicato: vel ſignificabile cōplexe preter iſta. ❡ Arguit̃ quomodo non ſit predicatū:q2 tunc ſequeretur qn̄cūq3 predicatū eſſet:eſſet dici de ſubto vl̄r ſumpto.modo ↄſ̄s eſt falſum:q2 predicatū manebit:qñ tñ non erit dici de ſubto vl̄r ſumpto:qñ ſignum vl̄e remouet̃ manente ꝓpōne indefinita. ❡ Scḋo ſi dici eſſet predicatū: ſeq̄ret̃ ꝙ qui intelligeret predicatū: intelligeret etiam predicatum dici vl̄r de ſubto.ↄſ̄s eſt falſum:q2 predicatū pōt intelligi ſine dicatur de ſubto ſumpto vl̄r ſiue particulr̃:ſiue indefinite. Probat̃ ↄſ̄tia: q2 ex quo iſta ſunt eadē: qui itelligit vnū ſimul intelliget ⁊ reliquū. ❡ Tertio arguit̃ ꝙ ſit ſignificabile cōplexe:q2 iſta ꝓpō dici vl̄iter de ſubto plus ſignificat q̄3 iſti duo termini predicatū ⁊ ſubm. igit̃ preter ſignificata illoꝝ terminoꝝ corrſidet aliqḋ aliḋ ſignificatū dicte ꝓpōni ⁊ nō aliud q̄3 ſignificabile cōplexe per ꝓpōnem.ſ.p̃dicatu3 dici de ſubto: q2 illi ſignificabili poſito reddit̃ ꝓpoſitio vera:⁊ ipſo non poſito adhuc poſitis ſubto ⁊ predicato ꝓpō non eſt vera. ❡ Quarto ad hoc ꝙ iſta ꝓpō ſit vera predicatum dr̃ de ſubto.nō ſufficiunt p̃dicatum ⁊ ſubm.ſed ad veritate3 iſtius.homo eſt aſinus. non ſufficiunt homo ⁊ aſinus. Dico igit̃ p̄ter iſta duo requirit̃ aliqḋ aliud:videlicet hoiem eſſe aſinu3: aut p̃dicatum dici de ſubto:⁊ ſic de ſimilibus. ❡ Quinto ſicut talibus ꝓpōnibus nō corrīdet ſignificabile cōplexe ꝑ propoſitionē:ſed res ſignificata per ſubm.tūc quero q̄d correſpōdet iſti. Si aſinus volat aſinus habet alas.⁊ nō pōt dici ꝙ aſinus:q2 poſito ꝙ nullus aſinus eſſet in reꝝ nā: adhuc ꝓpō iſta eſſet vera:⁊ nō ꝓpter aliud q̄3 ꝓpter ſignificabile complexe:qḋ ſibi correſpōdet.igit̃ ⁊c. ❡ Oppoſitum arguit̃:q2 in dictis ſm q̄d eſt idem ipſum ⁊ eſſe ipſu3: vt hoiem ⁊ eſſe hominē.ſed in dictis ſm accidens nō eſt idem ipſum:⁊ eſſe ipſum: vt album ⁊ eſſe album: q2 eē album eſt albedo. Mō omnis ꝓpō vel eſt facta ex terminis abſolutis.igit̃ ſibi correſpōdet ſignificatū ꝑ ſubm. ſi ex terminis cōcretis ſibi correſpōdet accidens vel diſpō cōnotata ꝑ illos terminos. ❡ In q̄one primo dicent̃ aliqua ⁊ improbabitur vna opinio. Secundo reſpondebit̃ ad queſitum.

Quantum ad primū notandū ꝙ iſtud dictū dici de omni vel aliud vt hominē eſſe album quandoq3 accipitur mālr̃:⁊ tunc ſibi correſpondet vna ꝓpō:vt homo eſt albus.⁊ alio modo accipitur ſignificatiue:⁊ ſic dicit Ariſtoteles.5° meta^ce. cap° de ente. ꝙ idem eſt vadere ⁊ eſſe vadens.⁊ ꝙ idem eſt ſecare ⁊ eē ſecans. Ex quo ſequitur ꝙ ſignificatū correſpōdens illi dicto.ſ.eſſe ſecans: vel dici de omni aliud.aliter enim iſta ꝓpoſitio affirmatiua.eſſe ſecans eſt eſſe agēs. eſſet falſa. ſuppoſito igitur ꝙ ſignificatum ꝑ talem ꝓpōnem ſic: ſiue per tale dictum ponitur iſta ↄcluſio: ꝙ ſignificatum correſpōdens ꝓpoſitioni non eſt ſignificabile complexe per ꝓpōnem: qḋ quide3 ſignificabile non eſt res ſignificata per ſubm aut ꝑ predicatū:aut diſpoſitio alteri eoru3 inherens.cuius tamen oppoſitum multi ponunt. Dicunt enim ꝙ iſti ꝓpōni deus eſt:correſpōdet ſignificabile cōplexe: puta deum eſſe: quod quidem ſignificabile non

eſt dependens a ſignificabili. Probatur concluſio: quia
vel tale ſignificabile eſt dependēs a deo. vel idepēdēs. ſi
indepēdēs tūc ſequiꝛ ꝙ ipſum eſt prima cā: qꝺ eſt ipoſe.
Et cōfirmaꝛ: qꝛ in illis ſignificabilibus cōplexis vnū eſt
cā alterius: vt ſolē eſſe lucidum eſt cauſa huius quod eſt
lunā eſſe lucidā: tūc igiꝛ in ordine tali cauſaꝝ eſt ꝓceſſus
in infinitū. ⁊ hoc nō valet. vt pꝫ 2° meta. igiꝛ aliqꝺ erit
ſtatus: ⁊ ꝑ ꝯñs illud ſignificabile cōplexe ad qꝺ eſt ſtat⁹
erit prima cā. ⁊ ꝑ ꝯñs preter deū eēt ponere aliam ꝑmaꝫ
cām. ¶ Si dicaꝛ ꝙ illud ſignificabile ſit depēdēs a deo:
tūc ſequiꝛ ꝙ deus poſſit ipſum annihilare ſaluatis qbuſ-
cūqꝫ alijs rebus. ⁊ poterit ipſum ſaluare alijs rebus an-
nihilatis. Ponaꝛ igiꝛ ꝙ ſeparet albedinē ſortis a ſorte ma-
nēte ſortem eſſe albū. tūc ſequiꝛ ꝙ ſortes eſt albus. aut ꝙ
nulla erit albedo. ⁊ ꝑ ꝯñs ſortes erit albus ſine albedine:
qꝺ implicat. ¶ 2°. qꝛ ſi ad hoc ꝙ ſortes ſit albus reqriꝛ
qdā modus ſe hñdi ꝑter ſortē ⁊ albedinē. ſ. ſortē eē albū.
tūc iſte modus ſe hñdi aliter ſe habebit ad ſortē: ⁊ aliter
ad albedinē. ⁊ quero de illis modis habēdi. quoꝝ vn⁹ alr
ſe habebit ad ſortē. ⁊ aliter ad albedinē. Utrū illi modi
ſe habeāt aliter ⁊ aliter ꝑ ſeipſum: aliter ꝑ aliū modū ſup-
additū: ſi ꝑ ſeipſos. tūc eadē rōne erit ſtādū in primo. ſ. ꝙ
albedo ꝑ ſeipſam ſine diſpōne addita inhereret ſorti. ſi per
modos alios: tunc in illis modis aliter ſe habēdi erit ꝓ-
ceſſus in infinitū: qꝺ eſt impoſſibile. ¶ 3°. ſi ita eēt ſeque-
retꝛ ꝙ eēnt infinita talia ſignificabilia cōplexa ꝑpetua ꝛ
depēdētia a deo: quoꝝ numeꝝ deus pōt mutare vel an-
nihilare: cuiuſmodi eſſent iſta: deū eē: deū poſſe ꝓducere:
⁊ ſic de ſingulis. ¶ 4°. qꝛ iter iſta eēt ordo ꝑfectionis vel
nō. ¶ Iteꝝ qriꝛ de ſignificatione huꝰ ſignificabiliū com-
plexe in cōparatiōe ad mām. ¶ Itē vtrū cōplexe ſigni-
ficabilia poſſunt replere vacuū. ¶ Item an ſint ſubē vel
accidētia vbi ſunt. ⁊ qñ. ⁊ ita de alijs de qbus nō apparet
veriſilis rñſio. ¶ Iteꝝ qꝛ fruſtra ponitꝛ talis multitudo:
qñ oīa pñt ſaluari melius nō ponēdo talē multitudineꝫ.
vt pꝫ ꝑmo phyſicoꝝ. Modo oīa pñt melius ſaluari. igiꝛ
Et hoc de primo.

Quantum ad ſcōm notandū ꝙ quedam eſt pro-
poſitio cathegorica: ⁊ alia hypo^ca. Itē
quedā eſt cathegorica de ineſſe ⁊ alia modalis. Illaꝝ de
ineſſe quedaꝫ eſt de terminis abſolutis. alia de terminis
cōnotatis. ⁊ hoc duplr: qꝛ quedā eſt de terminis poſitiuis
alia de terminis priuatiuis. Itē qdaꝫ de futuro. ⁊ alia de
ꝑterito: quedā de poſſibili. Et hypothetica⁊ quedam eſt
ꝯditionalis ⁊c. ¶ Scōo notādū ꝙ terminoꝝ cōnotati-
uoꝝ qdā ſunt qui cōnotāt diſpōnē ſupadditā ⁊ diſtictā a
ſubo: vt iſte terminus albū. alij cōnotāt ſubm quodāmō
ſe habere: lꝫ nō ꝑ diſpōnē ſupadditā: vt ſm aliquos iſte
terminus figura ſupponit pro re figurata cōnotādo ipaꝫ
aliter ſe habere ⁊ nō ꝑ diſpōnē additā. ¶ 3° notādum ꝙ
ꝓpōne inueniuntꝛ duplices termini. qdā qui ſunt vt ſubꝫ
⁊ ꝑdicatū: ⁊ ſunt termini cathegorematici alij ſunt ſinca-
thegorematici vt ſigna vlia particularis copula vlis ⁊ cō-
iunctiones ⁊ hꝰ. ⁊ iſtis terminis non corrñdet aliquod ſi-
gnificatū. aliud a ſignificatis terminoꝝ cathegoremati-
coꝝ. ſed ꝑ ipſos intellectus alr intelligit ⁊ aphēdit eun-
dē rē. ⁊ ita eadē res ſignificaꝛ ꝑ ambo cōdeterminantia.
qꝛ intellectus diuerſimode concipit ꝓpter diuerſitatem
ſincathegorematū. ¶ Tūc ponuntꝛ ꝯclones. Prima eſt
ꝙ ꝓpōni ſincathegorematice ō pñti affirmatiue facte ex
terminis abſolutis corrñdet ſignificatum ꝑ ſubm. Uerbi
grā. dico ꝙ ſignificatū corrñdēs iſti ꝓpōni. hō eſt aial. ē
hō. ⁊ ideo hoiem eē aial eſt hō. ⁊ deū eſſe eſt deus: ⁊ ſic de
ſingulis. ꝓbaꝛ. qꝛ homo eſt illud qꝺ eſt ꝑ ſuam eſſentiaꝫ.
mō homo eſt aial ꝑ ſuā eēntiā. igiꝛ hoiem eſſe aial eſt hō.
nec iſta ꝯñia valet. hoiem eē aial eſt hoiem eſſe corp⁹. igiꝛ
qui cognoſcit hoiem eſſe aial cognoſcit hoiem eē corpus
vel eꝯ. ⁊ ſaltē ſi arguaꝛ ecōtra. ꝯñia nō valet. ¶ 2ª ꝯclo ē
ꝙ ſi ꝓpō cathegorica affirmatiua de pñti ſit cōpoſita ex
terminis cōnotatiuis q nō cōnotāt diſpōnem additā: vel
ex terminis priuatiuis ſignificatū corrñdens tali ꝓpōni
eſt ſignificatuꝫ ſubti: vt ſortē eſſe figuratū eſt ſortes. ſortē
eſſe riſibileꝫ eſt riſus. ſorteꝫ eſſe riſibilē eſt homo. ⁊ ita de
ſimilibus. Exemplū de priuatiuis. vt hō eſt cecus. iſta ſi-
gnificat: hoiem eſſe: ⁊ hoiem eſſe aptū ad videndū ⁊ ho-
minē nō hñe viſum. mō hoiem eſſe: eſt idē qꝺ hō. ſilr ho-
minē eē aptū ad vidēdū eſt hō. qꝛ accipiendo illa non eſt
res alia ab hoie apto. ſilr hoiem nō videre nō eſt aliud niſi
ſi deficere a debito in eſſe. Et ideo ſi ſit aliquis hō qui nō
videat: tunc hoiem non videre eſt hō. ⁊ ſi nullus hō ſit qui
videat: tunc hoiem non videre nihil eſt. Ex qbus ſequiꝛ
ꝙ hoiem eſſe cecum eſt hō: ⁊ ita de alijs priuatiuis. ¶ 3ª
cōclo eſt. ꝙ ſi ꝓpō cathegorica affirmatiua de pñti ſit cō-
poſita ex terminis ꝯnotatis. qui cōnotāt diſpōnes addi-
tas ſuis ſubtis. tunc tali ꝓpōni corrñdet ſignificatum. ſ.
diſpō cōnotata per illū terminum. vt iſti ꝓpōni. homo eſt
albus: correſpōdet ꝓ ſignificato albedo hominis. ⁊ ideo
hominē eſſe album eſt albedo hominis. ⁊ ꝑ ꝯſequens al-
bedo. ⁊ non ſequitur ecōtra: qꝛ non cōuertitur. ¶ Quar-
ta cōcluſio eſt. ꝙ non opꝫ qꝛ ꝓpōni negatiue correſpōde-
at aliquod ſignificatū. ⁊ ideo chimeram non eſſe hircō-
ceruū: nihil eſt. Similr ſortem nō eſſe aſinum. ſi ſortes
ſit: eſt ſortes. ſi ſortes non ſit. tūc nihil eſt. ⁊ ſic de alijs ne-
gatiuis. ¶ Quinta ꝯcluſio eſt. ꝙ nō opꝫ qꝛ ꝓpōni de poſ-
ſibili correſpōdeat aliqꝺ ſignificatum: ſed ſufficit ꝙ poſ-
ſit correſpōdere. ¶ Scōo de ꝓpōne de preterito non oꝫ
ꝙ ſibi correſpōdeat ſignificatum: ſed als correſpōdebat
cōformiter de futuro. ꝙ ſibi correſpōdebat ſignificatum.
¶ Quarto de cōditionali dico. ꝙ non opꝫ ꝙ ſibi corre-
ſpondeat ſignificatū niſi cōditionalr. ⁊ ideo aſinū habe-
re alas ſi volaret. non eſt nec erit aliquid: ſed eſſet aſinus
ſi volaret. ¶ Similr de diſiunctiua: qꝛ ei nō correſpon-
det ſignificatum niſi diſiunctiue. vt iſti. ſortes eſt: vel ſoꝛ.
non eſt. ſi ſoꝛ. ſit correſpondet ſoꝛ. ſi ſortes nō ſit nihil cor-
reſpondet. ⁊ per hoc poteſt dici de oībus alijs. Patet igiꝛ
ꝙ predicatum dici vlr de ſubto non eſt aliud ꝙ̄ predica-
tum. ¶ Tunc ad rōnes ad ꝑmaꝫ negatur ꝯſequentia: qꝛ
lꝫ predicatuꝫ ⁊ predicatum dici de ſubiecto ſint ideꝫ. nō
ſequitur ꝙ qñcūqꝫ erit predicatū. ꝙ tunc erit predicatū
dici de ſubiecto vniuerſalr ſumpto: qꝛ ſicut contingit: ꝙ
album erit quando non erit album. ita debet concedi ꝙ
predicatum dici vniuerſalr de ſubiecto erit quando non
erit predicatum. ¶ Ad ſcōam reſponſum fuit in queſtio-
ne. ¶ Ad tertiam dico. ꝙ iſta ꝓpō pula ſignificat: non ꝙ
ſibi correſpondeat ad ſignificatum. ſed ꝙ intellectus ali-
ter per ipſam concipit propter ſincathegorematā. ¶ Ad
quartam dico. ꝙ ad hoc ꝙ homo ſit albus: non requiritꝛ
aliqua res alia a ſorte ⁊ albedine. ſed ſufficit ſortes ⁊ albe-
do in gradu ſufficienti ad denotādum ſortem preſens ſor-
tes. ſ. exiſtens in eo ſm ſitum: ⁊ ꝙ natura albedinis non
tranſmitatur ſeu variaꝛ per agens ſupernaturale: quia
de natura albedinis eſt inherere ſubiecto. ⁊ ideo ꝑter ip-
ſam non oportet addere iſtam inherentiam diſiunctam.
¶ Ad 5^m dictū eſt ⁊ ſic ſit dictū ad qſitū. Qō. IX.

Queritur nono vtrū iſta regula
ſit vera: qcūqꝫ vni ⁊ ei-
dē ſunt eadē: iſta iter ſe ſunt eadē. Argui-
tur ꝑmo: ꝙ nō: qꝛ ad veritatē regule reqꝛ-
riꝛ ꝙ aliqua eēnt eadē iter ſe. mō hoc eſt
falſum. qꝛ ſequiꝛ ſunt eadē inter ſe. igitur

ſunt entia.⁊ ꝑ ꝯñs diuerſa a ſe inuicē.¶ 2°. vel iſta regula itelligit̃ copulatiue vel diſiūctiue:non copulatiue ꝙ due medietates ꝯiuncte ſumēdo ſunt eadē toti.q2 ſunt totuꝫ. ⁊ tñ nō ſunt eedē inter ſe.vt diuiſiue.q2 ſoꝛ. ⁊ plato diuiſiue loquēdo.ſunt eadē vni.⁊ eidē numero. Nā3 ſoꝛtes eſt idē vni:⁊ eidē numero.ſ.ſibi ipſi.⁊ Plato eſt idē vni ⁊ eidē numero.ſ.ſibi ipſi.igit̃ ſoꝛtes ⁊ plato ſunt eadem vni ⁊ eidē numero.⁊ tñ ſoꝛtes ⁊ plato nō ſunt idē inter ſe. ¶ 3° arguit̃ ꝑ inſtantiā in diuinis:q2 pr̄ in diuinis eſt idē eſſentie diuine.ſimilr̄ filius eſt idē illi eidē ēentie.⁊ tñ pr̄ ⁊ fili° nō ſunt idē īter ſe.¶ 4° q2 ſicut ſoꝛtes eſt albus. ⁊ plato eſt albus:igit̃ ſoꝛtes ⁊ plato ſunt albi:⁊ ita ſequit̃ in ꝓpoſito ſoꝛtes eſt idem vni.⁊ eidē numero. ⁊ plato eſt idem vni ⁊ idē numero.igit̃ ſoꝛtes ⁊ plato ſunt idē vni.⁊ eidem numero.¶ Oppoſitū arguit̃ ꝑ Ariſtotelē.q2 ꝑ iſtā regulā vr̄ ꝓbare ꝯuerſionē vniuerſalis negatiue ſimplr̄ virtute eius regule tenet ſilľo expoſitoꝛius.¶ Nota ꝙ terminus pluralis nūeri vel ēt copulatus aut diſiūctus pōt exponi ſm duplicē ſenſum. vnus ſenſus eſt ſenſus diuiſus ⁊ alr̄ cōpoſitus.vbi gr̄a.dicēdo.a.⁊.b. valēt decē ſolidos. ſm ſenſum diuiſum.ſenſus eſt ꝙ.a. valet deceꝫ ſolidos.⁊ b.decē.ſed ſm ſenſum cōpoſitū ſenſus eſt ꝙ.a.⁊.b. ſimul ſumpta valēt.x.ſolidos.Ex qbus poteſt īferri p̄mo.ꝙ in creaturis nō ſunt alique res eedē vni ⁊ eidē vel etiā eedē inter ſe loquēdo ſm ſenſum diuiſum.patꝫ q2 in creaturis nulla res eſt eadē cuilibet diuerſaꝝ reꝝ. ⁊ dico notabilr̄ in creaturis.q2 in diuis eadē res.ſ.ēentia diuina eſt eadē cuilibet diuerſaꝝ reꝝ.⁊ hoc ſm ſenſum diuiſuꝫ vt arguebat̃ ante oppoſitū.ſ3 in creaturis bñ inuenit̃ ꝙ diuerſe res ſunt eadē vni ⁊ eidē rei.loquēdo ſm ſenſum cōpoſitū ſicut due medietates ꝯtinui ſunt illud ꝯtinuū. ¶ Item notandū ꝙ qñcūqꝫ de terminis ſignificatiue ſūptis vſificat̃ hoc p̄dicatū idē numero:quēadmodū dicimus ꝙ hō ⁊ aial ſunt idē numero.Et ſi obijciat̃ ꝙ talis locutio eēt icōplexa.ex quo vbū eēt pluralis numeri: ⁊ res ſignificata ꝑ ſubꝫ eēt vna res ⁊ idē nuō.¶ Rñdet̃ ꝙ nō eſt incōgrua ꝑꝑ iſtā cām.q2 incōgruitas ōꝛonis nō attendit̃ penes res ſignificatas ꝑ terminos.ſed penes modos ſignificādi terminoꝝ.⁊ iō l3 ſignificata ſint eadē.tñ q2 termini ſunt plures ſignificātes eādē rē.locutio eſt incōgrua. Ex quo ſequit̃ ꝙ iſta ꝯñia nō valꝫ.a.⁊.b.ſunt.igit̃.a.⁊.b. ſūt entia:poſito caſu ꝙ.a.⁊.b.ſupponāt pro vna re idiuiſibili: vtputa pro itellu.tūc añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſum. ¶ 2° ſequit̃ ꝙ iſta ꝯñia nō valet.a.eſt cā iſtius.⁊.a.eſt cā illi°.igit̃ a.eſt cā iſtoꝝ.poſito caſu ꝙ iſte vocet̃ interfectoꝛ q pōt alicui ꝯſtituto in extrema neceſſitate ſubuenire ⁊ nō ſubuenit:imo per cōtēptū remouet adiutoꝛiū ſuum ab alio. Iſto ſuppoſito ponit̃ ꝙ ſint.x.cōſtituti in extrema neceſſitate.quoꝝ cuilibꝫ ſoꝛtes pōt ſubuenire ⁊ non duobus. tūc iſto caſu poſito nō ſubueniat ſoꝛtes alicui iſtoꝝ. tunc añs dicte ꝯñie eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſum.q2 cuiuſl3 iſtoꝝ ſoꝛtes eſt iterfectoꝛ.q2 vni° eſt iterfectoꝛ:cū potuit vni ſubueniſſe: ⁊ nō magis vnius ꝙ̃ alteri°.igit̃ cuiuſlibet illoꝝ decē ſoꝛtes eſt iterfectoꝛ.tñ nō ſequit̃ .igit̃ duoꝝ ſoꝛtes ē interfectoꝛ.quia nullis duobus ſoꝛtes potuit ſubuenire. Iſtis p̄miſſis dico ꝙ regula ſic eſt exponēda. Quicunqꝫ duo termini dicr̄ idē alicui tertio termino ſuppoſito pro vna re demōſtrata.⁊ pro illa ſola illi termini dicerent̃ de ſe inuice.vt ſi iſti termini albū ⁊ aial dicant̃ idē huic termino ſoꝛti.illi termini dicerent̃ de ſe iuicē.⁊ hoc eſt intelligendū.videlꝫ.in qbus vna res nō eſt eadē cuilꝫ diuerſaꝝ reꝝ.¶ Tūc ad rōnes.Ad p̄mā dico ꝙ regula de virtute ſermonis nō eſt vā.ſed ad ſenſuꝫ p̄dictū.ſ.ꝙ ſi aliqui duo termini dicant̃ de vna re demōſtrata.illi termini dicent̃ de ſe iuicē.ſicut ſequit̃ ſoꝛtes eſt albus.ſoꝛtes eſt aial.igit̃ aial eſt albū.¶ Ad 2ᵐ itelligit̃ ꝯiuncti vel diuiſim res. Dico ꝙ itelligit̃:diuiſim loquēdo. Ad ꝓbationē dico.ꝙ iſta ꝯñia nō valet.ſoꝛtes eſt idem vni numero ⁊ plato.igit̃ ambo ſunt eidē vni ⁊ eidē nuō.niſi diceret̃ ꝙ iſta dictio ambo facit ſtare terminū ꝯfuſe tm̄.¶ Ad tertiam iſta rō fuit ſoluta prius.¶ Ad 4ᵐ ſicut ad ſcōam.⁊ ſic pꝫ ad q̄ſitum.

Queſtio. X.

Queritur decimo.Utrū in oi bona ꝯñia ex oppoſito ꝯſequētis inferat̃ oppoſitū añtis. Arguitur ꝙ nō.q2 tunc ſequeret̃ ꝙ vlis negatiua poſſet ꝯuerti ſimplr̄ in vleꝫ affirmatiuā. ꝯñs eſt falſum.ꝑ Ariſtotelē in lr̄a.ꝯñia ꝓbat̃ arguēdo ſic.oē.a.ē.b.igit̃ .oē.b. eſt.a. q2 ex oppoſito ꝯñtis.ſ.nullū.b.eſt.a.ſeqt̃ oppoſitū añtis .ſ.nullū.a.eſt.b.¶ 2° q2 ſi ex oppoſito ꝯñtis pōt iferri oppoſitū añtis.h eēt ꝓ tāto.q2 opp° ꝯñtis repugnaret añti. ſ3 ꝑꝑ hoc nō:q2 iſta ē bōa ꝯñia.tm̄ pr̄ ē.igit̃ nō tm̄ pr̄ ē. ⁊ tñ oppoſitū ꝯñtis nō repugnat añti: imo eſt idē cū añte. ¶ 3° q2 iſta ē bōa ꝯñia. Nullus hō currit.igit̃ qdā hō nō currit.⁊ tñ ex oppoſito ꝯñtis nō īfert̃ oppoſitū añtis.vñ nō ſeqt̃ .Oīs hō currit.igit̃ qdā hō currit.vñ poſito caſu ꝙ nulli eēnt hoīes niſi mulieres currētes:tūc añs eēt verū.⁊ ꝯñs falſum.¶ 4° ſi illō ſufficeret ad bonitatē ꝯñie. ſeqret̃ ꝙ iſta ꝯñia eēt bōa.tu es vel tu non es aſinus. igit̃ tu es aſinus.ꝯñs eſt falſuꝫ:q2 iſti° ꝯñie añs eſt veꝝ:⁊ ꝯñs falſum. ꝓbat̃ ꝯñia:q2 det̃ oppoſitū ꝯñtis.ſ.tu nō es aſin°: ad quā ſeqt̃ .igit̃ tu nō es aſinus.vel nō es aſin° ꝑ iſtā regulā.q̄l3 ꝓpō īfert ſeipſaꝫ cū q̄libꝫ alia in vna diſiūctiua. mō iſtud ꝯñs vltimū ꝯdicit p̄ añti:q2 nō pōt veriori mō dari ꝯdictio ꝙ̃ ꝓponēdo negationē toti ꝓpōni.¶ Oppoſitum arguit̃ ꝙ ꝑ Ariſto.in lr̄a. vbi ꝑ hoc ꝓbat cōuerſionē vniuerſalis negatiue.¶ In q̄one primo videbit̃ qd requiritur ad bonitatem ꝯñie.in ſcōo videbitur quid ſit ꝯſequentia:⁊ qualr̄ diuidit̃ in ſuas ſpecies.3° de queſito. ⁊ 4° adiungent̃ quedā alie regule.

Quantuꝫ ad p̄ᵐ eſt ſciēdū ꝙ triplex eſt modus ꝓcedēdi. Primus modus ē ꝙ ad bonitatē ꝯñtie requirit̃ ⁊ ſufficit ꝙ īpoſſibile eſt añs eē veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum.¶ Scōs modus dicēdi eſt ꝙ ad bonitatem ꝯñtie reqrit̃ ⁊ ſufficit ꝙ īpoſe eſt ſic eſſe ſicut ſignificat̃ ꝑ añs qn ſic ſit ſicut ſignificat̃ ꝑ ꝯñs. ¶ Terti° modus eſt ꝙ ad bonitatē ꝯñtie reqrit̃ ⁊ ſufficit ꝙ īpoſe eſt añte ⁊ ꝯñte ſimul foꝛmatis añs eē veꝝ ⁊ ꝯñs falſuꝫ. ¶ Cōtra p̄ᵐ arguit̃ ꝙ iſta ꝯñia eſt bona.Oīs ꝓpō eſt affirmatiua. igit̃ nulla ꝓpō eſt negatiua:⁊ tñ añs eſt veꝝ.⁊ īpoſe ē ꝯñs eē veꝝ:igit̃ illud nō ſufficit ad bōitatē ꝯñtie ꝙ iſta ſit bona:ꝓbat̃ .q2 ex oppoſito ꝯñtis īfert̃ oppo° añtis:q2 ſi alīqua ꝓpō eſt negatiua:ſeqt̃ ꝙ nō oīs ꝓpō eſt affirmatiua. que eſt oppoſita añtis:⁊ ꝙ añs pōt eē veꝝ pꝫ ꝑ coꝛruptionē oīum ꝓpōnū negatiuaꝝ.ſ3 ꝙ ꝯñs nō pōt eē veꝝ ꝓbatur:q2 ꝯñs eſt vna ꝓpō negatiua.igit̃ quotiēſcūqꝫ ipſa ē: ipſa ē falſa.⁊ tñ nō poſſet eſſe vā niſi ipſa exiſte.igit̃ ſeqt̃ ꝙ nunꝙ̃ poterit eē vera.¶ Cōtra 2ᵐ modū arguit̃ ſupponēdo.ꝙ ad v̄itatē ꝓpōnis negatiue nō reqrat̃ aliquid ſic eē:ſ3 ſufficit ꝙ nō ſit ita.q̄litercūqꝫ affirmatiua ſibi ꝯdictoꝛia ſignificat eē ſi ipſa eēt:tūc ſi illō ſufficeret ad bonitatē ꝯñtie.ſeqret̃ ꝙ iſta ꝯñia eēt bona. Nulla chimera eſt hircocerũs.igit̃ hō eſt aſinus.quod eſt falſum : quia antecedens eſt veꝝ:⁊ ꝯſequens falſum:q2 impoſſibile eſt ſic eſſe ſicut ſignificat̃ per antecedens. igitur impoſſibile eſt ſic eſſe ſicut ſignificatur per conſequens : quia ita ſit ſicut ſignificatur per conſequens : ⁊ hoc per te ſufficit ad bonitatem ꝯſequentie.igitur ꝯſequentia dicta fuit bona.¶ Contra tertiuꝫ modū arguit̃ ꝓbando. ꝙ hoc non

ſufficiat ad bonitatem ꝯñtie: qꝛ ſi aliqua ꝯña: cuius tamē antecedēs q̄ꝫ ꝯña eſt neceſſariū: et tñ illa ꝯñtia non valet. igitur hoc non ſufficit ad bonitatē ꝯñtie. tenet ꝯña: qꝛ ex quo tam antecedēs q̄ꝫ ꝯña eſt neceſſariū ipoſſibile eſt ꝙ antecedente et ꝯñte ſimul formatis antecedens ſit veꝝ et ꝯña falſum: qꝛ ꝯña nō pōt eſſe falſum: ex quo eſt neceſſariū. pbaẗ añs de iſta ꝯña. deus eſt igiẗ iſta ꝯña nō valet demōſtrata eadē. Certū eſt ꝙ iſta ꝯña non valet: vt eſt poſſe eā valere. qꝛ tūc ꝯña eēt falſum: et añs veꝝ in bona ꝯña. et ꝙ añs ſit neceſſariū notū eſt. ſed ꝙ ꝯña ſit neceſſariū pbo. qꝛ ipoſſe eſt dictā ꝯñaꝫ valere. igiẗ neceſſe eſt ſic eē q̄litercūqꝫ ꝯña ſignificat. qꝛ ꝯña nō ſignificat aliud niſi ꝙ iſta ꝯña nō valet. et hoc de ſignificatiōe mālī terminorū: et de ſignificatione formali ſignificat hāc eſſe verum. hec ꝯña nō valet. et ſꝫ vtrāqꝫ ſignificationē ꝯña eſt neceſſariū. ¶ Dico igiẗ ꝙ ad bonitatē ꝯñe reqriẗ et ſufficit: ꝙ vltimus modus. ſ. ipoſſe ē añte et ꝯñquēte ſimul formatis: ꝙ añs ſit veꝝ et ꝯña falſum: excepto vno caſu. ſ. vbi ſignificatū ꝯñtis repugnat ſignificatiōi note ꝯñtie. ſicut ꝯiūctionis que denotat ꝯñam eē. ſicut in p̄cedēti argumēto. Unā in p̄dicta ꝯña iſta dictio. igiẗ denotat ꝯñaꝫ eē bonā. cui denotatiōi vel ſignificatiōi repugnat ſignificatū ꝯñtis. igiẗ nō oꝫ ꝙ in iſto caſu ꝯña ſit bona. Et hoc de p̄mo.

Quantum ad ſcđm notādū ꝙ ꝯña eſt ppō hypothetica cōpoſita ex añte et ꝯñte mediante ꝯiūctiōe ꝯditionali vel rōnali que denotat ꝙ ipoſſe eſt ipſa. ſ. añte et ꝯñte ſimul formatis: ꝙ añs ſit veꝝ: et ꝯña falſum: et tūc ſi ita ſit ſicut iſta ꝯiūctio denotat: tunc ꝯña eſt bona et ſi nō: tūc ꝯña nō valet. et dico notabiliẗ ꝙ añs ſit veꝝ. et nō dꝫ dici: ꝙ añs poſſit eē veꝝ: qꝛ in p̄dicta ppōne. Ois ppō eſt affirmatiua. igiẗ nulla eſt negatiua añte et ꝯñte ſimul formatis añs pōt eē veꝝ: et ꝯña nō pōt eē veꝝ: tñ ipoſſe eſt ꝙ añte et ꝯñte ſimul formatis añs ſit veꝝ: et ꝯña falſum. q̄re ſemꝑ ꝯña repugnat añti. igiẗ ꝯñte ex añte ſꝑ añs eſt veꝝ. ¶ 2ᵒ notādū ꝙ ꝯña ſic diuidiẗ. q̄dā eſt mālis. q̄dā formalis. ꝯña formalis eſt iſta que tenꝫ in oībus terminis ſtāte ſīlī diſpōne et forma terminoꝝ et vocanẗ termini in ppoſito ſubā et p̄dicata ppōnū: vl̄ partes ſubīi et p̄dicati. ſed ad formā ꝯñtie ptinēt oia ſincathegoremata poſita in ꝯña. vt ꝯiūctōes ſigna vlīa ꝑticularia negationes et hꝫ. ¶ 2ᵒ ad formā ꝯñtie ptinet copula ppōnis. et iō nō eſt eadē forma ꝯñtie ex ppōnibꝰ q̄ꝝ copula ē de ineſſe. et q̄ruꝫ copla eſt de mō. ¶ 3ᵒ ad formā ptiet multitudo p̄miſſaꝝ affirmatio et negatio ppōnū et hꝫ. et iō nō eſt eadē forma arguēdi ex affirmatiuis et negatiuiſ. et ita de alijs. ꝯña formalis ſubdiuidiẗ: qꝛ q̄dā eſt cuiꝰ añs eſt vna ppō cathegorica. vt ꝯuerſio equipollētia et hꝫ. alia eſt cuiꝰ añs eſt ppō hypothetica: et q̄libet iſtoꝝ modoꝝ pōt ſubdiuidi in plures alios modos. ¶ Sꝫ ꝯña mālis ē illa q̄ nō tenet in oībus terminis retēta ſīlī diſpōne et forma: ita ꝙ nō fiat variatio niſi terminoꝝ: et talis ē duplex: qꝛ q̄dā eſt vera ſimplr̄. et alia eſt vera: vt nūc. ꝯña vera ſimplr̄ eſt illa que pōt reduci ad formalē ꝑ aſſumptionē vniꝰ ppōnis neceſſarie: et ſic iſta eſt ꝯña mālis bona ſimplr̄. hō currit. igiẗ aīal currit. et reduciẗ ad formalē ꝑ iſtā neceſſariā. Ois hō eſt aīal. Et iſta ſubdiuidiẗ in multa mēbra ſꝫ diuerſitatē locoꝝ dialecticoꝝ. ¶ Sed ꝯña mālis bona vt nūc eſt iſta q̄ pōt reduci ad formalē ꝑ aſſumptionē alicuius ppōnis ꝯtingētis vere. et ſic poſito: ꝙ ſortes eſt albus iſta ꝯña eſt bōa vt nūc. ſortes currit. igiẗ albū currit. qꝛ reduciẗ ad formalē ꝑ iſtā ꝯtingētē. ſortes eſt albus. pꝫ igiẗ qd ſit ꝯña et q̄liter diuidiẗ. et hec de ſecūdo.

Quantum ad tertiū ponūẗ ꝯclōnes. ¶ P̄ria ē. ꝙ qñ ad añs ſequiẗ ꝯña: nō ꝙ ex oppoſito ꝯrio ꝯñquētis ſequaẗ oppoſitū ꝯriū añtis. et ſi ſequaẗ. tñ hoc nō ſuff. eſt ad bonitatē ꝯñtie. p̄ma pars pbatur. qꝛ ſequiẗ. nullū aīal eſt hō. igitur nullus hō eſt aīal. et tñ arguēdo ex ꝯrio ꝯñtis ad ꝯriū añtis nō valꝫ ꝯñquētia. ſicut nō ſequiẗ. Ois hō eſt aīal. igiẗ oē aīal eſt hō. et ꝑ idē pbaẗ ſcđa pars. qꝛ nō ſequiẗ ꝙ iſta ꝯña valeat ex hoc ꝙ ad ꝯriū ꝯñtis ſequiẗ ꝯriū añtis. ¶ 2ᵃ ꝯclō eſt. ꝙ in omni bona ꝯñtia ad oppoſitū ꝯñtis ſequitur oppoſitum añtis. Probaẗ ꝑ diffōnē bone ꝯñtie. et ſit. a. añs. et. b. ꝯña. tunc ꝑ diffōnē ſequiẗ ꝙ a. et. b. ſimul formatis ipoſſibile eſt. a. eē veꝝ et ꝯña falſum. igiẗ impoſſibile eſt ꝙ ꝯdictoriū ꝯñtis ſit veꝝ et ꝯdictoriū añtis ſit falſum. igiẗ ꝑ diffinitionē cōſequētie ꝯdictoriū ꝯñtis erit añs ad ꝯdictoriū añtis. et hꝫ ppoſitū. ¶ 3ᵃ ꝯcluſio eſt ꝙ qñ ad añs ſequiẗ ꝯña oppoſitū ꝯñtis repugnat añti. pbaẗ. qꝛ oppoſitū ꝯñtis pōt ſimul ſtare in v̄itatē cū añte. igiẗ repugnat ſibi. tenet ꝯña ꝑ qd nois repugnātie. et añs apparet qꝛ oppoſitū ꝯñtis infert oppoſitū añtis ꝑ p̄dictā regulā. igiẗ cū oppoſitū antecedētis repugnet ſibi. ſequiẗ etiā ꝙ oppoſituꝫ ꝯñtis repugnabit ſibi: ſꝫ nō eodē mō. pꝫ igiẗ q̄liter ex oppoſito ꝯñtis inferẗ oppoſitum añtis. et hoc de tertio.

Quantum ad quartū eſt p̄ma ꝯclō ꝙ ad q̄libet ppōnē iplicantē ꝯdictionē de forma. ſequiẗ q̄libet alia ppoſitio ꝯña formali. verbi gr̄a. ad iſtā ſortes eſt et ſortes nō eſt que implicat ꝯdictionē de forma ſequiẗ igiẗ hō eſt aſinus. vel igiẗ baculus ſtat in angulo. et ſic de quocūqꝫ pbaẗ. qꝛ ſequiẗ. ſortes eſt. et ſortes nō eſt. igiẗ ſortes nō eſt. qꝛ a copulatiua ad alterā eius partē eſt ꝯña formalis. tunc reſeruet illud ꝯñs. poſtea ſequiẗ. ſortes eſt. et ſortes nō eſt. igiẗ ſortes eſt ꝑ eādē rōnem. et ad iſtā. ſortes eſt. ſequiẗ. igiẗ ſortes eſt vel hō eſt aſinus. qꝛ queliꝫ ppō iſert ſeipaꝫ formalr̄ cū q̄cūqꝫ alia in vna diſiūctiua. tunc arguiẗ ex ꝯñte. ſortes eſt vel hō eſt aſinus. ſꝫ ſortes nō eſt: vt reſeruatū fuit p̄us. igiẗ hō eſt aſinus. et ſicut arguiẗ de iſta. ita pōt argui de q̄cūqꝫ alia. oēs enim iſte ꝯñquentie ſunt formales. ¶ 2ᵃ ꝯclō eſt ꝙ ad q̄libet ppōnē impoſſibilē ſequiẗ q̄libet alia ppō nō ꝯña formali. ſꝫ bōa ꝯña māli ſimplici. pbaẗ. qꝛ iſta ꝯña eſt bona ꝯña ſimplr̄: que pōt reduci ad formalē ſumptionē: tñ vnius ppōnis neceſſarie. Sed ꝯña qua ex ipoſſibili iſerẗ alia ppō quecūqꝫ fuerit illa pōt reduci ad formalē ꝑ aſſumptionē vniꝰ ppōnis neceſſarie. igiẗ talis eſt bōa ꝯña ſimplr̄. alia pꝫ ꝑ diffōnē ꝯñtie ſimplicis et bone. pbaẗ. qꝛ talis ꝯña reducitur ad formalē ꝑ aſſumptionē ꝯdictorie illius ppōnis ipoſſibilis cuius ꝯdictoria eſt neceſſaria. vt gr̄a. dicēdo ꝙ ad iſtā. hō eſt aſinus: ſequiẗ queliꝫ alia ppō bone ꝯñtia ſimplici. vt ſequiẗ. hō eſt aſinus. igiẗ tu es rome. qꝛ capiaẗ ꝯdictorium añtis. tunc ſequiẗ. nullus hō eſt aſinus. et hō eſt aſinus. igiẗ nullus hō eſt aſinus. ſimilr̄ ſequiẗ. igiẗ hō eſt aſinus a copulatiua ad alterā parteꝫ. Silr̄ ſequiẗ. hō eſt aſinus. igiẗ hō eſt aſinus: vel tu es rome. ſꝫ nullus hō eſt aſinus. vt iam reſeruatū eſt. igiẗ tu es rome. et hꝫ itētū. et ſicut arguiẗ de iſta. ita pōt argui de q̄libet alia. ¶ Tercia ꝯclō ꝙ ad q̄libet ppōnē ſequiẗ ppō neceſſaria bona ꝯña ſimplici. ſꝫ excepto caſu p̄dicto vbi ſignificatū ꝯñtis repugnat ſignificatiōi note ꝯñe. pbaẗ ꝯclō. qꝛ qñ ad añs ſequiẗ ꝯña. ad oppoſitū ꝯñtis ſequiẗ oppoſitū añtis. ſed ad ppōnē ipoſſibilē ſequiẗ quelibet alia ppō. igiẗ ad cuiuſlibꝫ ppōnis ꝯdictoriā: ſequiẗ ꝯdictoriā ppōnis ipoſſi. et cū quelibet ppō ſit alteri ꝯdictoria. ſequiẗ ꝙ ad q̄libꝫ ſequaẗ ꝯdictoriū ppōnis impoſſibilis. et cū iſta ſit neceſſaria. ſequiẗ ꝙ ad quālibet ppōnem ſequiẗ neceſſarium. et habeẗ intētū. ¶ 4ᵃ ꝯclō eſt ꝙ ad quālibet ppōnē falſaꝫ. ſequiẗ q̄libꝫ alia ppō ꝯña bona māli. vt nūc pbaẗ. qꝛ iſta eſt bona ꝯñtia mālis vt nunc. que poteſt reduci ad formalem per aſſumptionem ppoſitionis contingentis.

ſʒ ɔñia ꝑ quā ex vna ꝑpōne falſa.ſequiť alia q̄cūq̄ʒ fuerit. iſta pōt reduci ad formalē ꝑaſſumptionē vni⁹ ꝑpōnis ɔ̄tīgētis.igiť ꝛc̄. Maioꝛ pʒ ꝑ diffōnē ɔ̄ñe mālis vt nunc: ꝛ minoꝛ ꝓbať exēplificādo.poſito ꝙ ſoꝛtes ſedeat.dico ꝙ ad iſtā.ſoꝛtes moueť.ſequiť q̄libʒ alia ꝑpō bona ɔñia mā li vt nūc:q2 ꝑ ɔ̄dictoriā iſtius.ſoꝛtes moueť:que eſt vera: iſta ɔñia pōt reduci ad formalē.vt capiendo iſtā copulatiuā.ſoꝛtes moueť:ꝛſoꝛtes nō moueť.ad quā ſeq̄ť formalr̄ q̄libet ſua pars ſicut ꝑus ꝓcedebať. ¶ 5⁰ ɔ̄clō.ꝙ ois ꝑpō va ſequiť:ad q̄cūq̄ʒ aliā ꝑpōnē bonā ɔñia māli vt nunc. ꝓbať.q2 q̄ñ ad añs ſequiť ɔñs:ad oppoſitū ɔñtis ſequiť oppoſitū añtis.ſʒ ad q̄lib ꝑpōnē falſam ſequiť q̄libet alia ꝑpō bōa:ɔñia vt nūc.igiť ad cuiuſlibʒ ꝑpōnis ɔ̄dictoriā ſequiť ɔ̄dictoriū ꝑpōnis falſe:modo ɔ̄dictoria ꝑpōnis falſe eſt vera.igiť ad q̄lʒ ꝑpōnē ſequiť cuiuſlʒ ꝑpōnis falſe ɔ̄dictoriū.Et cū quelibʒ ꝑpō va ſit:cuilibet falſe ɔ̄dictoriū ſequiť:ꝙ q̄libʒ vera ſequiť ad quālibʒ aliā ꝑpōnē.ꝛ habeť intentū.Pʒ igiť q̄uo ad ipoſſe ſeq̄tur q̄olibet q̄ñq̄ʒ formalr̄ ꝛ in aliq̄ māľr ſolū.ſ.vbi ipoſſe non iplicat formalr̄ ɔ̄dictionē. ¶ Tunc ad rōnes ad p̄mā dico ꝙ dʒ ītelligi de ɔ̄dictorie oppoſito.ꝛ nō de cōtrarie oppoſito. ¶ Ad 2ᵐ.ħ eēt q2 oppoſitū ɔñtis repugnaret añti.ɔ̄cedo.ꝛ dico ꝙ iſta.tm̄ pr̄ eſt.repugnat ſibyꝑſi.q2 iplicat ɔ̄dictionē.ſequiť enīʒ.nō tm̄ pr̄ eſt.igiť pr̄ eſt.ꝛ nihil aliud a pr̄e eſt.ꝛ ad iſtā.pr̄ eſt.ſequiť iſta filius eſt.igitur dcā ꝑpō repugnat ſibyꝑſi. ¶ Ad 3ᵐ ɔ̄cedo p̄mā ɔñiam.ꝛ dico ꝙ oppoſita ɔñtis infert oppoſitū añtis.vn̄ ꝑpter hoc ꝙ iſte terminus hō eſt gnālis cōis:nō dʒ inferri.ois hō currit.igiť q̄dam hō currit.ſʒ dʒ inferri indefinita remoto ſigno.vt ois hō currit.igiť hō currit.Et ſi apponať ſignū.tūc debʒ ſumi diſiunctiue in maſculino gn̄e vel in feminino. Ut ois hō currit.igiť q̄dā vel q̄dā hō currit. ¶ Ad 4ᵐ negať ɔñia.Ad p̄mā dico ꝙ ex oppoſito ɔñtis infert iſtam diſiūctiuā nō tu es aſinus:vel tu nō es aſinus:ſʒ tūc iſta diſiūctiua eſt diſtinguēda penes fallaciam cōpōnis ꝛ diuiſionis.q2 vel iſta negatio nō.que p̄cedit totā copulā diſiunctiuā cadit ſup p̄mā ꝑtē diſiūctiue ſolū:ꝛ ſic eſt ſenſus diuiſus:ꝛ eſt vna diſiunctiua.q2 ſequiť ex oppoſito p̄dicti ɔñtis.Si vo capiať in ſenſu cōpoſito.tūc illa negatio nō cadit ſupra diſiunctionē ꝛ nō ſupra aliquā partē diſiūctiue:ꝛ ſic nō eſt diſiūctiua.imo poti⁹ copulatiua.cū eq̄polleat hypothetice copulatiue.ꝛ vt ſic nō ſequiť ex oppoſito dcī ɔñtis.Et ſic dcm̄ ad q̄ſitū ſit. Q̄ō. XI.

Queritur vndecimo.Utꝝ ſilliſ expoſitorius teneat gratia forme.Arguiť ꝙ nō.q2 iſta ɔñia nō valet. ſoꝛtis capa eſt alba.ſoꝛ.capa eſt nigra.igiť nigrū eſt albū:q2 ꝑmiſſe ſunt vere.ꝛ ɔ̄clō falſa.ꝛ tm̄ eſt iſte ſilliſ expoſitorius:q2 mediū eſt terminus diſcretus. ¶ Siľr nō ſequiť.Iſte hō eſt bonus.iſte hō eſt malus diuerſis demōſtratis.igiť bonū eſt malū. ¶ Scđo.q2 nō ſequiť.iſte hō vel aſinus eſt aſinus.iſte hō vel aſinus eſt hō.igiť homo eſt aſinus. ¶ 3⁰.q2 nō ſequiť.iſte hō eſt aīal.iſte hō eſt nō ois hō.igiť nō ois hō eſt aīal. ¶ 4⁰.q2 nō ſequiť.iſte hō eſt aīal.iſte hō eſt nullus aſinus.igiť nullus aſinus ē aīal. ¶ Itē nō ſequiť iſta ſecana fuit a cētū annis.iſta ſecana eſt hec aqua.igiť hec aqua fuit a cētū annis.qđ eſt falſum: q2 forte gn̄ata fuit ꝑ pluuiā nō ē diu:aut ꝑ fontes. ¶ Itērū nō ſequiť.hec eēntia diuina eſt pr̄.hec eēntia dīna eſt filius.igiť filius eſt pr̄. ¶ Itē in ſillis negatiuis nō ſequitur.iſte hō eſt aīal.iſte hō nō eſt aſinus.igiť aſinus non eſt aīal. ¶ Oppoſitū arguiť ꝑ Ariſtotelē.qui vr̄ ꝓbare ꝑ ɔ̄uerſionē vlis negatiue ꝑ ſcđaʒ regulā.ſiľr ꝓbat ſillos tertie figure per ſillm expoſitoriū.ꝛ tenet virtute illi⁹ regule.q̄cūq̄ʒ vni ꝛ eidē ſunt eadē:iter ſe ſūt eadē. ¶ In iſta q̄ōne videbiť ex q̄b⁹ terminis ſit ſilliſ expoſitori⁹.ꝛ q̄d ſit. ſiľr q̄lr̄ tenʒ grā forme tā in affirmatiuis q̄ʒ in negatiuis.

Notandū eſt ꝙ ſilliſ expoſitorius eſt ille cui⁹ mediū eſt termin⁹ diſcretus.Sʒ eſt notandū ꝙ triplex eſt terminus diſcretus.vn⁹ q̄ ſignificat vnā ſolā rē.ita ꝙ ſue ſignificationi repugnat ſignificare q̄lʒ diuerſaꝝ reꝝ:ſine noua ipoſitione vel demonſtratione. ¶ Alio mō dr̄ terminus diſcretus q̄ ſupponit.vel ſignificat vnā rē ſingularē cū hoc tm̄ ſignificat q̄lʒ diuerſarū reꝝ:q̄b⁹ illa res ſingularis eſt eadē.vbi grā.iſte terminus hec eēntia dīna dr̄ terminus diſcretus.q2 ſignificat vnā ſolā rē ſingularē:q̄ tm̄ cuilibʒ diuerſaꝝ reꝝ eſt eadē. ¶ Et 3ᵒ dr̄ terminus diſcretus vt iſte terminus ſecana vel ɔ̄ſilis.que ſm̄ grāmaticos eſt terminus diſcretus eo ꝙ eſt terminus ſingularis ꝛ ꝓprie q̄litatis.ꝛ tm̄ iſte terminus ſignificat ſucceſſiue q̄libʒ diuerſaꝝ reꝝ ſine noua impoſitione:q2 nunc ſignificat aquā q̄ nunc eſt.ꝛ poſtea ſignificabit aquā q̄ poſtea erit oīno diuerſa ab iſta:tm̄ iſte aque hn̄t vel habuerūt vel hēbūt aliq̄ʒ vnionē ad iuicē ꝑꝑ ɔ̄tinuā ſucceſſionē ꝑtiū ſibi iuicē. ¶ Tūc ſʒ iſtum deſcriptionē aliq̄ ſoluūt q̄ōnē:ſupponēdo.ꝙ termin⁹ p̄ mō dict⁹ diſcretus eſt ꝓprie diſcretus:ꝛ alij min⁹ ꝓprie:tūc dnt ꝙ ſilliſci ex terminis diſcretis p̄ᵒ ſint ſilli bōi grā forme:ſʒ ſi fiat ex alijs terminis nō valʒ ſic argutū fuit añ opp⁹ de eēntia dīna ꝛ de ſecana.Cōtra iſtud arguiť.q2 tūc ſeq̄reť ꝙ ſilliſ expoſitori⁹ nō eēt ɔñia formal̄ ꝑꝑ duo.ɔñs ē fīm. p̄mo q2 ꝑ ſillm expoſitoriū ꝓbať ɔ̄uerſio vlis negatiue q̄ ɔ̄uerſio eſt formalis ɔñia. ¶ 2ᵒ q2 ꝑ ipm ꝓbanť ſilli 3ᵉ figure q̄ ſunt ɔñe formales.mō ſi ſilliſ expoſitorius non eēt ɔñia formalis.iā ɔñe euidētiores ꝓbarenť ꝑ p̄n⁹ minus euidēs.ꝓbať ɔñia.q2 ſilliſ expoſitori⁹ nō tʒ grā diſpōnis vel forme ꝑpōnū ꝛ terminoꝝ:ſʒ ꝑciſe grā terminoꝝ qui ſic vel ſic ſignificarent.ꝛ hoc eſt tenere grā materie. vt patet ex precedenti q̄ōne.

Ideo dicendū eſt alr̄ ꝙ ſilliſ expoſitorius tʒ grā forme in oībus terminis:dū tm̄ ꝑmiſſe reguleń debite ꝑ dici de oī vel de nullo.ita ꝙ terminus diſcretus diſtribuať mediātib⁹ iſtis dictiōib⁹:q̄đ eſt:vt iſta.ſoꝛtes currit.dʒ reſolui i iſtā.oē qđ ē ſoꝛtes currit.ꝛ tūc ſilliſ expoſitori⁹ eſt ɔñia formalis. ¶ Nota tm̄ ꝙ iſte cui certum eſſet ꝙ nulla res eēt eadē cuilibet pluriū reꝝ pōneret ſillʒ expoſitoriū ɔñaʒ formalē ſine hōi regulatiōe ꝑ dici de oī vel de nullo.ita ꝙ apud ipʒ iſta ɔñia eēt formalis.hic hō currit.hic hō eſt ſoꝛtes.igiť ſoꝛtes currit.ſine ħ ꝙ aliqua ꝑmiſſaꝝ diſtribueret negatiue vel affirmatiue. ¶ Et dico notabiľr cui eēt certū:ꝛ nō cui eēt euidēs.q2 certitudo ſe hʒ in plus q̄ʒ euidētiā.Nā certitudo nō eſt ad q̄libet ꝑtē alicui⁹ ꝑpōnis:ꝛ pōt eē reſpectu erroris ſicut reſpcū v̄itatis:ſʒ nihil eſt euidēs niſi veꝝ:ꝛ iſtū modū ſaluandi ſillʒ expoſitoriū ꝙ ſit ɔñia formalis poſuit Auerrois Cōmētatoꝛ ſup iſtū libꝝ. ¶ Tūc in ſpāli de ſillo expoſitorio affirmatiuo dico ꝙ in q̄libʒ triū figuraꝝ pōt fieri bonus ſilliſ expoſitorius affirmatiuus.Exēplū p̄me figure ſoꝛtes ē muſicus.Albū ē ſoꝛ.igiť albū eſt muſicū. Itē in diuinis:q2 ſeq̄ť.hec eēntia dīna ē pr̄.hec eēntia dīna ē fili⁹. igiť fili⁹ eſt pr̄.poſito ꝙ ꝑmiſſe reguleń ꝑ dici de oī.ꝛ tē maioꝛ eſt falſa ſicut ɔ̄clō.vn̄ iſta eſt falſa. Oē qđ eſt hec eēntia dīna eſt pr̄:q2 filius eſt aliq̄d qđ eſt hec eēntia diuina:ꝛ tm̄ fili⁹ nō eſt pr̄. Itē fiat exēplū de iſtis terminis. ſecana ꝛ hō.Secana fuit a cētū annis:ſecana eſt hec aqua. igiť hec aqua fuit a cētū annis:q2 ſi maioꝛ diſtribuať dʒ ſic diſtribui.Oē qđ eſt vel fuit ſecana eſt a cētū annis.ꝛ maioꝛ eēt falſa.Siľr pōt dici ɔ̄cedēdo iſtā.hec aqua fuit a cētū anis.q̄ēadmodū ꝛ iſta.ſecana fuit a cētū annis:q2

vtrobiq; eſt ↄſimilis idētitas.ſ.ſʒ ↄtinuā ſucceſſionē par tiū. Exēplū ſcōe figure. vt albū ē iſte hō. muſicū ē iſte hō. igiẗ muſicū eſt albū. reducit̃ ad ṗmā figurā p ↄuerſionē maioris. ⁋ Exēplū tertie figure arguēdo ſic. iſte hō ē albus. iſte hō ē grāmaticus. igiẗ grāmaticuʒ ē hō alb⁹. ⁊ reducit̃ ad ṗmā figurā p ↄuerſionē minoris. ⁋ Tūc d ſill'o expoſitorio negatiuo dico. q ſill's expoſitori⁹ negatiuus valet in ṗma figura gr̄a forme maiore exn̄te negatiua. ⁋ Rn̄det̃ q ↄn̄a ē formalis ⁊ ſic ↄclo eſt falſa. ita ſilr ⁊ maior ſi reguleẗ p dici de nll'o. vn̄ maior ē fl'a. nihil qd ē iſte pr̄ ē fili⁹: qꝛ eēntia diuina ē iſte pr̄. ꝗ ē fili⁹. ⁋ 2⁹ dico. q ſill's expoſitori⁹ negatiu⁹ nō valet in p̄ᵃ figura. ſi minor fuerit negatiua. ⁊ cā ē. qꝛ ſi minor fuerit negatiua ⁊ maior affirmatiua: tūc maior extremitas nō ē diſtributa i p̄miſſis. imo ſtat determiate. ⁊ tn̄ ſtat ↄfuſe ⁊ diſtributiue in ↄclone. mō ex nō diſtributo nūq̄ ſeqẗ diſtributū gr̄a forme. v.g. nō ſeqẗ. iſte hō ē aial: qdā aſin⁹ nō eſt iſte hō. igiẗ qdā aſin⁹ nō eſt aial. imo ſtat q ois aſin⁹ eſt aial. ⁋ 3⁹ dico. q talis ſill's bn̄ valʒ ad ↄcludēdū idirecte. v.g. iſte hō ē aial: qdā aſin⁹ nō eſt iſte hō. igiẗ qddā aial nō ē aſin⁹. Et p idē pōt dici de ſcōa ⁊ tertia figura. ⁋ Ad rōnes. ad pͥmā dico q iſte termin⁹ cōplexus. ſortis capa. q ē mediū dicti ſill'i nō ē termin⁹ diſcret⁹. imo ē termin⁹ cōis: iō nō eſt ſill's expoſitori⁹. ⁋ Ad 2ᵘᵐ dico q nō ē ſill's expoſitori⁹. qꝛ termin⁹ diſcret⁹ q eſt ibi mediū nō ſignificat vt d̄nr̄at idē i vtraq; p̄miſſa. ⁊ iō mediū ſumit̃ eq̄uoce in maiori ⁊ minori pp diuerſitatē demr̄atōis. ⁋ Ad 3ᵘᵐ dico. q dʒ cōcludi. igiẗ aliqd qd ē nō ois hō ē aial. ⁋ Ad 4ᵘᵐ dico. q dʒ īferri iſta. igiẗ aliqd qd ē nll's aſin⁹ ē aial. ⁋ Ad 5ᵘᵐ negat̃ ↄn̄a. tn̄ vtraq; illaꝝ eēt ↄcedēda ſi ſumereẗ diſtributiue: ⁊ tūc non valeret ↄn̄a. ⁋ Ad alias dictū eſt in q̄ōne. Et ſic ſit dictū ad queſitū.

Queſtio. XII.

Queritur Utꝝ ois ꝓpō vl'is negatiua ↄuertatur ſimplr̄. Arguit̃ q nō. qꝛ vl'is affirmatiua nō cōuertit̃ ſimplr̄. igiẗ nec vl'is negatiua. tenʒ ↄn̄a. qꝛ affirmatia ē potērior i īferēdo. cu ius ſignū ē. qꝛ ex puris affirmatiuis bn̄ ſeqẗ ↄclo. ſʒ nūq̄ ex puris negatiuis. ⁋ 2⁹ qꝛ iſta eſt vl'is negatiua. ois hō aial nō ē: ⁊ tn̄ nō ↄuertit̃ ſimplr̄. igiẗ nō ois vl'is negatiua ↄuertit̃ ſimplr̄. maior ꝓbat̃ q ſit vl'is: qꝛ ibi ſubycit̃ terminus cōis ſigno vl'i determinat⁹. ſʒ q ſit negatiua appet: qꝛ copula negat̃. ⁊ minor appet. qꝛ ſua ↄuertēs ē fl'a. ſ. iſta. nullū aial eſt hō. ⁊ ſi dicat̃ q dʒ ↄuerti i iſtā. oē aial hō nō ē. ita q p̄dicatuʒ ſit nō diſtributū i vno ſic̃ in reliq̄. B nō valʒ. qꝛ iſta. ois phenix aial nō ē: ē vā. ⁊ tn̄ ſi ſic ↄuerteret̃ ſua ↄuertēs eēt. ſ. oē aial phenix nō ē. ⁋ 3⁹. qꝛ iſta eſt vā. nl'ʒ gn̄andū eſt hō. ⁊ tn̄ ſua ↄuertēs ē falſa. ſ. nll's hō ē gn̄andus. ⁋ 4.⁹ qꝛ iſta ē vā. ſ. nullo hoīe currēte: tu es aſin⁹: qꝛ ſua ↄ̄dictoria ē vā. ſ. iſta. aliquo hoīe currēte tu es aſin⁹. ⁊ tn̄ ſua ↄuertēs eēt falſa. ſ. tu es aſin⁹: nullo hoīe currēte. ⁋ 5⁹ hec eſt vā: nll's hō ē mulier: ⁊ tn̄ ſua ↄuertēs ē fl'a. ſ. nll'a mulier ē hō. Itē iſta ē vl'is negatiua. nullus equ⁹ ē ſortes. ⁊ tn̄ non ↄuertit̃ ſimplr̄. qꝛ ddo nullus ſortes ē equ⁹. iā eēt incōgruitas. qꝛ termino diſcreto nō cōpetit diſtributio. ⁋ Itēʒ iſta. nll's hō eſt ois hō. nō ↄuertit̃ ſimplr̄: qꝛ male diceret̃ nll's ois hō ē hō. qꝛ ſigno vl'i nō pōt addi diſtributio. ⁋ Oppoᵐ arguit̃ p Ariſt. i lr̄a. c. 2. ⁋ In q̄ōne vr̄ p̄ qd ē ↄuerſio ⁊ q̄ vl'is negatiua ↄuertit̃. ⁋ 2⁹ videbit̃ de qbuſdā regulis: ſiue cautelis obſeruādis in ↄuerſiōib⁹ q̄rūdā ꝓpōnū.

Quantū ad pͥmū notandū q ↄuerſio ſeu ↄuertere eſt facere de ſubō p̄dicatū ⁊ eↄ̄tū neceſſitate ↄn̄tie. p hoc q dr̄ de ſubō p̄dicatū. ⁊ eↄ̄ differt ↄuerſio a ſill'o: ⁊ ab aliqs argumētationib⁹ enthimematicis. ſʒ p hoc q dr̄ cū neceſſitate differt ↄuerſio ad ↄuerſiōe ꝑticularis negatiue: qꝛ lʒ illa ſit trāſpō ſubti ad p̄dicatuʒ: tn̄ nō ē ↄuerſio: eo q nō ē ↄn̄a formalis. ⁋ Ex quo ſeqẗ: q ↄuerſio ē q̄dā ꝓpō hypothetica ↄditiōalis vl' rōnalis: cuius aña vocat̃ ↄuerſa. ↄn̄s vō ↄuertēs. Et iō ſp ꝓpō q̄ dat̃ ↄuertēda ē ↄuerſa: ⁊ alia p quā ↄuertit̃ ē ↄcurrēs. ⁋ 2⁹ ē notādū q hypotheticis nō cōpetit iſta dictio ↄuerti. ſʒ ſolū ꝓpōnibus cathegoricis: q̄ꝝ aliq̄ ſūt de ieſſe: ⁊ alique de mō. Illaꝝ de ieſſe q̄dā ſunt i qb⁹ pōit̃ aliqs termin⁹ ampliatiu⁹ ſubti vel p̄dicati ad ſupponēdū nō ſolū ꝓ ſuppoſitis pn̄tis tpis. imo ēt ꝓ ſuppoſitis poſſibilib⁹ p̄teriti vl' futuri: aut ēt ꝓ ſuppoſitis cuiuſlʒ tpis idifferēter. Alique ſūt in qb⁹ nō ponit̃ hō termin⁹ ampliatiu⁹: ⁊ illaꝝ q̄dā ſūt in qb⁹ ponit̃ aliqs termin⁹ obliqu⁹. ⁊ alique q̄ꝝ qlibet termin⁹ ē rect⁹. De qb⁹ oīb⁹ dōm ē p ordinē. ⁊ p̄ de cathegoricis in qb⁹ qlibʒ termin⁹ eſt rect⁹ ſine āpliatiōe. ⁋ 3⁹ notādū q duplex ē vl'is negatiua. q̄dā cuius p̄dicatū diſtribuit̃: vt nll's hō ē aſin⁹. alia in q̄ p̄dicatū nō diſtribuit̃: vt qn̄ p̄dicatū p̄cedit negationē ſicut iſta. ois hō aial nō eſt. ⁋ Tūc ponant̃ ↄcłones. p̄ᵃ eſt: q ois ꝓpō vl'is negatiua cui⁹ p̄dicatū diſtribuit̃ pōt ↄuerti ſimplr̄ i vl'eʒ negatiuā. ꝓbat̃. qꝛ ꝓpō vl'is negatiua vtute ſigni vl'is ſignificat p̄dicatū pro quolibʒ ſuo ſuppoſito remoueri a ſubō ꝓ quolibet ſuppoſito ſubti: vt pʒ p dici de nll'o. igiẗ ſic̃ vnū pōt remoueri a reliquo. ita ecōuerſo. ⁋ 2ᵃ ↄclo ē. q vl'is negatiua cui⁹ p̄dicatū nō diſtribuit̃ nō pōt ↄuerti ſimplr̄ i vl'eʒ negatiuā. ꝓbat̃: qꝛ iſta nō ſignificat p̄dicatuʒ remoueri a ſubō ꝓ quolʒ ſuo ſuppoſito: ⁊ iō talis ē ↄuertēda p accñs: in ꝑticularē negatiuā: vt iſta. ois phenix aial nō eſt: ↄuertēda eſt in iſtā: qddā aial nō eſt phenix.

Quantū ad ſcd'ʒ p̄ᵃ regula eſt. ſi in ↄuerſa īplicet̃ p aliqd in ſubō in copula: vel in p̄dicato. dʒ aliqn̄ illud explicari in ↄuertēte. ad h q fiat debita ↄuerſio. Exēplū de ſubō dōo. Nemo ē aſin⁹ dʒ explicari in cōuertēte. nullus aſin⁹ eſt hō. qꝛ in ſubō iplicabat̃ hoc totū nullus hō. ſilr̄ iſta. imediate ſūt ptes ↄtinui. dʒ explicari p iſtā: nullū mediatū eſt iter ptes ↄtinui. ⁊ tūc dʒ ↄuerti in iſtā. nihil qd eſt iter ptes ↄtinui ē mediatū. ⁋ Itē iſta. nihil ⁊ chimera ſant fratres. dʒ explicari i iſtā. Nullū aliqd ⁊ chimera ſūt fr̄es: ⁊ ↄuertit̃ in iſtā. nulli fratres ſūt aliqd ⁊ chimera: ⁊ ↄſilr̄ exēplificet̃ ſuo mō de copula ⁊ p̄dicato. ⁋ 2ᵃ regula eſt. q q̄nq; dʒ ſignū poſitū a pte ſubti i ↄuerſa manere a pte p̄dicati in ↄuertēte. ſ. qn̄ ſubm̄ ē termin⁹ cōis reſtrictus p ſignū vl'e ad vnū genus tm̄: ⁊ tn̄ ſit cōis gn̄is: vt nullus hō eſt mulier. igiẗ nulla mulier ē nullus hō. ⁋ 3ᵃ regula eſt: q alr̄ dʒ mutare ſignū ſcd'm declinationē grāmaticalē pp diuerſitatē ſubti vel p̄dicati in nr̄o vel in gn̄e. vt iſta: nullus hō eſt capra: ↄuertit̃ in iſtā. nll'a capra eſt aliqs hō. ⁊ ſic ibi mutat̃ vnū gen⁹ in aliō. ⁋ 4ᵃ regula. q ſignū poſitū a pte ſubti dʒ addi illi toti qd ſeqẗ copulā. qn̄ de ſubto fit p̄dicatū qꝛ illud totū ſequēs eſt p̄dicatū. ⁊ qꝛ q̄nq; h nō pōt fieri ↄueniēter p terminos ſicʒ poſitos. igiẗ dʒ addere iſtas dictiōes. q eſt ad h ↄuenienter poſſit fieri diſtributio. ⁊ hoc ↄtingit ad ꝓpoᵐ in q̄tuor caſib⁹. ⁋ Pͥo qn̄ p̄dicatū ꝓpōnis vl'is eſt terminus diſcret⁹. vt dōo. Nullus equ⁹ eſt ſortes. bn̄ pōt ↄuerti in iſtā ſortes nō eſt equ⁹. tn̄ iſta nō eſt ↄuerſio ſimplex. iō additis illis dictionib⁹ dʒ ↄuerti in iſtā: nihil qd eſt ſortes eſt equ⁹. ⁋ 2⁹ qn̄ vbū ponit̃ in ꝓpōne nō hʒ pͥcipiū ſui tpis in qd pōt explicari vt dōo. Nullus hō diligit̃ a ſuo inimico. qꝛ iſtud vbū diligit̃ nō hʒ pͥcipiū pn̄tis tpis. iō dʒ cōuerti in iſtā: nihil qd diligit̃ a ſuo inimico ē hō. ⁋ 3⁹ qn̄ p̄dicatū diſtribuit̃ negatiue vt iſta. nll's hō ē nullū aial. cōuertit̃ in iſtā. nihil qd ē nullū aial eſt hō. ⁋ Et 4⁹ qn̄ p̄dicatū diſtribuit̃ affirmatiue: vt nll's hō eſt ois hō. ↄuertit̃

in iſtā:nihil qđ eſt oīs hō eſt hō.⁊ ſi ſint aliq̄ modi īcōſue tñ tūc illi ſīt reducibiles ad iſtas. ❡ Tūc ad rōnes negat̄ ɔñā:q2 lȝ affirmatiua ſit eq̄ potēs q̄ītū ē ex pte ſubi.ſicut eſt vlis negatiua.nō tñ q̄ītū eſt ex pte p̄dicati.eo φ ei⁹ p̄dicatū nō diſtribuit̄. ❡ Ad alias dictuȝ eſt in qōne.⁊ ſic dictū ad queſitum. Queſtio. XIII

Queritur Utrȝ oīs ppō pticularis affirmatiua poſſit ɔuerti ſimplr̄ i pticularē affirmatiuā. Arguit̄ φ nō.q2 hec eſt vā. Aliqđ mōſtrū itēdit̄ a nā: vt pōt pbari ex pōne ſic: ħ itēdit̄ a nā: ħ eſt mōſtrū.g̃ mōſtrū itēdit̄ a nā.⁊ tñ ſua ɔuertēs ē ea fla.q2 nā nō itēdit mōſtrū.vt pȝ 2° phy. ❡ 2°.q2 iſta eſt vā. Aliq̄ ſpēs ē hō.⁊ tñ ſua ɔuertēs ē ſt fla.ſ.aliq̄ hō ē ſpēs. ❡ 3°.q2 iſta ē vā.aliqđ aīal flebile ē hō.⁊ tñ ſua ɔuertēs ē fla.ſ.aliq̄ hō flebile ē aīal.imo oīs hō ē aīal. ❡ 4°ō iſta.pplſ currit.poſito φ vna multitudo hoīuȝ curr at.tūc iſta ē vā. pplſ currit: ⁊ tñ ſua ɔuertēs ē fla.ſ.aliqđ currēs ē pplſ.vl igit̄ currēs ē pplſ.vel ēt iſta.aliq̄ currētia ſunt pplſ. q2 ſi ɔuertat̄ in iſtā.aliq̄ currētia ſūt pplſ:tūc q̄ro de ɔuerſiōe iſti⁹. Exercitus eſt rotūdus:q̄ nō ɔuertit̄ in iſtā.aliqđ rotūdū eſt exercitus:nec in iſtā.aliq̄ rotūda ſūt exercit⁹:q2 poſſe ē exercitū eē rotūdū nulla re exñte rotūda q̄ē in exercitu. ❡ 5° iſta ē vā. Marcus ⁊ Tulli⁹ ſūt.poſito φ iſta nōia Marc⁹ ⁊ Tulli⁹ ſint ſynonima:⁊ tñ ſua ɔuertēs eſt fla.ſ.entia ſūt Marc⁹ ⁊ Tulli⁹.q2 eadē res ē Marc⁹ ⁊ Tulli⁹.niſi ponere t̄ φ due medietates eēnt marc⁹ ⁊ Tulli⁹.ſȝ ħ nō valet ſupposito:φ iſta nōia ſupponūt p vna re īdiuiſibili. ❡ 6° dubitat̄ de ɔuerſiōib⁹ ppōnū in qb⁹ ponunt̄ pnoia p̄ vl' ſcđe pſone.vt ddo q̄ curro:tu legis.⁊ hōɉ. Oppoſitū arguit̄ per Ariſtotilē in iſto capitulo ſcđo.

Notandū φ duplex inuenit̄ ppō pticularis affirmatiua.q̄dā cui⁹ p̄dicatū eſt terminus diſcretus vt dicēdo q̄dā hō eſt ſortes ⁊ talis pticularis ſine aliquo addito:nō pōt ɔuerti ſimplr̄.ſȝ p accñs in vnaȝ ſingularē:vt in iſtā.ſoꝛ.ē hō.Et dico notabilr̄ ſine aliquo addito.q2 ſi addant̄ iſte dictōes qđ ē.tūc bñ ɔuertit̄ ſimplr̄ in pticularē affirmatiuā vt in iſtā. Aliqđ qđ ē ſortes ē hō. Tūc ſit p̄ ɔclo.φ talis pticularis īfert vnā vlez d terminis trāſpoſitis: excepto vno caſu.v.g.ſeqt̄.q̄daȝ hō eſt ſortes.g̃ oē qđ ē ſoꝛ.eſt hō.tñ vn⁹ caſus ē excipiēdus. vbi vna res eſt eadē cuilibȝ pluriū rex:ſīc in diuinis.q2 nō ſequitur.hec eēntia diuina eſt pr̄.vel ecō:pr̄ ē hec eēntia diuina. nō ſeqt̄.igit̄ oē qđ ē hec eēntia diuina ē pr̄:q2 filī⁹ ē hec eēntia diuina.⁊ tñ filī⁹ nō eſt pr̄.⁊ pp iſtū caſuȝ dȝ dici. φ ɔñā non valȝ de forma.lȝ bñ valeat ecō:ſic ſeqt̄. Oē qđ ē ſortes currit.igit̄ ſoꝛ.currit. ❡ Alia eſt ppō pticularis cui⁹ ſubȝ diſtribuit̄.vt iſta.q̄dā luna ē oīs luna.⁊ iſta īfert q̄dā vlez de terminis trāſpoſitis.vt iſtā.igit̄ oīs luna eſt luna. cuius ſignū eſt.q2 dicta pticularis ſignificat p̄dicatū p quolibȝ ſuo ſuppoſito dici de ſubo p vno ſuppoſito ſubti.igit̄ ecō ad ſubȝ p vno ſuo ſuppoſito pōt dici de p̄dicato p quolȝ ſuo ſuppoſito.⁊ dico notabilr̄ īfert:q2 nō ɔuertit̄ in iſtā: eo φ aggregatū ex ſigno vlī ⁊ termio cōi erat p̄dicatū in p̄ª.⁊ tñ ſolus termin⁹ cōis eſt ſubȝ in 2ª.⁊ iō nō ɔuertit̄ in iſtā. igit̄ aliqđ qđ eſt oīs hō eſt luna:q̄ eſt pticularis affirmatiua. ❡ Itē alia ē ppō pticularis cui⁹ p̄dicatū ē termin⁹ cōis nō diſtribut⁹.vt q̄dā hō ē aīal. ❡ Et tūc eſt 2ª ɔclo. φ talis ppō particularis affirmatiua ɔuertit̄ ſimplr̄ in pticularē affirmatiuā.pbat̄ capiēdo iſtā pticularē. q̄dā hō eſt aīal.pbo φ ad iſtā ſequat̄.aīal eſt hō.q2 ſi nō ſeqt̄ ſit iſte hō q eſt aīal ſortes.tūc arguit̄ ſic.ſortes ē hō. Sortes eſt aīal.igit̄ aīal eſt hō.qđ eſt ppoſitū.⁊ tȝ ɔñā p illā. Quicūq; vnī ⁊ eidē ſunt eadē inter ſe ſunt eadē. ❡ 2° iſta ɔñā eſt bona ex cuius oppoſito ɔñtis ſequit̄ oppoſitum añtis.ſic eſt iſta.vt pȝ.igr. ❡ Dubitat̄ q̄liter ɔuertit̄ iſta. hō eſt ſubm.ſi dicat̄ φ in iſtā ſubm ē hō. iā añs eſt vex:⁊ ɔñs fl̄m.q2 ly hō ē p̄dicatū in ɔñte. ❡ 2° ſignificat iſte terminus.a.hoīeȝ q̄ñ ponit̄ a pte ſubti.⁊ aſinuȝ q̄ñ ponit̄ a pte p̄dicati.tūc ɔuertat̄ iſta.a.eſt hō:q̄ eſt vā. q2 p caſum poſitū ſignificat idē pōne:φ iſta:hō eſt hō.⁊ tñ ſua ɔuertēs eſt ipoſſi.ſ.iſta.hō eſt.a.qđ ſignificat idē qđ hō eſt aſinus. ❡ 3° peto a te ɔuertere p̄ᵐᵃᵐ ppōnē pponendā a me. tūc ppono ēt iſtā.tñ nō ɔuertes aliquā ppōnē ſi ɔuertis eā.q2 ipſa eſt pticularis negatiua.q̄ nō pōt ɔuerti.ſi nō.ħ eſt ɔ̄ poſitū.q2 poſitū erat qđ debebas ɔuertere p̄mā ppōnē pponēdā a me:⁊ iſta erat p̄ ppoſita. ❡ 3° dubitat̄ d ɔuerſiōe iſti⁹. Regis itereſt bñfacere. Itē de iſta. Te decet hymn⁹ de⁹ in ſyon:⁊ hōɉ.in qb⁹ ponunt̄ v̄ba defectiua. ❡ Ad iſta ad p̄mā dico.φ iſta.hō eſt ſubȝ.v̄ificat̄ put terminus hō ſupponit mālr̄ pro ſe ipſo ſubo.in ppōne ɔuerſa.⁊ iō in ppōne ɔuertente dȝ ɔſilr̄ accipi.⁊ pp hoc dȝ cōuertere circūloquēdo p v̄bū de p̄terito.ſ.in iſtam qđ fuit ſubm.ſ.in ppōne ɔuerſa eſt iſte terminus hō. ❡ Ad 2ᵐ dico.φ caſus nō dȝ admitti:vbi ſignificatio termini depēdet ex v̄itate vel falſitate ppōnis vel ex diuerſa ſituatiōe huius termini.aut aliq̄ ɔſili ɔditiōe ppōnis vel termini. q2 nāle eſt φ v̄itas ⁊ falſitas ppōnis ⁊ hōɉ ɔditiōes depēdeāt ex v̄itate ⁊ falſitate ppōnis ⁊ nō ecō. ❡ Ad 3ᵐ dico. φ hōɉ poſitio ſeu petitio depēdēs non dȝ admitti niſi ſub ɔditiōe φ nō ponat̄ aliud repugnās pōni vel poſito mō huic pōni repugnās. igr̄ nō eſt admittēda.de aliis duob⁹ dicet̄ poſtea q̄ñ aget̄ de oblig. ❡ Tūc ad rōnes. ad p̄mā dico.φ loco termini ɔnotati q ponit̄ a pte ſubi a qua pte nō appellat ſuā formā dȝ accipi pnomē demr̄atiuuȝ p qđ demr̄et̄ illđ p quo p̄us ſupponebat termin⁹ ɔnotatus.⁊ iō iſta.mōſtrū itēdit̄ a nā:ɔuertit̄ in iſtā.aliqđ qđ itēdit̄ a nā ē hoc.demr̄ato illo p quo p̄us ſupponebat iſte termin⁹ mōſtrū. ❡ Ad tertiā dico.φ a pte p̄dicati h⁹ ppōnis ſubītelligit̄ aliud qđ dȝ exp̄mi.v.g. Per iſtā aliq̄ ſpēs eſt hō ſubītelligit̄ φ aliq̄ ſpēs eſt iſte ɔcept⁹ hō.⁊ tūc ɔuertet̄ in iſtā.iſte ɔcept⁹ hō ē aliq̄ ſpēs. ❡ Ad aliā.aliqđ aīal ⁊c̄.dico φ iſta eq̄pollet vni pticulari negatiue.ſ.iſti aliqđ aīal nō ē hō.mō pticlaris negatiua nō ɔuertit̄. Ul pōt dici φ ɔuertit̄ in iſtā verā.igit̄ qđ flebile ē hō ē aīal. ❡ Ad aliā dico.φ iſta pplſ currit.ɔuertit̄ in iſtā currētia ſunt pplſ. Et iſta.exercit⁹ ē rotūdus:dico φ ibi dȝ ſuppleri exercitus eſt rotūdus exercitus.⁊ facile ē ɔuertere. ❡ Ad aliā dico.φ ɔuertit̄ in iſtā.Ens eſt Marc⁹ ⁊ Tullius.vñ in illa copula ⁊.nō denotat diuerſitatē rex ſignificatax.ſȝ terminox ſignificantiū. ❡ Ad aliā dico.φ tales ppōnes ɔuertunt̄ a pferentibus.verbi gratia. Dicens iſtam.tu legis.debet eā ɔuertere in iſtā.legens eſt tu:nec iſta eſt diffoꝛmitas q̄ītū ad pſonā tactā in ɔuertēte: eo φ pſona ſeqt̄ v̄bū. Sȝ ſi tales ppōnes debeant conuerti ab aliis q̄ a pferētibus.v̄bi grā.dicēs iſtā. Aliqui tu legis.ille audiens cui loquet̄ dȝ eā ɔuertere in iſtā. legēs eſt illđ qđ ego ſum:ſed vnus tertius audiēs:cui nō ſit locutio dȝ eam ɔuertere in vnā:cuius ſubȝ eſt pnomē 3ᵉ p̄ᵉ legēs eſt ille demōſtrando illū pro quo ſupponebat ly tu ante. Et ſic ſit dictum ad queſitū. Queſtio. XIIII.

Queritur Utrȝ oīs ppō vlis affirmatiua ɔuertat̄ p accñs in pticularē affirmatiuā.⁊ non ſimplr̄ in vlez affirmatiuā. Arguit̄ φ nō. Prio q2 ppō excluſiua ē vlis affirmatiua.⁊ tñ cōuertit̄ ſimplr̄ in vlez affirmatiuā. igitur aliq̄ vlis affirmatiua ɔuertit̄ ſimplr̄ in vlem affirmatiuā. Arguit̄ p̄mo: φ ſit vlis. q2 īfert vlez.⁊

affirmatiua:q2 īfert affirmatiuā.ꝛ mioꝛ appꝫ.q2 ſeqꝛ.tm̄ aīal eſt hō.igiꝛ oīs hō eſt aīal.¶ 2°.q2 ꝑpō exceptiua eſt vlīs affirmatiua: vt iſta.Oīs hō ꝑter ſortē currit:ꝛ tn̄ nō ꝯuertiꝛ in ꝑticularē affirmatiuā.q2 iſta eſt īcongrua. aliqͦd currēs ꝑter ſortez ē hō:q2 dictio exceptiua ſignat per modū excipiētis a toto vlī diſtributo: aut a toto integrali. ꝛ iō ab vno ꝑticulari non ꝑt fieri exceptio.¶ 3°.q2 ꝑpoſitio reduplicatiua ē vlīs affirmatiua. vt oīs hō īqͣtū aīal ē ſenſibile.ꝛ tn̄ nō ꝯuertiꝛ in ꝑticularez affirmatiuā; vt in iſtā.qͦdā ſenſibile eſt homo inqͣtū aīal: q2 ꝑpoſitio cuius predi⁰ additꝛ dictio reduplicatiua:eſt falſa.ꝛ inintelligibilis:vt pꝫ in iſto pmo.¶ Oppoᵐ arguiꝛ per Ariſto. in iſto pꝛimo caplo.2°

Notandū ꝙ quadruplr̄ inueniꝛ propoſitio vniuerſal. Quedaꝫ cuius ꝑdicꝛᵐ ē terminus diſcretus:ꝛ illa ꝯuertitur triplr̄.vno modo in ſingularē:vt iſta.oīs hō eſt ſoꝛ.ꝯuertiꝛ in iſtā.ſortes eſt hō:vel ēt de ꝑdi⁰ diſtributo:vt ſoꝛ.eſt oīs hō.Alio modo ī particularē affirmatiuā additis iſtis dictōībus.qͦd ē:vt ī iſtā aliqͥd qͦd eſt ſortes ē homo.¶ 3° modo in eqͥlem affirmatiuam:vt in iſtā:oē qͦd eſt ſortes ē homo.ꝛ hoc ē veꝝ.niſi in vno caſu.ſ.quando vna res ē eadē cūꝫ diuerſaꝝ reꝝ. ¶ Alia ē ꝑpoſitio vlīs cuius predicꝛᵐ ē terminus cōis diſtributus affirmatiue:vt oīs homo ē oīs hō.ꝛ talis cōuertitur dupliciter. vno modo in ꝑticularē affirmatiuā: vt in iſtā.aliqͥd qͦd eſt oīs hō ē homo. ꝛ ponuntur ibi iſte dictiones qͦd eſt.ad denotādū ꝙ iſtō totū.oīs hō. ſe tꝫ ex parte ſubiecti in ꝯuertente: ſicut ſe tenuit a pte predi¹ in ꝯuerſa.¶ 2° mō ꝯuertitur in vlēm de terminis tranſpoſitis.ſ.in iſtā.oīs hō ē homo.qͦd ꝑbatur capiēdo exᵐ in iſtis terminis.Oē.b.ē omne.a.igiꝛ oē.a.ē oē.b.q2 ſi non ſeqtur detur oppoſitū ꝯñtis.ſ.qͦdā.a.nō ē oē.b.tunc iſta hꝫ duas cauſas veritatis.Unā ꝙ alter iſtoꝝ terminoꝝ pro nullo ſupponat.ꝛ tc̄ ſicut iſta ē vā:qͦdā.a.non ē oē.b. ita eꝫ qͦdam.b.non ē oē.a.que ē oppoſita añtis.alia cā veritatis ē ꝙ qͦdā.b.ſit:ꝛ tn̄ non ē oē.a.vel eꝫ. ꝛ tunc ſequiꝛ oppoſitū añtis.ſ.ꝙ non oē.b.ē oē.a.ꝛ per ꝯſequens ꝯñtia erat bōa.Alia ē vniuerſalis affirmatiua; cuius ꝑdiᶜᵘᵐ eſt terminus cōis diſtributus negatiue:vt oīs homo ē null⁹ aſinus:que ꝯuertitur duplr̄.Uno° in ꝑticularē affirmatiuam:vt in iſtaꝫ.igitur aliqͥs qui ē nullus aſinus ē homo. alio° in vlēm negatiuaꝫ:vt in iſtā.nullus aſinus ē hō.probo conſequētiā:ad affirmatiuam de ꝑdi⁰ infinito ſequiꝛ negatiua de predi⁰ finito: vt pꝫ 2° perhyerme.igitur ad iſtam.oīs homo ē nullus aſinus. que ē de predi⁰ infinito. ſequitur iſta negatiua de predi⁰ finito que eſt. omnis hō non ē aſinus.que eqͥpollet iſtī.nullus hō ē aſin⁹. Alia ē vlīs affirmatiua cuius ꝑdiᶜᵘᵐ eſt terminus cōis nō diſtributus.ꝛ de iſta intelligit Ari.¶ Tunc ponunꝛ ꝯcluſiones. Pꝛima eſt ꝙ nulla vlīs affirmatiua cuius ꝑdiᶜᵘᵐ ē terminus cōmunis non diſtributus ꝯuertitur ſimplr̄ ī vlēm affirmatiuaꝫ.probaꝛ intelligendo de ꝯña formali. q2 nō ſequitur.oīs homo ē aīal. igitur omne aīal ē hō.q2 añs ē verum:ꝛ ꝯñs falſum.ꝛ dico notabilr̄ ꝯña formali. q2 ī trib⁹ caſib⁹ ꝑt ꝯuerti ſimplr̄ gratia forme.¶ Pꝛim⁹ caſus ē:qn̄ añs eſt ipoſe.ꝛ ideo ſequitur. oīs hō ē aſinus: igitur oīs aſin⁹ ē hō.q2 ad ipoſe ſequiꝛ qͦlibet.¶ Scōs caſus ē:quādo ſubm̄:ꝛ ꝑdiᶜᵘᵐ ſunt termini ꝯuertibiles.ꝛ iō ſeqꝛ.oīs hō ē riſibilis.igiꝛ oē riſibile ē hō.¶ 3° caſus ē qn̄ īferiᵘˢ ꝑdicaꝛ affirmatiue d̄ ſuo ſupioꝛi vlr̄ ſumpto.ꝛ iō ſeqꝛ.oē aīal ē hō.igiꝛ oīs hō ē aīal.¶ 2° ꝯ ē.ꝙ oīs vlīs affirmatiua cui⁹ ꝑdiᶜᵘᵐ ē termin⁹ cōis non diſtribut⁹ ꝯuertiꝛ gr̄a forme ī ꝑticlarē affirmatiuā: vt ſeqꝛ oīs hō ē aīal. igiꝛ qͦdā aīal ē hō. ꝑbaꝛ.q2 qn̄ ad añs ſeqꝛ ꝯñs.qcqͥd ſequiꝛ ad ꝯñs ſeqꝛ ad añs.ꝛ iō ad vlēz affirmatiuā ſeqꝛ ꝑticularis affirmatiue ſibi ſubalternata:ad quā ꝑticularez ſeqꝛ alia ꝑticlaris affirmatiua:q̄ ē ſua ꝯuertēs:igiꝛ illa ſeqͥbaꝛ ad vlēz.v.g.ſeqꝛ.oīs hō ē aīal.igiꝛ qͦdaꝫ hō ē aīal. ad quā ꝑ ꝯuerſionē ꝑticulari affirmatiue ſeqꝛ.qͦdā aīal ē hō.igiꝛ iſta ſeqͥbaꝛ ad vlēm.¶ 2°.q2 iſta ꝯña ē bona ex c⁹ oppoſito ꝯñtis ſeqꝛ oppoſitū añtis. ſꝫ ſic ē ī ꝑdcā ꝯña: vt pꝫ.¶ 3° ꝯ ē:ꝙ oīs ꝑpō vlīs affirmatiua d̄ terminis rectī īfert excluſiuā d̄ terminis trāſpoſit̄ .ꝑbaꝛ.q2 qͥlꝫ talis vlīs īfert exponētes excluſiue d̄ terminis trāſpoſit̄.igiꝛ ēt īfert excluſiuā.tꝫ ꝯña:q2 excluſiua īfert ſuas exponētes. modo qcqͥd ſeqꝛ ad ꝯñs ſeqꝛ ad añs.ꝑbaꝛ añs.q2 ad iſtam. oīs hō ē aīal.ſeqꝛ iſta.igꝛ aīal ē hō.ꝑ ꝑcedētē ꝯnē:q̄ ē vna exponēs excluſiue.ſilr̄ ſeqꝛ.oīs hō ē aīal.igiꝛ nihil aliud ab aīali ē hō.q2 deꝛ oppoᵐ.ſ.aliqͥd aliō ab aīali ē hō:tc̄ ſeꝛ ꝙ aliqͥs hō non ē aīal.q̄ ē oppoſita añtī.¶ Et dico nōbiliter ī ꝯne de terminis rectis:q2 ī terminis obliqͥs non valet ꝯña.ſicꝛ non ſeqꝛ.cuiuſlꝫ hōis aſin⁹ currit.igiꝛ tm̄ aſinus ē aīal hōis:q2 poſito ꝙ qͥlꝫ hō hēat equū ꝛ bouē:tc̄ añs ē veꝝ ꝛ ꝯñs fl̄ꝫ.¶ 2° dico.ꝙ ꝯña nō valꝫ qn̄ vlīs affirmatiua īcludit aliquā negationē.ꝛ iō licꝫ iſta ſit vā.oīs hō ē nō oīs hō. ꝑꝑ h̄ n̄ ſeqꝛ. igiꝛ tm̄ n̄ oīs hō ē hō.q2 p⁹ exponēs eēt fl̄a.¶ Tūc ad rōes.ad pmā dico. ꝙ excluſiua n̄ ē ꝑpe vlīs:niſi rōe ſuaꝝ exponentiū:vt dcm̄ fuit pus.vn̄ excluſiua ꝯuertiꝛ in vlēm de terminis trāſpoſitis ecōtra. ¶ Ad ſcōaꝫ d̄ exceptiua dꝫ ſic ꝯuerti.oīs hō ꝑter ſoꝛ.currit.igiꝛ qͦdā currēs aliō a ſoꝛ.ē hō.¶ Ad tertiā de reduplicatiua illa dꝫ ꝯuerti ſic.Oīs hō inqͣtū aīal ē ſenſibile.igiꝛ aliqͥd qͦd inqͣtū ē aīal:ꝛ ſenſibile ē homo.Et ſic ad queſitum.

Queſtio. XV.

Queritur Utrū ꝑpō ꝑticularis negatiua poſſit ꝯuerti ſimplr̄ in ꝑticularē negatiuaꝫ.Arguiꝛ ꝙ ſic.qͦd niſi ita eēt ſeqͥreꝛ ꝙ vlīs negatiua non poſſet conuerti ſimplr̄.ꝯñs ē fl̄ꝫ:vt patuit p°.p⁹ ꝯña. q2 qn̄ ad añs ſeqꝛ ꝯñs:qcqͥd repugnat ꝯñtī repugnat añtī:ſꝫ ꝑticulari negatiua ſeqꝛ ad vlēz negatiuā.igiꝛ cū nō ꝯuerti repugͭ ſeqꝛ ꝙ repugnet añtī.ſ.vlī negatiue.ꝛ ꝑ ꝯñs vlīs negatiua n̄ ꝯuerteꝛ.¶ 2°.q2 ſicꝛ ſe hꝫ iſta. nullus hō currit. ad iſtā. hō nō currit:ita ſe hꝫ iſta:nullū currens ē hō. ad iſtā.qͦdā currēs non ē hō.igiꝛ ꝑmutatiꝫ.ſ.ꝑ locū a ꝑmutata ꝑportiōe.ſicꝛ ſe hꝫ pᵐ ad 3ᵐ:ita ſe hēbit 2ᵐ ad 4ᵐ. iō ſicꝛ iſta:nullus hō currit:ꝯuertiꝛ ī iſtā.nullū currens ē hō.ita iſta.qͥdā hō non ē currēs.ꝯuertiꝛ ī iſtā.qͦdā currens non ē hō.ꝛ hꝛ ꝑpoᵐ.¶ 3°.ſicꝛ ē de ꝑticulari affirmatiua:ita vꝛ de ꝑticulari negatiua.ſꝫ ꝑticularis affirmatiua ꝯuertiꝛ.igiꝛ ꝛc̄.¶ 4°.q2 ſingularis negatiua ꝯuertiꝛ ſimplr̄: vt dicēdo.ſortes non ē plato.igiꝛ plato non ē ſoꝛ. igiꝛ ꝑticularis negatiua ſilr̄ ꝯuertiꝛ:q2 de ꝑticularib⁹ negatiuis:ꝛ ſingularib⁹:idē ē iudiciū.¶ Oppoᵐ arguiꝛ per Ari.in iſto pmo.caplo.2°.vbi ponit iſtam ꝯnem.ꝙ ꝑticularis negatiua non ꝑt ꝯuerti.

Notandū ꝙ ex ꝑte ſuppōnis terminoꝝ duo ſūt ipedimenta ꝑpter que ꝯña non valet. Pꝛimū ipedimētū eſt:qn̄ arguiꝛ a termino non diſtributo.ſ.ſuppoſito determiate vel ꝯfuſe tm̄ ad ipſummet ſumptum diſtributiue.ꝛ ideo nō ſequiꝛ.hō currit.igiꝛ oīs hō currit.¶ 2ᵐ impedimentū ē:qn̄ arguiꝛ a termino ſtante ꝯfuſe tm̄ ad eūdē ſupponētē determiate manente ī ꝯſequente:q̄ faciebat ipſum ſtare ꝯfuſe tm̄ in añte.ꝛ iō non ſeqꝛ.oīs hō aīal nō ē.igiꝛ oīs hō iſtud aīal non ē.q2 ī añte iſte termin⁹ aīal ſupponebat ꝯfuſe tm̄.ꝛ in ꝯñte determinate vel diſcrete:ꝛ nōbilr̄ dico:in añte dictiōe:ꝛc̄.q2 ſi remoueretꝛ iſte dictio.tūc ꝯña eēt bona.q2 ſeqꝛ.oīs hō aīal non ē.igiꝛ hō h̄ aīal nō ē.¶ Iſtis pmiſſis dōm ē:d̄ ꝯuerſione ꝑpōnū ſingulariū: ſcōo de ꝯuerſiōe ꝑtiᶜˡⁱᵘᵐ negatiue.

Quantũ ad pᵐ notanᵐ. ꝙ q̄dā ē ſinglaris de ꝑdiᵗᵒ diſcreto. q̄daꝫ de ꝑdiᵗᵒ cōmuni. Item q̄dam ē affirmatiua. q̄dā negatiua. ¶ Tunc pᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ oīs propoſitio ſingularis affirmatiua de prediᵗᵒ diſcreto cōuertiẗ. ſimpliciter in ſingulareꝫ de prediᵗᵒ diſcreto. pꝫ qꝛ ſeqꝛ. ſoꝛ. ē iſte hō. igiẗ iſte hō ē ſoꝛ. ¶ zᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ ſingularis affirmatiua cuiꝰ ꝑdiᵗᵘᵐ ē terminꝰ cōmunis ꝯuertiẗ non ſimplr. ſed per accñs in vnā idefinitā vel ꝑticularem. ſic ſeqꝛ. ſoꝛ. ē hō. igiẗ homo ē ſoꝛ. vl̄ q̄dā homo ē ſoꝛ. ¶ 3ᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ ſingularis negatiua de prediᵗᵒ diſcreto ꝯuertitur in ſingularē negatiuā. ſic ſeqtur. ſoꝛ. nō ē plato. igiẗ plato nō ē ſoꝛ. qꝛ ibi nō variaẗ ſuppō alicuiꝰ termini: cuiꝰ rōe impediaẗ ꝯñā. ⁊ iō in terminis ſinglarībꝰ nō refert ꝙ negatio ꝑponaẗ vel poſtponaẗ. ⁊ iō iſte eq̄pollēt. nō ſoꝛ. ē plō. ⁊ ſoꝛ. nō ē plō. q̄ tn̄ non eq̄pollerēt de terminis cōībꝰ. imo vna eēt vl̄is: ⁊ alia ꝑticularis. ¶ 4ᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ ſingularis negatiua cuiꝰ ꝑdiᵗᵘᵐ ē terminꝰ cōmunis ꝯuertiẗ dupl̄r. ſ. i ꝑticularem negatiuā: ⁊ ēt in vl̄em negatiuā. ⁊ in vtrāqꝫ ꝯuertiẗ ꝑ accñs: ⁊ non ſimpl̄r. ꝓbaẗ. qꝛ ſeqẗ. ſoꝛ. nō ē aſinꝰ. igiẗ q̄dā aſinus nō eſt ſoꝛ. qꝛ in añte iſte terminꝰ aſinus erat diſtributus negatiue vtute negatiōis ꝑcedētis. mō ex diſtributo bñ ſeqẗ nō diſtributū licꝫ nō eꝯ̄. ſil̄r ꝯuertiẗ in vl̄eꝫ negatiuā. iō ſeqẗ ſoꝛ. nō ē aſinꝰ. igiẗ. nullus aſinus eſt ſoꝛ. qꝛ deẗ oppoᵐ ꝯñtis. ſ. q̄dā aſinꝰ ē ſoꝛ. ſeqẗ per ꝯuerſionē particularis affirmatiue oppᵐ añtis. ſ. ſoꝛ. ē aſinꝰ. ⁊ ſic pꝫ q̄l̄r ꝯuertitur ꝓpoſitio ſingularis.

Quantũ ad zᵐ de ꝑticulari negatiua notādū ꝙ q̄dam eſt ꝑticularis negatiua cuius ꝑdiᵗᵘᵐ ē diſtributum. ſ. qñ prediᵗᵘᵐ ſequitur negationē: vt dicendo. q̄dā homo non ē aſinus. Alia ē cuiꝰ ꝑdiᵗᵘᵐ non diſtribuitur eo ꝙ ꝑcedit negationē: vt dicendo. q̄dā hō aīal non ē. ¶ zᵒ nōndū. ꝙ in ꝓpoſito itelligimus de ꝯuerſiōe ꝓprie dicta in q̄ manēt idē termini. ⁊ iō nō itell̄r de ꝯuerſione ꝑ ꝯ̄poſitionē: nec de ea curat Ar. ꝑꝑ duo: qꝛ nō manent idē termini in añte ⁊ in ꝯñte. imo mutanẗ termini finiti i ifinitos. zᵒ. qꝛ iſta ꝯuerſio nō ē ꝯñā formalis. qd̄ pꝫ pᵒ de vl̄i negatiua. qꝛ nō ſeqẗ. oīs hō ē ens. igiẗ oē non ens ē nō hō. qꝛ añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. naꝫ ſubm̄ ꝯñtis ꝓ nullo ſuppōit. mō ꝓpō affirmatiua eſt falſa cuiꝰ alter terminoꝝ pro nullo ſupponit. hoc idē pꝫ de ꝑticulari negatiua: qꝛ nō ſeqẗ: quedā chimera non ē hō. igiẗ q̄dā nō homo nō ē nō chimera. qꝛ añs ē veꝝ. ⁊ ꝯñs falſum. qꝛ ſuū ꝯ̄dictoꝛiū eſt veꝝ. ſ. iſtud. Oīs non hō eſt non chimera. ¶ Tūc ponūtur cōcluſiōes. Pꝛia ē ꝙ ꝑticularis negatiua cuiꝰ ꝑdiᵗᵘᵐ non diſtribuiẗ ꝯuertiẗ in ꝑticularē negatiuā. cᵒ ēt ꝑdicatū nō diſtribuiẗ. ſic ſequiẗ. Quidā hō aīal non ē. igiẗ q̄daꝫ aīal hō non eſt. qꝛ deẗ oppoſitū ꝯñtis. ſ. Oē aīal hō ē. ſeqtur oppoſitū añtis. ſ. q̄dā hō aīal eſt. imo ēt ſeqẗ vl̄is. ſ. ꝙ oīs homo ē aīal. ¶ zᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ oīs ꝑticularis negatiua ſiue ſit de prediᵗᵒ diſtributo ſiue non diſtributo conuertitur in ꝑticularē negatiuā: cuius prediᵗᵘᵐ nō eſt diſtributum. ſic ſequiẗ. q̄dā hō non ē aſinꝰ. igiẗ q̄dā aſinꝰ hō non ē. ſil̄r ſeqẗ q̄ddā aīal non ē hō. igiẗ q̄daꝫ hō aīal non ē. Veritꝫ ē tn̄ ꝙ iſta ꝯuerſio nō ē mutata: qꝛ licꝫ ad iſtā. q̄ddā aīal nō ē hō. ſequaẗ iſta. q̄dā hō aīal nō eſt. tn̄ non ſeqtur ecōtra. ¶ 3ᵃ ꝯcluſio ē: ꝙ nulla ꝓpō ꝑticularis negatiua de ꝑdiᵗᵒ diſtributo cōuertitur in ꝑticularē negatiuam de prediᵗᵒ diſtributo gr̄a forme. ſic non ſeqẗ. quidā hō non currit. igiẗ q̄dā currēs non eſt hō. ꝓbaẗ: qꝛ nunq̄ꝫ eſt bona ꝯñā formalis: vbi ex termino nō diſtributo iferẗ idē terminꝰ diſtributꝰ: vt patuit pᵒ mō: ſic eſt in tali ꝯuerſione. qꝛ i ꝑdicta ꝯñā iſte terminꝰ hō ſupponebat determinate in añte ſed in ꝯñte ſupponit ꝯfuſe: ⁊ diſtributiue zᵒ pꝫ ꝑ iſtā: qꝛ non ſeqẗ. q̄ddā aīal non ē hō. igiẗ q̄dā hō non ē aīal. ⁊ dico nō bil̄r ꝯñā formalē: qꝛ i aliqbꝰ terminis ſeqẗ gr̄a mãe ſiue ꝯñā mal̄i. ¶ Primꝰ caſus ē: qñ vterqꝫ terminꝰ ē conuertibilis cū reliq̄. ⁊ iō ſeqẗ. q̄dā hō nō ē riſibilis. g̃ q̄ddā riſibile nō ē hō. ¶ zᵒ caſus: qñ ſupiꝰ negaẗ de iferioꝛi. ⁊ iō ſeqẗ. q̄dā hō non ē aīal. igiẗ q̄ddā aīal non ē hō. ¶ 3ᵒ caſus: quando ſubm̄ ⁊ ꝑdiᵗᵘᵐ ſunt termini diſpati. ⁊ iō ſeqẗ. q̄dā hō non ē aſinꝰ. igiẗ q̄dā aſinꝰ non ē hō. ¶ 4ᵒ: qñ añs eſt ipoſe. ⁊ gnᵉ: qñ ꝯñs eſt necīū. ¶ Ad rōes. ad pᵐā negaẗ ꝯñā. ad ꝓbationē dico. ꝙ iſta regula. q̄cq̄d repugnat ꝯñti repugnat añti. intelligiẗ añte ⁊ ꝯñte ſumptis ſignatiue. ⁊ non tꝫ ꝯñte mal̄r ſumpto. ⁊ iō licꝫ ꝯñti repugnaret ꝑticulari negatiue: non oꝫ ꝑꝑ h̄ ꝙ repugnet vl̄i negatiue. ¶ Ad ſcd̄aꝫ dico. ꝙ locꝰ a trāſmutata ꝓpoꝛtōe non tꝫ: niſi in terminis ſignātibus q̄ntitatē ꝯtinuā vl̄ diſcretā: vel aliud ꝯmēſurabile: qd̄ ē reducibile in q̄ntitatē: vtputa intēſionē vel remiſſionē ⁊ hꝫ. ¶ Ad tertiaꝫ. nōn ē ſile de ꝑticulari affirmatiua: qꝛ in ꝯuerſione ꝑticularis negatiue non mutaẗ ſuppoſitio alicuius termini. ¶ Ad q̄rtaꝫ dico. ꝙ non eſt idē iudiciū de ꝑtīˡ ⁊ ſingulari. ſed ē ideꝫ iudiciū de indefinita ⁊ ꝑticulari. Unde ſingularis negatiua bñ ꝯuertitur: ⁊ particularis negatiua non. Itē ex ſingularibus bñ fit ſillus: ſed nunq̄ꝫ ex ꝑticularibꝰ. Et ſic dictum ad queſitum.

Queſtio. XVI.

Queritur Utrꝫ ſubm̄ poſſit āpliari per ꝑdiᵗᵘᵐ ad ſupponēdūꝫ ꝓ aliꝗs q̄ꝫ ꝓ ſuppoſitis. v. g. i iſta ꝓpoſitione. aliq̄s hō eſt mortuꝰ. Utrꝫ iſte terminus hō. ampliẗ per ꝑdiᵗᵘᵐ: qd̄ eſt ꝑteriti tp̄is ad ſupponendū pro ꝑteritis vel ſolū ſupponat pro p̄ntibꝰ: quēadmoduꝫ deſignat copla vbalis. Arguiẗ pᵐo ꝙ ſupponat pro p̄ntibꝰ ſolū. ⁊ ꝑ ꝯñs illa ꝓpō ē falſa. qꝛ ſubm̄ non ampliat ꝑdiᵗᵘᵐ ad ſupponendum ꝓ ſuppoſitis ſubiti. igiẗ nec eꝯ̄. tenet ꝯñā: qꝛ idē vr̄ iudiciuꝫ quo ad hoc de ſubto ⁊ ꝑdiᵗᵒ. añs pꝫ. qꝛ dicēdo q̄ddam mortuū ē hō. Iſte terminꝰ hō. non ampliaẗ ꝑ ſubm̄ ad ꝑterita: ſed ꝑciſe ſupponit pro p̄ntibus: ⁊ ꝑꝑ hoc illa ꝓpoſitio ē falſa. ¶ zᵒ. qꝛ in oī ꝓpōne predicatū dꝫ appellare ſuā formā. ſ. reſtrīgi ad ſuppoſita vbi ſm̄ ſignificatū: ⁊ ēt ſm̄ ꝯnotatū. igiẗ in iſta ꝓpōne. hō ē mortuus. iſte terminus mortuus. qui ē ꝑdicatū ꝑciſe ſupponit ꝓ ſuppoſitis vbi. ſ. ꝓ p̄ntibꝰ. añs appet. qꝛ dicēdo nigꝝ cras erit albū. iſte terminus albū. appellat ſuā formā ⁊ reſtrigiẗ ad ſuppoſitū vbētā ſm̄ ſignatū q̄ꝫ ſꝫ ꝯnotatū. ſꝫ nō ſic ē d̄ ſubiecto: qꝛ ad hoc ꝙ iſta ſit vā non reqriẗ ꝙ ſubm̄ ſit nigrū cras: ſꝫ ſufficit ꝙ nūc ſit nigrū: licꝫ cras nō. ſꝫ tn̄ reqritur ꝙ cras ſit albū. ¶ 3ᵒ. ſi ſubm̄ ſic ampliareẗ ſeq̄reẗ: ꝙ zᵒ modus pᵐe figure nō valeret. ꝯñs ē falſum. ꝓbaẗ ꝯñtia ſic arguēdo. Nullus hō q̄ ē ē mortuꝰ. Oīs hō eſt homo q̄ ē. igitur nullus hō eſt mortuus premiſſe ſunt vere: ⁊ concluſio ꝯ̄dicit ꝓpoſitioni de qua q̄riẗ. igitur vel ſubm̄ illiꝰ ꝓpōnis non ampliaẗ: vel iſte ſillus non valꝫ. ¶ 4ᵒ. ſeq̄retur ꝙ duo pᵐi modi ſcd̄e figure non valerent. ꝓbatur ꝯñā arguendo ſic. nullū mortuū eſt viuū. oīs hō ē viuus. igitur nullus homo eſt mortuus. que ꝯ̄dicit dicte ꝓpoſitioni. ⁊ ita poteſt exemplificari de cameſtres. ¶ 5ᵒ ſequeretur: ꝙ ꝑticularis affirmatiua non poſſet conuerti ſimpliciter. ꝯñs eſt falſum: vt patuit ſupᵘs. ⁊ ꝓbatur ꝯñā. ⁊ ſit iſte terminus. a. cōuertibilis cū iſto termino homo. ⁊ iſte terminus. b. ꝯuertibilis cuꝫ iſto termino mortuus. per te iſta eſt vā. q̄ddaꝫ. a. eſt. b. qꝛ quidam hō eſt mortuus: ⁊ tn̄ ſua ꝯuertens ē falſa. ſ. q̄ddā. b. ē. a. ſ. q̄ddā mortuū eſt hō. ¶ Oppoſitū arguiẗ per cōem modū loquēdi. ſ. ꝙ reſpectu ꝑtīū preteriti tp̄is in ꝑdicato. ſubm̄ ſupponit pro his que ſunt vel pro his que fuerūt. ¶ Iſta qd̄ mota eſt: ꝑꝑ ꝯuerſiōes ꝓpōnū de ꝑterito: ⁊ de futuro. ⁊ iō vidēdū eſt. q̄d ē terminꝰ ampliatꝰ. ⁊ q̄d āpliatioꝰ. q̄ ſint termi āplia

tiui.q̃r ſubm ampliaẽ per predicatū:⁊ non econtra.

Notandũ igitur ꝙ terminus ampliatus. dicitur iſte:qui ampliatur paſſiue:ita ꝙ ꝓ pluribus ſupponat ꝗ̃ ante.ſed terminus ampliatiuus. ẽ iſte qui ampliat.v.g.predicatũ vel copula. ſi fuerit preteriti vel futuri tꝑis:aut de poſſibili ampliat ſubꝫ ad ſupponẽdum pro ſuppoſitis ꝑteriti:vltra ea pro quibus ſuppõit rõne copule verbalis de pñti. ¶ 2° notandũ. ꝙ termini ampliatiui ſunt in multiplici dr̃ia.quidã ſunt: vt vba ꝑteriti vel futuri tꝑis:alia ſunt:vt ꝑticipia ꝑteriti vel futuri tꝑis. Jtẽ alia ſunt. vt iſta vba põt ↄiungi:⁊ noĩa deriuata ab iſtis. ¶ Jtẽ iſta verba.ſignifico.intelligo.promitto:⁊ hꝫ.⁊ vlr oẽm verbũ:cuius actus põt tranſire indifferenter in rẽ ꝑteritã vel futurã:ſicut in rem pñtẽ: cuiuſmodi ſunt vba predicta in actiuo gñe reſpectu accuſatiuoꝝ:q̃s regunt poſt ſe:⁊ in paſſiuo gñe reſpectu vocatiuoꝝ caſuũ qui ſupponunt eis: vt dicendo aũ xp̃e intelligiẽ. ¶ 3° notandũ:ꝙ talis ꝓpõ:hõ ẽ mortuus. cuius ſubm ampliaẽ. hꝫ duas cãs vẽitatis:qr̃ eſt indefinita.ſ.ꝙ homo qui eſt:ẽ mortuus. vel ꝙ hõ qui fuit eſt mortuus. ⁊ ſi ſit vera i vno iſtoꝝ ſenſuum:ipſa eſt vera ſimplr. ¶ Alij tñ dicunt. ꝙ iſta ꝓpõ non hꝫ duas cãs vẽitatis.imo ẽ diſtrahenda ꝑ illos duos ſenſus. vt pꝫ ꝑ elen°. de iſta laborans ſanabaẽ. ¶ 2° notandũ.ꝙ ꝑdicatũ dr̃ appellare ſuam formã: ⁊ reſtringere ad ſuppoſita vbĩ tam ſm ſignificatũ ꝗ̃ ſm cõnotatũ.ita ꝙ ꝓpõ ẽ vera pro ſuppoſitis ꝑteriti illius tꝑis. cuiꝰ tꝑis ẽ vbum ſeu copula vbalis. ⁊ hoc eſt veꝝ qñ ꝑdicatum ẽ ꝑticipiũ pñtis tꝑis:aut nomen ſigñans ſine tꝑe: vt dicendo hõ ẽ albus:iſte terminus albus ſupponit ꝓ illo:qd de facto ẽ albũ.ſilr dicendo hõ ẽ albus.ly albꝰ ſupponit non pro illo qui nunc ẽ albꝰ.ſed qui erit albus i futuro.⁊ita reſpectu vbi ꝺ ꝑterito.Et dico notabilr ſi ꝑdicatum ſit ꝑticipiũ pñtis tꝑis:aut nomen ſigñans ſine tꝑe. q: ſi ꝑdicatũ ſit ꝑteriti tꝑis non opꝫ ꝙ ſupponat pro ſuppoſitis de tꝑe vbĩ:ſed pro ſuppoſitis:que de tꝑe vbi erũt vel fuerunt ꝑterita. vt dõ. Sortes erit gñatꝰ. non oꝫ ꝙ iſtud ꝑdicatũ gñatus ſupponat pro eo qui erit: ſed pro illo de quo erit verũ dicere in futuro ꝙ ipſꝫ fuit. Silr dicẽdo.ſor.fuit gñandus.iſtõ ꝑticipiũ gñandus non ſupponit pro eo qui fuit:ſed ꝓ eo ꝙ de tꝑe vbi erat futuꝝ. Et ſic pꝫ q̃r ꝑdicatũ reſtringiẽ ꝑ copulã ad ſupponendũ ꝓ aliqͥs:⁊ aliqs ſuppoſitis:ſed ſubm nõ:qr copulã ſeqtur ſubm:igiẽ copula non agit in ipſum. Sed ꝑdicatũ ampliat ſubm ſꝫ ꝙ ipſum eſt vnius tꝑis vel alteriꝰ.eo ꝙ ſubm non appellat ſuã formã ſi non reſtringiẽ ad ſua ſuppoſita: ſm exigentiã copule. ¶ Tũc ponitur iſta ↄcluſio. ꝙ ſubm ampliaẽ per ꝑdicatũ ꝑteriti tꝑis.ſ. ad ſupponẽdũ pro his q̃ ſunt. vel ꝓ his que fuerũt in ꝓpõne idefinita vel ꝑticulari:⁊ hoc diſiũctiue:ſed in vlĩ copulatiue ꝓbaẽ:ex cõi mõ loquẽdi:qr alr multe ꝓpões cẽnt falſe:que tñ ſunt ↄcedende. vt aliqd ẽ poſſe qꝺ non erit. aliqd ẽ gñandũ. aliqd ẽ ꝑteritũ:qꝺ nõ ẽ.nulla roſa ẽ.⁊ roſa intelligiẽ.q̃ oẽs eẽnt falſe:niſi ſubs ampliarenẽ ad ſupponẽdũ pro aliqͥs ꝗ̃ pro ſuppoſitis de tꝑe vbi. ¶ Tunc ad rões. Ad ꝑmã negaẽ ↄña:nec ẽ ſilr de ſubto ⁊ ꝑdicato:qr ꝑdicatũ reſtringitur ad ſuppoſita de tꝑe vbi ſm exigentiam vbĩ:⁊ ſubm non. ¶ Ad ſcḋam ꝑdicatũ dꝫ. ⁊c.ↄcedo. Et iꝺ ſi ꝑdicatum ſit pñtis tꝑis:vel nomẽ non ampliatiũ: vt albũ:tunc ſuppõit ꝑciſe pro ſuppoſitis de tꝑe vbi. Sed ſi ꝑdicatũ ſit participium ꝑteriti tꝑis:tũc ſupponit pro ſuppoſitis: q̃ erãt ꝑterita de tꝑe vbi. ſi vo ꝑdicatũ ſit futuri tꝑis:tunc ſupponit ꝓ ſuppoſitis:que in tꝑe vbi ſunt. vl fuerũt futura. ¶ Ad tertiã negaẽ ↄña. Ad ꝓbationẽ dico: ꝙ iſte ſillꝰ nõ valꝫ. qr in ꝑmiſſis poniẽ aliq̃ reſtrictio:rõne cuiꝰ ille ꝑmiſſe ſẽ ve.que reſtrictio adimiẽ non explicata in ↄ̃ne. Et ſi queratur qd tunc debeat ↄcludi.dico ꝙ eadẽ reſtrictio: que poniẽ ad mediũ dꝫ in ↄ̃ne appõi minori extremitati. ⁊ iꝺ dꝫ ↄcludi iſta.igiẽ nullus hõ qui ẽ:ẽ mortuus. ¶ Ad q̃rtam dr̃ ↄſilr. ¶ Ad qntã negaẽ ↄña:qr de ↄuerſiõibꝰ taliũ ꝓpõnũ diceẽ in alia q̃one.⁊ ſic ad q̃ſitũ.

Q̃o.XVII.

Queritur Utrũ ꝓpões de ꝑterito:⁊ ꝺ futuro ſilr ↄuertanẽ cũ illis de pñti. Arguiẽ ꝙ nõ:qr nõ ſeqẽ Ariſ.ẽ homo mortuus.igiẽ hõ mortuꝰ ẽ Ar.qr añs ẽ verũ: ⁊ ↄña falſum. ¶ 2°.non ſeqẽ hõ ẽ mortuus: igitur nullꝫ mortuũ ẽ hõ. vel ſaltẽ ecõuerſo nõ valꝫ cõſequẽtia. ¶ 3°:qr iſta ẽ va. ſortes fuit. ⁊ tñ iſta ẽ fla:qꝺ fuit ẽ ſortes.qr qꝺ fit non ẽ.ꝑ ꝑhũer. Et pꝫ ex alio:qr qꝺ fit iaꝫ factũ ẽ.⁊ per ↄñs ampliꝰ non fit. ¶ Oppꝫ arguiẽ. qr ſicut ſe hꝫ pñs ad pñs:ita ꝑteritũ ad ꝑteritũ:⁊ futuꝝ ad futurũ. igiẽ ſicut iſta de pñti ↄuertiẽ in iſtã de pñti: ita iſta de futuro ↄuertiẽ in iſtã de futuro. ⁊ ita de ꝑterito. ¶ 2°. alr ſeq̃ret ꝙ ſillĩ ipfecti facti ex ꝓpõnibꝰ de ꝑterito:⁊ de futuro non poſſent ꝑfici per ꝑmã figurã.ↄñs eſt falſuꝫ:qr iſta reductio hꝫ fieri per ↄuerſionẽ. ¶ 3°. per Ar.qui dat artes gñalr ↄuertendi ꝓpões ſine exceptione alicuiꝰ ꝓpõnis de preterito vel de futuro.

Notandũ ꝙ quatuor modis aliqua ꝓpõ põt pertinere ad ꝑteritũ vel futuꝝ. vno mõ ſi eius ꝑdicatũ:aut ſubiectũ ſit ꝑticipiũ ꝑteriti vel futuri tẽporis. 2°:ſi copula verbalis ſit ꝑteriti:aut futuri tꝑis. 3°:ſi copula vbalis ſignificet vel ↄnotet motũ vel mutatõeꝫ: vt iſta verba fieri vel gñari:corrũpi:icipere:⁊ deſinere:⁊ hꝫ.bene talia vba non pñt exponi ſine altera exponẽtiũ de ꝑterito vel futuro. 4°:qñ in ꝓpõne ponitur nomen vl verbũ ampliatiuũ cuius.ſ. vbi actus trãſit in rem ꝑteritã vel futurã vel poſſibilẽ.ſic in rẽ pñtẽ.ſic iſta vba ſignifico:itelligo:appeto: ꝓmitto. ⁊ iſta noĩa cãtũ:cã:calefactiuum ⁊ hꝫ. Unñ dicimꝰ de ſanitate ꝙ ſit cã laboꝝ: qñ tñ nõdũ ſanitas eſt. ¶ Tunc ſuppoſito.ꝙ ꝓpões de ꝑterito vel futuro ↄſilr conuertanẽ.ſic ille de pñti ꝑꝑ rationes pꝰ oppoſitũ dõꝫ ẽ:de conuerſionibus ꝓpõnũ de quolibet dictorum quatuor modorum.

Quantũ ad primũ moduꝫ notandũ. ꝙ ꝑticipium ꝑteriti vel futuri tꝑis:aut ponitur a parte ſubiectiaut a ꝑte ꝑdicati. Si poniẽ a parte ſbĩ:aut affirmatiue oĩno ſimplr ↄuertunẽ:ſicut ille de pñti in qbꝰ nihil ẽ de futuro:vel de ꝑterito.ſicut iſta. Aliqꝺ mortuũ eſt hõ. ſimplr ↄuertiẽ i iſtã.aliqs homo ẽ mortuus:⁊ hꝫ ↄſitie. añs ẽ falſum:⁊ ↄñs veꝝ. Et dico notabilr affirmatiue:qr negatiue non ſimplr conuertunẽ. Unñ iſta.nullũ mortuũ ẽ hõ.non cõuertiẽ in iſta.nullus hõ ẽ mortuꝰ.qr añs ẽ verũ:⁊ ↄñs ſlm. Cauꝰ cã ẽ.qr ꝑticipiũ a ꝑte ſubti ſuppõit ꝑciſe ꝓ illis:q̃ ſunt de tꝑe vbĩ:⁊ ſilr ꝑdicatũ.ſ.hõ.ſed qñ ꝺ ipſo ſit ſubm:tũc ſuppõit ꝓ illis q̃ ſunt:⁊ ꝓ illis q̃ fuerũt copulatiue in vlĩ:⁊ diſiũctiue in idefinita vel ꝑticlari.⁊ iꝺ illa ꝓpõ.nullũ mortuũ ẽ hõ.dꝫ ↄuerti in iſtã.nullꝰ hõ q ẽ:eſt mortuus.qr in ↄñte iſte terminus homo debet reſtringi ad ſupponendũ pro his ꝑciſe:pro quibus ſupponebat in añte. Si aũt participiũ fuerit predicatũ.ita ꝙ ſit ꝑteriti tꝑis:tunc ſubm ampliaẽ in vlĩ pro his:que ſunt:⁊ pro his que fuerũt copulatiue:⁊ in indefinita vel particulari diſiunctiue:⁊ ſm exigẽtiaꝫ illius habet illa ꝓpoſitio cõuerti. v.gra. Jſta.quidã hõ eſt mortuus.ſignificat idẽ qꝺ iſta diſiunctiua.quidã homo qui eſt:ẽ mortuus.vel quidam homo qui fuit eſt mortuus. ⁊ iꝺ debet cõuerti in iſtã. quidam mortuũ ẽ:vel fuit homo. ¶ Jtẽ de negatiua. vt nullus homo ẽ mortuus.iſta ſignificat ꝙ nullus homo qui ẽ:eſt mortuus.nec aliquis hõ qui fuit ẽ mortuus. ⁊ ideo ↄuertitur in iſtã.nullũ mortuũ eſt: nec fuit hõ:⁊ taꝫ aliꝰ

cedens ꝙ̄ conſequens ſunt falſa.

Quantū ad ſcðm notandū ꝙ copula ꝑteriti vel futuri tp̄is ampliat ſubm ad ſupponendum p hīs diſiūctiue in indefinita: ⁊ copulatiue in vlī. Et iō ſm exigentiā ampliationis ſubti iſte ꝓpōnes ſunt conuertende. ita ꝙ affirmatiua ē ꝯuertēda in vnā de ꝑdicato copulato. Exēpla põt formari: q̄re. ſiĉ ꝑus ſuo modo. ⁋ Sed ſi q̄raſ̄ de ꝯuerſionib⁹ illaꝝ de ꝑterito in qb⁹ alter terminus ē ꝑticipiū ꝑteriti vel futuri tp̄is. ⁊ ᵒde illis in qb⁹ vterq; terminus ē ꝑticipiū ꝑteriti vel futuri tēporis. Exēplū pmi. ſoꝛ. fuit gñandus. dico ꝙ ꝯuertiſ̄ in iſtā. igiſ̄ aliqd qð fuit gñandū fuit ſoꝛtes. nec opꝫ in illis ꝑdicatū̄ eē diſtributū. Exēplū ſcði. qðdā moꝛtuū fuit gñandum. igiſ̄ qðdā qð fuit gñandū fuit moꝛtuū. Patet igiſ̄ q̄lr cōuertunſ̄ ꝓpōnes in qb⁹ ponuntur v̄bū: aut ꝑticipium ꝑteriti vel futuri tp̄is. ⁊ hoc de ſecūdo.

Quantū ad tertiū notandū ꝙ hꝰ v̄ba incipit: deſinit: fit: gñari: ⁊ hꝰ hn̄t exponi per duas exponentes. q̄rum altera ē de ꝑterito: ⁊ altera de futuro. ⁋ Iō ſciendū de hoc v̄bo fit. ꝙ aliqd dr̄ fieri duplr̄. vno mō ſimplr̄ loquendo: vt dicendo hō fit: alio mō loquēdo cū additione. ⁊ hoc duplr̄. q2 vel terminus q addiſ̄ ē ꝯcretū de gn̄e accn̄tis. vt dicēdo hō fit alb⁹ vel ē terminus d̄ gn̄e ſub̄e. vt dicēdo. ſoꝛ. fit hō. ⁋ Itē ſciēdū. ꝙ aliq̄ fiunt ſubito. ſicut ē illuminatio medij: poſito ꝙ luminoſuꝫ eēt ſubito approximatū. Alia fiūt ſucceſſiue: vt aſinus: equ⁹: ⁊ hꝰ. modo iſta q̄ fiūt ſubito ſunt dū fiūt. ⁊ iſta q̄ fiūt ſucceſſiue: non ſunt dū fiūt. ⁊ iō ꝓpōnes ſūt diuerſimode cōuertēde. vñ iſta. hō fit. poſito ꝙ gñatio hoīs ſit ſubitanea ꝯuertiſ̄ in iſtā. qð fit eſt hō. ſed ſi gñatio hoīs ſit ſucceſſiua ꝯuertiſ̄ in iſtā: qð fit erit hō. ⁋ Itē pp̄ remouere ambiguitatē exponendi expedit ꝯuertere in vnā de ꝑdicato diſiūcto. v̄.g. Iſta. hō fit. ꝯuertiſ̄ in iſtā. qð fit eſt vl̄ erit hō. ⁊ iſta. hō gñaſ̄. in iſtā. qð gñaſ̄ ē vel erit hō. ⁋ Item iſta. a. icipit eē. ꝯuertiſ̄ in iſtā. igiſ̄ qð icipit eē ē vel erit. a. ⁋ Si aūt iſtud v̄bū icipit accipiaſ̄ cū aꝗ termino ſequēte: vt dicēdo. ſoꝛ. fuit hō. tunc iſta ꝯuertiſ̄ ſimplr̄. ſ. ꝑdicatum ſit termin⁹ q̄ditatiu⁹ de gn̄e ſub̄e ſine aliq̄ reſolōne. vt iſta. ſoꝛ. fit hō. igiſ̄ hō fit ſoꝛ. ⁋ Itē ſi ꝑdicatū ſit abſtractū de gn̄e accn̄tis: qð non equpollet ꝯcreto idē ē iudiciū vel ſi ꝑdicatū eēt de gn̄e ſub̄e: vt iſta. albedo fit coloꝛ. cōuertiſ̄ in iſtā. coloꝛ fit albedo: ſed ſi ꝑdicatū ſit terminus ꝯcretus de gn̄e accn̄tis: tunc non ꝑt ſic ꝯuerti ſimplr̄: vt ꝓbatū fuit añ oppo^m. v̄.g. iſta. aer fit lucidus. non ꝯuertitur in iſtā. lucidū ē vl̄ erit aer. ⁊ pono diſiūctiue ꝑdicatū: q2 aer ꝑt ſil' incipe eē: ⁊ icipe eē lucidus. ⁋ Et queād^m ē de iſtis v̄bis fieri: icipit: ita oppoſito mō ſunt ꝯuertende ꝓpōnes de iſtis v̄bis deſinere: ⁊ corrūpi. v̄.g. iſta. ſoꝛ. deſinit eſſe. ꝯuertiſ̄ in iſtā. igiſ̄ qð deſinit eē nūc eſt ſoꝛ. vel ꝑus fuit ſoꝛ. Vñ ſuppoſito ꝙ nullius rei ꝑmanētis in eē ſit dare vltimū inſtās eē. tūc de oī ꝑmanente iſta ē bona ꝯña. a. deſinit eē. igiſ̄ qð deſinit eē ꝑus fuit. a. ⁊ nūc nō ē a. q2 inſtās deſinēdi eſſe alic⁹ rei ꝑmanētis ē ꝑmū iſtans nō eē ipſi⁹. Eodē mō iſta. ſoꝛ. corrūpiſ̄. ꝯuertiſ̄ in iſtā. igiſ̄ qð corrūpiſ̄ eſt vel ſit ſoꝛtes. ⁊ iſta. ſoꝛ. deſinit eē alb⁹. non ꝯuertiſ̄ in iſtā. albū deſinit eſſe ſoꝛ. ſed in iſtā. igiſ̄ qð deſinit eē albū eſt vel fuit ſoꝛ. Et ſic pꝫ q̄lr ꝓpōnes de v̄bis ſignantibus motū: vl̄ mutationē ſiſ̄ ꝯuertēde. Et h̄ de 3°.

Quantū ad quartū notādū: ꝙ iſta v̄ba ſignifico: intelligo: memoroꝛ: cognoſco: opinoꝛ: ⁊ hꝰ: q̄ ꝫ actus tranſit in rē ꝑteritā: pn̄tē: ⁊ futurā ampliāt terminos q̄s regunt ad ſupponēdū: non ſolū p pn̄tibus: imo ēt p ꝑteritis vel futuris. Et iō in ꝯuertendo ꝓpōnes in qb⁹ ponunſ̄: opꝫ exp̄mere hꝰ ampliationes. vñ hō intelligit rē: que eſt futura: ⁊ ēt rez que ē ꝑterita. ⁊ iō nō ſeqtur. a. cognoſciſ̄ a ſoꝛte. igiſ̄ aliō cognitū a ſoꝛ. ē. a. ⁋ Itē iſta noīa: cā: cātū: ⁊ quedā alia noīa denotantia aptitudinem ampliant terminos ſequētes ad ſupponēdū p aliquo ꝙ̄ pro pn̄tibus. vt. v̄.g. non ſequiſ̄. a. eſt cā effectiua. b. igitur. b. ē. non valꝫ ꝯña. q2 dū. b. fit. a. ē cā effectiua ipſius: ⁊ tñ qñ. b. fit. b. non eſt: ſed erit. ⁋ Tunc dico. ꝙ in cōuerſione hꝰ ꝓpōnum iſta ampliatio dꝫ explicari. v̄.g. āticp̄s ſignificaſ̄ hoc noīe antixp̄s. igiſ̄ aliqd qð ſignaſ̄ hoc noīe antixp̄s eſt antixp̄s non valet ꝯña. ſed conuertiſ̄ in iſtā. igitur aliqd qð ſignificatur hoc nomine antixp̄s eſt: vel fuit: vel erit: vel ꝑt eē antixp̄s: q2 hoc v̄bū ſignificare ampliat terminū ad ſupponendū tam pro pn̄tibus: ꝑteritis: ⁊ futuris: ꝙ̄ pro poſſibilibus. ⁋ Itē iſta ſanitas cauſaſ̄ a laboꝛe. igiſ̄ qð cāturā laboꝛe ē: vel erit ſanitas. Itē iſta. alicui ꝓmittiſ̄ equus. igiſ̄ aliqs cui ꝓmittiſ̄ equus eſt aliqs. ⁋ Sed cū obijciſ̄: q2 ſi hꝰ ꝓpōnes ſic conuerterenſ̄ ſeqſ̄. ꝙ nullū impoſe poſſet itelligi. ꝯñs ē falſuꝫ: quia de ipoſibus enūciamus multa ꝑterita. vt de vacuo: infinito: chimera: ⁊ hꝰ. ꝯña ꝓbatur. q2 ſi dicaſ̄: vacuū intelligitur p te. dꝫ conuerti in iſtā. igiſ̄ qð intelligiſ̄ ē vel fuit: vel põt eſſe vacuū. mō añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. ⁋ Rn̄deo pro nunc ꝙ nullū impoſe ꝑt intelligi. ⁊ iō itelligendo vacuū intelligo res que ſunt: vꝫ puta locū ⁊ coꝛpus. tñ intelligo illa illo mō quo non põt eſſe. Silr intelligendo infinitū intelligo res infinitas: ſed q̄lr non ſiſ̄ ſine termino. ⁋ Itē itelligendo chimerā itelliguntur ꝑtes diuerſoꝝ aīalium: eo modo tñ ꝯpoſite q̄lr non ē poſe ipſas ꝯponi. Tūc rōnes ſunt ſolute. Et ſic ſit dcm̄ ad q̄ſitū. Qõ. XVIII.

QUeritur Utrum ꝓpōnes de terminis obliqs ſilr ꝯuertanſ̄ illis de rectis. Arguiſ̄ ꝙ non. q2 nō ſeqſ̄ hō differt ab ab aliquo hoīe. igiſ̄ aliqs hō differt ab hoīe. nā añs eſt veꝝ: q2 mulier que eſt hō differt ab aliquo hoīe: q2 ipſa non ē aliqs hō. ⁊ tñ ꝯñs ē falſuꝫ: q2 quilibet hō eſt hō. igiſ̄ null⁹ homo differt ab hoīe. ⁋ 2°. iſta eſt vā: tot⁹ ſoꝛtes ē ps ſoꝛtis. ⁊ tñ ſua ꝯuertēs ē falſa. ſ. iſta ps ſoꝛtis ē ſoꝛ. aut ēt iſta ps ſoꝛtis eſt tot⁹ ſoꝛtes. ⁋ Opp^m. arguiſ̄ per Ar. qui dat reglas gn̄ales de ꝯuerſionib⁹: nō excipiēdo ꝓpōnes aliqs: aut de rectis: aut de obliqs.

Notandū eſt ꝙ in ꝓpōne in qua poniſ̄ obliquus aut obliquus poniſ̄ poſt copulā: vt dicendo lapis ē in muro. ⁊ tūc ſꝑ ſubintelligiſ̄ rect⁹. ſ. ꝑticipium v̄bi: vt dicēdo lapis ē ens in muro: aut obliqu⁹ ꝑcedit copulā: ⁊ h̄ duplr̄: q2 vl̄ ſolus obliqu⁹ ꝑcedit copulā: vt dicēdo hoīs ē aſin⁹: aut rect⁹ cū obliq̄ ꝑcedit copulā: ⁊ tūc vl̄ obliqu⁹ ꝑcedit rectū: aut eꝯ rect⁹ obliquū: mō qñ rect⁹ ꝑcedit obliquū a ꝑte añ copule: tūc oēs ꝯcordant in h̄ ꝙ aggregatū ex recto ⁊ obliq̄ ſit ſubm: ſed ſi obliquus ꝑcedat rectū: aut ſolus obliquus ꝑcedit copulā. tūc põit gn̄a opinio ꝙ rectus ē ſubm expſſus vel ſubintellectus: vel ad min⁹ aggregatū ex recto ⁊ obliquo: ꝑncipalius tñ rōe recti ꝙ̄ obliq. ⁋ Alia opio ponit: ꝙ ſi ſolus obliqu⁹ ꝑcedat copulā: aut obliqu⁹ cū recto: ita ꝙ obliqu⁹ ꝑcedat rectū: tūc obliqu⁹ ē ſubm: ⁊ totū reſiduū ſe tꝫ a ꝑte ꝑdicati: quā teneo ad pn̄s in ꝯuerſionib⁹ iſtaꝝ ꝓpoſitionuꝫ de obliquo: ⁊ videbiſ̄ poſtea. ⁋ 2° notanduꝫ. ꝙ aliqñ obliquum precedit ſignū vl̄e: ꝙ ſi fuerit in obliquo: tunc ſolus obliquus eſt ſubm. vt dicendo. Cuiuſlibet contradictionis altera pars eſt vera. Quādoq; ſignū eſt in recto: ⁊ terminus ſequens in aliquo. vt dicendo. Quilibet hoīs aſinus currit: ⁊ tunc nō opꝫ ꝙ ſolus obliquus ſit ſubꝫ. imo aggregatū ex recto ⁊ obliquo. ⁋ 3° notandū. ꝙ ſicut aliqñ in ꝓpoſitionibus de terminis rectus ꝑdicatum: aut pars predicati ꝑcedit copulā: vt dicēdo. Oīs hō aīal nō eſt: ita q̄nq; in ꝓpoſitionibus de terminis aliqs: vt dicē-

do homo ab hoīe differt. iſte obliquus ab hoīe ſe tenet a parte p̄dicati: ⁊ non a pte ſubīi: eo ꝙ non eſt determīatio ſubīi: nec ↄ̄ſtruit̄ cū ſubīo. nec aliquā vnionē h̄ꝫ cū ſubīo: rōne cuius cū recto poſſit facere vnū extremuꝫ ꝓpōnis: ⁊ ideo in iſto caſu deficit iſta regula: ꝙ qn̄ rectus cū obliquo ponunt̄ a pte ſubīi: ita ꝙ rectus precedat obliquuꝫ aggregatū ex recto ⁊ obliquo eſt ibi ſubm. qꝛ intelligēda eſt vbi obliquus conſtruit̄ cū ſubīo: ⁊ ē determīatio ſubiecti: ita ꝙ h̄eat vnionē cū recto: rōne cuius ex ipſis poſſit fieri vnū extremū ꝓpōnis. ¶ 4ᵒ notandū ꝙ ꝓpōnes in q̄bus termini oblīq ſunt ſubā reſoluende ſunt in q̄ſdā alias de ſubīo recto per iſtud ꝓnomen: qđ. ponēdo ipſuꝫ in eodē caſu: in quo prius erat terminus obliquus: faciendo de obliquo rectū. v̄.g. hoīs aſinus currit. reſoluēda eſt ī iſtā. hō eſt cuius aſinus currit. ⁊ iſta. hō differt ab hoīe. reſoluenda eſt in iſtā. hō ē aliq̄d a quo hō dr̄t. ⁊ iſta: cuiuſlibet ↄ̄dictionis altera ps ē vera. reſoluit̄ in iſtā. q̄lꝫ ↄ̄dictoria ē cuius altera ps ē vera. Tunc ponit̄ iſta ↄ̄. ꝙ ꝓpoſitiones de terminis obliq̄s ↄ̄ſil'r ↄ̄uertunt̄ cū illis ð terminis rectis. probat̄ ↄ̄. Ad hoc ꝙ vl'is negatiua ↄ̄uertit̄ in vl'em negatiuā: vl'is affirmatiua in p̄ticularē affirmatiuam: ⁊ particularis affirmatiua in particularē affirmatiuam ꝓbat̄. qꝛ al'r ſequeretur ꝙ non poſſet fieri ſilluſ ex ꝓpōnibus de terminis obliq̄s in ſcḋa vel ī tertia figura. ↄ̄ñs ē falſum: vt pꝫ per Ar. verſus finem hᵘ p̄mi. ↄ̄ña pʳ. qꝛ ſilli ſcḋe: ⁊ tertie figure non reducunt̄ niſi per conuerſionem. ⁊ id niſi ↄ̄ſil'r ↄ̄uerterent̄: ſicut ille de termis rectis Ar. minus ſufficiēter determinaſſet.

Tunc ſunt aliq̄ue regule in ↄ̄uerſiōibus ꝓpōnū de obliquo ↄ̄ſeruande. ¶ P̄ria regula ē iſta: ꝙ ꝓpōnes in q̄bus ſubycit̄ terminus obliquus reſoluende ſunt in q̄ſdam vbi ſubycit̄ terminus rectus: ita ꝙ ſignū cū obliquo d̄beret poni in recto: qđ q̄dē ſignū prius fuit in obliquo. Et hoc ꝓnomē: qđ. dꝫ poni in eodē caſu ī quo obliquus ponebat̄ prius. v̄.g. iſta. cuiuſlibet ↄ̄dictiōis altera ps eſt vera. p̄mo reſoluēda eſt in iſtā. Quelibet ↄ̄dictoria ē aliquid cuius altera ps ē vā: ⁊ tunc ↄ̄uertenda ē ī iſtā. Aliq̄d cuius altera ps ē vera ē ↄ̄dictio. ¶ Itē iſta: nullo hoīe currēte tu es aſinus. conuertit̄ in iſtaꝫ. nihil q̄ currente tu es: aſinus ē hō. ¶ Itē iſta. neutrū oculū hn̄do tu potes videre. ↄ̄uertit̄ in iſtaꝫ. Neuter quē hn̄do tu potes videre ē oculus. ¶ Itē iſta. oīum oppoſitoꝝ eadem ē diſciplina. igit̄ aliqua quoꝝ eadē ē diſciplina ſunt oppoſita. ¶ Item iſta cuiuſlibet hoīs aſinus currit. conuertitur in iſtā. igitur aliq̄d cuius aſinus currit ē homo. ¶ Itē iſta. Utroꝗ iſtoꝝ currit ↄ̄uertitur in iſtā. Aliqui currentes ſunt iſti. Et iſta. vtriuſꝗ iſtoꝝ q̄libet aſinᵘ currit. conuertitur in iſtā igitur. Aliqui quoꝝ q̄libꝫ aſinᵘ currit ſunt iſti. ¶ 2ᵃ regula ē iſta: ꝙ ꝓpō in qua obliquᵘ īplicatur in aduerbio: vel in ↄ̄iunctione: debet explicari. ⁊ facta explicatione de ſubīo d̄bet fieri p̄dicatū. v̄.g. dicēdo. Diu ſoꝛ. ē albus. in iſto aduerbio: diu. īplicat̄ obliquᵘ. qꝛ dicēdo diu ſoꝛ. ē albus. valꝫ tm̄ dicere. ſicut in oī tpe ſortes ē albus. ⁊ tunc ↄ̄uertit̄ in iſtā. aliq̄d in quo ſoꝛ. ē albus ē ps ſortis. ¶ Itē dicendo. ter comedi panē. in iſto aduerbio ter. īplicat̄ obliquus qui debet explicari: vt dicēdo terna vice comedi panē. ⁊ tunc debet ↄ̄uerti in iſtā. aliquid in quo comedi panē ē: vel fuit vices. eodē mō d̄bēt ↄ̄uerti alie ꝓpōnes in q̄bus a pte ſubīi ponit̄ aduerbiuꝫ numerandi. ¶ Itē iſta. viciſſiꝫ ↄ̄ria ſe expellunt: reſoluēda ē in iſtā. tpibus diſcontinuis ↄ̄ria ſe expellūt. ⁊ tūc cōuertit̄ in iſtā. igit̄ ↄ̄ria quibus aliq̄ ſe expellunt ſunt tēpora diſcōtinua. ¶ Itē iſta. infinities fuit eclypſis: reſoluēda ē in iſtā. Quotlibꝫ vicibus plus fuit eclypſis. ⁊ cōuertitur in iſtā. igit̄ aliqua q̄bus pluries fuit eclypſis. ſūt vel fuerunt vices. ¶ 3ᵃ regula ē. ꝙ qn̄ obliquus ponit̄ a pte p̄dicati ſemp ſubīntelligit̄ aliq̄s rectus. ⁊ tunc aggregatum qđ fuerit predicatū ↄ̄uerſe debet fieri ſubm conuertentis. v̄.g. aſinus ē hoīs ↄ̄uertit̄ in iſtā. ens hoīs ē aſinᵘ. ¶ Itē iſta panis coq̄tur in furno ↄ̄uertitur in iſtā. qđ coquitur in furno ē: vel erit panis. ⁊ pono p̄dicatū diſiūctiue. pro tanto ꝙ hoc v̄bū coquit̄ ſignat motū alteratiōis paſſe ad panem. ¶ 4ᵃ regula ē. ꝙ aliq̄n in loco dꝫ poni re aīa. ⁊ ecōtra. v̄.g. dicendo. Oīs hn̄s filium diligit illū. male ↄ̄uerteret̄ in iſtā. diligens illū ē hn̄s filium. qꝛ ipſa non ē intelligibilis. ex q̄ non ē aña ad qđ refert̄ iſtud relatiuum. igit̄ debet cōuerti in iſtā. Aliquis hn̄s filiuꝫ diligit illum. Itaꝗ loco relatiui ponit̄ aña: ⁊ eꝫ. Tunc ad rationes ſolute ſūt per p̄dcā. Et ſic finis ad q̄ſitū. Qō. XIX.

Queritur Utꝝ obliquᵘ poſſit eē ſubm ꝓpōnis: vt. v̄.g. in iſta ꝓpōne. hoīs aſinus currit. iſte terminus aſinᵘ p̄ciſe ſit ſubm. Arguit̄ ꝙ nō: qꝛ ſemp determinatiū: ⁊ determinabile poſite ab eadē pte copule debēt eē ideꝫ extremū ꝓpōnis: ſed obliquᵘ ē d̄terminatio recti. igr̄ qn̄ obliquus ⁊ rectus p̄cedūt copulā: aggregatū erit ſubm. minoꝛ pꝫ exemplariter in aliq̄s. qꝛ dicēdo homo albus currit. aggregatū ex determinatione: ⁊ d̄terminabili ē hic ſubiectū. ⁊ minoꝛ pꝫ: qꝛ iſte terminus aſinus: q̄ntū ē ex pte ſui. ſupponit indifferenter pro oī aſino. ſꝫ qn̄ addit̄ ſibi obliquus: vt hoīs: determinat̄ ad ſupponendū p̄ciſe p aſinis. qui ſunt aſini hominū. ¶ Scḋo. qꝛ idem ē ſubiectū ↄ̄uertentis qđ prius erat predicatū conuerſe. ſꝫ in iſta. currēs ē hominis aſinus. hoc totū. hominis aſinᵘ ē predicatuꝫ. igitur ſimil'r hoc totum. hominis aſinᵘ erit ſubiectum in iſta. hominis aſinus currit. ¶ Tertio. quia ſubiectum ē de quo aliquid dicitur: modo predicatū dicitur de iſto toto hominis aſinus. ī iſta. hominis aſinus currit. quēadmodū dicit̄ de aggregato in iſta. aſinᵘ hominis currit. igitur ſicut in vna aggregatum ē ſubiectuꝫ: ita ⁊ in reliqua. ¶ 4ᵒ ſequitur. ꝙ copula propoſitionis non īplicaret̄ ī verbo. imo in obliquo poſito a parte ſubīi: cōſequens ē falſum: qꝛ copula ſignat cū tempore: ⁊ nomen non: vt pꝫ p̄mo perhyer. probat̄ ↄ̄ſequentia: qꝛ iſta. hoīs aſinus currit. explicatur per iſtam. homo eſt: cuius aſinᵘ currit. modo iſta copula ē. implicabatur in obliquo: ⁊ nō in verbo. qꝛ verbū manet integruꝫ: ſicut ante. ¶ 5ᵒ. qꝛ veriſimile ē: ꝙ iſta propoſitio. hominis aſinus ē: ſit de verbo ſecundo adiacente. qꝛ nihil ſequitur copulam: qđ nō eſſet: niſi aggregatuꝫ ex recto ⁊ obliquo eſſet ſubiectum. ¶ Sexto: quia quādo rectus precedit obliquuꝫ aggregatum ex recto ⁊ obliquo ē ſubiectum. igitur eodeꝫ mō. quando obliquus precedit rectum. tenet conſequētia. qꝛ precedere non arguit ꝙ debeat eſſe ſubiectuꝫ plus q̄: añs: quia quandoꝗ totū predicatum precedit copulaꝫ. vt dicendo homo animal eſt. ¶ 7ᵒ. quia in iſta. quilibet hoīs aſinus currit. hoc totum. hominis aſinus. ē ſubiectū. igit̄ ſimiliter in iſta. hominis aſinus currit. tenet ↄ̄ſequentia. quia propter illud quod nō eſt ſubiectuꝫ: nec pars ſubiecti non videtur ꝙ debeat variari ſubiectū ſiue addatur ſiue remoueatur modo ſignum: vt ē ſubiectuꝫ: vt ps ſubiecti. ¶ Octauo: qꝛ nomen obliquum non eſt nomen: vt patet p̄mo perhyer. ⁊ non propter aliud: niſi quia nō poteſt eſſe ſubiectuꝫ propoſitionis: vel predicatū. igitur ⁊c̄. ¶ Nono. qꝛ rectus apud grāmaticos ē p̄ncipalis ps oratiōnis. igitur ſi rectus ⁊ obliquus precedant copulam ſequitur. ꝙ ſicut rectus principalius ſuppōit verbo. ita ēt principalius erit ſubiectum. ¶ Oppoſitū arguitur. ꝙ in omni bono ſillogiſmo facto in prima figura: illud ē ſub

ſectum maioris:qđ eſt predicatum minoris:ſed iſte ē bo
nus ſilogiſmus in p̄ma figura:cuiuſlibet hominis aſin⁹
currit.Sor.eſt homo.igitur ſortis aſinus currit:ſed i mi
nori iſte terminus homo eſt predicatū: igitur in maiori
iſte terminus aſinus preciſe erat ſubiectū. ¶ Scđo.q̄
in iſta propoſitione.regis intereſt benefacere.iſte termi
nus regis.ē ſubiectū.q̄ non apparet aliud quod reddat
ſuppoſitum verbo.ſimiliter ſequitur in iſta.vterq̄ iſtoꝝ
currit.iſte terminus iſtorū.eſt ibi ſubiectum.quia ly vter
q̄.non includit aliquod cathegorema:cum ſit ſignū vni
uerſale. ¶ Tertio per diffinitionem ſubiecti.quia ſubie
ctum eſt:de quo aliud dicitur.ſed de aliquo dicitur aliud
.ſ.predicatum.vt dicendo hominis eſt aſinus. igitur.⁊c̄.
¶ Quarto per Ariſtotelem in iſto p̄mo verſus finē vbi
ponit ꝙ ex maiore de recto:⁊ minore de obliquo ſequit̄
concluſio cuius ſubiectum eſt de obliquo: vt arguendo
ſic.omnis diſciplina eſt ſophia boni eſt diſciplina.igit̄ bo
ni eſt ſophia.

Notandū ꝙ logicus ⁊ grāmaticus diuerſimode
conſiderant de nomine ⁊ verbo ſiue đ
partibus orationis:quia grāmaticus cōſiderat de eis in
ordine ad congruitatem ⁊ incongruitatem.modo đ alijs
partibus orationis a nomine: ⁊ verbo poſſunt fieri ora
tiones congrue:licȝ imperfecte: vt dicendo de homo ad
tabernam.Sed logicus conſiderat de iſtis in ordine ad
veritatem ⁊ falſitatem.ſ.prout poſſunt eſſe partes princi
pales enunciationis vere vel falſe.ſ. ſubiectum predica
tum vel copula:⁊ tales partes ſunt preciſe nomina ⁊ ver
ba. Nam alie partes orationis ſunt. niſi determinatiōes
vel diſpoſitiones deſignantes ſignificationē vel ſuppo
ſitionem terminorum.ſ.nominis ⁊ verbi:aut modum ſi
gnificandi vel ſupponendi.aut diuerſum modum ſequē
di vnius ex altero vel diuerſum modū copulandi diuer
ſa adinuicem.⁊ ita de alijs. ¶ Secūdo notandū. ꝙ qñ
obliquus precedit copulam aliquando ponitur ſolitarie:
vt dicendo.hominis eſt aſinus.aliqñ cū recto ſequēte:
vt hominis aſinus currit:aut cum recto precedēte. ⁊ hoc
dupliciter.quia vel rectus precedēs eſt cathegorema:vt
dicendo.aſinus hominis currit:vel eſt ſincathegorema:
vt ſignum vniuerſale vel particulare. ⁊ tunc ſemper re
fertur vel ad rectum ſequentem obliquum: vt dicendo.
Quilibet aſinus hominis currit:vel ſubintelligitur ſ͠ce
dens rectus:vt.dicendo vterq̄ iſtorum currit.Unde ibi
ſubintelligitur.ꝙ vterq̄ homo iſtorum currit non de ſi
gnificatione huius ſigni vterq̄.quia illud ſignum nullū
cathegorema includit:⁊ ideo iſte rectus ſubintelligit̄ ra
tione obliqui ſequentis.

Tunc ponuntur cōcluſiones. Prima concluſio eſt
iſta.ꝙ quando ſolus obliquus precedit copu
lam:aut obliquus cum recto.ita ꝙ obliquus precedat re
ctum:tunc ſolus obliquus eſt ſubiectum propoſitionis.
vt in iſta hominis aſinus currit.probatur.quia illđ ſolū
eſt ſubiectum:quod aduenīēte ſigno vniuerſali diſtribui
tur:ſed in iſto caſu ſolus obliquus diſtribuitur per aduē
tum ſigni vniuerſalis poſiti a parte ante totius propoſi
tionis.igitur ſolus obliquus eſt hic ſubiectum.maior pa
tet.primo ex diffinitione propoſitionis vniuerſalis. ſecū
do.quia iſta eſt indefinita hominis aſinus currit.igit̄ po
teſt fieri vniuerſalis per appoſitionem ſigni. ⁊ per conſe
quens illius vniuerſalis iſte terminus eſt ſubiectum qui
ſigno vniuerſali diſtribuitur. ⁊ minor patet:quia dicēdo.
cuiuſlibȝ hominis aſinus currit.iſte terminus hominis
preciſe diſtribuitur.quod ꝓbatur. poſito caſu ꝙ quilibȝ
homo habeat aſinum qui currat. ⁊ ſit vnus aſinus com
munis omnibus qui non currat.vel diſtribuitur iſte ter
minus homo preciſe:⁊ habetur intentum: vel diſtribuit̄
iſte terminus aſinus:⁊ hoc non. quia tunc ſequeretur cu
iuſlibet hominis aſinus currit.aſinus ꝯmunis eſt aſin⁹.
igit̄ aſinus cōis hōis currit.qđ eſt ꝯ caſum. ⁊ per idē ꝓ
babitur ꝙ aggregatū non diſtribuitur.2⁹ probatur per
rationes poſt oppoſitū. ¶ Ex iſta ꝯcluſione ſequitur.ꝙ
iſta conſequētia non valet.Oēm hoīem videns eſt verū
ſolum hoīem videns.Sed aſinus eſt hoīem videns.igit̄
eſt vnum ſolum hoīem videns.q̄ poſito caſu ꝙ quilibet
homo videat ſeipſum:⁊ ꝙ aſinus videat oēm hoīe:tūc
premiſſe ſunt vere:⁊ cōcluſio falſa. ⁊ ideo ſi fiat debita ſū
ptio ſubiecti.debet tunc ſic argui.Oēm hoīem vidēs eſt
vnum ſolum hoīem videns.ſed ſor.eſt hō.igitur ſortē vi
dens eſt vnum ſolum hoīem videns:que ē vera. ⁊ etiā ſua
ſubcontraria.ſ.ſortem videns non eſt vnum ſolum hoiē
videns. vt patet de aſino.Et ſi queratur de contradicto
ria illius vl'is.dico ꝙ ē iſta.aliquem hoīem nullū vidēs
ē vnum ſolū hoīem videns.qđ ē falſū. ¶ Scđo ſequit̄.
ꝙ iſta conſequētia non valȝ.Cuiuſlibet ꝯdictionis altera
pars ē vera.ſed hic homo ē aſinus ē contradictionis alte
ra pars.igitur hic homo ē aſinus ē vera.q̄ hic ſi ſumptio
ſub ſubiecto:⁊ ſub parte predicati que non diſtribuit̄.Et
ideo deberet ſic argui.Cuiuſlibet contradictionis altera
pars ē vera.hec ē ꝯdictio.igitur huius ꝯdictionis altera
pars ē vera. ¶ Scđa cōcluſio ē.ꝙ ſi a parte ſubiecti.ſ.a
parte ante copule rectus precedat obliquū aggregatū
ex recto ⁊ obliquo erit ſubiectū:vt dicendo. Aſinus hōis
currit.iſtud totum aſinus hominis ē ſubiectū.ꝓbat̄:q̄
illud ē ſubiectū in indefinita qđ per ſignū vl'e appoſitū
diſtribuitur in vniuerſali. ⁊ hoc ē aggregatum ex recto ⁊
obliquo.igitur ⁊c̄.maior ē nota: vt ptʒ:q̄ aliter ex indefi
nita non poſſet fieri vniuerſalis. ⁊ minor patet poſito ca
ſu ꝙ ſit vn⁹ aſinus ſilueſter:qui nullius hominis ſit poſ
ſeſſio. ⁊ ponat̄ vltra ꝙ aliqui homines habeant aſinos:⁊
aliqui non. ⁊ ꝙ omnis aſinus currat excepto ſiluestro:⁊ē
iſta.ē vera.Quilibet aſinus hōis currit. vt patet īductiōe:
⁊ tamen non diſtribuit̄ iſte terminus aſinus preciſe:quia
tunc cuiuſlibet hominis aſinus curret.ideo aggregatum
illud diſtribuitur. ¶ Ad rationes negat̄ maior:quia nō
oportet ꝙ determinatio ⁊ determinabile faciant vnū ex
tremū quādo determinatio poteſt diſtribui ſine hoc ꝙ
determinabile diſtribuit̄ vel econtra: vel dicitur ꝙ obli
quus nō ē determinatio recti ſeq̄ntis. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedo ma
iorem. ⁊ nego minorē:q̄ iſta.hōis aſinus currit nō ꝯuer
titur in illā.ſed in iſtā.aliquis c⁹ aſinus currit.eſt homo.
¶ Ad tertiā ꝯcedo diffinitionē ſubti. ⁊ dico:ꝙ non ē ſi'le
qñ obliquus precedit:⁊ qñ ſequit̄.q̄ qñ obliquus prece
dit:tunc per ſignū appoſitum ſolus obliquus diſtribuit̄:
ſed qñ ſequitur:aggregatū ex recto:⁊ obliquo diſtribuit̄:
⁊ ideo in iſta.hōis aſinus currit p̄dicatum dr̄.de iſto obli
quo hōis:vt patuit in alia qōe reſoluendo ipſam. ¶ Ad
q̄rtā ꝯcedo.ꝙ copula includit̄ in obliquo: ſed pp̄ hoc nō
ſequitur.ꝙ ſi copula ſignificet cū tpe ꝙ tunc pp̄ B obli
quus ſignificet cum tpe. ¶ Ad q̄ntam dico.ꝙ iſta.non ē
de ſcđo adiacente.imo nō plus q̄ iſta.hō eſt aīal: ⁊ iđ pre
dicatū poteſt p̄cedere copulā. ¶ Ad ſextā ꝯcedo ꝯñaȝ.
⁊ negatur aña:⁊ cauſa eſt dicta in ſolone tertie rationis.
¶ Ad ſeptimaȝ dico. ꝙ in iſta.q̄libet hōis aſinus currit.
iſtud totū.hōis aſinus eſt ſubm. ⁊ hoc pp̄ ſignū in recto
qđ p̄cedit:qđ ſignū licȝ non ſit ſubm:aut pars ſubti. tamē
eſt ſincathegorema deſignans modū ſupponendi ipſius
ſubti. ⁊ iđ pp̄ ipſum variatur ſubȝ in indefinito:⁊ vniuer
ſali. ¶ Ad octauā r̄ndet̄.ꝙ duplex eſt ſubm. qđdā ē ſub
iectum loqutionis. ⁊ aliud ꝓpōnis.mō obliquus ē ſubȝ
ꝓpōnis;licȝ non ſubm loqutiōis pp̄ hoc ꝙ nō ꝯſtruit̄

parte ante:vbi ē ſcḋo adiacēte. ¶ Ad nonā.ſic ad pcedē/tem conſilr. Et ſic ad queſitū. Qō. XX.

Queritur Utrū ex puri pticularibꝰ vł indefinitis poſſit fieri ſillꝰs. Arguiť ꝙ ſic.qꝛ ex premiſſis vlibus pōt fieri ſillogiſmus ad ꝯnē vleꝫ.igiť ex particularibꝰ ad particularēꝫ.tꝫ ꝯña:qꝛ ſicut ſe hñt pmiſſe vles ad concluſionē vlem:ita particulares ad pticularē. ¶ Scḋo.qꝛ ex vna pticulari ſequiť ꝯ gratia forme.igiť ex pluribus particularibus.tꝫ ꝯña.qꝛ plures particulares videntur eſſe potentiores in inferendo ꝙ̃ vna:ꝛ añs apparet:qꝛ per conuerſionem ex vna particulari inferť alia:ꝛ ſilr per equipollētiaꝫ. ¶ 3ᵒ.qꝛ ad impoſe ſequitur qōlibet.ſed aliqua ē particlaris ipoſſibilis.igitur ad illaꝫ ſequitur.quelibet alia ꝑpō.ꝛ aliqua ē ꝑpō neceſſaria pticularis:ꝛ illa ſequitur ad quālibet aliā. ¶ 4ᵒ.pꝫ arguendo ypothetice iſto mō.Si qdā hō currit qōdam animal moueť:ſed quidā homo currit.ergo qōdā aial moueť:hꝫ arguiť ex puris pticularibus. ¶ Oppoᵐ.arguiť p Ar.in iſto pmo tractatu.2ᵒ. ¶ Notandū ē.ꝙ quedā eſt ꝯſeq̄n/tia enthimematica:ꝛ q̄dā ſillogiſtica.ꝯñaꝝ enthimematicaꝝ:quedā ſunt formales:quedam mãles. Mãliuꝫ:q̄dam ſunt ſimplices:q̄dā vt nunc.Quaꝝ diffōnes ponende ſunt ex predictis. ¶ 2ᵒnotandū.ꝙ ex vera particulari ſepe ſequitur:alia in bona ꝯña:ꝛ pmo gr̄a forme per conuerſionē:vt qdaꝫ hō ē animal.igitur qōdā aial ē homo. ¶ 2ᵒ.per equipollentiā:vt quidā homo nō currit.igr̄ nō oīs homo currit. ¶ 3ᵒ.quādo predicatū variatur ſm̄ finitum ꝛ infinitū.v̇.g. Ad affirmatiuam de predicato infinito ſequitur.negatiua de predicato finito.ſilr ad affirmatiuam de predicato finito ſeqtur negatiua de pdicato infinito:vt patet.2ᵒ.phyer. ¶ 4ᵒ.quando antecedens:que ē particularis eſt ipoſſibilis:vt quidā homo ē aſinus.igiť tu curris. ¶ 5ᵒ.quando conſequens ē neceſſariuꝫ. ¶ 6ᵒ.quando arguiť ex ypotheticis:licꝫ non ſillogiſtice vt arguitur a diſiunctiua cum oppoſito vnius partis ad alteram partē. ¶ 7ᵒ.qñ arguitur ex conditionali facta ex ptibus cum antecedente poſito in eē ad ſuū conſequēs:vt arguebať ante oppoſitū. ¶ 8ᵒ.quādo arguitur a copulatiua ad alterā partē.ꝛ ita ex diuerſis modis arguēdi ex ypotheticis non ſillogiſtice. ¶ Tunc quando ad modū ſillogiſticaꝫ ponuntur ꝯnes.pma concluſio ē iſta.Qō ex puris particularibus vbi medium ē terminus diſcretus bene poteſt fieri ſillogiſmus.v̇.g.bene ſequitur.quidam homo eſt ſortes.qōdam albuꝫ eſt ſoꝛ.igitur qōdam albū eſt homo.ꝛ licꝫ iſte proceſſus pma facie non ſit ſimpliciter euidens.attamē per ꝯuerſionē pmiſſaꝝ fit bona forma. ¶ Scḋa ꝯ ē.ꝙ in oī diſpōne in qua valꝫ ſillꝰs expoſitoꝛius.valꝫ etiam ſillꝰs ex puris particularibꝰ:vbi medium in illa pmiſſa ſumitur cum relatiuo idētitatis.v̇.g.ſequitur euidenter.qōdam album eſt ſoꝛ.ꝛ illud currit.igitur currens eſt ſoꝛ.patet:qꝛ per relatiuum idētitatis fit vnio extremoꝝ cum medio in premiſſis ratione vnius:ꝛ eiuſdem ſuppoſiti:ꝛ ideo vnio extremoꝝ in pmiſſis cū medio ē ſufficiens ad ꝯcludendū extrema de ſe inuicem in concluſione. ¶ 3ᵃ ꝯ.ꝙ ex puris pticularibus affirmatiuis fit bonus ſillꝰs in ſcḋa figura.vbi vtriuſq; premiſſe predicatū eſt terminus cōis diſtributꝰ affirmatiue.v̇.g.bene ſeqtur.qōdam motuꝫ circulariter eſt oīs luna.qōdam lucens eſt luna.igiť qōdam lucens eſt motuꝫ circulariter.ꝛ iſtud tenet in oībus:niſi vbi per pmiſſas ſignificatur vna res aliq̄ nūero que ē eadem cuilibꝫ diuerſaꝝ rerum:qꝛ in iſto caſu ꝯña non valeret:qꝛ non ſequiť.quidam pr̄ in diuinis ē oīs eēntia diuina.qdaꝫ filius in diuinis eſt oīs eſſentia diuina.igiť qdam filius ē pater.pꝫ hꝫ ꝙ per iſtū terminū eēntia diuina ſignať vna res nūero.que ē eadem cuilibet diuerſaꝝ reꝝ.Et iō ſi mediū ſumeretur ſub iſta forma.qōdaꝫ.b.ē oē qō ē.a.qōdā.c.ē oē qō eſt.a.igiť qōdam.c.ē.b.tūc valeret ſillꝰs in oībus ſine aliqua exceptione. ¶ 4ᵃ ꝯ ē.ꝙ ex puris particlaribus ambabus negatiuis fit ſillꝰs ad excludendum particulareꝫ negatiuaꝫ cuius extremū in ꝯcluſione.ſi maioꝛ extremitas precedit copulam ꝛ negationē.ſicut ſeqtur. Qōdam animal non ē hō.qōdā animal nō ē albū.igiť qōdā albū hō non ē.ita ꝙ maioꝛ extremitas ſequať negationem in ꝯcluſione. ¶ 5ᵃ ꝯcluſio ē.ꝙ exceptis predictis caſibꝰ nū ꝙ̃ ex particularibꝰ pōt fieri ſillꝰs.ꝓbatur ꝯ per inſtãtiaꝫ in terminis.qꝛ non ſeqť.qōdā animal ē hō.qōdā aial eſt equus.igitur quidam equus ē hō.nec ſequitur negatiue qōdam aial non ē hō.qōdaꝫ aial non ē riſibile.igiť qōdā riſibile non ē hō. ¶ Tunc rōes ſunt ſolute ex precedentibus.Et ſic pꝫ:qd ſit dōm ad q̄ſitū. Qō. XXI.

Queritur Utrū ex puris negatiuis poſſit fieri ſillꝰs.arguiť ꝙ ſic:qꝛ ex vna negatiua hñ ſit ſillꝰs.igr̄ ex pluribus.tꝫ ꝯña.qꝛ plures ſunt potentiores ad inferēduꝫ ꝙ̃ vna:ꝛ añcedens pꝫ:qꝛ ex vna negatiua ſequitur alia per ſubalternationē ꝛ ꝯuerſionē. ¶ 2ᵒ.qꝛ ex puris affirmatiuis ſeqtur ꝯcluſio.igitur ex puri negatis.qꝛ ſicut ſe hñt affirmatiue ad affirmatiuā:ita negatie ad negatiuam. ¶ 3ᵒ.per Ariſt.in iſto primo qui ponit:ꝙ ex duabus negatiuis de contingenti bene ſit ſillꝰs. ¶ 4ᵒ.qꝛ iſte ē bonus ſillꝰs.ſ.nullum animatum currit:nulluꝫ aial currit.ſi nullū aial currit:nullus homo currit.igiť ſi nullum aiatum currit:nullus hō currit. ¶ Oppoᵐ arguiť p Ariſto.in iſto primo. ¶ In qōne pmo videbitur vtrum ex aliqua negatiua poſſit ſequi aliqua negatiua. Secundo.qualr ex vna negatiua poſſit ſequi aliq̄ affirmatiua.ꝛ 3ᵒ.q̄lr ex plibꝰ negatis poſſit ſequi aliq̄ ꝯ.ꝛ qualiter non.

Quantū ad primum ſit prima cōcluſio iſta.ꝙ ex vna ypothetica negatiua ſequitur formaliter aliqua affirmatiua.imo plures cathegorice affirmatiue.probať ſic.capiēdo vnā diſiūctiuā cōpoſitā ex duabus cathegoricis negatiuis.vt ſortes non currit:vel hō nō ē albus.tūc capiať ꝯdictoria iſtius diſiūctiue pponēdo negationē.deide capiať eius ꝯdictoria per copulatiuaꝫ factā ex partibus ꝯdictoꝛijs que erit iſta.ſortes currit ꝛ oīs hō ē albus.tūc arguitur ſic.quicquid ſequitur.ad iſtā copulatiuam affirmatiuā ſequitur ad iſtā diſiunctiuaꝫ negatiuā.ſed ad iſtā copulatiuā ſequiť.formalr quelibet ſuaꝝ partium:que eſt affirmatiua.igiť ad iſtā.diſiunctiuam negatiuā ſequitur quelibet pars illius copulatiue.maioꝛ pꝫ.qꝛ illud qō ſequitur ad vnam equipollentiam ſequitur ad aliam.modo ille equipollent.ꝛ minoꝛ patet.quia quilibet pars copulatiue ſequitur.formaliter ad totam copulatiuā. ¶ Secunda concluſio eſt.ꝙ ad vnam cathegoricam de ineſſe negatiuam ſequitur formaliter vna hypothetica negatiua.probatur.quia quelibet ꝑpoſitio infert ſeipſam formaliter ;cū quacūq; alia ſub diſiūctione.ſicut ſequitur formaliter.nullus homo currit.igitur nullus homo currit.vel deus non eſt:ꝛ tamen antecedens eſt vna cathegorica negatiua:ꝛ conſeq̄ns vna ypothetica affirmatiua. ¶ Tertia concluſio eſt.ꝙ nunq̄ꝫ ex vna cathegorica negatis ſequitur formaliter vna cathegorica affirmatiua.probatur:quia nunq̄ꝫ eſt bona conſequentia.arguendo a propoſitione habēte plures cauſas veritatis ad propoſitioneꝫ habentem vnā ſolā cauſaꝫ veritatis.ſed ſemper negatiua habet plures cauſas veritatis.qꝛ poteſt eſſe vera ex eo ꝙ ſubiectuꝫ pro nullo ſupponit.vel ex eo ꝙ predicatū pro nullo ſuppōit.vel dato ꝙ

vtrūq̧ ſupponat pro aliquo.tñ non ē idē pro quo ſupponit vnū:⁊ reliquū.ſed affirmatiua nūq̄ verificatur.niſi vtroq̧ termino ſuppoſito pro aliq̄.℄ 2ᵒ pꝫ inductiōe:q2 ex iſta.nihil ē.nūq̄ ſequit iſta.aliquid ē. Nec ex iſta.deᵒ nō eſt.ſeqtur aliq̄ affirmatiua:⁊ ſic de ſingulis.℄ Cōtra iſtaꝫ ↄnē dr.q2 q̄libet ꝓpoſitio modal' ē cathe⁰ᵃ.⁊ tamen ex vna modali negatiua ſeqtur vna modalis affirmatia gr̄a forme.maior ē vera:q2 cathegorica diuidit in modalem:⁊ in iſtā de ineſſe:⁊ minor probat:q2 eqpollētia ē cōſeq̄ntia formalis.⁊ tñ vna negatiua eqpollet affirmatiue vt dicendo.Deū non eē nō ē impoſe.igit deū non eē eſt poſe.℄ Rñdet.cōcedo maiorē:⁊ nego miorē.℄ Ad ꝓbationē dico.ꝙ iſta nō eqpollent deū nō eſſe nō ē ipoſe:⁊ deū nō eē eſt poſe:ſed iſte due eqpollent. Deū nō eē nō ē ipoſe.⁊ deū non eē poſe eſt eſſe.⁊ tūc pᵃ ē.ſicut ⁊ ſcda.⁊ cā diuerſitatis ē:q2 qñ iſte modus ipoſe cū negatione cadēte ſuper copulā p̄cedit copulā.tunc ꝓpō reddit affirmatiua vtute negationis incluſe in hoc mō ipoſe.ſed qñ negatio ſola precedit:⁊ iſte modus impoſſibile.non tunc propoſitio eſt negatiua.

Quantū ad ſcdm.pᵃma ↄ̄ ē.ꝙ ex vna negatiua bñ pōt ſequi alia negatiua gr̄a forme.ꝓbat. in ꝓpōnibus negatiuis in qbus añs ⁊ ↄ̄ns ꝑticipāt vtroq̧ termino.pᵃmo per ↄuerſionē.vt.b.eſt.a.igit nullū .a.ē b.2ᵒ.per eqpollentiā:vt nullus hō currit.igitur ois hō ñ currit.3ᵒ.per ſubalternationē.vt ois homo nō currit.igr qdam hō non currit.℄ 2ᵃ ↄ̄ ē.ꝙ ex vna negatiua p̄t ſeq alia negatiua gr̄a mãe.⁊ hoc pꝫ in mult] locis dyaletic]: q2 ſeqt.nullū aial ē.igitur nullus hō eſt.

Quantū ad tertiū.ſit pᵃma ↄ.ꝙ per ſillm ſiue per modū arguendi ex pluribᵒ terminis q̄ꝫ tribus ex puris negatiuis bñ ſeqtur ↄ̄ abſq̧ hoc ꝙ ꝓpōnes ꝑticipent vtroq̧ termino.ꝓbatur in multis caſibus qui tacti fuerant añ oppoſitū.p̄ ſi mediū qđ ſimplr ſumitur in maiori ſumat cū relatiuo diuerſitatis in miori.tūc ex pur' negatiuis bñ ſequit ↄ̄.v̇.g.ſeqt.nullus hō currit: nullū albuꝫ eſt aliō ab hoie.igit nullū albū currit.℄ 2ᵒ. pōt argui in terminis ſingularibᵒ. Ut ſortes non currit. Nullus hō ē alius a ſorte.igit nullus hō currit.℄ Scds caſus eſt:qñ in vna p̄miſſaꝝ vnᵒ terminus finite ſumptᵒ negat de aliquo termino.⁊ ille idem terminus in ſcda p̄miſſa infinite ſumptus negat de eodē termino.tūc ex illis duabus p̄miſſis ſeqtur negatiua de hoc v̇bo eſt ſcdo adiacēti.v̇bi gratia ſequit. Nullus hō ē lapis: nullus hō eſt non homo.igit nullus hō eſt: ⁊ eꝫ per illud mediū: oē qđ eſt ē lapis vel non lapis:ſed nullus hō eſt lapis vl' nō lapis.ſeqtur in cameſtres.igit nullus hō eſt.℄ Tertius caſus eſt:quādo ad ſilitudinē pᵃme figure mediū variat ſm finitū ⁊ infinitū.vt arguendo ſic. Nullum non.b.ē.a. Nullū.c.eſt.b.igitur nullū.c.eſt.a.℄ Quartus caſus ē: q2 copulatiua negata eqpollet diſiūctiue affirmatie.mō ex iſta diſiūctiua cū vna ſuaꝝ partiū negata ſequit alia pars.igit ēt ex copulatiua negata cū ſcda parte diſiunctiue negata ſeqtur alia pars diſiunctiue.⁊ per ↄ̄ns ex puris negatiuis ſeqtur concluſio.℄ 2ᵃ concluſio ē.ꝙ per ſillm ex terminis p̄ciſe abſq̧ hoc ꝙ aliq̄ ꝓpoſitionū participet cūꝫ alia in vtroq̧ termino.nunq̄ ex puris negatiuis ſeqtur concluſio.⁊ iſtā ↄnē declarat philoſophus i tex.⁊ ſunt termini in qbus oī in q̄libꝫ triū figuraꝝ. Aial.lapis. hō.⁊ termini in qbus nulli lapis equus homo.℄ Tunc ad rationes. Ad pᵃmā conceditur vbi añcedēs: ⁊ ↄ̄ſeq̄ns participant vtroq̧ termino.ſed negat conſeq̄ntia.℄ Ad ſcdam dico.ꝙ non eſt ſile: q2 iſta ē vera. Quecūq̧ vni: eidem ſunt eadē iter ſe ſunt eadeꝫ.⁊ iō ex affirmatiuis bñ ſeqtur affirmatiua.ſed iſta regula eſt falſa.Quecūq̧ differant ab eodē illa a ſe inuicē differunt.⁊ iō ex negatiuis nulla ſeqtur negatiua.v̇.g.licꝫ homo ⁊ riſibile differāt ab equo.non ꝓp hoc ſeqtur.ꝙ differant a ſe inuicē.℄ Item iſta regula ē falſa.Quecūq̧ ab aliquo differūt iter ſe ſunt eadē.⁊ iō licꝫ homo ⁊ equus differant ab aſino.nō ꝓpter hoc ſeqtur ꝙ ſint idē iter ſe.℄ Ad tertiā.⁊ ad q̄rtā dico. ꝙ iſte non ſunt negatiue.Et ſic ad q̄ſitū.

Qō.XXII.

Queritur Utrꝫ q̄tuor pᵃmi modi prime figure teneant gratia forme. Pᵃmus contra pᵃmaꝫ modum.q2 non ſeqtur. Omne animal ſi eſt riſibile eſt homo. omne brutum eſt aial ſi eſt riſibile.igitur omne brutū ē homo: q2 premiſſe ſunt vere:⁊ concluſio falſa.℄ Scdo.q2 non ſequitur.omnis homo vel aſinus eſt aſinus:ſed omne rationale eſt homo vel aſinus.igitur omne rationale ē aſinus:maior ꝓbatur inductiue:q2 iſte homo vel aſinus eſt aſinus:⁊ iſte homo vel aſinus eſt aſinus.⁊ ſic d̄ ſingulis. igitur ⁊c̄.℄ Tertio.q2 non ſequitur. cuiuſlibet cōtradictionis altera pars eſt vera:ſed q̄libet propoſitio eſt contradictionis altera pars.igit quelibet propoſitio eſt falſa.concluſio eſt falſa:⁊ premiſſe ſunt vere.igit modus arguēdi ē falſus.℄ Itē nō ſequitur.Omnia aialia ſunt rationalia vel irratiōalia.ſed hō ⁊ aſinus ſunt animalia.igitur ⁊c̄.℄ Item non ſequitur cuiuſlibet hominis aſinus currit.Omnis aſinus ē hominis.igitur omnis aſinᵒ currit.quia premiſſe ſunt vere:⁊ cōcluſio falſa.poſito caſu ꝙ quilibet homo habeat duos aſinos.quoꝝ vnus currat:⁊ alter non currat.℄ Deinde arguitur cōtra ſcdm modū: quia non ſequitur. Nullum viuum eſt mortuū. Omnis homo eſt viuens.igitur nullus homo eſt mortuus: quia premiſſe ſunt vere:⁊ concluſio falſa:q2 ſignificat ꝙ nullus homo q eſt:nec aliquis homo qui fuit eſt mortuus. ℄ Item non ſequitur. Nullus homo dum dormit vigilat.omnis hō eſt homo duꝫ dormit.igitur nullus hō vigilat.premiſſe ſunt vere:⁊ concluſio falſa.℄ Itē non ſeqt arguendo theologice. Nullus pater eſt filius.Ois eſſentia diuina eſt pater.igitur nulla eſſentia diuina eſt filius. ℄ Eodem modo poteſt argui contra pᵃmū modum ſic. Ois eēnᵃ diuina ē pr.ois filiᵒ ē eſſentia diuĩa.igr ois filiᵒ eſt pater.premiſſe ſunt vere.⁊ cōcluſio falſa.℄ Deinde contra tertium modum:q2 non ſeqtur.Omnis homo eſt totum in quātitate.aliquis homo eſt hō.igit aliquis homo eſt totū in q̄titate.℄ Deinde contra quartum modum: quia non ſequit. Nullū viuū eſt mortuum. Aliquis homo eſt viuus.igitur aliquis homo eſt mortuᵒ.vel ſic. nullum mortuum eſt viuum.aliquis homo eſt mortuus.igitur aliquis homo non eſt viuus. que concluſio eſt falſa:q2 ſua contradictoria eſt vera.ſ.omnis homo eſt viuᵒ. ℄ Iteꝫ ſolet argui per tertiū modū.Quicqd heri emiſti hodie comediſti.ſꝫ crudū emiſti.igitur crudū comediſti. Itē non ſeqtur.omne albū eſt coloratū:aliq̄ homo incipit eſſe albus.igit aliq̄ homo icipit eſſe coloratᵒ.℄ In oppoſitū eſt Ariſtoteles.

De iſta queſtione dicūt aliqui.ꝙ iſti modi tenent gratia forme exceptis tribᵒ caſibus. Pᵃmus eſt qñ arguitur in terminis diuinis. Secundus qñ arguitur ex terminis qui ampliantur ad preteritum vel ad futurꝝ.⁊ ideo non ſeqtur.nullum viuū eſt mortuum. omnis homo eſt viuus.igit ⁊c̄.℄ Sed ↄ̄ obycit ſupponēdo ꝙ ſignū vle additū termino cōi diſtribuit ipſum ꝓ oī ſuo ſuppoſito pro quo eſt dicibilis. ille terminus cōis:nō demonſtrando pluralitateꝫ: aut paucitatem ſuppoſitoꝝ aut aliqđ hõ.hoc ſuppoſito probatur.ꝙ dicta cōſequentia ſit bona:q2 iſte terminus cōis viuuꝫ diſtribuit ad ſup

ponēdūʒ ꝓ omni eo de quo dr̄:ſʒ per ſe nō ſolū dr̄ de his que ſunt:ſʒ etiā de his q̄ fuerūt ꝓpter participiū pteriti tē poris.igitur iſte terminus viuū.diſtribuit̄ ad ſupponen dum.nō ſolū pro his que ſunt:ſʒ ēt pro his q̄ fuerunt:ſed certū ē ꝙ talis ↄ̄ſequētia ē bona.nullū qḋ ē viuū:vel fuit viuūʒ ē mortuūʒ:ſʒ omnis hō ē viuus.igitur nullus hō ē mortuus:q2 directe per dici de nullo:igit̄ pma ↄ̄ſitia erat bona:q2 maior pmi ſillogiſmi eqpollet maiori illi⁹ ſecū di:ex quo vtrobiqʒ ſubiectum diſtribuit̄ taʒ pro his que ſunt q̄ʒ etiam pro his que fuerunt.

Item aliter reſpondeo.ꝙ iſti quattuor modi tenent gratia forme in oībus terminis:quoruʒ nullus ſignificat aliquaʒ rem que eſt eadeʒ pluriū diuerſaruʒ reꝝ:⁊ hoc probāt inſtātie de terminis diuinis facte ante oppoſitū:⁊ exceptis illis terminis tenēt in omnib⁹ termi nis:ſiue ſint termini ampliatiui ad preteritum vel ad fu turum:vel quomōcūqʒ aliter:⁊ ideo iſta ↄ̄ſequētia ē bo na:nullū viuum eſt mortuum omnis hō eſt viuus.igitur nullus hō eſt mortuus.q2 maior ſignificat. ꝙ nullus hō qui ē:nec aliqͣ homo qui fuit ē mortuus.❡ Scḋo dico. ꝙ iſti quatuor modi tenent gr̄a forme ſine aliq̄ exceptio ne:accipiēdo ſubm maioris cum iſtis dictionib⁹: qḋ eſt.⁊ ideo hn̄ ſeqtur.omne qḋ ē eſſentia diuina ē pater. oīs fi lius ē eſſentia diuina:igitur omnis fili⁹ ē pater.q2 ibi te nēt ſillogiſmi ꝓ dici de omni ⁊ de nullo:ſed in dicto ſillo giſmo.dico ꝙ ē falſa iſta maior.q2 aliud ē eſſentia diuia qḋ nō ē pater.❡ Tertio notandū.ꝙ diſtinctio iſtorum modoꝝ directe ↄ̄cludentiū non dʒ ſumi penes diuerſita teʒ ↄ̄clu[illegible]nis:q2 ſic eēnt plures modi. Naʒ Barbara ſic cōcludit̄ ↄ̄clem affirmatiuaʒ directe:ita ēt cōcludit̄ parti cularem affirmatiuaʒ ſibi ſubalternataʒ. Ideo diſtictio ⁊ ſufficiētia iſtoꝝ modoruʒ ſumit̄ penes premiſſas:⁊ tūc tūc dico ꝙ non ſunt plures modi directe cōcludentes in prima figura q̄ʒ iſti q̄tuor.vbi fit ſillus ex terminis ſim plicib⁹ ⁊ recte:ita ꝙ termini ſint cōes ⁊ non diſcreti:⁊ ꝙ nihil addat̄ medio in vna pmiſſa plus q̄ʒ in alia.Et dico notabiliter hoc ꝓpter aliquos caſus in qͥbus ſequitur eui denter ↄ̄cluſio:⁊ nō in aliquo dictoꝝ modorū. Primus caſus ē.quādo medium ē terminus diſcretus. Secūdus caſus.quādo mediū in minori fuerit cum relatiuo idēti tatis:vt arguēdo ſic.qḋdam albū currit.ſortes ē illud al buʒ.igitur ⁊c̄.Tertius caſus.qn̄ mediū variat̄ ſm finitū ⁊ infinitū ſm ſimilitudinē pme figure:vt nullum nō b.ē a.nullū c.ē b.igitur nullum c.ē a.Quartus caſus ē.quan do ad ſimilitudineʒ pme figure fit ſumptio ſub parte p̄ dicati diſcreta:vt arguendo ſic.homo videt oēm aſinuʒ: brunellus eſt aſinus.igitur hō videt brunellum.vel ſic. Aſinus cuiuſlibet hoīs currit.ſʒ muſicus ē homo.igitur alicuius muſici aſinus currit.Et pōt etiā excipi argumē tuʒ ex puris negatiuis de ↄ̄tingenti.Uerꝫ eſt tamē ꝙ iſte modus ē euidens in hac figura:donec fiat conuerſio mi noris in oppoſitam qualitatem.

Ex predictis ſequūtur tres cōcluſiones ad q̄ ſitum.❡ Prima ē.ꝙ iſti q̄tuor modi nō tenent in illa forma.oē b.ē a.in terminis:quorū aliqͣ ſupponit pro vna re eadē cuilibʒ pluriū reꝝ.❡ 2ª ↄ̄clo ē.ꝙ ſub iſta forma.Oē qḋ ē b.ē a.tenet in oībus gr̄a forme nulla exceptiōe facta.❡ 3ª ↄ̄clo ē.ꝙ exceptis ter minis:quoꝝ aliqͣ ſupponat pro aliq̄ re eadē cuilibʒ plu riuʒ reꝝ tenet formal̄r in pma figura.❡ Tūc ad rōnes. ad pmā oē aial.Dico ꝙ ↄ̄ſitia ē bona:ſʒ maior ē falſa: q2 ſignificat ꝙ de quocūqʒ dr̄ hoc ſubiectū animal ē riſibi le ꝙ de eodē dicatur hoc predi^tum homo.⁊ hoc ē falſum: vel ad maiorē expſſionē pōt diſtingui maior:q2 vel eſt de cōditionato extremo:tūc maior ē falſa:⁊ modus arguen di ē bonus vel cōditionalis:tūc maior ē vera.⁊ ↄ̄ſitia nō valet.❡ Ad ſcḋaʒ negat̄ maior.ſicut pꝫus.Ad iductiōeʒ pōt dici ꝓbabiliter ꝙ q̄libet ſingularis ē falſa inq̄ʒtū ē de diſiuncto extremo:licʒ eēt vera ſi eſſet diſiunctiua.⁊ ſic modus arguēdi non valet.❡ Ad tertiā dico.ꝙ nō fit d̄ bite ſumptio ſub ſubto.ſʒ dʒ ſic ſumi:iſta ē ↄ̄tradictio.igi tur ⁊c̄.❡ Ad q̄rtā ſiue ſumat̄ de diſiūcto extremo extre ma.ſiue diſiunctiua ipſa.maior negat̄.tn̄ iſta eēt vera de diſiūcto extremo ſumpto ſubto i nūero ſingulari.❡ Ad q̄ntā dico.ꝙ idebite ſumit̄ mior extremitas ſub medio. q2 dʒ ſumi pciſe ſub iſto termio hō.q2 iſte ſolus diſtribui tur:⁊ ē ſubʒ:ſʒ ibi ſumit̄ ſub iſto hoīs aſinus:⁊ ibi nō valʒ ↄ̄ſitia.❡ Ad 6^m ↄ̄cedit̄.❡ Ad ſeptimā.nullum viuū ⁊c̄. Dico ꝙ ↄ̄ſitia ē bona:ſʒ maior ē falſa:q2 ſignat ꝙ nullum qḋ ē viuuʒ ē mortuū:nec aliud qḋ fuit viuuʒ ē mortuum. ⁊ ꝓ iſta ſcḋa pte ē falſa.❡ Ad aliā negat̄ mior.ad ↄ̄ñaʒ ↄ̄cedit̄ in q̄ōne.❡ Ad aliā.oīs hō ⁊c̄.Dico ꝙ maior non eſt vera niſi termis ſumptis māliter:⁊ ſic ſumptis termi nis ↄ̄ſitia nō valʒ.❡ Ad aliā dictum eſt.❡ Ad aliā.qc quid ⁊c̄.Dico ꝙ ↄ̄ſitia eſt bona.❡ Ad vltimā dico.ꝙ in minori ſumit̄ verbū includēs negationē mō minore in cludente negationem non valʒ ſillogiſmus in ſecūda fi gura.Et ſic pꝫ ad queſitum. Qō. XXIII.

Queritur Utrum in ſecūda figura ſint quatuor modi directe cōclu dētes:⁊ non plures nec pauciores.Arguit̄ pri mo ꝙ ſint plures.q2 ſicut in Barocho ⁊ feſti no ex maiorib⁹ vlibus ⁊ minorib⁹ pticularib⁹. ſequunt̄ ↄ̄uerſiones.Ita ecōuerſo ſi maior ſit pticularis: ⁊ minor vlis:⁊ ſic erūt duo modi alij ab iſtis q̄tuor. ſʒ ꝙ ↄ̄ſitia ſit bona.ꝓbo.q2 trāſpoſitio pmiſſaꝝ nō ipedit bo nitatē ↄ̄ſitie.aliter.n.cameſtres nō reduceret̄ ad primaʒ figurā.❡ Scḋo arguit̄ ↄ̄tra Barocho.q2 ille ſillus imp fectus nō ē bonus:q2 nō pōt reduci ad pmā figuraʒ:ſʒ iſte nō pōt:q2 ſi reduceret̄ h̄ eēt per ipoſe.tūc igit̄ vel dicit̄ impoſe.q2 impoſſibile ē ipm reduci.⁊ habet̄ intentuʒ.q2 vel ꝓpoſitio per quā reducit̄ eſt impoſſibilis.⁊ ꝓbo ꝙ ſi. q2 poſito caſu ꝙ i Barocho ↄ̄cludat̄ ↄ̄clo ipoſſibilis:tūc ſua ↄ̄tradictoria per quā fiet reductio erit neceſſaria.igi tur potius dʒ dici reductio per neceſſariuʒ q̄ʒ reductio ꝑ impoſſibile.❡ Tertio.q2 ex puris negatiuis fit bon⁹ ſillo in pdicta figura.⁊ tn̄ nō aliquo dictoꝝ q̄tuor modoꝝ:vt notū ē.igit̄ ⁊c̄.maior nota eſt.q2 ſequit̄. Nullū b.ē a.nul luʒ c.ē nō a.igit̄ nullū c.ē b. Iteʒ ſeqtur adhuc medio nō variato ſm finitū ⁊ infinitū:q2 ſeqtur. Nullū b.ē a.nul lum non b.ē a.igitur nullum a.eſt.❡ Oppoſitum argui tur per Ariſtotilem in littera.❡ In queſtione pmo vide bitur de modis directis iſtius figure. Secūdo videbitur de modis qui poſſunt concludere indirecte.

Quantum ad primū notādū.ꝙ diſtō modoꝝ iſti⁹ figure nō attēdit̄ penes diuerſi tatē ↄ̄nis q̄ iſert̄.ſʒ penes diuerſi^tem pmiſſaꝝ. Nā ſi ſic at tēderet̄:tn̄ eēnt plꝛes modi. Nā ceſare ⁊ cameſtres ſic cō cludūt duas vles nega^tiuas:ita pñt directe ↄ̄cludere ptícu lares nega^tiuas ſibi ſubalternas.❡ 2º nōn^m.ꝙ qn̄ mediū i iſta fig^a ē termin⁹ diſcret⁹ vl aliqḋ addit̄ me^o i vna pmiſſa: qḋ ñ addit̄ i alia:vt relatiuū vel negatio ifinitās vel ne gās:aut ēt qn̄ extremū ñ ↄ̄cludit̄ ð extremo:aut qn̄ ↄ̄clu dūt̄ ptic͞lares nega^tiuas maiori extremitate pcedente nega tionē i ↄ̄ne poſe ē.ꝙ fiat bon⁹ ſillo i iſta fig^a:⁊ ñ i aliq̄ di ctoꝝ 4^or modoꝝ.ꝓbat̄ ꝑ aliq̄s caſus.❡ Prim⁹ caſus ē. qn̄ ex pticularib⁹ affirmatiuis reſpectu medij qḋ eſt ter minus diſcretus. Ut albū eſt ſoꝛ.currens eſt ſoꝛ.igit̄ cur rens eſt albuʒ.❡ Secūdus.quādo mediuʒ ſumit̄ in mi nori cum relatiuo idētitatis.Et ideo ſequitur.oīs homo

eſt albus.omne currēs eſt idez albū.igitur omne currēs
eſt homo.¶ Tertius caſus.quādo arguitur ex duabus
affirmatiuis vniuerſalib⁹ cū relatiuo diuerſitatis poſito
ad mediū in minore ad cōcludendū vniuerſalez negati-
uaz:⁊ ideo ſequitur omnis homo eſt aial.omnis lapis eſt
aliud ab animali:igiť nullus lapis eſt homo.¶ Quart⁹
caſus.quādo cōcluditur extremū de extremo quādo cō-
ſequentia eſt bona ad inferendū qḋcūq; predicatum de
medio termino.Uerbi gratia.ſequiť.nullū b.eſt a.nul-
lum non b.eſt a.igitur nullū a.eſt animal.igitur nullū a.
currit:⁊ ſic de quocꝫ alio predicato.¶ Quintus. quādo
arguitur ex puris particularib⁹ maiori negatiua:⁊ mino-
ri affirmatiua ad cōcludendum maiorem extremitatem
de minori extremitate:cū negationem in cōcluſione:⁊ iō
ſequitur.Qḋdam a.nō eſt b.qḋdam c.eſt b.igitur qḋdaz
c.a.non eſt.¶ Sextus.quādo ad ſimilitudinez ſecūde fi-
gure variatur mediū ſm finitum ⁊ infinitū:⁊ ideo ſeq-
tur nullum b.eſt a.nullū c.eſt nō a.igitur nullum c.ē b.
¶ Itē alius caſus.vt nullū b.eſt a.nullū b.eſt non a.igi-
tur nullū b.eſt.¶ Septimus caſus.quādo ad ſimilitu-
dinez ſcḋe figure fit ſumptio ſubiecti a parte predicati di-
ſtributa:⁊ tunc fit bonus ſillogiſmus ex puris particula-
rib⁹:⁊ non in aliquo dictorū modoꝝ.Uerbi grā.Quidā
homo videt omnez aſinū:brunellus eſt aſinus.igiť qui-
daz homo videt brunellū.¶ Tertio notādū.ꝙ quando
arguitur ex terminis rectis:vbi nihil addiť in vna ꝑmiſ-
ſa plus ꝙ̄ in alia:nec mediū neceſſariū concluſionis:ſed
vnum extremū concluditur de reliquo:ita ꝙ ambo ex-
trema ſunt termini cōmunes:⁊ maior extremitas cōclu-
ditur de minori propoſita negatione maiore extremitate
in concluſione:tunc ſemper fit bonus ſillogiſmus gra-
tia forme in iſta figura ad concludendum directe in ali-
quo iſtorum quattuor modorum:⁊ non aliter:excepto
vno caſu:quando arguitur.ſ.ex terminis:quorum vnus
ſupponit pro aliqua re:que eſt eadē cuilibet plurium re-
rum:⁊ per hoc ſoluiť inſtātia prius facta de terminis di-
uinis:nec oportet excipere:ſicut quidam exciplūt termi-
nos in quib⁹ fit ampliatio alicuius termini ad preteritū
vel ad futuꝝ:q2 vt patuit prius:talis terminus diſtribu-
tus copulatiue tam pro his que ſunt ꝙ̄ pro his que erūt:
ſi ſit reſpectu verbi.aut participij de futuro:⁊ ſuo modo
de preterito:⁊ ideo in ꝑdicta inſtantia vbi termini cōno-
tabant:aliud de preterito debꝫ concludi additis iſtis di-
ctionibus qui eſt ad ſubiectū cōcluſionis arguendo ſic.
nullū mortuum eſt viuū.omnis homo eſt viuus.igitur
nullus homo qui eſt eſt mortuus:cui⁹ cauſa eſt.q2 ſubie-
ctū minoris ſupponit preciſe de his que ſunt:⁊ pro eis ve-
rificať minor:⁊ ideo vt ſeruetur ſuppoſitio pro eiſdez in mi-
nori:⁊ in cōcluſione oportet addere iſtas dictiones.ꝙ̄ eſt.
ſubiecto cōcluſionis ad recipiendū ſuppoſitionez ꝓ eiſ-
dem pro qbus ſupponebat in minore.¶ Ex quo ſequiť.
ꝙ conuenienter poteſt addi in cōcluſiōe qḋ non addeba-
tur explicite in premiſſis ad tenendū vniformitatez ſup-
poſitionis.⁊ dico notabiliter explicite:nō iſta reſtrictio.ꝙ̄
eſt.qui explicabať in cōcluſione importabať implicite in
premiſſis.¶ Tūc ponitur iſta ꝯcluſio.quot ſunt in ſcḋa
figura ſunt quattuor modi directe cōcludentes predictis
caſibus obſeruatis:⁊ nō plures:nec pauciores.ꝓbať.ex
tribus regulis requiſitis ad iſtā figuraz.¶ Prima eſt.ꝙ
ex puris affirmatiuis nihil ſequiť in iſta figura.¶ Scḋa
eſt.ꝙ maiore particulari nihil ſeqtur ⁊c̃.¶ Tertia eſt.ꝙ
ex puris negatiuis nihil ſeqtur.modo tamē in qualibꝫ fi-
gura ſint.16.cōbinationes:vt patuit ſupra textu:inter ꝙ̄s
in iſta figura inueniētur.12.quaruz quelibet peccat con-
tra dictaruz triuz regularuz aliquā.igitur ſequiť.ꝙ pre-

ciſe manent quattuor modi recti ⁊ euidētes:qḋ eſt oppo-
ſitū.Cauſa ꝑme regule eſt.ꝙ ſi premiſſe ſint affirmatiue:
⁊ mediū non diſtribuitur in aliqua premiſſaruz pōt ve-
rificari pro vno ſuppoſito medij:⁊ alia pro alio:⁊ ſic nul-
la eſt cōceptio in premiſſis extremoruz cū medio:ratiōe
cuius debeat ſequi ꝯnexio extremoꝝ in ꝯcluſione.Cau-
ſa ſecūde regule eſt:q2 in ſecūda figura ſemꝑ debet cōclu-
di negatiue:ex quo oportet alteraz premiſſaz eſſe negati-
uam modo ſi maior ſit particularis:tūc maior extremi-
tas in maiori manet nō diſtributa:que tamē in cōcluſione
diſtribuitur per negationē precedentez:modo ex non di-
ſtributo nūꝙ̄ ſeqtur diſtributum.Cauſa tertie regule eſt.
ꝙ ex puris negatiuis nō poteſt ſequi cōcluſio negatiua.
q2 iſta regula eſt falſa.Quecūꝗ ab vno ⁊ eodez ſunt di-
uerſa inter ſe ſunt diuerſa:q2 licꝫ homo ⁊ riſibile ſint di-
uerſa ab equo:non tamē oportet ꝙ ſint diuerſa inter ſe.
nec ſeqtur concluſio affirmatiua:q2 iſta regula eſt falſa.
Quecūꝗ ab aliquo tertio ſunt diuerſa īter ſe ſunt eadez.
q2 licꝫ homo ⁊ equus ſint diuerſa ab aſino:nō tamē ſūt
eadem inter ſe.igiť cū non ſequatur concluſio affirmati-
ua nec negatiua.ſeqtur.ꝙ nulla concluſio ſeqtur. Patet
igitur qui ⁊ quot ſunt modi in ſecūda figura directe con-
cludentes.Et hoc de primo.

De ſecundo de modis indirecte cōcludentib⁹.
nota ꝙ in ſecūda figura ſunt quat-
tuor modi indirecte concludentes:q2 cōcluſiones in Ce-
ſare ⁊ Cameſtres ꝯuertūtur ſimpliciter.⁊ ideo ſicut con-
uerſe ſequūtur directe ad premiſſas in illis modis:ita cō-
uertentes ſequūť ad eaſdē premiſſas indirecte ꝑ iſtā re-
gulaz.Ad quecūꝗ ſeqtur ꝯſequens:ad eadem ſequiť an-
tecedens.Et igitur cū ad premiſſas in Ceſare ſequať vni-
uerſalis negatiua directe.igiť ſequitur.ꝙ illa eadem cuꝫ
antecedit ad ſuam cōuertentem ꝙ ſua conuertēs ſequa-
tur ad eaſdē ꝑmiſſas.¶ Terti⁹ modus ⁊ quartus idire-
cte ꝯcludentes ſunt feſtino ⁊ Barocho hntes premiſſas
trāſpoſitas.q2 trāſpoſitio ꝑmiſſaꝝ nō impedit bonitatez
ꝯſequētie.Ideo ꝯclō ꝙ̄ prius ſequebať directe in feſtino:
maiore vniuerſali negatiua:⁊ miore ꝑticulari affirmati-
ua:ita eadē ſequeť idirecte qñ de miori fit maior ⁊ econ-
tra:cui⁹ cā eſt.q2 qñ de minori fit maior illa ꝙ̄ prius erat
maior extremitas iā facta eſt mior extremitas:⁊ iō ꝯclu-
ſio ꝙ̄ prius erat directa iā facta eſt idirecta.¶ Tunc po-
niť iſta ꝯcluſio.ꝙ in ſcḋa figura nō ſunt plures modi idi-
recte ꝯcludētes ꝙ̄ iſti ꝙ̄tuor ꝑdicti.ꝓbať.q2 in ꝙ̄libet fi-
gura ſunt.16.cōbinatiōes:de qb⁹ inueniunť.x.quaꝝ queli-
bet peccat ꝯtra aliquā ꝑdictaꝝ triū regulaꝝ:⁊ poſtea ſūt
alie due.ſ.feſtino ⁊ Barocho q nō valēt ad ꝯcludēdū in-
directe.igiť cū ꝑdicti ꝙ̄tuor modi ſint boni ⁊ duodecim
inueniunť inutiles.ſeqtur ꝓpoſitū.ꝙ aūt feſtino ⁊ Baro-
cho ñ valeāt ad ꝯcludēdū idirecte.ꝓbať ꝑ terminos.Pri-
mo in feſtino:q2 nō ſeqť.nullus hō ē aſinus. Quoddam
aial ē aſinus.igiť qdā hō nō ē aial:q2 ꝑmiſſe ſunt vere et
ꝯcluſio falſa:ſꝫ termini i qb⁹ nulli.ſunt hō aſinus brunel-
lus.arguēdo ſic.nullus hō ē aſinus.qdā brunellus ē aſi-
nus.cū ꝟ tñ ſtat.ꝙ nullus hō ē brunellus.¶ Itē in Ba-
rocho ſunt termini ꝯſiles ſicut ꝑus.¶ Tūc ad rōes.Ad
primā ꝯceditur.ꝙ feſtino ⁊ Barocho trāſpoſitis ꝑmiſſis
ſunt boni modi:nō tñ ad ꝯcludēdū directe:ſꝫ ad ꝯcludē-
duꝫ idirecte.¶ Ad ſcḋaꝫ ꝯcedo maiorē.nego aūt mino-
rez.ad ꝓbationē dico.ꝙ neutro mō:ſed vocať reductio ꝑ
impoſſe ꝓ tāto.q2 iſta regula ē vera.ꝙ ſi ꝑma ꝯſña ē bo-
na.ipoſſe eſt ꝑmiſſas eē veras:qñ ꝯclō ē vera.⁊ neceſſe eſt
ꝙ ſi ipoſſe ſit ꝯnez eē falſaz.qñ aliꝙ̄ ſit falſa.ꝙ ꝑma ꝯña
ſit bona.¶ Ad ſequētes ſoluuntur per caſus prius exce-
ptos:⁊ poſſent fieri argumenta de oibus caſib⁹ exceptis.

Et hec ad queſitum. Qō. XXIIII.

Ueritur Utrū in tertia figura ſint ſolum ſex modi directe concludentes. Arguitur ꝙ non.qꝛ ꝑma figura videtur eſſe potioꝛ ꝙ̄ tertia:ꝛ tamē ꝑma figura ſolum infert quatuoꝛ modos. ¶ Sc̄do per inſtātiam in terminis diuinis. ¶ Tertio de ſillogiſmo expoſitoꝛio qui optime valʒ in iſta figura. ¶ Oppoſitū arguitur per Ariſtotelē in iſto ꝑmo. ¶ In queſtione ꝑmo videbitur de modis directis tertie figure. Sc̄do de modis indirectis eiuſdeʒ. Et tertio de modis indirectis ꝑme figure:de quibus omiſſum fuit prius.

Quantum ad primuʒ notanduʒ.ꝙ in iſta figura ſunt ſupponende due regule quantuʒ ad modos directos. ¶ Prima eſt.ꝙ ex puris particularibus nihil ſequitur. Cauſa eſt.qꝛ maioꝛ poteſt verificari pro vno ſuppoſito mediȷ:ꝛ minoꝛ pro alio.ꝛ ſic in ꝑmiſſis nulla eſt cōnexio extremoꝛum cuʒ medio: ratione cuius extrema deberēt cōnecti in cōcluſione. ¶ Secūda regula eſt ꝙ minore negatiua nihil ſequitur in iſta figura. Cā eſt.qꝛ ſi cum hoc maioꝛ ſit negatiua:tūc fieret ſillogiſm⁹ ex puris negatiuis qui nō valet. ¶ Iteʒ ſi maioꝛ eēt affirmatiua:oporteret cōcluſionem eſſe negatiuaʒ:ex quo minoꝛ eſt negatiua:ꝛ per cōſequēs maioꝛ extremitas diſtribueretur in cōcluſione:que tñ nō erat diſtributa in maioꝛe:modo ex nō diſtributo nūquā gratia forme ſequitur diſtributuʒ. ¶ Secūdo notandū.ꝙ ad ſimilitudinē huius figure:vel etiā in iſta figura in aliq̄bus caſib⁹ poſſunt fieri ſillogiſmi:ꝛ nō in aliquo dictoꝝ modoꝛum. ¶ Primus caſus eſt arguēdo ex puris particularib⁹ cum relatiuo idētitatis in minoꝛi ꝓpoſitione:vt dictū fuit in aliis figuris. ¶ Secūdus caſus quando arguitur ex terminis diſcretis. Naʒ in iſta figura euidētiſſime tenet ſillogiſm⁹ expoſitoꝛius:eo modo quo dictū fuit in principio huius libri. ¶ Tertius caſus quādo cōcluditur medium negatiue de ſeipſo:nō tamē diſtribuendo maioꝛeʒ extremitatem in cōcluſione.ꝛ hoc eſt ſi in premiſſis maioꝛ extremitas ꝛ minoꝛ ſolū differant ſm finituʒ ꝛ infinitū arguendo ſic. Quoddā animal eſt homo.qddam animal animal eſt nō homo.igit̄ qddam animal aial nō eſt.vel ſic.igitur qddam animal a quodā animali eſt aliud: ꝛ tenet iſta ꝯſequentia virtute iſtius.ꝙ ipoſſibile eſt eē animal quod eſt homo ꝛ nō homo. ¶ Quartus caſus quādo ex vniuerſalib⁹ negatiuis ſit ſillogiſmus ad cōcludendum qdcūq; predicatuʒ negatiue de medio:vbi extremitates differant ſolum ſm finitum ꝛ infinituʒ:vt arguendo ſic. Nullum b.eſt a.nullū b.eſt non a.igitur nullum b.eſt.ꝛ ita poteſt inferri quodcūq; aliud predicatuʒ. ¶ Tertio notandū.ꝙ in iſta figura ſunt ſolūʒ ſex modi directe cōcludentes aliquibus cōditionib⁹ primo ſuppoſitis:quas etiaʒ Ariſtoteles intelligit ꝑſuppont in littera. ¶ Prima cōditio eſt.ꝙ fiat ſillogiſmus ex cōmunib⁹ terminis ꝛ nō diſcretis:ꝛ per hoc cōcluditur ſillogiſmus expoſitoꝛius. ¶ Secunda conditio.ꝙ nihil ſumat̄ ſub medio in vna premiſſa qd nō ſumatur cum eodē in alia:ꝛ per hoc concluditur ſillogiſmus:cuius medium ſumit̄ cum relatiuo idētitatis in minoꝛi ꝑmiſſa. ¶ Tertia cōditio ꝙ fiat ſillogiſmus ex terminis finitis. ¶ Et quarta ꝙ inferat̄ in concluſione extremū de extremo:ꝛ nō debʒ inferri aliud de medio. ¶ Iſtis premiſſis ponit̄ iſta cōcluſio.ꝙ in tertia figura ſunt ſex modi directe cōcludentes:ꝛ nō plures:nec pauciores.ꝓbatur.qꝛ in qualibet figura inuenientur decem:quaꝝ quelibet peccabit.cōtra aliquam de predictis regulis:igitur iſto modo deceʒ ſunt inutiles:ꝛ per cōſequens remanent ſex vtiles:ꝛ nō plures nec pauciores.

Quantum ¶ Et hec de primo.
ad ſecūduʒ de modis indirectis tenet hec figura.dico ꝑmo ꝙ tres ſunt modi indirecte ꝯcludētes ſeruatis eiſdeʒ premiſſis:ꝛ in eodē oꝛdine quo cōcludunt directe. Uerbi grā. Iſti tres Darapti Diſamis ꝛ Datiſi. ꝓbatur.qꝛ in quolibʒ iſtoꝛuʒ modoꝛum cōcluſio cōuertit̄ ſimpliciter.mō ad quecūq; ſeqtur añcedēs ad eādeʒ ſeqtur ꝯſequēs:ſed ꝯuertens ꝯcłonis ſeqtur ad ꝯcluſionē que ſeqtur ad illas premiſſas.igit̄ ad eaſdem ꝑmiſſas ſeqtur cōuertens ꝯcluſionis que ꝛ indirecta. ¶ Secūdo dico ꝙ ſunt aliȷ tres modi indirecte cōcludentes in tertia figura in q̄bus non manēt premiſſe eodem oꝛdine quo cōcludūt directe. Uerbi grā.ſi premiſſe iſtoꝝ trium modoꝝ Felapton Brocardo Feriſon trāſponant̄ adhuc ſit ſillogiſmus ad ꝯcludēdū eādeʒ cōcluſionem que ꝑus ſequebatur:que tamē poſtea erit indirecta facta trāſpoſitione ꝑmiſſarum. ¶ Tertio dico.ꝙ in iſta figura non ſunt aliȷ modi ꝯcludentes indirecte ab iſtis ſex modis.ꝓbatur.qꝛ vt dictum eſt in qualibʒ figura inueniuntur.16. combinatiōes.modo in iſta figura inueniūtur ſeptē coniugatiōes:quaꝝ quelibet eſt ex poſſibilib⁹ vel negatiuis.ꝛ ideo nulla eaꝝ valet in iſta figura. ¶ Iteʒ preter iſtas 7.inueniūtur aliȷ tres modi inutiles ad ꝯcludendū indirecte.ſ. Felapton Brocardo Feriſon.ꝙ auteʒ nō valeant patet per terminos:ꝛ ſunt termini in quib⁹ omnis lapis ſubſtātia homo.ita ꝙ iſte terminus lapis ſit maioꝛ extremitas:ꝛ iſte terminus homo mediū termini in q̄b⁹ nulli ſunt lapis aial homo.ex quib⁹.ſeqtur.ꝙ cum deceʒ inueniantur inutiles:ꝛ dicti ſex ſint boni ꝙ in iſta figura ſunt ſex modi indirecte cōcludentes ꝛ non plures:nec pauciores.Et hoc de ſecundo.

Quantum ad tertium notādūʒ.ꝙ in prima figura ſunt tres modi cōcludētes indirecte qui tenēt virtute iſtius regule. Ad quecūq; ſeqtur antecedēs ad eadē ſequit̄ ꝛ ꝯſequens.modo ad ꝯcluſioneʒ que directe ſequit̄ in ꝑma figura in aliquo iſtoꝛum triuʒ modoꝝ. Barbara:Celarēt:Darij:ſeqtur ſua conuertens.igitur illa eadeʒ ꝯuertens ſeqtur ad premiſſas de modis directis. ¶ Sc̄do ſciēduʒ.ꝙ preter iſtos tres modos adhuc ſunt duo aliȷ modi.ſ. Fapeſmo ꝛ Friſeſomoꝝ qui tenent virtute iſtius regule:quicqd ſeqtur ad ꝯſequēs.ſeqtur ad antecedēs:qd declaratur iſto modo.qꝛ ad maioꝛē de fapeſmo.ſeq̄t per cōuerſioneʒ minoꝛ de ferio.ꝛ ad minoꝛeʒ de fapeſmo.ſeqtur per ꝯuerſioneʒ.maioꝛ de ferio. Ideo due premiſſe in ferio ſequūtur ad duas ꝑmiſſas in fapeſmo. Eodē modo poteſt declarari de friſeſomoꝛum.qꝛ ꝑmiſſe de ferio ſequant̄ ad premiſſas de friſeſomoꝛuʒ:ſcʒ minoꝛ ad maioꝛeʒ:ꝛ maioꝛ ad minoꝛeʒ. Ex quib⁹ ſeqtur ꝙ ſi modus cōcludens indirecte debet reduci ad moduʒ perfectuʒ:hoc poteſt eſſe dupliciter.ſ.aut per conuerſioneʒ cōcluſionis ſillogiſmi:aut per cōuerſionem alicuius ꝑmiſſarum:ſi ꝑmo modo tunc ſemper cōcluſio modi perfecti eſt cōuertenda in cōcluſioneʒ modi imperfecti:ꝛ nō econtra:ſed ſi debeat fieri reductio per cōuerſioneʒ alicuius premiſſe:aut premiſſaruʒ:tunc ſemper premiſſa modi imꝑfecti cōuertēda eſt in premiſſas modi perfecti:ꝛ hoc de tertio. ¶ Ad rationes.ad ꝑmaʒ dico ꝙ prima figura eſt potentioꝛ in inferēdo ꝙ̄ tertia:qꝛ potētius eſt inferre quatuoꝛ modis euidenter:ꝙ̄ plurib⁹ modis min⁹ euidēter. ¶ Alie ſunt ſolute per predicta. Et hoc ad queſitum. Queſtio. XXV.

Ueritur Utrum ꝓpoſitiones modales in ſenſu compoſito conſimiliter conuertātur illis de ineſſe. Arguit̄ primo ꝙ non.qꝛ nō ſequitur.contingit ad ꝑtūlb

bet φ omne intelligens ſit deus: igitur cõtingit ad vtrũlibet φ ſit intelligens. antecedens eſt verum:et conſequens falſuz:vnde neceſſe eſt deum eſſe intelligentem. ⁋ Secũdo.q͛ hec eſt vera.impoſſibile eſt oẽm hominẽ eſſe animal:⁊ tamẽ iſta in qua cõuerteretur ſi eẽt de ineſſe eẽt falſa.ſ.iſta.impoſſibile eſt quẽdam hominez eẽ animal. ⁋ Oppoſituz arguiṫ per Ariſtotilẽ in iſto p̊mo.qui ponit φ propoſitiões modales cõſimiliter cõuertanṫ in illis de ineſſe in ſenſu cõpoſito. ⁋ In queſtione p̊mo videbitur quomõ modales in ſenſu cõpoſito cõuertuntur quãtum ad totam ꝓpoſitionez. Scdõ qualiter cõuertũtur ad dictum propoſitionis nõ trãſpoſito modo de ſubiecto ad predicatum:aut ecõtra.

Quantum ad primuz notandũ.φ ꝓpoſitio non dicitur modalis:nec ꝺ neceſſario:aut poſſibili:eo φ ſit neceſſaria vel poſſibilis:ſʒ ex eo φ in ea poniṫ iſte modus neceſſariuz vel poſſibile. Et q͛ moduz cõtingit dupliciter poni in ꝓpoſitiõe.ſ.vel ad copulã:vel ad ſubiectuz:aut ad predicatuz. Ideo ꝓpoſitio modalis denominaṫ dupliciter.ſ.in ſenſu diuiſo.vt quãdomodus poniṫ vt ſit determinatio copule.vel in ſenſu ꝯpoſito:vt quando modus poniṫ a parte ſubiecti:vel a parte predicati:⁊ iſte ꝓpoſitiones multuz differũt:⁊ quãtum ad ſillogizandum:⁊ quãtuz ad conuertẽduz. ⁋ Itez differũt: q͛ illa de ſenſu compoſito eſt ꝓpoſitio materie de ineſſe. ⁊ illa de ſenſu diuiſo eſt modalis:cuiꝰ cauſa eſt:q͛ ſemꝑ ꝓpoſitio eſt denoianda a copula per quaz ſit vnio extremoꝝ illius propoſitionis. Uerbi gratia.in hypotheticis hypothetica denominatur a cõiũctione per quã vniunṫ due cathegorice. ⁋ Item ꝓpoſitio cathegorica denominatur de ineſſe a verbo eſt:ex q̇bus patet cuz in ꝓpoſitione de modo de ſenſu compoſito copula ſit hoc verbũ eſt: vel ſibi equiualẽs.ſequitur.φ ipſa erit de ineſſe ⁊ nõ modalis. ⁋ Scdõ notanduz.φ tales ꝓpoſitiones in ſenſu compoſito quãdocũq͛ habẽt modum a parte ſubiecti:vt poſſibile eſt hominez currere:quãdocũq͛ a parte predicati:vt hominẽ eſſe animal eſt neceſſe:⁊ vtroq͛ mõ ſemꝑ ſumenduz eſt dictuz materialiter in ꝓpoſito.ſ.prout ſupponit pro ꝓpoſitione ſibi correſpõdente.alr̃ ſignificatiue ſumpta.q͛ ſi dictuz ſumeretur ſignificatiue:tũc q̄ recſſet hꝰ dictum dicebatur prius in vna queſtione de dici de omni. ⁋ Tertio notãduz.φ in pluribus ꝓpoſitiones de modo in ſenſu cõpoſito indefinite:vt verbi grã. Iſta eſt indefinita.poſſibile eſt ſortem currere:q͛ ſua vniuerſalis eſt iſta.Omne poſſibile eſt ſoꝛ.currere ſua contradictoꝛia iſta. Nulluz poſſibile eſt ſortem currere:⁊ eiꝰ ſubcontraria iſta.poſſibile non eſt ſortez currere. Et ſicut dicitur de illis in quibus modus ſubycitur:ita cõformiter dicitur de illis in quibꝰ modus p̄dicatur. Uerbi gratia. Iſta eſt indefinita.Omnez hoiem eẽ animal eſt neceſſariuz:q͛ ſignificat φ aliqua talis ꝓpoſitio:omnis homo ẽ animal eſt neceſſaria. ⁋ Item ſumenda eſt oppoſitio in iſtis:ſicut vbi modus ſubycitur:q͛ ſua ſubcõtraria ẽ iſta: ſcʒ quedaz talis ꝓpoſitio:omnis homo eſt animal nõ eſt neceſſaria:⁊ ſua cõtradictoꝛia nulla talis propoſitio ⁊c̃.

⁋ Uerum eſt tamẽ φ iſte modus ſumẽdi oppoſitionez non eſt vſitatus ex eo φ de iſta ꝓpoſitiõe.Omnis homo eſt animal:⁊ de omni ſibi conſimili eſt idẽ iudiciuz quãtum ad veritatẽ:falſitatem:neceſſitatem:⁊ poſſibilitatẽ. ⁋ Ex quibꝰ ſequiṫ iſta concluſio.φ ꝓpoſitiones de modo in ſenſu cõpoſito cõuertuntur oĩno:ſimiliter ſicut ille de ineſſe:ita φ particularis vel indefinita affirmatiua in particularem vel indefinitam affirmatiuam vniuerſalis negatiua in vniuerſalez negatiuaz vniuerſalis affirmatiua in particularez affirmatiuã.ꝓbatur.q͛ iſte de modo in ſenſu cõpoſito ſunt ꝓpoſitiones de ineſſe.igitur ſimilr̃ cõuertuntur illis de ineſſe:⁊ patet manifeſte conſiderata quantitate ꝓpoſitionum de modo in ſenſu compoſito.eo modo quo dictuz eſt. Et hoc de primo.

Quantum ad ſecũdum ponuntur concluſiones. ⁋ Prima φ omnes ꝓpoſitiones de modo in ſenſu cõpoſito.ſ.de iſtis modis.neceſſarium per ſe veruz poſſibile ꝯtingens loquẽdo de cõtingenti ꝑ poſſibili cõmuni cõſimilr̃ cõuertũtur in illis de ineſſe quantuz ad dictuz:vt iſta.omnez hoiem eſſe animal eſt neceſſarium.igitur qõdam animal eẽ hominẽ eſt neceſſariuz: ſimilr̃ ſequitur.ſortez currere eſt poſſibile.igiṫ qõdã currens eſſe ſortez eſt poſſibile. Et tenẽt omnes iſte ꝯſequẽtie per iſtas regulas:ſi antecedẽs eſt neceſſariuz.ꝯñs eſt neceſſariũ:ſi antecedẽs eſt per ſe ꝯſequẽs eſt per ſe:⁊ ita de alijs modis. ⁋ Secũda concluſio.φ ꝓpoſitiones de modo in ſenſu ꝯpoſito de iſtis modis.impoſſibile.falſuz. per accidẽs.cõtingens.dubiũ.non ꝯuertunṫ:ſicut ille de ineſſe.ꝓbaṫ.q͛ ſi ſic.tunc iſte regule eſſent vere. Si anteceđs eſt impoſſibile.ꝯſequẽs eſt impoſſibile.ſi antecedẽs eſt dubiuz.ꝯſequẽs eſt dubiuz.modo hoc eſt falſuz. q͛ ex ĩpoſſibili bene ſeq̇tur neceſſariũ.ex dubio euidẽs.ex falſis veruz:vt patet in ſcdõ huius. Et ideo iſte regule potiꝰ eſſent vere ecõuerſo. Si ꝯſequẽs eſt impoſſibile antecedẽs eſt impoſſibile. ⁋ Tertia cõcluſio.φ ꝓpoſitiões de modo de iſtis modis ſcitum opinatuz apparẽs notũ volituz ⁊ dilectuz nõ conuertuntur ſimilr̃ ſicut ille de ineſſe.ꝓbatur.q͛ ſi ſic tunc iſte regule eſſent vere:ſi antecedẽs eſt ſcitum.ꝯñs eſt ſcitum.modo hoc eſt falſuz.q͛ poſſibile ẽ φ ꝯſequẽtia neſciatur eẽ bona. ⁋ Ex q̇bus patʒ qualiter ꝓpõnes de modo ĩ ſenſu cõpoſito debeãt ꝯuerti. ⁋ Tũc ad rationes ſolute ſunt per cõcluſiones. Et ſic ſit dictum ad queſitum.

Qõ. XXVI.

Queritur Utrum propoſitiones modales in ſenſu diuiſo cõſimiliter cõuertãtur illis de ineſſe. Arguitur φ nõ.primo in illis de neceſſario:q͛ poſito φ deus nũc ꝺ facto ſit creans:tũc iſta eſt vera. Nullus deꝰ de neceſſitate eſt creans:⁊ tñ ſua cõuertẽs eſt falſa.ſ.nulluz creans de neceſſitate eſt deus:qđ ꝓbaṫ ex poſitione ſic.hoc de neceſſitate eſt deꝰ ħ eſt creãs.ğ aliqđ creãs de neceĩtate eſt deꝰ.que eſt ꝯdictoꝛia ꝯñtis:⁊ φ añs ſit veꝝ:ꝑʒ:q͛ quẽlibʒ deũ poſe ẽ creare. Deĩde arguiṫ in illis de poſſibili:q͛ nõ ſeq̇tur. Quidã puer p̄t eẽ ſenex.igiṫ q̇dã ſenex põt eẽ puer. Et ſic de ceco ⁊ vidente.q͛ p̄miſſe ſunt vere:⁊ ꝯcl̃o falſa. Eodẽ mõ de vl̃i negatiua q͛ nõ ſequiṫ. Nullus ſenex p̄t eẽ puer.igiṫ nullus puer põt eſſe ſenex. ⁋ Oppᵐ arguiṫ ꝑ Ar̃.in iſto p̊mo q̇ dicit φ ꝓpõnes modales ſimiliter cõuertunṫ illis de ineſſe:⁊ intelligit de illis in ſenſu diuiſo vt patebit poſtea.

Notandum φ de ꝓpõnibꝰ de poſſi duplex ẽ opinio. Una ponit φ ſubm reſpcũ vbi de poſſi in ꝓpõne idefinita vel ꝑticulari ſupponit idefinite ꝑ his q̄ ſunt:vel ꝑ his q̄ poſſunt eẽ:⁊ in vl̃i ſiue affirᵛᵃ: ſiue negatiua ſupponit copulatiue ꝑ his que ſunt:⁊ ꝑ his que p̄nt eẽ.verbi grã. Sicut iſta.a.põt eſſe b.ſignificat φ illđ qđ ẽ a.põt eſſe b.vel illud qđ poteſt eſſe a.poteſt eſſe b.per quãcũq͛ illarum partium illa indefinita eſt vera: ipſa eſt vera ſimpliciter:ſed iſta omne b.poteſt eẽ a.ſignificat copulatiue φ omne qđ eſt b.poteſt eſſe a.⁊ φ omne qđ poteſt eſſe b.poteſt eẽ a.⁊ eodez'in vniuerſali negatiua. ⁋ Sʒ alia ẽ opio q̄ põit φ illa de poſſi ẽ diſtiguẽda:q͛ vel eiꝰ ſubʒ ſupponit ꝑ his q̄ ſũt vel ꝑ his q̄ poſſunt eſſe. Et ſicut dicitur de poſſibilitate etiam poteſt dici de neceſ

ſario ⁊ impoſſibili:qꝛ cuilibet de poſſibili equipollet vna de neceſſario:⁊ ita de impoſſibili. ¶ Ideo i iſta queſtiōe primo videndū eſt de conuerſionibus modaliū in ſenſu diuiſo ſm primā opinionē:ſecūdo ſm ſecūdā:qꝛ ſꝫ vtrāqꝫ opinionē erit ꝓſecutio de ſillib⁹ modalib⁹ ⁊ mixtl.

Quantum ad primū notandū.ꝙ in modalib⁹ modus eſt determinatio copule:vt dicendo.b.poſſibile eſt eſſe a.b.eſt ſubiectum.a.predicatū:⁊ totum reſiduū ſe tenet a parte copule:⁊ ideo in cōuertente debet fieri trāſpoſitio ꝑdicati ad ſubiectū:ſine hoc ꝙ modus trāſferatur de copula ad ſubiectū:aut ad predicatum:ſed ſemper debꝫ remanere ad copulā:vt determinatio copule. ¶ Secūdo notādum.ꝙ triplex eſt propoſitio de neceſſario:quedā de neceſſario cōditionali vt vacuū:ſi eſt de neceſſitate eſt locus:alia de neceſſario qñ:vt grāmaticū:quando eſt de neceſſario eſt homo.ſꝫ tertia eſt de neceſſario ſimpliciter:⁊ talis eſt duplex:qꝛ quedā eſt de neceſſario:vt nunc ſolum:vt ſuppoſito ꝙ luna nunc nō ſit eclypſata:iſta eſt de neceſſario:vt nunc lucēs de neceſſitate eſt luna:⁊ dicitur pro nunc eo ꝙ eſt cōtingens:qꝛ quandoqꝫ eſt vera:⁊ quandoqꝫ falſa:ſed alia eſt de neceſſario ſimpliciter pro ſemꝑ:vt iſta.deus de neceſſitate eſt iuſtus:⁊ dicitur pro ſemꝑ:eo ꝙ iſta ꝓpoſitio ē neceſſaria. ¶ Tūc ponūtur concluſiones de ꝓpoſitionibus de neceſſario. Prima ꝯcluſio eſt iſta ꝙ ꝓpoſitiones de neceſſario cōditionali:aut etiam de neceſſario quando nō conuertuntur. ꝓbatur per inſtātias.qꝛ non ſequitur.vacuū ſi eſt de neceſſitate eſt locus.igitur locus de neceſſitate eſt vacuus.ſi eſt.qꝛ poſito per imaginationē ꝙ locus eēt vacuus:adhuc nō de neceſſitate eēt vacuus:qꝛ poteſt repleri corpore. Secūdo pꝫ de neceſſario quādo:qꝛ non ſeqꝛ grāmaticus.quādo eſt de neceſſitate ē homo.igit̄ homo de neceſſitate eſt grāmaticus quando eſt:qꝛ quilibet grāmaticus poteſt fieri non grāmaticus adhuc ipſo exiſtēte. ¶ Secūda cōcluſio.ꝙ ꝓpoſitiones modales de neceſſario in ſenſu diuiſo.ſ.pro nūc non conuertuntur proprie. ꝓbatur.qꝛ non ſequitur.lucēs de neceſſitate eſt luna:igitur luna de neceſſitate lucet:nec ſeqꝛ creans de neceſſitate eſt deus:igitur deus de neceſſitate creat:qꝛ antecedens eſt verū:vt patet expoſitorie:⁊ tamē cōſequens eſt falſum:qꝛ luna poteſt nō lucere.⁊ ſimilr̄ de alio. ¶ Tertia ꝯcluſio.ꝙ tales ꝓpoſitiones poſſunt conuerti improprie per reſolutionē ad quaſdam de ineſſe.ꝓbatur.qꝛ ſeqꝛ.lucēs de neceſſitate eſt luna.igit̄ qđ de neceſſitate eſt luna ē lucēs:⁊ ſic de aliis. ¶ Quarta cōcluſio.ꝙ talis ꝯuerſio ꝓpoſitionū de neceſſario ſꝫ reſolutionem ad quaſdā de ineſſe nō eſt propria cōuerſio.ꝓbatur ꝑmo.qꝛ in conuerſione ꝓpria ꝓpoſitionum modaliū ꝓpoſitio modalis debꝫ cōuerti in modalē:ſꝫ ſic faciēdo modalis cōuertitur in vnam de ineſſe.igitur. ¶ Secūdo.qꝛ in cōuertente plus eſt ſubiectū q̄ in conuerſa:vnde in ꝯuerſa iſte terminus lucēs eſt ſubiectum:⁊ iſte terminus luna eſt ꝑdicatū:ſed in conuertēte hoc totum qđ de neceſſitate eſt luna eſt ibi ſubiectum. ¶ Tertio.qꝛ modus qui in illis de ſenſu diuiſo deberet eē determinatio copule in cōuertendo ſic efficitur pars ſubiecti. ¶ Quarto.qꝛ cōuerſio fit finaliter ꝓpter reductionem ſillogiſmorū in ſecūda ⁊ in tertia figura ad primā figuram.ſed talis cōuerſio non valet ad ſillogiſmos modales imperfectos reducēdū.igit̄ ⁊c̄. ¶ Quinto.qꝛ de ipſa non intellexit Ariſto.vt poſtea patebit in mixtionibus.

¶ Quinta cōcluſio.ꝙ ꝓpoſitiones modales in ſenſu diuiſo de neceſſario ſimplr̄.pro ſemꝑ ſimilr̄ conuertuntur illis de ineſſe:ita ꝙ vniuerſalis affirmatiua de neceſſario cōuertitur in particularē affirmatiuam de neceſſario et vniuerſalis negatiua in vniuerſalē negatiuā:⁊ particularis affirmatiua in particularē affirmatiuam:ſed particularis negatiua nō ꝯuertitur. ꝓbatur.qꝛ ſequit̄.de⁹ de neceſſitate eſt iuſtus.igit̄ iuſtum de neceſſitate ē deus:et ꝓbatur expoſitorie demōſtrato deo qui de neceſſitate ē iuſtus:hoc de neceſſitate eſt deus:hoc de neceſſitate ē iuſtum:igitur qđdam iuſtum de neceſſitate eſt deus quod fuit ꝓbatū.⁊ cōſimilr̄ poteſt probari de aliis propoſitionibus:⁊ ſic pꝫ qualiter modales de neceſſario in ſenſu diuiſo cōuertuntur ⁊ nō conuertūtur. ¶ Deinde dicendū.de modalibus de poſſibili ꝙ ipſe in ſenſu diuiſo:ſimiliter cōuertuntur illis de ineſſe.ſ.quātum ad hoc ꝙ vniuerſalis negatiua cōuertitur in vniuerſalē negatiuā ⁊c̄.ſicut ſequit̄ qđdam b.poteſt eē a.igitur quoddā a.eſt vel poteſt eſſe b.⁊ debet predicatū eē diſiūctum ex eo ꝙ ſubiectum in antecedente ſupponit diſiūctiue pro his que ſūt vel pro his que poſſunt eē. Similiter iſta.omne b.poteſt eē a.ꝯuertitur in iſtā.igitur qđdam a.poteſt eē b.vel etiā in iſtam copulatiuā.igitur qđdā a.poteſt eē illud quod poteſt eē b.⁊ illud qđ poteſt eē b.⁊ ſimiliter de negatiua.⁊ tenēt oēs virtute iſtius ꝙ in vniuerſali ſubiectū reſpectu vbi de poſſibili ſupponit copulatiue pro his que ſunt ⁊ pro his que poſſunt eē. ¶ Secūda cōcluſio.ꝙ propoſitiones in ſenſu diuiſo in iſtis modis impoſſibile falſum contingēs ad vtrūlibet non conuertūtur ſimilr̄ in illis de ineſſe.probat̄.ꝑmo de impoſſibili.qꝛ non ſequitur.qđdā animal impoſſibile eſt eē hominē:qꝛ aſinū impoſſibile eſt eſſe hoīem:igitur quēdam hoīes impoſſibile eſt eē animal:qꝛ antecedēs eſt verū ⁊ conſequēs falſum. Similr̄ patet in iſto modo falſum in eodē exēplo. ¶ Tertio patet de hoc mō cōtingens ad vtrūlibet.qꝛ non ſeqꝛ oēm planetam lucētem ꝯtingit eē ſolē.igitur ſolē contingit ad vtrūlibet eē lucentē:vel ſic non ſequitur:omne intelligēs contingit ad vtrūlibꝫ eē deum:igitur deum cōtingit ad vtrūlibet eē intelligentē.qꝛ antecedēs eſt verū:⁊ cōſequens falſū:vnde neceſſe eſt deū eē intelligentē. ¶ Tertia cōcluſio.ꝙ modales i ſenſu diuiſo de iſtis modis cognoſco appareo:⁊ hꝫ non cōuertūtur proprie.ꝓbatur.qꝛ nō ſequitur venientē cognoſco eſſe coriſcū.igitur coriſcū cognoſco eē venientē:qꝛ antecedēs eſt verum:⁊ conſequens falſū:⁊ ſimilr̄ pꝫ qualiter ꝓpoſitiōes modales ſm primam opinionē ſunt conuertende:⁊ qualiter non. Et hec de primo.

Quantum ad ſcđm reſtat dicendum ſolum de illis de neceſſario ⁊ poſſibili. Ubi nota ꝙ quadruplr̄ poteſt fieri ꝓpoſitio de poſſibili. ¶ Uno mō ſine aliqua negatione:vt dicendo.b.pōt eē a. ¶ Alio modo cū duplici negatione.ſ.vna poſita ad modū:⁊ alia ad dictum. Ut nullū b.poſſibile eſt nō eſſe a. ¶ Tertio modo cū vna negatione poſita ad modū. Ut nullum b.poſſibile eē a. ¶ Quarto modo cum negatiōe precedente dictū modo affirmato:vt qđdam b.poſſibile eſt nō eē a.⁊ ſic patet ꝙ ſunt octo ꝓpoſitiōes de poſſibili.ſ.quattuor vniuerſales:⁊ q̄ttuor particulares. ¶ Secūdo notandū.ꝙ cuilibet ꝓpoſitioni de poſſibili equipollet vna de neceſſario:vt patet ſcđo perihermenias. Et hoc per iſtū modū ꝙ in illis:quarū vna eſt de poſſibili:⁊ alia de neceſſario in eiſdē terminis ſeruetur eadē quātitas propoſitionū:ſed mutetur qualitas:tā ex parte modi q̄ dicti. Uerbi gratia.ſi in illis de poſſibilitate modus q̄ dictum affirment̄:vt b.poteſt eē a.tunc in iſta de neceſſario ſibi equipollente negabitur:tā dictum q̄ modus:vt b.non neceſſe eſt nō eē a. ¶ Itē ſi in illa de poſſibili modus ſit negatus ⁊ dictum non econtra debꝫ eſſe in illa de neceſſario que ſibi equipollet:vt iſti.b.nō poſſibile eſt eē a.ex

pollet iſta de neceſſario.b.neceſſe eſt non eſſe a.⁊ ſic patꝫ ꝙ ſi-
cut ſunt octo de poſſibili ſic octo de neceſſario ſibi equi-
pollentes:⁊ per ↄſequens erūt ſepdecim in toto.¶ Ter-
tio notandū.ꝙ ſicut illa de poſſibili eſt diſtinguenda: ex
eo ꝙ ſubiectū pōt ſupponere pro his que ſunt: vel ꝓ his q̄
poſſunt eē:ita ſimiliter eſt diſtinguēda iſta de neceſſario
que ſibi equipollet:aliter eniꝫ non equipollerent adinui
cem:⁊ ſō illius de neceſſario ſubiectū ſupponit vel ꝓ his
que ſunt:vel pro his que poſſunt eē:ex quo ſeqtur ꝙ ſm
quēlibet ꝑdictorum ſenſuꝫ ſunt octo ꝓpoſitiones de ne
ceſſario:⁊ octo de poſſibili:⁊ per ↄſequēs in vniuerſo ſunt
32.¶ Tertio notādū.ꝙ illa de neceſſario de mō negato
nō dicitur proprie de mō negato:ſed de poſſibili ex eo ꝙ
equipollet vni de poſſibili hn̄ti modū affirmatū:⁊ econ-
tra:illa de poſſibili de mō negato nō dicit̄ ꝓprie de poſſi-
bili:ſed de neceſſario:q2 eqpollet vni de neceſſario hn̄ti
modū affirmatuꝫ. Ideo dimiſſis illis tā de neceſſario q̄
de poſſibi de negato mō dōm eſt ſolū de habētib⁹ modū
affirmatū:⁊ ſic remanent octo de poſſibili de modo affir-
mato ⁊.8.de neceſſario de mō affirmato: quaꝝ conuer-
ſiones ſunt aſſignande.Et pmo dōꝫ eſt de illis de poſſibi-
li.2° de illis de neceſſario.¶ Quātū ad illas de poſſibili
ſit pma ↄclo iſta.ꝙ affirmatiue de poſſibili ꝓ his q̄ ſunt
in ſenſu diuiſo nō ↄuertunt̄ ꝓprie.ꝓbat̄.poſito ꝙ omne
currēs ſit aſinus de facto:tunc iſta ē vera:omnis hō pōt
currere ſm iſtū ſenſum:oē qđ eſt hō pōt currere:⁊ tn̄ ſua
conuertēs ē falſa:qđdam currens pōt eē hō ſm illū ſen-
ſuꝫ eūdē:q2 ſignificatur ꝙ qđdam qđ eſt currēs poteſt eē
hō.Et dico notabilr ꝓprie:q2 pnt īproprie conuerti in il-
las de ineſſe. Verbi gr̄a.ois homo pōt currere.igit̄ qđdā
qđ pōt currere eſt hō.⁊ ꝙ iſta ↄuerſio ſit impropria:pꝫ ꝑ
cauſas dictas in primo articulo.¶ Scđa ↄcluſio ē de il-
lis de poſſibili de dicto negato:ſed mō affirmato.ꝙ taleꝫ
negatiue de poſſibili non ↄuertuntur ꝓprie loquēdo de
illis de poſſibili in qbus ſubm ſupponit pro his que ſunt.
q2 nō ſeqtur.poſito ꝙ deus nūc ſit creās.ois deus pōt nō
creare.igit̄ qđdam creās pōt non eē deus.nam aīs ē ve
ruꝫ.⁊ ↄſequēs falſuꝫ.nā omne qđ eſt creans neceſſe ē eſſe
deū:tn̄ tales poſſunt ↄuerti in quaſdaꝫ de ineſſe:ſꝫ illa nō
eſt ↄuerſio proprie dicta.¶ Tertia ↄcluſio ē de affirma-
tiuis de poſſibili in qbus ſubm ſupponit pro his que poſ-
ſunt eē:q2 tales affirmatiue ſimilr ↄuertūtur illis de in-
eſſe:ita ꝙ vlis affirmatiua ↄuertitur in particularē affir-
matiuā ⁊c̄. Verbi gr̄a.q2 ſeqtur:qđdam a.pōt eē b. igitur
qđdam b.pōt eē a.q2 aīcedens ſignificat ꝙ qđdaꝫ quod
pōt eſſe a.poteſt eē b.⁊ tunc ſignet̄ illud.⁊ ſic probet̄ cō-
uerſio expoſitorie ſic.hoc c.pōt eſſe a.c.pōt eſſe b.igit̄ qđ
pōt eſſe b.pōt eſſe a.¶ Quarta ↄcluſio eſt.ꝙ negatiua d
poſſibili de mō affirmato pro his que poſſunt eē nō con-
uertit̄:q2 non ſeqtur.omnis deus pōt non creare.ſub iſto
ſenſu.oē qđ pt eſſe deus pōt nō creare:igitur qđdā creās
pōt non eſſe deus:ſub iſto ſenſu.qđdaꝫ qđ pōt eſſe creans
pōt non eſſe deus.imo qđlibet qđ pōt eſſe creans neceſſe
eſt eē deum:⁊ ſic pꝫ qualiter ꝓpoſitiones affirmatiue de
poſſibili de mō affirmato ↄuertuntur ⁊ nō ↄuertunt̄:⁊ ꝑ
ↄſequens pꝫ.qualiter negatiue de neceſſario de mō nega
to que iſtis equipollēt ſunt ↄuertende.⁊ hoc illis de poſſi-
bili.¶ Tūc quātum ad iſtas de neceſſario:⁊ pmo de il-
lis in hō ſenſum intelligit̄ ſupponere pro his que ſunt.Et
ſit pma ↄcluſio iſta.ꝙ affirmatiue de neceſſario in qb⁹
ſubiectū intelligit̄ ſupponere ꝓ his que ſunt nō ↄuertun
tur:q2 nō ſeqtur.poſito ꝙ deus ſit creans:oē creās de ne-
ceſſitate ē deus.igit̄ qdam deus de neceſſitate ē creans.
Verꝫ eſt tamē ꝙ tales ꝓpōnes pnt conuerti in ꝓpōne ſꝫ
reſolutionē ad quaſdaꝫ de ineſſe:vt oē creans de neceſſi-
tate ē deus.igit̄ qđ de neceſſitate ē creans ē deus.tn̄ iſta
nō ē ↄuerſio ꝓprie dicta ꝓpter cauſas prius aſſignatas.
¶ Quinta ↄclo ē.ꝙ negatiue de neceſſario ꝓ his q̄ ſunt
nō ↄuertunt̄:q2 poſito ꝙ de⁹ nō creet hec ē vera.oē creās
neceſſe ē nō eſſe deū:intelligendo ſubm ſupponere ꝓ his
que ſūt:⁊ tn̄ ſua ↄuertēs ē falſa.ſ.iſta.quēdā deū neč ē nō
creare.⁊ q2 aliq negāt aīs.ſ.iſtum.oē creās neč ē nō eſſe
deū.iō ꝓbat̄.ꝙ h̄ ē vera.nullū creās pōt eē de⁹.igit̄ h̄ eſt
vera.oē creās neč ē nō eē deū:tenet ↄñia ꝑ eqpollētias
pus aſſignatas.⁊ aīs pꝫ reſoluēdo ſubꝫ:vt itelligit̄ ſuppo
nere ꝓ his q̄ ſunt.ſ.in iſtā.nullū qđ ē creans pōt eē deus.
¶ 6° ↄclo.ꝙ affirmatiue de neč̄io ꝓ his q̄ pnt eē nō con
uertunt̄ ꝓpe.q2 nō ſeqt̄.oē creās de nečitate eſt de⁹.ſm
iſtū ſenſuꝫ.oē qđ pōt eē creās de nečitate ē de⁹.igit̄ qdaꝫ
de⁹ de nečitate ē creās:nā ↄñs ē falſuꝫ ſm vtrūq; ſenſuꝫ.
Verꝫ ē tn̄ ꝙ tales ꝓpōnes ſunt ↄuertēde ſm reſolōnē ad
quaſdā de ineē:ſꝫ talis ↄuerſio ē inutilis ad reductionem
ſilloꝝ imꝑfectoꝝ ad ꝑfectos.¶ 7° ↄ.de illis de neč̄io ꝓ
his q̄ pnt eē ꝙ vlis negatiua ↄuertit̄ ſimplr:ſꝫ ꝑticularis
negatiua nō.ꝓbat̄.q2 vt dcm̄ fuit pus ꝑticularis affirma
tiua de poſſibili ꝓ his q̄ pnt eē ↄuertit̄ ſimplr:⁊ illa ↄdi-
cit vli negatiue de neč̄io ꝓ illis q̄ pnt eſſe:mō ſi vnū ↄdi-
ctorioꝝ ↄuertit̄ ſimplr ⁊ reliquuꝫ ex eo ꝙ ſi ad aīs ſeqt̄
ↄñs.ad oppoʳᵐ ↄñtis ſeqtur oppᵐ aīt̄is.2° pars ↄcluſiōis
apparet:q2 nō ſeqtur.qđdaꝫ ens:vt aſinitateꝫ neceſſe eſt
nō eē deū.⁊ ſua ↄuertens eēt falſa.quēdā deū neceſſe eſt
nō eē ens:⁊ ſic pꝫ qualiter ꝓpōnes modales de neč̄io de
modo affirmato ↄuertunt̄:⁊ qualr nō.Rōnes ſunt ſolu-
te per ꝑdicta.Et hoc ad queſitum. Qō. XXVII.

Querit Utrum valeāt ſillogiſmi de ne-
ceſſario in qualibꝫ figura:ſicut va-
lēt ſillogiſmi de ineē.Arguit̄ pmo ꝙ nō.q2 in
pma figura nō valēt ſillogiſmi de poſſibili.igr̄
nec valēt ſillogiſmi de neč̄io:tenet ↄña.q2 q̄li-
bet de poſſibili eqpollet vni de neč̄io ⁊ eꝫ.ꝓbat̄ aīs.po-
ſito ꝙ de facto nihil currat niſi equ⁹.tūc arguit̄ ſic.ſumē-
do ſubꝫ in illis de poſſibili ꝓ his q̄ ſūt.Oē currēs pōt eſſe
equ⁹.q2 de facto:ita ē ꝙ oē currens ē equus:ſꝫ ois hō pōt
currere.igit̄ ois hō pōt eē equus.pmiſſe ſunt vere ⁊ con-
cluſio falſa.igitur ⁊c̄.¶ Secūdo arguitur contra Bara-
lipton.q2 nō ſequitur.Omnis deus de neceſſitate eſt iu-
ſtus.omne creans de neceſſitate eſt creās.igitur qđdam
iuſtum neceſſe eſt eſſe creans.premiſſe ſunt vere ⁊ cōclu-
ſio falſa.igitur cōſequentia nō valet.¶ Tertio arguitur
cōtra camestres.q2 nō ſequitur.omne intelligēs de neceſ-
ſitate eſt deus.Omneꝫ creaturaꝫ neceſſe eſt non eē deuꝫ:
igitur omneꝫ creaturam neceſſe eſt non eſſe intelligentē:
maior eſt vera.poſito ꝙ omne intelligēs de facto ſit de⁹.
⁊ minor non eſt:⁊ tamen concluſio eſt falſa. igitur ⁊c̄.
¶ Quarto arguitur cōtra Darapti:q2 nō ſequitur neceſ-
ſe eſt omneꝫ grāmaticuꝫ eſſe ſcientem:neceſſe eſt omneꝫ
grāmaticuꝫ eſſe hominem.igitur quēdam hominem ne-
ceſſe eſt eſſe ſcienteꝫ.¶ Oppoſituꝫ arguitur per Ariſto.
in iſto primo.¶ In queſtiōe pmo videbitur de ſillogiſ-
mis factis in pma figura ex propoſitionibus de neceſſa-
rio.Scđo de eiſdem factis in prima figura concludenti-
bus indirecte.Tertio de eiſdem in ſecūda figura. Quar-
to de eiſdem in tertia figura.

Quantum ad primuꝫ prima concluſio eſt.ꝙ ſil-
logiſmi directe concludentes in pri-
ma figura valent ex ꝓpoſitionibus de neceſſario in ſen-
ſu compoſito ſumēdo moduꝫ ⁊ figuram quātū ad dictū
ſolum.probat̄.q2 ſequitur. Neceſſarium eſt omne anial
eē ſubam.neceſſariū eſt omnem hoiem eē animal.igitur
neceſſarium eſt oēm hoiem eſſe ſubam:⁊ tenet ↄſequētia

per illã regulã. Si premiſſe ſunt vere ɔcluſio erit neceſſaria. ℂ Scḋa ɔclõ eſt. ꝙ ex duab⁹ de poſſibili in ſenſu cõpoſito non valz ſillogiſmus in p̊ma figura ſumendo modũ ⁊ figurã ſm dictũ ſolũ. ꝓbaᷣ. q2 nõ ſeqᷓtur. poſſibile ẽ omne currẽs eſſe aſinũ: poſſibile eſt oẽm hoiem eſſe currentez. igiᷣ poſſibile eſt oẽm hoiem eſſe aſinũ. ℂ Sed cõtra obycitur: q2 ſicut iſta regula eſt vera: ſi añcedẽs eſt neceſſariũ. ɔñs erit neceſſariũ: ita ſimilr iſta regula ſi antecedẽs eſt poſſibile. ɔñs erit poſſibile: igiᷣ ſicᷓ ex illis de neceſſario fit ſillſs: ita etiã ex illis de poſſibili. ℂ Reſpõdeᷣ negãdo ɔñtiaz: ⁊ cã eſt: q2 nõ ois ꝓpoſitio de poſſibili cuilibz alteri de poſſibili eſt cõpoſſibilis: ⁊ ideo ſi añcedens in ſillſo ſit copulatiua cõpoſita ex duab⁹ premiſſis ĩcõpoſſibilibus: etiã non põt ſequi cõcluſio poſſibilis: ſꝫ q̃libet ꝓpoſitio neceſſaria cuilibz alteri neceſſarie eſt conneceſſaria. Jdeo nõ eſt ſimile de premiſſis neceſſarys: et de ꝑmiſſis poſſibilib⁹. ℂ Tertia ɔcluſio. ꝙ modi directi de neceſſario in ſenſu diuiſo valẽt in prima figura. Et iſti modi nõ indigent ꝓbatione: ſed de ſe ſunt euidẽtes. Naz ſi modus de neceſſario ſit affirmatiuus: ſiue dictũ ſit affirmatuz: ſiue negatũ: ſemꝑ tenet ſillus per dici de omni: vt arguendo ſic. Omne b. neceſſe eſt eẽ a. omne c. neceſſe eſt eẽ b. igiᷣ omne c. neceſſe ẽ eẽ a. ℂ Jtez ſi dictuz ſit negatum. arguitur ſic. omne b. neceſſe eſt nõ eẽ a. omne c. neceſſe eſt non eẽ b. igiᷣ omne c. neceſſe eſt nõ eẽ a. ⁊ vterq3 modus tenet per dici de omni. Si modus de neceſſario ſit affirmatiuus: ſiue dictũ ſit affirmatũ: ſiue non: tũc tenẽt ſillogiſmi per dici de nullo. Exẽplum de dicto affirmato. Nullũ b. neceſſe eſt eẽ a. oẽ c. neceſſe eſt eẽ b. igiᷣ nullũ c. neceſſe eſt eẽ a. Exẽplum de dicto negato. Nullũ b. neceſſe eſt nõ eẽ a. omne c. neceſſe eſt eẽ b. igitur nullũ c. neceſſe eſt nõ eſſe a. ⁊ tenet directe per dici de nullo. ℂ 4ª cõcluſio. ꝙ dicti modi nõ valẽt de poſſibili in ſenſu diuiſo: ſi ſubiectũ ſumatur pro his que ſunt. ꝓbatur. Sit ita ꝙ de facto omne currens ſit equus: tũc arguitur ſic. omne currens põt eſſe equus. omnis hõ põt eſſe currens: igitur omnis hõ poteſt eẽ equus: ɔſequẽtia non valet: q2 ꝑmiſſe ſunt vere: ⁊ ɔcluſio falſa. ℂ Secũdo ꝓbaᷣ. de modis negatiuis poſito ꝙ de facto deus non creet: tũc hec eſt vera. Nullum creans põt eſſe deus: q2 ſignificaᷣ ꝙ nullũ qḋ eſt creans põt eſſe deus: ⁊ hoc eſt verum: q2 nihil ẽ creãs: ſed omnis p̊ma cã poteſt eẽ creãs vt notũ eſt: ⁊ ſic nõ ſequitur. igitur omnis p̊ma cauſa tũc poteſt non eſſe deus. ℂ Quinta cõcluſio eſt. ꝙ predicti modi de poſſibili valent in ſenſu diuiſo ſi ſubã ſumantur pro his que poſſunt eẽ. Et iſta ɔcluſio non indiget ꝓbatiõe: q2 illi modi tenẽt directe per dici de omni: ⁊ per dici de nullo: vt patet reſoluendo ſubã vt ſupponant pro his que poſſunt eſſe: et ſic patet de modis directe concludentib⁹ in prima figura de nec̃io ⁊ de poſſi qualr valent: ⁊ qualr non. Et ħ de p̊.

Quantum ad ſcḋm notanduz. ꝙ ex ꝓpoſitionib⁹ de neceſſario in ſenſu compoſito non valẽt modi indirecti p̊me figure ad ɔcludendũ de neceſſario ſumendo modũ ⁊ figuraz penes dictũ ⁊ non penes modũ: ⁊ tenet per iſtã regulaz. ſi añcedẽs eſt neceſſariũ: ⁊ ɔſequẽs erit neceſſariũ. Et non ſolum tenent iſti modi in illis de ſenſu diuiſo: ſed etiaz in quibuſdam de neceſſario in ſenſu cõpoſito. vz. quãdo ambe premiſſe de neceſſario ſunt neceſſarie: vel ſub alio modo loquẽdi quãdo ſũt de neceſſario ſm cõnexiones terminoꝝ pro ſemꝑ: q2 hõ propoſitiões neceſſarie de neceſſario: ſimilr cõuertuntur illis de ineſſe: vt dictuz fuit primo. Et ideo modi indirecti reducũtur ad modos directos eodez modo: ſicut in illis de ineſſe per conuerſionez: ⁊ ideo de iſtis non eſt difficultas: ſed de illis de neceſſario que ſunt cõtingẽtes: vt creans de neceſſitate eſt deus: vel ſm aliuz modum loquẽdi de illis que ſunt de neceſſario ſm cõnexionem terminorum ſimplr pro nunc ſoluz. ℂ Et de iſtis ponũtur cõcluſiones. ℂ Prima eſt. ꝙ ex duab⁹ de neceſſario nõ fit ſillogiſmus ad cõcludendum de neceſſario indirecte: vt in Baralipton. ꝓbatur. poſito ꝙ nũc deus ſit creãs: tũc arguitur. omnis deus de neceſſitate ẽ iuſtus. omnis creans de neceſſitate eſt deus: igiᷣ cõcluditur indirecte qḋdaz iuſtum de neceſſitate eſt creans: premiſſe ſunt vere ⁊ cõcluſio falſa. igiᷣ ɔſequẽtia non valz. ℂ Secũda ɔcluſio. ꝙ modi negati de modo negato. ſ. de hoc mõ neceſſariuz non valent ad cõcludenduz indirecte in iſta figura. probaᷣ. per inſtãtiaz in celãtes poſito ꝙ deus ſit creans: tunc arguitur ſic. nullus iuſtus de neceſſitate eſt creans: omnis deus de neceſſitate eſt iuſtus. igiᷣ nullus creans eſt de neceſſitate eſt deus. ꝑmiſſe ſunt vere ⁊ cõcluſio falſa predicto caſu poſito ꝙ qḋdam creans de neceſſitate ẽ deus: vt poteſt probari expoſitorie. ℂ Scḋo pꝫ inſtãtia in ſapeſmo arguẽdo ſic. omne creãs de neceſſitate ẽ de⁹. nullus iuſtus de neceſſitate ẽ creãs: igiᷣ quidam de⁹ de neceſſitate nõ eſt iuſtus. ꝑmiſſe ſunt vere ⁊ concluſio falſa: igiᷣ ɔſequẽtia nõ valet: ⁊ per eoſdez terminos põt dari inſtãtia in friſeſomoꝝ. ℂ Tertia cõcluſio. ꝙ modi negati de modo affirmato. ſ. de hoc modo neceſſariuz affirmato nõ valent ſi ſubm ſumaᷣ pro his que ſunt. ꝓbaᷣ ꝑ inſtãtias. p̊mo in celãtes poſito ꝙ ſolus ſol luceat ſuꝑ noſtrum hemiſperiũ: tunc arguitur ſic. oẽm ſolez neceſſe eſt nõ eẽ lunaz: omne lucẽs ſuper noſtruz hemiſperiũ de neceſſitate eſt ſol. igitur oẽm lunam neceſſe eſt nõ lucere ſuper noſtruz hemiſperiũ: premiſſe ſunt vere per caſuz poſitum: ⁊ tñ ɔcluſio eſt falſa: q2 oẽm lunaz poſſibile ẽ lucere ſuper noſtrũ hemiſperiũ. ℂ Scḋo pꝫ per inſtãtiam in ſapeſmo: poſito ꝙ deus nũc nõ ſit creãs: tunc arguiᷣ ſic. omnis p̊ma cã de neceſſitate eſt deus: oẽ qḋ eſt creãs neceſſe eſt non eſſe primam cauſam. igitur quẽdã deuz neceſſe eſt eẽ nõ creantẽ: ɔñtia non valet. q2 ꝑmiſſe ſunt vere ⁊ concluſio falſa: ⁊ cã eſt: q2 in ꝑmiſſis minor extremitas ſumiᷣ ſolũ pro his que ſunt: ſꝫ in ɔclõne ampliatur ad ea que poſſunt eẽ: q2 ſeqᷓtur hũc modũ neceſſe cuius ẽ de neceſſitate ampliare terminũ ſequẽtem. ſ. a parte ꝑdicati: licꝫ nõ ſit neceſſe ampliare terminũ precedẽtem: ⁊ hoc eſt ex eo ꝙ predicatũ dꝫ ampliare ſuam formã: modo ex nõ ampliato nũq̃ ſequitur ampliatuz negatiue: q2 ẽ argumẽtare negatiue ab inferiori ad ſuperius. ℂ Quarta concluſio eſt. ꝙ dicti modi valent de modo affirmato ſi ſubm capiatur pro his que poſſunt eẽ: q2 tũc minor extremitas non magis ampliaᷣ in concluſiõe q̃ in premiſſis. ℂ Scḋo ꝓbaᷣ ɔcluſio ſpãliter de celãtes: quelibꝫ negatiua de neceſſario de mõ affirmato cuius ſubiectũ ſupponit pro his q̃ põt eẽ ɔuertitur ſimplr: vt dcm̃ fuit p̊us: igiᷣ iſte modus celãtes reduciᷣ ad celarẽt ꝑ ɔuerſionẽ ɔcluſionis. ℂ 3° ꝓbaᷣ de alys duob⁹ modis. ſ. ſapeſmo ⁊ friſeſomoꝝ: q reducantur ad Barbara ⁊ Dary per impoſſe: ⁊ in iſta reductiõe reſultabit mixtio de poſſibili. ⁊ de nec̃io q̃ valet ꝓ his que põt eẽ: cũ maior fuerit de poſſibili: vnde p̊mo fiat ſillſs talis de ſapeſmo: oẽ b. neceſſe eſt eẽ a. oẽ c. neceſſe eſt nõ eẽ b. igiᷣ qḋdã a. neceſſe ẽ nõ eẽ c. mõ ſumatur oppoſitũ ɔñis cũ maiore ⁊ ſeq̃tur opp^m minoris: nam oppo^m ɔdictoriũ ɔñis eſt: oẽ a. poteſt eẽ c. tunc igitur fiat ſillus talis: oẽ a. põt eẽ c. omne b. de neceſſitate eſt a. igiᷣ omne b. põt eẽ c. ⁊ tunc ɔuertatur ɔcluſio: q2 affirmatiua de poſſibili ꝓ his que poſſunt eẽ ɔuertiᷣ. ſicut illa de ineſſe vt declaratũ fuit p̊us: tũc erit ɔuerſa ɔñis: qḋdã c. pt eẽ b. ⁊ iſta repugnat p̊ minori q̃ dic: oẽ c. nec̃e ẽ nõ eẽ b. ſic pꝫ quõ iſti modi idirecte valẽt: ⁊ quõ nõ valẽt: ⁊ ħ de 2°.

Quantum ad tertium ⁊ quartũ ſimul notandũ. ꝙ ex ꝓpoſitionibus de neceſſario in ſenſu cõpoſito fit ſillogiſmus: ſicut in illis de ineſſe in ſecũda ⁊ tertia figura ſumendo modũ ⁊ figuram preciſe ſ3 dictu3. Et omnes modi probãtur: ſicut in aliis modis ꝑ illam regulã. Si antecedẽs eſt neceſſarium. ↄſequẽs erit neceſſariu3. ❡ Scđo notãdu3. ꝙ ex ꝓpõnibus de neceſſario ſm cõnexione3 terminoꝝ pro ſemp. ſ. que ſunt neceſſarie fit ſill's ad ↄcludendũ de neceſſario: ſicut in illis de ieſſe in ſecũda ⁊ tertia figura. Cã huius eſt: q2 tales ꝓpoſitiones de neceſſario ↄuertũtur: ſimilr̃ illis de ineẽ: iõ modi imꝑfecti qui fiũt in ſcđa ⁊ tertia figura reducuntur ad ſill'os ꝑme figure: ſicut iſte de ieſſe: exceptis Barocho ⁊ Brocardo: qui nõ ꝓbãtur per ↄuerſionẽ: ſed per ĩpoſſ: vt verbi grã. in Barocho fiat ſill'us ſic. oẽ b. neceſſe ẽ eẽ a. qõda3 c. neceſſe eſt nõ eſſe a. igitur qõdam c. neceſſe eſt non eſſe b. q2 ſi nõ ſeqtur detur oppoſitu3 ↄcluſionis ſic. oẽ c. poteſt eſſe b. tunc ex iſta cũ maiore iſertur oppoſitũ minoris arguẽdo ſic. omne b. neceſſe eſt eẽ a. omne c. põt eſſe b. igitur oẽ c. poteſt eẽ a. ⁊ tenet ſill's ſumendo ſuba ꝓpoſitionu3 pro his que poſſunt eſſe: ⁊ tũc tenet ſill'us euidenter: vt p3 explicãdo maiorem arguendo ſic. omne qđ põt eſſe b. neceſſe eſt eẽ a. oẽ c. poteſt eſſe b. igitur oẽ c. neceſſe eſt eẽ a. ⁊ ad iſta3 ſeqtur. oẽ c. poteſt eſſe a. que ↄdicit minori ꝑmi ſillogiſmi: que dicebat ꝙ qõdam c. neceſſe eſt nõ eſſe a. Et conſimilr̃ põt ꝓbari Brocardo. ❡ Tũc ponunt̃ ↄclones. Prima concluſio eſt. ꝙ modi ſcđe figure nõ valẽt ſumendo ſuba pro his que ſunt: ꝓbat̃ per inſtãtia3 poſito ꝙ nullũ ſit lucẽs modo ſuꝑ nr̃m hemiſperiũ: tunc datur inſtãtia de ceſare iſto mõ: omne lucẽs ſuꝑ noſtru3 hemiſperiu3: neceſſe eſt nõ eẽ ſolem: oĩs planeta lucidiſſimus de neceſſitate eſt ſol. igit̃ oẽm planetam lucidiſſimũ neceſſe eſt non lucere ſuper noſtrũ hemiſperiũ: premiſſe ſunt vere: vt patet ex caſu: ⁊ tamẽ cõcluſio ẽ falſa: ⁊ in eiſdem terminis inſtat̃ ↄtra feſtino faciendo miorez particularem que prius fuit vl'is. ❡ Sed obijcit̃ cõtra ſcđm notabile: q2 in exẽplo ibi ſupponit̃ ꝙ ſuba ſupponant ꝓ his q̃ poſſunt eſſe: ⁊ tñ nõ d3 eſſe ita. ❡ Rñdetur. ꝙ illud d3 ſupponi. imo ſequitur v̾tute illius qđ ſupponebatur prius. v3. ꝙ ꝓpoſitiones eſſent de neceſſario ſimplr̃ ſm cõnexione3 terminoꝝ pro ſemp. ❡ Scđa cõcluſio eſt ꝙ modi ſcđe figure valẽt ſi ſubiecta ſumant̃ ꝓ his que poſſunt eẽ: ⁊ oẽs ꝓbantur per ĩpoſſibile: ſicut exemplificabat̃ prius de Barocho. ❡ Tertia ↄclo eſt. ꝙ oẽs modi tertie figure valẽt de neceſſario: ſicut valẽt illi de ineſſe: ſiue ſuba ſumant̃ pro his que ſunt. ſiue ꝓ his que poſſunt eẽ: ⁊ oẽs ꝓbant̃ per impoſſibile eodẽ mõ: ſicut probabat̃ de Barocho in ſcđa figura excepto ꝙ in tertia figura oppoſitũ ↄnis debz fieri maior: qđ quidẽ oppo'' fiebat minori in ſcđa figura. ❡ Tũc ad rõnes due ꝑme ſũt ſolute. ❡ Ad tertiã que fuit cõtra cameſtres reſpondet̃. ꝙ in illa figura nõ fit ſill'us: quãdo maior eſt de nec̃io ſ3 cõnexionẽ terminorum pro ſemp. modo ſic eſt in iſto argumento. ❡ Ad quartã dicit̃. ꝙ vbi ex propoſitionibus de ſenſu cõpoſito infertur ꝓpoſitio in ſenſu diuiſo. ↄñia nõ valet. ❡ Et ſic ſit dcm̃ ad q̃ſitũ. Qõ. XXVIII.

Queritur Utru3 ex vna de neceſſario: ⁊ alia đ ineſſe fiat ſillogiſmus ad cõcludendu3 de neceſſario in ꝑma figura. Arguitur ꝑmo ꝙ nõ. q2 non eſt cõnexio minoris extremitatis cum maiori in cõcluſione: niſi ꝓpter cõnexionem ipſius cũ medio in premiſſis: ſed minor extremitas cõnectitur cu3 medio in premiſſis ſolum pro vno tẽpore: q2 hoc ſignificat ꝓpoſitio de ineẽ. igitur debz inferri cõnexio minoris extremitatis cũ maiore ſolu3 pro vno tẽpore: ſed illa de neceſſario ſignificat cõnexionem pro omni tẽpore: igit̃ non debz iferri illa de neceſſario: ſed de ineſſe. ❡ Secũdo arguit̃ per inſtãtia3: q2 nõ ſeqtur de neceſſitate. omnis hõ eſt aĩal. ſortes ẽ hõ. igitur de neceſſitate. ſortes eſt aĩal. q2 ꝑmiſſe ſunt vere et ↄcluſio falſa. ❡ Tertio. q2 nõ ſequitur oĩs ꝑma cauſa de neceſſitate eſt deus: qõdã creans eſt prima cauſa: igit̃ qõda3 creans de neceſſitate eſt deus: q2 premiſſe ſunt vere ⁊ ↄcluſio falſa. ꝙ autẽ ↄcluſio ſit falſa: p3. q2 ſequitur qõda3 creans de neceſſitate eſt deus: igit̃ quidã deus de neceſſitate eſt creans: q2 iſta de neceſſario ↄuertit̃ ſimpliciter: ſicut illa de ineſſe: vt dicit Ariſto. in iſto ꝑmo modo. ↄſequens eſt falſum: igit̃ ⁊ añcedẽs. ❡ Quarto. ſi ex vna de neceſſario ⁊ alia de ineſſe ſequeret̃ ↄcluſio de neceſſario: vel hoc eẽt ex maiore de neceſſario ⁊ minore de ineſſe vel ecõtra. non primo mõ: vt ꝓbatum eſt: nec 2° modo: vt probat Ariſtoteles in iſto primo. ❡ Oppoſitu3 arguit̃ per Ariſto. in iſto primo.

Notandum eſt ꝙ duplex eſt ꝓpoſitio de ineſſe quãtum ad ꝓpoſitũ pertinet quedam de ineſſe ſimpliciter. ſ. que eſt neceſſaria: vt iſta. homo eſt aĩal. eſt de ineſſe ſimpliciter ſm Ariſto. qui ponit mũdum eternu3: ⁊ ſic neceſſario ꝑpetuari: alia eſt de ineẽ vt nũc. ſ. ꝓpoſitio ↄtingẽs de ineſſe. Et ꝓportionabilr̃ poteſt diſtingui de ꝓpoſitione de neceſſario: q2 quedam eſt neceſſaria: ⁊ illa vocat̃ de neceſſario ſimplr̃: ⁊ alia eſt contingẽs: ⁊ illa vocat̃ de neceſſario vt nũc. ❡ Scđo notandu3. ꝙ ex vna de neceſſario: ⁊ alia de ineſſe nõ poteſt fieri ſill'us: niſi altero duoꝝ modoru3. ſ. vel ex maiori de neceſſario: ⁊ minori de ineſſe vel ecõtra. ❡ Ideo ꝑmo notandũ eſt. qualiter fit ſill'us ex maiori de neceſſario ⁊ minori de ineſſe. ſcđo qualiter fit ſillogiſmus econuerſo. tertio inferenda ſunt quedam correlaria.

Quantum ad primu3 ponũtur tres cõcluſiões. ❡ Prima eſt. ꝙ ex maiori de neceſſario in ſenſu cõpoſito: ⁊ minori de ineſſe nõ fit ſill's ad cõcludẽdum de neceſſario. ꝓbat̃ per inſtãtiam in Barbara: poſito ꝙ tm̃ homo currat: tũc arguit̃ ſic. de neceſſitate omnis hõ eſt riſibilis. omne currẽs eſt homo: igit̃ de neceſſitate omne currẽs eſt riſibile premiſſe ſunt vere ⁊ cõcluſio falſa. ❡ Scđo cõtra celarẽt arguẽdo ſic. de neceſſitate nullu3 album eſt nigru3. omnis hõ eſt albus: poſito ꝙ ita ſit. igit̃ de neceſſitate nullus hõ eſt niger: ꝑmiſſe ſunt vere ⁊ ↄcluſio falſa. ❡ Tertio cõtra Darij patz per inſtãtiam prima3 ante oppoſitũ. ❡ Scđa cõcluſio. ꝙ ex maiori de neceſſario in ſenſu diuiſo ⁊ minori de ineſſe valent modi prime figure directe ↄcludẽtes ad ↄcludendũ de neceſſario. ⁊ iſta ↄcluſio ꝓbat̃ per hoc ꝙ illi modi ſunt euidentes per dici de omni ⁊ dici de nullo. Exẽplum de Barbara. omne b. neceſſe eſt eẽ a. omne c. eſt b. igit̃ omne c. neceſſe eſt eſſe a. premiſſe ſi ſint vere neceſſe eſt ꝙ concluſio ſit vera: q2 reſoluẽdo maiorez iſte modꝰ tenet euidẽter per dici de omni arguẽdo ſic. omne qđ eſt b. neceſſe eſt eẽ a. ⁊c̃. Similr̃ poteſt exẽplificari de modo negato: vt de celarent. nullũ qđ eſt b. neceſſe eſt eſſe a. omne c. eſt b. igitur nullũ c. neceſſe eſt eẽ a. ⁊ tenet directe per dici de nullo: ⁊ cõſimiliter poteſt exemplificari de modis particularibus. ❡ Tertia cõcluſio. ꝙ modi indirecte concludentes ꝑme figure non valent ex maiori de neceſſario ⁊ minori de ineſſe: ad cõcludendu3 de neceſſario indirecte. probat̃ per iſtãtia3 in terminis. Et iſtat̃ cõtra Baralipton per iſtos terminos. deꝰ: prima cã. creãs. poſito ꝙ de facto deus ſit creãs: tũc arguit̃ ſic. omnis ꝑma cã de neceſſitate eſt deꝰ. oẽ creans eſt ꝑma cã. nõ ſeqtur ↄcludẽdo indi-

recte.igit̃ qdam deus de neceſſitate eſt creans.imo deuʒ poſſe eſt nõ creare.⁊ in eiſdẽ terminis põt inſtari ↄtra ce-larẽt.q2 nõ ſeqtur.nullus deus de neceſſitate eſt creans. ois ꝑma cã eſt deus.igit̃ nulluʒ creans de neceſſitate eſt ꝑma cauſa.premiſſe ſũt vere:⁊ cõcluſio falſa:caſu poſito. igitur conſequentia non valet.

Quantum ad ſecũduʒ ponunt̃ ↄclones.ꝑma eſt. ꝙ ex maiori de ineſſe:⁊ minori de ne ceſſario in ſenſu cõpoſito nõ valet ſylls ad cõcludendũ de nec̃io.q2 nõ ſequit̃.ois hõ currit.de neceſſitate oẽ riſi-bile eſt hõ.igit̃ de nec̃itate oẽ riſibile currit. ¶ Scda cõ-cluſio eſt.ꝙ ex maiori de ineẽ:⁊ minori de nec̃io in ꝑma figura ſit ſylls ad ↄcludẽm de ineẽ.ꝓbat̃.q2 ex maiori de ĩeẽ:⁊ minori õ ĩeẽ ſit ſylls ad ↄcludẽm de ĩeẽ.igr̃ ex maio-ri de ineẽ:⁊ minori de nec̃io ſit ſylls ad ↄcludendum de ineẽ.aña apparet in ſimplici ↄuerſiõe ſyllor̃ de ineẽ.ↄſe-quẽtia ꝓbat̃.q2 ad vnã de nec̃io ſequit̃ illa de ineſſe.mõ gcqd ſeqt̃ ad ↄñs ſeqt̃ ad añs. ¶ 3a ↄclo eſt.ꝙ in modis negatiuis de mõ negato ex maiore de ineſſe:⁊ minori de nec̃io ſit ſylls ad ↄcludẽm de nec̃io.ꝓb'.q2 ex maiori de ĩ-eẽ:⁊ miori õ nec̃io ĩ mõ necio ſit ſylls ad ↄcludẽm negatiuã de ĩeẽ.igr̃ ẽt ad ↄcludẽm negatiuã de nec̃io de mõ negato. aña apparet per ꝑcedentẽ ↄclonẽ.⁊ ↄñtia ꝓbat̃.q2 ad ne gatiuã de ineẽ ſeqtur negatiua de nec̃io de mõ negato.vt ad iſtaʒ.nullum.b.eſt.a.ſequit̃ ꝙ nulluʒ.b.de neceſſitate eſt.a. ¶ Quarta ↄcluſio eſt iſta.ꝙ modi affirmatiui ꝑme figure:⁊ ẽt modi negatiui de mõ affirmato nõ valent ad ↄcludẽdũ de nec̃io ex maiori de nec̃io:⁊ minori de ineẽ. probat̃ per inſtantiã in terminis.q2 non ſeqtur poſito ꝙ deus ſit creans.omnis ꝑma cã eſt creans.ois deus de ne-ceſſitate eſt ꝑma cauſa.igr̃ ois deus de nec̃itate eſt creãs. q2 ꝓmiſſe ſunt vere:⁊ ↄclo falſa. ¶ Scdo ↄtra celarẽt po ſito ꝙ deus nõ ſit creãs.q2 nõ ſeqtur.nullus deus eſt cre-ans.oẽm ꝑmã cãm neceſſe eſt eſſe deũ.igit̃ oẽm ꝑmã cãʒ neceſſe eſt nõ eſſe creanteʒ.q2 ꝓmiſſe ſunt vere:⁊ ↄcluſio falſa. ¶ Quinta ↄclo eſt.ꝙ ex maiori de ineſſe ſimplr.⁊ minori de nec̃io ſit ſyllus ad ↄcludendũ de nec̃io tam in ſenſu cõpoſito q̃ʒ ẽt diuiſo.ſicut ſeqtur.ois deus eſt ꝑma cauſa.quoddam iuſtũ de neceſſitate eſt deus.igit̃ quod-dam iuſtum de neceſſitate eſt prima cauſa nec eſt poſſibi le inuenire inſtantiã.Et hoc de ſcdo.

Quantum ad tertiuʒ ex predictis ſeqtur ꝑmo ꝙ Ar.in ꝓpoſito nõ intelligit de moda libus ꝓpõnibus in ſenſu cõpoſito.q2 ſic pauca eius dicta eſſent va:vt pʒ ex ꝑdictis.ſcdo ſeqtur.ꝙ Ar.nõ intendit. ꝙ ꝓpoſitio de ineſſe ſumpta cum illa de neceſſario ſit de ineſſe ſimplr.quẽadmodũ aliqui exponũt.ꝓbat̃.q2 tunc equiualerẽt ſyllogiſmi ex maiori de ineẽ:⁊ minori de ne-ceſſario ⁊ ecõtra.cuius tñ oppoſitũ determinat Ar.⁊ pʒ. ↄñtia ex ꝑdictis. ¶ 2o ꝑt iferri ꝙ iſta ↄñtia nõ valʒ.ex ma iori de ineẽ ſimplr.⁊ minori de nec̃io.ſit ſylls ad ↄcludẽm de nec̃io.igit̃ ex maiori de ineẽ:⁊ miori de nec̃io ſit ſylls ad concludẽm de nec̃io.ꝓbat̃.q2 ſeqt̃ ꝓpõ de ineſſe ſim-pliciter.igit̃ ꝓpoſitio de ineẽ mõ nõ gcqd ſeqtur ad an-tecedens ſeqtur ad ↄñs:ſed econtra eſt verũ.q2 gcqd ſe-quit̃ ad ↄñs:ſeqtur ad añs. ¶ Quarto ſeqtur.ꝙ non eſt idẽ iudiciũ vbi modus affirmat̃.⁊ vbi modus negat̃:⁊ h ſeqtur ex tertia ⁊ quarta cõcluſionibꝰ. ¶ Tũc ad rõnes. ad ꝑmã dico.ꝙ licʒ in ꝓmiſſis minor extremitas ↄnecta-tur cũ medio:ſoluʒ pro pñti:tñ q2 mediũ cõnectitur cum maiori extremitate ꝓ omni tpe:ideo gcqd cõnectitur cũ medio pro omni tpe opʒ ꝙ pro omni tpe cõnectatur cuʒ maiori extremitate. ¶ Ad ſcdaʒ dico.ꝙ ille ſyllogiſmus ſit ex maiori in ſenſu cõpoſito ⁊ talis diſpoſitio non valet vt dcñ eſt ꝑus. ¶ Ad tertiã dico.ꝙ ↄñtia eſt bona.ad ꝓ-bationẽ dico.ꝙ cõcluſio nõ poteſt cõuerti in illaʒ de ne-ceſſario.q2 vt patuit ꝑus:illa de neceſſario vt nunc nõ cõ-uertit̃ ſiĺr.illis de ineẽ. ¶ Ad quartã dico.ꝙ vtroqꝫ mõ ſicut ꝑdictũ eſt.Et hec ſint ad queſitũ. Qõ. XXIX.

Queritur. 29o.Utrũ mixtio de ne-ceſſario ⁊ de ineẽ valeat in ſcda ⁊ tertia figuris. ¶ Arguit̃.ꝙ non. q2 in ſcda figura ex affirmatiua de nec̃io: ⁊ negatiua de ineẽ non valet ſyllus ad cõ-cludendũ de nec̃io.igit̃ nec ecõtra ex ne-gatiua de neceſſario ⁊ affirmatiua de ineẽ ad cõcludendũ de nec̃io.aña apparet.per Ar.in littera. ⁊ ꝓbat̃.ↄñtia.q2 affirmatiua eqpotẽs eſt ad aſſimilandũ ſibi cõcluſionẽ ſicut negatiua. ¶ Scdo arguit̃ cõtra Ce ſare.q2 nõ ſeqtur.de neceſſitate nulluʒ albũ eſt nigrũ.ois homo eſt niger.poſito ꝙ ita ſit.igit̃ ois homo de neceſſi-tate nõ eſt albus.ꝓmiſſe ſũt vere:⁊ cõcluſio falſa.q2 quẽ-libet hoiem ↄtingit eſſe albũ. ¶ Tertio arguit̃ cõtra ca-meſtres.q2 nõ ſeqtur.ois planeta lucet.nulla luna de ne-ceſſitate lucet.igit̃ nulla luna de facto eſt planeta.maior eſt vera poſito ꝙ nullus planeta de facto eclypſet̃.⁊ mi-nor eſt vera.q2 poſſibile eſt lunam nõ lucere.vt patet in eclypſi:⁊ tñ concluſio eſt falſa: q2 oẽm lunam neceſſe eſt eſſe planetaʒ. ¶ Oppoſitũ arguit̃.per Ar.in iſto primo. ¶ In qõne ꝑmo videbit̃ qualr valeat mixtio de nec̃io: ⁊ de ineẽ in ſcda figura ſi negatiua ſit de neceſſario: ⁊ af-firmatiua de ineẽ.ſecũdo qualr valet in illa ſcda figura ⁊ ecõtra.⁊ tertio qualiter valet in tertia figura.

Quãtum ad ꝑmum notandũ.ꝙ ſi illa de neceſſa-rio ſit in ſenſu cõpoſito aut ẽt de modo negato non valet ſyllus in ſecũda figura.patet de illis de ſenſu cõpoſito per ſcdam rõnem ante oppoſitũ.⁊ de illis de mõ negato pʒ per quintã rõnẽ.⁊ ideo iſta mixtio ſi va leat ſolum valʒ ſi illa de neceſſario ſit in ſenſu diuiſo de modo affirmato. ¶ Scdo notãdũ.ꝙ in iſta mixtione dʒ ſupponi ꝙ negatiua de neceſſario que cũ hoc ꝙ eſt de ne-ceſſario eſt neceſſaria ↄuertitur ſimplr.in aliã de neceſſa-rio. ¶ Simil'r ꝙ vlis negatiua de nec̃io dato ꝙ ſit cõtin gens dum tñ ſubm ſupponat pro his que pñt eſſe conuer tit̃ ſimplr.in aliã de neceſſario:⁊ iſtius cã ꝑus fuit dicta. ¶ Iſtis ꝓmiſſis ponunt̃ concluſiones. ¶ Prima eſt.ꝙ ceſare ⁊ feſtino valent:dum tñ maior que eſt de nec̃io ſit neceſſaria vel ẽt cõtingens:dum tñ eius ſubm ſupponat pro his que pñt eẽ.ꝓbat̃.q2 tunc vlis negatiua per ſuppo ſitũ cõuertit̃ ſimplr.ac ſi eẽt de ineẽ:ideo reducit̃ ad pri-mã figuraʒ tam ceſare q̃ʒ feſtino oino ↄſilr ac ſi fieret ex premiſſis de ineẽ. ¶ Scda cõcluſio eſt.ꝙ ſi maior ſit de neceſſario:⁊ hoc ſit cõtingẽs:ita ꝙ ſubm ſupponat ꝓ his que ſunt:tũc nõ valet ceſare nec feſtino.ꝓbat̃ per inſtan tiã:q2 nõ ſeqtur.oẽ lucens ſuper noſtrũ hemiſperiũ nec̃e eſt nõ eſſe planetã.ois luna eſt planeta.igit̃ oẽm lunã ne-ceſſe eſt nõ lucere ſup nr̃m hemiſperiũ.ꝓmiſſe ſunt vere: ⁊ cõcluſio falſa.vnde poſito ꝙ ois planeta ſit ſub noſtro orizonte tunc maior eſt vera:ſuppoſito ꝙ eius ſubm ſup-ponat pro his que ſunt. ¶ Tertia concluſio eſt.ꝙ came-ſtres nullo modo valet ſiue negatiua de neceſſario ſit ne-ceſſaria ſiue ↄtingens.patet per inſtantiã.q2 non ſeqtur ois planta lucẽs ſuper nr̃m hemiſperiuʒ eſt ſol.oẽm lunã neceſſe eſt nõ eſſe ſolem.igit̃ oẽm lunã neceſſe eſt non lu-cere ſuper noſtrũ hemiſperiũ.ꝓmiſſe ſunt vere:⁊ ↄcluſio falſa. ¶ Quarta ↄcluſio.ꝙ ſi maior in cameſtres.ſ.de in-eẽ ſit neceſſaria hoc eſt de ineſſe ſimplr.tũc valet came-ſtres.aliter nõ.ꝙ ſic valet.ꝓbat̃.q2 ex oppoſito cõcluſio-nis ⁊ minori ſeqtur maiorem nõ eẽ neceſſariã:qđ eſt con tra poſituʒ aña.⁊ fiat ſyllus in cameſtres ſic.oẽ.b.eſt.a.⁊

iſta neceſſaria.omne.c.neceſſe eſt nõ eẽ.a.igit̃ omne.c.neceſſe eſt nõ eẽ.b.q2 ſi nõ ſeq̃t̃:detur oppoſitũ cõcluſionis .ſ.qõdã.b.põt eẽ.c.ꝛ ponat̃ in eẽ.ſ.quoddã.b.eſt.c.tũc ex minori que dicebat ꝙ oẽ.c.neceẽ eſt nõ eſſe.a.ſeq̃t̃ ꝙ nullum.c.põt eẽ.a.ꝛ tñ aliqđ.c.eſt.b.vt iam reſeruatũ eſt ex oppoſito ꝯclonis poſito in eẽ.igit̃ aliqđ.c.eſt.b.qđ tñ nõ eſt.a.ꝛ per ꝯñs aliqđ.b.non eſt.a.igit̃ maior que dicebat oẽ.b.eſt.a.non erat neceſſaria que tñ ponebat̃ eſſe neccia. ¶ Quinta ꝯclo eſt:ꝙ barocho valet eodẽ mõ ſicut cameſtres ꝛ aliter nõ.ita ꝙ in barocho ſeq̃tur ꝯcluſio de neceſſario ſi maior ſit de ineẽ ſimplr.ſed ſi maior ſit de ineſſe: vt nũc q̃litercũq3 fuerit minor de neceſſario:ſiue neceſſaria:ſiue cõtingens:non valet ſyllogiſmus.ꝛ hoc de p̃mo.

Quantum ad ſcđm notandũ.ꝙ in ꝓpoſitio non eſt dubiũ an ſequat̃ ꝯcluſio de ineẽ: q2 ex duab9 de ineẽ in oibus q̃tuor modis ſcđe figure valet ſyllus ad ꝯcludendũ de ineẽ.igit̃ ſi vna fuerit de ineẽ. ꝛ alia de neceſſario adhuc valebit ſyllus ad ꝯcludendu3 de ineẽ quecũq3 p̃miſſarũ fuerit de neceſſario.per illam regulã.Quicqd ſeq̃tur ad ꝯñs ſequit̃ ad antecedens.mõ ad iſtã de neceſſario ſeq̃tur illa de ineẽ. ¶ Scđm notandu3.ꝙ ẽt in ꝓpoſito nõ eſt dubium.an ex vna de neccio ꝛ alia de ineẽ ſequat̃ cõcluſio negatiua de neccio de mõ negato.quecũq3 p̃miſſaru3 fuerit de neccio ſiue affirmatiua ſiue negatiua.q2 ad p̃miſſas ſic diſpoſitas.ſeq̃tur concluſio negatiua de ineẽ.mõ ad negatiuã de ineẽ ſeq̃t̃ negatiua de neccio.ſicut ſeq̃t̃.nullu3.b.eſt.a.igit̃.b.de neccitate ẽ.a.igit̃ iſta eadẽ ꝯclo ſeq̃t̃ ad p̃miſſas:ad quas ſequebat̃ negatiua de ineẽ.nã ad q̃cũq3 ſeq̃t̃ añs ꝛ ꝯñs.ideo ſolum reſtat difficultas de negatiuis de neccio de mõ affirmato. ¶ De q̃b9 ponunt̃ ꝯclones. Prima eſt ꝙ ceſare ꝛ cameſtres nõ valẽt ſi affirmatiua ſit de neccio ad ꝯcludendu3 de neccio.ꝓbat̃ per iſtãtiã ꝯtra ceſare:poſito ꝙ deus nõ ſit creans. Nullu3 creans eſt deus.oẽm p̃mã cãm neccẽ ẽ eſſe deũ.igit̃ oẽm p̃mã cãm neccẽ eſt nõ eſſe creantẽ.premiſſe ſũt vere:ꝛ ꝯclo falſa. ¶ Scđo inſtat̃ contra cameſtres:poſito ꝙ nullus planeta luceat ſup̃ noſtrũ hemiſperiu3 niſi ſol.tũc arguit̃ ſic.oẽ qđ eſt lucẽs ſup̃ nr̃m hemiſperiũ de neccitate eſt ſol.oẽm lunã neceſſe eſt nõ eſſe ſolez.igit̃ oẽm lunã neceſſe eſt nõ lucere ſup̃ nr̃m hemiſperiũ.p̃miſſe ſũt vere:ꝛ ꝯclo falſa. ¶ Scđa ꝯclo eſt.ꝙ ceſare ꝛ feſtino valẽt ad ꝯcludendũ de neccio.ſi maior que eſt vlis ſit de ineſſe ſimplr.ꝛ minor de neccio.ꝓbat̃.q2 ꝑ cõuerſionẽ minoris de ineſſe ſimplr.fieret p̃ma figura.mõ dcm̃ fuit ꝙ in p̃ma figura valet mixtio ex maiori de ineẽ ſimplr.ꝛ minori de neccio ad ꝯcludẽdũ de neccio. ¶ Tertia ꝯclo eſt.ꝙ cameſtres ꝛ Barocho valẽt ad ꝯcludẽdũ de neccio.ſi maior ſit de neccio pro hĩs que p̃ñt eẽ:ꝛ minor de ineẽ ſit neccia.licz nõ de neccio.ꝓbat̃:q2 ex oppoſito cõcluſionis ꝛ maiori iterimit̃ neceſſitas minoris.vbi grã.in cameſtres ſyllus talis.oẽ.b.neceſſe eſt eẽ.a.nullũ.c.eſt.a. poſito ꝙ hec ſit neccia.igit̃ oẽ.c.neceſſe eſt non eẽ.b.q2 ſi nõ ſeq̃t̃ det̃ oppoſitũ ꝯclonis.ſ.qõdã.c.põt eẽ.b.tũc accipiat̃ maior p̃mi ſylli.ſ.oẽ.b.neceſſe eſt eſſe.a.ſm̃ iſtu3 ſenſu3.oẽ qđ põt eſſe.b.neceſſe eſt eẽ.a.Et tũc fiat ſyllus.oẽ qđ põt eẽ.b.neceſſe eſt eẽ.a.qõdã.c.põt eſſe.b.igĩ qõdã.c. neccẽ eſt eſſe.a.que ꝯ̃dicit minori p̃mi ſylli que dicebat ꝙ nullu3.c.eſt.a. ¶ Quarta ꝯclo.ꝙ ſi maior ſit de neccio ꝓ hĩs que ſunt nõ valẽt illi ſylli ad cõcludendum de neccio ſuppoſito adhuc ꝙ minor de ineẽ ſit neceſſaria.ꝓbatur ſuppoſito ꝙ planeta ſolus ſol luceat ſup̃ nr̃3 hemiſperiũ. tunc arguit̃ ſic.oẽm planetã lucentẽ ſup̃ noſtrũ hemiſperiũ neceſſe eſt lucere.nullu3 carens luce neceſſe eſt lucere.igit̃ omne carẽs luce neceſſe eſt nõ lucere.cõcluſio eſt falſa ſuppoſito ꝙ nulla luna nũc de facto eclypſata ꝑ interpoſitionẽ terre inter ſolem ꝛ lunam.ꝛ tñ maior eſt vera:q2 oẽm ſolez neceſſe eſt lucere.ꝛ ſimilr minor.ꝛ ſic ꝑ3 qualr in ſcđa figura affirmatiua premiſſa exñte de neccario ꝛ negatiua de ineſſe ſit ſyllus ad cõcludendu3 de neceſſario.ꝛ qualiter nõ.Et hoc de ſecundo.

Quantum ad tertium ponunt̃ due cõcluſiones. Prima eſt.ꝙ oẽs modi tertie figure valent ad cõcludendum de neccio.ſi maior ſit de neccio:ꝛ minor de ineẽ:ꝛ quattuor modi in q̃bus maior eſt vlis:ꝓbat̃ per ꝯuerſionẽ minoris:que eſt de ineẽ.q2 illa minore cõuerſa ſit p̃ma figura:ꝛ illi q̃tuor modi ſunt Darapti. Felapton Datiſi.ꝛ Feriſon.ſed alij duo modi.ſ.Diſamis ꝛ Brocardo ponunt̃ duplr.Uno mõ expoſitorie vt fiat ſyllus in Diſamis ſic.quoddã.b.neceſſe eſt eẽ.a.oẽ.b.eſt .c.igit̃ quoddã.c.neceſſe eſt eẽ.a.ꝓbat̃.ꝯñtia ſignãdo illud.b.de quo dr̃ in maiore ꝙ neccẽ eſt ip̃m eſſe.a.ꝛ arguit̃ ſic.hoc.b.neceſſe eſt eſſe.a.hoc idẽ.b.eſt.c.q2 in minori dicit̃ ꝙ oẽ.b.eſt.c.igit̃ quoddã.c.de neceſſitate ẽ.a.ꝛ habet̃ propoſitũ. ¶ Cõſimilr ꝓbaret̃.Brocardo ſignãdo ſubiectu3 maioris vt p̃us. ¶ Scđo iſti modi ꝓbãt̃.ꝑ ipoſſe: q2 ex oppoſito ꝯcluſiõis ꝛ maiore infert̃ oppoſitũ minoris:ꝛ fiat p̃mus ſyllus:vt p̃us in Diſamis.vt quoddam.b. neceſſe eſt eẽ.a.omne.c.eſt.b.igit̃ quoddã.c.neceſſe eſt eẽ .a.q2 detur oppoſitũ:ꝙ omne.c.põt nõ eſſe.a.quoddam b.eſt.c.vt dicebat̃ in minori.igit̃ quoddã.b.poſſibile eſt non eẽ.a.Et cõſimilr põt fieri in Brocardo. ¶ Scđa cõcluſio eſt iſta.ꝙ ſi maior ſit de ineſſe.ꝛ minor de neceſſario non valent modi tertie figure ad cõcludendũ de neceſſario:ꝛ q2 magis apparet de Darapti ꝛ Diſamis.ꝙ hõ diſpoſitio valet.igit̃ cõtra iſtos modos datur inſtãtia.p̃9 in Darapti.vbi maior eſt de ineẽ:vt nunc:vt ois deus eſt creans:poſito ꝙ ita ſit.oẽm deu3 neceſſe eſt eẽ p̃mã cãm. igit̃ quãdã p̃mã cãm neceſſe eſt eẽ creantẽ.p̃miſſe ſũt ve. ꝛ cõcluſio falſa. ¶ Scđo inſtat̃ vbi maior eſt de ineſſe: ſimplr arguẽdo ſic.ois ꝑs zodiaci exñs in oriente noſtro orit̃ nobis.hec ſemp̃ eſt vera.ſed ois pars zodiaci exñs in oriente nr̃o de neceſſitate eſt pars zodiaci.igit̃ aliq̃ pars zodiaci de neceſſitate erit nobis.p̃miſſe ſunt vere:ꝛ ꝯclo falſa.igit̃ talis diſpoſitio non valet.Et ſic patet q̃liter in tertia figura valeat mixtio ex vna de ineẽ:ꝛ alia de neceſſario.ꝛ hoc de tertio. ¶ Rõnes añ oppoſitũ ſũt ſolute ꝑ ꝯclones p̃mi articuli.Et ſic ſit dcm̃ ad q̃ſitũ. XXX.

Queritur 30mo.Utrũ ꝓpoſitiones de ꝯtingenti poſſint conuerti in oppoſitã q̃litatẽ.Arguit̃ p̃mo ꝙ nõ:q2 nõ ſeq̃tur.ꝯtingens eſt eſſe.igit̃ cõtingens eſt nõ eſſe. Nam ad iſtam.ꝯtingens eſt eſſe.ſeq̃tur per equipollentiam iſta.nõ neceſſe eſt nõ eſſe.ſed ad iſtã.ꝯtingens eſt nõ eſſe.ſeq̃tur iſta.nõ neceſſe eſt eſſe.ſed ad illa3. nõ neceſſe eſt nõ eſſe.nõ ſeq̃tur illa.nõ neceſſe eſt eſſe: vt ad iſtã.contingens eſt eſſe.ſequitur iſta.cõtingens eſt nõ eſſe. ¶ Scđo.nulla oppoſita p̃ñt ſtare ſil̃.ſed cõuertens ꝛ ꝯuerſa ſtant ſimul.igit̃ ꝯuertẽs ꝛ cõuerſa nõ ſunt oppoſita.ꝛ per ꝯñs nõ ſunt oppoſite qualitates. ¶ Tertio:q2 nõ ſeq̃t̃.ꝯtingit quoddã ens eſſe ſortẽ.igit̃ ꝯtingit quoddaz ens nõ eſſe ſortem:q2 añs eſt verũ:ꝛ ꝯñs falſu3.vnde hec eſt neceſſaria:quoddam ens nõ eſt ſortes. ¶ Oppoſitũ arguit̃.ꝑ Ar.in iſto p̃mo in tractatu de ꝯtingenti.

Nota ꝙ hoc nomen ꝯtingens capit̃ duplr.Uno mõ vt conuertit̃ cum poſſibili:ꝛ iſto mõ ſumẽdo oẽ illud eſt ꝯtingẽs qđ nõ eſt impoſſe:ꝛ ſic propoſitiones de ꝯtingenti nõ ꝯuertunt̃ in oppoſitã qualitatẽ.q2 nõ ſequit̃.deu3 ꝯtingit eſſe iuſtũ.igit̃ deũ ꝯtingit nõ eẽ iuſtu3. Alio mõ accipit̃ ꝯtingẽs prout reſtringit̃ ad poſſe nõ ne-

ceſſariū. ⁊ ſic ſumit Ar. ɔtingēs in iſto p̊. vbi dicit ꝙ ɔtingēs eſt quo nō exiſtē nec͞cio poſito in eē nullū ſeq̄t̄ ipoſſe.

Secundo nota ꝙ ꝓpoſitio de ɔtingenti pōt cōuerti dupl'r. Uno mō in oppoſitā q̄litatez: ita ꝙ de affirmatiua fiat negatiua manēte eodē ſubō ⁊ p̄ᵒ. Alio mō pōt ɔuerti ille de cōtīgēti ad vtrūlibet trāſponendo terminos ſicut ille de ineſſe.

Iſtis p̄miſſis in q̄ōne. p̊mo videbit̄ q̄liter ꝓpōnes d' cōtingēti ad vtrūlibet in ſenſu cōpoſito ɔuertūtur in oppoſitā q̄litatē. ¶ Scdo q̄liter ille in ſenſu diuiſo ɔuertunt̄ in oppoſitā q̄litatez. ¶ Tertio q̄liter ille in ſenſu compoſito cōuertunt̄ tranſponendo terminos. Et q̄rto q̄l'r ille in ſenſu diuiſo ɔuertūt̄ trāſponēdo terminos.

Quātum ad p̊mū p̊ma cōcluſio eſt iſta. ꝙ nulla ꝓpoſitio de ɔtingenti in ſenſu cōpoſito cōuertit̄ in oppoſitā q̄litatē ſeruata eadē q̄titate aītis ⁊ ɔñtis. ꝓbat̄ per inſtātiā: q2 nō ſeq̄tur. ɔtingit oē ens eē deuz. igit̄ ɔtingit nullū ens eſſe deū: q2 aīs eſt verū ſ'zm fidē. imo aliq̄n: ita erat. ſ. añ creationē mūdi: ꝙ oē ens fuit deus. ⁊ tñ cōcluſio eſt falſa. ⁊ impoſſi. ¶ Scdo pꝫ de vl'i negatiua: q2 hec ē v'a. ɔtingit nullū ens eē ſortē. nūc mortuo ſorte nullū ens eſt ſortes. ⁊ tñ hec eſt falſa. contingit oē ens eſſe ſortē. ¶ Tertio pꝫ de p̄ticulari affirmatiua ꝑ eandē rōnē ante oppoſitū. ¶ Quarto de p̄ticulari negatiua: q2 nō ſeq̄tur. ɔtingit quoddā ens nō eē deuz. igit̄ ɔtingit quoddā ens eſſe deum: q2 aīs eſt verū: ⁊ ɔñs falſum. nā hec eſt neceſſaria: ⁊ nō ɔtingens. quoddā ens eſt deus.

¶ Scda ɔcl'o eſt. ꝙ oīs ꝓpō de ɔtingenti pōt cōuerti in oppoſitā qualitatē mutata q̄ntitate aītis ⁊ ɔñtis: ita ꝙ de vl'i fiat particularis ⁊ ecōtra. ⁊ loquor de illis in ſenſu cōpoſito. ꝓbat̄: q2 ſeq̄tur ɔtingit oē. b. eſſe. a. igit̄ ɔtingit quoddā. b. nō eſſe. a. q2 iſte due ɔ̄dictōe. oē. b. eſt. a. ⁊ quoddaz. b. nō eſt. a. mō ſi vnū ɔ̄dictoriorū eſt ɔtingens ⁊ reliquū. ¶ Ex quo pꝫ. ꝙ p̄ticularis negatiua ɔuertit̄ in vl'ez affirmatiuā ⁊ ecōtra. ⁊ vl'is negatiua in p̄ticularem affirmatiuā ⁊ ecōtra. ¶ Scdo ſequit̄. ꝙ quelibet duo ɔ̄dictoria mutuo ſe inuicē conſequunt̄ huiuſq3 addito hoc mō ɔtingens. ⁊ hoc de p̊mo.

Quātum ad ſcdm notandū. ꝙ illarū de ɔtingenti in ſenſu diuiſo: quedā ē de mō affirmato: ⁊ q̄dam de mō negato. ¶ Tunc ponunt̄ ɔcluſiones. Prima eſt. ꝙ nulla ꝓpoſitio de ɔtingenti de mō negato ɔuertit̄ in oppoſitā q̄litatez. nec affirmatiua pōt cōuerti in negatiuā de mō negato. ꝓbat̄: q2 nō ſeq̄t̄. nullū hoīez. ɔtingit eſſe aſinum. igit̄ oēm hoīem ɔtingit eſſe aſinum. ¶ Itē nō ſeq̄tur oēm hoīem ɔtingit currere. igit̄ nullū hoīez ɔtingit currere: q2 aīs eſt verū: ⁊ ɔſequēs falſum. ¶ Scda ɔcl'o. ꝙ oīs ꝓpoſitio de ɔtingenti affirmatiua: ⁊ oīs negatiua de mō affirmato in ſenſu diuiſo: ɔuertit̄ i oppoſitā q̄litatē ſicut ſeq̄tur. oē. b. ɔtingit eē. a. igit̄ oē. b. contingit nō eſſe. a. ꝓbat̄: q2 ad iſtaz. oē. b. ɔtingit eſſe. a. ſeq̄t̄ iſta. igit̄ nullū. b. neceſſe eſt eē. a. per diffōnē ɔtingentis. Silr ad eādē ſeq̄t̄. igit̄ nullū. b. impoſſe eſt eē. a. per eādē diffōnē. mō ad iſtā. nullū. b. neceſſe eſt eē. a. ſequit̄. ꝙ oē. b. ɔtingit nō eē. a. Et ad iſtaz. nullū. b. impoſſe eſt eē. a. ſequit̄ igit̄ ꝙ oē. b. ɔtingit eē. a. igit̄ p̊ma implicabat vtranq3. ſ. tā affirmatiuā q̄ negatiuā. ⁊ ſic iſtaz ɔcl'onē Ar. intendit in iſto p̊mo. q̄ñ ponit ꝙ ille de contingenti conuertunt̄ in oppoſitā qualitatē. Et hoc de ſcdo.

Quantum ad tertiū. Prima ɔcl'o eſt iſta. ꝙ vl'is negatiua ⁊ p̄ticularis affirmatiua de cōtingēti in ſenſu cōpoſito ɔuertunt̄ ſimpl'r in terminis: ſumēdo ɔuerſionē penes dictū: ita ꝙ vl'is negatiua conuertit̄ in vl'em negatiuā: ⁊ p̄ticularis affirmatiua in p̄ticularē affirmatiuā. ꝓbat̄. q2 ſeq̄t̄. ɔtingit nullū. b. eſſe. a. igit̄ ɔtingit nullū. a. eē. b. q2 iſte due. nullū. b. eſt. a. ⁊ nullū. a. eſt. b. mutuo ſe inuicē ɔſequunt̄. igit̄ ſi vna eſt ɔtingēs ⁊ alia: al'r ex nec͞cio ſequeret̄ ɔtingēs. ⁊ eodē mō ꝓbabitur de p̄ticulari affirmatiua. Ex iſta ɔcl'one ſeq̄tur. ꝙ p̄ticularis affirmatiua ɔuertit̄ in vl'em negatiuā: ⁊ vl'is negatiua in p̄ticularē affirmatiuā. ꝓbat̄: q2 vl'is negatiua ⁊ p̄ticularis affirmatiua de ɔtingēti in ſenſu cōpoſito mutuo ſe inuicē ɔſequunt̄. vt pꝫ ex p̊mo articulo. igit̄ q̄cq̄d ſequit̄ ad vl'ez negatiuā. ſeq̄t̄ et̄ ad p̄ticularē affirmatiuā ⁊ econtra. ſed ad vl'ez negatiuā ſeq̄tur vl'is negatiua ɔuertēs vt ꝓbatū eſt. igit̄ illa eadē ſeq̄t̄ ad p̄ticularē affirmatiuam. ¶ Scda ɔcl'o. ꝙ vl'is affirmatiua de ɔtingēti ad vtrūlibet in ſenſu cōpoſito ɔuertit̄ in p̄ticularē affirmatiuā de poſſi. ⁊ in negatiuā aliā. p̊ma pars ɔcl'onis ꝓbat̄. q2 ad affirmatiuā de ɔtigēti ſeq̄t̄ affirmatiua de poſſi. ⁊ iſta affirmatiua de poſſi ɔuertit̄ in p̄ticularem affirmatiuā de poſſi: vt p̄us patuit. ſcda pars ɔcl'onis ꝓbat̄. p̊mo. non ɔuertit̄ in vl'ez: q2 hec eſt v'a: ɔtingit oēz lunā lucere: ⁊ tñ nulla ɔuertens ſequit̄ ex ipſa. q2 nec eſt nec͞ciū nec ɔtingēs nec poſſe oē lucēs eſſe lunā. nec in aliquā p̄ticularē. q2 hec eſt vera: oēz deū ɔtingit creare. poſito ꝙ deus nūc creet de facto. ⁊ tñ ſua ɔuertēs eſt falſa ſiue affirmatiue negatiue. q2 oē creās nec͞c eſt eſſe deū: que interimit q̄ālibet de ɔtigenti. ¶ Ex iſta ɔcl'one ſeq̄t̄. ꝙ p̄ticularis negatiua de ɔtingenti in ſenſu cōpoſito nō ɔuertit̄ in aliquā affirmatiuaz de poſſi. ꝓbat̄. vl'is eñ affirmatiua ⁊ particularis negatiua mutuo ſe ɔſequunt̄: vt patet ex p̊mo articulo. igitur in quacūq3 vna cōuertit̄ ⁊ reliqua. Et hoc de tertio.

Quantum ad quartū ſit p̊ma ɔcluſio eſt iſta. ꝙ nulla de ɔtingēti in ſenſu diuiſo: conuertit̄ in aliaz de ɔtingēti. ꝓbatur poſito ꝙ deus nūc ſit creās: tūc hec eſt vera: oēz deuz ɔtingit creare: ⁊ tñ q̄lib3 ɔuertēs iſtā eēt falſa de ɔtingēti. nā q̄libet creās de nec͞citate eſt deus. vt pꝫ ex aliis q̄ōnib9: que interimit illaz de ɔtingēti. ¶ Scdo patet ɔcl'o. de mō negato. q2 nō ſequit̄ nullū creās ɔtingit eē deū. igit̄ nullū deū ɔtingit eē creātē. q2 aīs eſt verū: ⁊ ɔñs falſuz. ¶ Scda ɔcl'o eſt iſta. ꝙ oēs de ɔtingēti ɔuertūt̄ in p̄ticularē affirmatiuā de poſſi exceptis illis de mō negato. ꝓbat̄. q2 ad affirmatiuas de ɔtingenti ſiue dictū ſit affirmatū ſiue negatuz ſequuntur affirmatiue de poſſi. mō q̄libet affirmatiua de poſſi ɔuertitur in p̄ticularē affirmatiuā de poſſi. ¶ Tertia ɔcl'o eſt. ꝙ nulla de ɔtingēti in ſenſu diuiſo ɔuertit̄ in vl'ez. ꝓbat̄. q2 hec eſt vera: oēm lunā ɔtingit lucere. ⁊ tñ q̄libet ſua cōuertēs eſſet falſa. q2 nec oē lucēs ɔtingit eſt lunaz. nec oē lucēs poſſe aut nec͞cium eſt eſſe lunā. ¶ Quarta cōcl'o. ꝙ nulla de de ɔtingēti in ſenſu diuiſo ɔuertit̄ in aliquaz negatiuā. q2 poſito ꝙ deus nūc ſit creās hec eſt v'a. oēz deū ɔtingit creare. ſeq̄t̄ iſta. oēm deuz ɔtingit non creare. ⁊ tñ hec eſt vera: oē creans de neceſſitate eſt deus que interimit q̄ālibet negatiuam que pōt eſſe ɔuertēs illius oēm deuz cōtingit creare: ⁊ hoc de q̄rto. ¶ Tūc ad rōnes ad p̊mā dico. ꝙ iſte equipollētie dant̄ de ɔtingēti ꝓ poſſe: ⁊ nō de ɔtingēti ad vtrūlibet. ¶ Ad ſcdaz ɔcedo. ꝙ nulla oppoſita pnt ſil' ſtare in veritate: loquēdo de oppoſitis contrarie vel cōtradictorie. mō cōuertēs ɔuerſa non ſunt oppoſite ſ'm veritatē. ſed ſoluz ſ'm qualitatez: eo ꝙ vna eſt affirmatiua ⁊ alia negatiua. ¶ Tertia fuit ſoluta p̊ius. Et hoc ad queſitum.

Qō. XXXI.

Queritur 3l'mo. Utrū ex ambab9 de ɔtingenti fiat bonus ſyllogiſmus. Arguit̄. ꝙ nō: q2 nō ſeq̄tur. contingit oē currens eſſe hoīem: ɔtingit oēm equuz eſſe currētē. igit̄ ɔtingit oēm equuz eſſe hoīez. p̄miſſe ſunt vere: ⁊ ɔcluſio falſa.

¶ Secundo arguitur in illis de ſenſu diuiſo poſito ꝙ nihil currat niſi homo. ⁊ tunc arguit̃ ſic: omne currens cõtingit eſſe hoiem: oẽm equũ cõtingit eſſe currentẽ. igitur oẽm equũ ꝯtingit eſſe hoiem. ¶ Oppoſitum arguitur. ꝑ Ar. in iſto p̀mo caplõ de cõtingenti.

Notandum ꝙ ex duabus de ꝯtingẽti ad vtrũlibet in ſenſu ꝯpoſito: vel ẽt ex duabus vel poſ̃i cõi nõ valet ſyll'us. q2 nõ ſeqtur. ꝙ ſi vtraqꝫ p̀miſſa ſit poſ̃is vel ꝯtingens ꝙ ꝑꝑ hoc ꝯcluſio ſit poſ̃is: imo opꝫ vltra addere in añte ꝙ vtraqꝫ p̀miſſa ſit poſ̃is: ⁊ vna alteri cõpoſ̃is. modo poſſibile eſt ꝙ due p̀miſſe ſũt ad ſe inuicẽ incõpoſ̃es: ⁊ tñ vtraqꝫ eſt poſ̃is: vt pꝫ in p̀mo argumẽto. ¶ Ex quo pꝫ qñ Ar. dat iſtã regulã. qñ ad. a. eſſe ſequit̃. b. eẽ. ad. a. eſſe poſ̃e ſeqtur. b. eſſe poſ̃e. ipſe itelligit per. a. copulatiuã factaꝫ ex duabus p̀miſſis. que non poteſt eẽ poſ̃is: niſi vtraqꝫ pars ſit poſ̃is: ⁊ oẽs ſimul ſint cõpoſſibiles: q2 aliter illa regula eſſet falſa.

Secundo nota ꝙ ex duabus p̀miſſis de poſ̃i non fit ſyll'us ad cõcludendũ de poſ̃i ſi ſubꝫ maioris ſumat̃ pro his que ſunt: ⁊ nõ pro his que p̃nt eẽ. vbi grã. nõ ſequit̃. oẽ currẽs põt eẽ hõ. oĩs equus põt eſſe currens. igitur omnis equus põt eſſe homo.

Iſtis p̀miſſis p̀mo ponũtur due ꝯcl'ones. deinde mouebũt̃ dubia. ¶ Prima ꝯcl'o eſt iſta. ꝙ q̃tuor modi p̀me figure valent ex duab' de poſ̃i ſumẽdo ſubm maioris pro his que p̃nt eẽ. ꝓbat̃. q2 oẽs illi modi tenent directe per dici de omni vel de nullo: vt patet explicando maiorẽ. Exemplũ in barbara. oẽ. b. põt eẽ. a. oẽ. c. põt eſſe. b. igit̃ oẽ. c. põt eſſe. a. iſte ſyll'us tenet directe per dici de oĩ: dũ tñ explicet̃ maior dicẽdo. oẽ qđ põt eẽ. b. põt eẽ. a. q2 directe fit ſumptio ſub ſubo dicẽdo. oẽ. c. põt eẽ. b. ⁊ ꝯformiter põt exẽplificari de alijs modis. ¶ Scđa concluſio. ꝙ in iſta figura nõ valet. aliq̃s modus ex ãbab' de ꝯtingenti: ſi illa de ꝯtingẽti ſumat̃ de modo affirmato in vtraqꝫ. ꝓbat̃. q2 illa diſpõ non valet ad ꝯcludẽdũ de poſſibili in qua eſt reperire terminos in qb' ſtat vl'is affirmatiua de nec̃io: ⁊ alios in qbus ſtat vl'is negatiua de nec̃io. Exẽplũ. ſumẽdo terminos in qb' nulli. oĩs hõ põt eẽ currens: vel ẽt non currẽs: oĩs equus põt eſſe currẽs vel etiã nõ currẽs. igit̃ oĩs equus põt eẽ hõ. non ſeqtur. imo ſtat vl'is negatiua de nec̃io. q2 oẽm hoiẽ neceſſe eſt non eſſe equũ. ſed termini qbus oĩ ſũt iſti. creãs deus p̀ma cã. ita ꝙ iſte terminus creans ſit mediũ: vt pꝫ exẽplũ intuenti. ¶ Tertia cõcluſio eſt. ꝙ q̃tuor modi ſecũde figure valent ex ambabus de poſ̃i in ſenſu diuiſo ad ꝯcludendum de poſ̃i ſumẽdo ſuba ꝓpoſitionũ pro his que p̃nt eẽ. ꝓbat̃. q2 in oĩbus modis ſecũde figure ex oppoſito cõcl'onis ⁊ maiori poteſt afferri oppoſitũ minoris. vbi grã. arguendo ſic. Nullũ qđ põt eẽ. b. põt eẽ. a. oẽ. c. poteſt eẽ. b. igit̃ nullũ. c. põt eẽ. a. q2 det̃ oppoſitũ ꝯcluſionis ꝙ aliqđ. c. põt eẽ. a. ⁊ iungat̃ cũ maiore arguẽdo ſic. Nullũ. b. põt eẽ. a quoddã. c. põt eẽ. b. igitur quoddã. c. nõ põt eẽ. a. que ꝯtradicit p̀miſſe maiori. ¶ Quarta cõcluſio. ꝙ ex duab' de poſ̃i pro his que ſunt in ſcđa figura fit ſyll'us ad ꝯcludendũ negatiuã de ineẽ: ⁊ nõ de poſſibili. ꝓbat̃. q2 ſeqt̃. oẽ qđ eſt. b. poteſt eẽ. a. nullũ qđ eſt. c. poteſt eẽ. a. igit̃ nullum. b. eſt. c. ⁊ poteſt probari per impoſ̃e ſicut i p̀cedenti cõcluſione. ¶ Quinta ꝯcluſio eſt iſta. ꝙ oẽs modi tertie figure valent ex duab' de poſ̃i in ſenſu diuiſo ad ꝯcludẽdũ de poſ̃i. ꝓbat̃. q2 omnes illi modi. ꝓbãt̃ per ſyll'um expoſitoriũ. vbi grã. in Darapti oẽ. b. põt eẽ. a. oẽ. b. poteſt eẽ. c. igit̃ quoddã. c. põt eſſe. a. q2 ſignet̃ aliqđ. b. de quo dicit̃ in maiore ꝙ ipm poteſt eſſe. a. tunc illud ideꝫ. b. eſt. c. q2 in minori dicit̃ ꝙ omne. b. eſt. c. igit̃ ſeq̃t̃ expoſitorie ꝙ aliqđ. c. eſt. a. ⁊ ita ꝓbat̃ de alijs modis. ⁊ dico notabiliter in ꝯcluſione ſumẽdo ſuba ꝑ his que p̃nt eẽ. q2 ſi ſumant̃ pro his que ſunt: tũc non valet ſyll'us: q2 non ſeqtur poſito ꝙ nihil ſit currẽs niſi aſinus. oĩs homo põt ridere. oĩs homo põt currere. igit̃ quoddã currens põt ridere: q2 ſumẽdo ſuba pro his que ſũt vtrobiqꝫ certum eſt ꝙ p̀miſſe ſunt vere: ⁊ ꝯcluſio falſa. Et oẽs dicte ꝯcluſiones que poſite ſunt de poſſibili p̃nt etiã poni de ꝯtingenti ad vtrũlibet. q2 ad iſtas de cõtingẽti ad vtrũlibet ſequũtur iſte de poſſibili. modo q̇cq̇d ſeqtur ad ꝯſequens ſeqtur. ad añs. patet igit̃ qualr̃ in tribus figuris fit ſyll'us de contingẽti ⁊ q̃liter non. Et hoc de p̀mo.

De ſecundo dubitat̃ de illa regula quã ponit Ariſto. in iſto caplõ. ſ. ꝙ cuiuſlibꝫ bone ꝯſequẽtie ſi antecedens eſt poſſibile ꝯñs eſt poſſibile. ¶ Reſpondet̃ p̀mo ꝙ non opꝫ. ꝙ ſi alicuius ſyllogiſmi p̀miſſe ſint poſſibiles ꝙ ꝓpter hoc illa cõcluſio ſit poſſibilis. q2 forte ille p̀miſſe ſunt ſibi inuicẽ incõpoſſibiles: vt arguũ fuit añ oppoſitũ. ¶ Scđo dico. ꝙ nõ valet. ꝙ ſi antecedẽs alicuius bone ꝯſequentie poſſit eſſe verũ: ꝙ ꝓpter hoc ꝯſequens poſſit eẽ verum. q2 iſta ꝯñtia eſt bona. oĩs ꝓpoſitio eſt affirmatiua. igit̃ nulla eſt negatiua. ⁊ tñ antecedens põt eſſe verũ ⁊ ꝯſeqñs impoſſibile eſt eẽ verũ. ¶ Tertio dico. ꝙ illa regula ſic intelligit̃. ꝙ ſi alicuius ꝯſequẽtie totale añs ſit poſſibile: ſic ꝙ oẽs ſue p̃tes ſint poſſibiles: ⁊ cuilibet altera compoſſibilis neceſſe eſt ꝙ ꝯſequẽs ſit poſſibile. vt ponit Ariſtoteles in iſto p̀mo. ¶ Secũdo dubitat̃ q̃liter iſta regula quã ponit ibidem ſit intelligenda. ſ. ꝙ poſſibili poſita in eſſe nullum ſeqtur impoſ̃e ⁊ apparet inſtãtia in multis vt in iſtis. in infinitũ poteſt ꝯtinuũ diuidi: ſortes curret in tẽpore futuro. ⁊ ſic de ſimilibus. ¶ Reſpondet̃ ad iſtud dubiũ ſm̃ diuerſitatẽ ꝓpoſitionũ: ꝙ ſi ꝓpoſitio ſit de p̃ſenti: ⁊ ponat̃ ineſſe ꝙ ſic ſit ſicut ꝓpoſitio ſignificat eſſe: tunc nullũ ſeqtur impoſſibile. ¶ Itẽ ſi ſit de p̃terito ⁊ ponat̃ ſic fuiſſe quomõ illa ſignificat fuiſſe: tunc nullũ ſeqtur impoſſibile ⁊ proportionabiliter de illa de futuro. que ſi ponat̃ ſic fore qualiter illa ſignificat fore. tunc ſi illa ſit poſſibilis nullũ ſeqtur impoſ̃e. verũ eſt tñ: ſicut patet ex ſol'one precedẽtis dubij: ꝙ non oĩa poſſibilia poſſunt ſimul poni ineẽ: ex eo ꝙ aliqua poſſibilia ſunt ſibi inuicẽ incompoſ̃ia. ¶ Et notandũ. ꝙ ponẽdo ꝓpoſitiones poſſibiles in eẽ: nõ ſemper debet retineri eadẽ forma terminoꝝ. imo quãdo vniuerſalis debet poni in eẽ per ſuas particulares: ⁊ hoc diuerſis tẽporibus. ⁊ aliquãdo loco ſubiecti debet ſumi ꝓnomen demonſtratiuũ. ⁊ ita diuerſimode ſm̃ exigentiã propoſitionis poſſibilis que debet poni in eẽ. ¶ Tũc rõnes ſunt ſolute per predicta. Et ſic patet quid ſit dicendũ ad queſitum.

Queſtio. XXXII.

Queritur 30me. Vtrũ ex vna de cõtingenti: ⁊ alia de ineſſe: valeat ſyllogiſmus. Arguit̃ p̀mo ꝙ non in barbara. q2 non ſequit̃ cõtingit omne currens eſſe hoiem. omnis equus eſt currẽs. igitur contingit omnẽ equũ eſſe hoiem. p̀miſſe ſunt vere: ⁊ concluſio falſa. ¶ Secundo arguitur cõtra ceſare. q2 non ſeqtur. omnẽ hoiem contingit non currere. omne riſibile currit. igit̃ omne riſibile contingit nõ eſſe hominẽ. ¶ Oppoſitũ arguitur. ꝑ Ariſtotilem in iſto p̀mo. ¶ In queſtione p̀mo videbit̃ de mixtione ex vna de cõtingenti ⁊ alia de ineſſe in p̀ma figura. ſecũdo in ſecũda figura. tertio in tertia.

Quantum ad p̀maꝫ ponunt̃ ꝯcluſiones. ¶ Prima eſt. ꝙ ex vna de ineſſe: ⁊ alia de cõtingenti in ſenſu cõpoſito non valet ſyllogiſmus. ꝓbatur per terminos in qbus omni ⁊ nulli. ⁊ ſunt termini in quibus

bus omnē deus:creās:pma cauſa.poſito de facto ꝙ deus ſit creās.tunc arguiť ſic.omne creans eſt deus:oēm pmā cām ↄtingit eſſe creātem.tñ cum iſtis ſtat ꝙ oīs pma cauſa eſt de neceſſitate deus.ſed termini in qbꝰ nulli ſunt currens homo equus.arguendo ſic.contingit omne currens eſſe hoiem.omnis equus eſt currens.poſito ꝙ ita ſit.cuʒ iſtis ſtat ꝙ omnē equū cōtingit non eſſe hominē.⁊ quātum ad iſtam concluſionē idem eſt iudiciū de illa de poſſibili:⁊ de illa de cōtingenti.¶ Secūda concluſio eſt.ꝙ ſi illa de ineſſe:ſit de ineſſe ſimpliciter:ex vna de ineſſe:⁊ alia de poſſibili in ſenſu compoſito ſit ſyllogiſmus ad concludendū de poſſibili in ſenſu cōpoſito.⁊ cauſa huius eſt:qꝛ illa de ineſſe ſimpliciter.qꝛ eſt neceſſaria eſt poſſibilis ⁊ cuilibet alteri poſſibili compoſſibilis.modo ſi ambe pmiſſe ſint ⁊ poſſibiles ⁊ compoſſes:neceſſe eſt concluſioneʒ eſſe poſſibilem.¶ Et notandū.ꝙ quantū ad iſtaʒ concluſionem differētia eſt inter iſtam de contingēti ad vtrūlibet ⁊ illaʒ de poſſibili.qꝛ ex vna de cōtingenti ad vtrūlibʒ:⁊ alia de ineſſe ſimpliciter:non ſequiť concluſio de contingenti ad vtrūlibet:ſed de poſſibili cōmuni:qꝛ ad illam de cōtingenti ad vtrūlibet ſequiť illa de poſſibili.modo qcquid ſequiť ad ↄſequēs:ſequiť ad aňs.¶ Deinde ponūtur.cōcluſiones de ſenſu diuiſo.Prima eſt.ꝙ q̄tuor pmi modi pme figure valēt ad ↄcludendū.ſi maior ſit de poſſibili:⁊ minor de ineſſe.pbať.qꝛ vel maior eſt de poſſibili pro his que ſūt:vel pro his que pñt eē.ſi pro his que ſūt:tunc ſyllogiſmus tenet imediate per dici de oī arguendo ſic.oē qd eſt.b.poteſt eē.a.omne.c.eſt.b.igiť omne.c.pōt eſſe.a.Si vō maior ſit de poſſibili pro his que pñt eē:tūc ad illam de ineē ſequeť illa de poſſibili.ſequiť.ꝙ adhuc fiet ſyllus pfectus ex maiore de poſſi pro his que pñt eſſe.⁊ minore de poſſi que ſequiť ad illam de ineē. Modo qcquid ſequiť ad ↄſequēs ſequiť ad aňtecedens.¶ Secūda ↄcluſio eſt iſta.ꝙ ſi maior ſit de ineē:⁊ minor de poſſibili nō valet ſyllus:qꝛ nō ſequiť in barbara.oē currēs eſt hō:oīs equus pōt currere.igiť oīs equus poteſt eē homo.qꝛ pmiſſe ſunt vere.⁊ cōcluſio impoſſi.¶ Scdo mō inſtať cōtra Celarēt.qꝛ non ſeqtur.nullum creans eſt deus.oīs pma cauſa pōt eſſe creans.igiť nulla pma cauſa poteſt eē deus.¶ Tertia cōcluſio eſt iſta.ꝙ ſi maior ſit de ineſſe:ſimplr.valet ſyllus.qꝛ ad illaʒ de ineē ſimplr.ſeqtur vna de poſſi pro his que poſſunt eē.vbi gra.ſeqtur.hec eſt neceſſaria.oīs homo eſt aial.igiť omne qd pōt eē homo pōt eē aial.mō ex maiori de poſſi pro his que poſſunt eē:⁊ minori de poſſi valet ſyllus vt pus patuit.igiť ex maiori de ineē ſimplr:⁊ minori de poſſi valet ſyllus.qꝛ qcqd ſeqtur ad ↄſequens ſeqtur ad antecedens.¶ Et iſta eadeʒ ↄcluſio pōt poni de ↄtingēti ad vtrūlibet:ſed tūc inferreť ↄcluſio de poſſi:⁊ nō de ↄtingēti ad vtrūlibet.Et hoc de pmo.

Quantum ad ſcdm ponunť concluſiones.Prima eſt.ꝙ mixtio ex vna de ↄtingēti:⁊ alia de ineē non valet in ſcda figura:q̄litercūqꝫ combinando illaʒ de ineē cum illa de ↄtingenti:ſiue illa de ineſſe ſit affirmatiua ſiue negatiua.probať.qꝛ eſt reperire terminos in qbus ſtat vlis affirmatiua de neceſſario.⁊ eſt reperire alios in qbus ſtat vlis negatiua de neceſſario.igiť talis diſpoſitio vaiʒ.ↄſequētia tenet in iſto pmo per totū:⁊ antecedens.pbatur.⁊ ſunt termini in qbus omni creās deus pma cauſa.qꝛ poſito ꝙ deus ſit creans arguiť ſic.oīs deꝰ eſt creans.omnē pmam cām cōtingit non creare.cū iſtis ſtat ꝙ oēm pmaʒ cām neceſſe eſt eē deuʒ. Iteʒ in ceſare ſuppoſito ꝙ deus nō creet:nullus deus eſt creās:omneʒ pmā cām ↄtingit eſſe creantē.cuʒ iſtis ſtat ꝙ oīs pma cā de neceſſitate eſt deus.⁊ eodē mō ſi maior ſit de ↄtingenti:ſed termini in qbus nulli ſunt:currēs:homo:equus:qꝛ ſi volumus ꝙ illa de ineē ſit affirmatiua:tūc debet poni ꝙ omnis hō ſit currēs arguēdo ſic.oīs hō eſt currēs.oēʒ equū ↄtingit eſſe currentē.cum iſtis ſtat ꝙ omnē equum neceſſe eſt nō eē hoiem.ſed ſi illa de ineſſe debet poni negatiua:tūc debet poni ꝙ nec hō nec equus currat.vt fiat ſyllus in eiſdē terminis:⁊ ſtabit vlis negatiua de neceſſario.¶ Secūda cōcluſio eſt iſta.ꝙ ex maiore de ineſſe ſimplr.⁊ minori de poſſi ſeqtur cōcluſio de poſſi.in q̄tuor modis ſcde figure:ita ꝙ ſic valet illa mixtio.pbatur per impoſſi.qꝛ in quolibet illoꝝ modorū ex oppoſito concluſionis cum maiore inferť oppoſitū minoris.vbi gra.in cameſtres ſit iſte pmus ſyllus.omne.b.eſt.a.hec eſt neceſſaria.omne.c.ↄtingit nō eſſe.a.igiť oē.c.ↄtingit nō eſſe.b.qꝛ ſi nō ſeqtur detur oppoſitū ꝙ quoddā.c.neceſſe eſt eē.b.tunc arguať ſic.omne.b.eſt.a.quoddā.c.neceſſe eſt eē.b.igiť quoddā.c.neceſſe eſt eē.a.que ↄtradicit minori pmi ſylli.Et ꝙ iſte ſyllogiſmus valeat patʒ:qꝛ pus dicebať ꝙ ex maiore de ineſſe ſimplr.⁊ minori de neceſſario in pma figura ſit bonus ſylls.⁊ per idem pōt probari in alijs modis.¶ Ex cōcluſione ſeqtur.ꝙ ex maiore de ineē ſimplr ⁊ minori de ↄtingenti ad vtrūlibet in ſcda figura ſit ſylls ad ↄcludendū de poſſi:qꝛ ex illa de ↄtingēti ad vtrūlibet ſeqtur illa de poſſi.¶ Secūdo pōt inferri nō ex cōcluſione:ſed ex pmo articulo ꝙ nō ſeqtur ↄcluſio de ↄtingenti ad vtrūlibet.pʒ qꝛ talis ↄcluſio nō ſequebať in cōſili diſpoſitione pme figure ad quā iſta reduciť.¶ Tertio ſeqtur.ꝙ vltra modos de poſſi in iſta mixtiōe pñt multiplicari modi de ↄtingēti ad vtrūlibet.qꝛ ſemꝑ loco affirmatiue pōt poni negatiua de ↄtingenti ad vtrūlibet.⁊ econtra ꝓpter eius conuerſionē in oppoſitā q̄litatē.¶ Tertia cōcluſio.ꝙ mixtio de ineē:⁊ de poſſi non valet in iſta figura ſi maior ſit de poſſi.q̄uis minor ſit de ineē ſimplr.probatur pmo in ceſare per terminos in qbus omni ⁊ nulli: ⁊ ſunt termini in qbꝰ omni.oriri pars zodiaci:⁊ ps zodiaci exiſtens in oriente.arguēdo ſic.oēm ptem zodiaci contingit nō oriri:oīs pars zodiaci exiſtēs in oriēte oriť.hec eſt neceſſaria.⁊ tñ cum iſtis ſtat ↄcluſio vlis affirmatiua ꝙ oēm pteʒ zodiaci exiſtentē in oriēte neceſſe eſt eſſe ptē zodiaci.ſed termini in qbus nulli ſunt lucere:luna:ſol:qꝛ oēm lunaʒ ↄtingit nō lucere.oīs ſol lucet.hec eſt de ineſſe ſimplr.cū iſtis ſtat vlis negatiua de necīo.ꝙ oēm ſolem neceſſe eſt nō eſſe lunā. ¶ Quarta ↄcluſio eſt.ꝙ mixtio de ↄtingenti ⁊ de ineē de modo negato nō valet.⁊ loquor de ↄtingenti ad vtrūlibet.⁊ ſunt termini qbus omni:deꝰ:omnipotēs:pma cā:qꝛ nullū omnipotentē ↄtingit eſſe pmaʒ cām.omnis deus eſt pma cā.cū iſtis ſtat ꝙ oīs deꝰ de neceſſitate eſt oipotēs:ſed termini in qbꝰ nulli ſunt pma cā lapis deus arguēdo ſic.nullū lapideʒ ↄtingit eē pmam cāʒ.oīs deus eſt pma cā.cū iſtis ſtat.ꝙ oēʒ deū neceſſe ē nō eē lapidē.¶ Quīta ↄcluſio.ꝙ mixtio de ineē:⁊ de poſſibili de mō negato valet.vbi g. Nullū.b.pōt eē.a.oē.c.ē.a.igiť nullū.c.pōt eē.b.qꝛ ſi ſubʒ maioris ſumať ꝓ his q̄ ſūt:tūc valet ad ↄcludēdū negatiuā de ineē:ſicut dicebať in pma figura.Si vō ſubʒ ſumať pro his que pñt eē.tūc maior ↄuertiť ſimplr.⁊ ad minorē ſeqť vna de poſſi:⁊ ſic ſit directe pꝰ figura:vt dicebať in pͦ articulo:⁊ ſic pʒ q̄r in 2a figura valeat mixtio ex vna de ↄtingēti:⁊ alia de ineē.⁊ hoc de 2o.¶ De 3o videať in textu.qꝛ ibi totū determinať.¶ Ad rōnes ſolute ſūt.Et ſic pʒ ad q̄ſitū.XXXIII

Queritur 33o.Utrū valeat mixtio de ↄtingēti ⁊ de neceſſario.Arguiť pmo ꝙ nō:poſito ꝙ planetaruʒ ſolus ſol luceat ſuper noſtrū hemiſperiū.tunc arguiť ſic.Oēm planetaʒ lucentem ſuꝑ noſtrū hemiſperiū neceſſe eſt eē

ſolem: oēm lunā ɔtingit eē planetā lucentē ſuper noſtruꝫ hemiſperiū: ꝛ tñ ɔcluſio que inferꝛ eēt falſa ſiue inferret de ineē: ſiue de necīo: ſiue de ɔtingenti: qꝛ nec lunā cōtingit nec neceſſe nec poſſibile eſt eē ſolem. igiꝛ talis diſpoſitio non valet. ¶ Scdo: qꝛ in Darapti ex vis ſeqtur falſū. igiꝛ illa ɔſequētia nō valet. ɔñtia vo eſt. añs ꝓbaꝛ. ſic arguendo. oēm deuꝫ ɔtingit creare. oēm deū neceſſe eſt eē. pmā cām. igiꝛ quādā pmā cām neceſſe eſt creare. ꝑmiſſe ſūt ve: ꝛ ɔclō falſa. ¶ Opm̄ arguiꝛ. p Ar. in iſto pmo.

Notandum ꝙ in ꝓpoſito nō eſt dubiuꝫ de ſenſu ɔpoſito: qꝛ ex vna de neceſſario in ſenſu cōpoſito. ꝛ alia de poſſibili. vel etiā de cōtingenti ſit ſyllus ad ɔcludendū ɔcloneꝫ de poſſibili. cuius cā eſt: qꝛ taꝫ illa de ɔtingenti ꝙ̄ illa de neceſſario eſt poſſibilis. qꝛ ad quālibet illaruꝫ ſeqtur illa de poſſi. cum igiꝛ illa de neceſſario cuilibet de poſſi ſit cōpoſſis neceſſe eſt ꝙ ex premiſſis: quarū vna eſt de neceſſario: ꝛ alia de ɔtingenti in ſenſu cōpoſito ſequaꝛ ɔcluſio de poſſibili: qꝛ ſi premiſſe ſint poſſibiles ꝛ ad inuicē cōpoſſes neceſſe eſt ɔcluſioneꝫ eſſe poſſibilē. Ideo ſoluꝫ dicendū eſt de ſenſu diuiſo. ꝛ idē in queſtione pmo videbiꝛ vbi in modo negato premiſſa negata hꝫ modū affirmatū. 2o qn̄ hꝫ modū negatum.

Quantum ad pmum ponunꝛ cōcluſiones de pa figura. Prima eſt. ꝙ ex maiori de poſſibili vel de cōtingenti ꝛ minori de neceſſario valent oēs ꝗtuor modi pme figure ad ɔcludendum de poſſibili vel de ɔtingenti ſcḋm exigentiā maioris: ita ꝙ ſi maior ſit de cōtingenti ad vtrūlibet dꝫ fieri ɔcluſio de cōtingenti ad vtrūlibet. ꝛ ſi maior ſit de poſſibili ɔcluſio debet fieri de poſſi. ꝓbaꝛ formādo ſyllūꝫ in barbara: omne. b. poteſt eē. a. omne. c. neceſſe eſt eſſe. b. igiꝛ oē. c. poteſt eſſe. a. qꝛ vel ſubm maioris ſumiꝛ pro his que ſunt: vl' pro his que pñt eſſe. ſi pro his que ſunt: ꝛ cū ad maiorē de neceſſario ſeqꝛ illa de ineſſe. tunc fiet ſyllus qui directe tenet per dici de omni vt patet explicando maiorem. verbi gratia. oē qḋ eſt. b. poſe eſt eſſe. a. omne. c. eſt. b. igitur omne. c. poſſibile eſt eē. a. Si vo dicaꝛ. ꝙ ſubiectuꝫ maioris ſumaꝛ pro his que pñt eſſe: tunc cum ad minorē de neceſſario ſeqꝛ vna de poſſibili. patet ꝙ ſyllogiſmus tenet directe per dici de omni explicando maiorē arguendo ſic. oē qḋ poteſt eſſe. b. poteſt eſſe. a. ſed omne. c. poteſt eſſe. b. igitur oē. c. poteſt eſſe. a. ¶ Secūda ɔcluſio eſt iſta. ꝙ ſi maior ſit de neceſſario pro his que pñt eſſe: ꝛ minor de poſſibili vel de contingēti. tunc oēs ꝗtuor modi pme figure valent ad ɔcludenduꝫ de neceſſario. ꝓbaꝛ. qꝛ oēs illi modi tenēt per dici de omni vel de nullo directe: qḋ patet ſi maior explicetur. vbi grā. oē. b. neceſſe eſt eſſe. a. omne. c. ɔtingit eſſe. b. igiꝛ omne. c. neceſſe eſt eē. a. qḋ patet explicādo maioreꝫ iſto mō. oē qḋ pōt eſſe. b. neceſſe eſt eē. a. oē. c. pōt eſſe. b. ꝛ tunc patet ꝙ ſyllus eſt euidēs. ¶ Tertia ɔcluſio eſt iſta. ꝙ ſi maior ſit de neceſſario ſolū pro his que ſūt. ꝛ minor de ɔtingenti vel de poſſibili non valet ſyllus. ꝓbaꝛ per inſtantiā in terminis. ꝛ ſunt termini planeta lucens ſup noſtrū hemiſperiū: ſol ꝛ luna: ꝛ fiat ſyllus ſicut arguebaꝛ in pma rōne ante oppoſitū. ꝛ hec de pma figura. ¶ Deinde de ſcḋa figura. pma ɔcluſio eſt ꝙ ſi vna ꝑmiſſarum ſit de neceſſario: ꝛ alia de ɔtingenti vel de poſſi: ꝛ ꝙ ſuba ſumanꝛ pro his que pñt eſſe: tūc oēs ꝗtuor modi ſcḋe figure valent ad ɔcludendū de necīo qcūqꝫ ꝑmiſſarū poſita ſit de necīo ſiue maior ſiue minor. ꝛ qlibet iſtoruꝫ modoruꝫ ꝓbaꝛ per poſe. vbi grā. in ceſare. pmo ſit maior de neceſſario arguēdo ſic. oē. b. neceſſe eſt non eſſe. a. oē. c. poſſibile eſt eē. a. igiꝛ oē. c. neceſſe eſt nō eſſe. b. qꝛ ſi non ſeqtur detur oppoſitū ɔcluſionis. ſ. quoddā. c. poteſt eſſe. b. tunc arguaꝛ in ferio ex maiore ꝛ oppoſito ɔcluſionis ſic. oē. b. neceſſe eſt non eſſe. a. quoddā. c. poſſibile eſt eē. a. igiꝛ quoddam. c. neceſſe eſt nō eē. a. que ɔtradicit minori pmi ſylli: que dicebat ꝙ oē. c. poteſt eē. a: ꝛ ꝙ iſte ſyllus vltimꝰ valeat: ꝓbaꝛ explicādo ſubm maioris pro his que pñt eſſe: qꝛ in ɔcluſione ponebaꝛ ꝙ ſuba deberēt ſumi pro his ꝙ̄ pñt eē. ¶ Scḋo ꝓbaꝛ ɔcluſio. ſi minor ſit de necīo: ꝛ maior de poſſi: qꝛ ex oppoſito ɔcluſionis cū maiore inferꝛ oppoſitū minoris. ꝛ patꝫ exemplū ſicut ſup̄us. ¶ Scḋa ɔclō eſt. ꝙ ꝑdicta mixtio in ſcḋa figura nō valet ad ɔcludenduꝫ de necīo: ſi ſuba ſumātur pro his que ſunt. ꝓbaꝛ per inſtātias in terminis: poſito ꝙ ſolus ſol de facto luceat ſuper nr̄m hemiſperiū: ꝛ tūc fiat ſyllus: qꝛ oēm planetaꝫ lucentē ſup nr̄m hemiſperiū neceſſe eſt nō carere luce. oēꝫ lunā ɔtingit carere luce. igiꝛ oēm lunā neceſſe eſt nō lucere ſup noſtrū hemiſperiū. vnde maior eſt va p caſuꝫ: ſi ſubm ſumaꝛ pro his que ſunt. ſilr minor eſt va: qꝛ luna pōt eclypſari. ꝛ tñ ɔcluſio eſt falſa. igiꝛ huiꝰ diſpō non valet. ꝛ hec de ſcḋa figura. ¶ De tertia figura ɔcluſio pma eſt: ꝙ ſi maior ſit de necīo: ꝛ minor de ɔtingēti vl' de poſſi. valēt oēs ſex modi tertie figure ad ɔcludendū de necīo: dūmō ſubm maioris ſumaꝛ p his que pñt eē: ꝛ oēs iſti modi ꝓbanꝛ per ſyllos expoſitorios. vbi grā. in darapti. oē. c. neceſſe eſt eē. a. oē. b. pōt eē. a. igiꝛ quoddā. b. neceſſe eſt eē. c. ꝙ ſit bonus patꝫ ſignando aliqḋ. c. qḋ virtute maioris neceſſe eſt eē. a. tūc hoc. c. de neceſſitate eſt. a. hoc. c. poſe eſt eē. b. igiꝛ quoddā qḋ pōt eē. b. neceſſe eſt eē. a. que eſt eadem cū ɔclone pmi ſylli. Nā ponebaꝛ in ɔclone ꝙ ſubm ɔclonis ſumereꝛ pro his que pñt eē: ꝛ hoc explicabaꝛ in ſyllo expoſitorio. Eodē mō poteſt ꝓbari de alijs modis. ¶ Scḋa ɔclō. ꝙ ſi maior ſit de poſi: vel de ɔtingenti. ꝛ minor de neceſſario. tūc oēs modi valēt ad ɔcludendum de poſi. ꝛ ꝓbanꝛ oēs per ſyllos expoſitorios. vbi grā. fiat ſyllus in darapti. omne. c. pōt eē. a. oē. c. neceſſe eſt eſſe. b. igiꝛ quoddā. b. pōt eſſe. a. qꝛ virtute maioris ꝛ minoris ſignetꝛ idē. c. qḋ pōt eē. a. ꝛ qḋ de neceſſitate eſt. b. ꝛ arguaꝛ ſic. hoc. c. pōt eē. a. hoc idem. c. de neceſſitate eſt. b. igiꝛ quoddā. b. pōt eē. a. ꝛ ɔſilr pōt ꝓbari in alijs modis huius figure. ¶ Tertia ɔclō ſit iſta: ꝙ ſi maior ſit de poſi: ꝛ minor de necīo nō valet ſyllus ad ɔcludendū de neceſſario. ꝓbaꝛ per inſtātias in terminis: ꝛ ſunt termini. Deus creās pma cā. arguēdo ſic. oēm deum poſe vel ɔtingēs eſt creare. oēm deuꝫ neceſſe eſt eē pmā cāꝫ. igiꝛ quādā pmā cām neceſſe eſt creare. certū eſt ꝙ premiſſe ſunt vere: ꝛ ɔ̄ falſa. Ideo talis diſpoſitio non valet. Et hoc de pmo.

Quantum ad ſcḋm. ſ. ꝙ valet iſta mixtio in modis negatiuis qn̄ ꝑmiſſa negatiua eſt de mō negato. ꝛ de hoc debēt ſupponi regule generales. ¶ Prima eſt. ꝙ ex duabus de mō negato nō ſit ſyllus. qꝛ ex puris negatiuis nihil ſeqꝛ. ¶ Scḋa: ꝙ ſi pma ꝛ in tertia figura nihil ſeqꝛ minore exñte de mō negato. ¶ Tertia: ꝙ in pma: ꝛ ſcḋa figuris nihil ſeqtur maiore pticulari. ¶ Iſtis preſuppoſitis ponunꝛ ɔclones de pma figura. ¶ Prima eſt: ꝙ ſi maior ſit de poſi: vel de ɔtingēti negato: ꝛ minori de necīo: ſit ſyllus in pma figura ad ɔcludenduꝫ de ɔtingēti vel de poſi de mō negato. ſcḋꝫ exigentiam maioris. ꝓbaꝛ. qꝛ oēs ꝗtuor modi pme figure ſūt ꝑfecti explicatis maioribꝰ. Nā ſi maior explicetꝛ ꝓ his que ſūt vel pro his que pñt eſſe: ſemꝑ ſit ſyllus ſūpta minore de ineē vel de poſi ɔformi maiori: qꝛ vtraqꝫ ſeqtur ad minorē de necīo. ¶ Scḋa ɔclō eſt iſta: ꝙ ſi maior ſit de necīo negato ꝓ his que ſūt: ꝛ minor de poſi vel de ɔtingēti non valet ſyllus. ꝓbaꝛ ꝑ inſtātias in terminis. poſito ꝙ tota luna nō ſit eclypſata. tunc hec eſt va. nulluꝫ qḋ eſt lucens neceē eſt eē infimū planetā. oēm lunaꝫ ɔtingit lucere. ꝛ tñ ɔcluſio eſt falſa: ꝙ oēm lunā poſe eſt eē planetā infimuꝫ.

ſmo valet lunã neceſſe eſt eẽ planetã infimuꝫ.ꝛ ſic pꝫ ꝙ nõ ſeqtur ɔcl'o de poſſi. ❡ Scđo ꝓbaᷓ.ꝙ nõ ſeqᷓ ɔcluſio de ɔtingenti poſito ꝙ nullus hõ currat:arguiᷓ ſic.nullũ qđ eſt currẽs neceſſe eſt ridere.oẽm hoieꝫ ɔtingit currere.tñ hec eſt falſa.nullũ hoieꝫ ɔtigit ridere. ❡ Tertia cõcluſio eſt.ꝙ ſi maior ſit de neceſſario negato pro his que pñte eẽ.ꝛ minor de poſſi vel de ɔtingẽti:tũc erit ſyllus ad ɔcludendũ de neceſſario.ꝛ iſta ɔcl'o ꝓbaᷓ per explicationẽ maioris in quolibet q̃tuor modoꝝ p[e] figure:qꝛ explicata maiore directe tenẽt illi modi ꝑ dici de nullo.vbi gr̃a.nullũ.b.neceſſe eſt eẽ.a.oẽ.c.põt eẽ.b.igiᷓ nullũ.c.neceſſe eſt eẽ a.vñ maiore ſic explicata.nullũ qđ põt eẽ.b.neceᷓ eſt eſſe.a.eſt ſyllus euidens.ꝛ minor directe ſumitur ſub maiori. ❡ Quãtũ ad ſcđaꝫ figurã ſit ꝑma ɔcluſio.ꝙ ſi ꝑpoſitio negatiua ſit de neceſſario negato:ꝛ affirmatia de poſſi vl' de cõtingẽti.nõ valet ſyllus:qꝛ põt dari inſtãtia arguẽdo ſic.nulla ꝑma cã de neceſſitate eſt creãs.oẽꝫ deũ ɔtingit creare.ꝛ tñ ɔcluſio negata eẽt falſa:qꝛ deuꝫ neceᷓ eſt eẽ ꝑmã cãꝫ. ❡ Scđa ɔcluſio eſt.ꝙ ſi negatiua ſit de poſſi negato pro his que pñt eẽ:ꝛ affirmatiua de neceſſario:tũc valet ſcđa figura ad ɔcludendũ de poſſi negato.ꝛ ꝓbaᷓ per impoſſe.vbi gr̃a.in ceſare.nullũ qđ poteſt eẽ.b.poſſe eſt eẽ.a.oẽ.c.neceᷓ eſt eẽ.a.igiᷓ nullũ.c.poſſe eſt eẽ.b.qꝛ ſi nõ ſeqᷓ:detᷓ oppoſitũ.ſ.quoddã.c.poteſt eẽ.b.tunc arguiᷓ ex iſta:ꝛ maiore premiſſa ſic. Nulluꝫ qđ poteſt eẽ.b.põt eẽ.a.quoddaꝫ.c.poteſt eẽ.b.igiᷓ quoddã.c.non põt eẽ.a.que ɔtradicit minori que dicebat ꝙ omne.c.neceſſe eſt eẽ.a. ❡ Tertia cõcluſio eſt iſta:ꝙ ſi negatiua ſit de poſſi negato ꝑ his que ſunt:tũc valet in ſcđa figura ad ɔcludendũ negatiuam de ineẽ.ꝛ ꝓbaᷓ per impoſſe. ❡ Quarta ɔcl'o.ꝙ talis diſpõ nõ valet ad ɔcludendũ de poſſi negato.ꝓbaᷓ per inſtantias in terminis:poſito ꝙ de facto tota luna ſit eclypſata:tũc arguiᷓ ſic.nullũ qđ eſt lucẽs põt eẽ luna.ois infimus planeta de neceſſitate eſt luna.igiᷓ nullus infimus planeta põt lucere certũ eſt ꝙ premiſſe ſunt vere:ꝛ ɔcluſio falſa.igiᷓ ꝛc̃. ❡ Quinta ɔcl'o.ꝙ ſi negatiua ſit de ɔtingenti ad vtrũlibet negato:ꝛ affirmatiua de neceſſario illa diſpõ nõ valet.ꝛ ſũt termini in qbus omni oipotens deus ꝑma cã.qꝛ nullũ oipotentẽ ɔtingit eẽ ꝑmã cãm.deuꝫ neceſſe eſt eſſe ꝑmã cãm.igiᷓ nulluꝫ deuꝫ neceᷓ eſt eẽ oipotenteꝫ.ꝑmiſſe ſunt vere:ꝛ ɔcl'o falſa.ꝛ inferior de poſſi:tunc ſtat vlis affirmatiua de neceſſario.ſꝫ termini in qb[9] nulli ſunt.deus chymera ꝑma cã arguendo ſic.nullã chymerã ɔtingit eẽ ꝑmã cãꝫ.ois deus de neceſſitate eſt ꝑma cauſa.cũ iſtis ſtat ꝙ nulla chymera eſt ꝑma cã:que interimit negatiuã de neceſſario. ❡ Tũc quãtũ ad tertiã figurã ꝑma ɔcluſio eſt:ꝙ ſi maior ſit de poſſi vel de ɔtingẽti negato:ꝛ minor de neceſſario:ſeqᷓ ɔcluſio de poſſi vel de ɔtingenti negato ſm exigentiã maioris. ❡ Scđa ɔcluſio eſt:ꝙ ſi maior ſit de neceſſario negato:ꝛ minor ſit de poſſi vel de ɔtingẽti:ſeqᷓ concluſio de neceſſario negato:ꝛ ambe iſte ɔcluſiones pñt ꝓbari ꝑ ſyllos expoſitorios:ꝛ ẽt ꝑ impoſſe. Ex quo pꝫ ꝙ in iſta figura modi negati in qbus ꝑmiſſa poniᷓ de ɔtingẽti pñt multiplicari vltra modos in qbus poniᷓ ꝑmiſſa de poſſi ex eo ꝙ loco negatiue põt poni affirmatiua ꝛ ecõtra.ꝛ h̃ de ſcđo. Rõnes ſũt ſolute ꝑ ꝑdicta. Et ſic pꝫ qđ ſit dicẽm ad iſta. Et hec ſufficiãt de mixtionib[9]. Qõ. XXXIIII.

Queritur 34[m].Utrum ois ſyllus fiat in aliq̃ triũ figuraꝝ. Arguiᷓ ꝑmo ꝙ nõ.qꝛ figura eſt debita ordinatio triũ terminoꝝ ſm debitaꝫ ſubiectionẽ ꝛ ꝑdicationẽ in duabus ꝑmiſſis.igitur quot modis põt fieri hꝫ ordinatio tot erũt figure.ſed q̃tuor modis diuerſis põt fieri hꝫ ordinatio.igiᷓ q̃tuor erũt figure.maior pꝫ ꝑ diffõnem figure.ꝛ minor ꝓbaᷓ.qꝛ vel medius terminus ſubijciᷓ i vtraq;:vel ꝑdicaᷓ in vtraq;.vel ſubijciᷓ i maiori ꝛ ꝑdicaᷓ in minori.vel ecõtra ꝑdicaᷓ in maiori:ꝛ ſubijciᷓ in minori. ❡ Scđo arguiᷓ.per Ar.in iſto ſcđo qui dicit ꝙ ſylli ex ypotheſi nõ reducunᷓ in predictas figuras. Tertio iſte eſt bonus ſyllus.ois hõ eſt rõnalis vel irrõnalis.ſed nullus hõ eſt irrõnalis.igiᷓ ois hõ eſt rõnalis.ꝛ tñ non fit in aliqua triũ figurarũ.qꝛ hic nõ eſt mediũ.vñ iſte terminus hõ.nõ eſt hic mediũ:cuꝫ ingrediaᷓ concluſionẽ.nec aliqs alter:cũ qlibet alter terminus ſumaᷓ ꝑciſe ſemel. ❡ Quarto arguiᷓ:qꝛ iſte eſt bonus ſyllus.nullũ nõ.b.eſt.a.nullũ.c.eſt.b.igiᷓ nullũ.c.eſt.a.ꝛ tñ nõ fit in aliqua triũ figurarũ.qꝛ nullus ideꝫ termin[9] poniᷓ in vtraq; ꝑmiſſa. Uñ in maiori ꝑmiſſa poniᷓ iſte terminus non.b.ꝛ in minori poniᷓ iſte terminus.b. ❡ Quinto arguiᷓ per vnũ ſyllꝫ quẽ ponit Ariſto.in ſcđo hui[9].ſ.cui nulli ineſt.b.huic omni ineſt.a.ſed nullũ.c.eſt.b.igiᷓ omne.c.eſt.a.ꝛ tñ non eſt in aliqua triũ figurarũ.qꝛ in qualibet earũ ſi aliq̃ ꝑmiſſaꝝ ſit negatiua ɔcluſio erit negatiua.ꝛ tñ non ſic eſt in ꝑpoſito. ❡ Sexto de ſyllis ex oppoſitis.vbi gr̃a.videns oẽm aſinũ currit.brunellus eſt aſinus.igiᷓ videns brunellũ currit.iſte ſyllo nõ fit in aliqua figurarũ.qꝛ medius terminus nõ ſubijciᷓ nec ꝑdicaᷓ in maiori:qꝛ ſolum eſt ꝑs ſubti. ❡ Septimo:qꝛ ſyllus ex oppoſitis eſt bon[9] ſyllus:vt patꝫ in ſcđo huius.vbi gr̃a. Nulla diſciplina eſt ſtudioſa ois diſciplina eſt ſtudioſa.igiᷓ nulla diſciplina ẽ diſciplina.ꝛ tñ nõ eſt in aliqua triũ figurarũ:qꝛ quelibet triũ figurarũ fit ad minus ex tribus terminis.ꝛ iſte ſyllo fit ex duobus tñ. ❡ Et per oẽs ꝑdictas rõnes põt ꝓbari ꝙ non omnis ſyllus fiat ex tribus terminis preciſe.qꝛ in quolibet dictoꝝ ſylloꝝ ſunt q̃tuor termini ad minus excepto ſyllo ex oppoſitis in quo ſũt tñ duo. Et cõfirmatur de ſyllo qui virtualiter eſt plures.vt vbi gr̃a. Oẽ.b.eſt.a.omne.c.eſt.b.ꝛ oẽ.d.eſt.c.igiᷓ omne.d.eſt.a.patet manifeſte:qꝛ iſti ſũt q̃tuor termini. ❡ Op[m] arguiᷓ.ꝑ Ar.i iſto ꝑ.

Ponuntur ɔcluſiones. Prima eſt:ꝙ non oportet ſyllum ypotheticũ fieri in aliq̃ triũ figurarũ.ꝛ vocaᷓ ſyllus ypotheticus:qui habet alteri vel ambas premiſſas ypotheticas.ꝓbatur.qꝛ in ſyllo ypothetico nõ eſt debita ſubiectio.ꝛ ꝑdicatio medij termini reſpectu extremoꝝ in premiſſis.igiᷓ ſyllus ypothetic[9] nõ fit in aliqua triũ figurarũ.ɔñtia tenet.qꝛ penes hoc attendunᷓ iſte figure:ꝛ aña apparet in ſyllo facto ex conditionalib[9] vel ex altera cõditionali. Itẽ pꝫ de ſyllogiſmo diuiſiuo ſicut argutum fuit añ oppoſitũ. ❡ Scđa ɔcluſio eſt iſta.ꝙ ſyllus ex ypotheſi nõ fit in aliqua triũ figurarũ.ꝛ hoc dico quantũ ad totalẽ ꝑceſſum. Ubi nota ꝙ differẽtia eſt inter ſyllum oſtenſiuũ:ꝛ ſyllũ ex ypotheſi.qꝛ vocaᷓ ſyllus oſtenſiuus:qui imediate infert cõcluſioneꝫ intẽtã.ſed vocaᷓ ſyllus ex ypotheſi qui imediate non infert cõcluſioneꝫ intẽtaꝫ:ſed vnaꝫ aliaꝫ ꝑmo. Et poſtea virtute alicuius ɔditionis ſuppoſite ex ɔcluſiõe que ꝑua inferᷓ:inferᷓ ɔcluſio ꝑncipaliter intẽta.ꝛ ponit Ariſtote. exemplũ vt ſupponam[9] ꝑmo ꝙ idẽ ſit iudicium de iſtis duabus. Zelorũ eſt eadẽ ptãs:ꝛ cõtrarioꝝ eſt eadẽ diſciplina.tunc ſi velimus ꝓbare ꝙ cõtrariorũ eſt eadẽ diſciplina debemus nos trãſferre ad ſyllandũ iſtam. Contrariorũ eadem eſt poteſtas.ꝛ tũc ex iſta vtute ſuppoſitiõis facte poſſumus inferre cõcluſionẽ intẽtam.ſ.ꝙ cõtrariorũ eſt eadẽ diſciplina. Iſtis determinatis.ꝓbaᷓ cõcluſio:qꝛ ſyllogiſmus ypotheticus nõ fit in aliqua triũ figurarũ dictarũ.ſꝫ qlibet ſyllus ypotheticus eſt ſyllus ex ypotheſi ſaltẽ vtualiter:vt pꝫ in ꝑdicto exemplo.qꝛ eſt idẽ ſicut argueretᷓ.ſi cõtrariorũ eadẽ eſt poteſtas eſt eadẽ diſciplina.ſed ɔtrariorũ eſt eadẽ poteſtas:vt ſyllogizatũ eſt oſtẽ

ſiue.igiť cõtrarioꝝ eſt eadẽ diſciplina que fuit cõcluſio
ꝑncipalr̄ intenta.❡ Tertia ↄcluſio.ꝙ ex terminis infini
tis pōt fieri ſylls̄ qui nō eſt in aliqua dictaruꝫ figuraruꝫ
triuꝫ.ꝓbatur.q꞉ vt patuit ꝑus ſuper iſto ꝑmo iſte eſt bo
nus ſyllogiſmus. Nullum non.b.eſt.a.nullum.c.eſt.b.igi
tur nullum.c.eſt.a.⁊ tamen non eſt in aliqua dictaruꝫ fi
guraꝝ.nec in ſecũda nec in tertia vt notum eſt.nec in pri
ma:q꞉ in maiori ſubycitur iſte terminus.nō.b.⁊ in mino
ri predicatur iſte terminus.b.ideo non eſt idem qđ ſuby
citur in vna ⁊ predicať in alia.verũ eſt tamẽ ꝙ iſte ſyllo
giſmus fit ad ſimilitudinẽ ꝑme figure.q꞉ idem ſubycitur
in maiori ⁊ predicatur in minori:licꝫ diuerſimode acce
ptum.q꞉ in minori infinite: ⁊ in maiori finite. Et eodem
modo dicitur ꝙ ex terminis obliquis vel modalibus in
ſenſu compoſito bene fit ſyllogiſmus ad ſimilitudineꝫ ꝑ
me figure vel alicuius aliaruꝫ:qui tamen non eſt in aliq̄
ipſorum.vt quando obliquus eſt diſtributus:⁊ non ſubie
ctum vel predicatum.ſed pars ſubiecti vel predicati.Si
militer quãdo in modalibus de ſenſu compoſito fit ſum
pto ſub dicto:⁊ non ſub modo:⁊ iſtorum exempla patue
runt in arguẽdo.❡ Quarta concluſio:ꝙ omnis ſyllogiſ
mus qui non eſt ex ypotheſi nec ypotheticus:ſꝫ fit ex ꝓ
poſitionibus cathegoricis cum terminis finitis ⁊ rectis:
ita ꝙ premiſſe non ſint modales:tunc omnis talis ſyllo
giſmus fit in aliqua dictarũ trium figurarum.probatur.
q꞉ ſolũ tribus modis poteſt fieri debita ordinatio reſpe
ctu extremorum ſm̄ ſubiectionem ⁊ predicationẽ.igitur
tres erunt figure:⁊ non plures.conſequẽtia tenet:q꞉ hoc
intelligimus per figurã.⁊ antecedens apparet:q꞉ vel me
dium ſubycitur in vtraq꞉:vel predicať in vtraq꞉:vel ſuby
citur in minori:⁊ predicatur in maiori: nec oportet illud
tertium membruꝫ ſubdiſtinguere ſicut arguebatur in ꝑ
ma ratione . q꞉ propter ſolam trãſpoſitionem non perue
nit diuerſitas alicuius premiſſe nec concluſionis:⁊ per cõ
ſequens nec diuerſitas figure. Et ideo concedendum eſt
iſtum ſyllogiſmum fieri in prima figura.omne.c.eſt.b.oẽ
b.eſt.a.igitur omne.c.eſt.a.q꞉ premiſſis tranſpoſitis eſt
manifeſte prima figura.❡ Quinta concluſio eſt:ꝙ exce
ptis predictis conditionibus omnis ſyllogiſmus qui non
eſt virtualiter plures ſyllogiſmi fit ex tribus terminis tã
tũ.videlicet ꝙ non ſit ypotheticus nec ex ypotheſi:⁊ ꝙ
non fiat ex propoſitionibus modalibus in ſenſu compo
ſito:nec ex terminis infinitis aut obliquis.probatur.q꞉ in
omni ſyllogiſmo vno ſunt preciſe due premiſſe.qđ patet.
q꞉ ſi plures ſumanť vel aliqua earuꝫ erit fruſtra vel erit
ſyllogiſmus virtualiter plures.❡ Secundo ſupponiť ꝙ
quelibet premiſſaruꝫ debet conuenire cum concluſione
in aliquo termino.probatur.q꞉ aliter eſſet impertinẽs ad
inferendum concluſionem gratia forme. ❡ Tertio ſup
ponitur ꝙ nulla premiſſa debet conuenire cum conclu
ſione in vtroq꞉.q꞉ iam eſſet petitio principy ex quo idem
probaretur per idem.Ex aliquibus ſequitur intentuꝫ.q꞉
ſi due premiſſe debent conuenire cum concluſione.que
libꝫ in aliquo termino.⁊ neutra duobus oportet ꝙ alter
iſtorum terminorum bis ſumatur ⁊ in nulla premiſſa:ni
ſi reſpectu vnius extremi:igitur preciſe erunt duo extre
ma : ⁊ vnum medium. ❡ Tunc ad rationes ſolute ſunt
preter iſtam de ſyllogiſmo ex oppoſitis de quo dicitur ꝙ
licꝫ ibi ſolum ſint duo termini differentes ſm̄ ſpeciem.at
tamen vnus illoꝝ ſumiť loco duoꝝ vt patebit in ſcđo.
Et ſic ſit dcm̄ ad q̄ſitũ. Qō. XXXV.

Queritur 35to.Utrũ propoſitio in qua reduplicatio additur ad ꝑdi
catum ſit falſa.⁊ inintelligibilis. Arguitur ꝙ
non ſit intelligibilis.q꞉ illud eſt intelligibile
de quo intelligiť aliud affirmari.ſed de tali ꝓpõne non
itelligiť aliud affirmari.igiť ⁊c̃.maior nota eſt.q꞉ nullus
affirmat aut negat : niſi id qđ intelligit.⁊ minor pꝫ.q꞉ de
tali ꝓpõne aſſeriť ꝙ ipſa ſit intelligibilis. ❡ Deinde ar
guiť.ꝙ talis ꝓpoſitio nō ſit falſa.pmo:q꞉ hec eſt vã:ſor.ẽ
riſibilis inquãtuꝫ hõ:⁊ tñ hic reduplicatio addiť ad ꝑdi
catũ. ❡ Itẽ hec eſt vera ſor.inquãtũ hõ eſt riſibilis.igiť
⁊ ſua ↄuertẽs eſt vera riſibile eſt ſor.inquãtuꝫ hõ:⁊ tñ hic
reduplicatio addiť ad ꝑdicatuꝫ. ❡ Tertio tot modis dř
ſm̄ ſe:quot modis diciť cã:vel etiã ſm̄ ꝙ.vt patet.5° me
taphy.ita ꝙ hec dictio ſm̄ ꝙ.pōt deſignare q̄cũq꞉ cãm:
ſed ꝑdicatũ ꝓpõnis pōt ſignificare cãꝫ in tali ꝑdicato:ſꝫ
ↄueniẽter addi dictio reduplicatiua vt dđo.Domus fit a
domificatiõe ſm̄ ꝙ domificatio:mõ iſta dictio ſm̄ ꝙ.eſt
reduplicatio. ❡ Quarto : q꞉ reduplicatio ſignificat ime
diationẽ ꝑdicati ad ſubꝫ.igiť ſicut ſubo pōt addi redupli
catio.ita ꝑ^{to}.ↄñtis tenet.q꞉ ſicut ſubꝫ pōt eſſe imediatum
ꝑ^{to}.ita ecõtra.imo q̄cũq꞉ ſunt imediata qđlibet illoꝝ eſt
imediatũ alteri. ❡ Quito:q꞉ ꝑ Ar.in iſto ꝑmo redupli
catio addẽda eſt maiori extremitati.ſꝫ maior extremitas
eſt ꝑdicatũ in ꝑma figura.igiť ⁊c̃. ❡ Oppoſitũ arguiť.ꝑ
Ar.in iſto primo caplo.frequenter in tertia parte princi
pali huius ꝑmi libri. ❡ In queſtione primo videbiť que
ſunt dictiones reduplicatiue.⁊ quid ſignificant.ſecũdo vi
debitur de queſito.

Quãtum ad ꝑmũ notandũ.ꝙ iſte dictiones ſunt
reduplicatiue inquantũ.ſꝫ ꝙ.in eo ꝙ.⁊
aliqñ hec dictio:vt.⁊ cõſiles. ❡ Scđo notandũ.ꝙ tales
dictiones reduplicatiue aliqñ accipianť ſpecificatiue:⁊
qñq꞉ reduplicatiue.Qñ vo talis reduplicatio ſumiť ſpeci
ficatiue:tunc deſignat aliquã ↄditionẽ vel aliquẽ moduꝫ
vel aliquẽ ſenſuꝫ ſm̄ quẽ ꝓpoſitio in qua poniť eſt vera:
que aliter nō eſſet vera.vbi gr̃a.dicẽdo ſic.oẽ ens inquã
tuꝫ eſt in ipſo deus eſt deus.vn̄ iſta ꝓpõ.oẽ ens eſt deus:
ſine ſpecificatione ſimplr̄ eẽt falſa.ſed q꞉ hec dictio inq̃
tuꝫ ſpecificat ad talez ſenſuꝫ:iõ illa ꝓpõ eſt falſa. ❡ Ite
ruꝫ.illa ꝓpõ eſt ſimplr̄:falſa.forma eſt mã:ſed pōt ſpecifi
cari ad aliquẽ ſenſuꝫ per reduplicationẽ ꝙ ipſa eſt vã:vt
dicẽdo forma ſm̄ ꝙ ꝑexiſtit gnõni in potẽtia eſt ipſa mã.
❡ Itẽ hec eſt falſa ens mobile eſt ſubm in libro phyſico
rũ.imo eſt ſubm totius ſciẽtie nãlis:ſed qñ ſpecificať per
reduplicationẽ ad ↄditiões gnãles motus:⁊ mobilis:tũc
iſta ꝓpoſitio eſt vera:vt dicẽdo.ens mobile ſm̄ ꝙ mobi
le eſt ſubꝫ in libro phyſicoꝝ. ❡ Item pōt exẽplificari de
iſta:hõ eſt ſylla:ſm̄ ꝙ iſte terminus hõ ſupponit ſimplr̄
vel mãlr̄:⁊ ſic patꝫ qđ deſignãt hõ dictiones qñ ſumunť
ſpecificatiue. ❡ Tertio ſciẽdũ.ꝙ ad ꝓpõnẽ reduplicati
uã multa ↄcurrũt.vbi gr̃a.dicẽdo.hõ inquãtũ aĩal eſt ſen
ſibile.ꝑmo eniꝫ ſubm ꝑncipale vt iſte terminus hõ.2°eſt
ꝑdicatũ ꝑncipale:vt iſte terminus ſenſibile.3°eſt illud ſu
per quo cadit reduplicatio.⁊ 4° eſt reduplicatio vna cuꝫ
copula. ❡ Tũc dico.ꝙ dictio reduplicatiua reduplicati
ue ſũpta:⁊ non ſpecificatiue deſignat ꝑmo imediationeꝫ
ꝑ^{ti} ꝑncipalis ad illđ ſup qđ cadit reduplicatio.⁊ qñq꞉ de
notat ↄuertibilitatẽ.exẽplũ ꝑmi.hõ inquãtuꝫ aĩal eſt cor
pus.vbi deſignať ꝙ iſta ꝑdicatio eſt imediata.oẽ aĩal eſt
corpus.per ꝑuationẽ alicuius itermedy inter ſubm ⁊ ꝑdi
catũ in linea ꝑdicamẽtali.Exemplũ ſcđi.homo inquãtuꝫ
aĩal eſt ſenſibile.iſte terminus inquãtuꝫ.deſignat ꝑcaſio
nem ⁊ cõuertibilitatẽ iſtoꝝ terminorum aĩal ſenſibile.
❡ Secũdo dictio reduplicatiua deſignat ꝑdicatuꝫ ꝑnci
pale dici de ſubto ꝑncipali.non imediate:ſꝫ mediãte ꝑdi
cato ſuper qđ cadit reduplicatio vt in predicto exemplo
deſignať ꝙ cauſa quare homo eſt ſenſibilis eſt ꝙ homo
eſt animal.ita ꝙ hoc predicatũ ſenſibile non diciť de ho

mine niſi ea rōne qua de ipſo dicit̄ hoc ꝑdicatū animal. ❡ Tertio reduplicatio deſignat illud ſuper qḋ cadit eſſe diſtributū vel ſaltē poſſe diſtribui reſpectu predicati ꝑn cipalis. ❡ Ex q̄bus pꝫ: ꝙ reduplicatio deſignat alietatē ſiue diuerſitatē principalis ab illo ſup quo cadit reduplicatio. Et ſic patet quid deſignat reduplicatio: ſiue ſumat̄ ſpecificatiue ſiue reduplicatiue. Et hoc de primo.

De ſecundo notandum ꝙ quidā ſunt termini cōes: qui pro vna ſola re ſupponūt ⁊ vnā ſolā rem deſignant. vt iſte terminus ſol phenix de⁹ ⁊ ꝯſimiles. ❡ Alij ſunt qui plura ſignificāt ⁊ pro pluribꝰ ſupponūt vt iſti termini. hō aīal ⁊ ꝯſiles. Et q̄ntū ſpectat ad ꝓpoſitū iſti termini differūt in hoc: ꝙ ex ꝑmis terminis qui. ſ. pro vna ſola re ſupponūt pōt formari affirmatiua ꝓpoſitio vera de ꝑdicato diſtributo affirmatiue: vt dicendo. q̄libet planeta eſt oīs ſol. vel dicēdo eēntia diuina eſt oīs ꝑſona diuina: ſed ex terminis qui pro pluribus ſupponūt. nō pōt formari ꝓpō affirmatiua vera de ꝑdicato diſtributo. vbi gr̄a. Iſta eſt falſa. oīs hō eſt oīs hō. vel etiaꝫ ſumēdo particulariter vel indefinite ſubm. ❡ Tunc ponunt̄ ꝯcluſiones. Prima eſt ꝙ ꝓpō in qua reduplicatio addit̄ ꝑdicato ꝑncipali eſt falſa ſuppoſito ꝙ fiat ex terminis qui pro pluribus rebus ſupponant. ꝓbat̄. q: dictio reduplicatiua deſignat illud ſup qḋ cadit reduplicatio eſſe diſtributū: vt pꝫ ex ꝑmo articulo. mō talis ꝓpō de ꝑdicato diſtributo affirmatiue eſt falſa. ſ. qn̄ fit ex terminis ſupponibilibus pro pluribus rebus. igit̄ ⁊c̄. ❡ Scḋo. q: reduplicatio deſignat alietatē ꝑdicati ꝑncipalis ab illo ſup qḋ cadit reduplicatio. igit̄ ſi ſit idem. iam deſignat falſitatē. ❡ Scḋa ꝯcluſio eſt iſta: ꝙ talis ꝓpō cuius ꝑdicato ꝑncipali addit̄ reduplicatio eſt intelligibilis. ꝓbat̄ per primam rōnem ante oppoſitū. ⁊ qn̄ Ariſtoteles dicit. ꝙ ipſa eſt intelligibilis: intelligit̄ ꝙ ipſa eſt intelligibilis vere ⁊ aſſertiue. vbi gr̄a. orō imꝑfecta: vt dicēdo apud villam eſt bñ intelligibilis: licet ꝑ ipſam nō cōprehendat̄ ſenſus verus vel falſus. ita pōt dici in ꝓpoſito. ❡ Tertio pōt dici: ꝙ illḋ ſup qḋ cadit reduplicatio ſe dꝫ tenere a parte ꝑdicati: ⁊ nō ſubti. ꝓbat̄. q: illud qḋ poſitū ante copulā propoſitiōis nō diſtribuit̄ ad diſtributū ſubti nō eſt ſubꝫ: nec pars ſubti. ſed dictio ſup quā cadit reduplicatio ꝑcedens copulā ꝓpōnis. nō diſtribuit̄ ad diſtributionē ſubti. igit̄ talis dictio non eſt ſubm. nec pars ſubti. q: ꝓpter hoc: qn̄ obliquus ꝑcedit rectū dicimus ſolū obliquū eſſe ſubm. eo ꝙ ſolus obliquus diſtribuit̄. ⁊ minor pꝫ. q: dicendo. oīs hō inquantū aīal eſt ſenſibile. ibi ſolū diſtribuit̄ iſte terminus. hō cuiꝰ ſignū eſt ꝙ ſub ipſo ſolo debꝫ fieri ſūptio: vt dicēdo ſortes eſt hō. igit̄ ſortes inq̄ntū aīal eſt ſenſibilis. Et ſic pꝫ: ꝙ nunq̄ addenda eſt reduplicatio ad ꝑdicatū ꝑncipalis. imo ſemper dꝫ eſſe diuerſitas predicati principalis ab illo ſup qḋ cadit reduplicatio. Et hoc de ſcḋo.

❡ Tūc ad rōnes ꝑma ſoluta eſt. ❡ Ad aliā concedo: ꝙ iſta eſt vera ſortes eſt riſibilis inquantū hō. ſed ibi reduplicatio nō addit̄ ad ꝑdicatū principale. q: iſte terminus riſibile vocat̄ ꝑdicatū ꝑncipale. ❡ Ad aliam dico: ꝙ iſta ꝯuertit̄ in iſtā. igit̄ qḋ inquātū eſt hō eſt riſibile ē ſortes. ❡ Ad aliam dico: ꝙ Ariſtoteles accipit hic iſtā dictionē ſꝫ ꝙ. ſpecificatiue: vt ſpecificat aliquē modū vel cōditionē vel circūſtātiā termini. ❡ Ad aliā. reduplicatio deſignat ⁊c̄. concedo ꝙ deſignat imediationē ꝑdicati ꝑncipalis ad illud ſup qḋ cadit reduplicatio: ⁊ nō eiuſdē ad ſeipſ: q: nō pōt debite cōprehēdi aliq̄s ſenſus ꝑ iſtā ꝓpōnē. ſortes eſt inq̄ntū hō ſuppoſito ꝙ h̄ vbū eſt nō reſoluat̄ vlterius i ſuū ꝑncipiū. ❡ Ad aliā ꝯcedo: ꝙ reduplicatio ſe dꝫ tenere a ꝑte maioris extremitatis. ⁊ ēt a ꝑte ꝑdicati. ſꝫ cū h̄ dꝫ eē diuerſitas illiꝰ ſup qḋ cadit reduplicatio ad ꝑdicatū ꝑncipale. Et ſic de iſta q̄ōne.

Q̄ō. XXXVI.

Queritur Utrū ex ꝓpōnibus modalibus alijs ab iſtis neceſſariū poſſibile contingēs fiat ſillīs. Arguit̄ ꝑmo ꝙ non ꝑ Ariſtotelē q non fecit mētionē de ꝓpōnibus modalibus factis aliquo alio mō. ❡ Scḋo. q: ſi ex modalibus de alijs modis fieret ſillīs maxime eſſet ex modalibus factis iſto mō ſcire. ſed hoc nō: q: non ſequit̄. ſcio oēm mulā eē ſterilē: hec eſt mula. igit̄ ſcio hāc mulā eſſe ſterilē: q: ſtāte veritate ꝑmiſſaꝝ poſſibile eſt ꝙ credā de iſta mula ꝙ ipſa ſit ſterilis. ❡ Tertio hoc maxime eſſet de iſto mō opinor. aut de iſto mō apparet. ſꝫ hoc nō: q: nō ſequit̄ demōſtrato ſorte qui apparet eſſe aſinus a remotis. hoc apparet mihi eſſe aſinus: hoc eſt ſortes. igit̄ ſortes apparet mihi eſſe aſinus. ꝑmiſſe ſūt vere. ⁊ ꝯcluſio falſa: qḋ ꝓbo: q: oēm hoīem opinor nō eſſe aſinū. ſortes ē hō. igit̄ ſortē nō opinor eſſe aſinū. ❡ Oppoſitū arguit̄. vbi eſt repire dici de omni ⁊ de nullo pōt fieri bonꝰ ſillīs: ſed in modalibus factis alijs modis a ꝑdictis eſt hoc reperire. igit̄. maior pꝫ: q: ꝑ dici de omni: ⁊ de nullo regulātur ſilli. ⁊ minor pꝫ: q: ſicut dicimus oēm hoīem ꝯtingit currere ita poſſumus dicere. oēm hoīem opinor currere. ⁊ ita de alijs modis. ❡ Scḋo arguit̄ ꝑ Ariſtotelē in ꝑmo poſterioꝝ. vbi dicit: ꝙ iducēs minorē poſt maiorē ſimul nouit ⁊ ꝯcluſionē. ita ꝙ intendit ꝙ ſi ꝑmiſſe ſunt ſcite vel note: ⁊ ꝯcluſio erit nota. Primo videbit̄ in q̄ōne q modi a predictis faciant ꝓpoſitiones modales. ſecundo qualiter ex eis ſillogizatur in ſenſu diuiſo. ⁊ 3° qualiter in ſenſu compoſito.

Quantum ad primum ꝙ oīs determinatio nata determinare totā ꝓpōnē pōt dici modus: ita ꝙ ſi illa determinatio pōt eſſe vnū extremū ꝓpoſitiōis reſpectu vnius ꝓpōnis mālr ſumpte: q̄ eſt ad extremū. tunc illa determinatio dr̄ modus: vt patꝫ: de iſtis modis. ſcio. opinor. dubito. apparet. ⁊ de ꝑticipijs ipſoꝝ: ⁊ de iſtis modis veꝝ falſuꝫ: ⁊ ſic de ſingulis. ❡ Scḋo notādū. ꝙ ſicut de modis ꝯſuetis: quedā ſunt modales i ſenſu cōpoſito: ⁊ q̄dā in ſenſu diuiſo: ſic etiaꝫ de iſtis modis. Nā modus ponit̄ vnū extremū ꝓpōnis: ⁊ ꝓpō mālr ſumpta ad tunc eſt ꝓpō in ſenſu cōpoſito: vt opinor. b. eſſe. a. ſed qn̄ modus eſt determinatio copule. tunc eſt in ſenſu diuiſo: vt. b. ſcio eſſe. a. ❡ Tertio notādū. ꝙ in iſtis modis multū differt ſenſus cōpoſitus a diuiſo quantū ad veritatē ⁊ falſitatē. verbi gr̄a. hec eſt ꝯcedēda. Scio omneꝫ mulā eſſe ſterilē. ⁊ tn̄ in ſenſu diuiſo iſta eſſet falſa. ſed tn̄ de iſto mō veꝝ nō eſt differētia ſiue ponat̄ in ſenſu cōpoſito ſiue diuiſo: ſed de iſto mō falſum eſt dicere: q: ſi dicatur. hec eſt falſa. omnis homo currit. ad hoc ꝙ iſta ſit vera ſufficit inſtantia in ſingulari iſtius propoſitiōis. omnis homo currit. ſed ſi poneretur in ſenſu diuiſo hoc nō ſufficeret: quia dicendo ſic. omnis homo falſe currit. denotat̄ ꝙ quelibꝫ ſingularis iſtius. omnis homo currit. ſit falſa. Et hoc de primo.

Quantum ad ſecundū prima concluſio eſt iſta: ꝙ in ꝑma figura ex maiori de aliquo dictorum modorum in ſenſu diuiſo ⁊ minori de ineſſe: ſequitur concluſio de eodeꝫ modo q ponebatur in maiore. verbi gratia. ſequitur. omne. b. opinor eſſe. a. omne. c. eſt b. igitur omne. c. opinor eſſe. a. vel etiam de dicto negato. omne. c. opinor non eſſe. a. ⁊c̄. ⁊ tenent iſti ſillogiſmi in virtute dici de omni. ❡ Secunda concluſio eſt: ꝙ ex ambabus ꝑmiſſis de mō. ſ. de aliquo dictorum modoꝝ non ſequitur concluſio de modo. quia non ſequitur ꝙ ſi premiſſe ſint dubie. ꝙ propter hoc concluſio ſit dubia.

Imo poſſibile eſt ꝙ ipſa ſit ſcita.puta per aliū ſillogiſmū. ¶ Itē nō ſequiť ꝙ ſi ꝑmiſſe ſint opinate: ꝙ ꝓpter h̄ cōcluſio ſit opinata. ¶ Et ſi querať veꝝ ad illas ꝑmiſſas ſequať aliq̄ de ineſſe. ¶ Rńdeť ꝙ ſic:ſi ille ꝑmiſſe ſint de h̄ mō ſcire:q: nihil ſciť niſi veꝝ.ſed de alijs modis nō.q: ad ꝑmiſſas de hoc mō opinatū vel creditū vel apparēs: nō ſequiť ꝯclō de ineſſe.eo ꝙ eque pōt appere vel opiari falſuꝫ ſicˉ veꝝ. ¶ Tertia ꝯclō ꝙ in illa figura ex maiore de mō negato.ꝛ minore de ineē in ſenſu diuiſo. ſequiť cōcluſio vere de ineē ſicˉ ſeqˉ. Nullū.b.opinor eē.a.oē.c.eſt a.igiť nullū.c.eſt.b.ꝛ pōt ꝓbari reducēdo ꝑ ipoſſe ad ꝑmā. ¶ Quarta ꝯclō ꝙ in tertia figura ex maiore modali in ſenſu diuiſo aliquo dictoꝝ modoꝝ:ꝛ minore de ineē ſeqˉ ꝯclō modalis de eodē mō:q pōebať in maiore. ꝛ oēs iſti modi ꝓbanť expoſitorie. ¶ Ex iſto ſeqˉ ꝙ ſi loco illi⁹ de ineē in minori ponať vła de hoc mō ſcire:ſeqtur idē ſicut ꝑus.q: ad illā de ſcire ſequiť de ineſſe:mō gcq̄d ſeqˉ ad ꝯńs ſequiť ad ańs. Sed ſi loco minoris ponať aliqˉs de alijs modis:nō valet ſill'ſ.eo ꝙ ad modales de illis modis nō ſequunť ille de ineſſe.ſicut nō ſequiť.b.opinor eſſe a.igiť.b.eſt.a.Et hoc de ſecundo.

Tunc de tertio prima ꝯcluſio eſt iſta.ꝙ ad q̄ſcunq3 ꝑmiſſas ſeqˉ aliq̄ ꝯcluſio ad eaſdeꝫ modificatas iſto mō ſcire ſequiť eadem ꝯcluſio.q: q̄libet ꝓpoſitio ſequiť ad ſeipſam modificatā iſto mō ſcire.ſicut ſequitur. Scio.b.eſſe.a.igiť.b.eſt.a.modo gcq̄d ſequiť ad ꝯńs ſeqˉ ad ańs:ꝛ in hoc eſt dřia iſtius modi ſcire ab iſtis modis opinor apparet ꝛ hꝫ: q: ad hō ꝑmiſſas de ꝑdictis modis nō ſeqˉ aliq̄ de ineſſe ex eo ꝙ eque pōt opinari falſum ſicut veꝝ:vt dictū fuit ꝑus. ¶ Scđa ꝯclō eſt iſta: ꝛ ſequiť ex ꝑcedēti ꝙ ad quaſcūq3 ꝑmiſſas ſequiť aliqua ꝯclō ad eaſdē modificatas iſto mō:veꝝ.ſequiť eandē.q: quelibꝫ ꝓpō ſequiť ad ſeipſam modificatā iſto modo veꝝ.ſed nō eſt ita de iſto modo falſuꝫ:q: nulla ꝓpō ſequiť ad ſe ipſaꝫ modificatā hoc modo falſum:imo ſequiť ſua ꝯdictoria. ꝛ iō ad quaſcūq3 premiſſas ſequiť aliqua ꝯclō ad ꝯdictorias ipſaꝝ modificatas hoc mō falſum ſequitur eandem. ¶ Tertia ꝯclō ꝙ ex ꝑmiſſis in ſenſu cōpoſito de h̄ mō ſcire nō ſequiť ꝯclō in ſenſu cōpoſito de eodē mō. ꝓbať. q: iſta regula eſt falſa:ſi premiſſe ſunt ſcite. igiť ꝯcluſio ē ſcita.primo. q: poſſibile eſt: ꝙ vna ꝑmiſſa ſciať ab vno ꝛ alia ab alio. ¶ Scđo.q: dato ꝙ ſcianť ab eodem ambe poſſibile eſt:ꝙ ꝯńa non ſciať eſſe bona.mō ꝯclō nō eſt euidentior q̄ꝫ ꝯńa:per quā ꝓbať. ¶ Item dato ꝙ ꝯńa ſciať eſſe bona:poſſibile eſt ꝙ ſciens premiſſas nō aduertat neceſſitatē ꝯńtie.ꝛ ſi ſic poſſibile ē ꝙ dubitet ꝯclonē. ¶ Et per illud ꝓbatur:ꝙ ex premiſſis de ſenſu ꝯpoſito de alijs non fit ſill'us ad cōcludendū de eodem mō:ſicut de iſtis modis opinor apparet ꝛ de ſimilibus. ¶ Tūc ad rōnes. Ad ꝑmā rńdeť.ꝙ Ariſtoteles omiſit ꝓpter breuitatem. ¶ Ad aliam dico:ꝙ ex maiore de hoc modo ſcire in ſenſu cōpoſito.ꝛ minore de ineſſe nō fit ſill'ſ ad cōcludēdūꝫ de hoc modo ſcire.lꝫ bene ad ꝯcludēdū de ineſſe. ¶ Ad tertiam dico:ꝙ de hoc modo opinor fit bonus ſill'ſ ſumēdo maiorem in ſenſu diuiſo ꝛ minorē de ineſſe.ꝛ ideo pōt concedi in iſto caſu ꝙ ſortē opinor eſſe aſinum ꝛ ſortē opinor non eſſe aſinum.ſed non ſequitur ꝯcluſio que inferť .ſ.ꝙ nō opinor ſortem eſſe aſinuꝫ. ¶ Ad iſtas poſt oppoſitum dico ꝯcedendo ꝙ ex eis bene fit ſillogiſmus ſi ordinenť eodē mō quo dictuꝫ eſt. ¶ Tunc ad auctoritates Ariſtotelis primo poſterioꝝ dico:ꝙ intelligitur ſic:ꝙ inducens minoreꝫ poſt maiorem ſimul nouit cōcluſioneꝫ. dum tamen ſciat ꝯſequētiā eſſe bonam.ꝛ aduertat ad neceſſitatem ꝯſequentie.aliter non oportet. Et ſic ſit dictuꝫ ad queſitum.

Queſtio. XXXVII.

Queritur Utrū ex terminis obliquis ꝛ infinitis pōt fieri ſill'us ſicut ex terminis rectis ꝛ obliquis. Et arguitur primo:ꝙ nō de terminis infinitis:q: ex illis non fit ꝯſimilř ſill'ſ:q̄ꝝ vna includat negatiuā: ꝛ alia nō.ſꝫ duaꝝ ꝓpoſitionum:quaruꝫ vna eſt de predicato finito: ꝛ alia de predicato infinito.illa que eſt de predicato finito nō includit negatiuā.ſed illa que eſt de ꝑdicato infinito includit negatiuaꝫ.igiť. ¶ Scđo ex terminis infinitis fit ſill'ſ arguendo per ambas negatiuas. ſed ex terminis finitis nō pōt fieri ſill'us arguēdo ex ambabus negatiuis.igiť. Maior ꝓbať.q: vt patuit prius:iſte ſill'us eſt bonus.nullū nō.b.eſt.a.nullū.c.eſt.b.igiť nulluꝫ. c.eſt a.ꝛ valet.q: ex puris negatiuis nihil ſequiť. ¶ Tertio arguiť de obliquis. nō ſequiť cuiuſlibꝫ hoīs aſinus currit. brunellus eſt aſinus hoīs.igiť brunellus currit.q: eſt poſſibile ꝙ ꝑmiſſe ſint vere ꝛ ꝯclō falſa. ¶ Oppoſitū arguiť per Ariſtotelem in iſto ꝑmo. qui approbat illos ſill'os ex obliquis.vt cuiuſcūq3 eſt diſciplina hoc eſt gen⁹.boni eſt diſciplina.igiť bonū eſt genus. Et poſtea dicit ꝙ eodem mō eſt ſillogizandū ex terminis infinitis ſicut ex terminis finitis. ¶ In q̄ōne ꝑmo vidēdū eſt qualiter ſillogizādūꝫ eſt ex terminis infinitis vel ex altero infinito.ſecundo q̄liter ex terminis obliquis.

Quantum ad primum prima ꝯclō eſt iſta.ꝙ oīs modus alicuius figure triū figuraruꝫ valens ex terminis finitis:valet etiā ex terminis īfinitis. vbi grā.in ꝑma figura.omne non.b.eſt non.a.omne.c.eſt non.b.igiť oē.c.eſt nō.a.ꝛ tenet directe ꝑ dici de oī. Item ſequiť.nullū nō.b.eſt.a.omne.c.eſt nō.b.igiť nulluꝫ.c. eſt a.ꝛ tenet directe ꝑ dici de nullo. ¶ Itē patet de ſecūda ꝛ tertia figuris. q: ille de terminis īfinitis ſimilř ꝯuertuntur illis de terminis finitis.igiť ſilli impfecti facti ex terminis infinitis eodē mō reducunť ſicut ſilli ex terminis finitis.vbi grā.iſta.nullum nō.b.eſt.a.ꝯuertiť in iſtā.nullū.a.eſt.nō.b.ita ꝓportionabilř de alijs ꝓportionibus fečtis ex terminis infinitis. ¶ Scđa ꝯcluſio eſt iſta: ꝙ aliquis modus ꝯtingit ſillogizare ex terminis infinitis. vel ex altero termino īfinito.q̄liter nō ꝯtingit ſillogizare ex ex terminis finitis.probať primo per Ariſtotelez in ꝑmo huius.vbi ponit iſtum ſillogiſmuꝫ eſſe bonum.cui nulli ineſt.b.ꝛč.mō iſte ſillogiſmus equipollet iſti. oē nō.b. eſt a.nullū.c.eſt.b.igiť oē.c.eſt.a.mō ſicut nō contingit ſillogizare ex terminis finitis.q: nunq̄ꝫ in terminis finitis poteſt inferri ꝯclō affirmatiua ꝑ aliquā ꝑmiſſam negatiuā. Secūdo. q: ex terminis infinitis vel ſaltem ex termino infinito ꝯtingit ſillogizare ex puris negatiuis:ſed hoc nō pōt fieri in terminis finitis:vt notū eſt.maior ꝓbať:quia ſequiť.nullū nō.b.eſt.a.nullū.c.eſt.b.igiť nullum.c.eſt.a. ¶ Item in ſecūda figura nullum.b.eſt non.a. nullum.c. eſt.a.igitur nullū.c.eſt.b. ¶ Item in tertia figura nulluꝫ non.b.eſt.a.nullum.b.eſt.c.igitur nullum.c. eſt.a. ꝛ pꝫ ꝙ ex altero termino finito concluditur vniuerſalř in tertia figura.ꝛ tamen huiuſmodi pōt fieri ex terminis finitis. ¶ Item ſequiť nullum.b.eſt.a.omne.c.eſt.b. igiť omne c.eſt non.a.ꝛ tamē nō pōt ſic argui.ex terminis finitis. ꝙ aūt illa ꝯńa ſit bona patet:q: ad predictas ꝑmiſſas ſequitur illa ꝯcluſio:nullum.c.eſt.a.ſed ad iſtam ſuppoſita conſtātia ſubiecti:ſequiť oē.c.eſt nō.a.ꝛ ꝯſtantia ſubiecti ponebať in minori q̄ñ dicebať.omne.c.eſt.b.igiť iſta ꝯcluſio. omne.c.eſt nō.a.ſequiť ad ꝑdictas ꝑmiſſas per illā regulam. Quicquid ſequiť ad ꝯſequens:ſequitur ad antecedens. ꝛ ſic pꝫ: ꝙ ꝯſimilř eſt ſillogizandum ex terminis infinitis ſicut ex terminis finitis:lꝫ nō ecōtra.

Quantum ad ſcdm eſt pma ꝯclo iſta: ꝙ ois modus alicuiꝰ figure valens ex terminis rectis pōt etiā valere ex altero obliquo poſito a pte ſubi maioris. vbi grā. in barbara ſequit̃. cuiuſlibꝫ hoīs aſinus currit. oē grāmaticū eſt hō. igit̃ cuiuſlibꝫ grāmatici aſinꝰ currit. ꝛ tenet directe ꝑ dici de oī: qꝛ ſubꝫ qḋ diſtribuit̃ in maiori pdicat̃ in minori. ꝛ ꝯſilr pōt exēplificari de aliqs modis pme figure: ſed de ſcda ꝛ tertia figuris. pꝫ. qꝛ ꝓpōnes de obliquo ſilr ꝯuertunt̃ ſicut ille de recto. ſ. vlis affirmatiua ꝛ particula. in affirmatiua in particularē affirmatiuā. ꝛ vlis negatiua in vlez negatiuā vt patuit pꝰ. igit̃ ſilli impfecti ſiūt eodē mō ex terminis obliqs ſicut ex rectis. qꝛ ꝯſilr reducunt̃ ad pmā figurā. ¶ 2ª ꝯclūſio ē iſta: ꝙ ex obliquis vel altero obliquo pōt fieri bonꝰ ſillꝰ dato ꝙ ille obliquus nō ſit ſit ſubm nec pdicatū: dū tñ ſit pars ſubi vel pdicati: qꝛ iſte eſt bonꝰ ſillꝰ. vidēs oēm aſinum currit. brunellus eſt aſinus. igit̃ vidēs brunellū currit: ꝙ iſte ſillꝰ ſit bonꝰ pꝫ: qꝛ eſt oro in qua qbuſdā poſitis aliud ab his que poſita ſunt de neceſſitate accidit eo ꝙ hec ſūt. igit̃ iſte ꝯceſſus eſt bonus ſillꝰ ꝑ locū a diuiſiōne: ꝛ aīs apparet: qꝛ iſte ꝯceſſus eſt neceſſaria ꝯn̄a a pluribus pmiſſis ad ꝯn̄e aliā a qlibet pmiſſaꝝ. ¶ 2ª predictus diſcurſus eſt ꝯn̄a neceſſaria ꝛ non entbimema nec inductio nec exēplum nec cōuerſio: aut ꝯn̄a ꝑ ꝯuerſionē: aut ꝯn̄a per equipollentiā: aut ꝑ ſubalternationē: ꝛ etiā ꝑ nominis expoſitionē. igit̃ eſt ſills. ¶ Cōtra iſtā ꝯcluſionē arguit̃. qꝛ ois bonus ſills ꝺꝫ fieri in aliqua trium figuraꝝ. ſed pdictus non vt notum eſt: qꝛ nec idem terminus ſubycit̃ in vtraqꝫ: nec predicat̃ vtraqꝫ: nec illud qḋ ſubycit̃ in vna predicat̃ in alia. ¶ 2º. qꝛ hic nō eſt maior extremitas nec minor nec medium. ¶ 3º. qꝛ iſte ſills ſit ex puris indefinitis: modo ex pluribus indefinitis vel particularibus nihil ſequit̃. ¶ 4º. qꝛ ois bonus ſills tenet in vtute dici de omni vel de nullo. ſꝫ iſte nō eſt hmōi: qꝛ in iſto nō diſtribuit̃ ſubm maioris: nec etiā minoris. ¶ Rñdet̃ ad iſta. Ad primā ꝯcedendo ꝙ non omnis ſillogiſmus ſit in aliqua trium figuraꝝ: qꝛ vt patuit in queſtione ſuper hoc multe erant exceptiones. ¶ Ad ſcdam dico. ꝙ iſte terminꝰ aſinus eſt hic medius: ꝛ iſte terminus brunellus: minor extremitas: ꝛ totum reſiduū ſe tenet a parte maioris extremitatis. ¶ Ex iſto ſequit̃ ꝙ non oportet in omni ſillogiſmo ꝙ mediū ſubyciat̃ in vtraqꝫ vel ꝙ pdicet̃ in vtraqꝫ. Imo ſufficit ꝙ ſit pars ſubi vel predicati: ꝛ ꝙ ſit ſubiectū vel predicatum alterius. ¶ Ad tertiam dictum fuit prius ꝙ in pluribus caſibus ex indefinitis pōt fieri ſillogiſmus: quoꝝ iſte eſt vnus in ꝓpoſito. ſ. quando fit ſumptio ſub parte ſubiecti vel predicati diſtributa. ¶ Ad rōnes. Prima probat ſcdam cōcluſionem primi articuli. Uerꝫ eſt tamē ꝙ prima ratio aſſumebat falſum: qꝛ dicebat ꝙ affirmatiua de pdicato infinito includit negatiuam. ſed affirmatiua: tunc de predicato finito non: mō hoc eſt falſum: qꝛ ſicut ad affirmatiuā de predicato infinito ſequit̃ negatiua de predicato finito. Ita etiam ad affirmatiuam de predicato finito ſequitur negatiua de predicato infinito: ſicut ſequit̃. b. eſt. a. igit̃. b. nō eſt nō. a. ¶ Ad quartam dico: ꝙ iſte ſillogiſmus nō valet: qꝛ nō fit debita ſumptio ſub ſubto ſiue ſub termino diſtributo: qꝛ ꝺꝫ fieri ſub iſto termino homo ſolū: ꝛ tñ fit ſub aggregato hoīs aſinꝰ. igitur ſills non valet. Et ſic ſit dictum ad queſitū. Et hec ſufficiant de primo.

¶ Expliciunt queſtiones primi libri priorum Doctoris ſubtilis.

¶ Incipit ſecundus Priorum Doctoris ſubtilis Joānis Scoti.

Circa ſcdꝫ librꝝ priorū qrit̃ pmo Uerꝫ ſills ex hypotheſi differat a ſillo oſtēſiuo. Arguit̃ pmo ꝙ non: qꝛ ſills eſt oſtenſiuus. igit̃ ois ſillus ex hypotheſi nō dit a ſillo oſtenſiuo. ꝯn̄a nota ē. ꝛ aīs appet īducēdo ī oībꝰ ſillis. vñ ſills ad ipoſſe ḋ quo minus appet ē oſtſiuus: qꝛ antecedit ꝯclōnē. ¶ 2º ois ſills ē ex hypotheſi igit̃ nō dit ab oſtſiuo. ꝯn̄a tꝫ: ꝛ aīs declaꝛ: qꝛ hypotheſis idē ē qḋ ſuppō. mō ois ſills ē ex ſuppōne. qꝛ ois ſills ſupponit termīos ꝛ ꝓpōnes ex qbꝰ integrat̃. ¶ 3º. ois ſills ptinēs ad aliquā ptātē de q̄ determinatū ē in 2º. eſt ex hypotheſi ſꝫ ois ſills oſtſiuꝰ ptīet ad aliquā illaꝝ ptātū: qꝛ qlꝫ ſillꝰ pōt ꝯcludere plēs ꝓpōnes: qꝛ pōt ꝯcluder̃ ſuā ꝛ ſibi equalētē. ¶ Oppoᵐ arguit̃ ꝑ Ari. tā in pꝰ qꝫ ī 2º hꝰ: q pōit ſepe dr̃iaꝫ īter ſillos oſtſiuos ꝛ ſillos ex hypotheſi. Difficultas qōnis nō ſtat niſi in qd noīs: vñ dicat̃ ſills oſtſiuus. ꝛ vñ ſillus ex hypotheſi. ꝛ ideo dicēduꝫ eſt pmo de oſtenſiuo. ſecundo de hypotheſi.

Quātum ad pᵐ notādū eſt. ꝙ aliqs ſills pōt dici oſtſiuꝰ duplr. Uno mō rōne illationis. ꝛ alio mō rōne pdicatiōis. ſi rōne illationis hꝫ duplr. Uno mō qꝛ īfert ꝯn̄e: ꝛ ſic qlibꝫ ſills dr̃ oſtſiuus. vt pꝫ ꝑ diffinitiōes ſilli. Alio mō qꝛ īfert ꝯn̄e de neceſſitate ꝑ illa q̄ poſita ſūt in pmiſſis ſine ſuppōne extriſeca. ꝛ ſic ſills ad ipoſſe nō diceret̃ oſtſiuꝰ: qꝛ ſuppōit ꝯdictoriā ꝯn̄is ꝓbāde. Alioꝰ dr̃ ſills oſtſiuus rōne pdicatiōis. hꝫ duplr ſicut prius. vnoꝰ qꝛ ꝓbat ꝯn̄e. ꝛ ſic petitio pncipy nō eēt ſills oſtſiuus: ſed hñ qlibꝫ alter ſills. 2ᵒ qꝛ ꝑ ea q̄ expꝛſſa ſūt in pmiſſis ꝓbat ꝯn̄e ſine alia ſuppōne q̄ nō ponit̃ in pmiſſis. ꝛ iſto mō ꝓpꝛie dr̃ ſills oſtſiuus. ꝛ ſic nec ſills ad ipoſſe nec ſillus ad trāſumptū dicet̃ oſtēſiuus: ꝛ hoc de pmo.

De ſcdo notandū ꝙ hypotheſis dr̃ q̄ſi ſuppō: ꝛ iō dicetur ſills ex hypotheſi nō eſt aliud q̄ꝫ dicere ſills ex ſuppōne. ¶ 2º notādū ꝙ q̄drupl̃r poteſt dici aliqs ſills ex hypotheſi vel ex ſuppōne. pmoꝰ qꝛ ꝓſuppōit aliḋ ad ſui formationē: ꝛ iſte modus ē iꝓpriꝰ. qꝛ ſic qlꝫ ſills dr̃ ex hypotheſi. qꝛ qlꝫ ſills ad ſui ꝯpōnē: ꝛ iterrogatio ꝓſupponit termios ꝛ ꝓpōnes. ¶ 2ᵒ dr̃ ſills ex hypotheſi qñ pter termios ꝛ ꝓpōnes ex qbꝰ cōpōit̃ ſills: ꝛ pter ea q̄ expmūt̃ in pmiſſis. ſ. pter figurā ſillogiſticā. ſeqt̃ aliḋ. ſ. aliq̄ ſuppō. vtute cuius ꝯn̄a ꝯn̄is ex pmiſſis appeat neccīa. ꝛ ſic nulla ꝯn̄a formalis diceret̃ ex hypotheſi. ꝛ loquor ad pñs de pª ꝯn̄e q̄ ꝺꝫ īferri ꝑ pmiſſas. qꝛ de ſcdaria ꝯn̄e ꝛ vltimata dicet̃ in alys duobꝰ modis. ¶ Tūc dico ꝙ ad iſtū modū reducunt̃ mlti ſilli. ꝑ ſills expoſitoriꝰ ꝛ ē ex hypotheſi: vt hꝫ. b. eſt. a. hꝫ. b. eſt. c. igit̃. c. eſt. a. qꝛ pter ea q̄ expꝛſſa ſūt in pmiſſis ꝛ pter formā ꝯn̄tie. ſeqt̃ alia ſuppō ad euidētez illationē ꝯn̄is ex pmiſſis. vꝫ. ꝙ ſubꝫ maioris poſſit diſtribui iſto mō. vꝫ. oē qḋ ē hꝫ. b. eſt. a. ¶ 2º ad iſtū modū reducunt̃ oēs modi triū figuraꝝ. qꝛ vltra formaꝫ ſillogiſticā expꝛſſaꝫ in pmiſſis in aliquo dictoꝝ modoꝝ reqrit̃ alia ſuppō ad euidētiā ꝯn̄tie. vt v. gra. ꝙ nllꝰ terminus ex quo ꝯſtituit̃ ſills ſuppōat appropꝛiate ꝑ aliq̄ re q̄ ē eadē cuiꝫ diuerſaꝝ reꝝ. ¶ 3º ad iſtū modū reducūt̃ plēs mixtiōes poſite ī pꝰ hꝰ. v. g. Ari. pōit ꝙ ex maiori de ineē ꝛ miori ḋ ꝯtigēti fit bonꝰ ſills. mō iſta ſuppō n̄ valꝫ. niſi ex illa ſuppōne ꝙ illa ḋ ineē ē ḋ ineē ſimpꝛ. qꝛ n̄ ſeqt̃. oē currēs ē hō. oēꝫ equū ꝯtigit currer̃. igr̃ oēꝫ equū ꝯtigit eē hoiem.

¶ Quarto ad iſtum modū reducit̄ ſill's quē ponit Ariſtoteles in ſecūdo huius. ſ. cui nulli ineſt. b. ⁊c. qui non tenet niſi ex ſuppoſitione ꝙ termini ſupponant pro alio. ⁊ cum hoc ꝙ termini ſint negatiue conuertibiles vt patebit poſtea. ¶ Quinto ad iſtum modum reducit̄ ſillogiſmus negatiuus ex terminis infinitis factus in alia qōne .ſ. nullū nō. b. eſt. a. oē. c. eſt. b. igit̄ nullū. c. eſt. a. q2 arguitur ex q̄ttuor terminis. igit̄ de forma nō valet niſi ex ſuppoſitione ꝙ mediū in p̄miſſis differat ſolū ſm finitū ⁊ infinitū: ita ꝙ in vna p̄miſſa accipiat̄ nullū infinite: ⁊ in alia finite. ¶ Sexto ad iſtū moduz pn̄t reduci oēs caſus per quos ponebat̄ ꝙ ex puris particularibus vel ex puris negatiuis pōt fieri ſill's. ¶ Tertius modus iſtoꝝ ex hypotheſi eſt qn̄ per aliquē ſill'm inferunt̄ due ɔclōnes. quaꝝ prima eſt vera: ⁊ ſcd̄a falſa: tunc valet ad primā ɔclōnem ſic ɔn̄a formalis. attn̄ ad inferēdū ſcd̄am ɔclōnez ⁊ vltimataz eſt indigentia ſuppōnis extranee: ſicut patet in ſillogiſmo ad impoſſibile p quem licet p̄ma ɔclō falſa inferatur formalr̄. attn̄ ad inferendū ſcd̄az opʒ ſupponere ɔ̄dictoriā illius ſcd̄e ɔclōnis ⁊ iſte modus eſt ꝓprius. ¶ Ex quo pʒ ꝙ idē ſill's q eſt oſtēſiuus ad vnā ɔclōnē eſt ex hypotheſi ad aliā: vt pʒ de ſill'o ad ipoſſe: q eſt oſtēſiuus ad p̄mā ɔclōnē. ſed eſt ex hypotheſi ad ſcd̄am. ¶ Quart' modus eſt qn̄ p aliquē ſill'm infert̄ p̄ma aliq̄ ɔclō v̄a que nō eſt p̄ncipalr̄ intēta: ⁊ poſtea v̄tute alicui' ſuppōnis infert̄ alia ɔclō vera p̄ncipalr̄ itēta. vbi gr̄a. volēs ꝓbare ꝙ ois hō eſt riſibilis: ſi trāſferat ſe ad ꝓbādū iſtā ſillogiſtice ꝙ oē aial rōnale eſt riſibile. ⁊ poſtea ex illa ꝓbata p illā ſuppoſitionē. Quicqd p̄dicat̄ de diffōne p̄dicat̄ de diffinito. tunc infert̄ ɔclō p̄ncipalr̄ intenta. ſ. ꝙ ois hō eſt riſibilis. ⁊ iſtū ſill'z vocat Ariſtoteles ſill'm ad trāſumptū: quia qn̄ debemus ꝓbare vnū trāſferemus nos ad ꝓbādū aliō. Ex quo virtute alicuius ſuppōnis iferimus intentum: ⁊ iſto mō pōt argui p oēs modos dialecticos: ⁊ ſic pʒ. vnde ſillogiſmus dicat̄ oſtenſiuus. ⁊ vnde ex hypotheſi. ⁊ p ɔn̄s pʒ quomō ab inuicem differūt. ¶ Tūc ad rōnes ſunt ſolute p diſtinctiōes. Et ſic pʒ de iſta qōne. Qō. II.

Queritur ſcd̄o. Utrū poſſe eſt ꝙ ex falſis ſequatur veꝝ: ⁊ non ex veris falſum. Arguitur ꝙ ex veris poteſt ſequi falſum. primo q2 ex poſſibilibus pōt ſequi ipoſſe. igit̄ ex veris pōt ſequi falſum. ɔn̄ia tenet: q2 ſic ſe hʒ poſſibile reſpectu ipoſſis ſicut veꝝ reſpectu falſi. añs ꝓbat̄. q2 ſicut oē currens ē hō. ois equus ē currens. igit̄ ois equus eſt hō. p̄miſſe ſunt vere: ⁊ tn̄ ɔclō eſt ipoſſibilis. ¶ Secūdo ex neceſſario pōt ſeq ɔtingēs. igit̄ ex veris pōt ſequi falſum. tenet ɔn̄a. q2 idē vr̄ eē iudiciū. ⁊ añs apparet. q2 q̄libet ɔditionalis eſt neceſſaria. ⁊ tamē aliquā ɔditionalē ſeq̄t̄ ɔtingēs. vbi gr̄a. ad iſtā. Si tu curris tu moueris: ⁊ tu curris. ſeq̄t̄ tu moueris. q̄ eſt ɔtingēs. ¶ Tertio ex veris ſeqtur falſum. igit̄ ex veris pōt ſequi falſum. ɔn̄ia tenet: q2 qcquid fiet hoc poſſe eſt fieri ⁊ añs. q2 ſeq̄t̄. ſortes currit. igit̄ ſoꝛ. mouet̄. ⁊ ſic mō vtraqꝫ vera ⁊ cras vtraqꝫ falſa. tūc ſemꝑ ad iſtaz. ſortes currit. ſeq̄t̄ ſoꝛ. mouet̄. ſed hec. ſortes currit. eſt vera. igr̄ ſemꝑ ad verū ſeqtur iſta. ſortes mouetur. ſʒ cras hec erit falſa. ſortes mouet̄. igit̄ ad veꝝ ſequit̄ falſuʒ. ¶ Quarto. q2 ex falſis ſeqtur veꝝ pʒ in lr̄a. igit̄ eſt ɔclō: q2 q̄tū veꝝ oppōit̄ falſo: tn̄ falſum ecōtra vero. ¶ Quinto arguit̄. q2 ex falſis nō pōt ſequi veꝝ. q2 ſecūda ɔn̄a nō valet in qua ſtāte cōſimili diſpōne ⁊ forma p̄miſſaꝝ eſt repire terminos in qbus omni ⁊ nulli. ſed p̄miſſis exn̄tibus falſis eſt reperire terminos in qbus vl'is affirmatiua eſt vera. ⁊ ſtāte eadē diſpōne eſt inuenire alios terminos in qbus ſtat vl'is negatiua ⁊c. igit̄ talis diſpō nō valet. q2 ſepe Ariſtoteles vtitur iſta regula in p̄mo huius. ⁊ minoꝛ ꝓbat̄. ⁊ ſunt termini in qbus oī. ois lapis eſt aial. ois hō eſt lapis. igit̄ ois hō eſt aial. ſed termini in qbus nulli ſunt arguēdo ſic. ois lapis eſt arboꝛ. ois hō eſt lapis. igit̄ nullus homo eſt arboꝛ. ¶ Sexto. q2 vnū oppoſitoꝝ nō ſequit̄ ad reliquū. q2 ſicut patet in iſto ſcd̄o ad idē ⁊ nō eē ſequit̄ idez. ſed veꝝ ⁊ falſum ſunt oppoſita. igit̄ ad falſuz nō ſequit̄ veꝝ. ¶ Se primo. q2 effectus poſitiuus debʒ depēdere a cā poſitiua. ſʒ ɔclō vera eſt effectus p̄miſſaꝝ: ⁊ falſum eſt priuatiuū. igit̄ ɔclō vera nō ſequit̄ ex falſis. ¶ Cōfirmat̄: q2 falſuʒ eſt nō ens. vt pʒ. 5° meta^cc^. mō nō ens nobilius eſt cauſa. ¶ Oppoſitum arguit̄ per Ariſtotelem in iſto ſecundo. Primo videndū eſt ſi ex veris ſequit̄ falſuz. ſcd̄o ſi econuerſo ex falſis ſequatur verum.

Quantum ad primū dico ꝙ difficultas hui' dependet ex diffinitionibus antecedētis ⁊ ɔſequētis ecōuerſo. ⁊ ideo recolende ſunt ille diffinitiones. vn̄ añs eſt ꝓpoſitio quam impoſſibile eſt eſſe verum ɔſequēte nō exn̄te vera: ipſis ſimul formatis. ſed ɔn̄s eſt vna ꝓpoſitio: quā ipoſſe ē nō eē verā: añte exn̄te v̄o ipſis ſimul formatis. ⁊ notabilr̄ addit̄ iſta clauſula. ipſis ſil formatis: q2 aliq̄ eſt ɔn̄ia bona in qua poſſibile eſt añs eſſe veꝝ. ⁊ tn̄ ipoſſibile eſt ɔn̄s eē veꝝ. vbi gr̄a. ſequit̄ ois ꝓpō eſt affirmatiua. igit̄ nulla ꝓpō eſt negatiua añs poſſe eſt eſſe veꝝ: ⁊ lʒ ɔn̄s ſit ipoſſe: tn̄ pōt eſſe veꝝ: añte ⁊ ɔn̄te ſimul formatis. ipoſſe eſt ꝙ añs ſit veꝝ qn̄ ɔn̄s ſit falſum: q2 pro q̄cūqꝫ mēſura añs eſt falſum: ſed ɔn̄ia eſt eo mō cōpoſita ex añte ⁊ ɔn̄te mediāte iſta ɔiūctione. igit̄ vel ſi aut alia equalēte. ¶ Tūc ponunt̄ ɔclōnes. Pria ē. ꝙ ex vero pōt ſeq falſum vel etiā in plurali ꝙ ex veris pōt ſeq falſum. ꝓbat̄ p vnā rōnē factā ante oppoſitū. q2 ex veris ſequit̄ falſum. igit̄ ex veris pōt ſeq falſuz ⁊ deducat̄ ſicut p̄us. ¶ Scd̄a ɔclō. ꝙ ipoſſe eſt ex veris ſeq falſum. ꝓbat̄. q2 iſta ɔn̄ia eſt bona. añs eſt veꝝ. igit̄ ɔn̄s ē veꝝ. igit̄ impoſſibile eſt ꝙ añte vero ſequat̄ ɔn̄s falſuʒ. ɔn̄a v̄a ē. ꝓbat̄ añs p diffōnē añtis ⁊ ɔn̄tis. Et iſte ɔclōnes nō repugnant. q2 p̄ma eſt in ſenſu diuiſo ⁊ ſcd̄a in ſenſu cōpoſito: ſicut iſte nō repugnāt. albū pōt eē nigrū. ⁊ ipoſſe eſt albū eſſe nigrū: q2 ambe ſunt ſimul vere. ¶ Tertia ɔclō que ſequit̄ ex p̄dictis diffōnibus eſt iſta. ⁊ ꝓbat̄ ſupra. ꝙ ex ipoſſibile ſeq̄t̄ qōlʒ. ꝓbat̄. q2 q̄libʒ ꝓpō ipoſſibilis eſt ꝓpō quā ipoſſe ē eē verā: igit̄ q̄libʒ ipoſſis ē ꝓpō quā ipoſſe ē eē verā: quolibet alio nō exiſtēte v̄o. ⁊ p ɔn̄s ad ipoſſe ſequit̄ qōlibet aliō ꝑ p̄dictas deſcriptiōes. ¶ Ex his pʒ ꝙ ipoſſe eſt ex veris ſeq falſuʒ. veꝝ eſt tn̄ ꝙ ɔ̄ predictā ɔclōnē pn̄t reduci q̄ſi oia ſubtia iſolubilia ⁊ obligatiōes quas dimitto ꝓpter breuitatem. Et hoc de primo.

Quantum ad ſcd̄m prima ɔclō eſt iſta: ꝙ ex falſis pōt ſeq veꝝ. ꝓbat̄. q2 ex ipoſſi ſequitur veꝝ. q2 ex ipſo ſeq̄t̄ qōlibʒ: ſʒ qōlibʒ ipoſſe eſt falſum. igit̄ ex falſo ſeq̄t̄ veꝝ. ¶ Scd̄a ɔclō ꝙ in barbara ⁊ celarent ex maioꝛe in toto falſa ⁊ minoꝛi vera nō pōt ſeq ɔcluſio vera. q2 ſi maioꝛ ſit in toto falſa ſua ɔ̄ria erit v̄a. igit̄ ex ɔ̄ria maioris vera: ⁊ minoꝛi q̄ etiā eſt v̄a: ſequit̄ ɔ̄ria ɔcluſionis. ¶ Tūc q̄ro veꝝ illa ɔ̄ria ɔclōnis ſit vera vel falſa. ſi vera ⁊ hec ɔclō ponebat̄ v̄a. igit̄ due ɔ̄rie erūt ſimul vere: qō eſt ipoſſe. ſi falſa. igit̄ ex p̄miſſis veris ſeq̄t̄ ɔclō v̄a. qō eſt ipoſſe: vt ꝓbatum eſt. ¶ Tertia ɔclō eſt iſta. ꝙ ex duabus p̄miſſis falſis ſiue in toto ſiue in pte ſiue ex vna falſa. ⁊ altera v̄a pōt ſeq ɔclō v̄a in quolʒ modoꝝ triū figuraꝝ exceptis barbara ⁊ celarēt: i qb' ex maioꝛi tota falſa ⁊ minoꝛi v̄a nō pōt ſeq ɔclō v̄a: ⁊ iſtā ɔclōnē ꝓbat Ari. exēplariter i q̄libʒ figura videat̄. ¶ Tūc ad rōnes ad p̄maʒ negat̄ antecedēs. nā in ſillo illo copulatiua facta ex

premiſſis eſt ipoſſibilis eo φ ptes ſue ſint icōpoſſibiles licet quelibet eaꝝ p ſe ſit poſſis. ¶ Ad ſcđam negat̃ añs. ad pbationē dico: φ ſi illa copulatiua ſortes currit. ⁊ ſortes mouet̃ ſumat̃ p añte ɔditiōali. tūc illa ɔditiōalis eſt falſa. ſʒ ſi iſta ppō. ſortes mouet̃. ſola ſit ɔñs: tūc ex illa cōditionali nō ſequit̃ φ ſortes mouet̃: ſʒ ſequit̃ ex copulatiua facta ex illa ɔditiōali ⁊ añte poſito in eē. mō illa copulatiua eſt ɔtingēs. qꝛ ſcđa ps eiꝰ eſt ɔtingēs. ¶ Ad tertiū dictū eſt. φ ſtante ſimul. ex veris pōt ſeqꝫ falſum. ⁊ ipoſe ē ex veris ſeqꝫ falſum. ¶ Ad quartū negat̃ ɔña. qꝛ lʒ ſilr ſe hēant ɔclō ad oppōnē: nō tñ ɔclō ad ɔñaʒ. ¶ Ad quītū. illa ɔña ⁊c. Dico φ illa regula dʒ ſic intelligi φ illa ɔña nō valet: in qua ex pmiſſis exiſtibus veris eſt repire terminos in qbus oī. ⁊ in qbus nulli. ⁊ ſic illa regula ē ipertinēs ppoſito de pmiſſis falſis vl̃ ex altera falſa. ¶ Ad 6ᵘᵐ dr̃. φ nō oīs ppō falſa oī vere oppōit̃. Idē etiā in nullis q̄ iplicāt ɔdictionē ex vno oppoſito iferr̃ reliquū. vt ſeqꝫ: tñ pr̃ ē. igit̃ nō tñ pr̃ eſt. ¶ Ad alia effectꝰ eſt ⁊c. Dicit̃ φ ɔclō va nō eſt effectus pmiſſaꝝ. ſʒ eſt effectꝰ aīe formātis premiſſas ⁊ ɔclonē: ſʒ pmiſſe ſint quodāmō inſtr̃a quibꝰ mediātibꝰ aīa deuenit in aſſenſuʒ ɔclonis. Itē dr̃ tunc φ pmiſſe falſe ſūt entia ita poſitiua ſicut pmiſſe vere. ¶ Ad ɔfirmationē. falſuʒ eſt nō ens: negat̃. niſi accipiat̃ valde iproprie iſte terminꝰ ens pro vno: ⁊ iſte terminꝰ nō ens p falſo quēadmodū ibidē accipiunt̃. Et ſic ſit dictū de iſta queſtione.

Queſtio. III.

Queritur tertio. Utꝝ ad vtrunqꝫ ɔdictorioꝝ poſſit ſequi idem. Arguit̃ φ ſic. qꝛ ad alteꝝ ɔdictoriorū ſequit̃ aliqđ neceſſariū. vt vbi grã ſeqꝫ tur. Deus eſt ſubā. igit̃ deus eſt. igit̃ illud ſequit̃ ad reliquū p illaʒ regulā. neceſſariū ſequit̃ ad quodlibet. ¶ Scđo. qꝛ in ſillogiſmo ex oppoſitis ad pmiſſas ſequit̃ vna ɔclo. igitur ad vtrūqꝫ ɔdictorioꝝ ſequit̃ idē. añs pʒ in iſto ſcđo. ⁊ ɔſequētia pbat̃: qꝛ pmiſſe ſilli ex oppoſitis ſunt adinuicē ɔdictorie. ¶ Tertio: qꝛ iſta diſiūctiua. ſortes currit: vel ſortes nō currit. ſequit̃ ad iſtā. ſortes currit: ⁊ cū hoc ſeqꝫ ad iſtā. ſortes nō currit. igit̃ ad ambo ɔdictoria ſequit̃ ideʒ. ɔña tenet: qꝛ iſte ɔdicūt. añs pbat̃: qꝛ quelibʒ ppō infert ſeipſaʒ cū q̄cūqꝫ alia in vna diſiūctiua: ⁊ hoc gratia forme. ¶ Oppoſitū arguit̃ p Ariſto. in ſcđo huius. vbi ponit φ ad idē eē: ⁊ nō eē nō ſequit̃ idē. mō duaꝝ ɔdictoriaꝝ vna ſignificat eē: ⁊ alia nō eē. igit̃ ad ambo ɔdictoria nō ſeqꝫ idē. ¶ In qōne p videbit̃ gñalr qualr vnū ſequit̃ ad reliquū. ⁊ ſcđo ſpālr exponet̃ regula Ariſto. ſ. φ ad idē eſſe ⁊ nō eſſe nō ſequit̃ idem.

Quantum ad primū notādū φ ɔña pōt ſequi ad añs: vel formalr vel ſimplr vl̃ vt nūc ſolū. tunc dr̃ ſequi formalr: qñ in oībus terminis eſt bona ɔña retēta ɔſimili forma arguēdi q̄ſtūcūqꝫ termini mutarent̃: ⁊ vocant̃ termini ſubā: ⁊ pdiᵗⁱ ppōnum: qꝛ preter ſubā ⁊ pdiᵗᵐ oīa alia dr̄r ptinere ad formā arguēdi: vt copula ɔiunctiōes ſincathegoremata ordo ⁊ numerus ppōnū ⁊ terminoꝝ vt dcm̃ fuit ſup primū. ¶ Sed tūc dicit̃ aliqđ ſequi ſimplr: qñ eſt neceſſaria ɔña añtis ad ɔñs in aliqbus terminis: lʒ nō valeat in oībus terminis retenta ɔſili forma arguēdi. Et qñ p mediū neceſſariū hʒ ɔña nō pōt fieri euidēs ⁊ formalis: ⁊ ſic iſta ɔña eſt bona. hō currit. igit̃ aīal currit: qꝛ ſit formalis p iſtud mediū. oīs hō eſt aīal. arguēdo in Diſamis. ¶ Sed tūc dr̃ ɔña ſequi vtruʒ nūc ſolū: qñ mediū p qđ ɔña ſit euidēs nō eſt neceſſariuʒ. ſed ɔtingēs. ¶ Tūc ponunt̃ ɔclones q̄ ſequunt̃ ex predicta diſtinctiōe. Prima eſt φ ad q̄llibet ppōnē que manifeſte iplicat ɔdictionē ſequit̃ formalr q̄libet alia: ſicut ſequit̃ ſortes currit: ⁊ ſortes nō currit. igit̃ tu es rome. pbatur: qꝛ ad dictā copulatiuaʒ ſequit̃ quelibet eius pars grã forme: tūc reſeruata iſta parte. ſortes nō currit. arguat̃ ex alia ſic. ſortes currit. igit̃ ſortes currit: vel tu es rome: qꝛ quelibet ppō infert ſeipſam formalr cuʒ qualibet alia in vna diſiunctiua: ⁊ vltra ſequit̃. ſortes currit vel tu es rome. ſed ſortes nō currit: vt reſeruatū fuit. igit̃ tu es rome: quod fuit pbatum per illā regulaʒ: ex diſiunctiuā cū ɔdictoria vnius partis ad reliquā parteʒ eſt bona ɔſequētia. ¶ Scđa ɔcluſio ad qōlibet ipoſſibile ſequit̃ quelibʒ alia ppō nō formalr: ſed ſimplr tñ. pbat̃. qꝛ p ſumptionem vnius ppōnis neceſſarie efficit̃ ɔña formalis. ſ. ſumendo ɔdictoriam illius ipoſſibilis que eſt neceſſaria. tunc eniʒ ex illis cōſtituit̃ copulatiua implicans ɔdictionē formaliter: ad quā formalr ſequit̃: quodlibʒ aliud p primā cōcluſionē. Et per eundē modum pbatur. φ ad quālibʒ ppoſitionē falſam: ſequit̃ quelibet alia bona ɔñtia vt nūc: qꝛ ſumpta ppōne falſa: vt tu curris: ad ipſam ſequit̃: qōlibet aliud vt nunc: qꝛ per aſſumptionē mediꝫ ɔtingentis. ſ. ſui ɔdictorꝫ: vt tu nō curris. efficit̃ ɔñtia formalis ad qōlibet aliud. per primaʒ ɔclonē. ¶ Ex iſtis ſequit̃ illa regula. φ neceſſarium ſequit̃ ad qōlibet: qꝛ quelibet propoſitio ſequitur ad impoſſibile. igitur ad cuiuſlibet ppoſitionis oppoſitum ſequit̃ oppoſitio impoſſibilis que eſt neceſſaria. ⁊ cum quelibet propoſitio ſit alicui oppoſitio ſequitur φ ad quālibet ppōnem ſequit̃ oppoſitū impoſſibilis. ſ. neceſſarium. ¶ Scđo ſequit̃. φ qōlibet veꝝ ſequit̃ ad quālibet ppōnem vel ſimplr: vel vt nunc: qꝛ ſi illud veꝝ ſit neceſſarium: tunc eſt ɔña ſimplex: ſed ſi ſit ɔtingens: tunc eſt ɔñtia vt nunc ſolum. pbat̃: qꝛ ad falſum ſequitur qōlibet ſaltem vt nunc: vt probatuʒ eſt. igitur ad cuiuſlibet oppoſitum ſequit̃ oppoſitio falſi. ſ. veꝝ. ⁊ cum quelibet ppoſitio ſit alteri oppoſitio: ſequit̃ φ ad quālibet ppoſitionē ſequitur veꝝ. per illam regulā. quādo ad antecedens ſequit̃ ɔſequens. ad oppoſitum conſequentis ſequitur oppoſitum antecedentis. iſta ſunt pmiſſa ppter ea que ſequent̃. Et hoc de primo.

Quantuʒ ad ſcđm prima ɔcluſio eſt. φ ad vtrūqꝫ ɔdictorioꝝ bene ſequit̃ idem ɔñtia ſimplici vel ɔñtia vt nunc. pbat̃ primo de ɔñtia ſimplici φ ad aliquam ppōnem neceſſariam ſequit̃ aliqua alia: vt ſua equipollens vel aliqua hēs illa eadem ſequit̃ ad ſuam ɔtradictoriam. qꝛ ſua contradictoria eſt impoſſibilis. modo ad impoſſibile ſequitur qōlibet: vt probatum eſt. ¶ Scđo patet de ɔſequentia vt nunc: qꝛ ad qōlibet verum ſequitur aliqua ppoſitio. ſ. vel idem verum vel ſibi equipollens ⁊ illud idem ſequitur ad ſuum cōtradictorium: qꝛ ad falſum ſequitur qōlibet ſalteʒ vt nunc. igitur. ¶ Scđa cōcluſio. φ ad vtrunqꝫ ɔdictorioꝝ ſequit̃ idē formalr vbi ɔſequens eſt diſiūctiua facta ex duabus cōtradictorijs. vt iſta. ſortes currit. vel ſortes non currit. pbatur. qꝛ ad ɔdictoriam talis diſiunctiue. ſequit̃ qōlibet gratia forme. igitur ad ɔdictoriam talis diſiūctiue ſequūtur ambo ɔdictoria. ɔñtia tenet ex primo articulo. igitur ad ambo cōtradictoria ſequit̃ formalr illa diſiunctiua. vbi gratia. cōtradictoria illius diſiūctiue eſt iſta. ſortes nō currit: ⁊ ſortes currit. ad quā formalr ſequitur φ tu es rome. ⁊ etiam φ tu non es rome. vt pbatum fuit. igit̃ ad oppoſituʒ ɔñtis. ſ. iſtius. tu es rome. ſequet̃ oppoſituʒ añtis. ſ. pdicta diſiunctiua. ⁊ cū hoc ad oppoſitū alterius ɔñtis ſequet̃ eadem diſiunctiua. igitur cuʒ ille ſint oppoſite ſequitur φ ad ambo oppoſita ſequit̃ idem. ſ. vbi ɔſequens eſt diſiūctiua facta ex duabus ɔdictorijs. ¶ Tertia ɔclo eſt iſta. φ ad ambo ɔdictoria ſequit̃ idē formalr. ſi altera pars ɔdictorioꝝ implicet manifeſte ɔdictionez. pbatur.

q: ad illā ↄdictoriaꝝ que nō īplicat ↄdictionē aliqd ſeqꝫ formalr.ſ.ipſamet vel ſibi eqpollēs vel ↄuertēs.ꝛ illa eadē ſeqtur ad aliā partē.q: alia ps implicat manifeſte ↄdictionē ꝛ ad talē ſequiꝫ qðlꝫ gr̄a forme.vt ꝓbatū fuit p̄uoꝛ igiꝫ. ⸿ Quarta ↄcluſio eſt. ꝙ iſti duab⁹ ↄditiōibus circūſcriptis nūq̄ʒ ad vtrūq̄ʒ ↄdictorioꝝ ſeqꝫ idē formalr.igiꝫ vna ↄdictio ē.ꝙ ↄña nō ſit vna diſiūctiua cōpoſita ex ↄdictorijs. ⸿ Scđa ꝙ neutra ps ↄdictoriaꝝ implicet ↄdictionē.ꝛ iō in ſimplicibus cathegoricis regula eſt vīr vē. ꝓbaꝫ ſi ad ambo ↄdictoria ſeqꝫ idē.tūc ad vnū ↄdictoriorū ſequereꝫ reliquū.ↄña eſt falſum in ſimplicibus cathegoricis nō īplicātibus ↄdictionē.vt deū eſt.q: nō ſequiꝫ deus eſt.igiꝫ deus nō eſt.nec ad negatiuā ſequiꝫ affirmatiua:q: nō ſequiꝫ.antichriſtus nō eſt.igiꝫ antichriſtus eſt. q: vtrobiq̄ʒ añs eſt veꝝ.ꝛ ↄñs falſum.ſʒ ↄña ꝓbaꝫ. q: ſi ad.a.eē albū ſequaꝫ.b.eē magnū.tunc ad oppoſitū ↄñtis ſ.b.nō eſt magnū ſequiꝫ oppoſitū añtis.ſ.a.nō eſt albuꝫ. ad quā ꝑ pōnē aduerſarij ſeqꝫ.ꝙ.b.eſt magnū. igiꝫ de p̄ ad vltimū ſeqꝫ.b.nō eſt magnū.igiꝫ.b.eſt magnū quod erat ꝓbādū. ⸿ Sic pʒ ꝙ illa regula.ſ.ad idē eē ꝛ nō eſſe nō ſequiꝫ idē.itelligiꝫ ſolū in ſimplicibus cathegoricis.ꝛ de ↄña formali:q: ↄña mālī:vel vt nūc idē ſeqꝫ ad vtrūq̄ʒ ↄdictorioꝝ.ſilr ſi altera pars ↄdictoriaꝝ īplicet ↄtradictionē vel etiā ↄña ſit diſiūctiua cōpoſita ex ↄdictorijs regula nō eſt va.ꝛ B de z°. ⸿ Rōnes ſunt ſolute ꝑ ↄnes. Et ſic ſit dictū ad q̄ōnem.

Queſtio. IIII.

Queritur quarto. Utꝝ ſillˀs circularis ſit bonus ſillˀs. Arguiꝫ p̄mo ꝙ non ſic.oīs bonus ſillˀus eſt gr̄a alicuius finis.ſed iſte nō eſt gr̄a alicuius finis. igiꝫ iſte ſillˀs circularis nō ē bonus ſillˀs.maioꝛ pʒ. īducēdo tam in ſillˀs demōſtratiuis q̄ʒ dialecticis. ꝛ minoꝛ pʒ. p̄mo nō eſt gr̄a ſcie.q: circulo nō ↄtingit demōſtrare.pʒ p̄mo poſterioꝝ.nec gr̄a opiōnis.q: opio non gn̄aꝫ niſi ex notioribus.mō ſillˀs circularis nō ſit ex notioribus. q: in ipſo ſunt duo ſilli.quoꝝ.ſ.vn⁹ ſit ex magis notis reliquus erit ex minus notis. ⸿ Scđo.ille nō eſt ſillˀs q nō ē vnus ſillˀs. ſʒ ſillˀs circularis nō eſt vnus ſillˀs.igiꝫ.maioꝛ pʒ:q: p̄mo elēchoꝝ dꝫ.ꝙ eadē eſt diffō ꝓpōnis ꝛ vni⁹ ꝓpōnis. ꝛ ꝑ ↄñs ſilli ꝛ vni⁹ ſilli.ꝛ minoꝛ pʒ.q: ſillˀs circularis ē ad minus duo ſilli. ⸿ Tertio.oīs bonus ſillˀs tenet gr̄a forme.vt pʒ p̄mo huius.ſed ſillˀs circularis nō tenet gr̄a ſforme:q: ſolū tenet in terminis ↄuertibilibus vt dicit Ariſt. in iſto ſcđo. ⸿ Quarto iſte ſillˀs nō eſt bon⁹ in quo ſemꝑ cōmittiꝫ fallacia.ſʒ B ſit in ſillˀo circulari.ſ.petitōis p̄ncipij.igiꝫ. ⸿ Oppoᵐ arguiꝫ ꝑ Ariſt.in iſto ſcđo.

Notandū ꝙ ſillˀs vocaꝫ circularis non abſolute. ſʒ in habitudine ad aliquē p̄oꝛē ſillˀʒ.eo ꝙ reuertiꝫ ad aliquā p̄miſſaꝝ:vñ p̄oꝛ ſillˀs ꝓceſſit.ꝛ diciꝫ circularis ad ſimilitudinē motus circularis qui ſit reuertendo ad illud:vnde venit mobile.

Secundo notandū ꝙ ſillˀs circularis pōt fieri ex oībus terminis:dū tn̄ nō attendaꝫ an p̄miſſe ſint vere vel falſe.q: hoc attento ꝙ p̄miſſe debeāt eſſe vere nonſit ſillˀs circularis niſi ex terminis ↄuertibilibus.vt dicit Ariſtoteles.

Tertio notandū ꝙ ſillˀs circularis ſic diffiniꝫ.ſillogizare circulariter eſt ex ↄcluſione ꝛ ↄuerſa vnius p̄miſſaꝝ inferre aliam p̄miſſaꝫ. ⸿ Sʒ dubitaꝫ an ſillˀs circularis ꝓbat premiſſam quā infert. ⸿ Rñdetur ꝙ poſſibile eſt ꝙ ſic multiplr.p̄mo ſuppoſito ꝙ p̄oꝛ ſillˀs fuiſſet ex minus notis ad ↄcluſionē notiorē:tūc ſillˀs circularis ad p̄miſſam minus notam erit ex notioribus.ꝛ ꝑ ↄñs ꝓbat ↄcluſionē. ⸿ Scđo q: poſſibile eſt ꝙ primus ſillogiſmus ſit ex notioribus ſimplr.ꝛ ꝙ ſecūdus ſillogiſmus qui vocaꝫ circularis ſit ex notioribus alicui:vt forte ꝓpter aliquam rōnem vel ꝓpter cōſuetudinē vel auctoritatem.vel aliud hō. ⸿ Tertio.q: poſſibile eſt ꝙ primus ſillogiſmus demōſtret eſſe cāꝝ ꝑ effectus poſteriores:ꝛ ꝙ ſecundus demonſtret cauſas effectuū a priori. ꝛ ſic vterq̄ʒ ſillogiſmus erit ꝓbatiuus.ſʒ diuerſimode. q: ſecundus ſillogiſmus demonſtrabit ꝓpter qd ꝛ p̄us q:.ꝛ iſtū modū demōſtrādi declat Cōmētu.in.8° phyſicoꝝ.

Tunc ponuntur cōcluſiōes. Prima eſt.ꝙ ſillogiſmus circularis eſt bonus ſillogiſmus.probaꝫ.q: eſt oratio in qua quibuſdā poſitis ꝛc̄.per diffinitionē ſilli. ⸿ Scđa cōcluſio.ꝙ ſillogiſmus circularis tenet gratia forme.probaꝫ. q: oīs modus alicuius figure tenet gratia forme.vt declaraꝫ in primo huius.ſed ſillˀs circularis ſit in aliquo modo alicuius triū figurarum.igitur ſillˀs circularis tenet gratia forme. ⸿ Et nota ꝙ in nulla figuraꝝ pōt ſillogizari circulariter niſi altera p̄miſſaꝝ prioris ſilli ↄuertetur. ⸿ Dubitatur vtruʒ in q̄libet trium figuraꝝ quelibet premiſſe poſſit ſillogizari circulariter. ⸿ Rñdeꝫ ꝙ non.primo q: in modis particularibus premiſſa vlis non pōt ſillogizari circulariter. ⸿ Scđo.q: in modis negatiuis premiſſa affirmatiua nō poteſt ſillogizari circulariter gratia forme. quod probatur.quia nunq̄ʒ ſequitur affirmatiua ſillogiſtice ꝛ gratia forme.niſi ex ambabus affirmatiuis.ſʒ ad ſillogizandum premiſſam affirmatiuam in mō negato.ambe premiſſe erunt negatiue vel ſaltem altera eaꝝ. igitur ex ipſis non poteſt inferri cōcluſio affirmatiua. ⸿ Sed tunc eſt difficultas.q: Ariſtoteles docet ſillogizare premiſſam affirmatiuā in mō negato.verbi gratia. ſit primus ſillˀs iſte.nullum.b.eſt.a.omne.c.eſt.b.igiꝫ nulluꝫ.c.eſt.a. q: conuertaꝫ maioꝛ:ſcilʒ iſta.nullum.b.eſt.a.in iſtaʒ. cui nulli ineſt.a.huic omni ineſt.b.ſed nulluʒ.c.eſt.a.vt dicit cōcluſio.igitur omne.c.eſt.b.que fuerat minoꝛ inferēda. ⸿ Ad iſtud rñdetur ponendo duas cōclones. Prima eſt ꝙ dicta ↄuerſio quā facit Ariſtoteles non eſt ↄſequentia formalis.ſ.iſta.nulluʒ.b.eſt.a.igitur cui nulli ineſt.a.huic omni ineſt.b.q: non ſequitur. Nullum aīal eſt planta.igitur cui nulli ineſt planta:huic omni ineſt animal:q: nulli lapidi ineſt planta:ꝛ propter hoc.tamē nō ſequitur ꝙ oīs homo ſit aīal. ⸿ Scđa concluſio eſt iſta.ꝙ hec ↄſequentia nō eſt formalis.Cui nulli ineſt.b.huic omni ineſt.a. ſʒ nullum.c.eſt.a.igitur omne.c.eſt.b.q: pʒ inſtantia arguēdo ſic.Cui nulli ineſt ſuba huic omni ineſt accidēs.ſʒ nulla chimera eſt ſuba.igiꝫ omnis chimera eſt accidens.premiſſe ſunt vere.ꝛ ↄcluſio falſa.igitur ↄſequētia nō valet. ⸿ Et iō dico.ꝙ Ariſt.nō itēdit ꝙ in mō negato premiſſa affirmatiua poſſit ſillogizari circulr gr̄a forme. ſʒ vult ꝙ bn̄ poſſit ſillogizari ſuppoſitis qbuſdā ↄditiōib⁹. ⸿ Prima ↄditio eſt ꝙ termini p̄miſſe negatiue ſint negatiue cōuertibiles.ita ꝙ de quolibʒ dicaꝫ alter illoꝝ terminoꝝ: ꝛ de nullo ambo ſimul:alr illa ↄuerſio quā facit Ariſto.nō valeret.vñ iſti termini ſuba accñs ſic ſunt negatiue ↄuertibiles:ſilr oēs termini ↄdictorij:ſicut hō nō hō. Ideo bn̄ ſequiꝫ. Nullus hō eſt nō hō.igꝫ cui nulli ineſt nō hō.huic oī ineſt hō.ſed ſic nō eſt de iſtis terminis aīal plāta hō de qbus data fuit inſtātia. ⸿ Scđa ↄditio eſt ꝙ oēs termini ex qbus arguiꝫ ad īferēdū p̄miſſaʒ affirmatiuā ſupponāt pro aliquo.q: ſi aliqs terminoꝝ ꝓ nullo ſupponeret. tūc ↄñtia quā facit Ariſtoteles nō valeret.vt pʒ ꝑ ſecundaʒ concluſioneʒ.ꝛ cauſa huius eſt:quia negatiua de predicato finito non poteſt mutari in affirmatiuam de predicato infinito niſi ſuppoſita conſtantia terminorum. modo iſte ſillogiſmus quem facit Ariſtoteles equipollet iſti

omne non.b.eſt.a.nullum.c.eſt.a.igitur omne.c.eſt.b.qꝛ ſi minoꝛ mutetur in affirmatiuā de predicato ĩfinito.tūc eſt euidens ſill'ſ arguendo ſic.omne non.a.eſt.b.oē.c.eſt non.a.igitur omne.c.eſt.b.Et ſic patet qualr̃ ⁊ ex quibus terminis ⁊ ad quē finem fiat ſill'ſ circularis. ¶ Tūc ad rōnes:Ad pmā dictum eſt in dubitatione ante ɔcl'ones. ¶ Ad ſcdam dicit̃.ꝙ ſill'ſ circularis eſt vnus ſill'ſ: licet preſupponat aliuꝫ in habitudine:ad quā circulariter vocat̃. ¶ Ad tertiā dicit̃.ꝙ ſill'ſ circularis tenet gratia forme: quia iſte modus in quo fit tenet in oībus terminis. ¶ Ad quartaꝫ dicit̃.ꝙ ibi non fit petitio pncipij: qꝛ poſſibile ē ꝙ vterqꝫ ſill'ſ fiat ex notioribus: ſꝫ diuerſimode: vnū.ſ.ꝓpter qd:⁊ alter qꝛ:vt dcm̃ fuit primo. Et ſic ſit dictum ad queſitum. Queſtio. V.

Queritur quinto.Utrū ſill'ſ conuerſiuus differat a ſill'ſo ad impoſſibile. Arguit̃ primo ꝙ non: qꝛ vtrobiqꝫ arguit̃ ex oppoſito ɔcluſionis. ¶ Scdo.qꝛ barocho ⁊ brocardo dicunt̃ reduci ad primā figuram per impoſſibile.⁊ tñ reducūtur per ſill'm oſtenſiuum. qꝛ arguitur ex oppoſito ɔcluſionis cum vna premiſſaruꝫ ad oppoſitum alterius premiſſe.⁊ hoc eſt ſillogizare oſtēſiue.igit̃ ⁊c. ¶ Oppoſitum arguit̃ ꝑ Ariſtotelē in iſto ſecūdo:qui de iſtis ſillogiſmis determinat tanq̃ꝫ de diuerſis poteſtatibus ſillogiſmi. ¶ In qōne primo videbitur. vnde ſill'ſ dicatur ɔuerſiuus ⁊ q̃liter fiat.ſcdo quid ſit ſillogiſmus ad impoſſibile.tertio qualiter cōueniant adinuicem.⁊ quarto qualr̃ differunt.

Quantum ad primū notandum ꝙ ɔuerſio quīqꝫ attribuit̃ terminis.⁊ hoc duplr̃.Uno mō ſicut dicimus ꝙ iſti termini homo ⁊ riſibile cōuertūtur:eo ꝙ de quocūqꝫ dicit̃ vnus ⁊ alter. Alio mō dicūtur termini ɔuertibiles:eo ꝙ quilibet illoꝝ dicat̃ de ſubo cū additione alterius in obliquo.⁊ ſic dicit̃ in ꝑdicamentis ꝙ reliqua dicunt̃ ad ɔuertentiā. ¶ Tertio mō attribuit̃ cōuerſio ꝓpōnibus vt ſm̃ tranſpōneꝫ terminoꝝ vel ſm̃ oppoſitioneꝫ qualitatis. ¶ Quarto mō attribuitur conuerſio ſill'ſis prout facto aliquo ſill'ſo arguitur ex oppoſito ſue cōcluſionis cum vna ſuaꝝ premiſſaꝝ ad reliquaꝫ ꝑmiſſam.⁊ ſic dicit̃ ſcd's ſillogiſmus cōuerſiuus prioris.⁊ diffinitur ſic.Sillogiſmus ɔuerſiuus eſt ex oppoſito cōcluſionis prioris ſillogiſmi ⁊ vna premiſſaꝝ inferre oppoſitum alterius premiſſe.Ex quo ſequit̃.ꝙ ſillogiſmus non dicatur ɔuerſiuus abſolute:ſed in habitudine ad ſillogiſmuꝫ precedentē quem ɔuertit. ¶ Scdo notanduꝫ ꝙ quilibet ſillogiſmus in quacūqꝫ figura fiat pōt ɔuertī: qꝛ ſemper ex ɔdictoria ɔcluſionis:⁊ vna premiſſaꝝ īfert oppoſituꝫ alterius ꝑmiſſe. Item ſi ɔcluſio ſit vl'is adhuc ex ɔrio ɔcluſionis ⁊ vna premiſſaꝝ:pōt inferri ɔriū alterius premiſſe.ſed ſi ɔcluſio ſit particularis: tunc non hꝫ ɔriā.ſed ſubcōtrariā.⁊ ideo non oportet ꝙ ex ſubcontraria ɔcluſionis ⁊ vna ꝑmiſſaꝝ inferatur oppoſitū alteri' ꝑmiſſe.Et ſic pꝫ qd ſit ſill'ſ ɔuerſiuus.⁊ vñ dicat̃ ſill'ſ cōuerſiuus:⁊ qbus modis fiat.Et hoc de primo.

Quantum ad ſcdm̃ notandū ꝙ ſill'ſ ad impoſſibile dr̃ qñ ex oppoſito ɔcluſionis ꝓbande cū aliquo manifeſte vero coaſſumpto infert̃ manifeſte falſum.Ex quo falſo concluſo fit regreſſus ad interimēdaꝫ falſitatem vniuſ premiſſaꝝ: ꝓpter hoc ꝙ ex veris nō poteſt ſequi falſum.⁊ qꝛ ꝓpoſitio ſumpta cū oppoſito ɔcluſionis ꝓbande erat manifeſte vera: ideo ipſa nō poteſt interimi tanq̃ꝫ falſa.ſed interimet̃ oppoſita cōcluſionis ꝓbande:⁊ per ɔñs ɔcl'o ꝓbanda ɔcludetur eē vera.vbi gr̃a.ſi opponēs intēdat ꝓbare iſtaꝫ ɔcluſionē.oīs hō eſt riſibilis.⁊ ridens neget iſtā:tūc detur ſua oppoſita.ſ.qdā hō nō eſt riſibilis.tūc addat̃ iſtud manifeſte veꝝ ⁊ neceſſariū.oē aial rōnale eſt riſibile.⁊ arguat̃ ſic.in barocho.oē aial rōnale eſt riſibile.qdā hō non eſt riſibilis. igit̃ qdā hō nō eſt rōnalis.ɔcluſio eſt ipoſſibilis.igit̃ aliq̃ ꝑmiſſaꝝ ⁊ non maioꝛ:qꝛ maioꝛ eſt manifeſte neceſſaria. igit̃ minoꝛ que fuit oppoſita ɔcluſionis ꝓbāde.⁊ ꝑ ɔñs cōcluſio ꝓbāda.ſ.oīs hō eſt riſibilis erat neceſſaria. ¶ 2° notandū ꝙ iſte ſill'ſ qñqꝫ vocat̃ ad ipoſe:⁊ qñqꝫ ꝑ ipoſe: ſed hoc eſt ſm̃ diuerſas rōnes:qꝛ ea rōne qua īfert ɔnem ipoſſibilē vocat̃ ad ipoſſibile.ſed ea rōne qua vna ꝑmiſſarū quā aſſumit eſt ipoſſis vocat̃ ꝑ ipoſſibile. Itē iſte ſill'ſ qñqꝫ pōt vocari ꝑ falſum.qñqꝫ neutra ꝑmiſſaꝝ ē ipoſſibilis: ſꝫ altera ſit falſa.⁊ qñqꝫ ad ſīꝫ:ex eo ꝙ ɔcludit ɔcl'onē falſaꝫ: que nō eſt ipoſſibilis.Et ſic pꝫ qd eſt ſill'ſ ad ipoſſibile:⁊ q̃re ſic vocat̃.Et hoc de ſecūdo.

De tertio dico ꝙ ſill'ſ ɔuerſiuus:⁊ ſill'ſ ad ipoſſibile ɔueniūt:ꝙ in oī figura ⁊ ī oī mō in qbus pōt fieri ſill'ſ ɔuerſiuus:pōt etiā fieri ſill'ſ ad impoſſibile ⁊ eꝯ:⁊ ex eiſdē terminis. ¶ Scdo ɔueniūt in hꝫ ꝙ vterqꝫ ſillogizare ex oppoſito alicuius ɔcl'onis. Nam ſill'ſ ɔuerſiuus ſillogizat ex oppoſito ɔcl'onis p̄oris ſill'ſ. ſꝫ ſill'ſ ad ipoſſibile ſillogizat ex oppoſito ɔcl'onis:quam opponēs intēdit principalr̃ ꝓbare.Et iō dicit Ariſtoteles ꝙ ſill'ſ ɔuerſiuus eſt ſimilis ſill'ſo ad impoſſibile:licꝫ ab inuicem differant.Et hoc de tertio.

Quarto dico ꝙ iſti ſill'i differunt.prio qꝛ ſill'ſ conuerſiu' ꝑſupponit aliū ſill'm: quē dr̃ ɔuertere.ſ.ex cuius ɔcl'onis oppoſito cū vna ꝑmiſſarum īfertur oppoſitū alterius ꝑmiſſe.ſꝫ ſill'us ad ipoſſibile nō ꝑſupponit aliquē ſill'm p̄oreꝫ.ſed ſolū ꝑſupponit vnā ꝓpōnē cuius ꝓbatio intendit̃:⁊ ex cuius oppoſita ⁊ a quo manifeſte vō infert̃ manifeſte falſuꝫ. ¶ Scdo differunt: qꝛ ſill'ſ ɔuerſiuus pōt eē ex ambabus ꝑmiſſis veris ad ɔneꝫ verā.vt ſi prioꝛ ſill'ſ fuiſſet ab vna ꝑmiſſa falſa ad ɔcl'onē falſaꝫ. ¶ Itē ſill'ſ ɔuerſiuus pōt eē ex ambabus ꝑmiſſis falſis:ſꝫ ſill'ſ ad ipoſe nō pōt eē niſi ex altera ꝑmiſſa va ⁊ altera falſa.qꝛ falſitas vni' ꝑmiſſaꝝ dꝫ iterimi ꝑ falſitatē ɔcl'ois. ¶ Tertio differūt:qꝛ ſill'ſ ad ipoſe ſe hꝫ ī minus: q̃ꝫ ſill'ſ ɔuerſiuus.qꝛ oīs ſill'ſ de facto pōt dici ſill'ſ ɔuerſiuus ſuppoſito ꝙ ſit vnus alter ſill'ſ factus ex oppoſita ſue ɔcluſionis.⁊ vna ꝑmiſſaꝝ ad aliā ꝑmiſſaꝫ. ſed nō oīs ſill'ſ pōt dici ſill'ſ ad ipoſſibile. qꝛ ſill'ſ demonſtratiuus oſtēſiuus nō dicit̃ ad impoſſibile. ¶ Quarto differūt ex parte finis ad quos iſti ſill'i ordinant̃:qꝛ ſill'ſ ad ipoſſibile ordinat̃ finalr̃ ad ꝓbandū ɔcl'onē que pncipalr̃ itēdit̃. ſed ſill'ſ ɔuerſiuus ordinat̃ ad ꝓbandū nō ɔcl'onem. ſed alium ſill'm:qꝛ ſi duo ſill'i conuerſiue ſe habeant,quoꝝ vnus forme euidentioris ſit q̃ꝫ alter:vtputa. qꝛ vnus ſit in pma figura.⁊ alter in ſcda:vel in tertia.tūc ꝑ illū ſill'm qui eſt forme euidētioris ɔcludimus aliū ſill'm eē bonuꝫ ꝑ illā regulā.illa ɔñtia eſt bōa ex cuius oppoſito ɔñtis ſequit̃ oppoſitū aūtis. ¶ Et ideo dato ꝙ idē ſill'ſ ſit ɔuerſiuus ⁊ ad ipoſſibile.hoc tñ eſt ſꝫ diuerſas rōnes.qꝛ dicit̃ ad ipoſſibile inq̃tū ꝑ ꝑmiſſaꝫ ipoſſibilē infert ɔcl'onē impoſſibilē a qua fit regreſſus ad iterimēdū ꝑmiſſaꝫ poſſibilē.ſed dr̃ ɔuerſiuus in hītudīe ad ſill'ꝫ ꝑcedētē.quē dicit̃ ɔuertere.⁊ ſic pꝫ qd ſint iſti ſill'i quō ɔueniūt.⁊ qualr̃ ab īuicē dr̃nt. ¶ Ad rōnes.ad pmā dico. ꝙ lꝫ vterqꝫ ſumat oppo^m ɔñis.hꝫ tñ eſt diuerſimode.qꝛ ſill'ſ ɔuerſiu' arguit ex oppoſito ɔñis ſill'i ꝑcedētis.ſed ſill'ſ ad ipoſe arguit ex oppoſito ɔñis ꝓbāde:nō ꝑſupponēdo ſill'ꝫ ꝑcedētē. ¶ Ad ſcdaꝫ dico.ꝙ barocho ⁊ brocardo reducūt̃ ꝑ ſill'm ɔuerſiuū:⁊ nō ꝑ ſill'ꝫ ad ipoſe.tñ ſic vocat̃ ꝓp ɔueniētiā iſtoꝝ ſilloꝝ adinuicē.Et ſic pꝫ qd ſit de iſta qōne. Qō. VI.

Q**ueritur** ſexto. Utrū ſillˀs ex oppoſitis ſit bonus ſillˀs. Arguiť ṗmo ꝙ nō. oīs bonus ſillˀs fit gr̄a alterius finis. iſte nō eſt bō. igiť ꝛc. maioꝛ patz: q2 nā nihil facit fruſtra: vt pz ṗmo celi. ꝛ 3° de aīa. ita nec ēt ars facit aliquid fruſtra. q2 ars imitať nām ꝙtū pōt. ſcdo phyſicoꝝ. ꝛ minoꝛ pz: q2 nō appet ad qḋ deſeruiat ex quo ſemꝑ eſt ad ꝯclonē falſam ſine regreſſu ad aliā ṗmiſſaꝝ vt pz 2° huius. ℂ Scḋo q2 oīs bonus ſillˀs fit ex tribus terminis ad minus. vt ꝓbatū eſt ṗmo huiꝰ. ſed ſillˀs ex oppoſitis nō pōt fieri ex tribus terminis. q2 nunꝙ̄ premiſſe eſſent oppoſite. niſi participarent vtroqꝫ termino. ꝛ tñ ſi fierēt ex tribus terminis nō participarent vtroqꝫ termino. igiť ꝛc. ℂ Tertio q2 vel fieret in prima figura vel in ſcḋa vel in tertia: nō in prima: vt dicit Ariſtoteles. nec in ſcḋa: aut in tertia: q2 iſte figure hn̄t reduci ad ṗmā. igiť ſi nō poſſet fieri ſillˀs ex oppoſitis in ṗma. igiť ſequiť ꝙ nec etiam in alijs. ℂ Oppoſitū arguiť ꝑ Ariſto. in iſto ſcḋo q̄ determiat de ſillˀis ex oppoſitis tāꝙ̄ de vna pꝛte ſillˀoꝝ. Pꝛimo videbiť qḋ ſit ſillˀs ex oppoſitis. 2° q̄ ſit eiꝰ vtilitas. 3° quomō: ꝛ in q̄bus figuris fiat.

De pꝛimo nota ꝙ ſillˀs ex oppoſitis vocať iſte cuiꝰ ṗmiſſe ſunt adinuicē ꝯrie vel ꝯdictoꝛie ſm̄ affirmationē ꝛ negationē arguēdo ſic. Oīs diſciplina eſt ſtudioſa. nulla diſciplina eſt ſtudioſa. igitur nulla diſciplina eſt diſciplina. In iſto ſillˀo premiſſe opponunť ꝯrie ſꝫ affirmationē ꝛ negationē. ꝛ ſi minoꝛ q̄ ſumitur vlˀis ſumereť particularis ſꝫ opponereť ꝯdictoꝛie. ℂ Ex iſta diffōne ſequiť ṗmo ꝙ nunꝙ̄ pōt eſſe affirmatiuus ſillˀus ex oppoſitis. ſ. ad ꝯclonē affirmatiuā. q2 ꝯclo affirmatiua nō pōt inferri niſi ex duabus affirmatiuis ꝛ due affirmatiue nō opponuntur ꝯrie: nec ꝯdictoꝛie. ℂ 2° ſequiť ꝙ ſi ṗmiſſe opponanť ſubcōtrarie tm̄: ꝙ tūc nō eſt ſillˀs ex oppoſitis. ꝓbať. q2 iam ambe ṗmiſſe eſſent particulares etiā ex puris particularibus nihil ſequiť. ℂ Itēꝫ ſubcōtrarie nō opponunť ſm̄ vitatē. q2 ambe pn̄t ſimul eē vere. ℂ Tertio ſequiť ꝙ nūꝙ̄ in ṗma figura pōt fieri ſillˀs ex oppoſitis. ꝓbať. q2 nūꝙ̄ ſunt ṗmiſſe oppoſite niſi idē ſubijciať in vtraqꝫ. ꝛ idē ṗdiceť in vtraqꝫ. mō in ṗma figura illud qḋ ſubijciť in vna ṗdicať in alia. Uerū eſt tñ ꝙ in ṗma figura ṗmiſſe pn̄t eē oppoſite virtualr̄. ſꝫ nō formalr̄: ꝛ exṗſſe. vbi gr̄a. Nullū ſtudioſuꝫ eſt diſciplina. oīs diſciplina eſt ſtudioſa. igitur nulla diſciplina eſt diſciplina. ℂ Quarto ſequiť ꝙ ex oppoſitis ṗdicatis ꝓpꝛie nō fit ſillˀs ex oppoſitis: cuiuſmodi ſunt iſta ṗdi^ta bonum ꝛ malū. q2 talia predicata non opponunť ſꝫ affirmationē ꝛ negationē. Et hoc de pꝛimo.

Quantum ad ſcḋꝫ ꝙ iſta poteſtas ē modice vtilitatis. vñ ṗmo nō valet ad ꝓbādum ꝯclonē que inferť: q2 illa ſemꝑ eſt falſa. vt dicit Ariſto. in iſto ſcḋo. attñ iſtud dcm̄ dꝫ moderari in iſta ꝯditione. ꝙ termini ꝯclonis pro aliquo ſupponāt. vbi gr̄a. oīs chimera eſt hō. nulla chimera eſt hō. igiť nulla chimera eſt chimera. iſta eſt ꝯclo ſillˀi ex oppoſitis: que tñ eſt vera: q2 eiꝰ ꝯdictoꝛia eſt ꝓpō affirmatiua cuiꝰ neuter terminus ꝓ aliquo ſupponit: ꝛ q̄libet talis eſt falſa. ℂ Scḋo. iſte ſillˀs nō valet ad interimēdā aliquā ṗmiſſaꝝ ꝑ modū ſillˀi ad ipoſſibile: q2 ex quo ṗmiſſe ſunt oppoſite notius eſt alterā ṗmiſſaꝝ eſſe falſam ꝙ̄ ſit notā ꝯclonē eſſe falſam. Et ideo ſi ex falſitate ꝯclonis interimereť aliq̄ ṗmiſſa nō eēt petitio principij. ℂ Tertio dico ꝙ iſte ſillˀs valet ad ꝯcludēdū aliquā ꝯclonē eſſe falſam. vbi gr̄a. ꝑ iſtū modū hec ꝓpō pōt eſſe ꝯclo ſillˀi ex oppoſitis. igiť hec ꝓpō eſt falſa. q2 ſi ꝓbeť aňs ꝯña eſt bōa ſuppoſito ꝙ termini illius ꝓpōnis pro aliquo ſupponāt. ℂ Quarto valet iſte ſillˀs ṗncipalr̄ ꝙ ſi ridēs ſophiſte ꝯceſſerit vnā ṗmiſſaꝝ. ꝛ inde opponēs ꝑ aliq̄s rōnes ꝓbet ṗmiſſam oppoſitā: vtute quaꝝ rōnū valet ridens ꝯcedat illā ṗmiſſam oppoſitam: ita ꝙ ridēs nō reputet incōueniens illas ṗmiſſas oppoſitas ſeparatim ꝯcedere. tūc valet ſillˀs ex oppoſitis ad arguēdūꝫ ex illis ṗmiſſis oppoſitis ꝯceſſis ad ꝯclonē in qua idē negať de ſe ipſo: vt ꝑ hoc forte ridēs appeat magis manifeſte redargutus ꝙ̄ ꝯcedendo premiſſas oppoſitas ſeparatiꝫ. Et hoc ſecundo.

Quantuꝫ ad tertiū patuit ṗus ꝙ nō pōt fieri in ṗma figura. ℂ Iō ṗma ꝯclo eſt iſta: ꝙ ſillogiſmus ex oppoſitis pōt fieri in ſcḋa figura. ꝓbať: q2 in ſcḋa figura ṗmiſſe participāt vtroqꝫ termino ſm̄ eūdē ordinem. ita ꝙ vna ſit affirmatiua: ꝛ alia negatiua: ꝛ ꝙ altera ſit vlˀis. igiť in ſcḋa figura pōt fieri ſillˀs ex oppoſitis. ꝯña tenet ꝑ diffōnē ſillˀi ex oppoſitis. ꝛ aňs apparet arguendo ſic in exēplo. nulla diſciplina eſt ſtudioſa. oīs diſciplina eſt ſtudioſa. igiť nulla diſciplina eſt diſciplia. ℂ 2° ꝯclo ꝙ ſillˀs ex oppoſitis pōt fieri in ſcḋa figura maioꝛe exñte particulari: q̄ modus nō valeret niſi eēnt tres termini ab inuicē diſtincti. vbi gr̄a. q̄dā diſciplina nō eſt ſtudioſa. oīs diſciplina eſt ſtudioſa. igiť q̄dā diſciplina nō eſt diſciplina. ꝛ ꝓbať. q2 trāſponendo premiſſas fit barocho. ℂ 3° ꝯclo ꝙ in tertia figura pōt fieri ſillˀs ex oppoſitis ꝓbať ſicut ṗus. q2 in tertia figura premiſſe pn̄t eē oppoſite ſꝫ affirmationē ꝛ negationē. vbi gr̄a. nulla diſciplina eſt ſtudioſa: q̄dā diſciplina eſt ſtudioſa. igiť q̄dā ſtudioſum nō eſt ſtudioſuꝫ. ꝛ ſic ꝙ in ſillˀo ex oppoſitis nō cognoſciť figura niſi ꝑ ꝯclonē: q2 in ṗmiſſis idē ſubijciť in vtraqꝫ ꝛ ṗdicať in vtraqꝫ. ℂ Quarta ꝯclo ꝙ minoꝛe negatiua poteſt fieri ſillˀs ex oppoſitis in tertia figura. q̄ tñ nō valeret ſi eſſent tres termini ſpē diſtincti. ꝓbať exēplificādo. oīs diſciplina eſt ſtudioſa. q̄dā diſciplina nō eſt ſtudioſa. igiť q̄dā ſtudioſum nō eſt ſtudioſum: q2 trāſpoſitis ṗmiſſis fit bocardo. ℂ Itē arguēdo q̄dā diſciplina eſt ſtudioſa. nulla diſciplina eſt ſtudioſa. igiť q̄dā ſtudioſum non eſt ſtudioſum: q2 trāſpoſitis ṗmiſſis fit feriſon. Et ſic pꝫ qḋ ſit ſillˀs ex oppoſitis ad quē finem ordinať. q̄liter fiat in q̄bus figuris. ℂ Ad rōnes. Ad ṗmā dico: ꝙ ordinať gr̄a alicuius finis. ſ. ad manifeſtius redarguēdū ſophiſtā ridētē. ꝛ cū hoc ad iferēdū aliquā ꝯclonē: q̄ ex h̄ ꝙ inferť ꝑ ſillˀm ex oppoſitis pōt iferri eē falſa. ℂ Ad ſcḋaꝫ dico: ꝙ lꝫ in ſillˀo ex oppoſitis ponanť duo termini ꝛ non plures attñ vno iſtoꝝ vtimur. ſ. in maioꝛi pro maioꝛi extremitate ꝛ in minoꝛi pro minoꝛi extremitate. ℂ Ad tertiā dico: ꝙ fit in ſcḋa ꝛ tertia figura ꝛ nō in ṗma. ꝛ iſta ꝯña vꝫ. 2° ꝛ tertia figure reducanť ad ṗmā. igiť ſi in 2° ꝛ tertia figuris fiet ſillˀs ex oppoſitis etiā fiet in pꝛima: q2 ſcḋa ꝛ tertia figura reducanť ad ṗmā. niſi ꝑ ꝯuerſionē: aut ꝑ impoſſe ꝛ quocūqꝫ mō fiāt ṗmiſſe q̄ ṗus erant oppoſite formalr̄: tñ nō erūt oppoſite formalr̄: q2 nō participabūt vtroqꝫ termino ſꝫ eūdē ordinē. imo ordie ꝯuerſo. Et ſic pꝫ: qḋ ſit dicendū ad queſitum.

Queſtio. VII.

Q**ueritur** ſeptimo. Utrū petitio principij peccet ꝯ ſillˀm ſimplr̄. Arguiť ꝙ ſic: q2 oēs loci ſophiſtici peccant ꝯ ſillˀm ex eo ꝙ īmodificati. pꝫ ṗmo elenchoꝝ. ſꝫ ſillˀs ſimplr̄ exigit modum. igiť q̄libet ſophiſticus peccat ꝯ ſillogiſmū. ſed petitio principij eſt locus ſophiſticus. vt pꝫ in eodē ṗmo elēchoꝝ. igiť petitio ṗncipij peccat ꝯ ſillˀm ſimplr̄. ℂ Scḋo niſi petitio principij peccaret ꝯ ſillˀm ſimplr̄: tūc determinare de petitiōe ṗncipij nō ſpectaret ad iſtū librū. ꝯña eſt falſum: vt pꝫ ꝑ Ariſto.

quia de illo qd̄ ſolum pōt ↄtra ſilliſm dyalecticum vel de
monſtratiuum pertinet determinare ad librum topicoꝝ
vel ad librū poſterioꝝ. ¶ Tertio in ſillō ſimpliciter oꝫ
inferri concluſio alia a premiſſis. igitur contra ſillꝫ ſim
pliciter peccat petitio principij. ↄñā tenet. quia in petitio
ne principij infertur idem per idem: ⁊ añs probatur per
diffinitionem ſilli in qua dicitur aliud ab his que poſita
ſunt de neceſſitate accidit. ¶ Quarto. nulla petitio prin
cipij eſt argumentatio: ſed omnis ſillus eſt argumentū.
igitur nullus ſillꝰ eſt petitio principij. maior patet. quia
argumentum eſt ratio rei dubie faciens fidem. ⁊ tamen
vbi eſt petitio principij non fit fides de re dubia: ⁊ minor
patet: quia argumentum diuiditur in ſillm. inductionē.
enthimema. ⁊ exemplum. ¶ Quinto. contra ſillm dyale
cticum peccat petitio pͥncipij. ſed omnis ſillꝰ dyalecticꝰ eſt
ſillus. igitur contra ſillm peccat petitio principij. igiť con
tra ſillm ſimpliciter peccat petitio principij. quia qd̄ ſim
pliciter dico. ſine addito dico. 2° topicoꝝ. ¶ Oppoſitum
arguitur. quia petitio principij poteſt fieri in bono mō: ⁊
bona figura. igitur petitio principij non peccat cōtra ſil
logiſmum ſimplr̄. ↄſequentia tenet: quia non fit argumē
tatio ī debito modo ⁊ figura: niſi fit ſillꝰ: ⁊ añs apparet:
quia in barbara fit bene petitio principij. ¶ Scđo. quia
petitio principij non peccat contra ſillm: niſi ea rōe qua
non probat ſuam concluſionē. ſed non eſt de ratione ſilli
probare ſuam concluſionem. igitur non repugnat ratiōi
ſilli: quin in ipſo poſſit eſſe petitio principij. vꝫ. quia iſte
eſt bonus ſillus. omne. b. eſt. a. omne. c. eſt. b. igitur oē. c. ē
a. ⁊ tamen iſte ſillꝰ non probat cōcluſionem. ¶ Tertio.
quia in ſillō circulari eſt petitio principij: in pͥmo ſillogiſ
mo: vel in ſcđo. ⁊ tamen vterqꝫ eſt bonus ſillus. igiť ⁊c̄.
¶ Quarto. quia euidens falſitas premiſſarū non impe
dit bonitatem ſilli. igitur nec incongruitas premiſſarꝫ.
cōſequentia tenet. ⁊ antecedens apparet: in ſcđo huius.
¶ In queſtione primo videbitur. quid eſt petitio princi
pij. ſecundo quot modis fiat. ⁊ tertio an peccet ↄ̄ ſillꝫ.

Quantū ad primum notandū: q̄ principiū in ꝓ
poſito non eſt aliud q̄ꝫ concluſio proban
da. que vocatur principiū. pro tanto: quia eſt finis inten
tus: modo finis vocatur principium ex eo q̄ eſt primꝰ in
intentione: licꝫ ſit vltimū in executione. ¶ Secūdo no
tandum. q̄ petere principium accipitur dupliciter. Uno
modo cōmuniter quando aliquod minus vel eque notū
ſumitur ad probandum maius vel eque notū. Alio mō
ſumitur proprie petitio principij: quando aliquid ſumiť
ad probationem ſuipſius. Et tunc diffiniť ſic. petere pͥn
cipium eſt ſumere concluſionē non probatā ad ſuipſiꝰ
probationem: ⁊ ſic accipitur in ꝓpoſito. ⁊ hoc de pͥmo.

Quantū ad ſcđm notandum. q̄ vno modo diſtin
guuntur modi petitōis principij: quia vt
plurimū fit petitio principij in ſillogiſmo circulari. tunc
igitur concluſio que ſumitur ad probationem ſuipſiꝰ vł
erat maior in primo ſillogiſmo. ⁊ ſic ē bonus modus. vł
minor: ⁊ ſic eſt alter. Et ſic patet q̄ ſi in ſillogiſmo alicu
ius figure ſit aliqua premiſſa que nō poſſit ſillogizari cir
culariter: tunc in illa figura non poteſt eē petitio princi
pij q̄ꝫtum ad illam premiſſam. ¶ Ex iſto ſequitur. q̄ nō
poteſt eſſe petitio principij in modo particulari alicuiꝰ fi
gure q̄ꝫtum ad premiſſam vlem. quia illa poteſt ſillogiza
ri vlr. ¶ Secūdo ſequitur. q̄ in nullo modo negato ali
cuius figure poteſt eſſe petitio pͥncipij q̄ꝫtum ad premiſ
ſam affirmatiuam. quia illa non poteſt ſillogizari circu
lariter. ſ. gratia forme. vt dictum fuit. ¶ Uerū eſt: tamē
q̄ eo modo poteſt peti principium in modo negato quā
tum ad premiſſaꝫ affirmatiuam, quomodo premiſſa af
firmatiua poteſt circulariter ſillogizari. ¶ Scđo notan
dum. q̄ aliter poſſunt diſtigui iſti modi. ſicut innuit Ar. ī
littera: quia etiam dicitur petere principium quando cō
cluſio probanda ſumitur ad ſuipſius probationem. tunc
igitur concluſio ſumiť formaliter ſtatiꝫ: ⁊ ſub eiſdem ter
minis ad probandum ſeipſam. ⁊ ſic eſt primus modus.
vt dicendo homo eſt riſibilis. igitur homo eſt riſibilis.
¶ Alio modo non ſtatim quando cōcluſio probāda ſu
mitur ad probationem alicuius per quam ipſa nata ē ꝓ
bari. vt ſi. a. natum eſt probari per. b. tunc ſi arguatur. a.
eſt. igitur. b. eſt. tunc eſt petitio principij non ſtatiꝫ. ⁊ hoc
de ſecundo.

Quantū ad tertium notādum. q̄ proprie loquen
do peccare contra aliquem. eſt illi eſſe obligatum in aliq̄
⁊ ab illo in quo eſt obligatus deficere. ⁊ ſic peccare ſolū
inuenitur in habentibus liberū arbitrium. ⁊ ſic ſumēdo
peccare non eſt ad propoſitum. Alio modo ſumiť pecca
re ex eo q̄ apparet eſſe aliquid: ⁊ non eſt illud. Et ſic peti
tio principij diceretur peccare contra ſillogiſmum ſi ap
pareret eē ſillogiſmus: ⁊ nō eēt: quemadmodū dicimus
vnum denariū peccare: eo q̄ appareret eē bonus dena
rius: ⁊ tamen non eſt bonus. ⁊ iſto modo ſumitur pecca
re in propoſito. ¶ Tunc ponuntur cōcluſiones. Prima
eſt: q̄ petitio principij que fit ſtatim ſi appareat eē ſillus
peccat contra ſillogiſmū. probatur. q̄ꝛ in ſillogiſmo īfer
tur concluſio alia a premiſſis: vt patet per diffinitionem
ſillogiſmi: ⁊ tamen in hꝰ petitione infertur concluſio ea
dem cum vna premiſſaꝝ. ¶ Secūda concluſio ē: q̄ pe
titio principij non ſtatim obſeruans modum ⁊ figurā
non peccat contra ſillm. quia talis non peccat: niſi inq̄ꝫtū
non probat concluſionem: modo ad eſſe ſillm non req
ritur probare concluſionē. igitur ⁊c̄. ⁊ iſtam ↄcluſionem
probant quatuor rationes poſt oppoſitū. ¶ Tertia con
cluſio. q̄ hꝰ petitio principij peccat contra ſillm dyalecti
cum vel demonſtratiuū. patet. quia de vtroqꝫ iſtoꝝ ſil
logiſmoꝝ eſt ꝓbare concluſionē. Et ſic patet: quid ſit pe
titio principij quot modis fiat: ⁊ qualiter peccat ↄ̄ ſillm.
¶ Ad rationes. ad primā dico: q̄ ſic intelligitur q̄ oēs
loci ſophiſtici peccant contra ſillm dyalecticū eo q̄ imo
dificati: q̄ꝛ non obſeruant modū: ⁊ ↄditionem ſilli dyale
tici cuius conditio eſt ꝓbare ↄcluſionem. ¶ Ad aliā q̄ñ
arguitur. nō pertineret. ⁊c̄. Dico q̄ imo: q̄ꝛ petitio princi
pij peccat cōiter contra ſillm dyalecticum ⁊ ſillm demō
ſtratiuum: ⁊ peccat contra ſillm probatiuū. mō ad iſtū
librum ſpectat determinare de illo qd̄ peccat cōiter con
tra vtrūqꝫ. ¶ Ad tertiā. in ſillō ⁊c̄. iſta rō arguit de peti
tione ſtatim de qua conceſſum eſt. q̄ peccat contra ſillo
giſmum. ¶ Ad quartā conceditur antecedens: ⁊ negať
ↄſequentia: q̄ꝛ argumentū ſeu argumentatio non ē ſupe
rius ad ſillm. ſed bene eſt ſuperius ad ſillm ꝓbatiuum.
¶ Ad quintam negať ↄñā. q̄ꝛ iſta. contra ſillm dyalecti
cum peccat petitio principij. includit negationē virtute
huius prepoſitionis contra. q̄ꝛ vt expoſitū fuit priꝰ ſegť.
contra ſillm dyalecticū peccat petitio principij. igiť peti
tio principij non eſt dyalecticus. modo iſta ↄñā non valꝫ.
petitio pͥncipij nō ē ſillus dyalecticus. igiť non ē ſillus. Et
ſic ſit dictum ad queſitum.

Qō. VIII.

Queritur Utrū ad bonam inductiōem
oporteat inducere in oībus
ſingularibus. Arguiť q̄ non. Singlaria ſunt
infinita: vt dicit porphyrius. ſed infinita non
pñt pertranſiri. igiť non pōt fieri inductio in
oībus ſingularibus. ¶ Scđo. vł induceretū in oībus ſub
propria forma quālibꝫ enumerādo ſingulatim: aut ī oī
bus ſub clauſula cōi: vt dicendo: ⁊ ſic de ſingul. aut in ali

quibus ſub propria forma:⁊ in aliq̄bus ſub clauſula cōi.
non p̄mo modo propter infinitatem ſingulariū: vt dcm̄
eſt.nec ſcđo modo.q: tunc inducere nō eſſet aliud q̄ȝ po-
nere propoſitiones vlem.nec tertio modo: q: omnes ſin
gulares ſunt einſdem rationis. igitur qua ratione debet
induci in aliquibus ſub ꝓpria forma eadē ratione i oīb⁹.
¶ Tertio: q: in nulla argumentatione dyaletica debet
cōmitti petitio pricipij:ſed inducēdo in aliquibus ſingu-
laribus ſub ꝓpria forma:⁊ i aliqͥs ſub clauſula cōi ſit peti-
tio p̄ncipij.igit̄ ⁊c̄.maior pȝ: q: argumentatio dyaletica
ſemper ꝓbat concluſionē.⁊ vbi eſt petitio p̄ncipij nulla
eſt ꝓbatio.minor tenet: q: eque nota eſt vlis que dȝ indu-
ci.ſicut clauſula cōis per quā inducitur. ¶ Quarto.quia
illud ſufficit ad bonā inductionem:quo poſito ſaluat̄ diſ
finitio inductionis:ſed poſito ꝙ fiat inductio in aliq̄bus
ſingularibus:⁊ non in aliqͥs non ſaluatur diffō inductio-
nis.igitur ⁊c̄.maior nota eſt:⁊ minor ꝓbatur.q: inductio
eſt ꝓgreſſio ⁊c̄.mō iſta diffō ſaluatur poſito ꝙ nō fiat in-
ductio:niſi in duobus ſingularibus. ¶ Opp⁹ arguit̄.q:
illud ſequitur ad bonitatē inductionis qđ ſequit̄ ad vir-
tutem vlis inducte:ſed ad veritatem vlis inducte ſequit̄
veritas cuiuſlȝ eius ſingularis.igit̄ ⁊c̄. ¶ Scđo: q: īductio
idē eſt ꝙ locus a partibus toti⁹ in q̄ntitate ad ſuū totū.ſȝ
iſte locus nō tenet:niſi in oībus partibus ſufficiēter enu-
meratis. ¶ Tertio.niſi ad bonā inductionē reqrerēt̄ in-
ductio in oībus ſingularibus:ſeq̄ret̄:ꝙ in bona ꝯña añs
eſſet verū:⁊ ꝯñs falſum:qđ eſt ꝯ diffōnem ꝯñtie date. ꝯſe
quentia pȝ: q: ſi inducatur ſolū in aliquibus ſingularib⁹
reſpectu alterius predicati:poſſē eſt ꝙ illud predicatum
ꝯueniat ſingularibus in q̄bus inducitur:⁊ ꝙ nō ꝯueniat
aliqͥs:igitur vlis iducta que eſt ꝯñs erit falſa.⁊ tamē añs
eſt verum. ¶ Quarto ſequeretur.ꝙ inductio non poſſet
reduci ad figurā: q: nunq̄ȝ poteſt eſſe vlis per quā redu-
citur:niſi enumeratis oībus ſingularibus. ¶ Quinto p
Ar.p̄mo topicoꝝ:vbi dicit.ꝙ ſi poſitio fuerit vlis:⁊ ſit
inſtantia in vno diſtributo eſt problema. ¶ Ad q̄ōnem
ponuntur concluſiones. Prima eſt.ꝙ inductio non valȝ
ad concludendū de neceſſitate: niſi inducatur in oībus
ſingularibus.probatur.q: illa ꝯſequentia nō eſt neceſſa-
ria:⁊ q: poſſibile eſt antecedēs eſſe verum ⁊ ꝯñs falſum:
ſed ſic eſt in inductione ſi non inducatur in oībus ſingu-
laribus: vt probat tertia ratio poſt oppoſitum. igitur ⁊c̄.
¶ Secūda concluſio.ꝙ inductio non valet ad cōcludē
dum euidenter ſuppoſito ꝙ inducatur in omnibus ſin-
gularibus:niſi coaſſumat̄ ꝓpō vlis mediante qua ex ſin
gularibus fit illatio. v.g. poſito ꝙ nō eēnt:niſi tres homi-
nes.ſ.ſor.⁊ plato:⁊ cicero.tunc ſequitur.neceſſario ſortes
currit:⁊ plato currit:⁊ cicero currit. igitur omnis hō cur-
rit.tamen non ſequitur euidenter:niſi addatur iſta vlis.
omnis homo eſt ſortes:⁊ plato:⁊ cicero. qua appoſita eſt
ꝯña euidens. ¶ Tertia cōcluſio eſt:ꝙ ad habendū opi-
nionem ꝓbabilē fidē vel perſuaſionem de ꝯne vli ſuffic̄
inducere in aliquibus ſingularibus:licȝ nō inducatur in
oībus:⁊ ideo multe inductiones ſunt bone arguendo ab-
ſolute abſq̄ȝ hoc ꝙ in oībus ſingularibus inducat̄. ꝓba-
tur. q: fortius poteſt mouere īductio in aliquibus ſingu
laribus ad faciendum probabilitatē fidem vel opīonem
de propoſitione vli q̄ȝ poteſt ſolum exemplum per vnuȝ
ſingulare mouere ad faciendum fidem de alio ſingula-
ri.ſed certum eſt ꝙ ſolū exemplum per vnum ſinglare.
facit opinionē de alio vli.igitur multo fortius inductio
in aliquibus ſingularibus facit opinionē de vniuerſali.
¶ Secundo illud ſufficit ad bonam inductionē:qđ ſuf
ficit ad hoc ꝙ vniuerſalis inducta ſit ꝓbabilis.ſed ad ꝓ-
babilitatem vlis inducte ſufficit inductio in aliq̄bus ſin-
gularibus:licȝ non in omnibus.igitur ⁊c̄.maior patet: q:
finis argumentationis dyaletice non eſt demoſtrare cō
cluſionem euidenter.ſed eſt facere probabilitatē ⁊ opīo-
nem de concluſione.⁊ minor patet:quia ſi fiat inductio
in aliquibus ſingularibus:⁊ non habetur euidētia: vt ra
tio:quoniam ita ſit in aliqͥs oportet ꝙ reſpondens conce
dat vlem inductam vel de quo det inſtantiā in aliquo
ſingulari.vel ꝙ aſſignet differentiā:quare nō eſt ita de
aliqͥs ſingularibus.ſicut de iſtis:vel erit reductus ad me-
tam inopinabilem. ¶ Tertio.quia multa p̄ncipia natu-
ralia fiunt nobis euidentia propter ſenſum memoriā ⁊
experientiam: vt iſta.omnis ignis eſt calidus: omne gra
ue exiſtens ſurſum non impeditū naturaliter deſcendit
deorſuȝ:⁊ conſilia que facta ſunt euidentia per inductio
nem:⁊ non in omnibus ſingularibus vt notuȝ eſt: igitur
ſumitur inductio in aliquibus ſinglaribus:⁊ nō in omni
bus. ¶ Et ſi queratur in quot ſingularibus oportet idu-
cere. Reſpondetur ꝙ de illis nō poteſt aſſignari certus
numerus:ſed quādoq̄ȝ oportet iducere in pluribus.quā-
doq̄ȝ in paucioribus ſm̄ diuerſitatem materie: ⁊ ſm̄ di-
uerſitatem intellectionis intellectus qui debet aſſentire
vniuerſali. ¶ Quarta cōcluſio.ꝙ in aliquibus: vt reſpe-
ctu predicatorum per accidens non ſufficit inducere in
aliquibus ſingularibus:ſed oportet inducere in omnib⁹.
patet: q: in aliquibus eſt materia talis ꝙ ad habendum
opinionem vel probabilitatē de vniuerſali non ſufficit
ꝙ inducatur in aliquibus ſingularibus: ſed oportet ꝙ i-
ducatur in omnibus. ¶ Ex predictis ſequitur ꝙ intelle-
ctus quodāmodo magis libere aſſentit quibuſdā q̄ȝ ſen-
ſus faciat:ſicut in naturalibus propter euidentiam quā
habet de aliquibus ſingularibus ſtatim aſſentit: ita ē de
omnibus.⁊ hoc eſt: q: in illa mā non poteſt melius q̄ȝ in
aliquibus: vt in mathematicis nō ſufficeret intellectus.
¶ Ad rationes:ad primam dico.ꝙ non oportet induce-
re in omnibus.⁊ ſi ſit tale predicatuȝ ꝙ oportet induce-
re in omnibus:tunc in aliquibus inducet̄ in propria for
ma.ſ.aliquas ſingulares ſumendo: ⁊ in aliqͥs ſub clauſu-
la cōmuni dicendo:⁊ ſic de ſingulis. ¶ Ad ſecundaȝ di-
co.ꝙ non omnes ſunt eiuſdem ratiōis: q: alique ſunt no-
te per ſenſum:⁊ in talibus debet induci ſub propria for̄:
⁊ in aliqͥs ſub clauſula cōmuni. ¶ Ad tertiā: ⁊ ad q̄rtam
ſimul dicitur.ꝙ in inductione non cōmittitur petitio p̄n
cipij: quia exquo alique ſingulares ſunt note: ⁊ nō appet
inſtantia in aliqͥs vt dicit̄:quare non dȝ ita eſſe de aliqͥs cō
cludenda eſt vlis. ¶ Ad vltimam dicitur: ꝙ ad habēdū
opinionem de concluſione ſufficit inducere in aliquibus
ſingularibus:ſed ad inferendū de neceſſitate oportet idu
cere in omnibus. Ideo in aliquibus d̄bet ſuppleri ꝙ in-
ductio eſt progreſſio ab aliquibus ſingularib⁹ vel ab oī-
bus ſufficienter enumeratis ad concluſionem vniuerſa-
lem. ¶ Rationes poſt oppoſitum probant: ꝙ non valȝ
inductio ad concludendum de neceſſitate vel euidenter:
niſi inducatur in omnibus ſingularibus. Et ſic ſit dictuȝ
ad queſitum felici exitu.

¶ Queſtiones vtiliſſime nuper reperte ſubtiliſſimi docto‐ris Joānis Scoti ſuper libros poſterioꝝ.

SCire autē opinamur vnūquodq; cum cauſaȝ rei cognoſcim⁹. ⁊ q̄ñ illius ē cā. Et q̄ñ impoſſibile eſt alr̄ ſe habere: hāc ꝓpōnē deſcripſit Ariſtoteles pmo huius. Fuerūt tñ alīqui qui dixerunt oia ſciri: vt platonici moti hac rōe. Si aliqd eēt ignotū: ſi illō occurreret ignorāti nō appꝛhēderet: ſicut pȝ: de ſeruo fugitiuo ignoto: qui a q̄rēte nō appꝛhēditur: ēt ſi ei occurrat. ſi igit̄ ad hoc q̄ aliqd poſſit appꝛhēdi reqrit̄ illud aliquo mō pus ſciri: vł aliogn nō pt̄ appꝛhēdi: ꝑ locū a ſimili oia ſciunt̄. Quidā alij fuerunt qui dixerūt oia ignorari. Nihil.n. adiſci pt̄: ⁊ h⁹ rōeȝ aſſignāt: q2 oia que cogn̄ſcunt̄ per doctrinā: cognoſcuntur ab aliq̄ hn̄te aliquā ꝑeminētiā reſpectu alterius ſȝ aiam rōcinatiuā: aia v°o cū ſit forma ſubalis nō ſuſcipit magis nec min⁹: ergo nihil pt̄ ſciri: nec adiſci: oia ergo ſunt ignota. ⁊ iſti⁹ opīonis fuerūt academici. ¶ Sed rō platonicoꝝ ſoluit̄ per rōnē quā ponit Ar. in pn°h⁹. q2 aliqd cōtingit ignorari in ꝑticulari. ⁊ idē neċe ē ſciri in vlī. aliter enim nullo mō poſſet appꝛhēdi. (ſicut rō Platonis ꝯcludit.) non tñ neceſſe eſt oia ſciri ſub rōe ꝓpria ⁊ ꝑticulari. ſed inuentiōe ⁊ doctrina: ſicͭ ponit plato. Ratio academicoꝝ ſoluit̄. eo q̄ licȝ aia intellectiua ſm̄ ſe nō ſuſcipiat magis nec minus: tñ ſm̄ diſpōnem corꝑis: cuius ē forma ſiue ꝑfectio: pōt ſuſcipe magis ⁊ min⁹. iſto mō vnus hō pt̄ eē ꝑeminētior alio ⁊ ingenioſior. Silr̄ ad hoc valet vna ꝓpoſitio quā ponit Linconiēſis. dicit.n. q̄ neq; lr̄a ſcripta docet. nec ille qui exterius ſonat. Sȝ iſta duo tm̄ excitant: ⁊ mouent diſcipulū. Sed interius ē vnus doctor qui mentē illuminat. ⁊ veritatē oſtēdit. Sic igit̄ pȝ. q̄ nō adiſcitur ꝓꝑ eminentiā doctoꝝ: ſed ꝓꝑ lumē interius itelligētie: que cauſat̄ a ꝑ. ¶ Poſtq̄ Ar. Platonicoꝝ erroꝛem ſoluit: ponit diffōnē eius qd̄ ē ſcire ſm̄ Linconienſem dicens. Oꝛ ſcire opinamur vnūquodq; ⁊c̄. Jn hac ꝓpoſitione duo notātur. Pꝛimo actus ſciēdi. Scd̄o notificatio act⁹. p⁹. ibi (Scire.) ſcd̄m ibi. (Cū cām arbitramur cognoſcere. ⁊c̄.) ¶ Circa p⁹ ſciēdū. pmo q̄ ſcīr dicit̄. q̄tuoꝛ modis ſm̄ Linconienſem. ¶ Unomodo cōiter: ⁊ ſic ſciunt̄ contingentia ad vtrūlibȝ. Sicut ego ſcio te ſedere. ¶ Scd̄o modo dicit̄ ſcire ꝓprie: ⁊ ſic ſciunt̄ ꝯtingentia nata. ¶ 3° modo dr̄ ſcire magis ꝓprie: ⁊ ſic ſciunt̄ tā pncipia q̄ꝫ ꝯcluſiones ⁊ oia neċia. ¶ 4ᵐ dr̄ ſcīr maxīe ꝓprie: ⁊ ſic ſciunt̄ neceſſaria: q̄ꝝ eē depēdet ab alijs: ⁊ ſic ſciunt̄ ꝯnes in demonſtratiōe: ⁊ iſto mō diffinit̄ hic ſcire. ⁊ iō dicit Ariſto. Scire ſimplr̄ q̄ nō ē ſm̄ accidens: nec ſophiſtico modo. ¶ Circa ſcd̄ȝ vȝ. circa actus ſciēdi notificationē: tria notant̄ ex ꝑte ſciētie: ⁊ tria neċia ex ꝑte ſcibilis. Ex ꝑte ſcientie reqrit̄ q̄ ſcia ſit ꝑfecta. ⁊ q̄ ſit actual. ⁊ 3° q̄ ſit certa. Pꝛimū notat̄ cū dr̄. q̄ñ arbitramur cām rei cogn̄ſcere. ꝑfectio.n. ſciētie ē eē per cām: actualitas ſciētie notat̄ cum dr̄. q̄ñ illius ē cā. Applicatio.n. cāe ad effectū facit ſciam actualē. ſicut pȝ: ex ſcd̄o pelorū. dicit.n. q̄ ſcire ē duplr̄. in vlī ⁊ in ꝑticulari. in vlī: q̄ñ ſcimus maioꝛem non ſciendo minorē: nec ꝯcluſionē ſub ꝓpria rōe: ſed in vniuerſali. ſcire in ꝑticulari ē duplr̄ in actu. ſ. ⁊ in habitu. Scimus i ꝑticulari ⁊ in habitu: vt q̄ñ ſcit̄ maioꝛ ⁊ ēt minoꝛ: ſed nō applicando ad ꝯneȝ: tunc non ſcit̄ ꝯ in ꝑticulari ⁊ in actu: ſȝ tm̄ in hitu. Scire āt in ꝑticulari: ⁊ in actu: eſt q̄ñ aliqs cognoſcit maioꝛē ⁊ minorē: ⁊ ſil̄ cū hoc applicat pmiſſas ad ꝯnē. Sic igit̄ pȝ. q̄ actualitas ſciētie ē ex applicatiōe cāe ad effectū. Tertio reqrit̄ q̄ ſciētia ſit certa: ⁊ hoc notatur cuȝ dr̄: q̄ñ ipoſe eſt alr̄ ſe hr̄e. Sic igit̄ tria notant̄ ex ꝑte ſcientie. Notant̄ ēt tria ex ꝑte ſcibilis neċia: ad ſcitū eniȝ reqrit̄ q̄ habeat cāȝ: reqrit̄ ēt applicatio cauſe ad effctū: ⁊ 3° q̄ ſit neceſſariū reſpectu cāe: pmū notat̄ cū dr̄: cāȝ rei arbitramur cognoſcere: illud.n. qd̄ non hȝ cām non ſcit̄ ſcientia q̄rto modo dicta: ⁊ iō iſto mō pncipia nō ſciūtur. Sed ſcd̄m notat̄ cū dr̄: q̄ñ illius eſt cā. Tertiū notat̄ cū dr̄: q̄ñ impoſſibile ē alr̄ ſe hr̄e. Jllud.n. ē neceſſariū qd̄ impoſſibile ē alr̄ ſe hr̄e. ⁊ q̄ ꝯ ſcita ſit neċia pȝ: q2 ſeqtur ex neceſſarijs. ſicut patet per pmā ꝯnē eius. Silr̄ in ꝯne p⁹ huius. dicit Ar. demonſtratione eē ꝑpetuā ⁊ neceſſariā. ¶ Sed neċiū dr̄ duplr̄. Uno mō neċiū dr̄ non depēdēs ab aliq̄ cā poꝛi. ⁊ iſto mō ꝯ demōſtratiōis nō ē neċia. q2 eius neċitas dependet ex pncipijs. Et ex hoc patet incidētalr̄ ꝑeminētia ⁊ diſtictio huius libri ab alijs lib. logice. Silliſ enī demonſtratiuus facit ſciam: ſed ſilliſ dyalecticus ſolū facit fidē vel opinionē. Silliſ ſophiſtic⁹ ſolū facit apparentiā. Sicut ergo ſciētia preciolior ē opione: ⁊ nuda apparentia: ita ſcia demōſtratiua que eſt de dēmōſtratiōe tanq̄ꝫ de ſubiecto: ꝓcioſior eſt lib°. topicoꝝ: ⁊ ſilr̄ elenchoꝝ. Sic ergo pȝ ꝑeminētia ⁊ diſtinctio huius lib. ab alijs libris logice. ¶ Sciēdū tñ eſt q̄ ſcia demōſtratiua duplr̄ poteſt ꝯſiderari. vno modo inquantū vtit̄ demonſtratione per illā. ſ. demōſtrans effectus in alijs ſciētijs. ⁊ iſto mō dr̄ quelibet ſcientia demonſtratiua. Alio° dicitur ſcientia demōſtratiua que docet ex quib⁹ ⁊ ex q̄libus debet eſſe demōſtratio. ⁊ iſto modo vtitur lib poſterioꝝ ſcia demſtratiua. quē pre manib⁹ hēmus. Qō. I.

QUeritur an ois doctrina: ⁊ ois diſciplina ſit ex ꝑexiſtēti cognitiōe. Oꝛ non. q2 aut ex ꝑexiſtenti cognitione ſenſitiua: aut intellectiua. Si ſcd̄o mō eēt ꝓceſſus in infinitū: q2 iſta cognitio intellectiua eēt adhuc ex alia ꝑexiſtenti cognitione itellectiua: ⁊ iſta ex alia ⁊ ſic in īfinitū. Si aūt ex ſenſitiua. Cōtra. doctrina ⁊ diſciplina ꝯnis ē ex pncipioꝝ cognitiōe: ſed illa nō eſt ſenſitiua: ergo nō ois doctrina ⁊c̄. eſt ex ꝑexiſtēti cognitiōe ſenſitiua. Dr̄ q̄ ois doctrina: ⁊ ois diſciplina ē ex ꝑexiſtenti cognitiōe ſenſitiua per ſe vel per acciñs. Cognitio.n. ꝯcluſionis eſt ex cognitiōe pncipioꝝ: ⁊ illa ſenſitiua ē ꝑ accidens: ex hoc q̄ termini pncipioꝝ cadunt ſub ſenſu. Contra hoc: terminus pncipij eſt obm̄ intellectus: illud autē cū ſit vlē: nō cadit ſub ſenſu. ergo pncipia nō cogn̄ſcuntur via ſenſitiua per acciñs: q2 per terminos. Jtē in termio ſūt duo: vox ⁊ ſignificatū: vox repreſentat̄ ſenſui: ſignatū intellectui. Uox.n. ē ſignū: ⁊ ſignū ſe offert ſenſui aliud derelinq̄ns itellectui. ſȝ ad itelligibilitatē pncipij nihil facit vox: pn̄ᵐ.n. ē i aia: vox āt extra: vox ḡ accidit pn° ⁊ termino: ſm̄ q̄ pn° itegrat. licȝ ḡ vox ſit ſenſibilis re⁹ auditus. nō ſeqt̄ terminos pncipioꝝ eē cogn̄ſcibiles a ſenſu vel ſenſibiles. Alr̄ dr̄. q̄ ois doctrina: ⁊ ois diſciplina intellectiua ſit ex ꝑexiſti cognitiōe itellectiua: vt ex cognitōe pncipioꝝ que itellectiua eſt. ſed ex h̄ nō ſeqt̄: q̄ ſit ꝓceſſus in īfinitū: q2 in pncipijs ē ſtat⁹. Et ſi arguit̄ ꝯ. q2 pncipioꝝ ē doctrina ⁊ diſciplina. igit̄ iſtud adhuc erit ex ꝑexiſti intelle⁹: ꝑ rñſionē. ¶ Ad illō dicit Linconiēſis ꝑ iteremtionē: q2 pncipioꝝ nō ē doctrina: q2 doctrina ē illoꝝ que dubitātur vel putant̄ eē falſa: ⁊ poſt diſcurſum vel opionem appēt v°a. ⁊ talia nō ſunt pn̄ᵃ: ſed ꝯnes: pn°.n. ſt̄ nota de ſe. ¶ Cōtra. ꝓbo q̄ nō ſit ſtat⁹ in cognitiōe itellectiua

pncipioꝝ. pncipia.n.cognoſcimus ex hoc φ terminos cognoſcim⁹ per Ar. Cognitionē ergo pncipioꝝ: pcedit terminoꝝ cognitio: ſed cognitio terminoꝝ eſt itellectiua cũ ſit obꝫ itellect⁹. ḡ cognitionē pncipioꝝ pcedit alia cognitio intelle^ua: nõ ḡ in cognitõe pncipioꝝ ē ſtat⁹. ¶ Item. vnũqdqꝫ pp qd ⁊ illud magis: ſm Ar. p° h⁹. ſꝫ ɔ̃nes ſciũtur pp pncipia: ḡ pncipia magis ſciunt̃ φ̃ ɔ̃nes. Sꝫ oiuꝫ eoꝝ que ſciunt̃ pt eē doctrina. ⁊ oia q̃ꝝ ē doctrina cognoſcunt̃ ex pexĩti cognitõe itellectiua: ḡ aĩ cognitionē itellectiuã fuit alia pcedēs: ḡ nõ pus fuit ſtat⁹. ¶ Itē ſic ſenſus ad ſenſibilia. ita intellect⁹ ad intelligibilia: ſed ſenſus põt aliqd ſentire de nouo ſine pexĩti cognitõe. ḡ itellect⁹ põt aliqd itelligere de nouo ⁊ cognoſcere ſine aliq̃ cognitione pcedēte. ¶ Itē per Ar. 3°. de aia. Intellect⁹ p° ē tanq̃ꝫ tabula raſa nihil ſciēs. cũ ergo itellect⁹ aliqd ſciat ex inuentione vel doctrina: ⁊ nõ plura ſil' intelligat. oꝫ φ itellectus p° cognoſcat aliqd cũ nihil ſciat: ⁊ tñ nõ ex aliq̃ pxi⁹ cognito. ¶ Itē ſi cognitio itellectiua ɔ̃nis fiet ex cognitione itellectiua pncipioꝝ. hoc nõ ē pp aliud: niſi qꝛ pn^a ſīt cãe ſcie ɔ̃nis. ſed ɔ̃ñs ē falſum. ḡ ⁊ añs. Falſitatē ɔ̃ñtis pbo. Principiũ nõ ē alr cã ɔ̃nis q̃ꝫ ſm φ in ſe ɔ̃nē icludit: ſed non icludit: niſi i v̾tute. ſed ſcia ɔ̃nis ppria nõ ē cognitio ɔ̃nis in v̾tute: ſed ſub ppria rõe: ergo pncipia non ſunt cãe ſcie in ɔ̃ne. ¶ Itē puer in pn° adiſcit φ hec vox ſignificat iſtã rē. ⁊ tñ ñ ex aliq̃ alia cognitiõe. (Cũ aia pueri reſpectu eius adiſcere ſit. ſic tabula raſa.) ḡ aliq̃ ē cognitio itellectiua ſine pexĩti cognitiõe. ¶ Dr̃ h. φ puer cog̃ſcit hanc vocē ſignificare hãc rē ex aliq̃ pexĩti cognitiõe: qꝛ plus cog̃ſcit rē ſig̃ñatã ſm quãdã cognitionē ɔfuſaꝫ: ⁊ ẽt doctrinã docētis. Cõtra: accipiat̃ puer qui nullaꝫ rē: nec vocē cognoſcat: talis puer in pncipio aliqd cog̃ſcit ⁊ non ex aliquo pcognito: qꝛ nihil pcognouit. ergo ē intellectiua cognitio de nouo ſine pexĩti cognitione. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtoteles.

Ad qõnem dico. φ oĩs doctrina: ⁊ oĩs diſciplina fit ex pexĩti ⁊c̃. qꝛ cognitio itellectiua pcedit a potētia ad actũ. ⁊ ab ipfecto ad pfectuꝫ. Illud ḡ qd ſcit̃ in pticulari. pus ſciebat̃ in vli: qꝛ non eſt dicere φ illud ſciebat̃ ſil' ſub ppria rõne: qꝛ ſic nõ ɔtigeret adiſcere aliqd. Adiſcere.n. eſt acq̃rere cognitionē alic⁹ de nouo: ⁊ ſub ppa rõe. Nec opꝫ dicere: φ illud qd ſcit̃ in pticulari pus fuit totalr ignotũ. ſic eni nõ poſſet ab itellectu apphēdi: ſic ſeru⁹ fugitiuus totalr ignot⁹ a pñefamilias: ab eo non apphēdit̃ ſi ei occurrit: ſic arguit Plato. Illud ḡ qd ſcit̃ in pticulari: pus ſciebat̃ in vli. Sꝫ ſcia in pticulari ē ſcia que ɔcludit̃ in ſi̾o demrõnis. Scia ɔcluſionis in vli: ē in cognoſcēdo pncipia. Nã q̃libet cognitio itellectiua ſcibilis: fit ex cognitiõe intellectiua pncipioꝝ: ⁊ iſta fit vlteri⁹ ex cognitiõe itelle^ua terminoꝝ: pnc^a enim cognoſcimus ex eo φ terminos cognoſcim⁹: ⁊ iſta cognitio vlteri⁹ eſt ex cognitione ſignoꝝ: qꝛ hũc ordinem ponit Themiſtius. ⁊ huic ɔſonat Ar. Ariſtoteles tñ nõ dic̃. φ oĩs cognitio ſcibilis fit ⁊c̃. Sꝫ dic̃ oĩs doctrina: ⁊ oĩs diſciplina ⁊c̃. ⁊ huius rõ ē. qꝛ aliq̃ꝝ eſt doctrina ⁊ diſciplia q̃rũ nõ eſt ſcia. ſic pꝫ in rhetorica. per exēplũ eni acq̃rit̃ doctrina ⁊ diſciplina. de ɔ̃ne nõ tñ ſcia: ⁊ ſilr ē de iductiõe. Vñ Ar. p hanc pticulã. oĩs doctrina ⁊ oĩs diſciplina ⁊c̃. excludit opionē academicoꝝ: qui poſuerũt oĩa ignorari: ⁊ nullã eē doctrinã. Silr per h qd dicit. fit: excludit opionem platonicoꝝ. illõ.n. fit: qd de nouo acq̃rit̃. Si doctrina fiat in nob. ḡ de nouo acq̃rit̃ in nob: nõ ḡ oĩa ſciunt̃. ſic ponit Plato. ¶ Vñ vlteri⁹ eſt itelligēdũ pp rõnes: φ oĩs cognitio itellectiua fit ex pexĩſtenti cognitiõe: ſed non ſp ex eadē. Sed quedã fit ex cognitiõe pexĩti ſenſitiua: ſic pꝫ in inductiõe: ⁊ q̃dã fit ex pexĩti cognitiõe itellectiua: ſicut pꝫ in ſillõ. Sillus ḡ ɔcludit minus vle ex magi vli: vel ſaltē ſp ɔcludit ex vli: qd eſt notũ itellectui. Sꝫ inductio pſupponit cognitionē ſenſitiuã ſingulariũ: vel qꝛ in inductione cognitio intellectiua concluſionis vlis eſt ex cognitione ſenſitiua ſingularium.

Ad primum dr̃. φ cognitio itellectiua ē aliq̃n ex cognitione ſenſitiua. ⁊ aliquãdo ex cognitione intellectiua ⁊ pexĩte. ⁊ non ſp ex hac fit vel ex illa. Ad rõnes que pbãt φ termini pncipioꝝ non ſunt ſenſibiles: ḡ non cognoſcunt̃ cognitione ſenſitiua cõcedant̃: ſunt.n. vlia: ⁊ p ɔ̃ñs obꝫ itellect⁹. ¶ Suſtinēdo ſcdaꝫ opionē. φ cognitio itellectiua ɔ̃nis in demrõne fit ex cognitione itellectiua pncipioꝝ: ⁊ φ ibi ſit ſtat⁹ dr̃ ad pmã rõnē ɔ̃ h: φ duplex eſt cognitio itellectiua: q̃dã cõplexa: ⁊ q̃dã icõplexa. Cognitio itellectia cõplexa ſtat ad cognitionē itellectiuã icõplexã. imo neccẽ eſt cognitionē itellectiuã incõplexoꝝ iſtã cognitionē pcedere. Ad aliud ɔ̃ h dr̃: φ pncipia pprie nõ ſunt ſcita ſed itellecta. Intellectus.n. ē pncipioꝝ: ⁊ ſcia ɔ̃nis. Per h ad formã: qꝛ hec ppõ: vnũqdqꝫ pp qd eſt ⁊c̃. itelligēda eſt qñ effect⁹: ⁊ cã denoiant̃ eodē noie: ⁊ h vniuoce: ſic calidũ in igne: ⁊ oia calia per ignē calr eodē noie noiant̃ ⁊ vniuoce: ſed ɔ̃ ē ſcita per pncipia: ſed pn^a non ſīt ſcita. ⁊ iõ nõ noiant̃ eodē nomine: ⁊ iõ nõ ſeq̃t̃ φ pncipia ſint magis ſcita. ¶ Ad aliũ dico: φ non eſt ſile: tũ pp hoc φ obm ſenſus de ſe ē pportionabile ſenſui. iõ non req̃rit̃ alia cognitio pexĩs: ſꝫ obm itellect⁹ de ſe nõ eſt pportiõabile itellectui. cũ exiſtat ſub ɔditionibus idiuiduantib⁹. tũ qꝛ in alio eſt diſſile. Intellectus.n. eſt virt⁹ diſcurſiua a pncipijs ad ɔ̃nem. ⁊ iõ req̃ritur pexĩs cognitio pncipioꝝ anteq̃ꝫ ſit cognitio ɔ̃nuꝫ. Ad aliud dr̃. φ poſito φ itellectus nõ ſciat p° aliqd ſcibile in pticulari: adhuc pexĩſtit aliq̃ cognitio intellectiua i vli. puer.n. cũ ſtatim poſſit ſentire: aliquã cognitionē hꝫ in vli. ⁊ iõ dicit Ar. in p° phicoꝝ: φ pueri p° appellant oẽs viros pres: ⁊ oẽs femias mres: ⁊ poſtea magi dyiudicãt. ¶ Ad aliud dico: φ pncipia nõ ſunt cãe ɔcluſiõis: niſi in v̾tute: ſi ſm ſe ɔſiderent̃: pn^a.n. poſſunt duplr ɔſiderari. vno mõ ſm ſe. Alio mõ ſm φ applicant̃ ɔ̃ni: vt cog̃ſcendo hanc minorē eſſe ſub maiori. Primo mõ pn^a nõ ſunt cauſe ɔcluſiõis: niſi in v̾tute ⁊ potētia: ⁊ ſolũ hoc ɔcludit rõ: ſed ſcdo mõ pncipia ſunt cã ſcie ɔcluſionis actualr: ⁊ ſub ppria rõne. ¶ Ad aliud dr̃ ſilr. Ad rõneꝫ ɔtra h dr̃. φ ſig̃s demõſtrat puero aliquã rē c⁹ notitiã pus nõ hũit aliq̃le puer multotiēs vidit iſta. voce p illa re. ⁊ ex tali viſu ⁊ exercitio. ⁊ ſilr lumine itellect⁹ agētis puer adiſcit q h vox iſtã rē ſig̃ñat. vñ ex tali viſu pus hꝫ quãdã cognitõeꝫ vlem ⁊ ɔfuſam: ⁊ ex ɔ̃ñti hꝫ cognitionē determinatã ⁊ i pticulari. p° tñ cognitionē exq̃rit ex cognitiõe ſenſitiua: ⁊ ſic pꝫ qũo aliq̃ lr ⁊c̃.

Qõ. II.

Queritur An acq̃ſitio ſcie ſit nob p doctrinã. Et nõ vr̃: qꝛ ſi ſic. tũc doctor iſfluerer ſciaꝫ in diſcipulo: ad moduꝫ q̃ calim in actu de frido fac̃ calꝫ in actu: ⁊ p ɔ̃ñs ſcia ē q̃litas actiua φ eſt ɔ̃ Ar. q dicit. i 2°. de gnõne. φ tñ due actiue ſīt q̃litates. ſ. calũ ⁊ fridũ. ¶ Itē ſi doctor i diſcipło cãret ſciaꝫ p doctrinã: aut ḡ eãdē i nuõ: aut aliã. Nõ eãdē in nuõ: qꝛ nõ ē idē accñs in nuõ i diuerſis ſubtis. nõ diuerſam in nuõ a ſua ſcia: pp duo: tũ qꝛ nemo dat qd nõ hꝫ. ſed ſciaꝫ in nuõ: q̃ ē in diſcipulo nõ pus hũit doctor: igit̃ illã nõ dat: tũ qꝛ illã ſciaꝫ nuõ cãret i diſcipulo mediãte ſua ſcia. ⁊ ſic ſcia doctoris eēt q̃litas actiua. ¶ Itē ad pncipale: q̃ro an doctor ppõat diſcipulo aliqd notũ qd ē adiſcēdũ: aut ignotũ. Si illõ ſit notũ. ḡ diſcipulus nõ adiſcit. adiſcere.n. ē acq̃rere ſciaꝫ ex aliq̃ ignoto. ſi illõ ſit ignotũ ḡ adiſci nõ pt: qꝛ nec itellectu apphendi:

ſicut pȝ: ꝺ ſeruo fugitiuo:q̄ui ē ignot⁹ patrifamilias:nō pͭ ab eo apphēdi:etſi ei occurrat. ℂ Dr̄ h.ꝙ illō qꝺ adiſcit̄ ſiue qꝺ ꝓponit̄ adiſcēti quodāmō ē notū:ꝛ quodāmō eſt ignotū.ē.n.notū in vlī ꝛ ignotū in pticulari. ꝛ ſub ꝓpꝛa rati one.ꝛ qꝺ ſic eſt notū in vlī pōt apphēdi ſufficiēter in pti culari ſm Linconiēſem ꝛ Ar. Qualr tn̄ notū ſit ſꝛ pate re.ꝙ.docēs ꝓponit ꝓpōnes ſub ꝺbita forma:ꝛ illas applicat ad ꝯnes:ꝛ ſic ex illis ꝑncipiis notis ſil' cū tali applica tione deuenit in cognitionē ꝯnis ignote. ℂ Contra:ſi ex vtute ꝑmiſſaꝝ nō ſm ſe:ſed ſil' cū applicatiōe adiſcēs deueniat in cognitionē ꝯnis:ꝙ ꝯ in demſone non ſcit̄ eo ꝙ hec ſunt:q2 reqrit̄ applicatio:ſed ꝯns eſt falſum:ꝙ ꝛ añs. ℂ Itē q̄rit̄ de illa applicatione:aut eſt nota adiſcēti: aut ignota. Si nota adiſcēti ante ꝯneȝ:ꝛ ꝑmiſſe de ſe ſunt no te ante ꝯnem illatā.igit̄ ꝯcluſio ſit adiſcēti nota ante demonſtrationē:ꝛ per ꝯns adiſcens iam ꝯcluſionē nō adiſcit:ſi illa applicatio ſit ignota.igit̄ nō pōt eſſe ꝑnc⁹ in cognitionē ꝯcluſionis ignorate.igit̄ illa applicatio nihil facit ad doctrinā. ℂ Itē ſi dicas.ꝙ illa applicatio nō ſit ſꝑ nota.ſed aliqn̄ ꝑus ignota.ꝛ poſtea nota: igit̄ nō ſꝑ ē concluſio nota. Cōtra illō.ſi illa applicatio fiat nota hoc erit per ꝑmiſſas notas:ꝛ ꝑ aliā applicationē. Quero tūc de illa applicatiōe:aut ē de ſe nota:aut nō.ſi ſic: eadē rōe fuit ſtādū in ꝑ⁹. Si nō illa erit ꝑ aliā:ꝛ ſic erit ꝓceſſus in īfinitum. ℂ Itē iſta applicatio ꝑmiſſaꝝ nō reqrit̄ niſi vt denotet ꝑmiſſas eē actualē cāꝫ ꝯcluſiōis. Sed hoc ē fīm: q2 ſi ſic.tūc nullo mō poſſȝ fieri ex duob⁹ ꝑncipiis ꝑmis: ſed ſꝑ reqrerent̄ tria.ſ.duo ꝑn⁹ ꝛ applicatio:que ſignificet ꝑn⁹ eſſe actualē cāȝ ꝯcluſiōis.ſed hoc vr̄ icōueniēs. ꝙ ꝛc̄. ℂ Ad oppo⁹ ē Ar. dicēs.ꝙ oīs doctrina ꝛc̄. ꝛ expōit̄ ꝙ per doctrinā itelligit acqſitionē ſcie per doctorē.

Ad queſtionē dr̄.ꝙ acqſitio ſcie ꝑ doctrinaȝ: nō eſt poſſibilis. ſicut dixit academici:q2 ad hoc ꝙ vnus homo aliū doceat:opȝ ꝙ hēat aliquā ꝑeminētiaȝ reſpectu alteri⁹ ſm itellectū. Sȝ nullus hȝ talē ꝑeminētiā:cum aīa itellectiua ſiue for⁹ ſubal' nō ſuſcipiat magi ꝛ min⁹.iō nullus hō pͭ aliū doceri.ꝙ ꝛc̄. Et ſi dr̄ rōi iſtoꝝ:ꝙ licȝ aīa itellectiua ſm ſe nō ſuſcipiat magis ꝛ min⁹:tn̄ ſm diſpōeȝ cōꝑis c⁹ ē ꝑfectio pͭ ſuſcipe magis ꝛ minus.ꝛ ſic per accñs: q2 corpus qꝺ ꝑficit̄. vna aīa itellectiua melius eſt cōplexionatū ꝙ̄ corpus qꝺ perficit̄ ab alia aīa itellectiua. Iō vnus hō eſt ꝑeminētior i gradu itelligēdi:ꝛ magis igenioſus ꝙ̄ alius. Cōtra iſtud: itellectus nō ē vt⁹ mālis:ergo nō pͭ ſuſcipe magis nec minus:ſm diſpōneȝ māe:ꝯña pȝ per Ar.3⁹.de aīa.q2 imāle a māli nō depēdet:ꝛ per ꝯns a māli nō accipit variationem. ℂ Cōtra poſitionē iſtoꝝ:nō ē arguēdū:niſi ꝑ experimētuȝ. Quilibet.n.expit̄ in ſeipſo ꝙ ab alio adiſcit̄ pͭ. fundamētū poſitiōis iſtoꝝ:accipit falſum cū dr̄.ꝙ null⁹ hō hȝ ꝑeminētiā reſpectu alteri⁹ hoīs.hoc ē falſum: ꝙ pͭ ꝑſuaderi per duas rōes.q2 vnus eſt ſciēs in actu:ꝛ ali⁹ in potētia:ſed ſciēs i actu aliā ꝑeminētiā hȝ reſpcū ſciētis in potētia:ergo ꝛc̄. Itē hoc pȝ per aliud. Aīa itellectiua:licȝ ſm ſe nō hēat ꝑeminētiā re⁹ alteri⁹ aīe.tn̄ cū ē ꝑfectio alicuius corꝑis meli⁹ ꝯplonati:ꝙ̄ alia:ꝑeminētior ē re⁹ alterius i itelligēdo.vñ tales per Ar.ſcꝺo de aīa.ſt̄ aptimēte.pȝ ꝙ ꝙ vnus hō ē ꝑeminētior alio i itelligēdo re⁹ alterius:ꝛ per ꝯns aliū docere pͭ:ꝛ ex hoc pȝ rñſio ad rationem iſtorū. Aīa.n.itellectiua licȝ nō ſȝ ſe ſit ꝑeminētior alia: vt tn̄ eſt diſpoſitio corꝑis meli⁹ complexiōati pͭ eſſe alia ꝑeminētior.ꝛ ad rōeȝ.ꝯ hāc rōem dr̄. ꝙ forma māl' pōt itelligi dupl'r. Uno mō dr̄:que educit̄ ꝺ potētia māe: vel q2 vtit̄ organo corꝑeo i opādo: ꝛ iſto mō forma itellectiua:nō ē forma mālis. Alio mō dr̄:forma mālis:q2 ꝑficit māe:ꝛ iſto mō aīa itellectiua ē forma mālis.iō aliaȝ variationē poteſt accipere a materia quaȝ perficit:q2 ex mā ꝛ forma fit vere vnum.

Ad queſtionē igit̄ aliter dicitur:ꝙ ſcīa eſt nobis poſſibilis per doctrinā. ſicut̄ experimur i nobis. Iuxta qꝺ ē itelligēdū:ꝙ ſciētia aliqn̄ acqrit̄ totalr ab itriſeco.aliqn̄ ptiȝ ab itriſeco: ꝛ ptim ab extriſeco:ſic̄ ꝛ ſanitas aliqn̄ totalr acqrit̄ ab itrinſeco: vt qn̄ eſt ſic ꝙ ps ſana alterat partē īfirmā ſibi ꝓpiquaȝ: ꝛ iſtā reducit ad priſtinā debitā ꝓportiōeȝ:ꝛ ſic acqrit̄ ſanitas totalr ab itriſeco. Sed aliqn̄ acqrit̄ ſanitas ptiȝ ab itriſeco:ꝛ ptim ab extriſeco:vt cū ita eſt ꝙ ps ſana nō pōt de ſe:ꝛ vtute ſua alterare ꝑfecte īfirmā:nec iſtā reducere ad ꝓportiōeȝ debitā.tūc nō ſanat̄ hō ab itriſeco:ſed eget extriſeco adiuuāte: vt adiutorio medici: q2 tūc per potatiōes pars ſana iuuatur ad alterādum partē īfirmā: i ꝙ̄ actione pars ſana eſt agēs pricipale. Sed agēs extriſecū vt medicamētū eſt coadiuuāa.ſic eſt de ſciētia. aliqn̄ .n. ſciētia acquiritur totaliter ab itriſeco: vt per ivētiōem: ꝛ hoc quādo itellectus eſt bn̄ diſpoſitus. ꝛ ex premiſſis notis poteſt deuenire per vtutem itellectus agētis i cognitiōeȝ ꝯcluſiōis ignote ſine doctore extriſeco:ſȝ aliquādo acquiritur ſciētia partim ab extriſeco: vt cūȝ ita ē ꝙ itellectus nō eſt bn̄ diſpoſitus:ſicut patet i illis qui hn̄t igenium obtuſum. tūc requiritur ꝙ doctor extriſecus ordinet pricipia adiſcēti:ꝛ applicet illa cōcluſiōi: ꝛ ide veniat adiſcens i cognitiōem ꝯcluſiōis per doctorem: pricipalr tamē lumīe itellectus ꝓpꝛij:ſed ſecūdarie adiutorio doctoris. ꝛ ideo dicit Linconiēſis.ꝙ nō ſolum doctor docet: ſed littere ſcripte:ꝛ nō proprie docēt iſta per ſe. Sed iſta duo itellectum adiſcētis excitāt ꝛ ꝯmouēt. Sed iterius verus doctor.ſ.deus mētem illuminat:ꝛ veritateȝ oñdit. ℂ Ulterius itelligēdum:ꝙ ſciētia in doctore nō eſt q̄litas actiua:licȝ enīȝ per iſtam acquiratur ſciētia i diſcipulo:nō tamē eſt pricipale agēs:ſȝ coadiuuās:quia pricipale agēs eſt itellectus itriſecus reſpectu acquiſitiōis ſcientie mediante ſuo lumine:ideo in doctore ſcientia non eſt qualitas actiua.

Ad rationes ad primam dicēdum. ꝙ docens nō iſluit ſciētiam i diſcipulo: ſed docēs excitat itellectum diſcipuli per principia nota: ꝛ ꝑ determiatam applicatiōem pricipioꝝ ad ꝯcluſiōeȝ: vt diſcipulus per lumē itellectus agentis.(vt per pricipale agēs iterius.) apprehēdat cognitionē de eodē ſcibili cuius cognitiōeȝ primo habuit docēs:ꝛ ideo nō ſequitur ꝙ ſciētia docētis ſit qualitas actiua:quādo enim actiua q̄litas agit i alteruȝ iſta qualitas virtute corporis cuius eſt agit aliquid i illo alio iducēdo ſuam formam: ꝛ nō requirit i illo in qꝺ agit eſſe aliqꝺ agēs pricipale mouēs ſeipm de potētia ad actum:ſed in acquiſitiōe ſciētie i docente: nec ſm ſe:nec ſm virtutē docētis:eſt qualitas ſufficiens ad iducēdum ſciētiam in diſcipulo. Sed pricipale agēs eſt itriſecum diſcipulo: vt itellectus agēs mediāte ſuo lumine:ꝛ ideo ſciētia nō eſt qualitas actiua. ℂ Ad aliō dr̄. ꝙ eadem ſciētia numero eſt in docēte ꝛ diſcipulo acquiſita:quia ſciētia eſt relatiuuȝ:q2 ad ſcibile refertur: iō nūerationem accipit a ſuo correlatiuo. Cum igitur ideȝ ſcibile ſciatur a doctore ꝛ docto:puta diſcipulo.ergo eadē ſciētia numero eſt i doctore ꝛ i diſcipulo. Cōtra: accñs qꝺlȝ numeratur ad numeratiōeȝ ſubiecti:non.n.poſſibile ē vere itelligere ꝙ idem accñs numero ſit i diuerſis ſubiectis. ſed diuerſa ſubiecta ſunt docens ꝛ diſcipulus:igitur non poteſt eadem ſcientia numero eſſe i eis cum ſit accidēs. ℂ Alr dr̄ ad iſtud.ꝙ diuerſa ſcientia numero eſt acquiſita i diſcipulo:ꝛ in doctore ſiue ſcientia iſta accipiatur pro qualitate informante ſiue pro relatione. ℂ Ad ꝑmaȝ p

baſionem dr̄. ſic p̱ꝫ: ꝙ non ſeqᷓ ſciam in doctore eē q̄litatē actiuā: ⁊ cā hꝰ dicta eſt. ¶ Ad aliā ꝓbationem dr̄. ꝙ iſta ꝓcedit ſm̄ falſam imaginationē. Supponit.n. ꝙ doctor det ſciaꝫ diſcipulo: qḋ falſum eſt: doctor.n. excitat itellectū diſcipuli ſolūmō ad apprehēdēdū per hoc ꝙ ei ꝓponit ꝓpōnes vocales de ſe notas: cognitis terminis applicando illas recte ad ↄ̄neꝫ. ⁊ tunc diſcipulus mediāte lumine itellectus ſui agentis: iſtā ↄ̄nem adiſcit: ⁊ i hoc deceptus fuit Plato. Plato.n. eo ꝙ puer ieruditus i geometria recte rñderet ad ↄcluſionē. ex h credidit pueruꝫ ſciuiſſe ↄcluſionē. ſed h eſt falſum. Puer.n. ſic rñdēs nō rñdebat idoctꝰ. ſed doctus rñdebat: docebaᷓ.n. ab opponente: in hoc ꝙ opponens ꝓponebat notas ꝓpōnes: ⁊ illas applicabat ad ↄ̄nē. ⁊ iō non rñdebat recte ieruditꝰ: ſed doctus. ¶ Ad aliud ꝑncipale ſic dr̄. ꝙ ↄcluſio ꝓpoſita adiſcēti non ē in vlī ignota: ſed tm̄ in ꝑticulari: ⁊ talꝭ cognitio in vlī ſufficit ad h: ꝙ adiſcēs ↄcluſionē apphēdat per lumen itellectꝰ agētis: ad hoc tm̄ requiriᷓ exercitium doctoris extrinſeci per ꝑncipia nota: ⁊ per applicationeꝫ debitā. ¶ Ad rōes ↄ̄ hoc dr̄. ad primā ꝙ ante ↄcluſiōeꝫ notā non cognouit iſtā applicationē adiſcens. ſed ſimul tpe cū cognouit ↄcluſionē cognouit iſtā applicationem: verūtñ prius nā cognouit applicationē q̄ȝ ↄcluſionem. ⁊ iō non ſeqᷓ. ꝙ iſta applicatio non facit ad cognitionē concluſionis. ¶ Ad aliud cū ↄcludiᷓ. ꝙ ↄ̄ in demſone nō ſciretur: eo ꝙ h ſunt. ſi requiᷓ talis applicatio dr̄ interimendo ↄ̄ſiam. qꝛ ſequi eo ꝙ h ſunt non eſt ſequi per ꝑmiſſas ſm̄ ſe ↄſideratas: ſed per ꝑmiſſas applicatas. iō requiriᷓ applicatio ad hoc ꝙ ſequaᷓ ↄ̄. eo ꝙ h ſunt. iō potius ſeqᷓ oppoſitū ex rōe q̄ȝ ꝓpoſitū. ¶ Ad aliḋ cū dr̄. applicatio aut eſt ſp̄ nota: aut pꝰ ignota: ⁊ poſtea nota: dr̄ ꝙ h applicatio adiſcēti prius fuit ignota: ⁊ poſtea: ex hoc nō ſeqᷓ. ꝙ fiat nota adiſcēti per aliā applicationē: ſed ſufficit ꝙ applicans ſic applicet ad hoc ꝙ fiat nota. ¶ Ad aliud dr̄. ↄcedēdo illaꝫ applicationē requiri: vt inſinueᷓ adiſcenti. ꝙ ꝑmiſſe ſunt cāe actuales iſtius ↄcluſiōis. ſed ex h nō ſequiᷓ. ꝙ ad ſciaꝫ iſtius ↄcluſionis faciendā requirātur plures ꝑmiſſe q̄ȝ due: qꝛ non oꝫ iſtam applicationē ſignari per tertiā ꝓpoſitionē: ſed ex hoc qḋ docens debito modo ordiat ꝑmiſſas ſufficienter hr̄ iſta applicatio actual ꝑ iſtas duas ꝑmiſſas. ⁊c.

Q̄ō. III.

Queritur an nos itelligamꝰ per ſpēs acq̄ſitas vl per ſpēs ſeparatas. ꝙ ꝑ ſpēs influxas vr̄. qꝛ ſm̄ Ar. 7°. phiſicoꝝ. circa aīam itellectiuā nō cadit alteratio: ſed ſi itelligeremus per ſpēs acq̄ſitas ꝑ intellectū: tunc eſſet alteratio a nō ſpēbꝰ i ſpēs: ⁊ ab ignorantia in ſciaꝫ: igiᷓ oꝫ ponere ꝙ nos intelligamus ꝑ ſpēs iflupas: ⁊ nō per acq̄ſitas. ¶ Itē q̄cq̄d ꝓduciᷓ de potentia ad actū: ꝓduciᷓ per aliqḋ actuans: ſi eniꝫ calm̄ in pōa ꝓduciᷓ in calm̄ in actu: ꝓduciᷓ per aliqḋ aliḋ actu calꝫ. Sed intellectꝰ noſter fit de ſciēte in potētia: actu ſciens: igiᷓ per aliqḋ ens in actu ſciēs: ⁊ non de ſe: qꝛ de ſe ē i poᵃ: igiᷓ ꝑ aliqḋ agēs extrinſecū: qḋ eſt ſba ſepata influēs ſpecies in intellectu: qḋ non ē niſi ydea. ¶ Dr̄ ꝙ intellectꝰ fit aliqḋ intelligēs vel ſciēs in actu: ⁊ non per agēs extriſecum: qḋ eſt ſuba ſepata iſluēs ſpēs in intellectu. ſꝫ ꝑ intellectū agentē qui eſt intellectus intrinſecus: ⁊ ille facit de poᵃ intelligibile: actu intelligibile per ſpēm acquiſitā ⁊ hoc irradiādo ſua fantaſmata. ¶ Contra iſtud: obꝫ ſenſus multiplicat ſuā ſpēm in ſenſum exteriorē: ⁊ poſtea in ſenſus interiores imālr magis ac magis: ⁊ non requiriᷓ ſenſus agens imālr. igitur a ſimili: ad hoc ꝙ obm itellectus (qḋ eſt q̄ḋ q̄d eſt.) multiplicet ſuā ſpēm per ſenſus medios vſqꝫ ad intellectū imālr magis ac magis: nō requiritur intellectus agens aliquo mō radians ſua fantaſmata. ¶ Itē qḋ quid eſt de ſe eſt intellectui ꝓportionabile: igitur ad hoc ꝙ actu fiat obꝫ itellectus: non req̄riᷓ aliqḋ agens: ꝓbatio añcedētis: ſicut intellectus mām nō icludit in ſua eſſentia: eſt tñ in mā: qꝛ ꝑfectio materie: ita qḋ quid eſt ↄditiones mãles in ſe nō icludit eſt: tñ ↄiūctū cū illis. igiᷓ vr̄ ꝙ ꝓpōtio ſit inter q̄ḋ q̄d eſt ex vna pte ⁊ intellectū ex alia. ¶ Ad ꝑncipale: oē intelligēs ꝑ ꝑticipatōeꝫ hꝫ reduci ad aliqd qḋ eſt per ſe: ⁊ ꝑ̇ intelligens: ſic oīa calida per ꝑticipationē reducunᷓ ad aliqd qḋ ē ꝑ̇ calm̄. ſed oēs hoies intelligunt per ꝑticipationē: igiᷓ intelligunt ꝑ aliquid qḋ eſt ꝑ̇ itelligēs: ſed tale ē ydea hois: igitur. ⁊c. ¶ Itē rōales ſumus nos ⁊ dij: ſed dij itelligunt per ſpēꝫ inatā: ⁊ non per ſpēm acq̄ſitā ⁊c. ¶ Itē puer debito mō interrogatus recte rñdet ad ↄ̄nes qui non eſt eruditus i aliqua ſcia. Sed non pōt recte rñdere: niſi prius ſciat concluſiones: ⁊ non per ſpēs acq̄ſitas. qꝛ nūq̄ȝ acq̄ſiuit ſpēs iſtaꝝ ↄ̄nū ſiue terminoꝝ: igiᷓ per ſpēs ⁊c. ¶ Ad oppoᵐ eſt Ar. dicēs. ꝙ oīs doctrina ⁊c. ¶ Itē ꝑ̇ hꝰ. oīs nr̄a cognitio ortū hꝫ a ſenſu: igiᷓ non itelligimus per ſpecies innatas: ſed acquiſitas.

Ad q̄ōnem dr̄. ſm̄ Platonicos. ꝙ nos itelligimus per ſpēs iflupas ab ydeis. Ponit.n. Plato ydeā in q̄libet ſpē hois ⁊ bouis ⁊c. Et diᷓ ꝙ iſta. ydea hois eſt cā ⁊ exēplar ſingulariū iſtoꝝ: ⁊ ꝙ ē neceſſaria ad cognitionē ⁊ gnōnē. Pōit.n. ꝙ agētia ſenſibilia nō inducūt formā in mā: ſed ꝑparāt mām ⁊ diſponūt ad inductionē forme ab extrinſeco: vt ydea. Ponit etiaꝫ ꝙ doctor nulloᵒ ē cā in diſcipulo: ſed remouet ipedimēta que ipediūt diſcipulū ſcire. ſꝫ ſcia in q̄libet iduciᷓ ab ydea hois: per ſpēs influxas ab iſta ydea itellectui nr̄o. Diuis oppoſitum ponit Ar. quo ad vtrūqꝫ. Ponit.n. formas educi de poᵃ ad actū per agēs nāle. Ponit ēt doctrinā cāri in nobis ex ꝓexiſti cognitione: ⁊ ſic per ſpēs acq̄ſitas q̄ multiplicanᷓ per ſenſus exteriores vſqꝫ ad intellectum. ¶ Itē contra ipſos eſt: qꝛ tūc ceci a natiuitate: ita excellenter haberēt ſciaꝫ de coloribꝰ: ſic vidētes: ⁊ hꝰ oppᵐ pꝫ ꝑ experimētū: ⁊ dixit Ar. oppᵐ. Silr dicit in fine ſcdi hꝰ: ꝙ ſiciēte ſenſu dficiᷓ: ⁊ cognitio illiꝰ: q̄ eſt ſꝫ illū ſenſuꝫ. ¶ Alr ponit Auī. ꝙ nos itelligimꝰ ꝑ ſpēs iflupas: ſed nō iflupas ab ydeis. ſic ponit Plato. ſed ab iſta ſba ſepata. Pōit.n. ſubas ſepatas ſupiores ifluere ſpēs in ſubꝫa ſepatis inferioribꝰ. ⁊ vlteriꝰ ponit vnā ſubaꝫ ſepatā ifluere ſpēs intelligibiles intellectui nr̄o: ꝑ q̄s nos itelligimꝰ. ⁊ vlteriꝰ ponit nos intelligere cū iſta ſuba ifluit ſpēs i nobis: ⁊ pōit nos non itelligere qñ iſta ſuba deſinit influere. ¶ Cōtra h ē itētio Ar. Silr eſt ↄ̄ iſtud ꝙ ceci. tūc ita hērent ſciaꝫ de coloribus: ſicut videntes.

Ideo alr ad q̄ōem dr̄. ꝙ nos itelligimus per ſpecies acq̄ſitas a ſenſibꝰ exterioribꝰ: ⁊ hꝰ rō ē iā tacta: qꝛ alr ceci poſſent hr̄e cōpletā ſciaꝫ de coloribꝰ. ſic videntes: de mō tñ q̄lr acq̄ramꝰ dubiū eſt. Modus tñ ſic ponitur. aīa eſt in poᵃ ad oīa: ſꝫ Ar. ꝑ̇ de aīa. Eſt.n. i poᵃ oīa intelligibilia per itellectū. ⁊ eſt in poᵃ oīa ſenſibilia ꝑ ſenſū. Obꝫ igiᷓ itellectꝰ cū ſit i poᵃ itelligibile. nō pt̄ de ſe actuare itellectū per ſuā ſpēm: cū.n. exiſtat ſub ↄditiōibꝰ idiuiduātibꝰ: ibi eſt iproportōatū. Iō añq̄ȝ itellectꝰ poſſis actu itelligat req̄riᷓ aliqḋ agēs: vt itellectꝰ agēs faciēs itellcm̄ poſſem de poᵃ itelligēte actu itelligētē. Silr faciēs q̄ḋ q̄d eſt qḋ ē poᵃ itelligibile: actu itelligibile ꝑ ſuā ſpēm: ⁊ ſic itelligit itellectꝰ nr̄ ꝑ ſpēs acq̄ſitas. ¶ Sꝫ itelligēdū ē: ꝙ res mltiplicat ſuā ſ: ēꝫ ꝑ ſenſus exteriores: vſqꝫ ad ſēſus iteriores: ⁊ vſqꝫ ad fantaſiā. ⁊ iſta ſpēs exiſtit ſub mō māli: ⁊ ↄcipiᷓ ſub ↄditōibꝰ idiuidūātibꝰ. ſꝫ iſta vt ſic: nō pt̄ ꝑficeᷓ itellectū. Iō itellectꝰ agēs: ex illa ſpē i fantaſmate diſpoᵐ

gignit aliā ſpēm i inte⁹ poſſi. Jō dicit Cōmē. ꝙ inte⁹ agens facit vlitatē in reb⁹. ⁊ nō ē itelligēdū: ꝙ eadē ſpēs nuō ꝗ eſt in vtute fantaſtica ſit in itellectu poſſi: qꝛ tūc accñs migraret de ſubto in ſubm vel ſaltē de po̾ organica ad nō organicā: qḋ vr̄ icōueniēs. Nec eſt itelligēdū: ꝙ ſpēs i vtute fantaſtica: gignat aliā ex ſe in inte⁹ poſſi: qꝛ illa in fantaſia ē mālis: ⁊ māle non gignit imāle: nec pt dici ꝙ ſpēs in fantaſia eſt irradiata ꝑ itellectū agētē: ⁊ ſic ꝗdāmō facta ē imālis: ⁊ ſic fcā imālis: ⁊ irradiata gignat aliā in inte⁹ poſſi: h̄.n. vr̄ falſū: qꝛ repugnat vtuti organice talis imālitas. qꝛ in vtute organica. ſpēs ſp̄ exiſtit mālr. ❡ Jō oꝫ dicē. ꝙ itellectus agens gignit in itellectu poſſi ſpeciem ex illa que eſt in fantaſia.

Ad argumenta ad p̄m̄ dr̄. ꝙ aīa nr̄a alterari pt ab ignorātia in ſciaꝫ. ſꝫ tn̄ ab vna ꝗlitate in aliā ꝗlitatē alterari non pt: ⁊ h̄ itelligit Ar. i. 7° ph̄ẏ. ❡ Ad aliō dr̄. ꝙ inte⁹ nr̄ ſit de po̾ itelligēte actu itelligēs: per aliō ens in actu: qḋ non eſt ydea: nec aliqḋ ſepatū ab inte⁹ nr̄o. Sꝫ ē ꝗdā vt⁹ itellectiua nobis cōſūcta: cuiuſmodi eſt itellect⁹ agēs. ❡ Ad rōnes ꝯ h̄ dr̄ ad p̄m̄. ꝙ iō non reqrit̄ ſenſus agens ad h̄ ꝙ obm̄ ſenſus ſpiritualius ſit in medio ꝗ̄ in obto: ⁊ in ſenſib⁹ exterioꝛibus ſpūali⁹ ꝗ̄ i ſenſib⁹ iterioꝛib⁹: qꝛ cū iſta ſpūalitate ſtat mālitas ſpēi ſimplr̄: qꝛ ⁊ vt⁹ ſenſitiua māl ē: qꝛ ꝑfectio organi corporei. ſilr̄ ſpēs in vtutib⁹ ſenſitiuis eſt ſilitudo rei. ⁊ idiualr̄: ⁊ mālr̄ exiſtit. iō non reqrit̄ ſenſus agēs. ſed itellectus poſſis eſt vt⁹ imālis: qꝛ nō alligata organo. ſilr̄ ſpēs in illa vtute eſt imālis ſil: qꝛ eſt ſilitudo rei non vt mālr̄ exiſtit: ⁊ hāc imālitatē ſpēi itellectus poſſis facere nō pt: cū ſit vtus paſſiua: nec fantaſma pt facere hāc ſpēm hic. qꝛ māle manens māle nullo⁹ gignit imāle: iō reqrit̄ inte⁹ agēs faciēs iſtā ſpēm in itellectu poſſi ex iſta ſpē ꝗ ē i vtute fantaſtica. ❡ Ad aliud dico. ꝙ qḋgdeſt nō ē de ſe ꝓportiōabile itellectui. qꝛ qḋgdeſt nō pt actualr̄ imutare: niſi ſub aliꝗ eſſe. ſed non hꝫ niſi 2ᵐ eē. ſ. eē ex̄ aiam. ⁊ eē in aia: qḋgdeſt ſub eē extra aiam imutare non pōt vt ſic: qꝛ ibi exiſtit mālr: ⁊ ēt ſub ꝯditōib⁹ idiuidualib⁹. ſed qḋgdeſt non imutat: vt mālr̄ exiſtit: ſed vt imālr̄ exiſtit: opꝫ ꝗ ꝙ ipꝫ qḋgdeſt imutet ſꝫ eē qḋ hꝫ in inte⁹: ſed eē in inte⁹ nō hꝫ de ſe: ſed ꝑ itellectū agētē. iō reqrit̄ itellect⁹ agēs. ꝑ h̄ ad formā nego ꝯñaꝫ: qꝛ ⁊ ſi qḋgdeſt māles ꝯditiōes in ſuo eſſe non icludit: nec ab illis depēdet: eſt tn̄ ſub illis. ſilr̄ itellect⁹ māam non icludit in ſua eēntia nec ab illa dependet: eſt tn̄ in mā. ꝗ eſt ſufficiēs ꝓportio vtrobiqꝫ: nō valꝫ: licꝫ.n. ꝗ ad iſtas ꝯditiōes ſit ꝓportio nō tn̄ ſufficiēs: reqritur.n. pl⁹. ſ. ꝙ ſicꝫ ſpēs i inte⁹ ē ſilitudo rei. nō vt mālr̄ exiſtit ſic oꝫ qḋgdeſt ad h̄ ꝙ immutet: modū imālē hr̄e. ſꝫ ſub eē ex̄ aiam nō hꝫ modū imālē: ſꝫ tn̄ vt ē i aia. iō de ſe nō eſt ꝓportōabile. ſꝫ ſit ꝑ itellectū agētē. ❡ Ad aliō dr̄. ꝙ oīa itelligētia ꝑ ꝑticipationē reducunt̄ ad aliqḋ itelligens ꝑ eēntiā. ſed illud itelligēs nō eſt ydea: ſed eſt p̄ᵐ cā: c⁹ itelligere: ⁊ eē ſūt eadē. ❡ Ad aliō dr̄. ꝙ nos ⁊ dij ſum⁹ rōales: equoce: qꝛ dij nō ꝓpe rōcinant̄: nec diſcurrunt a ꝓmiſſis ad ꝯnē: ſed ſimplici ituitu pncipia ⁊ ꝯnes apphēdūt: ſed nos rōcinamur diſcurrēdo a pncipijs ad ꝯneꝫ. Jō dij nō ſūt rōales ꝓpe loqndo. ⁊ ſi ſic: h̄ eſt equoce: ⁊ magꝭ ꝑfecte ꝗ̄ nos: ⁊ iō licꝫ ſubē ſepate itelligāt per ſpēs inatas ⁊ influxas: nō tn̄ oꝫ ꝙ inte⁹ ſic itelligat: ⁊ h̄ ꝑꝑ iꝑfectionē inte⁹ nr̄i. ❡ Ad aliō dr̄. ꝙ puer ordiate a platone iterrogat⁹ de pncipijs geometrie ꝗ nūꝗ̄ didicit: ⁊ poſtea de ꝯne: de nouo adiſcit ꝯcluſionē ꝑ talē applicationē: ⁊ interrogatōeꝫ. iō nō ſeqt̄. iſte puer ſcit ꝯcluſionē. ergo p̄us ſciuit concluſionē ſub ꝓꝑa rōne: quā credidit Plato valere: qꝛ latuit platonē puer̄ poſſe de nouo adiſcere ꝯcluſionē ꝑ applicationē ꝓmiſſar̄ ad ꝯcluſionē. Qō. IIII.

Queritur an tn̄ due ſint ꝑcognitōes. ꝙ non vr̄. ꝗtuoꝛ ſūt qōes per Ar. 2° h⁹. ſꝫ qōes ꝑſupponūt ſuppōnes ſiue ꝑcognitiōes: qꝛ ꝗlꝫ qḋ aliqd ꝗrit: ⁊ aliqd ſupponit. ꝗ ꝗtuoꝛ ſūt ꝑcognitiōes. ❡ Jtē tria ſūt ꝑcognita vt dignitas: ſubꝫ: ⁊ paſſio. ꝗ tres ſūt ꝑcognitōes. ꝓbo ꝯñaꝫ. qꝛ ꝑcognitio nūerat̄ ad ꝑcognitor̄ nūerationem. ❡ Dr̄ h̄ per interemptionē: qꝛ ꝑcognitio non nūerat̄ ad nūerationē ꝑcognitor̄. ❡ Contra iſtō: accñs nūerat̄ ad nūerationē illi⁹ qḋ ꝺnoiat: ⁊ cui⁹ paſſio eſt: qꝛ illud qḋ denoiat̄ ab accñte eſt ei⁹ ſubm: ſed h̄ accñs. ſ. ꝑcognitio denoiat ꝑcognitū: ꝗ ⁊c̄. ❡ Jtē ad pncipale. ſicꝫ res hꝫ qd: ita res eſt ꝗlis ⁊ quāta. ſꝫ nō oꝫ ꝑcognoſcere ꝗle ꝺ ſubo: nec ꝗtū. ſilr̄ nec ꝺ paſſiōe. ꝗ nec eadē rōe oꝫ ꝑcognoſcere qd eſt de re: nō ꝗ ſūt due ꝑcognitiōes. ❡ Jteꝫ vr̄ ꝙ ſūt tres: ex itētione Ar. qꝛ Ar. dicit. ꝙ de ſubo ꝑſuppōit̄ qd ē ſimpꝭ: de dignitate qꝛ ē: ſꝫ de paſſiōe nō ꝑſupponit̄ qd ē ſimplr̄: ſꝫ qd eſt: quod ſignificatur per nomen. Cum igit̄ qd eſt: quod ſignificatur ꝑ nomē. ⁊ quid eſt ſimpliciter ſint diuerſe ꝑcognitiones: tres erūt ꝑcognitiōes. ❡ Dr̄ h̄. ꝙ qd eſt: qḋ ſigñat̄ per nomē: ⁊ qd eſt ſimplr̄ nō ſūt diuerſa qd: iō non faciūt diuerſas ꝑcognitiōes. ❡ Cōtra. ꝑ Ar. qd ē ſimplr̄ ꝑſupponit ſi eſt. ꝗrere.n. qd eſt ignorato: ſi ē. nihil eſt ꝗrere. ſꝫ qd eſt: qḋ ſigñat̄ ꝑ nomē nō ꝑſupponit eē: qꝛ de nō entib⁹ ſcim⁹ qd ſigñat ꝑ nomē: ⁊ tn̄ ſi entia nō ſciūt̄ eē: qꝛ non ſūt. ⁊ dicit Ar. ꝙ ꝺ tragelapho ſcim⁹ qd ſigñat̄ per nomē: ⁊ tn̄ ignorat̄ ſi ē: ꝗ qd eſt ſimpꝭ: ⁊ qd ē qḋ ſigñatur per nomē: ſūt diuerſa. ❡ Ad oppo̾ ē Ar. dicēs. ꝙ du⁹ autem eſt ꝑcognitione ⁊c̄.

Ad queſtionē dr̄. ꝙ tn̄ due ſūt ꝑcognitōes. vꝫ qd eſt: ⁊ qꝛ ē. ❡ Jntelligēdum tn̄ ꝑꝑ h̄: ꝙ ad cognoſcēdū ꝯcluſionē oꝫ ꝑcognoſcer̄ pn̄ᵃ: pn̄ᵃ ꝯcluſionis ſūt tria. Unū ꝯplexū qḋ ē dignitas. duo icōplexa: vt ſubm ⁊ paſſio. qꝛ ex his duob⁹ ꝯſtituit̄ ꝯclō. Jn ꝯclōne.n. ꝑdicat̄ paſſio de ſubto: ꝗ ad cogſcēdū ꝯclōneꝫ oꝫ ꝑcogſcere dignitatē: paſſioneꝫ: ⁊ ſubm: ⁊ ita ſūt tria ꝑcognita: tn̄ tn̄ ſūt duo modi ꝑcogſcēdi. De ſubo.n. precognoſcitur qd ē: ⁊ qꝛ ē. De paſſiōe qd ē: ⁊ de dignitate: qꝛ ē: ⁊ ſic due ſūt ꝑcognitiones cōiter. ſ. qd eſt: ⁊ qꝛ eſt. ❡ Aliō eſt itelligēdū: ꝙ qd ē rei ſimpꝭ. ⁊ qꝛ ē qḋ ꝑ nomē ſigñat̄: non ſūt eadē. Et hꝫ 2ᵐ ē rō. Una ē: qꝛ precogſcēdo qd ē rei ſimplr̄ nece eſt ꝑcogſcer̄ ſi eſt: qd nō ens non hꝫ ver̄ qd: ſꝫ precogſcēdo qd eſt: qḋ ſigñat̄ ꝑ nomē tn̄ ñ oꝫ ꝑcognoſcere ſi eſt: nō ens.n. pt hr̄e tale eſſe. Jteꝫ alia rō eſt ad h̄: qꝛ cognoſcēdo qd ſigñat̄ per nomē ſolū cogſcim⁹ mō idiſtincto ⁊ ꝯfuſo: ⁊ cogſcēdo qd ſimplr̄ rei: cogſcim⁹ reꝫ determinate ⁊ diſtīcte. Et h̄ oñdit The⁹. ꝑ exēplū. Si dicatur puero ꝙ adducat equū. tūc adducit equū ⁊ nō bouē: ⁊ h̄ ñ ē: niſi qꝛ cogſcit qd ſigñat̄ ꝑ h̄ nomē equū: tn̄ puer non cogſcit verā qditatē equi: qꝛ tūc cogſceret pn̄ᵃ itrinſeca equi: qḋ ſlm̄ ē: pꝫ ꝗ ꝙ qd rei abſolutū: ⁊ qd ſigñat̄ per nomē: nō ſunt eadē totalr̄. ❡ Jntelligēdū tn̄ ē ꝙ Ar. cōprehēdit vtrūqꝫ ibi ſub gnālitate ꝗdā de ꝑcognitione. iō tn̄ ponit duas ꝑcognitiones.

Ad primam ob⁹ dr̄. ꝙ ꝯñā nō valꝫ: qꝛ qḋ qd eſt: ⁊ ꝑꝑ quid eſt: reducunt̄ ad cognitiōeꝫ qd eſt. Sed qḋ qꝛ eſt. ⁊ ſi eſt: reducunt̄ ad cognitioneꝫ ſi eſt. ❡ Ad aliō ſilr̄ dr̄. ❡ Ad rōes ꝯ hoc. ad primam dr̄: ꝙ cognitio non eſt in ꝑcognito: vt in ſubo: ſed i ꝑcognoſcēte. iō non oꝫ ꝙ ꝑcognitio nūeret̄ ad nūeratōeꝫ precogniti. ❡ Propter qḋ eſt itelligenduꝫ: ꝙ duplex eſt opatio. Quedā imanēs agēti: vt intelligere reſpectu itellectus: ſentire re⁹ ſenſus. Alia eſt opō trāſiēs in māꝫ extrinſecā: cuiuſmodi eſt ꝯbuſtio ignis. Cōbuſtio enim ē in illo qḋ cōburit̄: opatio p̄⁹ eſt in agente: ſecūdo mō eſt in

paſſio: ſed ꝑcognitio eſt opatio ꝑ mō: ⁊ iō eſt in itellectu. Solutū eſt.n. per hoc ꝙ opatio tráſiens i mām extrinſecaꝫ eſt in opatoꝛ alia át non. ¶ Ad aliō ꝯ illō dico. ꝙ ſuppoſito ꝙ ꝑcognitio referat ad ꝑcognitū non oꝫ tñ ꝙ nūeret ad nūerationem ꝑcognitꝭ. Inſtátia.n. eſt: qꝛ pr̃ refert ad filiū. ⁊ tñ nō oꝫ ꝙ ſi ſint plures filij eiuſdē ꝙ pter iſte ſint plures patres: vel ꝙ plures pͥnitates ſint in eodem. ¶ Ad 3m dr̃. ꝙ iſta ꝑpō non eſt vl̃r vera.ſ. accñs eſt in eo tanꝗ̄ in ſubiecto qō denoīat. Denoīat.n. aliqñ terminuꝫ a quo: vt ſoꝛ. corrūpit: aliqñ terminū ad quē vt ſoꝛ. generat. Aliqñ efficiens: vt agens agit: ⁊ aliqñ ſubm in quo ē ſicut hō albus. Ideo non oꝫ ꝙ accñs ſit ſp in illo tāꝗ̄ in ſubō qō denoīat. ¶ Ad aliud dr̃. ꝙ non ꝑcogſcit de ſubiecto q̄le eſt: vel quātū. nec oꝫ ad hoc ꝙ de ſubīo ſciat paſſio. qꝛ ad hoc ꝙ ſciat paſſio extraneat q̄le: ⁊ q̄tum: ⁊ qōlꝫ accñs cōe. Sed tñ de ſubīo neċio ꝑcognoſcit qd: qꝛ diffō ſubīi eſt mediū ad ꝯcludendū paſſionē de ſubīo demonſtratiōe potiſſima: ⁊ anꝗ̄ ꝯ cognoſcat oꝫ ꝑcognoſcet mediū per qō cogſcit: iō ꝑcogſcit qd eſt: ſed nō q̄le nec q̄tū. ¶ Ad aliō ꝯcedo ꝙ qd eſt: qō ſignat per nomē: ⁊ qd rei ſimplr̃ non ſt totalr̃ eadē. tñ Ar̃. vtrūꝗ̄ qd ꝯphēdit ſub vna ꝑcognitione gnāli: licꝫ ſint diuerſe ꝑcognitiones in ſpāli. Idem tñ itelligit de vno qō ⁊ de alio. ¶ Ad rōnes que ponūt ꝙ qd veꝝ: ⁊ qd ſignat per nomen ſunt diuerſa: ꝯcedēde ſunt: qꝛ veꝝ ꝯcludunt: pīt tñ cadere ſub vna ꝑcognitione generali. Qō. V.

Queritur an de dignitate poſſit precognoſci qd eſt. vr̃ ꝙ ſic. tanta ꝯplexio eſt in ſillo ⁊ vnio: quāta ē i dignitate: ſed de ſillo pt cogſci qd eſt non obſtāte ſua cōplexione. (alr̃ de ſillo non poſſet eē ſcia.) ḡ ō dignitate pt ꝑcognoſci qd eſt nō obſtāte ꝯplone. ¶ Itē ꝑpō imediata diffinit in iſto p lr̃. nō obſtāte ꝯplexione: ḡ eadē rōne dignitas pt diffiniri ⁊ hr̄e qd. ¶ Itē eſſe nō eſt nihil. hō dignitatis eſt eē. (ꝑcogſcit.n. qꝛ eſt.) ḡ dignitas hꝫ eſſe. ſꝫ oē hn̄s eſſe eſt quid. ḡ de dignitate ꝑcogſcit quid: ſeqt ergo ꝙ de dignitate ꝑcognoſcit qd eſt. ¶ Dr̃ B negādo ꝯñaꝫ. ad ꝑbationē dr̃. ꝙ licꝫ dignitatis ſit eē: nō tñ hꝫ qd: qꝛ eſt ꝯplexū: ⁊ ꝯplexū non hꝫ qd. Uñ nō ſeqt. eſt hn̄s eē: igit eſt qd vel hn̄s qd: niſi ſuppoſito ꝙ illō ſit ſimplex: ⁊ non ꝯpoſitū. ¶ Cōtra. ꝙ ꝯplexio non ipediat arguit vt pus. ¶ Itē eſſe vl̃ eē eē veꝝ: vel iſepabilr̃ concomitās eēntiā. ſi ꝑ mō: neċio ꝑcogſcit ō dignitate: qꝛ eſt. ḡ qd eſt. qꝛ ſuū eſſe eſt. Si ſcdō mō: adhuc ſeqt. ꝙ eſſe preſupponit eſſentiā: ⁊ qō ſupponit ſeqt qō eſt. ḡ ſeqt ad qꝛ ē. ¶ Itē ꝑpō diffinit ſic. ꝑpō eſt oīo veꝝ vel ſlm ſignans. ḡ ꝑpō hꝫ qd: qꝛ diffō ⁊ qd ſunt eadē: ⁊ tñ ꝑpō eſt qōdam ꝯplexum: dignitas ḡ pt hr̄e qd non obſtante rōe ꝯplexi. ¶ Dr̃ hic ꝙ ꝑpō ñ diffinit iq̄tū ē qōdā ꝯplexū acceptū ſub rōe ꝯplexi: ſꝫ ſub rōne incōplexi. ¶ Contra: i diffōne ponit hec pticula ſignans veꝝ vel falſum: ſꝫ nihil ſignat veꝝ vel falſum: niſi ꝯplexū ſub rōne ꝯplexi. ergo ꝑpō vt hic diffinit ſignificat ꝯplexū ſub rōe ꝯplexi. ¶ Itē dignitas ſm id qō eſt ſignificat. ergo ō dignitate ꝑcognoſci pt qd ſignificat per nomen. ¶ Ad oppom eſt Ar̃. dicens: ꝙ de dignitate ꝑcognoſcit ſolū qꝛ eſt. ¶ Itē ſi de dignitate precognoſcit qd eſt. tūc ex dignitate ⁊ illo qd: poſſet fieri vna ꝑpō imediata. ſiue dignitas: ⁊ eadē rōe iſta dignitas hr̄et qd: ⁊ ex iſto qd: ⁊ dignitate eēt alia. ⁊ ſic in iſinitū. qō eſt inconueniens. Incōueniens eſt ergo dicere. ꝙ dignitas habeat quid.

Ad queſtionē dico. ꝙ de dignitate ſolū ꝑcognſcitur: qꝛ ē. ꝑbo: qꝛ dignitas facit cognitionē de ꝯne: ſꝫ non ens ꝯcluſioni nihil fac. ergo oꝫ ꝙ de dignitate ꝑcogſcat: qꝛ eſt. ¶ Item oſtdo ꝙ ō dignitate non ꝑcogſcit qd eſt ſimplr̃. qꝛ qd eſt ſimplr̃ ē ſolius incōplexi: ſꝫ dignitas eſt: qōdaꝫ ꝯplexū. ergo ⁊c. ꝙ aūt non hēat qd. pꝫ ex intētiōe Ar̃. 7°. meta. dicit.n. ꝙ hō albus non hꝫ qd. eo ꝙ eſt ens per accñs ſiue aggregatum. Sꝫ dignitas eſt magis aggregatū ꝗ̄ hō albus: ḡ dignitas qd non hꝫ. Silr̃ de eo nō ꝑcogſcit qd qō ſignat ꝑ nomē: qꝛ non hꝫ qd: ſꝫ plura qd aggregata: ſolū ḡ ō dignitate ꝑcognoſcitur quia eſt.

Ad primam rōnē dr̃. ꝙ ſillꝰ pt ꝯſiderari ſm ꝙ eſt ꝯplexū ſub rōne ꝯplexi acceptuꝫ. ⁊ iſto modo non hꝫ qd. Alio modo ꝯſiderat ſꝫ ꝙ eſt qōdam ꝯplexū acceptuꝫ ſub ratione incōplexi: ⁊ iſto mō hꝫ qd: ⁊ diffōneꝫ: vt ſic.n. ſignat per vocē incōplexā: vt per hanc vocē ſillꝰ. ⁊ ꝯcipit ab itellectu nr̃o. ⁊ iſto mō de ſillo ꝑcogſcitur quid eſt: nō tñ de dignitate ſꝫ ꝙ Ar̃. intelligit: qꝛ Ar̃. intelligit de dignitate: vt eſt ꝯplexū acceptū ſub rōne ꝯplexi. ¶ Ad aliud: per ideꝫ. ꝑpō imediata non diffinitur: ſm ꝙ eſt ꝯplexū acceptū ſub rōe cōplexi. ¶ Ad aliud ſilr̃ dr̃ negando ꝯñam. de dignitate precogſcitur qꝛ ē. ḡ quid eſt: ⁊ ad ꝑbationē eodē modo ſic pus: qꝛ dignitas non habet quid licꝫ hēat eſſe. quid.n. ſolū eſt alicuius incōplexi: qō eſt obm intellectus ſimplr̃. ¶ Ad rationē ꝯ hoc dr̃. ꝙ eſſe concomitatur eēntiam dignitatis: ideo ſeqtur ꝙ eēntia dignitatis precognoſcit: ſed ex B nō ſeqtur: ꝙ de dignitate ꝑcognoſcat quid: qꝛ qd ſoluꝫ ē eius qō eſt obiectū intellectus ſimplr̃: eēntia autē pt eē ꝯplexi ⁊ incōplexi ⁊ cuiuſcūꝗ̄ alterius entis. ¶ Ad aliud de ꝑpoſitione: ſicut primo. ¶ Ad rōem ꝯ illud. dr̃ ꝙ hec particula ſignans veꝝ vel falſum poteſt ꝯpari ad ꝑpōnē ſub rōe incōplexi. ⁊ pt ꝯpari ad ꝑpōneꝫ ſub rōe ꝯplexi. ſicut ad hanc totā: hō eſt aial ſub ſua integritate. Primo modo ꝯpat ad ꝑpōneꝫ vt quid. Scdō mō ꝯparat ad ꝑpoſitionē: vt q̄le vel q̄lificās. ¶ Ad formā cuꝫ dr̃. ꝙ nihil eſt ſignans veꝝ vel falſum. niſi ꝯplexum ſub rōe ꝯplexi: dr̃ ꝙ B eſt veꝝ q̄litatiue: qditatiue tñ accipiēdo veꝝ vel ſlm: ꝑpō aſſumpta falſa eſt: qꝛ ſolū B hꝫ ꝑpō accepta ſub rōe incōplexi. ¶ Ad aliō dr̃. ꝙ de dignitate nō ꝑcogſcit qd ē qō per nomē ſignat: qꝛ dignitas non hꝫ vnū qd: ſꝫ plura ꝯgregata. ⁊ iō de dignitate non ꝑcogſcit qd eſt: qō per nomen ſignat: eiuſdē.n. ꝑcognoſcit qd eſt qō ſignat ꝑ vnū vel habet vnum quid ⁊c. Qō. VI.

Queritur an de paſſione ꝑcogſcat qꝛ eſt. ꝙ ſic vr̃. qꝛ de paſſione ꝑcogſcit qd eſt: ḡ de ea pt ꝑcogſci. qꝛ ē. Añs pꝫ per Ar̃. ꝑbo ꝯñam. Quid eſt ꝑſuppōit ſi ē: qꝛ q̄rentes quid eſt igrantes ſi eſt nihil q̄runt. ¶ Hic dr̃. ꝙ de paſſiōe ꝑcogſcit quid eſt qō ſignat per nomen: ⁊ tale quid non ꝑſupponit ſi eſt. negat ḡ hec conſequentia: de paſſione precognoſcitur quid eſt: igitur quia eſt. quid tamen ſimpliciter preſupponit ſi eſt. ſed ſic de paſſione non precognoſcitur quid eſt. ¶ Contra illō per Ariſtotelē. qui quarto ⁊ quīto metaphiſice dicit ꝙ quid quod ſignificatur per nomen: eſt vera diffinitio. Si ergo de paſſione precognoſcitur quid eſt: quod ſignificatur per nomen: igitur de eadem precognoſcitur quid eſt ſimpliciter: ⁊ quid eſt vera diffinitio. ⁊ tunc redit prima ratio. ¶ Item Ariſtoteles. in ſecundo huius: diſtinguit de diffinitione. vna eſt diffinitio ſimpliciter: ⁊ quid rei. altera eſt diffinitio quid nominis. ⁊ iſtaꝫ attribuit non entibus. Cum igitur paſſio ſit ens non habet tantum diffinitionem exprimētem quid nominis. ſed ſimpliciter diffinitionem: ⁊ per conſequens ſimpliciter quid. ¶ Item ad principale paſſio ſcitur de ſubiecto. ſed non ens ſciri non poteſt. igitur oportet de paſſiōe precogſcere: qꝛ eſt. ¶ Ad oppoſituꝫ eſt Ar̃.

Ad qõnez dr̃.ꝙ de paſſione ſolũ precognoſcitur quid eſt qð ſignificatur per nomen.⁊ huius ratio eſt.q: in paſſione idem eſt eē ⁊ ſubiecto ineē: q: accidentis eſſe eſt ineſſe. Sed ineſſe paſſionis in ſubto concluditur in demõſtratione:⁊ hoc eſt ſuum eē:igr̃ eſſe paſſiõis ꝯcluditur:nõ igr̃ ꝑcognoſcere oportet paſſionē eſſe ante ꝯcluſionem. ¶ Item de paſſione non poteſt ꝑcognoſci ſimplr̃ quid eſt:licz qd eſt ſimpliciter habeat ex ꝯſequenti. Ratio huius eſt:q: quid ſimplr̃ preſupponit ſi eſt:ſed de paſſione non precognoſcit̃.ſi eſt:vel q: eſt ante ꝯcluſionem:neceſſe tamen eſt de paſſione precognoſcere qd eſt:qð ſignificat̃ per nomen. Dui⁹ ratio eſt.q: de paſſione oportet aliqualem cognitionē habere ante concluſionem cum ſit ꝑncipiuz integrans concluſionem:q: ex paſſione ⁊ ſubiecto fit concluſio in demõſtratiõe:vt ꝓus habitũ eſt:ſed de ea non ꝑcognoſcit̃:q: eſt:nec qd eſt ſimpliciter.igr̃ de ea neceſſario precognoſcit̃:quid eſt quod ſignificatur per nomē:⁊ hec cognitio eſt indiſtincta: que poteſt haberi ante cognitionē eius qð eſt quid ſimplr̃:et ſic cognitio iſtius qd eſt:poteſt haberi ſine cognitione q: eſt.puer eniz cognoſcit qd ſignificatur per equum:⁊ tñ non cognouit quiditatem ſimpliciter equi. Similiter de non ente cognoſcimus quid ſignificatur per nomen:⁊ tñ non cognoſcimus quid eſt ſimplr̃:nec q: eſt. ¶ Contra iſtam poſitionē poteſt argui. De paſſiõe poteſt precognoſci ineſſe ſubiecto:q: licz in ꝯcluſione concludat̃ paſſionē alicui determinate ſubiecto ꝓpꝛio ineſſe:prius tñ eſt ineſſe ſubiecto ꝙ̃ ineſſe huic ſubiecto:⁊ prius poteſt cognoſci non precognoſcēdo poſterius:ergo poteſt cognoſci:q: eſt de paſſione in cõmuni:licz eē ſpeciale qð eſt huic ſubiecto ineſſe cõcludatur in concluſione. ¶ Dic dicitur.ꝙ accidens non eſt ens:niſi q: entis.ſ.accidens propꝛiũ nõ eſt ens:niſi q: propꝛꝗ ſubiecti. Ideo impoſſibile eſt intelligere accidēs propꝛium:ſiue reale:niſi intelligatur ſubiectuz:cuius eſt hec paſſio. Ideo non poteſt de paſſione ꝑcognoſci eſſe:niſi precognoſcatur ineſſe propꝛio ſubiecto. Unũquodqꝫ eniz intelligitur ſicut eſt ens:paſſio autē eſt ens in aliquo ſubiecto determinato:⁊ non eſt ens:niſi q: talis entis:ideo intelligi nõ poteſt:niſi ſub habitudine ad tale ens:⁊ per hoc ad formã dicitur:ꝙ de paſſione ꝓpꝛia non poteſt precognoſci:eſſe in cõmuni ſiue ineſſe:niſi precognoſcatur eſſe in propꝛio ſubiecto. ¶ Ad ſcðam ſimilr̃ dicit̃. Ad ꝑmã cõtra hoc dr̃.ꝙ aliqñ ratio quã ſignificat nomē eſt vera diffinitio:⁊ hoc intelligit Ariſ.non tñ eſt h̃ ſemꝑ verꝫ:poteſt.n.aliqñ rõ eē entis deſcriptio:⁊ iſta nõ eſt vera diffinitio rei:licz per nomē ſignificet̃. ¶ Ad aliõ dr̃.ꝙ rõ exprimēs qd nois non ſemꝑ attribuit̃ nõ entib⁹: ſed aliqñ enti:enti tñ põt ineſſe alia rõ que eſt vera diffõ. vnde Ariſ.non intelligit ꝙ rõ exprimēs qd nois inſit nõ enti ſolũ. Sed intelligit ꝙ nõ enti ineſt rõ exꝑmēs qd nominis:ita ꝙ nulla vera rõ ſibi ineſt:ſed paſſiõi ineſt vera ratio:⁊ rõ etiã exꝑmens qd nois. Sed vera rõ non ꝑcognoſcit̃ de paſſione ante ꝯcluſionē.ſed ſolũ precognoſcit̃ quid eſt qð ſignificat̃ per nomē. ¶ Ad aliõ dr̃.ꝙ nõ ens nõ põt ſciri:iõ ſeqtur ꝙ opꝫ paſſionē eē:ſed tñ non ſequit̃ vlteri⁹:ꝙ eı⁹ eē ꝑcognoſcat̃ añ ꝯclonē:q: in ꝯclone ſuũ eē ꝯcludit̃:q: ſuũ eē ē ſubto ineē. ¶ Cõtra poſitionē arguit̃ ſic. Ineē ſubto ē aliud ab eēntia accñtis:põt igr̃ eēntia accidētis ꝑſupponi:licz ineē ſubto de accñte ꝯcludat̃ in cõcl'one:ſz eēntia nõ ē ineē:põt igr̃ ꝑcognoſci de accñte qd eſt añ ꝯnē(loquēdo ſaltē de eē eēntie.) ¶ Dicit̃ ꝙ eſſe accñtis in ſuo ſubto nõ ē aliud ab eēntia. ¶ Cõtra iſtud: eſſentia põt itelligi nõ intelligēdo ipſaz ſubto accñtis ineē.põt.n.accñs itelligi:licz nõ itelligat̃ ipm ineē ſubto:ſz ſufficit ꝙ ꝑfuerit in ſubto:ſz nihil põt itelligi ſine eē qð ē de ſua eēntia:igr̃ ineē nõ eſt de eēntia accñtis. ¶ Item eſſentia accñtis ꝯſiſtit in idiuiſibili. Preterea ſm ſe non ſuſcipit magis nec minus:q: magis ⁊ min⁹ in eſſentia variãt ſpēm:eēntia tñ accñtis in ſubto ſz tale eē:ſuſcipit magis ⁊ min⁹.igr̃ ineē nõ eſt de eſſentia eı⁹. ¶ Itē ſi ſic.tũc hic eēt nugatio.accñs eſt ens in ſubto:q: accñs de ſua eſſentia eſt ens in ſubto:⁊ iterꝫ exprimit̃ eſt ens i ſubto:igr̃ idē bis ponit̃. ¶ Itē ſi ſic.tũc rectũ ⁊ ſimũ eſſent diuerſe ſpēs:q: ꝯueniũt in aliquo vt in cauo:⁊ dr̃nt eēntialr̃:q: per diuerſa eē in ſubto. Sz eē in ſubto ſit eēntia accñtis. ergo cũ in aliquo ꝯueniũt:⁊ in aliquo dr̃nt ſpēs ſunt:ſz h̃ eſt falſuz. Si.n.eſſent ſpēs:tũc ſcia nãlis que eſt de ſimo eēt ſubalternata ſcie mathematice que eſt de cauo.⁊ non eēnt ſcie diuerſe ꝑmo:metaphyca:⁊ nãlis:⁊ mathematica:cui⁹ opp᷑ dicit Ariſ.in.6.metaph. ¶ Ad h̃ dr̃.ꝙ ſimũ ⁊ rectũ nõ ſunt diuerſe ſpēs:q: nõ dr̃nt ꝑ drĩas itriſecas ⁊ formales:ſed per extriſecas vt per diuerſas habitudines ad ſubta. ¶ Cõtra iſtð.accñs ꝯſiſtit i habitudie eēntialr̃ q: ſz id qð ē liberet. Sz diuerſa habitudo cõtur ꝑ ꝯparationē ad diuerſa ſubta:igr̃ diuerſa eſſentia accñtis ē ex diuerſitate ſubtoꝝ. Cũ igr̃ cauũ cui ineſt rectũ tãqꝫ paſſio: ⁊ naſus cui ineſt ſimũ tãqꝫ paſſio ſint diuerſa ſubta:igr̃ illa accñtia erũt diuerſa eēntialr̃ ⁊ ſpecifice. ¶ Ad ꝑmã ſilr̃ dr̃.ꝙ ineē ipſi⁹ accñtis eſt duplex:qðdã eſt ineē actu: qð diſtiguit̃ ꝯ pteritũ ⁊ futurꝫ:⁊ tale ineſſe nõ eſt de eēntia accñtis:q: accñs intelligi põt ſine h̃ ꝙ actualr̃ ſubto inſit. Aliud eſt ineē qð ꝯſiſtit in ꝗdã habitudie ad ſubm: ⁊ iſto mõ ineſſe ē de eēntia accñtis:ſicut.n.ſanũ in vrina ñ põt cognoſci:niſi in habitudie ad ſanũ in aiali:cui⁹ ē ſig᷑. Eodē mõ accñs nõ põt intelligi niſi in habitudie ad ſubiectũ:cui⁹ ē diſpoſitio. Accñs.n.non eſt ens niſi q: entis:⁊ non itelligit̃:niſi ſicut eſt entis:iõ neceſſe eſt dicere ꝙ ineſſe ſz habitudinē ſit ð eēntia accñtis:ſz nõ ineē qð ē actu inexiſtere. ¶ Ad aliõ dr̃.ꝙ ſuſcipit magis ⁊ min⁹ ſz ſuũ ineē qð ē actu exiſtere i ſubto:illð aũt nõ ē ð eēntia eı⁹: ſz ſz ineē qð ꝯſiſtit i habitudie. Accñs ñ ſuſcipit magis nec min⁹:ſic̃ nec eēntia. ¶ Ad aliõ dr̃ ſilr̃.q: dðo accñs ens in ſubto:ens accipit̃ z'. Uno⁹ ens qð ē nomē. Alio⁹ ens qð ē ꝑticipiũ:qð ðnotat actu exñs:ꝑmo mõ hic ē nugatio:ſic̃ ſi dr̃ ſuba ꝑ ſe ens:ſic̃.n.ſuba ē ꝑ ſe ens eēntialr̃:ita accñs ē ens i alio eēntialr̃. Scðo mõ h̃ nõ ē nugatio:q: actu ineē ſubto ñ ē ð eēntia accñtis. ¶ Ad aliõ dr̃.ꝙ rectũ ⁊ ſimũ nõ ſt̃ diuerſe ſpēs:⁊ rõ h⁹ ē:q: ñ hñt drĩam niſi mãlē:ſic̃ dicet̃. ¶ Ad rõnē ꝯ h̃ dico.ꝙ accñs ꝑ ſe ē diſpõ ſubti ⁊ eēntialr̃ ē talis habitudo:⁊ tñ ñ oꝫ ſi ſubta ſint diuerſa aliq̃ mõ:ꝙ accñtia ſint diuerſa formalr̃ vl' ſpecifice. Sz qñ ita ē ꝙ accidētia ſũt paſſiões ſubtoꝝ q̃ ſz ſe ſũt diuerſa ⁊ formalr̃: tũc tales paſſiões ſunt diuerſe formalr̃:ſic̃ riſibile ⁊ rudibile ſe hñt reſpcũ hois ⁊ aſini. Sz naſus cui⁹ paſſio eſt ſimitas:⁊ cauus cui⁹ paſſio ē rectũ vl' conitas ñ hñt diuerſitatē formalē:ſed tñ materialē. Sunt eni diuerſe partes mãles:huius qð ſymbolũ:iõ ſimũ ⁊ rectuz formalē drĩã nõ hñt per habitudinē ad ſubiecta:⁊ iõ nõ ſũt ſpēs re⁹ caui ſimplr̃:ſi.n.eēnt ſpēs:tũc ſcia nãlis eēt hñ ſubalternata mathematice ſic̃ argutũ eſt ⁊c̃.

Qõ. VII.

Queritur an de ſubto poſſit cogſci q: ē:ꝙ nõ vr̃:tãtũ dependet ꝯcl'o demſtatiõis a pdicato ſic̃ a ſubiecto:pdicatũ.n.in ꝯne ē paſſio: paſſio.n. de ſubto ꝯcludit̃:ſz de paſſiõe nõ ꝑcognoſcit̃ q: ē:igr̃ nec de ſubto. ¶ Itē de roſa põt demſtrari paſſio:⁊ tñ nõ opꝫ ſemꝑ ſupponere roſaz eē alr̃.n.ñ ē.igr̃ ⁊c̃. ¶ Itē hec ē vera:hõ ē riſibilis:ſiue hõ ſit:ſiue nõ ſit:põt.n.riſibile dmſtrari ð homine:ꝑ diffõnē hois q̃ ē vera de hoie:ſiue ſit:ſiue ñ. Dec

gnī ē vera.hõ ē aīal rõnale:ſiue ſit actu:ſiue nõ:igiẽ ad h
ꝙ paſſio de ſubto demõſtreẽ nõ opꝫ ꝑcognoſcere de ſub-
iecto q̄ eſt.¶ Jtē.eē q̄riẽ de ſubto:ꝛ q̄õnes ſūt eq̄les nu-
mero ꝛc̄.igiẽ eē põt ſciri de ſubiecto per demõſtrationē.
Si ḡ eē pt de ſubto demõſtrari.nõ ē neč̄e ꝑcognoſcere ð
ſubto q̄ ē:q̄ qð ðmr̄aẽ nõ oꝫ ꝑcognoſci añ ꝯnēꝫ.¶ Hic
dr̄ ꝙ eē de ſubto q̄riẽ nõ ꝙ eē ð ſubto demr̄eẽ:ſꝫ ꝙ eē de
ſubto cog̊ſciẽ alia via.¶ Cõtra.eē i eēntia ſubti hꝫ cāꝫ:ē
etiā poſteri⁹ eēntia ſubti:põt igiẽ ꝑ illā cāꝫ de eēntia ſubti
demr̄ari.¶ Hic dr̄ ꝙ eē nõ ē poſteri⁹ eſſentia:ſicẽ paſſio:ꝛ
iõ nõ pt demr̄ari ð eēntia ſubti.¶ Cõtra.ſcire ē ꝑ cāꝫ co
gnoſcere ꝛc̄.iſte ḡ tres ꝯditiões ſufficiūt ad h ꝙ aliq̄d ð-
mõſtratiue ſciaẽ:cū igiẽ iſte tres ꝯditiões reꝑianẽ in eēn°.
re⁹ eē:igiẽ eē de eēntia ðmr̄ari pt.¶ Jtē ðmr̄atio ē ex ꝑ-
mis veris ꝛc̄.ſꝫ i diffõne ðmr̄atiõis non poniẽ h ꝑticula:
ꝙ illð de quo ðmr̄eẽ ſit paſſio:igiẽ nõ req̄riẽ ad h ꝙ ali-
q̄d de aliq̄ ðmr̄eẽ ꝙ ſit paſſio ei⁹.¶ Jtē eēntia facẽ cogni
tionē de eē:aut igiẽ facit cognitionē de eē ſimplr̄:aut q̄ ad
nos nõ quo ad nos:q̄ ſic ē noti⁹ q̄ꝫ eēntia:ſicẽ pꝫ. Cog̊ſci-
mus.n.ſubās ſepatas eē:nõ tñ ipaꝝ eēntiā.ḡ eēntia facit
cognitionē de eē ſimplr̄:ꝛ talis cognitio ē ꝑ ðmr̄ationem
ſimplr̄:igiẽ eē de eēntia ſimplr̄ pt ðmr̄ari.¶ Ad opp̄ᵐ eſt
Ariſto.dicēs.ꝙ de ſubto precognoſciẽ q̄d eſt:ꝛ q̄ eſt.

Ad queſtionē dr̄.ꝙ de ſubto ꝑcognoſciẽ vtro-
q̄ꝫ mõ añ ꝯnē:de ſubto.n.preco
gnoſciẽ q̄d:q̄ q̄d ſubti ē ꝑncipale mediū i ðmr̄atiõe. Nã
mediū i ðmr̄atiõe ē cā ꝯnis:ꝛ cā cognoſciẽ añ effectum:
igiẽ ð ſubto ꝑcognoſciẽ q̄d ē.ſilr̄ ð ſubto ꝑcognoſciẽ q̄ ē:
q̄ q̄d ē ꝑſupponit q̄ ē.q̄ nõ ens nõ hꝫ q̄d.¶ Jntelligē-
dū tñ ē:ꝙ q̄d ē nõ ꝑſupponit eē exiſtere:nec oꝫ tale eē ꝑ-
cognoſcere ð ſubto ſꝫ ꝙ eē exiſtere diſtīguiẽ ꝯ̄ ꝑteritū ꝛ
futuꝝ.Sꝫ eē qð ꝑſupponiẽ ð ſubto ē eē ſꝫ q̄d:ſūt.n.gra-
dus entis:ſub quo vnū ens ab alio dr̄t.Ali⁹ ē.n.grad⁹ eēn-
diq̄ corr̄idet hoī ꝛ aſino:licꝫ neutrū actualr̄ exiſtit.Uel
poſſet dici ꝙ eē qð ꝑſupponiẽ:ē eē nõ ꝓhibitū in reꝝ nã.
Jllð.n.de quo habeẽ ſciã:oꝫ ꝙ habuerit eē i ꝑterito:vel
poſſet hr̄e eſſe in futuro:vel ꝙ nunc habeat eſſe.

Ad primā rõnē dr̄.ꝙ ꝯclõ magis depēdet a ſub-
iecto q̄ꝫ a ꝑdicato.Subꝫ.n.ē cā ꝑdica-
ti:q̄ð ē paſſio.¶ Ad aliud dr̄.ꝙ ꝓbat veꝝ:ꝓbat.n.ꝙ de
ſubto nõ oꝫ ꝑcognoſcere:ꝙ ē actualr̄ exñs ꝛc̄.¶ Ad aliõ
per idē.¶ Ad vltimū ꝑncipale ſicẽ dicebaẽ.ꝛ ad rõnē ꝯ̄ h
dr̄.ꝙ eē licꝫ ſit poſteri⁹ eē:de eē tñ nõ pt ðmr̄ari:q̄ illud
qð ðmr̄aẽ de aliq̄ nec̄io hꝫ duas ꝯditiões:neč̄e.n.ē ꝙ ſit
ens i aliquo gn̄e ꝑ ſe:ꝛ neč̄e ē ꝙ i ſubto de quo ꝯcludiẽ ꝑ-
ſupponat eē:ſꝫ eē neutrā ꝯditionē hꝫ:nõ.n.ē ens i gn̄e:ſꝫ
ꝑ reductionē ē in eodē genere:in quo ē eēntia.Silr̄ eē ta.
ſubto nõ ꝑſupponit eē:q̄ ſic eēt ꝓceſſus i īfinitū:ꝓp hoc
eē nõ pt ðmr̄ari:q̄ nõ ē ens:q̄ nec ſubã:nec accñs ꝑ ſe lo-
quēdo.¶ Ad ꝑmā rõnē ꝯ̄ h dr̄.ꝙ ſuppoſito ꝙ illð qð ð-
mõſtraẽ in ſubto ꝑſupponit eē:tūc põt ðmr̄ari ſi in ſubto
cāꝫ hēat:ſicẽ rõ ꝯcludit:ſꝫ eē in eēntia nõ ꝑſupponit eē ab
eēntia.¶ Ad aliõ dr̄.ꝙ req̄riẽ ꝙ illð qð ðmr̄ari oꝫ i ſub-
iecto ꝑſupponat eē:ꝛ tūc ꝯueniēter demr̄aẽ ſi ꝯcludiẽ ex
ꝑncipiis veris ꝛc̄.Silr̄ rõ ꝓbat.ꝙ nõ oꝫ illð qð ðmr̄aẽ ð
paſſiõe eē:ꝛ h ē ꝯcedēdū:põt.n aliq̄ñ diffõ mãlis ꝯcludi
de ſubto:ꝑ diffõnē formalē ſiue finalē:dr̄ ēt ꝙ eēntia nõ
facit cognitionem de eē:q̄ i eē non precognoſcitur eſſen-
tia reſpectu eſſe.

Qõ. VIII.

Ueriẽ An cognitio ꝑmiſſis ſil cognoſca
tur ꝯclo:ꝙ nõ vr̄.ꝑmiſſe ſe hn̄t i
rõne cāe efficiētis re⁹ ꝯnis:ſꝫ efficiēs nõ conti
net effectū:niſi i v̄tute:ꝛ nihil agit vltra ſpēm
ſuā.ḡ ꝑmiſſe nõ faciūt cognitionē de ꝯne niſi
in v̄tute:cognitio ḡ ꝑmiſſis non cognoſciẽ ꝯclo ſil tp̄e ſub
ꝓꝑa rõne:ſꝫ tñ in v̄tute ꝛ po⁹.¶ Jtē ꝑmiſſe ſe hn̄t ad ꝯ-
nēꝫ in rõne cāe mãlis.Sꝫ q̄ñ cā mãlis facit cognitionē
de effectu.ꝑus tp̄e cognoſciẽ cā q̄ꝫ effect⁹:ſicẽ in ex⁹ Arꝫ.7.
metaph.Suba.n.ꝑcedit oē accñs cognitiõe diffinitiue ꝛ
tp̄e.ḡ ꝑmiſſe ꝑus tp̄e cognoſcūẽ q̄ꝫ ꝯclo.¶ Jtē ſꝫ Arꝫ.ij.
prioꝝ.Cõtigit cognoſcere oēꝫ mulā eē ſterilē:ꝛ hãc eſſe
mulā:ꝛ dubitare an hēat aliq̄d in vētre:ꝛ ꝑ ꝯñs ignorare
ꝯnē.ḡ ꝛc̄.¶ Jtē multa ſil:rõne qua mlta ſūt:nõ pñt itel-
ligi ab itellectu.Jntellc̄s.n.nõ itelligit niſi vnū itelligibi-
le ſil:ſed ꝑmiſſe ꝛ ꝯclo ſūt multa itelligibilia:ḡ nõ pñt ſil
cognoſci ab itellcū ꝛc̄.¶ Jtē itellcūs i ſillogizãdo diſcur
rit ſucceſſiue a ꝑmiſſis ad ꝯnē.ḡ ſucceſſiue itelligit ꝑmiſ-
ſas.ſ.ꝑmo:ꝛ poſtea ꝯnē:q̄ itelligit diſcurrēdo:nõ igiẽ ſimẽ
cognouit ꝑmiſſas ꝛ ꝯnēꝫ.¶ Jtē ſi ſic:habitis ꝑmiſſis in
ꝑalogiſmo aceñtis ſtatiꝫ habebitur ꝯclõ:ꝛ ita nõ fallere-
mur.¶ Ad opp̄ᵐ eſt Ariſto.dicens.ꝙ premiſſe ſil cogno
ſcunẽ cū ꝯclõne:ſimul.n.inducens cognouit.

Ad queſtionē dr̄.ꝙ cognitis ꝑmiſſis:ſil tp̄e co
gnoſciẽ ꝯclo:ſi cognoſciẽ in rõe
cāe:cognitis tñ ꝑmis ꝑncipijs in ſe:vt nõ applicatis i rõ-
ne cāe:nõ opꝫ ſil tp̄e cognoſcere ꝯnē.ꝑmū pꝫ:q̄ cā ꝛ effe-
ctus ſil ſunt ꝛ nõ ſūt.Cā.n.eſt ꝑnᵐ eēndi effectui:ſꝫ eadeꝫ
ſunt ꝑn⁹ eēndi ꝛ cognoſcēdi ſꝫ Arꝫ.ij.metaph.ḡ cognitis
ꝑncipijs in rõne cāe ſil tp̄e cognoſciẽ ꝯclo.ſcðꝫ pꝫ ꝑ Arꝫ.
ij.prioꝝ.dicẽ.n.ꝙ ꝯtigit cognoſcere oēm mulā eē ſterilē.ꝛ
hãc eē mulā.ꝛ ignorare hãc eē ſterilē:nõ applicãdo iſtas
adinuicē:nec cõparãdo minorē maiori.ſic ḡ pꝫ ꝙ ꝑmiſſe i
ſe cognoſci pñt nõ cognoſcēdo ꝯnē.ꝛ h ē q̄ deficit appli-
catio.¶ Juxta h ē ſciēdū:vt pꝫ in.ij.prioꝝ:ꝙ ꝯtigit ſcire
triplr̄.Cõtigit.n.ſcire in vlī ꝛ i ꝑticulari:ꝛ h duplr̄.ſ.actu
ꝛ habitu.Jn vlī ſciẽ ꝯclo q̄ñ cognoſciẽ maior nõ cogno-
ſcēdo minorē:nec ꝯnē ſꝫ ſe:q̄ cognoſcēdo hãc ꝑ ſe.omnis
mula ē ſterilis:cog̊ſciẽ i vlī ꝙ hec mula ē ſterilis.Alio mõ
cognoſciẽ ꝯclo i ꝑticulari ꝛ habitu:q̄ñ cognoſciẽ maior ꝛ
minor:ſꝫ tñ minor ñ ꝯſideraẽ actu eē ſub maiori.ꝛ iſtis duo-
h⁹ modis:ꝑus nã ꝛ ēt tp̄e:cog̊ſcunẽ ꝑmiſſe:q̄ꝫ ꝯclo i actu.
Tertio mõ cognoſciẽ ꝯclo actu:ꝛ h q̄ñ cognoſciẽ maior.
ꝛ ēt minor:ꝛ ſil cū h cog̊ſciẽ minor eē actualr̄ ſub maiori:
ſic enī fit applicatio ꝑmiſſaꝝ in rõne cāe:ꝛ iſto mõ ipoſſe
eſt ꝑmiſſas cognoſci ꝑus:q̄ñ ſil tp̄e cognoſciẽ ꝯcluſio.

Ad primā dr̄.ꝙ ꝑmiſſe ꝯtinēt i v̄tute ꝯnēꝫ. Nõ
ſic i v̄tute tñ ꝙ req̄raẽ aliqð agēs ꝑ
qð ꝑmiſſe faciūt ſciaꝫ de ꝯne i actu.Sꝫ ꝑmiſſe ſic appli-
cate ꝯtinēt ꝯnē v̄tute:ſicẽ efficiēs diſpoſitū ꝯtinet effectū:
efficiēs aūt ponit effectū i actu in oī mõ diſpoſita.ſic pre-
miſſe applicate ðterminate tertio mõ faciūt cognitionē ð
ꝯne in actu.¶ Ad aliõ dr̄.ꝙ ꝑmiſſe hn̄t rõnēꝫ cāe mãlis
re⁹ ꝯnis:ꝛ nõ ſolū h:ſꝫ hn̄t rõnē cāe efficiētis ſic ꝙ poſſūt
ſufficiēter ð ſe cognitionē de ꝯne facere ſub ꝓꝑa rõne:ꝛ iõ
nõ oꝫ ꝙ ꝑus cognoſcanẽ ꝯne tp̄e.¶ Ad aliõ dr̄.ꝙ iſta rõ
ꝓbat.ꝙ ꝯtigit cognoſcere ꝑmiſſas nõ applicatas adinuicē
ignorãdo ꝯnem:ꝛ h itelligit Arꝫ.Si tñ ꝑmiſſe applicenẽ
adinuicē:ꝛ minor cognoſcatur eē ſub maiori:tūc nõ cog̊ſcis
ꝑmiſſas ꝛ ignoras ꝯnē.¶ Ad aliud dr̄.ꝙ multa pñt itel-
ligi nõ ſub ſpē multoꝝ:ſꝫ ſub ſpē vni⁹:vñ premiſſe ꝛ ꝯclo
cognoſcūẽ i vno idiuiſibili tp̄e:ꝛ nõ ſub ꝓꝑijs ſpēb⁹:ſed
ſub ſpē habitudīs.¶ Et ſi tunc q̄ras:vñ ꝓuenit iſta ſpēs
habitudīs:iſta habitudo nūq̄ꝫ facit ſpēꝫ i ſenſu:igiẽ nec in
itellcū.¶ Dr̄ negãdo ꝯñtiã:ꝛ dr̄ ꝙ aliq̄d põt facere ſpēꝫ
in itellectu qð non facit ſpēm in ſenſu.Suba eniꝫ (vt po-
niẽ ab aliq̄bus) non facit ſpēm in ſenſu:ꝛ facit tñ ſpēm
in intellectu:ſilr̄ hec habitudo ꝑmiſſaꝝ ad ꝯnēꝫ ſpēm fa-
cit in intellectu:ꝑ quā itelligiẽ:ꝛ ēt per quā ꝑmiſſe intel-
liguntẽ ſil tp̄e:ꝛ tñ nõ facit ſpēꝫ in ſenſu.¶ Et q̄ñ q̄riẽ q̄d
cauſat hãc ſpēꝫ.¶ Dr̄ ꝙ ſicut hec habitudo ſꝫ ſe ab itel

lectu cā͂tur. ita poſt e ꝙ ſpēs ꝑ quā̄ itelligitur ab itellectu cauſet. Intellꝰ eni͂ opat oēs intētiōes: ⁊ ſpēs per q̄s itelligunt. ¶ Ad aliud pꝫ ꝑ idē. Intellꝰ. n. in acq̄rendo cognitionē ↄ̄clōnis per ꝑmiſſas: prius tp̄e cognouit ꝑmiſſas q̄ ↄ̄clōnē. ſic quodāmō tp̄us in quo cognouit ↄ̄clōnē: ſuccedit tēpori in quo cognouit ꝑmiſſas: tn̄ alio mō ſil' cognouit iſta. ſic ſil' tp̄e ꝙ iter h tp̄s ⁊ illō nō cadit tp̄s mediū: ſi tn̄ acq̄ſierit cognitionē de ↄ̄clōne: in illo acq̄ſito eē itelligit ꝑmiſſas ⁊ ſil' ↄ̄clōnē tp̄e: ita ꝙ nō ſit alia ſucceſſio tp̄is in quo cog̃ſcit ↄ̄clōnē ad tp̄s in q̄ cog̃uit ꝑmiſſas. ¶ Ad aliō dr̄. ꝙ aliq̄s pōt falli ꝑ fallaciā accn̄tis: licꝫ eni͂ i fallacia accn̄tis alia ↄ̄clō ſequat nec̄io ex ꝑmiſſis: vt illa in q̄ tāta idētitas ⁊ nō maior ↄ̄cludit i ↄ̄clōne q̄ prius fuit i ꝑmiſſis: tn̄ adhuc cognoſcens concluſiones pōt falli: ex h ꝙ non applicat: ſed facta recta applicatiōe ſil' tp̄e cognouit que ↄ̄clō ſequat: ⁊ que non ⁊c̄. Qō. IX.

Q*Ueritur* An cognitis premiſſis i rōne cāe: ſil' nā cognoſcat ↄ̄clō. ꝙ ſic vr̄. cā ſm ſe ad cauſatum refert: ſꝫ cognito vno correlatiuoꝝ cognoſcit ſil' ⁊ reliquū (q2 relatiua ſūt ſil' nā) ⁊ per ↄ̄ñs cognitio vniꝰ: nō magis dp̄edet a cognitiōe alteriꝰ q̄ ecōuerſo. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē ſi cognitis ꝑmiſſis i illo iſtāti nāe nō cog̃ſcit ↄ̄clō: tunc in iſta prioritate nāe cog̃ſcit cā: ⁊ ignorat cātū: ſꝫ ignrato cāto ignorat cā: cū ſint relatiua: g̃ in iſta prioritate cog̃ſcit ſil' cā ⁊ ignorat: g̃ opꝫ dr̄e ꝙ cognitis ꝑmiſſis in rōne cāe: cog̃ſcit ↄ̄clō ſil' nā. ¶ Itēꝫ cognitis ꝑmiſſis in rōne cāe: cog̃ſcit applicatio ꝑmiſſaꝝ ad ↄ̄nēꝫ: g̃ ſil' nā cog̃ſcit applicatio: q2 cū applicatio ſit relatio cognoſci nō pōt ſine extremis. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē cognitis ꝑmiſſis ſil' nā cognoſcit ↄ̄clō in poꝰ ⁊ vlt̄: ſꝫ ſicut poꝰ ſe hꝫ ad actum maioris: ita cognitio actualis ↄ̄nis ſe hꝫ ad eādē maiorē: q2 cuiꝰ ē poꝰ eiꝰ ē actꝰ. ergo ſil' in eodē cog̃ſcit maior ſumpta cū minori ⁊ ſil' ↄ̄clō in actu. ¶ Itē ſi cognitis ꝑmiſſis i eodē iſtāti nāe non cognoſcit ↄ̄clō: tūc pōt itellꝰ itelligere ꝑmiſſas ⁊ ceſſare ab itelligēdo ↄ̄nē: ⁊ ita ſi nō neceſſe ē ꝙ ꝑmiſſe ſil' nā cognoſcant cū ↄ̄nibꝰ: poſſibile erit ꝙ itelligant prius tp̄e ēt: qd̄ ē ↄ̄tra Arꝫ. ¶ Ad oppm̄. cā prior eſt ſuo effectu in ſua nā. g̃ perꝰ nā prīt ꝑmiſſe cognoſci ⁊ itelligi i rōne cāe q̄ effectꝰ. ¶ Dr̄ ad illud. ꝙ cā prius cognoſcit nā q̄ effcūs: ſi accipiat cā ꝑ eo qd̄ eſt cā: accipiēdo tn̄ cām ſub intētiōe cāe: ſil' cognoſcit nā cā ⁊ effcūs. ¶ Cōtra cā eſt ad cuiꝰ eē ſeq̄t aliud eē: hec ē diffō cāe: ſed diffinitio cōpetit diffinito ſub ꝓpa rōne. g̃ cā eſt cā ſm ꝙ prior ē nā ſuo effcū. g̃ premiſſe ſub rōne cāe ꝑcedūt effcm̄ nā. ¶ Itē ad ꝑncipale. ſubꝫ ē prius accn̄te: cognitiōe: diffōne: ⁊ tp̄e: ⁊ ſubm̄ ē cā accn̄tis. g̃ illud qd̄ ē cā ſub rōne qua ē cā ꝑcedit effcm̄ nā ⁊ cognitiōe. ¶ Itē vnus modus prioritatis ē ſm quē eſſe rei prius ē veritate ꝓpōnis ſm nāꝫ: ſiue ſm cāli͂tatē: ⁊ tm̄ in re iſta ſunt ↄ̄uertibilia. ergo illud qd̄ eſt cauſa ſub rōne cauſe: prius eſt effectu ſm nām. ergo premiſſe prius natura cognoſcūtur ipſa cōcluſione ex h ꝙ ſunt cā.

Ad queſtionē dr̄. ꝙ notis ꝑmiſſis in rōne cauſe formalis: ſil' nā ↄ̄clō cognoſcitur i rōne effcūs: tn̄ ꝑmiſſe q̄ ſūt cāe ↄ̄nis: nō ↄ̄ſiderate ſb rōne itētiōis cāli͂tatis. priores ſūt nā ↄ̄clōne ⁊ prius nā cog̃ſcunt. Primū oſtēdo. Cā que ē ſub intētiōe cāe ad alterū refert: ſꝫ relatiua ſunt ſil' nā: ⁊ ſꝫ cognitionē nāliē: q2 vnū nō pōt cog̃ſci: niſi cognito altero: ⁊ via v̄ſa: ita ꝙ neutrum ꝑncipaliꝰ a cognitiōe alterius dep̄edet magis iſta via q̄ ecōuerſo: tūc iſta duo ſunt ſil' in nā ſꝫ cognitionē: ſꝫ relatiua ſic ſe hn̄t: ꝙ cognito vno relatiuo: cog̃ſcit ⁊ reliquū ⁊ ecōtra. ⁊ magis vnū nō dep̄edet a cognitiōe alterius q̄ ecōtra: iō ſunt ſil' i nā ⁊ cognoſcunt ſꝫ nām: ꝑmiſſe g̃ ſub rōne cāe ſil' nā cognoſcunt cū ↄ̄clōne: q2 vt ſic hn̄t rōnē relatiui. Secūm oſtēdo. q2 ſm illud qd̄ ſunt: faciūt cognitionē de ↄ̄clōne: ita ꝙ ↄ̄clō quo ad cognitionē dp̄edet ex ꝑncipiis ꝑmiſſaꝝ: cū ꝑmiſſe nō dep̄edeāt a cognitiōe cōcluſiōis: ſicut illud qd̄ ē cā ab effectu nō dep̄edet: ſed magis eꝫ. Sꝫ qn̄ vnū dep̄edet ab altero ⁊ nō ecōtra: illud a quo dep̄edet ē prius nā illo qd̄ dep̄edet. Cognitio g̃ principioꝝ q̄bꝰ accidit itētio cāli͂tatis: prior ē ſm nāꝫ q̄ cognitio ↄ̄clōnis. g̃ cognitis ꝑmiſſis ſub formali itētiōe cāe: ſil' nā cognoſcit ēt ↄ̄clō ſub itētiōe effcūs: tn̄ cognitis ꝑncipiis que ſūt cāe ↄ̄clōnis: ⁊ nō ſm ꝙ applicant nō opꝫ ſil' nā cognoſcere ↄ̄clōnē. ¶ Tn̄ intelligēdū ē. ꝙ ſi ꝑmiſſe cognoſcant i ſe nō applicādo vnā alteri: tūc ꝑmiſſe prius cog̃ſcūtur q̄ ↄ̄clō i actu tp̄e ⁊ nā. Si tn̄ ꝑmiſſe determinate adinuicē applicent: tunc ſil' tp̄e cognoſcunt ꝑmiſſe ⁊ ↄ̄clō: tn̄ prius nā cognoſcunt premiſſe: vnde applicatio eſt illud ſine quo nō pn̄t ꝑmiſſe: ⁊ ↄ̄clō ſil' tēpore cognoſci ⁊ intelligi.

Ad primā rōnē dr̄. ꝙ illa ꝓbat ꝙ ꝑmiſſe ſub rōne cāe ſil' nā cog̃ſcunt cū ↄ̄ne. ¶ Ad aliō ꝑ idē. ¶ Ad 3m̄ ꝑ idē. Applicatio. n. nō pōt itelligi ſine applicatis: imo ſunt nāliter ſimul quo ad cognitiōeꝫ: ⁊ iō ſi cognoſcant ꝑmiſſe ſub rōne applicati: neceſſe ē ſil' nā cognoſcere cui applicant ꝑmiſſe: tn̄ qd̄ applicat nō ſil' nā cognoſcit. ¶ Ad aliud dr̄. ꝙ licꝫ cognitio potentialis ↄ̄nis ſit ſil' nā cū cognitiōe maioris: tn̄ non opꝫ ꝙ accepta minori ſub maiori: vt cognitio actualis ↄ̄nis ſil' nā ſit cum cognitiōe maioris. ¶ Ad ꝓbatiōnē dr̄. ꝙ nō opꝫ actum ↄ̄parari ad actū: ſic ↄ̄pat ad potētiā. ¶ Ad vltimū dr̄. ꝙ prius nā cognoſcunt ꝑmiſſe qn̄ applicant: q̄ ↄ̄. Et tūc ex h nō ſeq̄t ꝙ ꝑmiſſe prius tp̄e cog̃ſcant: ⁊ cū dr̄ ꝙ in illo prioritatis nāe in quo itellcūs itelligit ꝑmiſſas ↄ̄tigit pauſare: ⁊ per ↄ̄ñs ipꝫ nō itelligere ↄ̄nēꝫ in eodē tp̄e. Sꝫ prius tp̄e ꝑmiſſas dr̄. ꝙ nō ſeq̄t. q2 in eodē iſtāti tp̄is ſūt duo iſtātia nāe: in quoꝝ priori itelligit pn̄a: in poſteriori ↄ̄nēꝫ: ⁊ tn̄ ſil' tp̄e. ↄ̄clōnē: ⁊ huiꝰ cā ē: q2 ꝑmiſſe cū ſint applicate recte: ſūt cā efficiēs: ⁊ nec̄ia inferēdi ⁊ cognoſcēdi ↄ̄nēꝫ: ⁊ ſic in eodēꝫ tp̄e itelligunt ꝑmiſſe ⁊ ↄ̄clō: ⁊ nō ſm prius ⁊ poſteriꝰ tp̄e: ſꝫ ſꝫ prius ⁊ poſteriꝰ nā. Si q̄ras q̄liter ē manifeſtū itellectui ꝙ ꝑmiſſe ⁊ ↄ̄clō ſunt diuerſa ſm nūerū dr̄. ꝙ ex h eſt manifeſta eoꝝ diuerſitas: q2 ↄ̄nēꝫ nō cognoſcimꝰ: niſi q2 ꝑ cognitis ꝑmiſſis. ¶ Ad rōnes in oppoſitū dr̄ ſic dicebatur. ¶ Ad rōnē ↄ̄tra hoc dr̄. ꝙ hec diffinitio cā ē ad cuiꝰ eē ⁊c̄. eſt diffinitio illiꝰ qd̄ eſt cā: qd̄. ſ. ſubiacet itētioni cāe: ⁊ nō ē diffinitio huiꝰ itētiōis q̄ ē cā: q2 loquēdo de iſtis intentionibꝰ formalr̄: vel de aliquo accepto ſub iſtis: ſi magis ad cām. ſeq̄t effectꝰ q̄ ecōtra. ¶ Alie rōnes ꝓbāt. ꝙ premiſſe que ſunt cauſe prius natura cognoſcūtur q̄ cōcluſio ⁊c̄. Queſtio. X.

Q*Ueritur* ꝺ diffōne eiꝰ qd̄ ē ſcire: an ſit dāda: ꝙ nō vr̄: q2 aut ē ſtatꝰ i ꝑncipiis ꝑmis: aut nō. Si nō. tūc i ꝑncipiis ē ꝓceſſus i iſim: ſꝫ ifiniti nō ē accipe pn̄m nec mediū: ⁊ ꝑ ↄ̄ñs nec poſtremū: ⁊ ſic n̄ erit ſcitū: qd̄ ē icōueniēs. ſi ſic ſtatꝰ i ꝑncipiis. Tūc q̄ro an iſta pn̄a ſciant an nō: ſi nō. g̃ ↄ̄nes nō erūt ſcite: q2 ignoratis ꝑmis ig̃rant poſteriora: ſi ſic ⁊ manifeſtū ē ꝙ nō ꝑ cāꝫ: q2 ibi ē ſtatꝰ: vt cōcedit: g̃ ſcire n̄ ē vlr̄ ꝑ cāꝫ. ¶ Itē Arꝫ. in 2o ↄ̄ne huiꝰ dicit. ꝙ pn̄a magis ſciūt q̄ ↄ̄nes. q2 vnūqdq; ꝑꝑ qd̄: ⁊ q2 ↄ̄nes ſciunt ꝑꝑ pn̄a. g̃ pn̄a magis tūc erūt ſcita: ⁊ manifeſtū ē ꝙ pn̄a nō ſūt ſcita ꝑ cāꝫ: q2 nō hn̄t cāꝫ: g̃ ſcire nō ē ꝑ cāꝫ ip cognoſcere. ¶ Itē cognitio nr̄a ē ab his q̄ ſt nobis magis note: ſꝫ effcūs ſūt nobis magis noti q̄ cāe: ⁊ cauſe prius natura ſint magis note: ⁊ intellectus nr̄ ſe habet ad illa que ſunt manifeſta in nā ſicut oculus noctue ad lumen ſolis. g̃ cognitio nr̄a eſt ab effectibꝰ ad cāꝫ: ⁊ nō ecōtra. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē ſi ſcire eēt ꝑ cāꝫ: nūq̄ ſciret res ꝑfecte q̄uſq; eēt deuētū ad

pmã cãſ:q̃ ẽ ↄ̃nis pn^m.ſ; cã p^9 ẽ nob ipfecte cognita.g̃ ql; effectũ ipfecte cogſcit a nobis:ſ; h̃ nõ ẽ ſcire.g̃ nihil ſcit ſub ꝓpria rõne:h̃ ẽ incõueniẽs.ergo ſcire nõ ẽ per cãz cognoſcere. ¶ Itẽ ↄ̃ ſcdãz pticulã cuꝫ dr̃.q̃ꝛ illi^9 eſt cã:ſi ad cognitionẽ ↄ̃clonis opꝫ cãz cognoſcere vt applicat ad effectũ:ſic ↄ̃clo nũq̃ ſciret ſub ꝓpria rõne:ſ; ſub ꝓpa rõne relatiui:q: cognoſcere aliqd ſub ꝓpa rõne applicati ẽ ſcire ſub ꝓpa rõne relatiui. ¶ Itẽ ↄ̃ hãc pticulã:q̃ꝛ impoſſibile ẽ alr ſe h̃re de his q̃ frequẽter ſũt:ſiũt demrãtiones:ↄ̃tingit.n.ſcire per demrãtionez q̃ luna eclypſat:ſed manifeſtũ ẽ q̃ poſſibile eſt aliter ſe h̃re.g̃ male dr̃.q̃ ſcit impoſe eſt alr ſe h̃re. ¶ Itẽ de corruptibilib^9 ẽ ſcia.ſ; q̃ corruptibilia ſunt:ꝛ tñ corruptibile ſm q̃ corruptibile ẽ poſſibile eſt ſe alr h̃re ꝛc̃. ¶ Et hoc dr̃.q̃ de corruptibili ſiue mobili nõ ẽ ſcia ea rõne qua mobile ẽ:ſed ſm q̃ ẽ imobile. ¶ Cõtra.de mobili ſm q̃ mobile ẽ ſcia libri phyſicoꝝ.q: de mobili ſm q̃ mobile ſcit demõſtratiue q̃ ẽ in potẽtia ad terminũ. ¶ Itẽ ſi de mobili eẽt ſcia ſub rõne imobilis:tũc de aliquo eẽt ſcia ſub rõne ſui oppoſiti.g̃ opꝫ dicere q̃ de mobili ſub ratione mobilis ſit ſcientia:ꝛ tũc redit ratio. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtoteles.

Ad queſtionem dico.q̃ diffinitio h̃ꝰ dat:ꝓp q̃ ſciẽdũ q̃ ſcire dr̃ quatuor modis:vt dicit Linconienſis.Eſt eni ſcire cõiter:ꝛ ſic ſciunt ↄ̃tingẽtia ad vtrũlibet.Et eſt ſcire ꝓprie:ꝛ ſic ſciunt ↄ̃tingẽtia nata.Et ẽ ſcire magis ꝓprie:ꝛ ſic ſciunt tã pn^a q̃ ↄ̃clones.Et eſt ſcire maxie ꝓpe:ꝛ ſic ſciunt ↄ̃clones p pn^a.Et iſto q̃rto mõ ſcire ẽ p cãz cognoſcere:ꝛ ſic accipiendo ſcire diffinit Ariſto. ¶ Intelligẽdũ tñ quo ad h̃ q̃ aliqd ſic ſciat regrunt tres ↄ̃ditiões ſm Tho.Pmo reqrit q̃ ſciatur p cãm:eadẽ.n.ſunt pn^a eſſendi ꝛ cognoſcendi.Cã eni eſt pn^m alicui^9 rei:ergo ẽ pn^m cognoſcẽdi.Scdo regrit applicatio cãe ad effectũ:aliter nõ cognoſcit niſi i vlĩ vel in habitu ꝛ nõ in actu:g̃ ad actualẽ cognitionẽ reqrit applicatio pmiſſaꝝ:ita q̃ actualr cognoſcat minoꝛ eẽ ſub maiori.Tertio reqrit q̃ ſcitũ ſit neceſſariũ:ꝛ non poſſit aliter ſe h̃re:ꝛ iſte tres ↄ̃ditiones inueniuntur in hac diffõne p tres pticulas poſitas.Prima ↄ̃ditio innuit per pmã particulã.cũ dr̃.Arbitramur ꝛc̃.Scda ↄ̃ditio innuit per ſcdam pticulã:cũ dr̃.q̃ꝛ illius eſt cã.Et tertia p tertiam cum dicitur.Impoſſibile eſt aliter ſe habere.

Ad primam rõnẽ dr̃.q̃ in principijs ẽ ſtat^9.Et cũ q̃rit vtrum^9 aut ſciunt:aut nõ.dr̃.q̃ loquẽdo de ſcia maxie ꝓprie nõ ſciunt pn^a p^a:q: cãs nõ h̃nt.loquẽdo tñ de ſcia ꝓpria vel magis ꝓpria:pn^a ſciunt eſſe nõ p cãm:ſcire tñ q̃ Ap.diffinit eſt p cãz:vñ equocat de ſcire ſm q̃ pn^a ſciunt ꝛ ↄ̃clones:que ſciunt per ſcire hic diffinitũ. ¶ Ad aliũ dr̃.q̃ pn^a magis ſciuntur q̃ ↄ̃clones loquẽdo de ſcia magis ꝓprie:ꝛ ſic itelligit phs.loquẽdo tñ de ſcia maxie ꝓprie ſ; q̃ ſcire diffinit hic:ſic pn^a nõ ſciunt. ¶ Ad aliud dr̃.q̃ cognitio nr̃a a poſteriori eſt ſimplr ab effectib^9 ad cãs:q: effectus ſunt notiores ſenſui:tñ nr̃a cognitio ẽ a notiorib^9 ad min^9 nota.ſ; notiora nobis pñt intelligi dupl̃r.Uno mõ dicuntur nobis notiora:q̃ ſunt nobis notiora ſm itellcm cõparando vnã cognitionẽ intellectualẽ ad aliã:ꝛ ſic pn^a pma ſũt nobis notiora:vt dignitates:ꝛ iſto mõ nr̃a cognitio ſimplr eſt a nobis notiorib^9.Alio mõ dicunt nobis notiora:que ſũt notiora ſenſui.ꝛ iſto mõ ſcia nr̃a nõ eſt ſimplr a nobis notiorib^9:ſcia eni que eſt p effectus:nõ eſt ſimplr ſcia ꝛ ꝓp qd:ſed tñ q: ẽ. ¶ Et cum dr̃.q̃ pn^a nõ ſunt nobis nota:cum ſint mãifeſta nãe:dõm eſt q̃ ſic. ¶ Ad ꝓbationem dr̃.q̃ Ariſto.y.metephy.per manifeſta nãe nõ itelligit pn^a ſed ſubas ſeparas. ¶ Ad aliud dr̃.q̃ ↄ̃clo cognoſcit p pncipia ſub rõne relatiui:ꝛ nõ ſolũ ſub rõne relatiui.ſed ſub q̃dãz rõne abſoluta:ꝛ ſub ꝓpa rõne:ↄ̃ſiderãdo eni concloně formalr:ſub rõne cauſati:ꝛ pmiſſas formalr ſub rõne cãe:ꝛ ſic cognoſcit ↄ̃clo ſub rõne relatiui per premiſſas:ſi eni ↄ̃ſideremus ↄ̃clonem ſm ſe que īfert ex pmiſſis applicatis:ſic cognoſcit ſub ꝓpa rõne. ¶ Ad aliud dr̃.q̃ l; eclypſis poſſit aliter ſe h̃re ſm ſe:reſpcũ tñ ſue cãe nõ põt aliter ſe h̃re:poſita eni interpoſitione terre iter ſolẽ ꝛ lunã:de neceſſitate ponit eclypſis lune.Ideo dic̃ Ariſto.q̃ iſta q̃ frequẽter eueniũt:vt veniant in demrãtionẽ neceſſaria ſunt. ¶ Ad aliud ſilr dr̃.q̃ de corruptibili ſ; q̃ corruptibile ꝓ ſe nõ eſt ſcia:ſed ſm q̃ eſt imutabile vel incorruptibile. ¶ Uñ ſciẽdũ.q̃ de mutabili ſ; q̃ mutabile ẽ ſcia:ꝛ ẽt ſ; q̃ imutabile:iſte rões ñ ſt opp^e:q: relate ſũt ad diuerſa:ſcia eni ẽ õ muta^li ſm q̃ i ſe imuta^le ẽ ꝛ ẽ õ muta^li ſ; q̃ ẽ imutabile:nõ i ſe:ſ; reſpcũ paſſiõis imutabil:ſ; q̃ imutabilr aliq̃ paſſio ineſt mutabili. ¶ Ad pmã i oppoſitũ.ↄ̃cedo ↄ̃clonem.q̃ de mobili ſm q̃ eſt mobile in ſe:poteſt eẽ ſcia:cuꝫ hoc tñ reqrit:q̃ ſit imutabile reſpcũ ſue paſſionis:ſub hoc itellectu:q̃ nõ põt moueri a ſua ꝓpria paſſione in ſuũ oppoſitũ. ¶ Ad vltimũ dr̃.q̃ licꝫ de mutabili ſit ſcientia:ſub rõne mutabilis:nõ tñ eſt ſcia de mutabili ſub rõne ſui oppoſiti:q: mutabile in ſe ꝛ imutabile reſpectu ſue paſſionis:non ſunt oppoſita:ſed vt ſic vnũ aliud ↄ̃comitat:ex h̃.n.q̃ ẽ in ſe mutabile:imutabilr ſuſcipit vel recipit paſſionẽ ſuã ꝛc̃.

Queſtio. XL.

Queritur An demonſtratio ſit ex pmis veris ꝛc̃.ꝛ q̃ non vr̃.De nõ ente põt eſſe ſcia demõſtratiua:ꝛ tñ nõ ens nõ eſt verum:ſed potius falſum:ergo nõ oꝫ ſcia demõſtratiua q̃ ſit ex veris. ¶ Dicit hic.q̃ de non ente ſimplr qd nullo mõ eſt ens:non põt eſſe ſcia demõſtratiua. ¶ Cõtra.de vacuo ꝛ infinito aliquo mõ eſt ſcia:ꝛ tñ iſta ſimplr ſunt non entia. ¶ Itez de nõ ente põt ſciri q̃ opponit enti:q: nõ ens neceſſario opponit enti.ergo de nõ ente põt eẽ ſcia õmõſtratiua. ¶ Dic dr̃.q̃ õ nõ ente ſm q̃ ẽ negatio entis quocũq: mõ nõ poteſt ſciri q̃ ipſ; opponit enti:q: nõ ẽ poſe tale nõ ens eſſe:q: q̃libꝫ nõ ens q̃ntũcũq; ſit nõ ens eſt ens apud aiaꝫ:et vt ſic de nõ ente põt eẽ ſcia demõſtratiua ꝛ ſciri q̃ opponit enti. ¶ Cõtra.quero de nõ ente apud aiam:q̃ eſt negatio vniuerſalr entis apud aiam:aut opponit enti apõ aiam:aut nõ:ſi nõ.ergo ens apud aiam:ꝛ nõ ens apõ animaꝫ:non opponunt:qd falſuꝫ eſt:ſi ſic.ergo ↄ̃tigit ſcire.g̃ de nõ ente apud aiam ↄ̃tigit ſcire ipm oppõi enti.tamẽ nõ ens apõ aiaꝫ ſimplr ẽ nõ ens.g̃ de ſimplr nõ ente pt eẽ ſcia. ¶ Ad pncipale.demrãtio ad ipoſe nõ ẽ ex veris:q: vna pmiſſaꝝ eſt falſa.g̃ nõ ois demrãtio ꝛc̃. ¶ Dicit hic q̃ demrãtio ad ipoſe eſt ex veris.nõ ſimplr:ſ; ex veris reſpcũ ↄ̃cedẽtis ꝓpõnẽ falſaꝫ eẽ verã:qd accipit loco hypotheſis. ¶ Cõtra.ſi demõſtratio ad ipoſe ſit abſolute ex vna ꝓpõne falſa.tũc habeo q̃ õmrãtio ſ; ſe ꝛ abſolute ñ ſemp ẽ ex veris.Sꝫ diffinitio dꝫ ↄ̃petere diffinito p q̃libꝫ eiꝰ.g̃ h̃ diffõ ñ h̃ꝰ dat:cũ alicui õmrãtiõi ñ ↄ̃petat. ¶ Aliter dr̃.q̃ õmrãtio ad ipoſe quo ad aliquẽ ꝓceſſum eſt ex veris:q: i tali õmrãtiõe ẽ triplex ꝓceſſus.Un^9 ducẽs ad ipoſe hypotheſi ꝛ vna aſſũpta.Ali^9 ẽ ab iterẽptione ↄ̃clonis ipoſſ ad iteremptionẽ hypotheſis.Terti^9 ẽ ab iteremptiõe hypotheſis ad oſtẽdẽdũ pncipale ꝓpoſitum eſſe veꝝ.Licꝫ ergo demõſtratio ad ipoſe nõ demõſtret quo ad primũ ꝓceſſuꝫ ꝛ ſcdm:tñ quo ad tertiuꝫ ꝓceſſum demõſtrat p h̃ pncipiuꝫ.de quolibet dicit affirmatio vel negatio.ſequitur enim.ſi de quolibet eſt affirmatio vel negatio vera:ꝛ hypotheſis non eſt vera.ergo ei^9 ↄ̃dictoria eſt vera. ¶ Cõtra.demõſtratio ẽ ex notiorib^9:ſ; affir-

matio notior ē negatiōe: ſi ergo demrēt vitas affirmatiue ex falſitate negatiue vel ex interemptione hypotheſis: tūc oſtēdit magis notū per min⁹ notū: ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē dmōſtratio. ¶ Ad pncipale. ꝙ dmrātio nō eſt ex pmis veris: vr̄ q̄ꝛ qd dr̄ ꝑ ſupabūdātiā vni ſoli ꝯuenit: ſ3 pⁿ dr̄ ꝑ ſupabūdātiā. ergo ſi demrātio ſit ex pmis cōuenit vni ſoli. ğ nō eſt niſi vna demrātio: ⁊ ꝑ ꝯñs niſi vna ſcia. ¶ Itē poſita hac pticula: ſupfluū eſt ponere alia ſequentia. ꝓ q̄ꝛ ſi demrātio eēt ex pmis ſupfluū eēt ponere hanc pticulā imediatis: q̄ꝛ oīa pⁱ ſūt imediata ⁊ ecōtra. ¶ Item poſita hac ſupfluit ponere hāc ex porib⁹ ⁊ notiorib⁹: q̄ꝛ ſeqr̄. demōſtratio ē ex pmis. ğ ex porib⁹ ⁊ notiorib⁹. ¶ Itē ſi demōſtratio ſit ex imediatis: ſiue ex pmis: tūc nulla eēt demōſtratio ex mediatis: ꝯñs ē falſum. ğ ⁊ aīs. Quia dicit Ar. ꝓ topicoꝝ. ꝙ dmrātio ē ex imediatis: ⁊ ex his q̄ ſunt imediata pnⁱ. ⁊ hꝫ ſunt imediata pnⁱ: ꝯñtia pꝫ. Cui ineſt effectiue vnū oppoſitoꝝ: eidē negat reliquū. mediatū ⁊ imediatū ſūt oppoſita. ¶ Itē ſi dmrātio ſit ex imediatis ſiue ex pmis: tūc nulla demrātio eſſet ab effectu ad cām: q̄ꝛ tūc demrātio ē a poſteriorib⁹. ꝯñs falſū ſ3 Ar. z. huius. ğ ⁊ aīcedēs. ¶ Ad oppoſitū eſt Ariſtoteles.

Ad qōnez dr̄. ꝙ dmrātio ē ex primis ⁊c. cui⁹ rō ē: q̄ꝛ dmōſtratio ē ſill'ⁿ faciēs ſcire. Hec eſt diffinitio finalis demrātiōis: ⁊ ſcire eſt per cāꝫ cognoſcere. ergo ⁊c. Uñ hec ē pⁱ ꝯclō hui⁹ libri: ſic dicit Linco. ⁊ ꝓbat per diffōnē finalē demrātiōis. ¶ Intelligēdū tñ eſt ſ3 Linconiēſez. ꝙ dmrātiua ſcia pōt accipi vel ſ3 ꝙ ē eadē cū demrātiōe: ⁊ iſto mō iſta ꝓpoſitio ex. dꝫ denotare circūſtātiā cāe mālis: ⁊ tūc ē ſenſus ꝙ demōſtratio eſt ex primis tāq̄ꝫ ex cā mālī. q̄ꝛ pnⁱ ſunt cāe māles demonſtrationis. Alio mō ſcia demōſtratiua pōt accipi ꝓ habitu acqſito per demrātionē: ⁊ ſic ſcia demrātiua ſolū ē ꝯcluſiōis in demōſtratione. Iſto mō hec ꝓpoſitio ex. dicit circūſtātiā cāe efficiētis ſiue originātis: q̄ꝛ ſcia demōſtratiua q̄ ē habit⁹ ꝯclōnis ē ex principijs veris tāq̄ꝫ ex cā efficiēte vel origināte: q̄ꝛ pncipia ſunt origo ſcie conclōnis. Hāc diffōnez Ariſt. ſic oſtēdit. ꝓ declat hāc particulā ex veris iſto mō. qd ſcit in demrātiōe eſt verū: ſed verū non ſcit niſi ex veris: licꝫ. n. verū poſſit ſillogizari ex falſis. nō tñ ſciri ex falſis: q̄ꝛ falſum nō eſt: vera igit demrātio ē ex veris. ¶ Itē demrātio ē ex primis: q̄ꝛ ex pncipijs q̄ ſunt eadez. ¶ Itē demrātio ē ex imediatis: q̄ꝛ ſi demrātio eēt ex mediatis: aut tūc eēt ꝓceſſus in infinitū: aut eēt ſtat⁹ ad imediata. Nō ē ꝓceſſus in infinitū: q̄ꝛ tūc nihil ſciret: ſi ē ſtatus ad imediata hr̄ ꝓpoſitū. ¶ Itē demrātio ē ex porībus ⁊ notiorib⁹: q̄ꝛ intell'ͤ nr̄ in ſillogizādo ꝓcedit a magis ad minus notū: q̄ꝛ min⁹ notū vel equalr̄ nō faciūt ſciam de ignoto. ¶ Itē demrātio ē ex cauſis: q̄ꝛ demrātio facit ſcire: ⁊ ſcire ē ꝑ cauſaꝫ cognoſcere: ergo demrātio ē ex cauſis. ¶ Sciēdū tñ eſt: ꝙ Ar. nō ponit hāc pticulā ex proprijs: q̄ꝛ h̄ intelli ꝑ hāc pticulā ex cauſis. Cā. n. eſt ꝓpa reⁱ illi⁹: cui⁹ ē ē cā. ¶ Si arguat ꝙ q̄dam ſūt cāe mediate: et quedā imediate: ⁊ q̄dā pticulares: ⁊ q̄daꝫ cōes: ergo non oīs cā ē ꝓpria reⁱ effectus. ¶ Dōm eſt. ꝙ ſiue ſit cā mediata: ſiue cā imediata: dūmodo ſit in eodē genere: ſufficiēter ē ꝓpria reⁱ effcūs: ſ3 in diuerſo genere nō: q̄ꝛ nō cōtingit demrāre deſcēdētez o genere in gen⁹: vt dr̄ in octaua ꝯne ſiue qōne hui⁹: ſilr̄ cā vt cōis eſt non cā effcūs pticularis: ſ3 opꝫ aīq̄ꝫ cauſet ꝙ ad hūc effectū determinet: ⁊ iō dicit Ar. hic infert⁹: ꝙ demrātio nō eſt ex cōib⁹: ſ3 ad determinatū gen⁹ appropriatū: ⁊ h̄ pnⁱ. ſi ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas ea q̄ relinquunt erūt eq̄lia: non eſt pnⁱ ad demōſtrādū effectū in geometria: niſi determinet ad gen⁹ ſubm geometrie iſto modo: vt ſi ab equalib⁹ lineis equalia demas: illa que relinquuntur ⁊c.

Ad primā rōnē ſic dr̄. ſicut ad rōnē ꝯ h̄: ꝙ de vacuo ⁊ infinito nō ē ſcia dmrātiua: ꝓbās aliquā paſſionē poſitiuā de illis: ſ3 ſolū ad ꝓbādū paſſionez negatiuā: vtputa vacuū nō eē ⁊c. ⁊ ſic demrātio non pōt eē de nō ente: q̄ꝛ in tali demrātione oꝫ ꝓſupponere: q̄ꝛ eſt: ſed de iſta demrātione nō intēdit ph̄s: vel aliter pōt dici. ꝙ de vacuo ⁊ infinito nō ē ſcia demrātiua: q̄ꝛ non determinat de illis: niſi q̄tenus illa remoueat a ſua conſideratiōe. ¶ Ad rōnē in oppⁱ. de nō ente dr̄: ſicut dictum eſt. ¶ Ad rōnē ꝯtra hoc dicitur ꝙ ens apud aīam eſt equocū. ⁊ ideo nō ens nō negat qdlibet. Iō poſſet ſtare ꝙ non ens apud aīam: opponeret entī apd aīam: accipiēdo eis ⁊ nō ens ꝓ eodē ſignāto. Et ſilr̄ cū h̄ pt ſtare ꝙ nō ens apd animaꝫ eſt aliquod ens apud animam: ſic non ens apud aīam entitate ſpēi pōt eē ens apud aīaꝫ entitate gnīs: q̄ꝛ ens apud aīam qd eſt gen⁹: nō eſt ens ſpēs. Sꝫ ipoſe eſt ꝙ nō ens apud aīaꝫ neget ens apd aīaꝫ ꝓ quolꝫ ente vniuoce ¶ Ad aliō dr̄. ꝙ demrātio ad ipoſe ē ex veris: quo ad tertiū ꝓceſſuꝫ. ¶ Ad rōnē ꝯ hoc dr̄. ꝙ illa dmrātio q̄ ad tertiū ꝓceſſuꝫ qui eſt ex falſitate hypotheſis negatiue ad veritatē affirmatiue ē ex notiorib⁹ ſub aliquo intellcū: falſitas. n. negatiue dupl'r pōt ꝯſiderari. Uno mō in ſe: et ita falſitas aliq̄ eſt ignotior q̄ꝫ vitas affirmatiue. Alio mō pōt ꝯſiderari ſm ꝙ iſta falſitas ꝯcludit ex interemptione ipoſis: ad qd deducit: ⁊ ſic falſitas hypotheſis notior ē q̄ꝫ veritas oppoſiti: ⁊ iſto mō illa demrātio ē ex notioribus. ¶ Ad aliō dr̄. ꝙ poſita hac pticula pmis nō ſupfluit ponere imediatis: q̄ꝛ forte nō oīa pn⁹ ſunt immediata. Hec. n. eſt ꝑ ſe ꝓ. Hō eſt aīal: ⁊ tñ mediū hꝫ per qd poteſt demrāri. Silr̄ poſita ꝙ ſint eadē: tñ ex diuerſo ꝓprietate accipit: iō non eſt ſupfluitas nec minutio. ¶ Ad aliō dr̄. ꝙ nō ſupfluit hec particula ex priorib⁹. pn⁹. n. in ſe dicūt pma ⁊ abſolute: ſed ꝓpria dicunt ꝑ cōparatione ad ꝯcluſiones que ſunt poſteriores: ⁊ iō poſito vno nō ſupfluit alterū: ſilr̄ primū nō eſt relatiuū niſi per accñs: nō. n. refert primū ad ſcdm: niſi q̄ꝛ refert ſecundū ad primū. Poſito enīꝫ ꝙ nihil eēt ens in rerū nā preter illud qd eſt ens pⁱ. Adhuc illud eēt primū: ⁊ tñ nō relatū ad ſcdm niſi ꝑ accidens: ſic ſcibile ad ſciam. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ nō ſupfluit dicere ex cauſis: q̄ꝛ cā ex h̄ ꝙ eſt cā: ⁊ ad hoc ꝙ ſit concludens opꝫ ꝙ ſit ꝓpria: ſed non opꝫ principiū eē ꝓpriūm. Similr̄ ex alia rōne dr̄ pnⁱ ⁊ cā: ⁊ iō non ſupfluit. ¶ Ad aliud cū dr̄ qd dicit per ſupabūdātiā ⁊c. dicit ꝙ Ariſto. non intelligit ꝙ demonſtratio ſit ex pmis ſimpliciter et extra genus: q̄ꝛ ſic non eēt niſi tñ vna demrātio. vl ſaltē non eēt niſi vna ſcia. Sed Ariſtoteles intelligit. ꝙ demonſtratio eſt ex primis in genere: ⁊ q̄ꝛ in diuerſo genere ſciti diuiſa ſunt principia. Alia enī ſt̄ pncipia in arithmetrica: ⁊ alia in geometria: ideo demonſtratio ē diuerſa ⁊ multiplicata: ſicut diuerſe ſciētie. ¶ Ad aliud cum dr̄. ꝙ ſi demonſtratio ſit ex imediatis nulla eſſet ex mediatis dr̄ ꝙ nō ſeqtur. ¶ Ad ꝓbationē dr̄. ꝙ Ariſtoteles intelligit ꝙ demrātio eſt ex imediatis finalr̄: vt reſoluēdo oēs demōſtratiōes ad pn⁹ pma: ſed ex hoc nō ſeqtur ꝙ nulla eſt demonſtratio ex mediatis: poteſt enī aliq̄ demrātio eſſe ex mediatis: dūmō finalr̄ ſit ex imediatis: ſed tātū ſeqtur. ꝙ nulla demrātio finalr̄ eſt ex imediatis. ¶ Ad vltimū cōcedo. ꝙ nulla demrātio q̄ eſt ab effectu ad cām ē dmonſtratio ſimpl'r: talis enīꝫ demōſtratio eſt: q̄ꝛ. ⁊ non ſimpliciter ſm Ariſtotelem. hic autez diffinit demonſtrationes ſimpliciter ⁊c.

Qō. XII.

Queritur an hec ſit vera. Unūqdq3 ꝑ qd: ꝙ nō vr̄. In iſtis inferioribus ꝑ vtutē ſolis repiunt cōſtrictio ⁊ diſſolō. Sol. n. diſſoluit glaciē: ⁊ ꝯſtringit lutum: ⁊ ta-

men non ſequitur ꝙ in ſole ſit ꝯſtrictio ⁊ diſſolo:qꝛ oppoſita nõ ſunt ſiſ in eodē.ġ ⁊c.¶ Itē nõ ſeqtur.iſte ē ebriꝰ ꝑꝑ vinū:ergo vinū ē magis ebriū:q̄ȝ iſte. Nec ſeqtur.iſte eſt cal's ꝑꝑ ſolē.ġ ſol eſt magis calidus.Sol.n.nõ ē cal's.ergo ⁊c.¶ Dr̃ ꝙ iſta ꝓpoſitio ē itelligēda in cauſis vniuocis:⁊ effectibus vbi aliqd vniuoce repit̃ in cā ⁊ in effectu:ebrietas aūt nõ vniuoce repit̃ in ebrio ⁊ in vino:qꝛ in ebrio formalr̃.In vino v̊o effectiue ⁊ non formaliter.¶ Cõtra.ferrū ignitū eſt calidū formalr̃ ⁊ lignū ignitū ſilr̃:⁊ tñ nõ ſeqtur.ferrū ignitū ē calidū ꝓpter lignū ignitū.ergo lignū ignitū ⁊c. Dicit̃ ꝙ ferrum ignitū ē calm: ꝓpter lignū ignitū ꝑ accñs:lignū.n.ignitū nõ calefac̃:niſi qꝛ ignis:⁊ hec ꝓpoſitio.vnūqdq; ꝑꝑ qđ ⁊c.nõ ſolū hȝ itelligi in cauſis vniuocis ⁊c.ſȝ cū h̄ in cauſis ꝑ ſe.¶ Cõtra.ꝓbo ꝙ eſt in hꝭ cauſis per ſe:qꝛ ignis eſt cā vniuoca: reſpectu caloris:in ferro:vtrūq;.n.calidū ē formalr̃:ſilr̃ ē cauſa per ſe:ſicut ēt reſpõſio ꝯcedit.⁊ tñ nõ ſeqtur:ferrū eſt calidū ꝑꝑ ignē.ergo ignis ē magis calidus:qꝛ añs ē verū:⁊ ꝯñs falſuȝ. Uidemus.n.ad ſenſum ꝙ eq̄lis q̄titas ferri igniti vehementiꝰ cõburit q̄ȝ eq̄lis quantitas ignis.¶ Item ꝓbo.ꝙ hec minor ſit falſa:per quā Ariſt.ꝓbat cū iſta maiore ꝯclonē.¶ Cū Ar.dicit.ꝯnes ſcimꝰ ꝑꝑ ꝑn cipia.qꝛ ꝑnª ſm ſe nõ ſunt cāe ꝯnis:niſi in vtute ꝑꝑ quod exigit̃ applicatio.ġ nõ cognoſcitur ꝓpter ꝑncipia ſm ſe.¶ Itē nõ ſeqtur.ꝯclo ſcit̃ ꝓpter ꝑnª.ergo ꝑnª ſunt magi ſcita:qꝛ añs eſt verū:⁊ ꝯñs falſuȝ:ꝑncipioꝝ.n.eſt itellcūs: ⁊ non ſcia ſm Ar.in fine ꝑmi.ergo hec ē falſa: vnūqdq; ꝓpter qđ ⁊c.¶ Dr̃ ꝙ q̄druplex ē ſcia:ſm Linconienſez. Cõiter ꝓprie.magis ꝓprie:⁊ maxie ꝓpe.Uñ Ar.intelligit ꝙ ſcia eſt ꝯnis tñ loquēdo de ſcia:maxie ꝓpe dicta. Sȝ loquēdo de ſcia ꝓpe dicta.ꝯnes ſciūtur ꝑꝑ ꝑnª ⁊ ꝑnª magis.¶ Cõtra.accipio ſciam ꝯclonis:maxie ꝓprie.In tali ſcia ſciunt̃ ꝯcluſiones ꝓpter ꝑncipia:⁊ tñ nõ ſeqtur.ergo ꝑnª magis ſciunt̃.ġ ⁊c.¶ Ad oppᵐ eſt Ariſt.

Ad queſtionē dr̃ ꝙ hec ē vera:vnūqdq; propter ⁊c.⁊ huiꝰ rõ ē:qꝛ illđ qđ reperit̃ in effectu ⁊ cā:nobiliꝰ ⁊ excellētiꝰ reperit̃ in cā q̄ȝ i effectu:qꝛ ē de rõne cāe ꝙ excellat effectū:ſi ġ aliq̄ ꝓpetas cauſet̃ in aliquo ab aliq̄ cā:ſi illa ꝓpetas in illa cā reperiat̃ vniuoce:excellētiꝰ repit̃ in cā q̄ȝ in effectu ⁊c.⁊ h̄ pȝ ſiſ per exēplū.Magr̃ diligit̃ ꝑꝑ diſcipulū:tūc diſcipulus magis diligit̃.¶ Propter rõnē itelligendū ē ꝙ h̄ ꝓpoſitio intelligenda eſt in cauſis vniuocis:⁊ per ſe:⁊ non in cauſis per accidens ⁊ equiuocis.

Ad primā rõnē dr̃.ꝙ ſol nõ diſſoluit glaciē:⁊ cõſtringit lutū niſi ꝑ accñs:ꝓpa.n. operatio cauſata a ſole:eſt ꝑ ſe calefacere:ſed ꝑ accñs diſſoluit glaciē:qꝛ calidū liq̄bilia diſſoluit:ꝑ accñs:ſilr̃ ꝯſtringit lutū.qꝛ ꝑ calorē exhalat ſubtile:⁊ derelinqtur groſſū. Hec aūt ꝓpoſitio.vnūqdq; ꝑꝑ qđ ⁊c.itelligēda eſt i cauſis vniuocis:⁊ i cauſis per ſe.¶ Ad aliđ ſilr̃ dr̃.ꝙ calidū nõ eſt in ſole formalr̃:quēadmodum ē in corpore calefacto.Calidū eni eſt q̄litas actiua ptinēs ad elementū:ſȝ in ſole nõ ē q̄litas actiua formalr̃:ſed eſt in luce per quā ſol efficit̃ calidus:lux aūt nõ eſt q̄litas actiua:ſȝ actiuꝰ actꝰ.¶ Ad ꝑmā rõnē ꝯtra h̄ dr̃.ꝙ hec ꝓpoſitio hȝ itelligi in ꝓpõnibꝰ ꝑ ſe ⁊ vniuocis:ſed lignū ignitū nõ eſt per ſe cā caloris in ferro.¶ Ad rõnē ꝯtra h̄ dr̃.ꝙ hec ꝯclo ē vera ꝙ ignis eſt magis cal's:q̄ȝ ferrū ignitū ſicut dic̃ vnꝰ expoſitor.¶ Ad ꝓbationē dr̃.ꝙ ſtat ſiſ ꝙ ignis ſit magis cal's q̄litatiue:q̄ȝ ferrū:⁊ tñ ꝙ maior ſit calitas in ferro ignito ſȝ q̄titatē:illa.n.maioritas eſt ꝑꝑ cõparationē ptiū maiū ferri:iđ nõ ſeqtur.in ferro ē maior calitas.ġ ferrū ē magis calȝ.¶ Ad aliđ dr̃.ꝙ ꝑnª ſcimꝰ:⁊ ꝑꝑ ꝑnª ſcimꝰ ꝯnes:⁊ cū dr̃ ꝙ reqrit̃ applicatio.dr̃ ꝙ verū eſt ꝙ ꝑꝑ ꝑnª tñ ꝯſiderata in ſe illa nõ applicādo nõ ſciūt̃:⁊ h̄ ꝯcedit̃.¶ Ad aliđ ſilr̃ dr̃.¶ Ad rõnē ꝯ h̄ dr̃.ꝙ nõ ſeqt̃.ꝯnes ſciunt̃ ꝑꝑ ꝑnª ſcia maxie ꝓpe dicta.ġ ꝑnª maxie ſciunt̃:qꝛ hic non arguit̃ i vniuocis:ſcire āt maxie non ꝯpetit ꝑncipijs vniuoce ⁊ ꝯnibꝰ:qꝛ ꝯnibꝰ cõpetit formalr̃:ꝑncipijs tñ effectiue.Sȝ tñ loquēdo de ſcire:qđ ē ꝯphēſio nec̄ioꝝ:ſiue ſint ꝑnª:ſiue ꝯnes:iſto mõ ſcire vniuoce ꝯpetit ꝑncipijs ⁊ ꝯnibꝰ.⁊ iſto mõ ꝑnª ſūt magis ſcita q̄ȝ ꝯnes:h̄ mõ accipiendo ſcire.⁊ ſic itelligit Ariſto.ſilr̃ Linconienſis exponit. Uñ dic̃ hāc eē ſcđam ꝯnē huiꝰ libri ⁊c. Qõ. XIII.

Ueritᷣ An ꝑnª ſint magis nota q̄ȝ ꝯclones:ꝙ nõ vr̃.qꝛ ſi ſic.ġ ꝑnᵐ maxime ꝑmū eēt maxie notū:cuiꝰ ē h̄. Nihil cõtingit ſiſ eē ⁊ nõ eē:ꝯñs falſuȝ.ꝓbo falſitatē ꝯñtis:ſi ꝑnᵐ ꝑmū eēt notiſſimū i vitate:eiꝰ oppoſitū eēt notiſſimū in falſitate:ſȝ ꝙ h̄ ſit falſuȝ ꝓbo.qꝛ i ſillo ex oppoſitis ſupponit̃ ꝓ hypotheſi oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij:qꝛ ſupponūtur ꝯdictoria:⁊ ex iſta hypotheſi deducit̃ ad negationē eiuſdē de ſe:tāq̄ȝ ad notiꝰ falſuȝ: vel magis īcõueniēs.ġ negatio eiuſdē de ſe eſt notior in falſitate:q̄ȝ oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij ⁊c.¶ Hic dr̃.ꝙ i ſillo ex oppoſitis nõ ſupponit̃ oppᵐ ꝑmi ꝑncipij ꝓ hypotheſi:qꝛ nõ ſupponūtur ꝯdictoria:ſȝ tñ alia ps ꝯdictiõis ſupponit̃ ꝓ hypotheſi.¶ Cõtra iſtđ aliq̄ ps ꝯdictiõis:ſilr̃ vtraq; ps ꝯdictionis diuiſiȝ ſumpta in aliq̄ mã ē ꝯñs:ſȝ ꝯclo in ſillo ex oppoſito ē ipoſſis.Sȝ ex cõtigenti accepto ꝓ hypotheſi non ſeqtur ipoſſe.igit̃ ꝑnª nõ ſunt magis nota:q̄ȝ cõcluſiones.¶ Alr̃ dr̃.ꝙ in ſillo ex oppoſitis ſupponit̃ oppᵐ ꝑmi ꝑncipij ꝓ hypotheſi:qꝛ in aliq̄ mã ipãſſ:minꝰ nota ſūt i falſitate:vr̃ tñ magis ē notū oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij i falſitate: q̄ȝ negatio eiuſdē de ſe.¶ Cõtra.Ariſt.dicit in ꝑ hꝰ:ꝙ ꝑncipia nõ ſunt ſolū nota nobis:ſȝ nāe.ġ oppoſita ꝑncipioꝝ notiſſima ſūt i falſitate:nõ ſolū nāe:ſed nobis.¶ Itē negatio eiuſdē de ſe:nõ ponit oppoſita in actu:ſȝ i poᵃ.Sed oppᵐ ꝑmi ꝑncipij ponit ea i actu.ġ notior eſt ipoſſitas:q̄ȝ accipit̃ oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij q̄ȝ negatio eiuſdē de ſe.¶ Itē ꝑnª nõ ſūt ſcita:ġ nõ ſūt magis ſcita q̄ȝ ꝯnes.Añs pȝ.qꝛ ſi ꝑnª eēnt ſcita:eēt ꝓceſſus ⁊c.ġ nõ eēt ꝑnᵐ ꝑᵐ.¶ Itē qđ ē notū ꝑ cām:ē magis notū q̄ȝ illđ qđ nõ ē notū ꝑ cām.vbi gr̃a.ꝯclo in demr̃atiõe vli ē magis nota q̄ȝ ꝯclo in dmonſtratiõe ꝑticulari:qꝛ i dmr̃atiõe vli cogſcit̃ ꝑ cāȝ:in ꝑticulari nõ:ſȝ Ar.Sȝ ꝯnes dmr̃atiõis ſūt note ꝑ cāȝ:ꝑnª nõ ꝑ cāȝ.ġ ꝑnª nõ ſūt notiora q̄ȝ ꝯclones.¶ Itē ꝑnᵐ ⁊ ꝯclo nõ ſūt ꝯpabilia ſm cognitionē.ġ ꝑnᵐ nõ ē magis notū q̄ȝ ꝯclo.Cõſequētia pȝ.qꝛ ꝯparatio ſolū ē i vniuocis:ſȝ Ar.7.phyſc.ſȝ ꝑnᵐ ⁊ ꝯclo quo ad cognitionē nõ ſūt vniuoca: qꝛ cognitio ꝯnis ē per cām:ſȝ cognitio ꝑncipij nõ ē ꝑ cāȝ: ergo equiuoca ē cognitio.¶ Itē ſi ꝑnᵐ eēt magis notuȝ q̄ȝ ꝯclo:⁊ ꝑ ꝯñs ꝯclo minꝰ nota:tūc ꝯclo aliqd hrēt de noto ⁊ aliqd de oppoſito:vt de ignorātia ſiſ:pȝ in ſimili:qꝛ qđ eſt pallidū ē minꝰ albū q̄ȝ albū:iđ hȝ aliqd de albedine ⁊ aliqd de nigredie ġ ꝯclo erit in pte nota ⁊ i pte ignota:ſȝ minꝰ nota q̄ȝ ꝑnᵐ:⁊ vlteriꝰ ſeqt̃.ꝙ ꝯclo nõ ſit ſimplr̃ ſcita.¶ Itē ſi ꝯclo ſit minꝰ nota q̄ȝ ꝑnᵐ:tūc ſeqret̃ ꝙ nobiliꝰ ordinaret̃ ad minꝰ nobile:tāq̄ȝ ad finē:ꝯñs falſum.ġ ⁊ añs.ꝓbo ꝯñtiā:qꝛ ſi cõcluſio ſit minꝰ nota q̄ȝ ꝑnᵐ ignotior ē:⁊ icertior q̄ȝ ꝑnᵐ:ſed ꝑnᵐ ordinat̃ ad ꝯclonē.ġ maiꝰ nobile ad minꝰ nobile.¶ Itē ꝯclo in demr̃atiõe ē neceſſaria:ſȝ vitate nihil ē vitꝰ:ġ nihil põt eē notiꝰ in vitate q̄ȝ ꝯcluſio in demr̃atiõe:nõ igitur ꝑncipia ſunt magis nota.¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtotiles dicens principia eē magis nota q̄ȝ concluſiones.

Ad queſtionē dr̃ ꝙ ſic.Cuiꝰ rõ eſt:qꝛ vnūqdq; ꝑꝑ ⁊c.Cõclones ſūt note ꝑꝑ ꝑncipia.ġ ꝑnª ſunt magis nota.¶ Itē h̄ ꝓbat Ar.per vnā

rōnē: qꝛ ſi pn̄ͣ eēnt minus nota: vel eq̄liter nota cū ꝯnibus: tūc ignotū eēt magis: vel equalr notū cū eo qḋ ē notū: ꝯn̄ria pꝫ ſic habita cognitiōe pncipioꝝ adhuc in iſto priori nāe ꝯcl'o eſt ignota ⁊ pn̄ͣ ſunt nota. Si ergo dicer. ꝙ ꝯcl'ones ſunt magis note vel eq̄liter cū pncipys: tunc ignotū ē magis notū q̄ꝫ illud qḋ ē notū: vel ſaltē erit eq̄liter notū cū eo qḋ ē notū: h̄ eſt icōueniēs: ergo oꝫ dicere ꝙ pn̄ͣ ſunt magis nota q̄ꝫ ꝯcl'ones. ¶ Item h̄ pōt pbari alia rōne: ꝙ ꝯcl'o nō ſit magis nota q̄ꝫ principiū: qꝛ nihil agit vltra ſuā v̄tutē. Hoc pꝫ. qꝛ virtus eſt vltimū potētie ⁊ nihil agit vltra vltimū potētie. Sꝫ pn̄ͣ p ſuā v̄tutē ſūt cāe ꝯn̄is. ergo maiorē cognitionē nō pn̄t facere in ꝯcl'one q̄ꝫ ipſa hn̄t de ſe: nec tantā cognitionē faciūt de ꝯcl'one quantam habent de ſe. probo. quia de ratione cauſe eſt ꝙ quicquid reperitur in effectu ⁊ cauſa: excellentius reperiatur in cauſa.

Ad primā rōnē dr̄ ſic̄ dicebaẗ vltimo ꝙ aliq̄bꝰ latēt ea que ſunt oppoſita eſſe oppoſita: q̄bus tn̄ nō latet negatio eiuſdē de ſe. ¶ Intelligēduꝫ tn̄ circa illud. ꝙ ridēs nū q̄ꝫ cōcederet oppoſita ſub rōne oppoſitoꝝ eē ſil' vera. h̄ .n. eſt ſibi notiſſimū in falſitate: ea tn̄ q̄ ſunt oppoſita: aliq̄n ꝯcedit eē vera: nō ꝯferēs vnū ad alteꝝ: ſicut ꝯtigit in diſputatiōe. ꝙ ridēs ꝯcedit vnū oppoſitoꝝ: ⁊ poſtea p latētes interrogationes: vel p alias cautelas factas ab opponēte ꝯcedit alteꝝ oppoſitoꝝ nō ꝯferēs ſcḋꝫ ad pmū: ⁊ poſtea oppoſita ꝯceſſa recolligit ad īuicē ꝯcludēdo ex his negationē eiuſdē de ſe nō ducēdo ad aliqḋ notū falſū: ſed vt manifeſtet ea q̄ ꝯceduntᷓ a ridēte eſſe oppoſita. ¶ Ad formā dr̄. ꝙ oppͫ pmi pncipij eſt notiſſimū in falſitate: qḋ eſt oppoſita ſil' eē vera: qꝛ illud ꝯcediẗ eē notū i falſitate tā ab opponēte q̄ꝫ a ridēte: ppter qḋ ridens nō poniẗ p hypotheſi: ꝯcederet tn̄ illa ꝯdictoria: nō ꝯferens vnū ad aliud: ſꝫ nū q̄ꝫ ꝯcederet ꝯdictoria ſub forma ꝯdictorioꝝ eē ſil' vera. ¶ Ad pmā rōnē ꝯtra h̄ dr̄. ꝙ illa veꝝ ꝯcludit. pma .n. pncipia ſūt nobis notiſſima in veritate cognitis terminis: ⁊ ēt eoꝝ oppoſita ſunt notiſſima in falſitate: ⁊ iō oppͫ pmi pncipij ſub ppria forma a nullo ꝯcediẗ ſi illa ſit. ꝙ ſunt oppoſita ⁊ ad inuicē ꝯferunẗ: ⁊ actualr ꝯſiderantẗ: tn̄ ea que ſunt oppoſita pn̄t aliquē latere in aliq̄ mā. Sꝫ cognitis terminis magis notū eſt (oppoſita eē ſil' vera) in falſitate: q̄ꝫ negatio eiuſdē de ſe. ¶ Ad aliud dr̄. ꝙ negatio eiuſdē de ſe nō includit ꝯdictoria niſi in potētia: ſi aliq̄ includit: ⁊ oppoſita ſub oppoſitoꝝ forma actu icludiẗ. iō ſequitur ꝙ negatio eiuſdē de ſe: nō ē notior in falſitate: q̄ꝫ ſunt oppoſita ſil' eē vera: aut ea que ſunt oppoſita actualr: ꝯferēdo vnū oppoſitoꝝ alteri. Sꝫ cā q̄re hō decipiẗ in ꝯcedēdo oppoſita: ē ppter h̄ ꝙ nō ꝯfert vnū ad aliud. ¶ Ad aliud pncipale dr̄. ꝙ in ſillo ex oppoſitis nō cōcludiẗ de ſe deducēdo ad aliqḋ manifeſtiꝰ falſum. ſꝫ multitudo icōueniētiū. iō cū hoc bn̄ ſtat ꝙ oppͫ pmi pncipij ſit notiſſimū in falſitate. ¶ Ad aliud dr̄. ꝙ loquēdo de ſcia ppe dicta: ⁊ ēt ō ſcia magis ppe dicta: que ſcia eſt apphēſio veritatis neceſſarioꝝ: ſm hāc ſciam pn̄ͣ ſunt magis ſcita q̄ꝫ ꝯnes vt dcm̄ eſt ⁊c̄. ¶ Ad aliud dr̄. ꝙ hec interimiẗ. illud qḋ ē notum p cām eſt magis notū illo qḋ nō ē notū per cām: vera tn̄ ē cū vtrū q̄ꝫ cognoſcibile natū ē cognoſci p cām: ſꝫ pn̄ͣ pͥma nō ſūt nata cognoſci p cāꝫ: qꝛ cām nō hn̄t: ⁊ ꝯnes nate ſunt cogſci p cāꝫ: iō exēplū in ppoſito nō tenet. Illḋ .n. qḋ ſciẗ per demr̄ationē vlem magis ſciẗ: q̄ꝫ qḋ ſciẗ p demōſtrationē pticularē: qꝛ vtrū q̄ꝫ ē natū cogſci p cām: qꝛ igiẗ qḋ cognoſciẗ p pticularē demr̄ationē nō cognoſcit p cauſaꝫ: demr̄atio aūt vlis facit cogſcere p cāꝫ: iō ibi tenet: hic nō. ¶ Ad aliḋ dico. ꝙ pn̄ͣ ⁊ ꝯcl'o ſūt cōparabilia. ¶ Ad ipſo h̄ ratione dr̄. ꝙ licꝫ vnū cogſcaẗ p cāꝫ: ⁊ aliḋ nō: ⁊ per ꝯn̄a in ſcia maxie ppa nō ſint ꝯpabilia: tn̄ accipiēdo ſciētiaꝫ tertio mō dictā q̄ ē apphēſio v̄itatis neceſſarioꝝ: ſi h̄ ſunt ꝯpabilia: pus .n. dicebaẗ ꝙ q̄ttuoꝛ modis diciẗ ſcire. Cōiter ⁊ ppe magis ppe: ⁊ maxie ppe: vn̄ tertio mō ꝯparabilia ſūt. ¶ Ad aliḋ dr̄. ꝙ ꝯcl'o ē pͥꝰ nota: ⁊ pͥm ig̃ta: ex h̄ ꝙ ē nota p pnͣ. ⁊ q̄ꝫtū ē de ſe ē ignota: ſꝫ ex h̄ nō ſeq̄tur ꝙ ſit ſcita. ¶ Ad aliḋ qn̄ dr̄. ꝙ cognitio pncipioꝝ ordinaẗ ad cognitionē ꝯn̄is pfectā. Cōcedo. ſꝫ ex h̄ nō ſeqẗ ꝙ nobiliꝰ ordineẗ ad minꝰ nobile: pnͣ .n. in q̄ꝫtū i eo ē ſcia ꝯcl'onis in vli ⁊ mō ꝯfuſo: ordinaẗ ad pfectā cognitionē ꝯcl'onis ⁊ in pticulari: ⁊ ita quo ad h̄ impfectū ordinatur ad pfectū. ¶ Ad aliḋ qn̄ dr̄. ꝙ v̄itate nec̄ia nihil ē veriꝰ. Cōcediẗ. pōt eē tn̄ certiꝰ aliq̄d i v̄itate ⁊ notiꝰ: vel pt dici p interemptionē illiꝰ ppōnis: qꝛ veritate nec̄ia alicuiꝰ ꝯnis pōt aliq̄d eē veriꝰ. Illḋ .n. ē magis nec̄iū: ⁊ p ꝯn̄s magis veꝝ: cuiꝰ nec̄itas ⁊ v̄itas ab alio nō depēdet: q̄ꝫ illḋ cuius neceſſitas dependet ab alio.

Q̄ō. XIIII.

Queritur an ꝯcl'o ſit nec̄ia in demōſtratiōe: vt hec ſit neceſſaria. hō ē riſibilis. ꝙ non vr̄. qꝛ ſeq̄tur. hō eſt riſibilis. g̃ hō eſt. Cōſequēs ē ꝯtingēs: g̃ ⁊ an̄cedēs: qꝛ ex neceſſario nō ſeq̄tur ꝯtigens. ꝯn̄ia pꝫ. qꝛ accidēs reale ſubto in eē pſupponit ſubꝫ eē ſil' qꝛ ē pſupponit ſiẗ. ¶ Diciẗ hic ꝙ accn̄s eſt duplex. qḋdā qḋ ſeqẗ ſubm ſm actū: vt albū ⁊ nigrū. qḋdā ſm aptitudinē vt riſibile: qꝛ oē nomē terminatū in bile ſignat per modū aptitudinis. Sed accn̄s ꝯſequēs ſubm ſm aptitudinē nō pſupponit ſubm: licꝫ accn̄s ꝯn̄s ſubm ſm actū pſupponat ſubꝫ. Aptitudo eni pōt fundari in non ente. Verbi gr̄a. Cecus aptus natꝰ ē videre: ⁊ tn̄ nō ſeq̄tur cecus actu videt: nec ſequiẗ. g̃ cecus pōt videre. ſilr ē hic: nō ſeq̄tur. hō eſt riſibilis. g̃ hō actu eſt riſibilis. ¶ Cōtra aptitudo ſm quaꝫ cecus pōt videre fundaẗ in eo qḋ ē cecū tā q̄ꝫ in ſubto. qꝛ in eodē ſubto hn̄t fieri habituꝰ ⁊ puatio: ſic g̃ ſubꝫ cecitatis ē: eodē mō ſeqẗ. ꝙ ſubꝫ riſibilis ē. ergo ſicut ſeq̄tur h̄ ē cecuꝫ. ergo illḋ qḋ ē cecū eſt: eodē mō ſeq̄tur. hō ē riſibilis. ergo hō ē. ¶ Itē ꝙ aptitudo nō poſſit fundari in nō ente vr̄. quero eni de aptitudine: aut ē ſubā: aut accn̄s: nō ſubā vt manifeſtū ē. ſi ſit accn̄s: ⁊ accn̄s reale nō pōt fundari in nō ente: qꝛ accn̄s ē alteri inherēs: ⁊ non enti nihil inheret. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē ꝙ riſibile nō ſolū ꝯſequaẗ hoiem ſꝫ aptitudinē vr̄: ſicut dicit expoſitoꝛ: paſſio in ſubto hꝫ duplicē rōnē cāe. ſ. rōnē cāe efficiētis ⁊ mālis: ſꝫ ipoſſe ē aliqḋ hn̄s cām efficiētē in ſubto. pͥmū ꝯſeq ſm aptitudinē ſolū: ſꝫ ꝙ nō ſꝫ actū. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē ſi hec ſit nec̄ia. Ois hō ē riſibilis. g̃ q̄libꝫ ſingularis nec̄ia. ſꝫ ꝯn̄s ē falſūꝫ. g̃ ⁊ an̄s. Cōſequētia pꝫ. Falſitas ꝯn̄tis ſilr pꝫ. qꝛ h̄ ē ſingularis eiꝰ: ſoꝛtes ē riſibilis: ⁊ hec nō ē neceſſaria. ſoꝛ .n. pōt corrūpi. g̃ ſi eſt de neceſſitate riſibilis. ¶ Dr̄ hic. ꝙ hec ē nec̄ia abſolute. ois hō ē riſibilis: ⁊ tn̄ nō opꝫ q̄lꝫ eiꝰ ſingularem abſolute eē neceſſariā: qꝛ neceſſitas vlis ꝯtinuaẗ p continuā ſingulariū gn̄ōnē: iō abſolute neceſſaria ē: ſꝫ ſingularia corruptibilia ſunt: iō in illis nō ē neceſſitas abſoluta. ¶ Cōtra iſtḋ p te v̄itas hꝰ ꝯtinuaẗ p ſucceſſiuā gn̄ōnē: h̄ tūc. ois hō ē riſibilis. n̄ v̄ificaẗ p iſta. antixp̄s ē riſibil': qꝛ nōdū gn̄aẗ: ⁊ tūc ego arguo ſic. Antixp̄s nūc n̄ v̄ificat ppoſitionē: ſolū g̃ tūc v̄ificaẗ p ſuppoſitis pn̄tibꝰ: ſꝫ ſuppoſitis pn̄tibꝰ pt pdicatū ineē ⁊ nō ineē: qꝛ corruptibilia ſt: ergo v̄itas huiꝰ ppōnis nō ē nec̄ia: ſꝫ ꝯtigēs. Nō .n. hꝫ veritatē niſi a ſingularibꝰ. h̄ ē falſuꝫ. g̃ nō eſt dr̄e ꝙ neceſſitas ſaluatur per continuam generationem. ¶ Item ſequtur. omnis homo eſt riſibilis. ergo iſte eſt riſibilis per locum a toto i quātitate: cōſeq̄ns nō ē neceſſariū. ergo nec antecedēs. ¶ Diciẗ hic per interemptionē cōſequentie: nō .n. ſeq̄tur iſta. iſte hō eſt riſibilis. ſed ſeq̄tur ſub q̄dam

conditiōe.iſte homo dū ē riſibilis:ꝛ ſic ſingularia neceſ-
ſaria ſunt ſub cōditione:tamē nō ſunt neceſſaria abſolu-
te.¶ Cōtra iſtud.ſi vlis ſit neceſſaria:ꝑpter h ꝙ ſingu-
laria ſunt neceſſaria ſub cōditione:tūc hec eēt neceſſaria:
tu ſemꝑ curris:qꝛ qȝlibꝫ ſingulare ē verū ſub conditiōe.
hec.n.ē vera.dum tu curris in a.tu curris.ſimilr hec.dū
tu curris.in b.tu curris.ꝛ ſic quelibꝫ ſingularis ē neceſſa
ria.ergo hec vlis ē neceſſaria.tenet ſimilitudo:quia ſicut
ois dicit vniuerſalitatē ſuppoſitoꝝ ꝗ noialiter ſignificā-
tur:ita ſemꝑ dicit vniuerſalitatē tēporis ꝯſignificati ꝑ a.
b.ꝛc̄.¶ Itē tūc ſeqtur.Omne qḋ ē.quādo ē neceſſe ē eē.
ergo omne qḋ ē neceſſe ē eſſe:ſi a vītate conditionata ſin
gularīū poſſet inferri veritas abſoluta vlis.¶ Itē redu-
cit̄ ratio ſic.ois hō eſt riſibilis:ergo iſte.ſine cōditiōe.ꝑ-
bo qꝛ ſic ſeqtur ſingulare ſicut in vtute vniuerſalis conti
net̄.ſꝫ in vtute hui⁹ vniuerſalis ꝯtinet̄ ſimplr non ſub cō
ditione.ꝗ ſingulare ſeqtur ſine aliqua ꝯditione.¶ Aliter
dicit̄ ad rōnem ꝙ hec ꝑpoſitio:ois hō eſt riſibilis.eſt ne-
ceſſaria abſolute.ꝛ huius rō eſt.qꝛ riſibile ē paſſio hoīs:ꝛ
paſſio ꝯſequit̄ ſpēm rōne potētie actiue:ꝛ iō nō pōt ei nō
ineſſe(ſicut calefacere non pōt non ineſſe igni:qꝛ conſe-
quit̄ ignem rōne potētie actiue)ideo eſt ꝙ hic ē neceſſa-
ria habitudo.ſ.in hoc.homo eſt riſibilis.ꝛ ita abſolute ne
ceſſaria.¶ Intelligēdum tamē ē.ꝙ paſſio que ē neceſſa-
ria de ſpecie:ē neceſſaria de cōtentis ſub ſpecie:nō ſub ꝑ-
pria ratione.ſicut ait Ariſtotiles.ſꝫ ſub ꝑpria rōne ſpeciei
inq̄tum ſpēm diuidunt:iō ſingulare huius vniuerſalis dꝫ
ſic accipi.iſte hō inq̄tum hō ē riſibilis:ꝛ ſic de aliis:ꝛ ſic i-
telligendo ſunt abſolute neceſſarie.¶ Ad ꝑbationē dici-
tur.ꝙ licꝫ iſte hō poſſit nō eſſe ſm ſe:tamē inq̄tū hō non
pōt nō eſſe.¶ Cōtra iſtḋ.pmo ꝑbo ꝙ nō ſeqtur.ſi paſſio
egrediat̄ a potētia actiua ſubiecti:ꝙ ꝑpter hoc neceſſario
inſit ſubto.Secūdo ꝑbo.ꝙ ex hoc ꝙ ex tali potētia acti-
ua egredit̄:ſeqtur ꝑpoſitū:ꝛ tertio oſtendo ꝙ neceſſaria
habitudo:nō cōcludit ꝑpoſitionē neceſſariā eē.Primū
pꝫ ſic.ſicut ambulare ꝑgredit̄ ex potētia actiua hoīs:qꝛ
hō ambulat:ꝛ non ſm potētiā paſſiuā:ſꝫ actiuā:ꝛ tn̄ non
eſt neceſſaria:ergo predicatū egredi a potētia actiua ſub-
iecti:non ꝯcludit ꝑpōnem eſſe neceſſariam.Scḋm oſten-
do:potētia non pōt eſſe in nō ente:vt in ſubiecto.nec i en-
te tm̄ apud aiam:qꝛ ens apud aiam potētiā actiuā nō hꝫ:
ſicut pꝫ de figmētis:ꝛ ſcḋis intētionib⁹.Si ergo potentia
actiua eſt in aliquo ente reali:vt in ſubiecto:ſeqtur ergo.
ꝙ ſi paſſio egrediat̄ a potentia actiua ſubiecti:neceſſario
eſt ſubm eſſe:ꝛ hoc eſt ꝑpoſitū.Tertiū pꝫ in hiis que fre
quēter ſunt:ꝛ nō ſemꝑ:cuiuſmodi eſt eclypſis lune:vbi ē
neceſſaria habitudo:qꝛ qñcūqꝫ ē interpoſitio terre iter ſo-
lē ꝛ lunā:tunc luna eclypſat̄:ꝛ tn̄ hec nō ē neceſſaria lu-
na eclypſat̄:ergo nec̄ia habitudo nō concludit neceſſita-
tē abſolute.¶ Itē reducit̄ rō:ſicut pus.hec ſingularis.
iſte hō eſt riſibilis:in vtute vniuerſalis ponit̄ abſolute.ꝗ
abſolute ſeqtur.ſine reduplicatione:ſꝫ hec eſt falſa:iſte hō
eſt riſibilis.ꝗ vniuerſalis falſa.¶ Aliter dr̄.ꝙ hec ſit ne-
ceſſaria.ois hō eſt riſibilis abſolute.ſiue hō ſit.ſiue non
ſit.qꝛ ſiue ſit.ſiue nō ſit paſſio hoīs eſt neceſſaria de ſub-
iecto:qꝛ qḋ ſcit̄ neceſſariū eſt:ꝛ vlterius dr̄ ꝙ quelibꝫ ſin
gularis neceſſaria eſt abſolute:ꝑpter eādē rōnē.¶ Ad
ꝑbationē dicit̄.ꝙ nō ſeqtur.iſte hō pōt non eē.ergo pōt
nō eſſe riſibilis:qꝛ ad neceſſitatē ꝑpoſitionis non reqrit̄
actualis exiſtētia extremoꝝ.¶ Cōtra iſtud.hō nō ſemꝑ
caneſcit:qꝛ hō non ſemꝑ eſt.ergo a ſimili non ſemꝑ ē riſi-
bilis:qꝛ nō ſemꝑ eſt:ꝛ vlterius ſeqtur.ꝙ nō de neceſſita-
te ſit riſibilis.ſi nō ſemꝑ ſit.ergo ex oppoſito ꝯſequentis.
ſeqtur.hō de neceſſitate eſt riſibilis.ergo hō de neceſſita-
te eſt.¶ Item entitas cōpoſitionis eſt ex entitate extre-
moꝝ.ergo veritas ꝑpōnis ē ex veritate extremoꝝ:quia
eadē ſunt principia veritatis ꝛ entitatis:ſi ergo ꝑpoſitio
ſit vera:opꝫ intelligere extrema eſſe.¶ Itē pmo ꝑyher-
menias dr̄.ꝙ cōpoſitio eſt quā ſine compoſitis nō ē intel-
ligibile.Sꝫ qḋ non cōtingit intelligere ſine aliquo nō cō
tingit eē ſine illo.qꝛ ex oppoſito.ſeqtur oppoſitū.ſi igitur
cōpoſitionē non cōtingit intelligere ſine extremis.ꝗ non
ꝯtingit eſſe ſine entitate extremoꝝ:ſeqtur ergo hō eſt ri-
ſibilis.igit̄ hō eſt.ꝛ ſimilr.ſortes eſt riſibilis.ergo ſortes
eſt.¶ Ad oppoſitū eſt Ariſto dicēs.ꝙ ꝯclo demōſtratio
nis ē neceſſaria in iſta lr̄a:qꝛ ipoſe eſt aliter ſe hr̄e.

Ad queſtionem dicit̄:ꝙ hec ē neceſſaria.ois
hō eſt riſibilis.Cui⁹ rō ē hec.
qꝛ pōt eſſe ꝯcluſio in demōſtratione:qꝛ ꝑdicat̄ paſſio de
ſubo.Sꝫ ꝯclo demōſtrationis ſcit̄ per demōſtrationē:
ſed qḋ ſcitur impoſe eſt aliter ſe hr̄e:ꝛ qḋ ipoſſibile ē ali-
ter ꝛc̄.eſt neceſſariū.ergo a primo ad vltimū.hec eſt con-
cluſio in demōſtratione ꝗ hec eſt neceſſaria:ꝛ etiā queli-
bet ſingularis eſt neceſſaria abſolute.Modus tn̄ ponen
di ſingulare eſt diuerſus apud diuerſos.Quidā enim po-
nunt eius ſingulares ſic:iſte hō inq̄tum hō eſt riſibilis:ꝛ
hoc ꝑpter rōnē poſitam in ſcḋam riſione ad ſcḋm argu⁹.
paſſio eni eſt neceſſaria de ꝯtentis:ꝑpter h ꝙ eſt neceſſa
ria de ſpecie:ꝛ ita de cōtētis eſt neceſſaria ſub rōne ſpēi:ꝛ
non ſub ꝑpria rōne:qꝛ ſub ꝑpria rōne ſingularia ſūt cor-
ruptibilia.iſte ergo ſunt ſingulares.iſte hō inq̄tum hō eſt
riſibilis.non intelligēdo ꝙ hec reduplicatio inq̄tum ſit
pars termini:qꝛ ſic nō eſſent ſingulares iſtius vlis:ſimi-
liter hic eſſent q̄ttuor termini.ois homo eſt riſibilis.iſte
eſt hō:ergo iſte eſt riſibilis inq̄tum homo:ſed reduplica-
tio additur ad denotādum:quō iſte ſingulares illi vli ap-
propriantur.¶ Alij ponunt.ꝙ hō vlis.omnis hō ꝛc̄.iſte
ſunt ſingulares:iſte hō eſt riſibilis:ꝛ iſte homo eſt riſibi-
lis:ꝛ iſte ſine reduplicatione:ꝛ iſte neceſſarie ſunt abſolu-
te:ꝑpter neceſſariā habitudinem predicati ad ſubiectū.
Et vlterius dicunt.ꝙ ad neceſſitatem iſtarū ſingulariū
non reqritur actualitas extremoꝝ:ſed ſufficit ꝙ ſingula-
ria includant in ſuo intellectu naturā ſpēi quā ꝯſequit̄
talis paſſio.Non tamē intelligēdum eſt.ꝙ iſta ſit in ſin-
gularib⁹ eque primo:ſicut ꝛ nāe ſpēi:ſed iſtis ineſt ex cō-
ſequenti:qꝛ paſſio nāe ſpēi neceſſario:ꝛ pmo ineſt ſpēi:ꝛ
ex ꝯſequēti ſuppoſitis:ꝛ ꝑpter hoc patent ad rationem
per quā ꝯfirmatur:alius modus ponendi ſingulares.

Ad primam rationē.dicētes primam ꝑpoſi-
tionem eē neceſſariā:eo ꝙ ꝑdica-
tum cōſequit̄ ſubm neceſſario:ꝛ cōtenta ſub ſubto inq̄tū
cōtenta includūt ſpēm:ipſi dicūt,cōcedēdo hāc ꝯſequen-
tiam:omnis hō eſt riſibilis.ergo homo eſt.ꝛ ratio coꝛꝛꝫ
eſt:qꝛ accñs reale alicui ineſſe ꝑſupponit ſubm eſſe.Ra-
tiones que ſunt ꝯtra priorē reſpōſionē nō ſunt ꝯtra eos:
ſicut in ſcḋo dicet̄.¶ Ad pmā rōnem ꝯtra hoc dr̄ ꝙ du-
plex eſt potētia actiua:quedā eſt potētia quā ꝑcedit alia
potētia.ſ.paſſiua in ſubto que eſt ꝯdictionis:ꝛ talis poten
tia actiua eſt in hoīe reſpectu ambulationis:ſed accñs qḋ
egredit̄ a tali potentia actiua:non ineſt neceſſario ſubie-
cto.Alia eſt potētia actiua quā nō ꝑcedit potētia paſſiua
in eodem:ꝛ reſpectu eiuſdē:ꝛ iſto modo eſt potētia actiua
in igne reſpcū calefacere:ſtatim.n.cū ignis eſt.hꝫ potētiā
calefaciēdi actiuā:ita ꝙ nō pōt nō calefacere:quātū ē de
ſe:ꝛ accñs qḋ egreditur a tali potētia actiua ſubti:neceſſa
rio ꝯſequit̄ ſubm:ſicut riſibile reſpectu hoīs.¶ Ad aliḋ
dicit̄:ꝙ nō ſeqtur:iſte hō inq̄tum hō eſt riſibilis.igitur
iſte hō eſt.Iō aūt non ſeqtur h ꝯcluſio.qꝛ potētia actiua
a qua egredit̄ paſſio nō ineſt iſti hoī:niſi inq̄tū iſte hō ē
hō,iō ſeqtur h ꝯcluſio:ꝙ iſte hō inq̄tū homo ē:ꝛ ſic ꝯſe-

quens eſt neceſſarius: ſicut ꝛ aſis. q2 iſti homini inquantū hō: nec ineſt corruptio nec gnãtio. ¶ Ad tertiū dr̃: ꝙ habitudo paſſiōis ad ſubm̄ eſt neccia iſto mō: qr̄ poſito ſubiecto ponit̃ paſſio ſufficienter. ꝛ tunc eſt ꝓpoſitio neceſſaria: ꝛ ſicut hec eſt neceſſaria hō eſt riſibilis. Sed ex alia pte in his que frequēter ſunt: ſubm̄ pōt eſſe in rerum natura licȝ paſſio nō ſit: cū luna ſit in aliquo tpe in quo non eſt eclypſis: ideo non eſt neccia abſolute habitudo paſſionis in his que non ſemꝑ ſunt: lȝ ſit habitudo inter vnum ad alterū per cām extrinſecam: vt per habitudinē ad hāc cām que eſt interpoſitio terre inter ſolem ꝛ lunā: eclypſatur neccio: vn̄ alia eſt habitudo in his que ſemꝑ ſunt: ꝛ in his que frequēter. ideo non eſt ſile. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ in ṽtute vlis nō includit̃ hec ſingularis ſub ꝓpria rōne ſingularis. Nō. n. attribuit̃ riſibile ſuppoſitī niſi: q2 ſpēi. nō ſingularis debēt ſequi ad vlem: non ſub rōne ꝓpria: ſed ſub rōne cōis. Ad formā patet per hoc ꝙ in ṽtute vlis habet̃ ꝙ p̄dicatum attribuit̃ ſuppoſitis: ſub reduplicatione cōis: ꝛ ita minor falſa. ¶ Alr dicūt. volentes ſuſtinere ꝙ hec ꝓpoſitio eſt neccia: ꝛ quelibet ſingularis abſolute nō addita reduplicatione. ¶ Ad p̄mū dr̄t. ꝙ hec ꝯña non valet: hō eſt riſibilis. ergo hō eſt. ſicut p̄us. Ad probationem: cum dr̃. Accns reale ꝛc̃. Hoc intelligendū eſt de accidente qḋ ꝯſeqtur ſubm̄: ſm̄ ſuū eē exiſtere: ꝛ nō ſm̄ eſſe ſpecificū ſiue aptitudinē: cuiuſmodi ē riſibile. ¶ Ad primaȝ rōnem ꝯtra hoc dr̃ ꝙ illa habitudo: nec eſt ſuba nec accns in gñe: ſed eſt qdā modus eēndi ſm̄ quē accns ꝯſequit̃ ſubm̄. ¶ Ad aliud dr̃. ꝙ non eſt ſile de aptitudine: in ceco ꝛ de riſibili. cecū enim eſt p̄uatio accn̄tis qḋ p̄mo ꝯſequit̃ individuū: ꝛ nō ſpēm: ꝛ ideo ſeqt̃: ſi hō eſt cecus. ergo hō eſt: q2 idē ſubm̄ ꝯſequit̃ p̄uatio qḋ ꝯſequit̃ ſuus habitꝰ ꝛ ſm̄ idē eſſe particulare: ſed riſibile eſt accns ꝯñs ſpēm p̄mo ſm̄ eſſe abſolutū. ꝛ nō tm̄ ſm̄ eſſe exiſtere: ꝛ iō nō ſeqtur. hō eſt riſibilis. ergo hō eſt. Vn̄ in hoc diſſile ē inter cecū ꝛ riſibile ꝙ ſȝ diuerſa eſſe ꝯſequunt̃ ſua ſuba: licȝ in hoc ſit ſile: ꝙ ſicut nō ſeqtur: hō eſt aptus natus videre. ergo hō pōt videre: ſic non ſeqtur hō: eſt aptū natū ridere: ergo hō pōt ridere. ¶ Ad 3m ꝯ̄ h dr̃: ꝙ riſibile nō hȝ in hoie cāȝ efficiētē. hō. n. nō efficit riſibile. Sȝ illud idē qḋ eſt cā efficiens reꝰ hoīs eſt cā efficiens reꝰ riſibilis. ſicut dicimꝰ ꝙ qḋlibet ſubm̄ paſſionis hȝ duplicē rōneȝ. vt rōnem cāe formalis: ꝛ rōnē cāe m̃alis: ꝛ ſilr ꝙ hȝ qȝ rōnem cāe efficiētis: nō ꝙ talis ſit cā faciēs paſſionē ſemper exiſtere. Sed iſta cauſa eſt cauſa hitudinis neceſſarie paſſionis ad ſubm̄: ita ꝙ cū ſubm̄ eſt paſſio eſt. ¶ Ad formaȝ dr̃: ꝙ licȝ in ſubo ſit iſto mō duplex rō cauſe: non ſequit̃ tn̄ ꝓpter hoc ꝙ paſſio ꝯſequatur ſubm̄: ſm̄ exiſtere ſubiecti: ita ꝙ in ſubo p̄ſupponat exiſtere: ſed ſufficit ꝙ p̄ſupponat ſubm̄ aptū natū eſſe. ¶ Ad aliud p̄ncipale: ſic ridet̃ ſicut vltimo dicebat̃: ꝙ vlis eſt neccia: ꝛ ꝙ q̄libet ſingularis abſolute eſt neccia ſine aliqua reduplicatione: negat̃ tn̄ hec ꝯñia: iſte homo eſt riſibilis: ergo iſte hō ē: q2 nō requirit̃ actualis exiſtia extremoꝝ. ¶ Ad p̄mum cōtra hoc dr̃: ꝙ differentia eſt inter accns ꝓpriū ꝛ accns cōe. in hoc ꝙ accns cōe ſolū ꝯſeqtur ſubm̄ ſm̄ ꝙ qdditas ſubiecti exiſtit: ſed accns ꝓpriū vt ꝓpria paſſio conſeqtur qdditatem ſubiecti: nō tn̄ vt exiſtit: nec tn̄ vt intelligit̃. Sȝ ſiue qdditas exiſtat ſiue intelligat̃: paſſio iſtaȝ qdditateȝ abſolute ꝯſequit̃. ꝛ ideo eſt qḋ accns cōe inherens ſubo p̄ſupponit ſubm̄ eē: ꝛ ꝓpter hoc iſta eſt falſa: ſemꝑ hō caneſcit. q2 hō non eſt ſemꝑ. Caneſcere enim eſt accns cōe: ſed accns ꝓpriū: vt ꝓpria paſſio inherēs ſubo: nō exigit ſubm̄ exiſtere. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ entitas cōpoſitionis dependet ab entitate extremi. ſed entitas extremi duplr pōt intelligi. Vno mō ſub rōne extremi: ꝛ ſic ꝓpoſitio eſt ṽa: q2 entitas cōpōnis vt ſic ab entitate extremi depēdet: alio mō pōt intelligi pro accn̄tali exiſtia eius qḋ ē extremum: ꝛ ſic entitas cōpōnis nō depēdet ab entitate extremi: ſicut nec eius ṽitas: q2 ſic h nō eēt vera. Chymera eſt chymera. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ cōpōnē non ꝯtingit eſſe ſine entitate extremoꝝ ſub rōne extremoꝝ. h idē eſt dicere ac ſi diceret̃. Cōpō nō pōt eē ſine ſubo ꝛ p̄dicato. Cōpoſitio tn̄ hn̄ pōt eē ſine entitate ſubiecti que eſt actualis exiſtia extremoꝝ: vel eoꝝ que ſunt extrema: ꝛ hoc cōcludit̃ per h ꝙ eſt hec vera. Chymera eſt chymera: ꝛ ea que ſunt extrema: nō exiſtūt in rerū nã ꝛc̃.

Qō. XV.

QUeritur. An hec ꝯditio ꝑ ſe ſit poſſibilis. Et nō vr̃: ꝑ ſe dicit cām. ꝑ Ar. Si igit̃ hec ſit poſſibilis. In ꝓpōnibꝰ denotat̃ per hāc ꝯditionē ꝙ ſubm̄ ſit cā p̄dicati: vel ecōtra. ꝛ tūc ꝓpoſitio neccia eſt falſa: q2 hec tūc eēt falſa hō ꝑ ſe ē aial: q2 denotat̃ idē eē cā ſuiipſius cū tn̄ nō ſit. ¶ Itē per ſe excludit cām cū p̄cipaliōe ſm̄ Linconienſem. aut ergo excludit efficiētē cām: ꝛ tūc nihil eēt per ſe niſi p̄ma cā: qḋ vr̃ incōueniēs. aut excludit cām m̃alem: ꝛ tūc ſuba m̃alis non eēt ens ꝑ ſe. Cuius oppoſitum dicit Ar. dicit eni ꝙ calliaſ eſt ens ꝑ ſe. aut excludit eē aliarum cauſarū: ꝛ tūc ſequit̃: ꝙ illa que cānt̃ ab alqa cauſis non ſunt entia ꝑ ſe. oīa iſta vident̃ incōueniētia. ergo ꝛc̃.

Ad qōnē dr̃: ꝙ ſit certa. Ubi itelligēdū eſt ꝙ hec ꝯditio ꝑ ſe duplr pōt accipi. Uno mō i ꝓpōnibus. Alio mō in rebꝰ. Primo mō facit modū inherendi. Scḋo mō facit modū eēndi: ꝛ vtroqȝ mō hec cōditio ꝑ ſe eſt poſſibilis: eſt eni poſſis in ꝓpōnibꝰ: q2 in aliqbꝰ ꝓpōnibꝰ: ſubm̄ eſt cā p̄dicati ꝛ in alqs p̄dicatū eſt cā ſubi. Exēplū p̄mi in ſcḋo dicēdi ꝑ ſe. Hō eſt riſibilis: q2 a p̄ncipijs ſubi ꝓgredit̃ paſſio. exēplū ſcḋi eſt qn̄ p̄dicat̃ diffō vel ps diffōnis de diffinito: tūc eni p̄dicatū eſt cā ſubi. Cū igit̃ inherētia dicit cām ſubi reſpectu p̄dicati: vel p̄dicati reſpectu ſubi: ꝯditio erit poſſis ꝑ ſe. Itē hec ꝯditio ꝑ ſe eſt poſſis in rebꝰ: ꝛ ꝯſtituit modū eēndi: ꝛ ſic excludit cāȝ p̄ncipē ſm̄ Linconiēſem. ꝛ hoc eſt triplr. aut. n. excludit cāȝ efficientē: aut finalē: ꝛ iſto mō p̄ma cā ſolū eſt per ſe: q2 nō hȝ cām efficientē ſiue finalē: eſt eni efficiēs: ꝛ finis oīum. Alio mō excludit cām m̃alē: ꝛ ſic intelligētie ſunt ꝑ ſe: lȝ in intelligētijs ꝑ logicam ſit repire qd ꝛ q̄le qḋ eſt aliud ab eo qḋ eſt qd: tn̄ nō eſt repire ibi ꝯpōnē m̃ae cum forma. Tertio mō ꝑ ſe excludit eē in ſubo: ꝛ hec cā excluſa pōt reduci ad cām m̃alem. ſuba eni eſt cā m̃alis: vel reſpectu accidētis qḋ eſt in eo: ꝛ iſto mō tertio. ſuba ē ens ꝑ ſe. Suba enim eſt ens: ꝛ nō in alio tanqȝ in ſubo: ꝛ ſic ergo patet ꝙ hec ꝯditio per ſe: eſt poſſibilis in rebus: patet etiam ꝙ ſit poſſibilis in ꝓpoſitionibus.

Ad primā rōnē dr̃: ꝙ lȝ per ſe dicat cām in ꝓpoſitionibꝰ: nō tn̄ hec ē falſa: hō eſt aial. ¶ Ad ꝓbationē dr̃. ꝙ licȝ aial ſit idē realr qḋ hō: tn̄ diuerſū eſt ſm̄ cōceptū ſeu rōnem intelligēdi: ꝛ ideo vt ſic pōt eſſe cā reſpectu hoīs: vn̄ idē reſpectu ſuiipſius pōt eē cā: dūmō ſit ab alia rōne acceptū. ¶ Ad ſcḋas rōnes dr̃: ꝙ ꝑ ſe in rebꝰ diuerſis excludit diuerſas cām: ꝛ nō excludit quālibet cāȝ in q̄libet re. Sȝ in intelligētijs excludit cāȝ m̃alem: ſed nō efficiētē. Silr in ſubſtātijs excludit eſſe in alio tanqȝ in ſubo: nō tn̄ excludit vlem cām m̃alem in m̃alibꝰ. ideo nullū incōueniēs ſeqt̃: ſi tn̄ quālibet excluderet cāȝ in iſto cui adiungit̃: tūc hec ꝯditio ꝑ ſe: nō eſſet poſſibilis in rebus. niſi tm̄ in p̄ma cā que nullā aliā cām hȝ. ¶ Cōtra h: ſi hec ꝯditio ꝑ ſe dicat cām inherēdi: tūc hec eēt falſa: hō ꝑ ſe eſt hō: q2 denotat idē ſm̄ rē ꝛ rōnem ꝙ ſit cā ſuiipſius. ¶ Dr̃ ꝙ hec ſit vera. hō ꝑ ſe eſt hō. Et

¶ Ad aliud dr̄: ꝙ iſte ſūt per ſe. riſibilitas eſt hoīs: pater
eſt filij: p̄mo mō: q2 p̄dicatū cadit in diffōne ſubī. Et cuꝫ
dr̄ ꝙ p̄dicatuꝫ non eſt cā formalis ſubiecti dr̄. ꝙ p̄dicatū
eſt cā formalis extēdendo cāꝫ formalē ad illud ſine quo
intellectus alicuius ↄcipi non pōt. ⁊ ſic eſt pūctus de for-
mali intellectu linee: q2 nō poſſuꝫ intelligere lineam ſine
puncto: ideo in diffōne linee cadit: nō tanq̄ꝫ intrinſecum
eēntie linee: ſed tanq̄ꝫ illud ſine quo intellectus formalis
linee ↄcipi non pōt. ¶ Ad aliud dr̄: ꝙ iſta ratio ꝓbat ꝙ
ſubm̄ reſpectu paſſionis non hꝫ ſolaꝫ rōnem cauſe mālis:
⁊ hoc ↄcedit Thomas. ſed ſil' cum hoc hꝫ rōneꝫ cāe effici
entis. ¶ Ad aliud dr̄: ꝙ Ar. dicit iſtam litteraꝫ. que neu-
traliter inſūt ⁊c̄. ſub iſto intellectu: que neutraliter inſūt:
ita ꝙ p̄dicatuꝫ nō cadit in diffōne ſubiecti nec ecōtra ac-
cidentalr̄ inſunt. ex hoc tn̄ non ſeqtur ꝙ ſint tn̄ duo mo-
di dicēdi per ſe: q2 pluribus modis pōt p̄dicatuꝫ cadere ī
diffōne ſubiecti vel ecōtrario. Per hoc ad rōnes p̄ncipa-
les. ¶ Ad p̄maꝫ patet per hoc ꝙ nūc dcm̄ eſt. ¶ Ad ſecū
daꝫ auctatē dr̄ ꝙ Ar. ſupponēs hāc ꝓpōnem: que per ſe
inſunt de neceſſitate inſunt. Supponit de q̄rto mō. Et q2
q̄rtus modus de ſe manifeſtus eſt: ideo Ar. hāc ꝓpōneꝫ
inducit ſolū in p̄mo mō ⁊ ſcdo: q2 illi non ſunt ita manife
ſti: ⁊ ex hoc non ſeqtur ꝙ quartus modus non ſit: nec ꝙ
Ariſtotiles fuerit inſufficiens.

Ad qōnē dr̄ ſꝫ Linconienſeꝫ: ꝙ tn̄ ſunt duo mo
di dicēdi per ſe. ⁊ ratio eſt: q2 in ꝓpōne
per ſe: in qua vnum de alio enunciat̄: vnuꝫ egredit̄ ex p̄n-
cipijs q̄dditatiuis alterius: ⁊ per ↄn̄s q̄dditas vnius de-
pendet a q̄dditate alterius in eēndo. ⁊ ex hoc ſeq̄t̄ ꝙ q̄d-
ditas vnius hꝫ diffiniri per q̄dditatē alterius: q2 eadem
ſunt p̄ncipia eſſendi ⁊ cognoſcēdi ſm̄ Ar. z. meta. ergo a
p̄mo ad vltimuꝫ ꝓpoſitio per ſe qñ vnū extremū cadit ī
diffōne alterius. Sed vnuꝫ cadere in diffōne alterius pt̄
eſſe duplr̄. Uno mō ſic ꝙ vnū ſit intrinſecū eſſentie alte-
rius: ſicut in diffōne ſpeciei ſubē: cadit genus ⁊ drīa que
ſunt intrinſeca eēntie ſpeciei: ſicut aīal. ⁊ rōnale ſunt intri
ſeca homini. Alio mō vnuꝫ cadit in diffōne alterius: non
ſicut intrinſecum eēntie: ſed ſicut additum eēntie qḋ eſt
extrinſecuꝫ. ⁊ iſto mō ſubm̄ cadit in diffōne accn̄tis. ſicut
homo cadit in diffōne riſibilitatis tanq̄ꝫ extrinſecuꝫ eſſe
riſibilitatis: ideo diffō accn̄tis dicit̄ diffinitio per addita-
mentū. ex hoc ad ꝓpoſitum. Cuꝫ in ꝓpōne per ſe neceſſe
ſit vnum extremuꝫ cadere in diffōne alterius hoc pōt eē
duplr̄: aut eniꝫ p̄dicatuꝫ cadit in diffōne ſubiecti. ⁊ eſt p̄i
mus modus: ſuppoſito ꝙ illḋ qḋ ſubijcit̄ natū ſit ſubijci
⁊ qḋ p̄dicat̄: p̄dicari. ⁊ ad illuꝫ modū reducunt̄ oēs p̄dica
tiones: in q̄bus p̄dicant̄ cauſe de cauſatis: ſiue in recto: vt
hō eſt aīal. ſiue in obliquo: vt riſibilitas eſt hoīs. q2 ſubm̄
eſt cā reſpectu ſue paſſionis. Alio mō in ꝓpōne per ſe: ſub-
iectuꝫ cadit in diffōne p̄dicati. ⁊ ſic ſit ſcd̄us modus dicē
di per ſe. Et ad iſtuꝫ modū reducunt̄ oēs tales p̄dicatio-
nes in q̄bus cauſata p̄dicant̄ de cauſis: retēta p̄ori condi
tione ꝙ illud ſubijciat̄ qḋ natuꝫ eſt ſubijci. ⁊ p̄dicetur qḋ
natum eſt p̄dicari. ⁊ cum vnuꝫ extremuꝫ nō poſſit cade-
re in diffōne alterius niſi duob⁹ modis. q2 vel p̄dicatum
cadit in diffōne ſubiecti: vel ecōtra: ideo tn̄ ſunt duo mo
di dicendi per ſe. Ideo dicit Ariſto. ꝙ que neutralr̄ inſunt
accn̄tia ſunt. Per hec patet ad hō inſtātias ſi fiant in illa.
aīal eſt homo: ſubm̄ eſt cā p̄dicati. ſic in iſta: riſibile ē hō:
p̄dicatuꝫ eſt cā diffiniēs ſubm̄: ergo aīal eſt hō. ⁊ per ſe ſe-
cundo mō. ⁊ ſilr̄ hec. riſibile eſt hō. eſt per ſe p̄mo mō: q2
p̄dicatuꝫ cadit in diffōne ſubī. Ad hec dōm eſt. ꝙ iſte in-
ſtantie nō ſunt recte: q2 in oībus modis dicēdi p ſe reqri-
tur vna cōditio gnālis. videlꝫ ꝙ ſubm̄ ſit natum ſubijci.
⁊ p̄dicatuꝫ natuꝫ predicari. ⁊ hoc eſt qḋ Ar. dicit poſtea.
ſubijcit̄ autē nobis in demonſtratiōe illud qḋ eſt natum
ſubijci ſicut lignum. ⁊ p̄dicat̄ qḋ natuꝫ eſt p̄dicari. Sꝫ in
iſtis inſtātijs non ſubijcit̄ qḋ natū eſt ſubijci. aīal eniꝫ nō
eſt natū ſubijci reſpectu hoīs. nec riſibile natum eſt ſubij
ci reſpectu hoīs. paſſio eni eſt magis nata p̄dicari q̄ꝫ ſubij
ci reſpectu ſubiecti. Ideo hec non eſt p ſe. riſibile eſt hō.
nec iſta. aīal eſt hō. ¶ Tu dicis. ꝙ diffinitum natum eſt
ſubijci reſpectu diffōnis: ⁊ etiā diffinituꝫ natuꝫ eſt ſubijci
reſpectu partiū diffōnis: q2 diffinitū ad diffōnē ⁊ ad ſuas
partes comparat̄ vt q̄d. Sed riſibile diffinit̄ per hoiem:
ergo natum eſt ſubijci. ¶ Dicit̄ ꝙ duplex eſt diffinitio.
Una eſſentialis: altera per additamentū. In diffōne eēn
tiali diffinitū natū eſt ſubijci reſpectu p̄tium diffōnis: q2
ad illas cōparant̄ vt q̄d. tanq̄ꝫ ad ſuaꝫ ꝓpriam eēntiam.
Sed in diffōne per additamētuꝫ non opꝫ diffinitū eē na-
tum ſubijci reſpectu cuiuſcūqꝫ partis diffōnis. q2 non re-
ſpectu ſubiecti: non enim cōparat̄ ad vtrāqꝫ p̄tem vt q̄d.
ſed ad vnaꝫ vt q̄d. ad aliam vō vt q̄le: vt patet in iſto ex-
emplo. Simum eſt naſus cauus. ſimū cōparat̄ ad naſuꝫ
vt q̄le per hoc ꝙ eſt ſibi additū. Sed ad cauum cōparat̄
vt q̄d. ſicut omne inferius cōparat̄ ad ſuū ſupius per mo-
duꝫ q̄d in eodem genere. ¶ Ad aliud dicit̄: ꝙ Linconiē
ſis. hāc litterā expoſuit. ꝙ Ariſto. nō intelligit ꝙ conclu-
ſio in demōſtratione ſit per ſe in duplici genere cāe: ſicut
expoſuit Thomas. Sed Ariſto. intelligit per illam litte-
raꝫ. ꝙ duo modi ſūt in demonſtratiōe: vt p̄mus ⁊ ſcd̄us: ⁊
ſic exponit̄ littera per Linconiēſeꝫ: ſcilicet quecūqꝫ drī
in ſimplr̄ ſcibilibus: hoc eſt in demonſtrationibus: ſic ſūt
per ſe ſicut in eſſe p̄dicantib⁹. hoc eſt p̄mo modo: vbi p̄di-
catum eſt cauſa ſubiecti: aut in eſſe ꝓpter ipſa: hoc eſt ꝓp
ſubiecta ſicut in ſcd̄o mō. vbi ſubiectuꝫ eſt cauſa p̄dicati.
¶ Ad aliud dicit̄ negādo hanc ↄn̄tiaꝫ. q̄tuor ſunt cauſe:
ergo q̄tuor ſunt modi dicēdi per ſe. Ad ꝓbationeꝫ cuꝫ di
cit: ꝙ modus dicendi per ſe: accipit̄ a cauſa. Dōm. ꝙ non
ſub rōne particulari qua cauſe diſtinguunt̄ ab inuicem.
Sed accipit̄ a cā ſub altera illaruꝫ duaruꝫ cōditionū: ſm̄
ꝙ ſubm̄ eſt cauſa p̄dicati vel p̄dicatuꝫ ſubiecti. ⁊ iſto mō
tn̄ accipiunt̄ duo modi dicēdi p ſe. ¶ Ad aliud p̄ncipa-
le dicit̄: ꝙ in demonſtratione paſſio predicat̄ de diffōne
ſubiecti in maiori. ⁊ hoc in demōſtratiōe potiſſima: ⁊ ſic
eſt maior per ſe ſecūdo mō. ſimilr̄ cōcluſio in qua p̄dicat̄
paſſio de ſubiecto. Sed minor eſt per ſe p̄mo modo: q2 in
nō! p̄dicat̄ diffō ſubiecti de ſubō. ⁊ ſic tn̄ duo ſunt modi
dicēdi p ſe in demōſtratiōe. ¶ Ad formā dicit̄: ꝙ nō opꝫ
maiorē eſſe per ſe: alio modo q̄ꝫ ſit ↄcluſio. q2 eodē mō di
cēdi per ſe p̄dicat̄ paſſio de ſubō: ⁊ de diffōne ſubiecti. q2
in vtraqꝫ ꝓpoſitione ſubm̄ eſt cā p̄dicati: licꝫ in vna im-
plicite. ſ. vbi ſubijcit̄ ſubm̄: ⁊ in alia explicite vbi ſubijcit̄
diffinitio: tn̄ vtrobiqꝫ eſt ſcd̄us modus. ¶ Intelligendū
tn̄ eſt ꝙ aliter eſt per ſe maior: ⁊ ↄcluſio: q2 in alio gradu
ſecundi modi. Scd̄us eniꝫ modus habꝫ plures gradus
ſicut p̄mus modus. q2 in p̄mo modo eſt vnus gradus ſꝫ
quem diffinitio mālis p̄dicat̄ de diffinito. Alius modus
eſt ſm̄ quem diffō formalis ⁊ finalis p̄dicant̄ de diffini-
to. ⁊ tn̄ vtrobiqꝫ eſt p̄mus modus dicēdi p ſe. ꝙ autē alr̄
⁊ aliter ſit alius gradus oſtendo per Ariſto. vbi ponit ꝙ
diffinitio eſt incorruptibiliuꝫ. dicit ibi ꝙ q̄dam enim dif
finitio eſt ↄcluſio demonſtrationis: vt diffinitio materia-
lis. ⁊ quedā eſt p̄ncipiuꝫ demōſtrationis: vt diffinitio for
malis. ⁊ quedaꝫ eſt tota demōſtratio ſola poſitione diffe-
rens. Cuꝫ ergo diffinitio mālis ſit ↄcluſio: ⁊ diffinitio for-
malis p̄ncipium: alius eſt gradus. Eodeꝫ mō in ꝓpoſito
paſſio p̄dicat̄ de ſuo ſubō ſcd̄o modo in ↄcluſiōe: ⁊ paſſio
de diffinitione ſubiecti ſecūdo mō in maiori: tn̄ vtrobiqꝫ
eſt ſcd̄us modus. Sed q2 in vno gradu eſt concluſio: ⁊ in

alio eſt ꝑncipio:ideo diuerſi ſunt gradus ſecundi modi.
¶ Ulterius intelligendū eſt ſicut dicit Linconienſis:ꝙ
Ariſto.ponit tertium modū qui eſt modus eēndi.⁊ q̄rtū
modū qui eſt modus cauſandi ꝓpter cōpletionem ſui ſer
monis.non tamen ſunt modi inherendi niſi duo.ſ.ꝑmus
⁊ ſecundus. Qō. XVII

Queritur An iſta ſit per ſe.hō eſt
aial.videt̄:ꝙ nō:q꞉ hec
eſt per accidēs rōnale eſt aial:ergo ⁊ hec
aial rōnale eſt aial.⁊ vlterius:igit̄ hec eſt
per accñs.hō eſt aial:q꞉ aial rōnale:⁊ hō
idem ſignificant.Prima ꝯñtia pȝ.q꞉ hec
ē ꝑ accñs.homo albus eſt homo.q꞉ hec eſt per accñs.al
bum eſt homo.igit̄ a ſimili hec eſt per accñs.aial rōnale
eſt aial:q꞉ hec eſt per accñs rōnale eſt aial. ¶ Hic dicit̄
negādo pmaȝ ꝯñtiam.Et ad ꝓbationē dicit̄:ꝙ non eſt ſi
mile:q꞉ homo albus nō eſt vnuȝ ſimplr̄:ſed vnum aggre
gatuȝ.hō eniȝ ⁊ albuȝ ſunt due res diuerſoꝝ generum.
Jdeo non pñt facere vnū ſimplr̄:ꝓpter hoc licȝ de hoīe
albo ꝑdicet̄ homo per accñs.ſicut de albo.non tñ eſt ſic
ex alia parte. ¶ Cōtra.hec eſt per accñs:homo albus eſt
hō.ſicut hec.albū eſt homo.ꝓpter hoc ꝙ homo ſub rōne
albi accipit̄:ergo hec erit ꝑ accñs aial rōnale eſt aial: ſic
hec.rōnale eſt aial:q꞉ aial ſub rōne rōnalis accipit̄. Et h̄
ꝯñtia ꝯfirmat̄ per hoc: q꞉ qđ extraneat̄ alicui qđ eſt in
aliquo formali cōceptu:extraneat̄ toti ꝯceptui. ¶ Item
ad ꝑncipale:pars nō predicat̄ de toto per ſe. Hec eni nō
eſt vera. Archa eſt lignuȝ ſm Ariſto.7.meta.ſed aial eſt
pars hoīs:ergo nō per ſe ꝑdicat̄ de hoīe. ¶ Hic dicit̄:ꝙ
duplex eſt pars.ſ.realis ⁊ rōnis.Pars realis nō poteſt ꝑ
dicari de toto ꝑ ſe:pars tñ rōnis bene pōt.hō ſunt aial:⁊
rōnale reſpectu hoīs. ¶ Cōtra per Ariſto.in.7.meta.diſ
finitio eſt ſermo hñs partes:⁊ ſicut tota diffō ad totaȝ rē:
ſic pars diffōnis ad partē rei.Sed tota diffinitio ſignifi
cat totā rem.ergo pars partē:genus ⁊ dria ſunt partes diſ
finitionis.ergo ſūt partes diffiniti:ergo ꝑ ꝯ ⁊c̄. ¶ Iteȝ in
diffōne non eſt nugatio vt ſuppono:q꞉ nihil ſupfluuȝ nec
diminutū ꝯtinet:ergo nec genus nec differētia pñt idē ſi
gnificare:q꞉ tūc eſſet nugatio:ergo ſignificāt realiter aliđ
⁊ aliud:⁊ ſunt ꝑtes ꝯſtituentes diffinituȝ:ergo ſunt realr̄
diuerſe ꝑtes. ¶ Ad ꝑncipale genus ⁊ ſpēs vt aial ⁊ hō.vl̄
imponunt̄ a diuerſis formis:vel a gradib⁹ eiuſdē forme.
Sed cū aliqua duo imponunt̄ a diuerſis formis:vnū nō
poteſt per ſe ꝑdicari de altero:ergo aial nō poteſt ꝑ ſe ꝑdi
cari de hoīe.minor patet:q꞉ muſicū per accñs ꝑdicat̄ de
albo:q꞉ vtrūq꞉ imponit̄ a diuerſa forma:ſilr̄ maior pȝ:q꞉
homo imponit̄ ab intellectiua:aial a ſenſitiua. ¶ Dicit̄.
ꙗ minor non eſt vlr̄ vera.Et ad ꝓbationeȝ.ꝙ ꝓcedit cū
aliqua duo imponunt̄ a diuerſis formis:quaꝝ vna non
includit aliaȝ.Intellectiua aūt includit ſenſitiuā. Jō aial
de hoīe per ſe poteſt ꝑdicari licȝ muſicū de albo nō predi
cet̄:q꞉ muſica a qua imponit̄ muſicus nō includit albe
dineȝ:a qua imponit̄ albū nec ecōtra. ¶ Cōtra.ſi intelle
ctiua ſenſitiuā includeret:aut ergo includit illā ſicut infe
rius ſuum ſuperius:aut ſicut completū incōpletuȝ. Non
ꝑmo modo:q꞉ qua relatione intellectiua eēt inferius ad
ſenſitiuā.eadē ratione forma bruti ſe haberet vt inferius
ad ſenſitiuaȝ.⁊ tūc ſequeret̄ ꝙ forma bruti ⁊ intellectiua
eſſent diuerſe ſpēs:q꞉ hñt aliqđ in quo ꝯueniunt vt ſen
ſitiuaȝ:⁊ ſm ſe dīnt:ergo eſſent ſpēs differētes: quod eſt
inconueniens.Si aūt ſcđo mō: tunc non eſt vera ꝑdicatio
vnius de alio:nec per ꝯñs aial de hoīe ꝓpter taleȝ inclu
ſionē:ꝓpterea:q꞉ ſi ſic hec eſſet per ſe tetragonum eſt tri
gonuȝ.q꞉ vnuȝ alterū includit. ¶ Ad oppoſitū eſt Ar.di
cis eni ꙗ ꝑmus modus dicēdi per ſe:eſt qñ ꝑdicatū cadit
in diffōne ſubi:indicāte qđ ſit ſubȝ.ſed aial in diffōne ho
minis cadit:ergo eſt per ſe ꝑmo modo.

Ad qōnem dicit̄:ꝙ per ſe ꝑmo mō.hō eſt aial.
ꝓpter rōnem tactam. ¶ Intelligē
dum eſt tñ ꝓpter rōnem ꝙ genus ⁊ dria ſignificāt diuer
ſam partes cōceptus hoīs:aliter in diffōne eſſet nugatio.
Si eniȝ idē totū ſignificaret genus per ſe:⁊ dria per ſe:qđ
ſignificat ſpēs.Tunc idē intellectus in diffōne poneret̄
bis:nec excuſaret diuerſa rō:q꞉ ſi ſic tūc hic non eſſet nu
gatio:hō aial:q꞉ diuerſa eſt rō hoīs ⁊ aialis ſub qua vtrū
q꞉ ſignificat̄. Ideo opȝ dicere:ꙗ genus ⁊ dria ſignificant
ꝑtes ꝯceptus hoīs ꝑmo ⁊ determinate.genus eni deter
minate ſignificat ꝑtem mālem.⁊ dria diſtincte ꝑtem for
maleȝ:ſicut ſpēs diſtincte ſignificat totum compoſitū:tñ
genus ⁊ dria ſignificāt per modū totius.⁊ ideo totū ſigni
ficat confuſo mō:quod ſpēs mō determinato ſignificat:
⁊ per hoc diſtinguit̄ a partib⁹ realib⁹ ꝑtes eni reales acci
piunt̄ per modū partis:⁊ non ꝑ modū totius.

Ad primā rōnem dicit̄ ſicut dicebat̄ ad ꝑmuȝ.
Cōtra hoc dicit̄:ꝙ hec eſt per accñs:
homo albus eſt hō:non ſoluȝ ꝓpter hoc ꝙ homo accipit̄
ſub rōne albi.ſȝ ꝓpter hoc etiā:q꞉ hoc qđ dico homo ſub
rōne albi accipit̄:⁊ ſimilr̄ pro eo ꝙ iſta nō faciūt vnuȝ ꝑ
ſe:ſed vnū per accñs.q꞉ ſunt res diuerſoꝝ generū:ſimilr̄
licet aial accipiat̄ ſub rōne rationalis ex alia ꝑte: non tñ
hec eſt per accñs.aial rationale eſt aial:q꞉ ex iſtis duob⁹
fit vnus ꝯceptus ſpeciei: ⁊ hoīs cui per ſe ineſt aial.⁊ iđ
non eſt ſimile. ¶ Ad aliaȝ ꝯfirmationē dicit̄.ꝙ hec pro
poſitio eſt falſa.ſ.ꝙ per accñs ineſt formali ꝯceptui alicu
ius:per accñs ineſt illi in quo eſt illud formale:⁊ hoc ſi ex
illo māli:⁊ formali fit vnū cōpoſitū per ſe:in quo ꝯpoſito
includitur ꝑdicatum ratione alterius partis: vt ꝑtis mā
lis.Hec tñ eſt vera.ſ.ꝙ ꝑ accñs ineſt ꝯceptui formali ali
cuius:ei non ineſt per ſe.i.illi ꝯceptui.Aliud eſt enim log
de formali in ꝯceptu ſpēi.⁊ de formali ꝯceptu ſpēi:q꞉ for
malis ꝯceptus ſpēi eſt ꝯceptus eiuſdem ꝯpoſitus ex ge
nere ⁊ dīntia:ſed formale in ꝯceptu eſt dīntia. Tūc bre
uiter dico:ꝙ ⁊ ſi aliqđ repugnet formali in ꝯceptu cum
mō ꝑſeitatis:dūmō tñ non repugnet ꝯceptui ſpēi vel alte
ri qđ includit̄ in ſpecie erit in toto per ſe:q꞉ tūc eſt ꝑ ſe ꝑ⁹
mō.Cuȝ ꝑdicatū includit̄ in qđ qđ ſubiecti:ſiue ī ꝯceptu
formali ſubiecti:ꝙ autē hoc ſit rōne mālis in ꝯceptu vel
formalis:hoc accidit. ¶ Ad aliud dicit̄ ſicut dicebatur.
¶ Ad ꝑmū cōtra.hoc dicit̄:ꝙ ſicut tota diffinitio ſignifi
cat totaȝ rem determinate:ita pars partem ꝯceptus ſpēi.
ſed ex hoc non ſeqtur:ꝙ genus ſignificet partem realem:
q꞉ licȝ genus ſignificet ꝑtem.non tñ per moduȝ partis:⁊
in hoc diſtinguit̄ a parte reali. ¶ Ad aliud ꝯcedo ꝙ ge
nus diſtincte ⁊ determinate ſignificant rem diuiſam ab
alia re quam ſignificat dīntia:⁊ ſimilr̄ ꝯcedenduȝ eſt ꝙ
ſignificat ꝑtem ꝯceptus in hoīe:tñ ex iſtis diuiſim infer
re coniunctim.ſ.ꝙ genus ſignificat partem diuerſaȝ rea
leȝ:fallacia eſt ſȝ accidens.Sicut hic:iſte eſt monachus
⁊ eſt niger:ergo ⁊c̄.q꞉ ad aliud refert̄ realitas:⁊ ad aliud
ꝑtialitas:pars enim realis ſicut dcm̄ eſt:accipit̄ ꝑ moduȝ
partis:ſȝ aial nō ſignificat hoīeȝ per modū partis. ¶ Ad
aliđ ꝑncipale dicit̄:ꝙ licȝ homo:⁊ aial a diuerſis formis
īponant̄:hec tñ pōt eē per ſe:hō eſt aial:licȝ ēt ſenſitiuū a
quo īponit̄ aial nō includat̄ in intellectiuo per ſe.tñ q꞉ in
hoīe non eſt oppō inter ſenſitiuū ⁊ intellectiuū. Sȝ ſenſi
tiuū eſt ꝑn᷑ qđ eſt māle reſpectu intellectiui.ſiue ponant̄
iſta ꝑncipia eſſe diuerſe forme:ſiue diuerſi gradus in illa
forma.ideo aial per ſe includit̄ in hoīe. Ratio autē falſuȝ
ſupponit:hoc.ſ.ꙗ ad hoc ꙗ ꝓpoſitio ſit per ſe primo mō
oporteat formale in ſubō per ſe includere formale in ꝑdi

cato. Sed illud non eſt verum: ad hoc enim ꝙ ꝓpoſitio ſit per ſe ſufficit ꝙ ꝑdicatū in ſubõ includat̃ vel rõne formalis ſubiecti: vel ratiõe mãlis. Rõne formalis vt hic: homo eſt rõnalis. Ratione mãlis vt hic: homo ē aial rõnē vtrinſq;: homo eſt aial rõnale. Rationes contra pmã reſponſionē ↄcludunt verum. ↄcludunt enim ꝙ ad hoc ꝙ propoſitio ſit per ſe: non opꝫ ꝑdicatum in ſubõ includi rõne formalis ꝑdicati: nec opꝫ formale ꝑdicati includi in formale ſubiecti: ꝙ autem hoc inueniatur: hoc aliquãdo accidit ⁊c.

Qõ. XVIII.

Queritur An hec ſit per ſe: aial eſt homo. ꝙ ſic videt̃: hõ ꝑ ſe eſt aial: ergo animal per ſe eſt hõ. Antecedens eſt verū. ergo ⁊ ↄſequēs. Probatur ↄña per ↄuerſionem ſimplicē. ¶ Item ſeqtur. homo eſt animal: ergo aial eſt hõ: ↄuertibiliter: ergo eodē addito vtrobiq; adhuc ſeqtur: ergo addita hac ↄditiõe per ſe ſeqt̃. ¶ Itē per Ariſto. in pmo huius: caplõ de per ſe: illa ꝓpoſitio eſt per ſe ſcõo modo: in qua ſubꝫ cadit in diffõne ꝑdicati: ſed aial cadit in diffõne hoīs: ergo hec. aial eſt homo. eſt ꝑ ſe ſcõo modo. ¶ Itē aut eſt ꝑ ſe: aut per accñs: ſi ꝑ ſe habeo ꝓpoſitū: non eſt aūt per accñs: qꝛ ꝓpoſitio per accñs dr̃ tripl̃r. Aut qꝛ accñs accidit ſubõ: aut qꝛ ſubm̃ accidit accidēti: aut qꝛ accñs accidit accñti: ſicut album eſt muſicum. Sed hec. aial eſt hõ: nullo iſtoꝝ modoꝝ eſt per accidēs: qꝛ vnū extremū non eſt accñs reſpectu alterius: ergo hec non eſt per accidens. ¶ Item Ariſto. in pmo huius ponit hãc ꝓpoſitionē. que de neceſſitate inſunt per ſe inſunt: ⁊ hoc ꝓbat: qꝛ que de neceſſitate inſunt: aut inſunt ꝑ ſe: aut per accidēs: non per accñs. qꝛ accidētia non inſunt de neceſſitate. ſed de neceſſitate hõ ineſt aiali. ergo homo per ſe ineſt aiali. ergo hec eſt ꝑ ſe. animal eſt homo. ¶ Item hõ ⁊ animal ſignificãt eandem eēntiam: ſed eēntia ineſt ſibiipſi per ſe: ⁊ non per additū. ergo hec eſt ꝑ ſe. aial eſt hõ. ¶ Item aut eſt per ſe: aut per accñs: ſi ꝑ ſe habeo ꝓpoſitum: ſi per accñs: ergo per additum. quero tūc de iſto addito: aut hoc ꝑdicatum hõ ei ineſt per ſe: aut per accidēs additum. ſi ꝑ ſe eadem rõne fuit ſtandū in pmo. ſi per additum querendū eſt de iſto addito: ⁊ ſic eſt ꝓceſſus in infinitum. ¶ Ad oppoſitū: ſi hec eēt per ſe: cū ꝑ ſe ꝑſupponat de omni: hec eſſet ꝑ ſe: omne aial eſt hõ. ↄñs ē falſū: ergo ⁊ antecedens. ¶ Item ſi hec eēt per ſe: aut pmo modo: aut ſcõo mõ: aut q̃rto mõ: qꝛ de tertio non eſt dubiū: qꝛ tertius modus eſt modus eēndi: ⁊ nõ modus inherēdi. Non pmo modo. qꝛ ꝑdicatum cadit in diffõne ſubiecti: ſed hõ nõ cadit in diffõne aialis: nec ſcõo mõ: qꝛ in ſcõo modo paſſio ꝑdicatur de ſubõ: ſic non eſt in ꝓpoſito: ergo ⁊c. nec in quarto modo: qꝛ q̃rtus modus eſt qñ ſubm̃ eſt cã efficiēs ꝑdicati: ſꝫ in aiali nõ eſt cã efficiens reſpectu hoīs: ergo hec non eſt per ſe aliquo modo.

Ad qõnem dicit̃: ꝙ hec non eſt ꝑ ſe aliquo mõ: animal eſt homo. Et huius ratio ē: qꝛ ſi eēt per ſe: cum ꝑdicatū ⁊ ſubm̃ maxīe importãt eandem eēntiā: maxīe videret̃ ꝙ eſſent per ſe pmo modo: ſꝫ non eſt per ſe pmo modo: qꝛ in pmo mõ ꝑdicatum cadit in diffõne indicãte pmo qd ſubiecti. ſed homo non cadit in diffinitione aialis: ſed potius ecõuerſo. ¶ Intelligēdū tñ ꝙ ꝓpoſitio tripliciter dicit̃ ꝑ accidens ſm̃ rões ꝑdicãs. Uno modo. quãdo vnum extremū eſt accidens alteri inherens: ſicut patet hic. homo eſt albus: ⁊ adhuc ſic ꝓpoſitio poteſt eſſe per accidens tripliciter. Uno modo quãdo accidēs accidit ſubiecto ſicut hic: homo eſt albus. Scõo modo quãdo ſubm̃ ꝑdicat̃ de accidente ſicut hic: album eſt homo. Et tertio modo quãdo accidēs ꝑdicat̃ de accidente accidentaliter ſicut hic: albū eſt muſicum: ⁊ dico accidentaliter pro tanto. qꝛ in iſto. album ē coloratum. predicat̃ accidēs in concreto de accidente in concreto: ⁊ tamen non per accidēs: ſed per ſe: qꝛ quodlibet inferius rõnem quid hꝫ reſpectu ſuperioris. ¶ Scõo modo dicit̃ propoſitio per accidens ſꝫ ꝙ diſtinguit̃ contra ꝓpoſitionē pmo verā: ⁊ ſic hec eſt per accidens: Iſoceles habet tres ⁊c. qꝛ hec non eſt pmo vera. ¶ Tertio modo dicit̃ ꝓpoſitio per accidens: quãdo ꝑdicatum ſignificat eandem eſſentiā cum ſubiecto: verūtamen eſt extraneū intellectui ſubiecti: ⁊ hoc modo hec eſt per accidens: aial eſt homo. ⁊ ſimil̃r cum inferius predicat̃ de ſupiori: ↄtingit eni nūc intelligere ſuperius non intelligēdo inferius.

Ad primam rõnem dicit̃ ꝙ hec. homo per ſe eſt animal: nõ debet ↄuerti in hãc animal per ſe eſt homo. nõ enim debet ↄuerti ſimpl̃r ſub omni rõne: ⁊ ratio impediens eſt accepta ab iſta ↄditione per ſe: per ſe enim ꝑſupponit de omni: ⁊ ideo ſi ↄuerteret̃ ſimpl̃r. tunc vl̃is affirmatiua ↄuerteret̃ ſimpl̃r: ⁊ ſic ſequeret̃: oīs homo eſt animal: ergo omne aial eſt homo. Sed hoc eſt falſum. ergo illa non debet ſic ↄuerti ſimpliciter: cum hac ↄditione per ſe: ſed debet ſic ↄuerti: homo per ſe eſt aial: ergo animal eſt homo. ſicut hec excluſiua habet ↄuerti: tñ homo eſt animal: ergo aial eſt homo: vel oportet dicere. ꝙ ꝓpoſitiones per ſe: non ↄuertant̃ propter extraneā rõnem quã faciunt modi. vel oportet dicere: ꝙ ↄuertent̃ non retentis eiſdē modis in ↄuertēte ⁊ ſua ↄuerſa. ¶ Ad aliud dicit̃: ꝙ per ſe facit extraneitatē: qꝛ preſupponit de omni: ⁊ ideo non valet ꝙ ↄuertatur cum hac ↄditione per ſe. ¶ Ad formā dicit̃: ꝙ hec ꝓpoſitio: ↄuertibilia eodē addito vtrobiq; adhuc ſunt ↄuertibilia: eſt intelligenda quãdo illud additū non facit extraneitatē: ⁊ ita ꝙ non includit vniuerſalitatē vel neceſſitatē impedientē ↄuerſionē: ſed per ſe: licꝫ non ſit vl̃itas: tñ preſupponit vl̃itatē. ¶ Ad aliud dico: ꝙ illa ꝓpoſitio eſt ꝑ ſe: ſcõo modo quãdo ſubm̃ cadit in diffõne ꝑdicati qđ eſt paſſio: ſed homo nõ eſt paſſio reſpectu aialis. ideo lꝫ aial qđ ſubijcit̃ in diffinitione cadat: tñ nõ erit ſcõus modus. ¶ Ad aliud dico: ꝙ eſt per accidens. ¶ Ad probationē ꝙ hec diuiſio ꝓpoſitionis per accidēs: quã ponit Ariſto. in pmo poſteriorū: intelligenda eſt de ꝓpoſitione ꝑ accidens: cuius vnū extremū accñtaliter ineſt alteri: vt dictū eſt in ꝓpoſitione. Sed hec: animal eſt homo: non eſt per accidens illo modo: ſed eſt per accidēs: qꝛ ꝑdicatū eſt extra intellectū ſubti: ⁊ non qꝛ ꝑdicatū eſt accidēs reſpectu ſubiecti vel ecõtra. ¶ Ad aliud dicit̃: ꝙ hec ꝓpoſitio eſt vera: que de neceſſitate inſunt per ſe inſunt: quãdo illđ qđ ſubijcit̃ natū eſt ſubijci. Sed aial non eſt natū ſubijci reſpectu hoīs: ideo in talibus nõ eſt ꝓpoſitio intelligenda. ¶ Ad aliud dico: ꝙ hec ꝓpoſitio: qđ vere eſt. nulli accidit: eſt intelligenda accipiēdo ꝓpoſitionē per accidens illo mõ. illud enim qđ per ſe eſt vt ſubã: non accidit alteri ſicut accidens accidit ſubõ: ſic intelligit Ariſto. poteſt tñ alteri accidere tanq̃ id qđ eſt extra intellectum ſubiecti. ¶ Ad aliud dicendū eſt: ꝙ licꝫ ꝑdicatū ⁊ ſubꝫ ſignificēt eandē eſſentiā: ex hoc nõ ſeqtur talem ꝓpoſitionē eſſe ꝑ ſe. ſed hec eſt per accidens aial eſt homo: qꝛ per additum: vt per hãc. homo eſt hõ: ſed nõ eſt intelligendū ꝙ hec ſit per additū tanq̃ aliqđ qđ eſt additū eſſentie aialis: qꝛ eſt eadē eſſentia hoīs ⁊ aialis: imo eſt per additum: qꝛ ꝑ aliquid qđ eſt extra intellectū. aial enim ſentit colorē modo q̃ hõ: ideo intelligi põt licꝫ nõ intelligat̃ hõ: ⁊ ſic vocãdo additū qđ eſt extra intellectū: aial eſt homo per additum: qꝛ per hoīem. ¶ Ad vltimū per idē: ꝙ aial eſt hõ: nõ eſt per ſe: ſed per additū vt dictū eſt. Et cū querit̃ de illo addi-

dino aut illi addito ineſt hõ per ſe: aut per additũ. Dico ꝙ ibi ineſt per ſe: q2 hec eſt per ſe: hõ eſt homo. Et cũ dicit̃ eadẽ ratione ſtandum fuit in ṗmo. Dicit̃ ꝙ nõ: q2 hõ non intelligit̃: niſi intelligẽdo animal: ſed aial poteſt intelligi: ⁊ ſi homo non intelligat̃ ⁊c. Qõ. XIX.

Queritur An ꝓpoſitio ſit per ſe ṗmo modo in qua p̄dicatũ ⁊ ſubm̃ ſignificãt idẽ. Et non videt̃. q2 tunc hec eſſet per ſe: homo eſt humanitas que tñ falſa eſt. ¶ Dicit̃ ꝙ nõ ſeqtur hãc ꝓpoſitionẽ eſſe ꝑ ſe: q2 ṗmus modus nõ eſt ſolũ ex hoc ꝙ ſubm̃ ⁊ p̄dicatũ ſignificant eandẽ eſſentiã: ſed ex hoc ꝙ eandẽ eẽntiã ſignificant ſub modis nõ extraneis ſed hõ ⁊ humanitas ſignificãt ſub modis ſignificãdi extraneis: mõ hõ ſignificat ꝑ modũ ꝯcreti: ⁊ humanitas per modũ abſtracti. ergo hec nõ eſt per ſe. ¶ Cõtra. tanta eſt repugnãtia vel maior inter determinatũ ⁊ indeterminatũ quãta iter modũ abſtracti ⁊ ꝯcreti. ſed nõ obſtante ꝙ aial ſentit per modum determinati: hec tñ eſt vera ṗmo mõ: hõ eſt aial: ergo eadẽ rõne nõ obſtante oppoſitione iter modũ ꝯcreti ⁊ abſtracti. hec eſt per ſe: hõ eſt humanitas. ¶ Itẽ. hõ eſt abſtractũ: q2 denoiatiue dr̃ ab eo humanũ: ergo vt videt̃: hõ nõ ſignificat per modũ ꝯcreti: q2 abſtractũ nõ põt habere modũ ꝯcreti: q2 per te modus ꝯcreti: ⁊ abſtracti ſũt oppoſiti: ⁊ oppoſita non ſunt ſimul in eodẽ. ¶ Itẽ ad ṗncipale. ſi ꝓpoſitio eẽt per ſe ṗmo mõ ex hoc ꝙ ſubiectum ⁊ p̄dicatum ſignificãt idẽ: tũc hec eẽt per ſe: chymera eſt chymera: ſilr̃ non ens eſt nõ ens. ſed hoc eſt falſum: q2 p̄dicatũ alteri per ſe ineẽ p̄ſupponit ſubm̃ eſſe. ergo anñcedens falſum. ergo. ¶ Ad oppoſitũ. In ṗmo mõ p̄dicatũ cadit in diffõne indicãte quid ſubiecti. ergo nullo modo predicatum ⁊ ſubiectum ſignificant idem.

Ad queſtionẽ dr̃ ꝙ ꝓpoſitio eſt ꝑ ſe: qñ predicatũ ⁊ ſubm̃ ſignificãt eandẽ eſſentiã. vel qñ p̄dicatũ in intellectu eẽntiali ſubiecti icludit̃. Sed tñ vltra hoc reqrit̃ ꝙ illud qđ ſubijcit̃ natũ ſit ſubijci: ⁊ qđ p̄dicat̃ p̄dicari. Silr̃ requirit̃ cauſa ſine qua nõ. ſ. ꝙ ſint modi ꝓportionales ſub qbus p̄dicatũ ineſt ſubo. Vñ ꝑ ſe cauſa q̃re ꝓpoſitio eſt ꝑ ſe ṗmo mõ: eſt ex hoc ꝙ p̄dicatũ cadit in diffõne ſubi: vel eſt tota qđditas ſubiecti cauſa ſine qua nõ eſt correſpondentia determinata modorum ſignificandi.

Ad primaꝫ rõnez ſic dicebat̃. ¶ Ad rõnez contra hoc dico ꝙ nõ eſt ſimile de mõ abſtracti ⁊ ꝯcreti: ⁊ de mõ determinati ⁊ indeterminati: q2 modus abſtracti eſt modus ſub quo nomen imponit̃ ad ſignificandũ abſtractũ: iõ talis modus cadit in vnione p̄dicati cum ſubiecto nõ tanq̃ꝫ illud qđ vnit̃. ſꝫ tanq̃ꝫ determinata rõ ſub qua res: cuius eſt modus alteri ſimpliciter vnit̃. Ideo hec eſt falſa: hõ eſt humanitas. Sed modus indeterminati nõ cadit in vnione p̄dicati cũ ſubiecto nec vt pars vnita: nec tanq̃ꝫ determinata rõ ſub quã vnũ alteri vnit̃: q2 ille modus eſt rei ſolum per cõparationẽ ad intelligentẽ: ⁊ nõ eſt modus ſub quo vox imponitur ad ſignificandũ: ⁊ ideo nõ opꝫ hanc eſſe falſaꝫ: hõ ẽ aial. ꝑꝑ tales modos extraneos: q2 illi modi nullo modo in vnione cadunt: vt ꝓbatũ eſt. ¶ Ad aliud dicit̃: q2 homo eſt ꝯcretũ ⁊ abſtractũ reſpectu diuerſoꝝ. eſt enim abſtractuꝫ reſpectu humani: ⁊ eſt ꝯcretũ ratione humanitatis. ⁊ tñ non ſeqtur oppoſitos modos eẽ in eodẽ. q2 illi modi referunt̃ ad diuerſa. ¶ Auicẽna tñ aliter dicit ad rõnez ṗncipalẽ. ꝙ humanitas ⁊ homo nõ idem ſignificant. ſed humanitas ſignificat formaꝫ per quã homo eſt id qđ eſt: ſed homo ſignificat cõpoſituꝫ. ¶ Ad vltimũ dico: ꝙ hec eſt per ſe: chymera eſt chymera: ⁊ ſimilr̃ non ẽns eſt non ens: ṗmo mõ. nõ tñ ſub illo genere ṗmus modus ꝑtinet ad demonſtratorẽ: q2 p̄dicatũ nõ eſt cã ſubiecti nec econtra. dicit̃ eni reſpectu ſuiipſius non eſt cauſa. ¶ Ad ꝓbationem: dicit̃ ꝙ per ſe ineſſe: non p̄ſupponit hoc eſſe: niſi actualitate extremi: ergo ⁊c. Qõ. XX.

Queritur An genus ⁊ drĩa ꝯiunctim vel diuiſim ſint in ṗ mõ dicẽdi ꝑ ſe. ⁊ hoc eſt q̃rere: an hec ſit per ſe: homo eſt aial rõnale. ꝙ nõ videt̃. Voces ſũt note paſſionũ que ſunt in aia. Sed alia paſſio eſt quaꝫ ſignificat aial ⁊ quã ſignificat hõ ſimilr̃ alia ſilitudo vel paſſio quã ſignificat hõ ⁊ quã ſignificat rõnale in aia. igr̃ ꝓpoſitio enuncians hãc paſſionẽ eſſe illaꝫ: falſa eſt: ſꝫ hec eſt hõ: ergo ⁊c. minor patet: q2 ꝓpoſitio enunciat ſignificatũ de ſignificato. igit̃ ſeqtur ꝙ hec nõ eſt per ſe. ¶ Dicit̃ ꝙ licꝫ alia ſit ſilitudo quã ſignificat hõ ⁊ aial. tñ hec ꝓpoſitio non eſt falſa: q2 ſuppoſito ꝙ quelibet vox ſignificat paſſionẽ in aia: illaꝫ tñ nõ ſignificat abſolute: ſꝫ q̃tenus ſimilitudo eſt ſignũ rei: ſicut oratio in ſcripto non ſignificat voces ꝓlatas niſi q̃tenus vox ꝓlata eſt ſignum rei. ⁊ ideo ſicut oratio in ſcripto nõ ſignificat illaꝫ vocem eſſe aliã: q2 tũc ſignificaret falſuꝫ. ſed ſignificat illaꝫ rem ineſſe alteri. eodẽ mõ vox ꝓlata nõ ſignificat hãc paſſionẽ eſſe illã: ſed hãc rẽ: cuius eſt paſſio ineſſe illius rei: cui⁹ eſt alia paſſio: ideo hec eſt vera: hõ eſt aial rõnale: licꝫ ſit alia ſilitudo ſubiecti: ⁊ alia p̄dicati in aia. ¶ Cõtra. ſi hec vox ſignificaret ſilitudinẽ ⁊ ex ꝯñti ſignificaret reꝫ: tunc ſequeret̃ ꝙ quelibet vox eſſet analoga ſeu equiuoca. ſilr̃ ſequeret̃ ꝙ quelibet vox ſignificaret ṗmo accñs: q2 paſſio in aia eſt accñs. Silr̃ hoc dato per rñſionẽ habet̃ ꝓpoſitũ: q2 attributio eſt rõne ṗmoꝝ ſignificatoꝝ ſubiecti ⁊ p̄dicati. ꝓbo: q2 terminus illud idꝫ ſubijcit ⁊ p̄dicat ṗmo qđ ſignificat ṗmo. ſi igit̃ ſignificat qlibet terminus paſſionẽ in aia: ⁊ alia eſt paſſio hoĩs i aia ⁊ paſſio aialis ſiue rõnalis. ideo ꝓpoſitio que ṗmo ſignificat hoc de illo falſa eſt. ¶ Itẽ ad ṗncipale. ad hoc ꝙ ꝓpoſitio ſit ꝑ ſe: opꝫ ꝙ ꝯceptus p̄dicati includat̃ in ꝯceptu ſubiecti. ſꝫ ꝯcept⁹ aialis ⁊ rõnalis nõ includit̃ in hoie: igit̃ hec nõ erit per ſe ṗmo mõ. ꝓbo minorẽ. ꝯceptus hoĩs eſt ſimplex: ⁊ ꝯcept⁹ aialis ſilr̃ eſt ſimplex: ⁊ ſilr̃ rõnalis. ſed duo intellect⁹ ſimplices nõ pñt includi in vno ſimplici: igit̃ ⁊c. ¶ Dicit̃: ꝙ licꝫ ꝯceptus aialis ⁊ rõnalis ſint ſimplices: ſũt tñ ſimpliciores q̃ꝫ ꝯceptus ſimplex hoĩs: ſed ꝙ duo intellect⁹ ſimplices tertio intellectui ſimplici includant̃ in tertio illi: nõ eſt incõueniẽs. ¶ Cõtra. impoſſibile eſt ꝙ duo ſimplicia inquãtũ duo quãtũcũq3 ſint ſimplicia: includi in aliquo intellectu tertio ſimplici. ꝓbo: q2 intellectus ſimplex ad que ſe ꝯuertit totalr̃ ſe ꝯuertit. intellectus eni in intelligendo vnũ ſimplr̃ nõ põt intelligere aliud ſimplex: ſed intellectus hoĩs eſt ſimplex: ⁊ intellectus aialis: igit̃ dñ includit intellectũ hoĩs nõ põt includere intellectũ aialis: ⁊ eadẽ rõne nec rõnalis. illi igit̃ duo intellect⁹ ſub vna q̃litate in intellectu hoĩs nõ includit̃ ⁊c. ¶ Ad hoc dicit̃: ꝙ illi intellectus qui inter ſe duo ſũt diſtincti ſm̃ ꝙ ſunt ꝑtes in diffõne ſunt in diffinito mõ ꝯfuſo: ⁊ iõ dicit Ar. ꝙ diffõ ſe hꝫ ad itellectũ ſimplicẽ ſicut videre vel audire: qđ exponit Lincanieñ. dicẽs ꝙ duplex eſt viſibile qđdã inuolutũ: ⁊ tale ꝯfuſo mõ ſe offert viſui. aliud euolutũ ⁊ expanſuꝫ ⁊ tale ſe diſtincte offert ſenſui. Silr̃ audibile qđdã eſt ꝯfuſuꝫ ⁊ qđdã eſt diſtinctũ: ſꝫ voces ſm̃ ꝙ ſenſui ⁊ auditui apparẽt eo mõ diffiniunt̃. Et vt ſic cognoſcunt̃ ab intellectu ſimplici ꝯfuſo mõ: ⁊ tñ diffõ cognoſcit̃ ab intellectu ſimplici mõ determinato. iõ neceẽ eſt ponere ꝙ ptes

q̄ icludūť i diffōne magis cognoſcāť i diffōne q̄ȝ ī diffi[m]. alr nō faceret diffō cognitionē de diffinito magis q̄ȝ ecōtra. Per hoc ad formā φ duo intellect⁹ ſimplices ſȝ q̄ iter ſe ſūt diuiſi ꝛ diſtincti in diffinito icludunť mō ꝯfuſo. ¶ Cōtra. diffō eſt eadē cū diffinito. igiť ſi in diffōne erūt duo intellect⁹ diſtincti: igiť duo intellectus diſtincti ꝛ diuiſi eēnt p̄mo idem intellectui vni. ſed hoc non eſt intelligibile. igiť ꝛc. ¶ Ad oppoſitū eſt Ar.

Ad qōnē dr̄: φ p̄tes diffōnis ꝯiuncti ꝛ diuiſim p̄dicanť de diffinito p̄ mō: ꝛ hui⁹ rō ē: q: tūc eſt p̄mus modus qn̄ ſubȝ egrediť a p̄ncipijs p̄dicati ſiue a p̄dicato ſȝ ſe. qḋ dr̄ pp gen⁹ gnāliſſimū. gnāliſſimū .n. p̄dicať de p ſe ꝯtētis. ꝛ tn̄ ſubȝ nō pt egredi a p̄ncipijs gnāliſſimi: q: p̄n[m] nō hāt. nō .n. hȝ genus ſupius vel dr̄ām. Sȝ ſubȝ egrediť a gnāliſſimo tāq̄ȝ ex cā. gnāliſſimuȝ .n. vt ſuba que ſuba p̄dicať de hoīe: eſt cā q̄re hō eſt ſuba. ex hoc .n. eſt hō ſuba: q: ſuba incluſa in hoīe eſt ſuba. Sed qn̄ p̄dicanť p̄tes eſt diffōnis de diffinito ꝯiūcti vł diuiſi: illa ſūt cā a qua ꝓgrediť ſubȝ. igiť eſt p̄mus modus dicēdi p ſe. ¶ Itē p Ar. lrāȝ q̄ dicit. φ p̄mus modus dicēdi p ſe eſt qn̄ p̄dicatū cadit in diffōne indicāte qḋ eſt ſubiectū. ¶ Intelligēdū eſt tn̄ pp rōnes φ vox ſignificans paſſionē in aīa ꝛ rē ex̄. nō dr̄ ſignificare duo. nō .n. ſigniat paſſionē niſi vt eſt ſignū rei: ꝛ vbi vnū eſt pp alterū: ibi eſt tm̄ vnū. ¶ Aliud eſt intelligēdū pp ſcdāȝ rōnē. φ p̄tes diffōnis que ſunt diuerſi ꝯceptus iter ſe p̄mo: ſunt idē ꝯceptui ſpēi: q vn⁹ eſt: ita φ vnitas ad ꝯceptū ſpēi referať ꝛ dualitas ad ꝯceptū generis ꝛ drn̄tie. Per hoc ad rōnes.

Ad primā ſicut dicebať. φ nō ſeqť. oē nomē eſt analogū: q: nomē nō ſigniat paſſionē niſi q: ſignū rei: vñ nō determiat ibi vox in ſigniando paſſionē: ꝛ iō tm̄ vnū ſigniat. q: vbi eſt vnū pp alteȝ eſt ibidē tm̄ vnū. ¶ Ad aliō eodē mō dr̄: φ nō ſeqť qōlȝ nomē ſignificare accn̄s. nō .n. nomē ſignit paſſionē abſolute: ſed vt eſt rep̄ntatiua rei: ꝛ iō nō ſigniat accn̄s. nō .n. indicatuȝ eſt ſignificatū noīs p illā paſſionē: ſȝ potius illud: cuius eſt illa paſſio ſilitudo. ¶ Ad aliud dr̄: φ nō ſeqť ꝓpōneȝ eē falſaȝ quālibet. nō eni ſigniat ꝓpō vnā paſſionē eē aliā: ſȝ ſigniat vnā rē eē alterā: q: paſſionē nō ſigniat. niſi q̄ten⁹ rep̄ntat. ¶ Ad aliud ſicut dicebať. ¶ Ad aliud in ꝯriuȝ: vt dicebať. ¶ Ad vltimū pȝ in pōne: φ nō eſt icōueniēs ad qḋ deduciť φ duo intellect⁹ diſtincti ſint p̄mo idē vni intellectui ſimplici ꝯfuſo: ꝛ φ ad hoc φ illi duo intellectus p̄ꝯiū in diffōne faciāt cognitionē de diffinito: oȝ φ ſint diſtincti quodāmō vt oñſuȝ ē p̄us: q: alr nō magis facerēt cognitionē de diffinito q̄ȝ ecōtra. ¶ Cōtra. ſi in diffōne ſint duo intellectus ſimplices ꝛ diuerſi ſȝ ſe: eq̄lr pōt tota diffō intelligi vno intellectu ſimplici. ¶ Diciť: φ in intellectu ſimplici ſunt gradus ſm maiorē ſimplicitatē ꝛ minorē. magis eni ſimplr intelligiť aīal q̄ȝ rōnale. ꝛ hoc ſimplicius q̄ȝ aīal albū: ꝛ tn̄ oīa illa intellectu ſimplici intelligūť: lȝ ſm maiorē ꝛ minorē ſimplicitatē. opȝ tn̄ φ qn̄ talia duo intelligūť intellū ſimplici. φ mālē intelligať ſub rōe formali. ꝛ vt ſic accipiť vt vnūqḋq̄ȝ ꝛc. Qō. XXI.

Queritur An ꝓpō negatiua ſit per ſe. ꝛ vr̄: φ nō. Ar. dicit in ſcḋo p̄yermenias φ hec eſt p accn̄s: bonū nō eſt malū. ꝛ tn̄ hec negatiua eſt veriſſima: q: nulla ꝓpō negatiua eſt verior illa in qua oppo[m] remoueť ab oppoſito. ex hoc argūo ſic. Si ꝓpō negatiua v̄iſſima ſit p accn̄s multo fortius quelibet alia erit p accn̄s. ꝛ ſic nulla erit per ſe. ¶ Dr̄ hic: φ negatiua hec eſt p accn̄s re[o] affirmatiue. ꝛ φ h̄ intelligit Ar. ꝛ tn̄ in gn̄e negatiuoꝝ hec negatiua ē p ſe: ꝛ q̄lȝ in qua remoueť oppoſitū de oppoſito.

¶ Cōtra. ſi hec negatiua ſit p accn̄s reſpectu affirmatiue: tūc depēdet ab affirmatiua: ꝛ ſeqť: ſi ab affirmatiua depēdet φ pōt ſeq ad affirmatiuā. igiť a p̄mo: ſi negatiua ſit p accn̄s reſpectu affirmatiue: negatiua igiť pōt ſeq ex affirmatiua p ſe: ſȝ hoc eſt falſuȝ. negatiua .n. nō pōt ſeq niſi ex alia negatiua ꝛ ex altera affirmatiua. ¶ Diciť ꝯcedendo φ negatiua ab affirmatiua depēdet: ꝛ vlterius φ ab affirmatiua ſeqť: ſȝ tn̄ nō oȝ φ ſeq̄ť ex affirmatiua p ſe: ſȝ ex h̄ φ ab affirmatiua depēdet pōt ſeq ex affirmatiua cū alia negatiua. ¶ Cōtra. ſi negatiua ſeqť ex affirmatiua cū negatiua: q̄ro de illa negatiua p̄miſſa: aut eſt abſolute p ſe: ita φ ab affirmatiua nō depēdēs. aut non eſt abſolute p ſe. ſi ſic: ſeqtur oppo[m] p̄ie miſſionis. dcm̄ eſt .n. p̄us φ q̄lȝ negatiua depēdet ab affirmatiua. ſi nō: igiť pōt demōſtrari p affirmatiuā ꝛ aliā negatiuā. ꝛ tūc q̄ro de illa negatiua: aut eſt ſimplr ab affirmatiua nō depēdēs aut nō. ſi ſic: ſequiť oppoſitū. ſi nō. tūc vlteri⁹ ſeqť ex affirmatiua ꝛ negatiua: ꝛ ſic in infinitū. ſȝ hoc eſt incōueniēs. ¶ Itē ad p̄ncipale: ꝓpō negatiua pōt reduci ad affirmatiuā ſicut p̄uatio ad hītū: q: negatio p̄uat affirmationē. cū igiť hīt⁹ p̄or ſit ſua p̄uatione: affirmatio p̄or eſt q̄libet negatiōe. igitur nulla negatiua eſt p ſe: ꝛ p̄mo v̄a: q: affirmatiua p̄us ē v̄a. ¶ Itē in quolibet gn̄e eſt p̄mū ꝛ minimū qḋ eſt mēſura alioꝝ: ſȝ negatiua ꝛ affirmatiua ſūt in gn̄e enūciationis: ſȝ eſt incōueniēs dicere: φ negatio ſit p̄[m] in gn̄e enūciationis. igiť oȝ dicere φ affirmatio p̄or eſt affirmatiua: igitur erit p̄[o] v̄a: ꝛ negatiua ex ꝯñti. Et ꝯfirmať rō: q: vnūqḋq̄ȝ p̄us eſt idē ſibiipſi q̄ȝ ab alio diſperatū. ſȝ denotať eē ideȝ ſibi p affirmatiuā. ꝯnotať eē deſpatū ab alio p negatiuā: igiť affirmatiua p̄or eſt negatiua. ¶ Ad oppo[m] eſt Ar. in hoc li. ¶ Itē p̄n[m] p̄mū eſt maxīe verū p ſe. ꝛ tn̄ p̄n[m] p̄mū eſt ꝓpō negatiua cuiuſmodi eſt illa: nō ꝯtingit idē ſil eē: ꝛ nō eē. igiť ꝓpō negatiua erit maxīe v̄a p ſe: ꝛ p̄[o]. ¶ Dicitur: φ p̄n[m] p̄mū ſigniat rē affirmatiuā mō tn̄ negatiuo ꝛ rōne rei ſigniate eſt p̄ v̄a: ꝛ p ſe. rōne tn̄ modi ſignificandi negatiue ꝯſideratū. nō eſt p̄mū nec pp hoc dicim⁹ illā eē p̄mā: ſȝ pp rē affirmatiuā quā ꝯſigniat. ¶ Cōtra. ſi non ſit p̄mū niſi rōne rei affirmatiue. ꝛ nō rōne modi ſignificandi: ſeqť φ p̄mo pōt aliqd eē p̄us. ꝯñs eſt falſum. igiť ꝛ anūcedēs. ꝓbō ꝯñtie. q̄ālȝ rē affirmatiuā ꝯtingit ſignificare mō affirmatiuo: ſȝ p̄or eſt illa ꝓpō qua ſignificať alia res affirmatiua mō affirmatiuo: q̄ȝ illa in qua ſignificať eadē res mō negatiuo. igiť p̄n[o] p̄mo poſſet eſſe alia ꝓpō p̄or. ¶ Diciť hic p iterēptionē maioris: q: rē ſigniatā p p̄muȝ p̄ncipiū nō ꝯtingit ſignificare mō affirmatiuo. ¶ Cōtra illud: quēcūq̄ȝ ꝯceptū ꝯtingit ſigniare. ꝛ cuilȝ mō intelligēdi corrn̄det modus ſigniandi. q: vox nō determiat ſibi rē nec modū ſignificādi. ſȝ rē p̄mi p̄ncipij affirmatiui ꝯtigit itelligere mō affir[o]: igiť eadē ꝯtigit ſigniare mō affir[o].

Ad qōnē dr̄: φ ꝓpō aliq̄ negatiua eſt v̄a: p̄[o] ꝛ p ſe. tn̄ q̄lȝ negatiua q̄ȝtū eſt ex mō ſignificādi negatiuo poſterior eſt affirmatiua. Primū ſic declaratur ſm Ar. q̄dā eſt demōſtratio affirmatiua. q̄dā negatiua: vt dicit in illo ca[o]. vbi ꝯparat demrātiones ad inicē: ſȝ in demrātione ꝯclō eſt v̄a p ſe: demrātio .n. eſt ex p ſe. īherētib⁹. igiť cū ꝯclō demrātionis negatiue ſit negatiua: alia negatiua erit p ſe. Scḋm declaro. Illa ꝓpō eſt imediata ſiue p̄mo v̄a: que eſt p ſe v̄a: ꝛ que p aliaȝ nō pōt demonſtrari. Sȝ ꝓpō in qua negať vnū genus gnāliſſimū ab alio eſt h̄ꝰ. ſi eni poſſit demōſtrari hoc eēt in p̄[a] figura vel in ſcḋa. ſȝ in neutra pōt demōſtrari. q: tūc aliqd oporteret accipe ſupra ſubȝ vel ſupra p̄dicatū vel ſupra vtrūq̄ȝ: ſȝ nihil eſt ſupius iſtis cū ſint gnāliſſima. igiť hec non pōt demrāri. igiť ꝛc. ¶ Tertiū oſtēdo. Cōmē. recitat rōnes alexādri ſup libꝝ p̄yermenias p q̄s ꝓbanit φ affir-

matiua eſt pꝛioꝛ negatiua: ⁊ ſunt tres rõnes. Pꝛima ſumit̃ ex pte vocis. Scđa ex pte rei. Tertia ex pte itellectus. Ex pte vocis ſic. vox affirmatiua eſt ſimplicioꝛ negatiua pp negationē ſupadditā. igit̃ affirmatiua rõne vocis eſt ſimplicioꝛ negatiua. ſ3 q̃to alia ꝓpõ eſt ſimplicioꝛ tãto pꝛioꝛ ē. igit̃ affirmatiua pꝛioꝛ eſt negatiua. Alia rõ eſt ex pte rei ſ3 in eadē re nõ eē pcedat eē: vt i iſtis gnãbilib⁹ ⁊ coꝛruptibilib⁹: ſimplr̃ tñ eē pcedit nõ eē in diuerſis. eē. n. p⁹ cãe pus eſt q̃3 nõ eē iſtoꝝ coꝛruptibiliũ. ſ3 affirmatio ſigñat eē. negatio nõ eē. igit̃ affirmatio pꝛioꝛ eſt negatiõe. Tertia rõ ē iſta. bit⁹ pꝛioꝛ eſt ſm̃ itellectũ p̃uatione. p̃uatio. n. nõ itelligit̃ niſi: q2 ſuus bit⁹ pus intelligit̃. affirmatio vo ſignat p modũ bit⁹. negõ p modũ p̃uatiõis. ex iſtis rõnib⁹ ſeq̃t̃. q negatiua q̃l3 q̃tũ ad modũ ſig̃andi nega⁹ poſt⁹ ē affir⁹.

Ad rõnez pmã dr̃ ſicut dicebat̃. ¶ Ad pmũ cõtra h ſicut dicebat̃: q quel3 ꝓpõ negatiua q̃tũ ē ex mõ ſuo ſignificãdi ex affirmatiua depēdet: ⁊ tñ ex hoc nõ ſeq̃t̃ q quelibet ſyllogizari poſſit ex negatiua ⁊ affirmatiua: ſ3 aliq̃ ⁊ alia nõ. ꝓpõ eñi negatiua q̃ eſt p ſe vera: ⁊ non p⁹: cuiuſmodi eſt illa: nulla linea eſt coloꝛ: põt bñ demrãri ex vna negatiua ⁊ alia affirmatiua: vt ex iſta nulla q̃titas eſt coloꝛ cũ hac affirmatiua: linea ē q̃titas. Silr̃ hec pmiſſa nulla q̃titas ē coloꝛ ē p ſe nõ p⁹: ⁊ iõ põt demrãri ex illa. nulla q̃titas eſt q̃litas: iſto mõ. oĩs coloꝛ eſt q̃litas: nulla q̃titas eſt q̃litas. igit̃ nulla q̃titas eſt coloꝛ. in ſcđo ſecũde. ſ3 hec. nulla quãtitas eſt q̃litas. eſt p ſe vã: ⁊ pmo: q2 hec vlterius p aliã negatiuã demrãri non põt. Per hoc ad formã dr̃: q hec ꝯñtia nõ val3: negatiua quel3 depēdet ab affirmatiua. igit̃ q̃libet negatiua pt demonſtrari ex vna negatiua ⁊ alia affirmatiua: ſicut nõ ſeq̃t̃: cognitio p̃ncipioꝝ depēdet ex terminis: ergo p̃ncipia pma pñt demrãri ex terminis. Per hoc ad pmã rõnē dr̃. q q̃libet negatiua pmiſſa q̃tũcũq3 ſit p ſe pmo vã: q̃tũ eſt ex mõ ſignificãdi negatiue dependet ab affirmatiua: ⁊ tñ nõ ſeq̃t̃ vlterius ex hoc q poſſit ꝯcludi ex affirmatiua. h eñi ꝯñtia eſt negãda hoc depēdet ex illo. igit̃ põt demonſtrari ex illo. ¶ Ad aliõ p̃ncipale dr̃: q illa ꝓbat q negatiua quãtũ eſt ex mõ ſignificãdi negatiue poſterioꝛ ē affirmatiua: ⁊ h ꝯcedit̃: ⁊ idē ꝓbãt due rõnes ſeq̃ntes. ¶ Ad rõnē in oppoſitũ qua ꝓbant q negatiua ſit ſimplr̃ pma: dr̃ ſicut dicebat̃. ¶ Ad rõnē cõtra hoc dr̃ ſicut dicebat̃. Verũtñ intelligendũ eſt: q licz pmũ p̃ncipiu3 ſignificet̃ mõ negatiuo. ipm tñ equalet cũ q̃dã ꝓpõne q̃ eſt quodã mõ affirmatiua: q2 hec. nõ ꝯtingit idē ſil̃ eē ⁊ nõ eē: equalet huic. neč̃ eſt nõ idē eē ⁊ nõ eē: q2 nõ ꝯtingit qõ ꝓ poſitiõ ponit̃: equalet huic q eſt neceſſe nõ: tñ ꝓpõni ſimplr̃ affirmatiue equalere nõ põt. ¶ Ad vltimũ ꝯtra hoc dr̃: q cuilibet mõ itelligēdi coꝛridet modus ſignificãdi ꝓpoꝛtionabilr̃. Et ad minoꝛē dr̃: q res hꝰ p̃ncipij. nõ ꝯtigit ⁊c̃. põt itelligi ſub mõ itelligēdi affirmatiuo l3 ip3 p̃n⁹ nõ: ſ3 ſemp itelligat̃ ſub mõ negatiuo. ¶ Cõtra. affirmatiuũ ⁊ negatiuũ ſunt oppoſita. igit̃ itelligere rē affirmatiuã pmi p̃ncipij ſub mõ negatiuo: eſt itelligere oppo⁹ ſub rõne oppoſiti: ſ3 q̃libet intellect⁹ talis eſt falſus: igit̃ p̃ncipiũ p⁹ eſt falſu3. ¶ Dicit̃ q affirmatio accepta vt res ⁊ negatio vt res: ſunt oppoſita circa idē. tñ affirmatio vt res: ⁊ negatio vt modus: nõ opponũt̃. modus. n. rei nõ opponit̃. mãlia eñi intelligunt̃ imãlr̃: ⁊ hoc nõ eſt itelligere ſub rõne oppoſiti. Jõ dõm eſt: q itelligere rē affirmatiuã ſub rõne modi ſignificãdi negatiue: nõ eſt intelligere ſub rõne oppoſiti: q2 modus rei nõ opponat̃ vt p̃us. ¶ Ad auc̃tates itelligit Ar. q q̃libet negatiua eſt p ſe in gñe negatiuoꝝ quelibet tñ p accñs eſt reſpectu affirmatiue ꝯſiderando negatiuã ſub rõne modi ſignificãdi negatiue: ⁊ hoc itelligit Ar. in li. pyermenias. iõ dcñ Ar. hic ⁊ in libro pyermenias non opponunt̃ ⁊c̃.

Qõ. XXII.

Queritur An ſequat̃. hoc p ſe. ineſt huic: igit̃ hoc eſt hoc. Et q nõ vr̃: q2 nõ ſeq̃t̃. hoĩ p ſe. ineſt humanitas. igit̃ hõ eſt hũanitas: q2 añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſu3. Falſitas ꝯñtis p3: ⁊ añs ꝓbat̃: humanitas aũt ineſt hoĩ p ſe: aut p accñs: nõ p accñs. igit̃ p ſe ineſt. ¶ Huic dr̃: q hoĩ nõ ineſt humanitas. iõ nec p ſe: nec p accñs. ¶ S3 ꝯtra. humanitas vel eſt q gd totũ hoĩs vel eſt totũ foꝛmale in q gd: ſiue ſic ſiue alr̃: humanitas p ſe ineſt hoĩ. ¶ Item ſyllus ignorãtie eſt ex imediatis. p Ar. ſ3 ſeq̃t̃. ꝓpõ ē imediata. igit̃ p ſe. igit̃ in pmiſſa ſylli ignorãtie p̃dicatũ ineſt ſubõ p ſe: ⁊ tñ nõ ſeq̃t̃. hoc p ſe ē hoc: q2 tũc ſeq̃ret̃ q hoc ve eſt hoc: ſ3 hoc eſt fl3. q2 pmiſſe in ſyllo ignorãtie nõ ſũt ve nec falſe. igit̃ nec ſeq̃t̃: hoc p ſe ineſt huic. igit̃ hoc ē h. nec ēt ſeq̃t̃: hoc p accñs ineſt huic. igit̃ hoc eſt hoc. nõ eñi ſeq̃t̃. albedo ineſt hoĩ. igit̃ hõ eſt albus: q2 añs põt verificari ſine ꝯñte vt poſito q albedo inſit hoĩ ſolũ ſm̃ dentes. ¶ Itez nõ ſeq̃t̃. aĩal ineſt ſoꝛti p ſe. igit̃ ſoꝛ. eſt aĩal: q2 añs põt eē verũ ſine ꝯñte. poſito eñi q ſoꝛ. nõ ſit: ꝯñs ē falſu3: q2 ſi ſoꝛ. nõ ſit: nõ eſt aĩal. ⁊ tñ añs eſt veꝝ: q2 p̃dicatũ eſt de intellectu ſubi. aĩal eñi eſt de intellectu ſoꝛ. igit̃ p ſe ei ineſt. ¶ Ad opp⁹. p ſe eſt ꝯditio p̃dicati ⁊ a p̃dicato non diuidit̃ nec ab inherētia. igit̃ ſeq̃t̃. p ſe ineſt huic. igit̃ hoc eſt hoc. ¶ Itē ſeq̃t̃: hoc ineſt huic p accñs ⁊ abſolute. igit̃ hoc eſt hoc: ſeq̃t̃ eñi. albedo ineſt hoĩ abſolute. igit̃ hõ eſt alb⁹. igit̃ ſeq̃t̃ mlto foꝛti⁹: hoc ineſt huic p ſe. igit̃ h eſt hoc.

Ad qõnem dr̃. q nõ ſeq̃t̃: hoc ineſt huic ⁊c̃. Vñ tria dico. Pꝛimũ q h ꝯñtia ñ val3. Scđo q ſeq̃t̃: hoc ineſt huic p ſe. igit̃ hoc ab illo denoĩari põt. Tertio q nõ ſeq̃t̃ vlterius. hoc ineſt huic p accñs. igit̃ hoc eſt hoc. Pꝛimũ oñdo. linee p ſe ineſt punctus in pmo mõ dicēdi p ſe: ⁊ tñ nõ ſeq̃t̃ lineã eē punctũ. Silr̃ triangulo ineſt linea p ſe: ⁊ tñ nõ ſeq̃t̃. triãgulus eſt linea. igit̃ non ſeq̃t̃. hoc ineſt huic. igit̃ hoc eſt hoc. Scđz oñdo. ſeq̃t̃ eñi: triãgulo p ſe ineſt linea. igit̃ eſt triãgulus linearis. Silr̃ li nee ineſt punctus p ſe: igit̃ linea eſt pũctualis. ſic igit̃ p3 ſcđz p exẽpla: hoc ēt p3 rõne in his que inſunt p accñs: vt hoc ineſt huic ſimplr̃. igit̃ hoc ē hoc. igit̃ ſeq̃t̃ ex illa pte eodē mõ: hoc ineſt huic p ſe. igit̃ hoc eſt hoc. q2 qõ p ſe ineſt ſimplr̃ ineſt. ⁊ qñ aliq̃d ieſt alteri ſimplr̃: i illis tenet. hoc ſimplr̃ ineſt huic. igit̃ hoc eſt hoc. Tertiũ oñdo. non eñi ſeq̃t̃: albedo ineſt ſoꝛti. igit̃ ſoꝛtes eſt albus: q2 añs pt eſſe verũ ſine ꝯñte. verificat̃ eñi añs ſi ſoꝛti inſit albedo ſm̃ dentes: ⁊ tñ ꝯñs nõ verificat̃. ¶ Ad videndũ tñ quõ in accñtalib⁹ tenet ꝯñtia ab ineē ad eſſe ſciēdũ eſt q q̃dã accñtia inata ſunt ineſſe toti per vnã ptē determinatã: ⁊ q̃dã inata ſunt ineē ſm̃ q̃libet ptē. Exẽplũ pmi. ſicut caligatũ eē ineſt hoĩ ſm̃ pedē. Exẽplũ ſecũdi: albũ natũ eſt ineē toti ſm̃ q̃libet ptē. Accipiēdo accñtia pmo mõ ſeq̃t̃ hoc ineſt huic: igit̃ hoc eſt hoc. ſeq̃t̃ eñi calciatũ ineſt hoĩ ſm̃ pedē: igit̃ hõ eſt calciat⁹. Accipiēdo tñ accñs ſcđo mõ nõ ſeq̃t̃ ab ineſſe ad eē niſi ita ſit q tale accñs ipſi toti vl ſaltē pluribus ptibus totius ſiue maioꝛi pti inſit. ⁊ iõ non ſeq̃t̃: albedo ineſt hoĩ. igit̃ hõ eſt alb⁹ vl̃r. ⁊ hãc determinationē inuit Albert⁹. ſup libꝝ. 6. p̃ncipioꝝ. ¶ Propter rõnes itelligendũ eſt: q tenet. hoc ineſt huic p ſe. igit̃ hoc eſt hoc: ſi vnũ natũ ſit p̃dicari de altero. ſ3 in alijs tñ non tenet: ⁊ iõ q2 humanitas nõ eſt nata p̃dicari de hoĩe: ideo nõ ſeq̃t̃. hoĩ p ſe ineſt humanitas. igit̃ hõ eſt humanitas.

Ad pꝛimã rõnē dr̃: q ꝯña nõ val3: q2 vnũ de altero nõ eſt natũ p̃dicari pp modos repugnãtes ſicut in põne dcñ eſt. q nõ ſeq̃t̃ ab ineē ad eē. ¶ Ad aliõ dr̃: q ſylls ignorãtie eſt ex imediatis in falſitate

de cuiuſmodi eſt iſta: q̄litas eſt quātitas. ⁊ ſic eſt ex ꝓpoſitionibus falſis ꝑ ſe: nō tñ ex ꝓpōnibus abſolute per ſe. ¶Per hoc ad formā. ꝙ nō ſequit̄. ſill'ꝰ ignorantie eſt imediatis. igit̄ eſt ex ꝓpōnibus ꝑ ſe. nec ſequit̄. ꝓpō eſt imediata in falſitate. ḡ ꝑdicatū ineſt ſubīo ꝑ ſe: qꝛ ſi ꝑ ſe ineēt: abſolute ineſſet. ſed ſequit̄. igit̄ ꝑdicatū ꝑ ſe eſt de ſubīo. Si tñ talis ꝓpō eēt imediata abſolute ⁊ abſolute ꝑ ſe: tūc ſequit̄ ꝙ ꝑdicatū ineſt ſubō ꝑ ſe. Sed nō oꝫ dici imediata cū hac ꝯditiōe falſe. ¶Ad aliud pꝫ in poſitiōe. ¶Ad vltimū. duplex eſt riſſio: vna cōcedit ꝙ hec eſt ꝑ ſe: ſortes ē aīal: ſiue ſortes ſit: ſiue nō: qꝛ ꝑdicatū eſt de itellectu ſubiecti. Alia nō cōcedit hāc eē ꝑ ſe ſorte nō exñte: qꝛ ad h̄ ꝙ eſſet ꝑ ſe. oporteret ꝙ ꝑ eandē cām ꝑ quā hec verificatur: ſortes eſt riſibilis: verificat̄ illa ſortes eſt aīal. Sꝫ hec nō nō pōt verificari niſi ꝑ ꝙ gd ſubīi. ⁊ illud nō eſt ſorte corrupto: qꝛ qñ ſortes corrūpit̄ nō hꝫ gd: qꝛ tūc nō eſt: ⁊ quid eſt ꝑſupponit ſi eſt. ¶Itē tūc nec eſt hec vera ſortes eſt aīal. nec ſortes eſt riſibilis: qꝛ acciñs reale ꝑſupponit ſubꝫ eē. Et ad ꝓbationē dr̄. ꝙ nō ſufficit ꝑdicatū eē de itellectu ſubīi. igit̄ eſt ꝑ ſe ṗmo: niſi addat̄ ꝙ ꝑdicatū eſt de itellectu ſubīi tanꝙ cadēs in eius diffōne. Sed qñ ſortes nō ē: aīal in diffōne ſortis nō cadit: qꝛ tūc nō hꝫ ꝙ gd ṗmo nec ex conſequenti ⁊c̄.

Queſtio. XXIII.

Queritur an genus ꝑ ſe ꝑdicet̄ de dr̄ia. Qꝛ ſic vr̄. queciiq̄ ſignificāt vnā eēntiā ſic ſe hñt ꝙ vnū de alio predicari pōt ꝑ ſe: genus ⁊ dr̄ia ſunt hꝰ. igitur ⁊c̄. ¶Hic dr̄. ꝙ maior eſt falſa plus enim reqrit̄ ad ꝑſeitatē ꝙ̄ idēptitas eēntie. reqrunt̄ eniꝫ modi ſignificādi ꝓportionales ſub qbꝰ hoc huic attribuit̄. Sed diuerſa eſt rō ⁊ extranea rōnalis ⁊ aīalis. iō non eſt ꝑ ſe. ¶Cōtra illud: eēntia eſt eadē ſibi. aut igit̄ ꝑ ſe: aut ꝑ additū: ſi ꝑ ſe: hr̄ ꝓpoſitū. ſi ꝑ additū: accipiēdo illud additū: illud ē idē ſibi ꝑ ſe: aut igit̄ ꝑ ſe: aut ꝑ additū: ſi ꝑ additū ꝓceſſus erit in īfinitū: ſi ꝑ ſe igit̄ idēptitas eēntie ſufficit ad perſeitatē. ¶Itē ꝙ extranea rō nō ꝓhibeat ꝑſeitatez vr̄: magis eſt extranea rō iter hoīem ⁊ aīal ꝙ̄ iter aīal ⁊ rōnale: qꝛ hō ſignificat ꝑ modū determinati: ⁊ aīal reſpectu hoīs ſignificat ꝑ modū ideterminati: ſꝫ rōnale reſpectu aīalis ſignificat ꝑ modū actus ⁊ determinātis: ⁊ aīal reſpectu rōnalis ꝑ modū determinabilis. Sꝫ maior eſt extraneitas inter modū ideterminati ⁊ determinati, circa eādē eēntiā: ꝙ̄ iter modū determinātis ⁊ determinabilis. Si igit̄ illa rō extranea īpediret ꝑſeitatē: tūc hec nō eēt ꝑ ſe: hō eſt aīal: qꝺ eſt falſum. ¶Itē. hec eſt ꝑ ſe: ens eſt vnū: ⁊ tñ diuerſa eſt rō entis ⁊ vnius. Siľr hec eſt ꝑ ſe lapis eſt pena: ⁊ tñ diuerſa eſt rō lapidis ⁊ pene. Nec tūc pōt ꝓhiberi nugatio ꝑ diuerſam rōnē: qꝛ tūc hic nō eēt nugatio: aīal hō: qꝛ manifeſtū eſt ꝙ diuerſa rōne ſignificāt illa duo. igit̄ diuerſa rō non īpedit nugationē. iō opꝫ dicere ꝙ genus ⁊ dr̄ia nō ſignificāt eādē eſſentiā. ¶Propter hāc rōnē dr̄ aliter: ꝙ genus ⁊ dr̄ia nō ſignificāt eandē eēntiā. genus eniꝫ ſignificat ꝑtē mālē reſpectu ſpēi: ⁊ dr̄ia ſignificat partem formalē ꝙ̄tū eſt ex ṗmo itellectu: qꝛ cū vtrūq̄ ſignificet ꝑtē per modū totiꝰ. iō ex ꝯñti īportat totum qꝺ ſignificat ſpēs: tñ neutrū ſignificat determinate niſi ꝑtē. ¶Contra illud. ſi genꝰ ſignificaret ꝑtē: ⁊ dr̄ia aliā ꝑtē: tūc ꝑdicatio dr̄ie de ſpē eēt denoīatiua ꝑ hoc mediū: qꝛ ꝑs integralis ſolū ꝑdicat̄ de toto denoīatiue ſm̄ Ariſt. in. 7º meta. ⁊. 8º. ꝙ hec ꝑdicatio nō eſt vera. archa eſt lignum. denoīatiue: ſed hec eſt vera. archa eſt lignea. denoīatiue. ¶Itē ſi genꝰ ⁊ dr̄ia ſignificēt diuerſas ꝑtes: cū vtrūq̄ ꝑdicet̄ eēntialr̄ de diffinito: diffinitū erit due ꝑtes ſiue due eēntie eēntialr̄. ſꝫ hoc eſt icōueniens. ¶Itē ſube ſegate diffiniunt̄ ꝑ genus ⁊ dr̄iam. ⁊ tñ in illis nō eſt ꝑs: qꝛ ſunt forme ſimplices. igitur genus ⁊ dr̄ia nō ſignificāt diuerſas ꝑtes. ¶Item ad ṗncipale arguit̄ in tertia figura. Oīs hō ꝑ ſe ē aīal. oīs hō ꝑ ſe eſt rōnalis. igit̄ rōnale ꝑ ſe eſt aīal. ṗmiſſe ſunt vere. igit̄ ꝯclō. bonitas ꝯñtie pꝫ. qꝛ iō ꝯclō in demōſtratiōe eſt ꝑ ſe: qꝛ ſequit̄ ex ꝑ ſe inherētibus: ſꝫ Ariſto. igit̄ ſi ṗmiſſe ſunt vere ꝑ ſe: ꝯclō erit ꝑ ſe vera. ¶Dr̄ ꝙ hic eſt fallacia accidētis ex variatiōe medij termini: qꝛ in maiori accipitur hō ſub rōne mālis in ꝯceptu hoīs. aīal eñi de hoīe verificat̄ ſub rōne mālis in ꝯceptu hoīs: ⁊ in minori rōnale verificat̄ de hoīe ſub rōne formalis in ꝯceptu hoīs. ⁊ ita verificat̄ ille terminus hō. ¶Cōtra illud. ex oppoſito cōcluſionis cū minori: ſeq̄t̄ repugnātia maior. igit̄ ṗor ſyllogiſmus fuit bonus. Accipio eñi oppoſitū ꝯclōnis vt h̄. nullū rōnale eſt ꝑ ſe aīal. ſumat̄ minor q̄ ṗus: oīs hō eſt ꝑ ſe rōnalis: ⁊ ſequit̄. igit̄ nullus hō ꝑ ſe eſt aīal in ſcꝺo prime. Ille ſill'ꝰ eſt bonus. igit̄ ṗor. ¶Itē ꝙ hō non verificat̄ ſm̄ talē acceptionē vr̄: qꝛ talis terminus ſic ſupponit ſuū ſignificatū ſicut ipm ſignificat: ſed ille terminus ſignificat ſuū ſignificatū ſub rōne formalis in cōceptu. igit̄ tūc ſupponit ſuū ſignificatū ſub rōne formalis in ꝯceptu. nō eſt igit̄ dicere talē variationē in hoīe ꝙ pōt accipi ſub rōne mālis in maiori. ⁊ ſub rōne formalis in minori. ¶Ad ṗmā illaꝫ dr̄ ꝙ in ſill'o ꝯuerſiuo: nullū rōnale ꝑ ſe eſt animal ⁊c̄. eſt fallacia accñtalis ſicut ṗꝰ in ſill'o affirmatiuo. ¶Cōtra. in diffōnibus ſꝫ ſubaꝫ nō cadit acciñs ſꝫ Ariſt. in elēchis. Sed oīa illa tria. aīal: rōnale: ⁊ hō ſūt īdiuidua ſm̄ ſubaꝫ: igit̄ in iſtis termīs nō pōt cadere acciñs. ¶Itē idē eſt ṗncipiū cognoſcēdi ſe ⁊ ſuā ꝑuationē. ſꝫ ſill'o affirmatiuus cōparat̄ ad negatiuū in eiſdē terminis ſicut habitus ad ꝑuationē. igit̄ eſt ṗncipiū cognoſcēdi bonitatem in ſill'o negatiuo. ſed ille ſill'ꝰ eſt bonus ſine variatiōe. oē rōnale ꝑ ſe eſt aīal. oīs hō per ſe eſt rōnalis. igit̄ oīs hō ꝑ ſe eſt aīal. igit̄ ſill'o negatiuus in eiſdē terminis ⁊ in eodeꝫ ordīe erit bonꝰ ſine variatiōe. igit̄ ⁊c̄. ¶Itē fallacia accidētis eſt ex variatiōe alicuiꝰ termini ⁊ in ṗma figura maxime ex variatione medij termini. ſed in illo diſcurſu. nullū rōnale ꝑ ſe eſt aīal: oīs hō ꝑ ſe eſt aīal: non eſt variatio alicuius termini: qꝛ hō ⁊ aīal accipiunt̄ vniformiter ſicut rōnale qꝺ eſt mediū vniformiter accipit̄: qꝛ ſub ea rōne qua dr̄ia vere ꝑdicat̄ de hoīe: qꝛ vt ſic eſt ꝑs diffōnis hominis. ſiľr vt dr̄ia eſt: vere ab eo remouet̄ aīal cū hac cōditione ꝑ ſe: qꝛ cū hac ꝯditōe ſibi extraneat̄. igit̄ qlibꝫ terminus vniformiter accipit̄. non igit̄ eſt variatio. ¶Iteꝫ ad ṗncipale. rōnale ꝑ ſe ens. igit̄ rōnale per ſe eſt aīal. añs vex eſt: qꝛ ens ꝑ ſe eſt de itellectu cuiuſlibꝫ. igit̄ ꝯñs. probatio ꝯñtie: qꝛ ſi rōnale ꝑ ſe eſt ens: aut igit̄ ens qꝺ ē ſubaꝫ: aut ens qꝺ eſt acciñs. non ens qꝺ eſt acciñs: qꝛ acciñs nō eſt ṗncipiū formale diffiniēdi ſubaꝫ. igit̄ rōnale eſt ens ſuba. ⁊ tūc vlterius q̄rendū eſt aut eſt ſuba corporea aut incorporea. nō icorꝑea: qꝛ nō eēt tūc ṗnᵐ foꝛ̄ale ſpēi corꝑis. igit̄ ē ſuba corꝑea. ⁊ ſic deſcēdēdū ē quouſq̄ ꝯueniat̄ ad aīal. igit̄ rōnale ꝑ ſe ē aīal. ¶Hic dr̄. ꝙ rōnale ꝑ ſe ē ens qꝺ ē ſuba. ſꝫ ſuba dr̄ tripľr. ſimplex ⁊ ꝯpoſita. Simplex adhuc ē duplex. ſ. mā ⁊ forma. tūc rōnale ē ſuba ſimplex q̄ ē forma: ⁊ illa ſuba nō ē genꝰ: nec diuidit̄ ꝑ dr̄ias. Sꝫ ſola ſuba ꝯpoſita ē genꝰ: ⁊ illa ñ ꝑdicat̄ ꝑ ſe de rōnali. ¶Cōtra illō: q̄ro de ſuba q̄ ē forma an illa eſt in plus ꝙ̄ ſuba ꝯpoſita q̄ ē genꝰ: aut ī minꝰ: aut eq̄lis ābitꝰ. nō pōt eē in plus: qꝛ tūc eēt aliqd ṗus gn̄aliſſimo vniuoce: ſꝫ h̄ ē fl'ꝫ: nec pōt eē eq̄lis: qꝛ tūc eēnt duo gn̄aliſſima ſube. oꝫ igit̄ ꝙ ſit ſici ī minꝰ. ſꝫ de q̄cūq̄ ꝑdicat̄ ꝑ ſe illō qꝺ ē ī minꝰ: ꝺ eodē ꝑdicat̄ illō qꝺ ē ī plus. ſꝫ ꝑ te ſuba q̄ ē foꝛ̄a ꝑ ſe ꝑdicat̄ ꝺ dr̄ia: ⁊ illa ē īferiꝰ reᵘ ſube ꝯpoſite vt ꝓbaui. igit̄ ſuba ꝯpoſita q̄ ē genꝰ ꝑ ſe ꝑdicat̄ de dr̄ia. ¶Itē ꝓbo ex dc̄is. ꝙ ſuba q̄ ē forma

eſt genꝰ:qꝛ ſuba q̄ é forma ꝑ te ꝑſe ꝑdicat̃ de rōnali: ꝛ illa
eadē ſuba eadē rōe ꝑ ſe ꝑdicat̃ de irrōnali.igit̃ rōnale ꝛ ir-
rōnale ſūt dr̃ia:qꝛ iter ſe diuerſa ſūt ꝛ in aliquo ꝯueniūt vt
in ſuba que eſt forma.igit̃ ſunt dr̃ia:dr̃ia eniꝫ ſunt illa ſꝫ
Ariſtotilē in.5ᵒ meta.quecūqꝫ iter ſe diuerſa ſunt:aliter tñ
idem entia:ſed talia ſunt ſpēs.igit̃ rōnale ꝛ irrōnale eēnt
ſpēs ſube que eſt forma.igit̃ ſuba que eſt forma erit genꝰ.
¶ Itē poſſet ꝓbari ꝙ ſuba nullo mō eſt genus. Ariſtoti-
les ꝓbat ꝙ ens nō eſt genus:qꝛ ens ꝑ ſe ꝑdicat̃ de dr̃ia ſꝫ
aliquā eius ſignificationē. Sed ꝑ te ſuba ſm aliquā eius
ſignificationē ꝑdicat̃ ꝑ ſe de dr̃ia.igit̃ ſuba nō eſt genus.
Si tu dicas:ꝙ hec forma arguēdi non valet.tunc forma
Ariſtotilis arguēdi nō valebit. ¶ Itē ad ꝑncipale. rōna-
le ꝑ ſe eſt ſenſibile.igit̃ rōnale ꝑ ſe eſt aial.aīs eſt veꝝ:qꝛ
vltima dr̃ia includit oēs ꝑcedētes ſm Ariſto.in.7ᵒ meta.
¶ Dicit̃ ꝙ ꝯceſſo aīte:negando ꝯñam.ꝛ rō negatiōis ē:
qꝛ in aiali ſunt duo vt itelle ſenſibilis:ꝛ intelle corꝑis ſu-
ꝑioris vel ſube.vñ lꝫ rōnale ꝑ ſe icludat ſenſibile nō tñ i-
cludit genus qḋ eſt itellectus aialis ꝑ ſe.iō nō valet ꝯña.
¶ Cōtra ꝯceptus aialis eſt indiuiſibilis eo ꝙ ꝯcipit̃ ab i-
lectu ſimplici qui eſt idiuiſibilis.ſed in diuiſibile vbi eſt
ſm ſe totū eſt.ſi igit̃ aliqḋ ꝯceptus aialis includat̃ in rō-
nali:totū ꝙ ē in illo cōceptu ꝑſe in rōnali icludat̃. ¶ Itē
aīale ꝯcipit̃ ſub rōne formalis:cū igit̃ rōnale icludat ſen
ſibile qḋ eſt formale in aiali:ex ꝯñti icludit aīale in aiali:
ꝛ ſic ꝑ ꝯñs ꝯña erit bona. ¶ Itē ꝯceſſo aīte:hr̃ ꝓpoſituꝫ
ꝑncipale:qꝛ ſi rōnale ꝑ ſe eſt ſenſibile:eadē rōne irrōnale
ꝑſe eſt ſenſibile.igit̃ rōnale ꝛ irrōnale ſunt dr̃ia vt ꝑus ar
gutū eſt:qꝛ in aliquo ſunt diuerſa:ꝛ in aliquo ꝯueniunt. ꝛ
vlterius.igit̃ ſunt ſpēs reſpectu ſenſibilis. ꝛ vlteriꝰ ſequit̃
ꝙ ſenſibile ſit genus. ꝛ ſenſibile ꝑ ſe ꝑdicat̃ de dr̃ia.igitur
genus ꝑ ſe ꝑdicat̃ de dr̃ia. ¶ Ad principale. Ariſt. in.7ᵒ
meta.arguit.qñcūqꝫ aliqua duo ſic ſe hñt ꝙ vnū accidit
alteri:tūc vtrūqꝫ accidit tertio.hāc maiorē accipio: ſꝫ ge-
nus ꝑ te accidit dr̃ie:igit̃ vtrunqꝫ accidet tertio.igit̃ hec
erit ꝑ accñs.hō eſt aial rōnale:ſi hec ſit ꝑ accñs:rōnale ē
aial.ꝯñs eſt falſum. vt pꝫ:qꝛ ꝑ Ariſtotilē eſt in primo mō
dicēdi ꝑ ſe. ¶ Dicit̃ hic:ꝙ ꝓpō quā accipit Ariſtotiles in
ſua rōne. vꝫ.illa.qñ aliqua duo ſic ſe hñt ꝙ vnū ꝛc̄. itelli-
git̃ qñ ex talibꝰ duobꝰ nō fit vnū ꝑ ſe ꝛ eſſentialr̃ ſic͂ hic:
hō eſt albus. Sed genus ꝛ dr̃ia faciunt vnū eſſentialr̃: qꝛ
genus eſt in potētia eſſentiali reſpectu dr̃ie:ꝛ dr̃ia hꝫ rōnē
actus eſſentialis.ideo ex his fit vnū eēntialr̃ ꝛ ꝑ ſe.ſed ſic
nō eſt de hoīe albo. ¶ Cōtra illud.qꝛ Ariſtotiles in.7ᵒ il-
lo.ſic arguit.diſſolutis.b.ꝛ.a.manet.b.ꝛ manet.a.ꝛ nō ma
net hec ſyllaba ba:in hac igit̃ ſyllaba ba aliqḋ ꝑfuit quod
nec fuit.b.nec fuit.a.ꝛ hꝫ erit forma huius ſyllabe ba. Si
milr̃ arguo in ꝓpoſito.diſſolutis gn̄e ꝛ dr̃ia manet intelle
ctus generis ꝛ manet intellectus dr̃ie:ꝛ nō manet itelle-
ctus diffōnis.igit̃ in diffōne aliqd prefuit formale ꝙ nec
fuit intellectus generis nec intellectus differētie.igit̃ dif-
ferentia nō eſt eſſentialis actus reſpectu generis ꝛ forma
le. ¶ Itē manēte cā manet effectus. Sed extraneitas in-
ter rōnē gn̄is ꝛ dr̃ie fuit cā q̄re ꝑ ſe nō predicat̃ de dr̃ia:ſꝫ
in extremo huiꝰ ꝓpōnis:homo eſt aial rōnale: manet ea-
dem cā:qꝛ eadem extraneitas.igit̃ hec non erit per ſe: hō
eſt aial rōnale. ¶ Item ad ꝑncipale hec eſt neceſſaria: ra
tionale eſt aial.igit̃ ꝑſe.antecedēs pꝫ:qꝛ ſequit̃ ex neceſ-
ſarijs.ꝯñam ꝓbādo duplr̃. Ariſtotiles facit hāc ꝯñaꝫ. de-
monſtratio eſt ex neceſſarijs.igit̃ ex ꝓpōnibus ꝑ ſe.ergo
ſequit̃ ꝯclō ex neceſſaria:igit̃ ꝑ ſe. Silr̃ ſi aliqua eſt ꝓpō
neceſſaria:aut eſt mediata aut imediata.ꝓpō mediata po
teſt eē ꝯclō demōſtrationis.igit̃ ꝑ ſe. Silr̃ ꝓpō imediata
eſt ꝑncipium demonſtrationis:igit̃ eſt ꝑ ſe:qꝛ demōſtra-
tio eſt ex ꝓpoſitionibus ꝑ ſe ſm Ariſtotileꝫ.ſequit̃ igit̃ ſi
aliqua ꝓpoſitio eſt neceſſaria eſt ꝑ ſe. ¶ Itē ad ꝑncipale
Cōmētator ſuꝑ primū phyſi. ꝓbat ꝙ pars non eſt ꝑ ſe ea
dem toti:ꝛ arguit ſic. Si vna pars eēt ꝑ ſe eadem toti ea
dem ratione ꝛ alia.ſed quecūqꝫ ſunt ꝑ ſe eadē tertio inter
ſe ſunt eadē.ſi igit̃ manus ꝛ pes eēnt eadē toti ꝑ ſe:tūc ſe-
queret̃ ꝙ manus eēt pes. Eodē mō arguit̃ in ꝓpoſito: q̄-
cūqꝫ ſunt eadē in tertio ꝑ ſe:iter ſe ſunt eadē:ſed aial ꝛ rō-
nale ſunt eadem alicui tertio ꝑ ſe vt hoī.igit̃ vnum per ſe
ineſt alteri. ¶ Hic dr̃.ꝙ Cōmentator intelligit:ꝙ q̄cūqꝫ
ſunt ꝑ ſe ꝛ primo eadem tertio:inter ſe ſunt eadem. Sꝫ ge
nus ꝛ differētia non ſunt primo eadem ſpeciei:nihil enim
eſt ꝑmo idem ſpēi niſi diffō. Partes aūt diffōnis ex ꝯñti.
¶ Contra.ſi diffinitio ſit eadem ꝑmo diffinitio tūc diffi-
nitū erit primo duo entia. Probo ꝯñtiam.in diffinitione
ſunt duo entia. vꝫ.ſignificatum generis ꝛ ſignificatū dif-
ferētie.ſi igit̃ hoc totū ſit ꝑmo idē diffinito:tūc duo entia
diuerſa erunt ꝑ ſe eadem diffinito.ꝛ ſic diffinitū erit duo
entia. ¶ Item ꝓbo.ꝙ genus poſſit eē idē ſpeciei ꝑ aucto-
ritates Ariſtotelis in ꝑmo libro.in illo capitulo Mōſtra
tis aūt his.dicit ꝙ genus eſt idem ꝑmo diuerſis ſpēbus.
igit̃ aial eſt ꝑmo idē hoī. ¶ Item Ariſtotiles in.7ᵒ phyſi.
dicit ꝙ ſm genus non fiūt cōparationes:qꝛ in gn̄e latent
multe equocationes.igit̃ genus equiuocū eſt ad diuerſas
ſpēs.igit̃ ineſt ꝑmo cuilibet ſpeciei:ſicut equiuocuꝫ ineſt
ꝑmo cuilibet ſignificato. ¶ Item genus nihil eſt preter
ſuas ſpēs ſm Ariſtotilem.7ᵒ meta.igitur ꝑmo ineſt cuili-
bet ſpēi.ſimilr̃ in diuerſis ſpēbus eſt diuerſa materia ſꝫ
illud qḋ eſt.igit̃ ꝛc̄. ¶ Ad oppoſitum ſunt rōnes Ariſto.
Illud de quo predicat̃ genus ꝑ ſe:aut eſt ſpēs: aut indiui-
duum.igitur ꝛc̄. ¶ Item ſi genus ꝑ ſe ꝑdicet̃ de differen
tia:vnum aial eſſet multa aialia:ꝯñs eſt falſum.igit̃ ꝛ an-
tecedens.ꝯñs ſic ꝓbat̃ .ſuppoſito ꝙ diffinitio ſit ꝑmo ea-
dē diffinito:nec diminute nec aliqd ſuꝑflue deſignās aliḋ
a cōceptu ſpeciei:tunc hoc totuꝫ:aial rōnale: ineſt primo
homini.ſed hō non eſt eadē eſſentia his repetita.igit̃ aial
rōnale:non ſignificat eandē eſſentiā repetitā: qꝛ tūc non
eſſet primo eadē diffinito.igit̃ in hac diffinitiōe rōnale ſi-
gnificat diuerſam eēntiā ꝑmo.nam dicēdo.ſortes eſt aial
rōnale:denotat̃ ꝙ ſortes ſit aial rōne aialis expreſſi. de-
notat̃ ſilr̃ ꝙ ſortes ſit aial ꝑ hoc ꝙ dicitur rōnale (ſi aial
ſit de ꝑ ſe itellectu rōnalis) ꝛ nō denotat̃ ꝙ ſortes ſit idē
aial per rōnale qḋ ꝑfuit ſignificatū per aial: qꝛ tunc eſſet
eſſentialr̃ eēntia eadē:qḋ eſt cōtra ſuppoſitum. g̃ ergo ſor-
tes in hoc ꝙ eſt rōnale:eſt aliḋ aial. in re tñ ſortes eſt vnū
aial numero.igit̃ vnum aial eſt multa aialia. poſita hac
hypotheſi falſa:ꝙ genus perſe ꝑdicet̃ de differentia.

Ad qōnē dicit̃.ꝙ genus per ſe non ꝑdicat̃ de dif-
ferentia ꝓpter rōnem ꝓximā. ¶ Item
hec generalis conditio eſt in oibus modis dicendi per ſe
ꝙ illud ſubijciat̃ qḋ natuꝫ eſt ſubijci.ꝛ ſimilr̃ ꝙ predicet̃
qḋ natum eſt predicari. Sed rōnale non eſt natum ſubij-
ci reſpectu aialis nec reſpectu hominis:qꝛ in quale predi
catur reſpectu vtriuſqꝫ.ideo hec non erit in aliquo mō de
ꝑ ſe. ¶ Item hoc pꝫ inductiue.non predicat̃ per ſe ꝑmo
mō:qꝛ predicatum non eſt totus intellectus ſubiecti nec
in intellectu ſubiecti includit̃:qꝛ diuerſam rem ſignificāt
animal ꝛ rōnale. Nec eſt per ſe ſcḋo mō: qꝛ ſubm non ca-
dit in diffinitione ꝑdicati. Nec tertio modo:qꝛ tertius mo
dus eſt modus eēndi ꝛ nō predicandi. Nec quarto mō:qꝛ
ſubꝫ non eſt cauſa efficiens ꝑdicati.igit̃ nullo mō eſt ꝑ ſe.
¶ Intelligendū tñ ꝓpter rōnes ꝙ genus ꝛ dr̃ia non de-
terminate ſignificant idē ꝙ ſpēs.aial enim ꝛ rōnale non
ſignificant determinate totum illud qḋ ſignificat homo
per ſe.qḋ enim ſignificat̃ per animal eſt pars aīalis in cō
ceptu hominis: vt totuꝫ id quod eſt compoſitum ex ſubo

⁊ aĩa ſenſitiua. Differētia ſignificat ptē formalē hoīs vt illā pfectionē que pficit ſubam ſenſitiuā: ⁊ determinate illas ptes ſignificāt. tñ vnūqdq; ſignificat ptē nō p modū ptis. ſed p modū toti⁹. ideo ex ɔñti ⁊ determiate vtrūq; ſignificat totū qḋ ſignificaṫ p hoiem. Per h̄ ad rōnes.

Ad primã ſicut vltimo dicebaṫ q̄ genus ⁊ dr̃ia diſtincte ſignificāt diuerſas ptes ⁊ nō eādē eēntiā: q2 tūc diffō nō eſſet eadē diffinito. Et aliud icōueniēs ſequereṫ: q̄ in q̃libz diffōne eēt nugatio vt pre argutū eſt. ¶ Ad pmū ɔ h̄ dr̃. q̄ duplex eſt ps itegralis. q̄d.ĩ. accepta p modū ptis: ⁊ talis ps nō pōt de toto pdicari niſi denoiatiue: qr̄ hec eſt falſa. hō eſt caput. Sed hec eſt vera: hō eſt capitat⁹: ⁊ talis ps dr̃ realis ⁊ aliquo mō ē ps itegralis. Alia eſt ps ſm rōnē q̄ ſignificat p modū totius. ⁊ talis ps de toto pdicari pōt vniuoce: cuiuſmodi pte ſignificat aial. lz eni aial ſignificet ptē mãlē hoīs: non tñ ſignificat p modū ptis: ſed toti⁹. ⁊ iō pōt pdicari de homine vniuoce. ⁊ hoc eſt qḋ Boeti⁹ ait. q̄ gen⁹ in pdicatione eſt totū: pdicaṫ eniz de ſpē: q2 totum ſignificat ex ɔñti. ¶ Intelligēdū tñ eſt: q̄ rōnale pdicaṫ de hoīe p modū denoiatiui ex h̄ q̄ pdicaṫ in q̃le. lz nō ſimpl̃r denoiatiue pdiceṫ cū ſit de eēntia hoīs. multa eniz hñt modū q̄ non ſunt denoiatiua ſimpl̃r. Predicatio enim denoiatiua eſt qñ res de gñe accñtis ſubam denoiat. ¶ Ad aliud dr̃: q̄ nō ſequiṫ hoiem eē duo entia: q2 tam genus q̃ differētia in pdicatione accipiṫ vt totū ⁊ nō ſub rōne ptis. ⁊ ita illō totū pdicat ex ɔñti. Silr̃ gen⁹ accipiṫ ſub rōne dr̃ie. ⁊ iō nō ſequiṫ ſpēm eē diſtincta entia ex hoc q̄ diffō de ſpē pdicaṫ: q2 vt gen⁹ ſub rōne dr̃ie accipiṫ ſic vnū ɔceptū faciūt qui eſt ɔceptus ſpēi: lz tñ ille ɔceptus diffōnis differat a ɔceptu ſpēi accidētal̃r ex hoc q̄ ɔceptus diffōnis ē magis diſtinctus ⁊ ɔcept⁹ ſpēi cōfuſus. ¶ Ad aliud dr̃: q̄ itelligētie hñt aliquā cōpoſitionē: vt cōpoſitionē eē cum eēntia. ⁊ ita ab eēntia accipiṫ gen⁹: ⁊ ab eē accipiṫ dr̃ia. ⁊ illa rō ɔcludit q̄ nō q̃libet dr̃ia ſignificat ptē formalē eo mō quo eſt forma in iſtis iferioribus. ¶ Ad aliud vt dicebaṫ. ¶ Ad aliud cōtra h̄. q̄ lz hō ſuppōat ſub rōne rōnalis ſemp in q̃libz ppōne vbi ſupponit tanq̃ ſub rōne ſube: tñ nō ſemp rō formalis illa que eſt rō rōnalis in homine eſt cā poſitiua q̃re pdicatū ſubto p ſe ineſt. Rō eniz poſitiua q̃re aial ineſt hoī eſt ɔceptus aialis in hoīe ⁊ nō ɔcept⁹ rōnalis. ¶ Ad aliud ſicut dicebatur: q̄ in illo ſillo negatiuo nullū rōnale ⁊c̃. ē variatio ſicut in ſillo affirmatiuo: eque etiā eſt ɔuerſiu⁹ ⁊ in eodē termino vt in illo termino hō: q2 ille termin⁹ variebaṫ in affirmatiuo: hec tñ fallacia nō dz aſſignari euidēter nec pōt niſi in ſillo affirmatiuo: vt pz ſz Egidiū. variatio enim in negatio ſillo dz aſſignari in affirmatiuo reſpectu cuius eſt ɔuerſiuus: v.g. hec fallacia accñtis. hō eſt ſpēs. ſortes eſt hō. igiṫ ſortes ē ſpēs. ex variatiōe hui⁹ termini eodē mō in ſillo negatiuo q̄ eſt alteri⁹ ɔuerſiu⁹. ſortes nō eſt ſpēs: ſortes eſt hō. igiṫ ſortes nō eſt ſpēs. variatio eſt in eodē termino a quo pus vt in illo termino hō: ⁊ tñ hec variatio nō pōt ɔueniēter aſſignari in negatiuo ſillo. Sed dz aſſignari in paralogiſmo affirmatiuo. Affirmatio enim eſt pncipiū ducēdi i cognitionē ſue negationis: ſicut rectū eſt idex ſui ⁊ obliqui. ſilr̃ eſt ex pte illa. variatio eni eſt in ſillo negatiuo: dz tñ aſſignari in affirmatiuo ⁊ ſemp ſm eūdē terminū: vt illū terminū hō. ¶ Ad pmā rōnē ɔ h̄: cū dr̃ in diffōnibus ⁊c̃. dr̃ q̄ Ariſtotiles intelligit. q̄ in diffōnibus ſm rōnem: h̄ eſt in qbus nō eſt extranea rō in illis non cadit accñs: ſed in iſtis eſt talis extraneatio: iō illa auctoritas nō eſt ad ppoſitū. ¶ Ad aliō dr̃: q̄ in affirmatiuo ſillo. oē rōnale ⁊c̃. eſt ɔñtia bona p locū extrinſecū. ⁊ non per formā intrinſecā. tenet enim p hāc maximā vt ſi miles poterit debellare caſtrū: poterit ⁊ rex. Si aliqd inſit illi cui minus vr̃ ineſſe: inerit illi cui magis vr̃. Sz aial vr̃ magis ineſſe homini p ſe q̃ rōnale. iō ſi rōnale p ſe inſit p locū a minori etiā aial inerit homini p ſe p pmā maximā. Per hec ad formā. q̄ qr̄ ɔñtia affirmatiua tenet p locū a minori ⁊ nō p locū a toto in q̄titate: non opz q̄ ſi ſequiṫ affirmatiue: q̄ ſequaṫ negatiue ſine variatione. ¶ Ad aliud dr̃: q̄ hec variatio eſt in aliquo termino: vt in illo termino hō: vt pdictū eſt: q2 variaṫ in cōparatiōe ad rōnale ⁊ aial. illa tñ variatio nō ɔueniēter aſſignaṫ in ſillo negatiuo. ſz in affirmatiuo reſpectu cuius eſt ɔuerſiu⁹. vt in illo. oīs homo eſt aial. ¶ Cōtra illud eſt vna rō. In pma figura ſolū eſt fallacia accñtis ex variatiōe mediȷ termini: q2 ex eiuſdez idēptitate eſt bonitas ſilli. Sz ille diſcurſus. nullū rōnale ⁊c̃. eſt in pma figura. igiṫ variatio ſolū erit hic in medio termino. ſ. rōnale. ¶ Hic dr̃: q̄ maior eſt falſa. nō eni oz in pma figura accñs ſemp eē ex variatiōe mediȷ: ſz ſufficit q̄ ſit ex variatione mediȷ vel alicui⁹ extremi. Verbi grã: hic eſt fallacia accñtis: ſortes nō eſt ſpēs: ſortes eſt hō. igiṫ hō nō eſt ſpēs: ⁊ nō ex variatiōe termini mediȷ. vz. ſortes: ſz ex variatiōe minoris extremitatis. vz. hui⁹ termini hō. hō eniz in minori vt cōparaṫ ad ſortē hz acceptionē pro ſuppoſito v̄tute pdicati: ⁊ in ɔcl̃one hō hz acceptionē p itētiōe vt cōparaṫ ad h̄ pdicatū ſpēs. ⁊ illa variatio ſit in minori extremitate. ¶ Alr̃ tñ dicūt qdā q̄ in toto diſcurſu: nullū rōnale p ſe eſt aial ⁊c̃. eſt variatio in medio termino: q2 in maiori remoueṫ aial cū hac ɔditiōe p ſe a rōnali p eius ſignificato diſtincto ſm q̄ determinate ſignificat ptē. in minori vō pter rōnale ſm q̄ ſignificat p modū totius. ⁊ ita variaṫ rōnale in maiori ⁊ minori. ¶ Cōtra illō termin⁹ ſubijcit ⁊ pdicatur illō qḋ ſignificat ⁊ ſub eodē mō. Sed p te rōnale ſignificat ptē p modū toti⁹. igiṫ ſubijcit partem p modū totius ſicut pdicat. ¶ Hic dr̃. q̄ lz ſignificet ptē determinate: tñ pōt pdicari p modū totius: ⁊ ſubijci p modū totius. Sed tñ vt hec ɔcedaṫ vera: nullum rōnale p ſe eſt aial: accipiṫ rōnale formal̃r ſub diſtincto ſignificato: lz rō totius ſic ſine quo nō: iō rō formalis pdicatiua ſaluaṫ vtrobiq;: lz rō ſine q̄ nō: nō maneat. ¶ Ad aliud pncipale ſicut dicebaṫ q̄ ſuba cōpoſita eſt gen⁹ ſimpliciter in linea pdicamētali: ſuba tñ que eſt forma nō eſt genus niſi p attributionē. Et abſolute dicendū eſt: q̄ ſubſtātia que eſt forma: lz ſit genus aliquo mō reſpectu rōnalis: vt tñ rōnale eſt differentia: ſic reſpectu rōnalis nō eſt genus: ſz vt rōnale reſpectu ſube que eſt forma accipitur vt ſpēs. ¶ Ad rōnem cōtra hoc dicēdū: q̄ ſuba q̄ eſt forma eq̃lis eſt ambitus cū ſuba que eſt genus. Et cum dr̃: q̄ tunc eſſent duo generaliſſima in eodem pdicamento: cōceditur q̄ ſunt duo gnaliſſima in vno predicato: nō tamē ſequitur: q̄ duo ſunt predicamenta in genere ſubſtantie. Coordinatio eniz dr̃iaꝝ reduciṫ ad coordiationē gnaliſſimi directā: ſicut genus gnaliſſimū: q̄ eſt ſuba ⁊ forma attributionē habēt ad ſubaz cōpoſitā: vñ nō ſunt duo generaliſſima pma ſimpl̃r: q2 vnū hz attributionē ad alterū: ſūt tñ duo ſz pdicationē eque pma. ¶ Ad aliū q̄ pbat q̄ ſuba que eſt forma ſit genus ad rōnale ⁊ irrōnale. dr̃ q̄ rōnale pōt dupl̃r ɔſiderari. Uno mō ſz q̄ imponiṫ ab vltimo gradu pfectiōis in hoīe: ⁊ ſic nullā formā ſupiorem includit in ſuo intellectu. Alio mō ſz q̄ imponiṫ a tota pfectione in hoīe q̄ aduenit ſube q̄ eſt genus gnaliſſimū. ⁊ illo mō icludit oēs pores dr̃ias. Per hoc ad formā q̄ rōnale pmo mō acceptum ⁊ irrōnale nō ɔueniūt in ſuba q̄ eſt forma tanq̃ in cōi vniuoco pdicabili de iſtis. vtrūq; eſt ſuba que eſt forma equoce. ⁊ ſic ſuba que eſt forma nō eſt genus reſpectu illoꝝ. Secūdo mō ɔcedo: q̄ ſubſtātia q̄ eſt forma ſit genus reſpectu iſtoꝝ: ſed non vt dr̃ie ſunt:

ſed vt ſpẽs ſunt collaterales. ¶ Ad aliud ꝙ Ariſto. ꝓbat ens nõ eẽ genus quo ad aliqḋ eius ſignificatũ: qꝛ de dr̃ia ꝑdicat̃ ꝑ ſe: ⁊ tñ nõ cõcludit ꝙ ens nullo mõ poſſit eẽ genus. Eodẽ mõ ꝯcedit̃ in ꝓpoſito: ꝙ ſub̃a quo ad aliqḋ eiꝰ ſignificatũ nõ eſt genus reſpectu rõnalis ⁊ irrõnalis: vel ſaltẽ vt ſignificat ꝑfectionẽ vltimã in hoĩe ⁊ vt ĩpoꝛt̃ ab illo vltimo gradu: qꝛ ſubſtãtia que eſt forma ꝑdicata de rõnali ſic ꝯcepto nihil aliud ꝑdicat niſi rõnale. ac ſi diceret̃ celeſte ſidus eſt canis. ¶ Ad aliḋ vt dicebat̃. ¶ Ad ꝑmũ ꝯ illud dico: ꝙ ꝯceptus aĩalis eſt idiuiſibilis ꝑ tãto ꝙ ꝯcipit̃ ab itellectu ſimplici: nõ tñ eſt ſic idiuiſibilis ſicut ꝯceptus ſub̃e q̃ eſt genus gñaliſſimũ: qꝛ in intellectu ſimplici ſunt multi gradus: ⁊ qꝛ nõ totalr̃ eſt idiuiſibilis. iḋ aliqḋ põt icludi in itellectu rõnalis. vtputa ſenſibile: ⁊ aliqḋ nõ: vt genus ſupius. ¶ Ad formã ꝙ minoꝛ eſt vera de diuiſibili: qḋ nullã cõpõnẽ hꝫ. ſed qḋlibet genus intermediũ in ſuo itellectu icludit genus ⁊ dr̃iaꝫ. ¶ Ad aliud nego hãc ꝯn̄aꝫ. rõnale icludit formale in conceptu aĩalis. igit̃ icludit ꝑ ſe aĩal. Ad hoc eñi ꝙ aliq̃ ꝓpõ ſit ꝑ ſe. opꝫ ꝙ q̄cq̄d eſt in ꝯceptu ꝑdicati ſeu mãle ſeu formale: in ꝯceptu ſubi̾ icludat̃ (loquẽdo de ꝑmo mõ) tñ hec eſt hñ ꝯn̄ia bona: ſubm̃ icludit formalr̃ ꝯceptũ ꝑdicati: igit̃ icludit ꝑ ſe ꝑdicatũ. Aliud eñi eſt includere formalẽ ꝯceptũ ꝑdicati ⁊ icludere formale in ꝯceptu. ¶ Ad aliud ꝯcedit̃ ꝙ ſenſibile ſit genus reſpectu rõnalis ⁊ irrõnalis: vt illa totã ꝑfectionẽ ĩpoꝛtãt ſpẽꝝ. ſꝫ ex hoc nõ ſeq̄t̃ ꝙ genus ꝑ ſe ꝑdicet̃ de dr̃ia. Hic eſt enim fallacia accn̄tis. ſenſibile qḋ eſt genus ꝑ ſe ꝑdicat̃ de dr̃ia ⁊c̃. qꝛ rõnale variat̃ ſm̃ ꝙ ad ſenſibile cõparat̃ ⁊ ſꝫ ꝙ ad hoĩem vel ad aĩal ꝯparatur. cõparat̃ enim ad ſenſibile vt ſpẽs eiꝰ. cõparat̃ võ ad hoĩnẽ vel aĩal vt dr̃ia iḋ variatio eſt. ¶ Ad aliud ꝑncipale ſic dicebat̃. ¶ Ad ꝑmũ ꝯ hoc dr̃ ꝙ rõ Ariſto. concludit vbi eſt diſſolutio vera ⁊ realis: qꝛ diſſolutis. b. ⁊. a. manet b. ⁊. a. ⁊ nõ manet ba. igit̃ aliqḋ vt forma prefuit in ba. qḋ nec fuit. b. nec. a. Sed per. a. ⁊. b. itelligit elemẽta corpis. ꝓbat eniꝫ ꝙ forma realis nõ eſt aliqḋ elemẽtoꝝ. Sꝫ differẽtia non eſt forma niſi ſm̃ rõnẽ. igit̃ in ꝓpoſito nõ tenꝫ rõ. ¶ Cõtra hoc. manẽtibus illis totalr̃ que reqrunt̃ ad eſſentiã rei: manet eẽntia rei. ſed diſſolutis gñe ⁊ dr̃ia: manet genus ⁊ dr̃ia: ⁊ nõ manet tota diffõ. igit̃ aliqḋ aliud requirit̃ ad diffõnẽ q̃ꝫ genus ⁊ dr̃ia. ¶ Hic dr̃ ꝙ diſſolutis gñe ⁊ dr̃ia ſꝫ ꝙ genꝰ eſt ꝓpa potẽtia ⁊ dr̃ia eſt ꝓpꝛiꝰ actus diffõnis: diffõ nõ manet tũc. ¶ Intelligẽdũ tñ ꝙ genus ⁊ dr̃ia ſub ꝓpꝛia rõne ꝓpꝛioꝝ ꝯceptuũ nõ ſe hñt adinuicẽ ſicut potẽtia ⁊ actus: qꝛ ꝯceptus gñis itelligi põt ſine ꝯceptu dr̃ie ⁊ ecõtra: ſꝫ nihil itelligit̃ niſi actus vel vt actu hñs: igit̃ ꝯceptus gñis q̃tũ eſt de ſe nõ eſt ꝓpꝛia potẽtia reſpectu dr̃ie. ꝓpꝛia enim potẽtia nõ põt itelligi niſi ꝑ cõparationẽ ad ꝓpꝛiũ actũ. tñ res mãlis que ſubeſt ꝯceptui gñis eſt ꝓpꝛia potẽtia reſpectu rei que ſubeſt ꝯceptui differẽtie: ⁊ hec rõ ab illa diſſolui nõ põt. ita ꝙ vtrũq; maneat: iḋ diffõ eſt ꝑpetua ⁊ demõſtratio. Tũc breuiter dr̃: ꝙ vt genus eſt potẽtia reſpectu dr̃ie: ſic iſtis diſſolutis non manet diffõ. ¶ Aliter tñ põt dici ad illud de. b. ⁊. a. ꝙ rõ illa Ariſto. nõ eſt ad ꝓpoſitũ. Ariſto. enim arguit ſic: diſſolutis. b. ⁊. a. manet. b. ⁊ manet. a. ita ꝙ neutꝝ eſt ad alteꝝ inclinatũ: ⁊ tũc nõ manet ba. tũc ḡ aliqḋ formale ꝑfuit ꝑter. a. ⁊. b. Un̄ ſupponit Ariſto. in rõne ꝙ neutꝝ ad alteꝝ iclinet̃: ſed ſic diſſoluta aĩa a mã: manet corpus ⁊ manet aĩa: qꝛ tñ aĩa nãlr̃ iclinat̃ ad corpus. iḋ nõ ꝑfuit in hoĩe alia forma vniẽs aĩaꝫ cũ corpe: ſꝫ ſm̃ ſe fuit ꝑfectio corpis. Eodẽ mõ eſt ex pte illa: diſſolutis enim gñe ⁊ dr̃ia ab inuicem: adhuc conceptus differẽtie hꝫ aliquã inclinationem ad conceptuꝫ generis tanq̃ꝫ ad ꝓpinquam potentiam: ſicut aĩa inclinatur ad corpus. ideo non opoꝛtet ponere aliqḋ formale in diffinitione pꝛeter dr̃iam: qꝛ dr̃ia: lꝫ maneat poſt diſſolutionẽ. nõ tñ ſic manet quin habeat iclinationem ad genus. ¶ Ad aliud: ꝙ in illa: hõ eſt aĩal rõnale: nõ manet cã extraneitatis: qꝛ ex aĩali ⁊ rõnali fit vnum extremũ eſſentialr̃. ¶ Ad aliud dr̃ negando hanc ꝯn̄aꝫ. eſt neceſſarium. igit̃ ꝑ ſe. ¶ Ad ꝓbationẽ dr̃: ꝙ Ariſto. ſupponit illud eẽ ſubm̃ qḋ natũ eſt ſubijci: ⁊ illud eẽ ꝑdicatũ qḋ natũ eſt ꝑdicari: ⁊ hoc ſuppoſito ſequit̃. demõſtratio eſt ex neceſſarijs: igr̃ eſt ex ꝓpõnibus ꝑ ſe. lꝫ rõnale nõ eſt natũ ſubijci reſpectu aĩalis nec hoĩs: qꝛ ſignificat ꝑ modũ q̃lis ⁊ ꝯcernẽtis. Iḋ nec ſeq̄t̃: ꝙ hec ſit ꝑ ſe: rõnale eſt aĩal: nec illa: rõnale eſt hõ. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ lꝫ hec ſit neceſſaria: nõ eſt tñ mediata nec imediata: qꝛ reſpectu aĩalis nõ ordinat̃ ſm̃ ſub ⁊ ſupra in gñe. ſilr̃ qḋ ſubijcitur nõ eſt natum ſubijci: ⁊ ſic eadẽ rõne nõ eſt imediata. ¶ Ad formam ꝙ hec diuiſio ꝓpõnis neceſſarie ſufficiens eſt qñ ſubijcit̃ qḋ natũ eſt ſubijci. ſic nõ ẽ in ꝓpoſito. ¶ Ad aliḋ ſic dicebat̃. ¶ Ad primũ cõtra hoc: ꝙ partes diffõnis: lꝫ ſint due ꝯſiderate ſm̃ ſe: tñ vt cõparant̃ ad diffinitũ faciunt ꝑ ſe vnum. Et ſilr̃ vt ꝯſtituunt diffõnẽ vnum accipit̃ ſub rõne alterius. ideo non ſequit̃ ꝙ ſpẽs ſit duo entia. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ aliqḋ eſſe ꝑmo idem alteri duplr̃ intelligit̃. Uno mõ qñ ꝑdicatum non excedit ſubiectũ nec ecõtra. ⁊ illo modo diffinitio eſt eadem diffinito primo: ⁊ genus non. Alio mõ dr̃ aliquid eſſe primo idem alteri qñ inter ſubiectum ⁊ predicatum non eſt aliquod mediuꝫ ordinatum in eodẽ genere. ⁊ illo modo genus eſt primo in diuerſis ſpẽbus: qꝛ inter hoĩem ⁊ genus primum non eſt aliquod genus medium in genere ſub̃e. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ genus quo ad illud qḋ determinate ſignificat ſolum ſignificat partem mãlem ſpẽi: ꝑ modum tñ totius. ⁊ illa pꝰ vniuoce repit̃ in diuerſis ſpẽbus realr̃. tñ cõiter ſignificat totum. ⁊ ſm̃ hoc genus eſt diuiſum in diuerſis ſpẽbꝰ realr̃. ⁊ ſimilr̃ ſm̃ hoc genus eſt diuerſa nã in diuerſis. ⁊ ſic concedo ꝙ genus primo ⁊ equiuoce diuerſis ſpẽbus ineſt: ſed illam equiuocationẽ non cõſiderat logicus. Logicus enim conſiderat rem ſub rõne ſcḋe intentiõis ⁊ nõ ſub eſſe reali. iḋ lꝫ in re ſit diuerſum in diuerſis ſpẽbꝰ: tñ apud logicum genus eſt vniuocum. ¶ Ad aliud dicit̃: ꝙ Ariſtotiles dicit. ꝙ genus nihil eſt preter eius ſpẽs vt mã eſt. ⁊ ſic eſt hoc intelligendum quo ad primũ ſignificatũ ⁊ diſtinctum genus ſignificat mãm ſpẽi. tñ mõ ꝯfuſo ſiue cõcomitãter ſignificat totum. ⁊ ſic nihil eſt ꝑter ſuas ſpecies. ¶ Cõtra hoc. Si genus ꝑmo ⁊ determinate ſignificat partem ⁊ cõcomitanter ⁊ ex ꝯn̄ti totũ: tũc qḋlibet genus eſſet analogum: qꝛ indeterminate haberet duo ſignificata ſꝫ ordinẽ. ¶ Hic dr̃: ꝙ non ſequit̃ genus eſſe analogũ. nõ enim ſignificat totũ ex ĩpoſitione. Sed qꝛ genus partẽ ſignificat ꝑ modũ totius: ⁊ ex illo mõ totius ducimur in cognitionẽ totius cõcomitãter. iḋ dicimus genus ſignificare totũ ꝯcomitãter. Sed h̃ nõ eſt ꝓpꝛie ſignificare ſiue ex impoſitiõe. iḋ non eſt analogũ. ſed ſic ſignificare eſt repꝛitare quodãmõ. ſicut capitatũ ſignificat caput determinate ꝑ modũ tñ totius. ⁊ ex modo cõcernendi totũ ſignificat hñs caput ex ꝯn̄ti: ⁊ ſic totũ. Sed hoc nõ eſt ſignificare ꝓpꝛie.

Queſtio. XXIIII.

Queritur An dr̃ia iferioꝛ icludat dr̃iam ſupioꝛem ꝑ ſe. vt an hec ſit ꝑ ſe: rõnale eſt ſenſibile. Et nõ vr̃. Boetiꝰ in diuiſiõibus docet artẽ diffiniẽdi ⁊ dicit. ꝙ ad diffiniẽdũ ſpẽꝫ ſumẽdũ ẽ ꝑmo ſuũ genꝰ: ⁊ ipꝫ diuidendũ eſt ꝑ dr̃ias imediatas. ⁊ illa dr̃ia q̃ ſpẽi cõuenit adhuc ẽ diuidẽda ꝑ a'ias dr̃ias: ⁊ ſic q̃uſq; ꝯueniat̃ ad dr̃iã vltimã. ⁊ ſic genꝰ ſupius cũ oĩbus dr̃ijs ſpẽi ꝯuenientibus

debet poni in diffinitione ſpēi. ⁊ exēplificat de noīe. Facta enim diuiſiōe diffinit nomē ſic. Nomē eſt vox ſignificatiua ⁊c. Sꝫ ſi dr̃ia iferioꝛ icluderet ſupioꝛem: in tali diffinitione eſſet nugatio: q2 differētie ſupioꝛes expſſe ponūtur in tali diffōne: ⁊ ꝑ te in drĩs iferioꝛibus icludunt̃. bis igr̃ in eadē diffōne replicant̃: ⁊ ita erit nugatio aial rōnale: q2 aial icludit ſenſibile in ſuo itellectu. ſilr̃ rōnale icludit ſenſibile ꝑ te. igr̃ iplicite pōit̃ bis ſenſibile in diffōne. igr̃ nugatio eſt. ¶ Dic dr̃ ꝙ nō ſeqtur: ꝙ hic ſit nugatio: aial rōnale. q2 in rōnali tm̄ iplicite ponit̃ ſenſibile. ad hoc aūt ꝙ eēt nugatio oporteret idē bis exprimi: ⁊ nō tm̄ replicari iplicite. ¶ Cōtra. Ariſto. in 6° topi. docet inueſtigare nugationē ponēdo diffōnē noīs ꝓ noīe. Ponat̃ igr̃ diffō illoꝝ noīum ꝓ iſtis noībus: ⁊ ſic erit certa nugatio. ¶ Ad ꝑncipale. Ariſto. in ſcḋo po⁹. dās artē diffiniēdi: dicit ꝙ ꝗlꝫ pars diffōnis eſt in plus ꝙ̄ diffinitū: totū tñ eq̄le ⁊ ꝯuertibile. ⁊ ponit illud exēplū trinarius eſt numer⁹ ipar primus vtroqꝫ mō. Sꝫ ſi dr̃ia iferioꝛ includat oēs ſupioꝛes: tūc dr̃ia iferioꝛ nō eēt in plus ꝙ̄ diffinitum: ſꝫ ꝯuertibile. Opꝫ igr̃ dicere: ꝙ dr̃ia iferioꝛ nō icludat ſupioꝛes differētias. ¶ Itē ſi rōnale icludit ſenſibile: cū tūc non icludit ipm ꝯuertibilr̃. ſeqr̃ ꝙ icludit ipꝫ ⁊ aliqd vltra. rōnale igr̃ eſt cōpoſitū ex ſenſibili ⁊ re addita. ſꝫ qñcūqꝫ vnū eſt cōpoſitū ex duobus vnū eſt act⁹ ⁊ reliquū potētia. Sꝫ a potētia pōt accipi gen⁹ ⁊ ab actu dr̃ia. igr̃ rōnale icludit genus ⁊ drĩaꝫ in ſuo ꝯceptu ꝑmo. ſꝫ oē tale eſt ſpēs. igr̃ dr̃ia erit ſpēs: qḋ eſt icōueniēs. ¶ Itē qua rōne rōnale icludit ſenſibile in ſuo itellectu: eadē rōne irrōnale icludit ſenſibile in ſuo itellectu. tūc ꝗ in ſenſibili ꝯueniūt. Et manifeſtū eſt: ꝙ iter ſe differūt. igr̃ ſunt dr̃ia: qḋ pꝫ ſm Ariſto. 5° meta^c. Dr̃ia ſunt ꝗcūqꝫ ſunt alicui idē entia ⁊ iter ſe ſunt dr̃ia. Sꝫ oīa dr̃ia ſunt ſpēs. igitur rōnale ⁊ irrōnale eſſent ſpēs: ⁊ ꝑ ꝯñs diuerſa eſſent ſpēs. ¶ Dic dr̃: ꝙ ille due rōnes ꝯcludūt: ꝙ illud qḋ eſt dr̃ia reſpectu vni⁹: ſit ſpecies reſpectu alteri⁹. Et ſic ꝙ rōnale cōparatū ad aial ſiue ad hoīeꝫ eſt dr̃ia: ſꝫ cōparatū ad ſenſibile eſt ſpēs. Sꝫ ex hoc nō ſeqr̃: ꝙ dr̃ia ſit ſpēs niſi icidēte fallacia accn̄tis. ¶ Cōtra. ſi rōnale ſit ſpēs reſpectu ſenſibilis: tūc habebit drĩaꝫ. ꝗro de illa dr̃ia aut eſt ſpēs reſpectu ſupioꝛis dr̃ie: aut nō. ſi nō eadē rōne fuit ſtādū in ꝑ. ſi ſic ꝗro tūc de dr̃ia eius. aut eſt ſpēs reſpectu ſupioꝛis dr̃ie: aut nō. ſi ſic ꝓceſſus eſt in ifinitū. ſi nō eadē rōne ſtādū fuit in ꝑmo. ¶ Itē ſi rōnale icludit ꝑ ſe ſenſibile ⁊ ſignificat tāꝙ̄ ſpēs eius. cū nō eſt ꝓcedere in ifinitū in ꝑdicatis ſubalibus ſm Ariſto. in ꝑmo po⁹: erit deuenire tūc ad aliqḋ gñaliſſimū drĩaꝫ ſube. igr̃ in ſubſtātijs erūt duo gñaliſſima. ⁊ ſi h̄ duo erūt generaliſſima ſube. ⁊ ita plura ꝙ̄ decē erūt ꝑdica^m. ¶ Dic dr̃ ꝯcedēdo ꝙ duo ſunt gñaliſſima in ſubſtātijs: vnū ſubſtātiaꝝ in media coordinatione: ⁊ aliū drĩaꝝ collateraliū ⁊c. Tertiū pōt eē gñaliſſimū aliaꝝ drĩaꝝ ex alio latere: vñ ꝙ ſic ſint plura gñaliſſima in ſubſtātijs nō eſt icōueniēs ⁊ hoc collateralr̃. Sꝫ ex h̄ nō ſeqr̃: ꝙ plura ſūt ꝑdicamēta in ſubſtātijs: q2 gñaliſſima drĩaꝝ hñt eūdē modū ꝑdicādi cū ſuba q̄ eſt gñaliſſimū in ordie medio: ⁊ ad illud reducunt̃ ꝑ attributionē. ¶ Cōtra hoc. ex iſta. reſpōſiōe ſeqr̃: ꝙ q̄titas ⁊ ſuba nō faciūt duo ꝑdicamēta: quia gñaliſſimū q̄titatis hꝫ eūdē modū ꝑdicādi de ſuis ꝯtētis: ſicut gñaliſſimuꝫ ſube de ſuis. Silr̃ gñaliſſimū q̄titatis hꝫ reduci ad gñaliſſimuꝫ ſube ſicut poſterius ad pri⁹. Si igr̃ ille due cōditiones ꝯcludūt vnū eſſe ꝑdicamētū: tūc vnū eſſet ꝑdicamētū ſube ⁊ quātitatis. ¶ Item ſi ſic: tūc in differētijs erit vnū gñaliſſimuꝫ aliud a gñaliſſimo in medio ordine. igr̃ ſilr̃ vnū ſpecialiſſimum ⁊ intermedia erūt gña. Sed iſta tria gñaliſſimū ſpecialiſſimuꝫ ⁊ intermedia ꝯſtituūt ꝑdicamētū. ſi igr̃ in ſubſtātijs ⁊ differentijs ſube ſint diuerſa gñaliſſima: ſpecialiſſima: ⁊ intermedia vt innuit reſio. igr̃ erūt diuerſa ꝑdicamēta. ¶ Item gñaliſſimuꝫ differentiaꝝ eſt alteꝝ a gñaliſſimo ſubaꝝ in medio ordine per te: ⁊ manifeſtū eſt ꝙ non eſt differens ab eo: q2 tūc gñaliſſimuꝫ eſſet ſpēs: igr̃ erit ꝑ ſe diuerſuꝫ a gñaliſſimo ſube. ſed duo generaliſſima ꝑ ſe diuerſa arguunt duo ꝑdicamēta. igr̃ in ſuba ſunt duo ꝑdicamēta ꝯceſſo hoc ꝙ duo ſunt gñaliſſima. ¶ Ad principale. ſi ſic impoſſibile eſt fieri diffinitionē. ꝯñs eſt falſuꝫ. igr̃ ⁊ añs. ꝓbo ꝯñam. quero aut diffō dꝫ dari ex gñe infimo vt vltima dr̃ia: aut ex genere remoto ⁊ vltia differētia. non pōt dari ex genere ꝓximo primo ⁊ vltima differentia. ſi dr̃ia inferioꝛ includat ſupioꝛem: q2 tunc in qualibꝫ diffōne eēt nugatio. q2 ſic dicēdo: animal rōnale. aial icludit oēs differētias ſupioꝛes: ⁊ ſimilr̃ rōnale per te. igr̃ bis idē intellectus includit̃ in diffōne. Nec pōt dari ex remoto genere ⁊ vltima differētia: q2 ꝑ Ariſtotilē ſecūdo po⁹. diffinitio dꝫ explanare oia ꝑdicata in qd de diffinito. ſed differētia inferioꝛ explicite nō ponit drĩas ſupioꝛes nec genus primū ponit illas: q2 generalius. igr̃ ex genere primo ⁊ vltima differētia non pōt diffinitio fieri. ¶ Ad oppoſitum. Boetius dicit in diuiſionibus ꝙ ſufficit diffinire ex duobus terminis ⁊ exponit ſeipſum ſic. ex genere ꝑmo ⁊ vltima dr̃ia. Sed talis diffinitio non valeret ſi vltima differētia includeret oēs differentias ſuperioꝛes: q2 ꝑ Ariſtotilem in ſcḋo po⁹. in diffōne debet poni oia ꝑdicata in qd expreſſe vel implicite. ¶ Item ſm Ariſto. in predicamētis cōe eſt generibus ⁊ differētijs vniuoce ꝑdicari. Sꝫ vniuoce ꝑdicari eſt ꝑdicari ſm nomen ⁊ ſm diffinitionē. igr̃ dr̃ia hꝫ diffinitionē. Sed nihil diffinit̃ niſi ſpēs ſpecialiſſima vel ſubalterna. q2 ſola ſpēs diffinit̃ ſm Ariſto. ſcḋo po⁹. igr̃ dr̃ia eſt ſpēs reſpectu alicuius alterius ſuperioꝛis. ſed ſpēs icludit genus. igr̃ differētia inferioꝛ icludit ſupioꝛem. ¶ Itē ſꝫ Ariſto. in. 8° meta. differētia dicit totam ſubam rei. igr̃ rōnale includit ſenſibile ⁊ oēs differētias ſupioꝛes: q2 oia illa ſunt de itellectu ſubali hoīs. ¶ Itē ꝑ Ariſtotilē ibidem. ſi aliq̄ dr̃ie ſunt ꝑ ſe: qñ repetitur totiens idem intellectus quotiēs ille ponunt̃ in ordine. ſicut exēplificat. Et hec eſt quedā regula ad cognoſcēdum drĩas ꝑ ſe. Sed rōnale ⁊ ſenſibile ſunt dr̃ie ꝑ ſe. igr̃ idem intellectus bis repetit̃: ſicut dicto ſenſibili rōnale. Sꝫ h̄ non eſt niſi inferioꝛ includat ſupioꝛeꝫ. ¶ Itē Ariſtotiles dicit ibidē: ꝙ lꝫ dr̃ia cōmunioꝛ ꝑponat̃ et inferioꝛ poſtponat̃ adhuc eēt nugatio. q2 repetitio vnius intellectus. vt ſic dicto: bipes hñs duos pedes: q2 in ſubſtātijs nō eſt ordo. ſō vt vī nugatio. Dicit vlterius ꝙ diffiniēdū eſt ex primo genere ⁊ vltima dr̃ia: qḋ non eſſet veꝝ niſi vltima includeret ꝑcedētes. ¶ Itē hec eſt ꝑ ſe: hō eſt aial. Sed ad hoc ꝙ aliq̄ ꝓpō ſit ꝑ ſe ꝑmo mō opꝫ ꝙ formale in ſubiecto includat formale in ꝑdicato: ⁊ mãle mãle. igitur rōnale qḋ eſt formale in hoīe per ſe includit ſenſibile: qḋ eſt formale in animali. igitur ⁊c.

Ad q̄ōnē dicit̃. ꝙ rationale ⁊ ſenſibile poſſunt duplicitur conſiderari. Uno modo ſm ꝙ rōnale imponit̃ ab vltimo gradu ꝑfectionis in homine: ⁊ ſenſibile ab alio gradu. ⁊ iſto mō differētia inferioꝛ non includit ſuperioꝛem: q2 iſte gradus non eſt ille: ſed ab illo diſtinctus. Alio mō pōt rōnale cōſiderari. non ſm ꝙ imponitur ab vltimo gradu ſiue ab vltima forma: ſed ſꝫ ꝙ imponitur a tota ꝑfectiōe in homine que ꝑficit ſubāꝫ qḋ eſt genus gñaliſſimuꝫ. ⁊ illo mō rōnale includit ſenſibile ⁊ oēs differētias ꝑcedētes: q2 in illa tota ꝑfectione includit̃ pars. ¶ Intelligēdū tñ ꝓpter rōnes ꝙ accipiēdo rationale vt imponit̃ ab vltima forma ſeu ab vltimo gradu: ſic ſufficit diffinire cum ꝓximo primo genere: ⁊ vlti-

ma dĩa:non tñ ſufficit diffinire ex genere pͥmo ⁊ vltimã
dĩa:ſed cum genere pͥmo ⁊ oĩbus alijs differẽtijs inter-
medijs. Nõ aũt ex gñe ꝑrimo ⁊ oĩbus alijs differentijs.
Primũ oſtẽdo ſic. vltima dĩa cũ gñe illo ꝑrimo icludit
oĩa alia ꝑdicata in qd de ſpẽ.lꝫ enim vltima dĩa ipoſita
ab vltimo gradu ſm ſe nõ includat ſupiores differẽtias:
genus tñ ꝑrimuꝫ cui addit̃ icludit dĩas oẽs ſupiores. ⁊
iõ ſic eſt ſufficiẽs diffõ.tũc enim eſt ſufficiẽs diffõ qñ ag-
gregat in ſe oĩa q̃ ꝑdicant̃ i qd ⁊ eẽntialr̃ de diffinito.Se-
cũdũ pꝫ.diffinitio enim dꝫ indicare oĩa ꝑdicata eẽntialia
de diffinitio ⁊ illa icludere ſm Ariſto.in ſcdo huius. Sed
genus pͥmũ non ponit dĩas ſupiores:nec dĩa vltima ac-
cepta ab vltimo gradu ponit illas. vt dictũ eſt.nõ igit̃ eſt
ſufficiens diffinitio ex gñe primo ⁊ vltima dĩa. Sed illo
mõ opꝫ diffinire ex gñe pͥmo ⁊ oĩbus ſicut dicit Boetius.
Tertiuꝫ pꝫ:qꝛ genus ꝑrimũ icludit oẽs dĩas ſupiores.ſi
g̃ ex gñe ꝑrimo ⁊ oĩbus dĩis fiet diffõ:tũc in diffõne erit
nugatio. ¶ Aliud eſt intelligẽdũ ꝙ ſi dĩa vt rõnale acci
piat̃ a tota ꝑfectione ſpẽi.illo mõ nõ ꝯtingit diffinire ex
gñe ꝑrimo ⁊ dĩa illa.nec ex gñe proximo ⁊ oĩbus dĩis.
Sed ꝯtingit diffinire ex gñe pͥmo ⁊ vltima dĩa. Primũ
iſtoꝝ pꝫ:qꝛ ſi ex gñe ꝑrimo ⁊ vltima differentia illo mõ
accepta eẽt diffõ:tũc in diffinitione eſſet nugatio: qꝛ genꝰ
ꝑrimũ icludit oẽs dĩas precedẽtes.ſilr̃ illa dĩa includit
oẽs dĩas ꝑcedẽtes. ⁊ ita bis idẽ diceret̃. Secũdũ pꝫ per
idẽ:qꝛ tũc eſſet nugatio:qꝛ genus ꝑrimũ includit omnes
dĩas ꝑcedẽtes. Tertiũ pꝫ:qꝛ diffinitio dꝫ aggregar̃ in ſe
oĩa ꝑdicata eẽntialia ⁊ nõ plus. Sed ex gñe ꝑrimo ⁊ vlti
ma dĩa diffinitio ꝯſtituta aggregat in ſe oĩa eẽntialia ꝑ-
dicata de hoĩe:qꝛ genus ꝑdicat pͥmũ mãle de hoĩe:lꝫ ꝑ
modũ totius:⁊ dĩa accepta a tota ꝑfectione includit to-
tã ꝑfectionẽ gñis que aduenit ſubẽ que eſt genus gñaliſ-
ſimũ:⁊ ꝑ ꝯñs ſic ponit oĩa ꝑdicata eẽntialia. ¶ Aliud eſt
intelligẽdũ ꝙ differẽtia accepta a tota ꝑfectione vt rõna-
le:lꝫ ſit differẽtia hoĩs vel aĩalis:tñ eſt ſpẽs reſpectu dĩe
ſupioris vt reſpectu ſenſibilis: ⁊ etiam in illa ordinatione
differẽtiaꝝ duo ſunt gñaliſſima collateralia.ita ꝙ in pre
dicamẽto ſubẽ eſt vnũ gñaliſſimũ.ſ.corporeũ ex vna pte.
⁊ incorporeũ ex alia pte. ⁊ eſt aliud gñaliſſimum ſubaꝝ. ⁊
ita tria gñaliſſima:non tñ tria ꝑdicamẽta. qꝛ gñaliſſima
dĩaꝝ reducunt̃ ad gñaliſſimũ ſubaꝝ:qđ eſt intermediuꝫ
tanq̃ꝫ intrinſecũ illius generis ⁊ ꝑpͥa ꝑfectio. ⁊ nõ tanq̃ꝫ
extrinſecũ ſicut quantitas reducit̃ ad ſubſtantiã.

Ad primã rõnẽ dr̃:ꝙ Boetius intelligit ꝙ diffi-
nitio eſt dãda ex gñe pͥmo ⁊ oĩbꝰ diffe-
rẽtijs:accipiendo dĩas a diuerſis gradibus: ⁊ ſic vltima
dĩa non includit ꝑcedẽtes. ⁊ ꝑpter hoc nõ ſequit̃:ꝙ tunc
erit nugatio. ¶ Ad aliud dr̃:ꝙ in illa diffinitiõe: aĩal rõ-
nale: nõ eſt nugatio: ſi rõnale accipitur ab vltimo gradu:
qꝛ ſic nõ includit dĩas ꝑcedentes. Si autẽ includeret ſic
ꝯcedo ꝙ hic eẽt nugatio. Sed ſic non eſt hec diffõ. ¶ Ad
aliud dr̃:ꝙ vltima differẽtia cõuertibilis eſt cũ diffinito.
⁊ etiam eſt in plus:ſub diuerſa tñ rõne:qꝛ aliqd eẽ in plus
reſpectu alterius eſt duplr̃. Uno mõ: qꝛ eſt in plus quo
ad ambitũ ſuppoſitoꝝ: ⁊ ſic dĩa inferior non eſt in plus.
Alio mõ dr̃ aliqd in plus alio:qꝛ ſimplicius. ⁊ illo mõ q̃li-
bet dĩa eſt in plus q̃ꝫ diffinitũ: ⁊ cũ hoc ſtat ꝙ differẽtia
vltima ſit cõuertibilis quo ad ambitũ ſuppoſitoꝝ. ¶ Ad
alias duas rõnes ſicut dicebat̃ ꝙ differentia inferior eſt
ſpẽs reſpectu ſupioris:vt rõnale eſt ſpẽs reſpectu ſenſibi-
lis:lꝫ reſpectu hominis vel aĩalis ſit differentia. ¶ Ad pͥ-
mũ cõtra hoc:ꝙ rõnale vt eſt ſpẽs ſic accipit̃ a tota perfe
ctione: ⁊ ſignificat totaꝫ ꝑfectionẽ hoĩs que aduenit ſubẽ
que eſt genus gñaliſſimũ: ⁊ illo mõ ſpẽs eſt ⁊ hꝫ differen-
tiam que accipit̃ ab vltimo gradu: ⁊ nõ a tota ꝑfectione.
Et cum querit̃ an illa differẽtia habeat aliã differentiam
aut nõ. dr̃ ꝙ non. Sed non fuit eadẽ rõne inſtãdum in pͥ-
mo:qꝛ hec dĩa que non hꝫ aliam:accepta tñ eſt ab vlti-
mo gradu: ⁊ ſic eſt differẽtia ꝙ nullo mõ eſt ſpẽs.iõ dĩaꝫ
non hꝫ. Sed dĩa alia que eſt ſpẽs accepta eſt a tota ꝑfe-
ctione: ⁊ hꝫ aliqd in quo ꝯuenit cũ alia dĩa: ⁊ aliqd in quo
differt.ideo dĩam põt hr̃e. ¶ Ad aliud ſicut dicebat̃ ꝙ
eſt aliquod gñaliſſimũ differentiaꝝ diuerſum a gñaliſſi-
mo ſubſtãtiaꝝ intermediaꝝ. ⁊ tamẽ non ſequit̃ ꝙ ſint di
uerſa predicamenta. Unde hec ꝯſequentia non valꝫ:duo
ſunt generaliſſima vel tria: igitur tot ſunt predicamenta
ſubſtantiaꝝ:qꝛ generaliſſima differentiaꝝ reducunt̃ ad
generaliſſimũ ſubſtãtiaꝝ in medio ordie: ſicut poſterius
ad prius intrinſecũ. ¶ Ad alia cõtra hoc. Ad primã dr̃:ꝙ
hic eſt fallacia accidẽtis.inter illas coordinationes ſunt
diuerſa gñaliſſima ⁊ ſpecialiſſima: ⁊ intermedia.igitur di
uerſa predicamenta.non enim hoc ſufficit.ſed requiritur
ꝙ vnum non reducatur ad aliud tanq̃ꝫ intrinſecum ei.
¶ Ad aliud.ꝙ hic eſt fallacia ꝯſequẽtis.hoc gñaliſſimũ.
puta corporeũ eſt diuerſum a gñaliſſimo qđ eſt ſubſtan-
tia.igitur ſunt principia diuerſoꝝ predicamentoruꝫ. hoc
enim non ſufficit.ſed requirit̃ ꝙ vnum ad aliud nõ redu-
catur vt predictum eſt. ¶ Ad aliud dr̃:ꝙ non eſt ad ꝑpo
ſitum:qꝛ per ſe cauſa quare corporeũ ⁊ incorporeũ faciũt
vnum predicamentũ non eſt ꝑpter hoc ꝙ vnum reduca
tur ad alteꝝ:ſed hec eſt cauſa:qꝛ vnum reducit̃ ad alteꝝ.
vt intrinſecum ⁊ eſſentialis perfectio. Quãtitas autẽ eſt
totum extrinſecum ſubſtãtie. ⁊ eſt eius ꝑfectio accñtalis.
igitur ⁊c̃. ¶ Ad vltimuꝫ principale dr̃ negando ꝯñtiam:
dĩa inferior includit ſuperiorẽ per ſe.igit̃ non eſt poſſibi-
le diffinire. ¶ Ad ꝑbationẽ dr̃:ꝙ qñ querit̃ aut ꝯtingit
diffinire ex primo genere ⁊ vltima differẽtia:aut ex ꝑri-
mo.dr̃ ꝙ accipiendo rõnale ſꝫ ꝙ imponit̃ a tota ꝑfectio-
ne hoc eſt ſm ꝙ includit dĩas precedentes ſic contingit
diffinire ex primo genere ⁊ vltima dĩa vt dictũ eſt in po-
ſitione. ¶ Ad ꝑbationẽ dr̃:ꝙ adhuc diffinitio erit ſuffici-
ens:lꝫ ꝑdicata eẽntialia non ponant̃ explicite in tali dif-
finitione:tñ implicite ⁊ hoc ſufficit. ¶ Ad rõnes in oppo-
ſitũ. Ad primã dr̃:ꝙ auctoritas boetij probat. ꝙ vltima
dĩa ſꝫ ꝙ iponit̃ a tota ꝑfectiõe cum pͥmo gñe ſufficit ad
diffiniẽdũ:qꝛ ſic icludit oẽs dĩas ꝑcedẽtes ⁊ h̃ cõcedit̃.
Si enim boetius intelligeret:ꝙ ſufficeret ex pͥmo gñe ⁊
vltia dĩa vt iponit̃ ab vltio gradu falſuꝫ diceret. ¶ Ad
aliud:ꝙ dĩe ꝑdicant̃ vniuoce. Sꝫ ꝑdicari vniuoce ẽ du-
plex. Uno mõ qñ ꝑdicat̃ ſupius de ꝑ ſe inferiori.ſicut hõ
de illo hoĩe. ⁊ illo mõ dĩe accepte ab aliquo diſtincto gra
du:nõ ꝑdicat̃ vniuoce.tñ dĩe accepte a tota ꝑfectiõe ſic
pñt vniuoce ꝑdicari. Alio mõ dr̃ ꝑdicari vniuoce qđ ꝑdi-
cat eſſentiã rei vel partẽ eẽntie: ⁊ ſic oẽs dĩe ꝑdicantur
vniuoce: ⁊ etiã gñaliſſimũ qđ nullã hꝫ diffõnẽ ſic ꝑdicat̃
vniuoce:ſꝫ ſic ꝑdicari nõ eſt ꝑdicari ſꝫ diffõnem. ¶ Ad
aliud dr̃:ꝙ illa rõ ꝑbat:ꝙ dĩa accepta a tota ꝑfectiõe i-
cludit ſupiorẽ:qꝛ dĩa ſic accepta ordinata cũ alia ſupiori
facit nugationẽ ſꝫ itellectum Ariſtotiles. ¶ Ad aliud dr̃
ꝙ illa ꝯcludit idẽ. Intellectus.n.Ariſto.eſt ꝙ ꝯtingit dif-
finire ex pͥmo gñe ⁊ vltima dĩa accipiẽdo vltimã dĩaꝫ
a tota ꝑfectiõe. vt ſic dicendo:hõ eſt ſuba rõnalis. ¶ Ad
aliud ꝙ ad hoc:ꝙ ꝑpõ ſit pͥmo mõ: nõ opꝫ ꝙ formale in
ſubto includat formale in ꝑdicato:ſꝫ hoc accidit:qꝛ per ſe
cã eſt ex hoc ꝙ totus ꝯceptus ꝑdicati in ꝯceptu ſubti iclu
dit̃. Et ſic qđ eſt formale in ꝑdicato icluditur in formali
ſubti:ſicut hõ eſt rõnalis. Sꝫ aliqñ eſt ꝑpõ ꝑ ſe pͥmo mõ
in qua mãle ſubti includit formale predicati.ſicut hic.hõ
eſt aĩal.aĩal eſt mãle in ꝯceptu hoĩs. ⁊ idẽ includit forma-
le in hoc ꝑdicato aĩal ⁊c̃.

Queſtio. XXV.

141

Queritur An aliqđ accñs ꝑ ſe ꝑdicet̃ de ſubto. ꝙ non vr̃. ſubm cōparat̃ ad accñs in rõne cauſe mãlis. Sꝫ cã mãlis eſt illud quo res pōt eſſe ⁊ nō eſſe. (eſt enīꝫ in potētia ꝯdictionis.) igit̃ ſic ſubiectū cōparat̃ ad paſſionē ſub potētia ad ipm ⁊ ſuū oppoſitum. non igit̃ paſſio neceſſario ineſt ſuo ſubto: ⁊ ꝑ ꝯñs de ſubo nō ꝑdicat̃ ꝑ ſe: q̃ ꝙ ꝑ ſe inſunt de neceſſitate inſunt. ⁋ Dic dr̃ ꝙ ſubiectū cōparat̃ ad paſſionē in rõne duplicis cauſe (ſicut dicit Thomas) vt in rõne cauſe mãlis. ⁊ in ratiōe cauſe efficientis. Unū lꝫ cauſa mãlis ꝗ̄tum eſt de ſe ſit in potētia ꝯdictionis: non tñ ſequit̃ paſſionez poſſe ineſſe ⁊ nō ieſſe ſubiecto. ⁋ Cōtra ꝑ Ariſtotelē in ſcđo phyſicoꝝ. impoſſibile eſt cauſaꝫ mãlez ⁊ efficientē cōcurrere in eodem. ⁊ rō eſt: q̃ impoſſibile eſt idē eſſe in potentia ⁊ actu reſpectu eiuſdem. ſi igit̃ ſubiectū reſpectu paſſionis hꝫ rationem cauſe mãlis: non habebit rõnez cauſe efficientis. ⁋ Aliter dr̃ ad rõnē ꝙ ſubm reſpectu paſſionis hꝫ rõnez cauſe mãlis. ſed ex hoc non ſequit̃ ꝙ poſſit eſſe ſub paſſione ⁊ non eſſe: q̃ mã ꝑtinens ad ſpēm non eſt ꝑncipiū quo res pōt eē ⁊ non eē: ſed mã pertinens ad indiuiduuꝫ tm̃. ⁋ Contra. materia ꝗ̄tum eſt de ſe eſt in potentia paſſiua nullum actuꝫ in ſua eētia includens. Sed oīs determinatio eſt rõne alicuius actus quē determinat. igit̃ mã ꝑtinens ad ſpēm ꝗ̄tum eſt de ſe nō pōt eſſe ſufficiēs cauſa quare paſſio neceſſario ſpēi ineſt. ⁋ Aliter dr̃ ad rõnē: ꝙ ſpecies reſpectu paſſionis. hꝫ rõnē cauſe mãlis ⁊ cauſe formalis. rõne cauſe mãlis: ſpēs recipit paſſionē. rõne cauſe formalis determinat paſſionē ſibi ineſſe. ita ꝙ ſuū oppoſitū non poſſit ineē. Sed ſubiectū nō hꝫ rõnē cauſe efficientis. non enim eſt intelligibile ꝙ hō efficiat riſibile in eo. Sed illud idē agēs qđ cauſat hoīeꝫ cauſat riſibile effectiue: poſterius tñ ſm nãm. ⁋ Cōtra. ſi ſubiectū hꝫ rõnē cauſe mãlis reſpectu paſſionis. igit̃ hꝫ potētie paſſiue rõnem. ſi hꝫ rõnē cauſe formalis hꝫ rõnem potentie actiue. igit̃ in eodem ſimul eſſent potētia actiua ⁊ paſſiua reſpectu eiuſdē: qđ vr̃ eſſe incōueniēs: ſi poneret̃ in eodē cauſa mãlis ⁊ cã efficiens reſpectu eiuſdē. ⁋ Ad ꝑncipale. ſubꝫ ꝑcedit paſſionē. vbi grã. Intelligi pōt hō non intelligēdo paſſionem. igit̃ pōt intelligi ſub oppoſito paſſionis. ſꝫ qđ cūqꝫ ſubiectū pōt intelligi ſub oppoſito ꝑdicati: ꝑdicatuꝫ nō neceſſario ineſt ſubto. nec ꝑ ꝯñs ꝑ ſe. igit̃ paſſio nō pōt ꝑdicari ꝑ ſe de ſubto: ⁊ multo fortius nulluꝫ aliud accñs. ⁋ Item ꝑ Ariſtotelē. ſuba ꝑcedit oē accñs diffinitione ⁊ tēpore. Sꝫ ꝙ tpe ꝑcedit alteꝝ nō ꝑ ſe reſpicit ipſum: ſuba igit̃ vlr ꝑcedit oē accidēs. igit̃ nullū accñs ꝑ ſe ꝑdicatur de ſubto. ⁋ Dic dr̃ ꝙ Ariſtoteles intelligit ꝙ ſuba ſeparata ꝑcedit oē accñs tpe: cuiuſmodi eſt prima cauſa: ſuba tñ mãlis non ꝑcedit tpe accñtia. ⁋ Cōtra illud: Ariſto. declarat ꝙ ſuba ꝑcedit omne accñs tpe ex hoc ꝙ ſuba ſeꝑabilis eſt: ſed manifeſtū eſt ꝙ ꝑma cauſa non eſt ſeꝑabilis ab accñtibus nec inſeparabilis: q̃ cum accñtibus nō eſt nata vniri. ⁊ illud dr̃ ſeꝑabile qđ eſt natū vniri. igit̃ de ꝑma cauſa nō pōt Ariſtoteles intelligere. ⁋ Aliter dicit ꝙ Ariſtoteles intelligit hãc ꝓpoſitionē ſuba ꝑcedit oē accñs de accñte cōi ⁊ non de accñte ꝓprio. accñs enim ꝓpriū ſimul eſt tpe cum ſubto cuius eſt ꝓpriū. Sed accñs cōe eſt poſterius vt in pluribus. ⁋ Cōtra illud ſic. Ariſtoteles ꝓbat ꝙ ſuba precedit oē accñs cognitione: tpe: ⁊ diffinitōe. ex hoc ꝙ accñs diffinit̃ ꝑ ſubam. ſed manifeſtū eſt ꝙ accidēs ꝓprium diffinit̃ ꝑ ſubam. igit̃ ſuba ꝑcedit omne accidēs ꝓprium ⁊ cōe. ⁋ Dr̃ ꝙ per illud mediū Ariſtoteles non ꝓbat niſi ꝙ oē accñs ꝑcedit diffinitiōe: ⁊ non tēpore. ⁋ Cōtra illud. ſupponit̃ ꝙ Ariſto. loquit̃ logice ⁊ vniuoce de ſuba ⁊ accñte. Si igit̃ ſuba ſꝫ diffinitionem ꝑcedit accñs ꝓprium: ⁊ etiā ſuba ꝑcedit accñs tpe nō equoce. igitur eadē ſuba non equoce: ſed vniuoce ꝑcedit oē accñs tēpore ⁊ diffinitione. ⁋ Dic dr̃ ꝙ ſuba ꝗ̄tum eſt de ſe ꝑcedit omne accñs: q̃ ſuba ꝗ̄tum ad ſuū exiſtere ⁊ eē tpale nō idiget accñte. accñs tñ ad ſuū exiſtere indiget ſuba. iō accñs ꝯiūctū eſt cum ſuba: ꝓpterea indiget ſube. Breuiter. Ariſtoteles intelligit ꝙ ſuba quātū eſt de ſe precedit accñs ſic tpe: ꝙ non indiget eē tpali accidētium: cuꝫ hoc tñ ſtat ꝙ ſuba ⁊ accñs ſimul ſint tpe ꝑ accñs ex h̃ ꝙ accñs ꝗ̄tum ad eē tēporale: indiget exiſtere ſube. ⁋ Cōtra illud. hec rō nō cōcludit ꝙ ſuba ꝑcedit accñs tpe: ſed ſoluꝫ nã: ex hoc ꝙ ſuba non indiget accñte: ſed ecōuerſo: ⁊ nō plus ſequit̃ q̃ꝫ ꝙ ſuba ꝑor eſt accñte ſm nãm. ⁋ Iteꝫ ꝙ ſuba ⁊ accñs ſimul ſint tpe oſtēdit̃. Suba eſt cauſa accñtis: ⁊ cauſa ⁊ effectus ſunt ſimul tpe ⁊ non ſunt. igit̃ ſuba eſt ſimul cum accñte ⁊ nō eſt. ⁋ Ad oppoſitū eſt Ariſtoteles dicēs ſm modū eſſe qñ ſubm cadit in eo qđ gđ eſt paſſionis: ſicut linea cadit in diffōne paris vel imparis. Sic igitur pꝫ: ꝙ ſuba cadit in diffōne paſſionis: ⁊ paſſio per ſe de ſubiecto predicatur.

Ad q̃ōnē dicit̃ ꝙ aliqđ accñs ꝑdicat̃ ꝑ ſe de ſubo ⁊ ſecūdo mō. ⁊ ratio eſt. q̃ tūc eſt ꝓpoſitio ꝑ ſe ſecūdo mō qñ ꝑdicatū egredit̃ a ꝑncipijs ſubti q̃ ſunt ꝑncipia ſpeciei ſm ꝙ ſpēs eſt ⁊ nō indiuiduī ſm qđ indiuiduū: ſed ſicut riſibile ſe hꝫ reſpectu hoīs. egreditur enim riſibile a ꝑncipijs hoīs intrinſece que ſunt intrinſeca homini ſm ꝙ homo eſt ⁊ non inꝗ̄tum ille hō. ⁊ ideo rationabilr̃ per ſe ꝑdicat̃ de homine. ⁊ habere tres angulos de triangulo: ⁊ ſic de alijs.

Ad rationem cōtra hoc dicit̃ ſuſtinēdo riſionez expoſitoris ſicut dicebat̃. Et ad rõnem contra hoc dr̃: ꝙ cauſa mãlis ⁊ efficiens nō cōcurrunt in eodem loquēdo de efficiente per trãſmutationē: ⁊ h̃ intelligit Ariſtoteles. Sed alio mō eſt cauſa efficiens per quādam emanationem: ⁊ ſic ſubiectuꝫ includit cām efficientem reſpectu paſſionis: q̃ paſſio emanat de ſubo ⁊ de tali cauſa efficiente ꝑ emanationē nō intelligit Ariſtoteles ibi: q̃ ſic poſſibile eſt vnum ⁊ idem ſub diuerſa rõne. hō eniꝫ hꝫ rõnē cauſe mãlis reſpectu riſibilis: inquātū recipit ⁊ ſubijcit̃ tali paſſiōi. inꝗ̄tū tñ illa paſſio a ſubo egredit̃ ſic hꝫ ſubm (vt hō) rõnē cauſe efficiētis per emanationē. ⁋ Suſtinēdo ſcđaꝫ riſionē pōt dici ad rõnē ꝯ̄ h̃ ꝙ ſpēs nō neceſſitat ſibi paſſionē ieſſe rõne cauſe mãlis tm̄: tñ vt mã ſpēi determiat̃ ꝑ formā ſic pōt neceſſitare paſſionē ſibi ieſſe: Et coīcidit cū q̃rta riſiōe. Iō dico ſicut tertio dicebat̃. ⁋ Ad rõnē ꝯ̄ h̃. dr̃ ꝙ nō eſt icōueniēs aliqđ in ſe icludere potētiā actiuā ⁊ paſſiuā (loquendo de potētia actiua forme). imo h̃ eſt neccīꝫ. ſic. n. cuilꝫ mãe correſpōdet forme ipſam ꝑficiēs: ita cuilibꝫ potētie paſſiue correſpōdet potētia actiua ⁊ in eodē in quo eſt mã ⁊ forma. ſeq̄t̃. n. ſi forma ꝑficit mãꝫ. igit̃ ꝑficere pōt: ſed mã ꝑficit̃. igit̃ ꝑfici pōt. Loquēdo tñ de potētia actiua efficiētis: ⁊ de potētia paſſiua mãe: ſic nō ꝯcurrūt in eodē reſpectu eiuſdē. ⁋ Ad aliud ꝑ interēptionē huius ꝯñtie. ſubm pōt icelligi non intelligēdo paſſionē. igit̃ pōt intelligi ſub oppoſito paſſionis. cuiꝰ rō eſt: q̃ hō ꝑ ſe eſt cã riſibilis. ſi igit̃ intelligat̃ hoīez eē hoīez. ⁊ nō tñ intelligat̃ ipꝫ eē nō riſibilē ex hoc ꝙ itelligit̃ ipꝫ nō eē riſibilē ex ꝯñti intelligit̃ ipm nō eē hoīez: q̃ ꝓpa paſſio ⁊ efficiēs cōcomitant̃ ſe ſꝫ eē ⁊ nō eē. ⁊ ita ex ꝯñti intelligit̃ hoīez eē hoīez ⁊ nō eē hoīez: qđ eſt īpoſſibile. Silr̃ h̃ pꝫ ꝑ Porphyriuꝫ. dicit enim ꝙ eſt dr̃ia inter accñs ꝓpriuꝫ ⁊ accñs ꝯñs indiuiduum in hoc ꝙ accñs ꝓprium ſic ſe hꝫ ad ſubiectuꝫ ꝙ ſubꝫ non pōt intelligi ſub oppoſito illius: licet ſubiectum poſ

ſit intelligi non intelligẽdo illud. Sꝫ de acciñte cõi aliter eſt.ſubm̃ enĩ põt intelligi nõ intelligẽdo accñs cõe.etiã põt intelligi ſub oppoſito accĩtis cõis.poſſum enĩ intelligere ethiopẽ nitẽtem cãdore ſine incõpoſſibilitate itellectuum.Sed nõ poſſũ intelligere hoiem eẽ nõ riſibilẽ ſine incõpoſſibilitate. Uoco enim accñs cõe qḋ ꝯſequit̃ ſubiectũ rõne ꝯditionũ mãliũ ꝛ non rõne forme ſpeciei. ¶ Ad aliud ſicut dicebat̃. ¶ Ad pmũ ꝫ hoc.ꝙ ex hoc ꝙ ſuba quo ad eſſe ſuũ tpale non indiget eẽ tpali accñtis:ſequit̃ ꝙ non ſolũ pcedit quãtũ eſt de ſe accñs:nã ſꝫ etiã ꝙ ſit prius tẽpore.Qḋ vero ſint ſimul hoc eſt p accñs vt rõne indigentie accñtis. ¶ Ad aliud dr̃.ꝙ ſuba inquãtũ eſt cauſa accñtis ꝛ accepta ſub rõne cauſe ſic ſimul tpalr̃ eſt cũ accidente.Suba tñ que eſt cã non ꝯſiderata ſub rõne cauſe quãtũ eſt de ſe põt eẽ ſine accñte. ita ꝙ accñte non indiget:ꝙ tñ ſint ſimul hoc eſt p accñs. ¶ Aliter põt dici ad rõnem ꝙ ſuba pcedit omne accidẽs in aliquo tpe.loquẽdo de ſuba que eſt genus.qꝛ alia eſt ſuba q̃ ſine accidente põt eẽ.ſicut pꝫ de ſubſtantijs ſeparatis. ꝛ ideo ſubſtãtie ſm genus non repugnat ꝙ pcedat qḋlibꝫ accñs tpe:qꝛ qḋ repugnat generi repugnat ſpeciei ſiue non põt ineſſe ſpeciei.ſi enim habere alas repugnãt aiali non põt ineſſe aui.ideo ſequit̃ ꝙ ſube ſm genus non repugnat pcedere qḋlibꝫ accidens tẽpore.Et hoc intelligit Ariſtoteles.ꝙ tñ alia ſuba ſimul tẽpore ſit cum accidẽte hoc non eſt rõne ſube. vnde ſuba eſt:ſed hoc eſt rõne alicuius alterius. ¶ Et per hoc pꝫ ad rõnẽ quãdã poſitã ꝯtra riſſionem prior̃:ꝙ ſubſtantia ſꝫ genus ſeparabilis eſt ſic.ſ.ꝙ ſube ſm genus non repugnat ſeparari. Unde non oportet ꝙ ſeparabile accipiatur pro eo quod actu vnitur: ſed extenſiue põt accipi ꝛc̃.

Queſtio. XXVI.

Queritur An omne accidẽs hẽat ſubiectũ cui ĩeſt per ſe. ꝛ videt̃ ꝙ ſic:qꝛ ſi eſſet inſtãtia hoc eſſet de accidente cõi vt album.ſed de illo nõ eſt inſtantia.igit̃ ꝛc̃. Probo minorẽ. album ineſt alicui ſubiecto vt homini. aut igit̃ p ſe aut p additũ.Si p ſe.habet̃ ppoſitũ: Si p additum vt p ſupficiẽ: quero de illo.aut album ineſt illi addito p ſe:aut per additũ.ſi p ſe habet̃ ppoſitũ:qꝛ album hꝫ ſubiectũ aliqḋ cui p ſe ineſt. Si p additum pceſſus erit in infinitũ. ¶ Item ſi albũ nõ haberet ſubꝫ p ſe cui ineſt:nõ magis ineſſet huic ſubto q̃ illi. aut cuicũqꝫ alteri.cum igit̃ huic ſubto ineſt ꝛ non illi: tũc in hoc ſubto hꝫ cãm per quam ſibi p ſe põt ineſſe. ¶ Itẽ p Ariſtotelẽ in.7°meta.qꝛ ſuba pcedit oẽ accidẽs:ſuba cadit in diffinitione cuiuſlibꝫ accñtis. Sed tunc arguo ſic. Scḋus modus dicẽdi p ſe eſt qñ ſubm̃ cadit in diffinitiõe accñtis. Dr̃ ꝙ intelligit̃ qñ cadit in diffinitione accñtis ppꝗ tñ:ꝛ non in diffõne accñtis cõmunis. ¶ Cõtra illud Ariſtoteles p illud cõcludit hanc vniuerſalem:ꝙ ſubſtãtia precedit omne accidẽs. Sed ppõ vniuerſalis nõ ſeq̃t̃ ex medio particulari.igit̃ hoc mediũ eſt vlr̃. igit̃ intelligit ꝙ ſuba cadit in diffõne cuiuſcũqꝫ accñtis. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtotiles qui dicit:ꝙ que neutralr̃ inſunt accidentia ſunt. vt muſicũ ꝛ album:accñtia igit̃ cõia vt illa nõ habent ſubm̃ cui p ſe inſunt.

Ad qõnẽ dr̃ ꝙ nõ: eo mõ quo demõſtrator vtitur p ſe.ꝛ hui⁹ rõ eſt:qꝛ Ariſtoteles dicit: ꝙ que neutralr̃ inſunt accñtalr̃ iſunt:vt albũ:muſicũ. igit̃ albũ ꝛ muſicũ nõ ſunt accñtia p ſe:ſed p accñs. Iuxta qḋ eſt itelligẽdũ:ꝙ lꝫ qḋlibꝫ accñs cauſet̃ ex vniõe forme cũ mã ſm Ariſto.pmo phyſi.etiã quãuis oẽ accñs ſit in ente in actu tanq̃ in ſubo:qꝛ nec in mã nec in forma cũ non ſint entia:ſed pncipia entis:tñ nõ opꝫ ꝙ qḋlibet accñs per ſe inſit ſubo. Iuxta qḋ eſt intelligẽdũ ꝙ quedã accñtia inſunt ſubto totalr̃ tñ ab extrinſeco:ſicut albedo cauſatur a frigore:nigredo ab eſtu.ꝛ accñtia illo mõ nõ iſunt per ſe ſubto.ꝛ hui⁹ rõ eſt:qꝛ accidẽs p ſe eſt accñs pꝑiũ. Sꝫ accidẽs pꝑiũ eſt ꝙ ſoli ſpẽi ꝛ oĩ cõtẽto ſub ſpẽ ineſt. Sꝫ talia accñtia que iſunt tñ ab extrinſeco: pñt ineſſe multis ſpẽbus. Alio mõ accñs cauſat̃ ab intrinſeco:ꝛ hoc triplr̃. Uno mõ rõne forme. Alio mõ rõne materie. Et tertio mõ rõne cõplexionis. Accidens pmo mõ eſt ſicut quãtitas:ꝛ tale accñs nõ eſt accñs p ſe ppter rõnẽ que data eſt.q̃titas enim nõ ineſt ſoli ſpẽi:ſed multis ſpẽbus. Accñs tertio mõ qḋ cauſat̃ ex cõplexione eſt vt albedo: nigredo: q̃ cauſant̃ ex q̃litatibus pmis:etiã qualitates pme que ex diuerſa cõmixtiõe cauſant̃ diuerſimode talia accñtia nõ ſunt accidẽtia pꝑie ppter rõnẽ dictã:qꝛ multis ſpẽbus inſunt. Accidẽs ſcḋo mõ qḋ ꝯſequit̃ cõpoſitũ rõne ſpecifice forme eſt accñs p ſe.tale enim ſolã ſpẽm ꝯſequit̃:ꝛ oĩb⁹ ꝯtẽtis ſub ſpẽ ineſt:ꝛ ſemper.ſicut riſibile ſe hꝫ reſpectu hoĩs:ꝛ hñe tres angulos reſpectu trianguli. effectus enim nõ excedit cãm.iḋ ſicut forma hoĩs nõ eſt in aſino. aut in alijs ſpẽbus:ita riſibile in aſino non repit̃. Siĺr ſicut forma ſpecifica hoĩs in quolibet ſuppoſito repit̃:ita riſibile. qꝛ poſita per ſe cã ponit̃ ꝛ effectus. ¶ Aliud eſt intelligendũ ppter rõnes ꝙ accidẽs p ſe ineſſe ſubo põt eſſe duplr̃. Uno mõ dr̃ aliqḋ ineẽ ſubto p ſe:qḋ nõ p ſubm̃ mediũ: ꝛ illo mõ qḋlibet ineſt p ſe alicui ſubto. Alio mõ dr̃ accidẽs ineſſe per ſe:qꝛ egredit̃ a pncipio formali ipſius ſubiecti. ꝛ ſic ſolũ pꝑia paſſio ineſt p ſe. Primus modus nõ ptiet ad demõſtratorẽ:tñ ſecũdus ptinet. Iḋ dicit Linconienſis ꝙ hec eſt p ſe.hõ eſt albus:nõ tñ ptinet ad demonſtrationẽ.oĩs enim demõſtratio eſt ex ppõnibus per ſe:ſꝫ non ꝯuertitur.non enim oĩs ppoſitio per ſe ptinet ad demonſtratorẽ. Per hec ad rõnes.

Ad primã dr̃ ꝙ qḋlibet accñs ineſt alicui ſubto p ſe accipiẽdo p ſe.ita ꝙ nõ p mediũ: ꝛ hoc ꝯcludit rõ.nõ tñ ex hoc ſeq̃t̃ ꝙ qḋlibet accñs ineſt ſubto p ſe ſicut demõſtrator vtitur p ſe. ¶ Ad aliud dr̃ ꝙ multa accñtia que ſunt in ſubto hñt cãꝫ intrinſecã ppter quã ſubto inſunt.ex h̃ nõ ſeq̃t̃ ꝙ inſunt ſubto p ſe:ſicut demõſtrator vtit̃ p ſe.demõſtrator enim dicit paſſionẽ ineẽ ſubto p ſe qñ ꝯſeq̃t̃ ſubꝫ rõe forme ſpecifice ꝛ nõ rõne ꝯditionũ mãliũ ſicut albũ eſt in cigno. ¶ Ad aliud dr̃ ꝙ in diffõne cuiuſlibet accidẽtis cadit ſubm̃.ſed ex hoc non ſequit̃ ꝙ accñs p ſe ineſt alicui ſubto.ad hoc enim ꝙ p ſe inſit ſubto. opꝫ ꝙ ſequat̃ ſubm̃ rõne forme ſpecifice. vnde cauſa q̃re accñtia diffiniunt̃ p ſuba eſt: qꝛ extra illa ſuba nõ inueniunt̃:ſicut q̃titas nõ inuenit̃ extra corpus. ſimitas nõ inuenit̃ extra naſum. Sed tñ nõ ſunt per ſe accñtia talium ſubiectoꝝ:qꝛ talia accidẽtia cõſequunt̃ rõne ꝯditionũ mãlium naſi ꝛ non ratione forme: qꝛ ſi ſic omnis naſus eſſet ſimus.

Queſtio. XXVII.

Quero An accñs poſſit pdicari de alio accñte tanq̃ de ſubto. ſecũdo mõ dicẽdi p ſe.ꝙ nõ vr̃. Si accñs p ſe pdicat̃ de alio:quero an illa duo accidẽtia ſint alterius coordinatõis aut eiuſdẽ. Si eiuſdẽ:tũc eſt pmus modus dicendi p ſe:ꝛ nõ ſecũdus:ſicut hic:albũ eſt coloratũ. Si alteri⁹:tũc hec poſſet eſſe p ſe ſecũdo mõ q̃titas eſt eq̃le:ꝛ hoc ſcḋo mõ:qḋ nõ vr̃. ¶ Itẽ ſecũdo mõ dicendi p ſe ſubꝫ cõparat̃ ad pdicatũ in rõne duplicis cauſe: vt in rõne cauſe mãlis ꝛ efficientis. Sed vnũ accidens non eſt cauſa efficiens reſpectu alterius accidẽtis:qꝛ oĩs efficiens.ꝛ oĩs effectus eſt p ſe exiſtẽs:tale nõ eſt accñs: nec eſt cã mãlis:qꝛ accidẽs nõ põt eſſe ſubiectuꝫ accidentis.

¶ Item ſi accñs per ſe predicaret̃ de alio: ſequeretur ꝙ vnũ accidens hr̃et duo ſubiecta: ɔñs eſt falſum. igitur ⁊ añs. ꝓbatio ɔſequentie. ſubſtãtia eſt ſubm oium acciden tium: qꝛ oia accidentia ſunt in p̃mis ſubſtãtijs ſm Ariſt. in predicamentis. ſilr accidens eſt ſubm alterius: ſi vnuz de alio predicatur per ſe ſcd̃o modo. igitur ſequit̃. ꝙ vnũ accidens hꝫ duo ſubiecta. ¶ Ad opp^m ẽ Ar. dicẽs hanc eſſe per ſe ſcd̃o modo. triãgulus hꝫ tres angulos. ⁊ tamẽ triangulus eſt accñs. Dicit etiam in p̃n^o huius: ꝙ triãgu lus eſt paſſio linee. ꝓbatur. n. in geometria ꝙ ſup̄ quãli bet lineam datã ɔſtingit triãgulũ eqlaterũ collocare. igĩ accidens p̃t predicari de alio accñte ſcd̃o modo. ¶ Itez Ar. in tota logica ɔcludit paſſiones de intẽtionib^9 ſcd̃is: vt de enũciatione ⁊ ſillo. qꝛ intẽtiones ſcd̃e ſunt ſubiectũ logice: de qbus logica ɔſiderat paſſiones. ⁊ tñ illa ſr̃ acci dentia. igĩ accñs p̃t p̃dicari de accñte p̄ ſe. qꝛ ɔclo in de monſtratione eſt per ſe.

Ad qõnem dr̃. ꝙ vnum accñs poteſt predicari de alio per ſe ſcd̃o mõ: vt pꝫ i h̃ exẽ plo. triãgulus hꝫ tres ⁊c̃. nũerus eſt par vl̃ impar. ⁊ h^9 rõ eſt. qꝛ ſcd̃s modus dicẽdi per ſe eſt: qñ ſubm cadit in diffinitione paſſionis. in quo ſubiecto eſt cauſa formalis re^9 hr̃e tres ⁊c̃. ⁊ triãgulus cadit in diffõne ipſius qd̃ eſt hr̃e tres. igĩ hic eſt ſcd̃s modus. igĩ accñs d̃ accñte p̃t p̃dica ri per ſe. ¶ Intelligendũ tñ p̄p̄ rõnes ꝙ duplr̃ p̃t accipĩ ſubiectũ. Uno^o dr̃ ſubm ſupportans qd̃ eſt per ſe extñs. ⁊ illo modo accñs non eſt per ſe extñs. nec ſubm reſpcũ ali cuius paſſionis: ſed ſola ſuba. Alio^o dr̃ aliquid eſſe ſubm eo ꝙ imediate eſt ſuſceptiuuz ſiue mediũ quo accidẽs in ſuba recipitur. ⁊ illo mõ vnum accñs p̃t eſſe ſubꝫ alteri^9. ſicut quãtitas eſt ſubm re^9 qualitatis. ⁊ triangulus reſpe ctu habere tres ⁊c̃. Sed in hoc differunt ꝙ in quãtitate non eſt cauſa formalis reſpectu q̃litatis: ſicut in triãglo eſt cauſa formalis reſpectu hr̃e tres.

Ad primam rationẽ dr̃. ꝙ qñ accñs de accñ te p̃dicat̃ per ſe ſcd̃o modo. ⁊c̃ ſũt alterius coordinatiõis. Sed ex hoc non ſequitur. ꝙ hec ſit per ſe. quãtũ eſt eq̃le. deficit. n. ɔditio reqſita: qꝛ i q̃to non includit̃ cã formalis reſpectu q̃l. ¶ Ad aliõ ꝙ vnũ accñs p̃t eſſe ſubm reſpectu alterius: nõ ita ꝙ ſit ſuppor tans. ſed potius eſt ſubm. qꝛ imediate ſuſceptiuũ. ſic̃ ſup̄ ficies reſpectu coloris ſe hꝫ. Sic non eſt inconueniẽs. icõ ueniens tñ eſſet ꝙ vnum accñs hr̃et duo ſuba ſupportã tia ⁊ non ordinata. ¶ De hoc qd̃ tãgit̃ in p̃ma rõe ꝙ ſub iectum hꝫ rationẽ cãe efficientis patet in p̃cedente qõne: qꝛ vel non hꝫ rationẽ cauſe efficiẽtis reſpectu paſſionis: vel ſi hꝫ hec eſt per quandam emanationez: ⁊ nõ p̄ trãſ mutationem ⁊c̃.

Qõ. XXVIII.

Queritur an paſſio hñs ſubꝫ pro prium inſit ei p̄ ſe. ꝙ nõ vr̃. Impar ineſt nũero tanq̃ ꝓprio ſubo: ⁊ tñ non ineſt ei per ſe. igĩ ⁊c̃. Prima po pꝫ. qꝛ impar ineſt nũero non per aliquid extrinſecũ. igĩ nũerus ẽ ꝓprium ſubꝫ re^9 imparis. Aliã partez ꝓbo. ſi impar per ſe ineſt nũero: cũ per ſe p̃ſupponat de oi. tunc ois nũerus eſſet impar. ꝯ eſt falſa ⁊ non minor. igĩ maior. ¶ Item ſicut ſe hꝫ rectũ ad lineã. ita impar ad nũez: ſed linea eſt ꝓpriũ ſubm re^9 linee recte. igĩ nũerus eſt ꝓpriũ ſubm re^9 imparĩ. ¶ Itẽ naſus eſt ꝓpriũ ſubm reſpectu ſimi. ⁊ tñ non per ſe p̃dica tur de naſo: qꝛ tunc hec eẽt v̾a. ois naſus eſt ſimus. igitur accñs hñs ꝓprium ſubiectum non ineſt ſubo per ſe. ma ior pꝫ: qꝛ naſus cadit in diffinitione ſimi ſm Ariſt. in. 7°. meta. Sꝫ ſolũ cadens in diffinitione accñtis eſt eius ꝓ prium ſubm. igĩ naſus ẽ ꝓprium ſubm ſimi. ¶ Itez hec minor pꝫ alr̃. Illud ſubm a cuius p̃ncipijs egredit̃ accñs qd̃ natum eſt ſubijci reſpectu accñtis ẽ ſubm ꝓpriũ illi^9. Sꝫ naſus ẽ natus ſubijci reſpectu ſimi: etiam o p̃ncipijs naſi egredit̃ ſimũ. igĩ naſus eſt ꝓprium ſubꝫ reſpectu ſi mi. ¶ Ad oppoſitũ. ſi ſubm ẽ ꝓpriũ reſpectu accñtis: ac cidens ẽ ꝓpriũ reſpectu ſubĩ ⁊ econuerſo: qꝛ ꝓpria paſſio ⁊ ꝓprium ſubm non excedũt ſe inuicẽ. Sꝫ accñs ꝓpriuz per ſe p̃dicat̃ de ſubo cuius ẽ ꝓpriũ. igĩ eadem rõe ſubꝫ hñs ꝓprium per ſe p̃dicat̃ de eo. ¶ Itez qñcũq; accñs a p̃ncipijs ſubi cauſat̃ preciſe ⁊ ſufficiẽter: tunc p̃dicat̃ illd̃ accñs de ſubo ſcd̃o modo dicẽdi per ſe. Sꝫ qñ accipitur ſubm ꝓpriũ reſpectu accñtis: tũc a ſubo ꝓpo: ⁊ ex princi pijs ſuis ſufficienter: ⁊ p̃ciſe egredit̃ paſſio. igĩ paſſio hñs ꝓpriũ ſubm per ſe de eo predicat̃.

Ad queſtionẽ dr̃. ꝙ accñs hñs ſubm ꝓpriuz p̄tinens ad ſp̃ez per ſe de eo p̃ dicatur. accñs tñ hñs ſubm ꝓpriũ qd̃ ẽ indiuiduũ: non p̄ ſe p̃dicat̃ de illo: quõ demonſtrator vtit̃ per ſe. Primum pꝫ: qꝛ tunc eſt ſcd̃s modus dicendi per ſe qñ accñs predi catum de ſubo egredit̃ ex p̃ncipijs ſubi p̄tinẽtib^9 ad nãz ſpẽi. igitur accñs hñs ſubm ꝓpriũ: qd̃ ẽ ſpẽs per ſe p̃dicat̃ de illo ſcd̃o mõ. Scd̃m pꝫ. hec. n. non ẽ per ſe. Ille homo eſt albus. albũ. n. etſi ɔſequat̃ indiuiduũ: h̃ non tñ ratiõe forme p̄tinẽtis ad ſpẽm cauſabit: ſꝫ ratione ɔditionũ ma terialiũ que accidunt vere ſpẽi. ¶ Intelligenduz tñ ẽ. ꝙ ſubm ɔparat̃ ad accñs triplr̃ in rõne cãe. Uno mõ cõpa ratur in rõne cãe diminute. Scd̃o mõ in rõne cãe ſuper flue. Alio^o in ratione cãe p̃ciſe. In rõne cãe diminute ac cipitur ſubꝫ. ſicut forma re^9 hr̃e tres: qꝛ licꝫ figura remo ta remoueat̃ hr̃e tres. tñ figura poſita non ponit̃ ſufficiẽ ter hr̃e tres. Alio^o ɔparat̃ i ratione cãe ſup̄ſlue. ſic̃ yſoche les re^9 hr̃e tres. Licꝫ. n. yſocheles cãm h^9 paſſionis i ſe i cludat ex h̃ ꝙ includit triãgulum: tñ ſup̄addit drñã triã gulo que nihil facit ad hr̃e tres. ⁊ ita ſe hꝫ yſocheles i ra tione cãe ſup̄ſlue. ſꝫ triãgulus ſe hꝫ in ratione cãe p̃ciſe re ſpectu hr̃e tres. ⁊ h^9 cã eſt: ꝙ hr̃e tres p̃ ineſt triangulo: qꝛ remoto aliquo qd̃ p̄tinet ad triãgulũ. (vt remota figura vel termino. remouet̃ hr̃e tres: ⁊ poſito triangulo: ponit̃ etiam hr̃e tres. tunc dico. ꝙ paſſio ɔparata ad ſubm: qd̃ hꝫ rõem cãe p̃ciſe per ſe: ⁊ p̃ de illo p̃dicat̃. ⁊ tale ſubm ꝓ priũ ẽ re^9 paſſiõis. Sꝫ de ɔtẽtis ſub tali ſubo p̃dicat̃ ꝓpa paſſio p̄ ſe: ſꝫ non p̃: qꝛ qd̃ p̄ ſe ieſt ſuperiori per ſe ineſt in feriori: licꝫ non primo.

Ad primã rationẽ dr̃. ꝙ nũer^9 non ẽ ꝓpriũ ſubꝫ re^9 iparis. qꝛ nũer^9 excedit hãc paſſio nez ipar: ⁊ ꝓpriũ ſubꝫ nõ excedit ꝓpriã paſſionẽ. ¶ Ad ꝓ bationẽ dr̃. ꝙ ipar ieſt nuõ p̄ aliqd extriſecũ: qꝛ ieſt nuõ p̄ aliquã eı^9 ſpẽm. ⁊ ita p̄ aliqd extriſecũ. dic̃. n. Ar. i elen chis ꝙ iferiora ſr̃ ex̃ ſup̄iora: qꝛ i ite^9 ſup̄ioris non ponun tur iferiora. ⁊ ita accidũt ſup̄iorib^9. ¶ Ad aliõ dr̃. ꝙ re ctũ ieſt linee nõ tãq̃ ſubo: ſꝫ ieſt linee ɔcte q̃dã^o tãq̃ ꝓ p̃o ſubo. ſi. n. linea ſm ſe ⁊ abſolute eẽt ꝓpriũ ſubm re^9 recti: tũc ois linea eẽt recta: ⁊ eodẽ mõ ipar ieſt nuõ nõ tanq̃ ꝓp̃o ſb̃to. ſꝫ nuõ ɔcto p̃^9 ieſt: vt alicui ſpẽi nũeri. ¶ Cõtra illd̃. ſi ipar ieẽt alicui ſpẽi nui p̃. q̃ro aut ieſt ternario: aut q̃ternario. ⁊ ſic de alijs. Sꝫ q̃ rõe ieſt vni p̃ eadẽ rõe ieſt alteri. igĩ nulli ieſt p̃: qꝛ qd̃ p̄ ſup̄abũdãtia dr̃ vni ſoli cõ uenit. ¶ Dr̃ h̃. ꝙ ipar nõ p̃ ñ ieſt ternario: nec q̃ternario vt ɔcludit rõ. Sꝫ p̃ ieſt alicui ſpẽi ſubalterne q̃ ɔtinet̃ ſub nuõ: qꝛ ex q̃ oẽ genus diuidit̃ ime^9 p̄ duas drñas. ⁊ q̃lꝫ drña adueniẽs gñi ɔſtituit ſpẽz. igĩ p̃ diuidit̃ nũer^9 i duas ſpẽs tã tũ. ⁊ vni illaꝝ ſpẽꝝ ieſt p̄ ſe tãq̃ ꝓpa paſſio ⁊ alij ipar tan q̃ paſſio. ſꝫ qꝛ ille due ſpẽs ſr̃ imediate. iõ accit error: qꝛ p̄ Ar. ſcd̃s error ẽ: qñ paſſio credit̃ ieẽ iferiorib^9 p̃ p̄p̄ h̃ ꝙ cõe cui paſſionẽ ieſt ẽ inoiatũ. ¶ Ad aliõ dr̃. ꝙ naſus ſi

eſt ꝓpriū ſubm ſimi. ⁊ ad pmā ꝓbationē dr. ꝙ illd qd cadit in diffōne alteri⁹ tāq̄ ſubm ꝓximū: illd ē ſubm ꝓpriū re⁹ accñtl. Sꝫ naſus non cadit in diffōne ſimi: tāq̄ ꝓpriū ſubm. ſed naſus quodāmō ꝯcr⁹. ⁊ iō non eſt ꝓpriū ſubm. ¶ Ad aliā ꝓbationē dr. ꝙ naſus non eſt natū ſubyci re⁹ ſimi: q: naſus non ſubyciť re⁹ ſimi. niſi per ꝯceptū ſuum: vt ꝑ naſum ꝯctū. ⁊ q: ꝑ aliqd qd ē ex̄ itellectū naſi: qd ponit ſimū: ſubyciť naſus re⁹ ſimi. ⁊ iō ſm accñs. vñ h ē ſm accñs. naſus eſt ſimus. ⁊ ſilr qñ cōi⁹ ſubyciť re⁹ min⁹ cōis. naſus. n. excedit ambitū ſuoꝝ ſuppoſitoꝝ. iō ⁊c̄. ¶ Cōtra illud dicit Ar. i p̄ b⁹. ꝙ hec ē ſm ſe. lignū ē albū. ⁊ hec eſt per accñs: albū ē lignū. ⁊ tñ lignū non ē ꝓpriū ſubm albi: ſꝫ poſſibile eſt ꝙ excedat. ¶ Ad h dōm. ꝙ aliquā ꝓpoſitionē eē ſm ſe eſt dupl̄r. vel abſolute: vel in cōparatione. Abſolute qñ ꝓpriū ſubm ſubyciť re⁹ ſue paſſionis vł iferius re⁹ ſupioris. In ꝯpatione. qñ ſubꝫ ſubyciť re⁹ accñtl. Per h ad formā dr ꝙ hec: lignū ē albū: eſt ſꝫ ſe i ꝯpōne ad hanc. albū eſt lignū: q: ex h ꝙ lignū eſt nō ſubyciť ſꝫ aliqd aliud alteri⁹ gñis. ſed albū ſubyciť totalr̄ ſm alteꝝ: vt ſm ſubm. ⁊ iō reſpectu alterius ſm ſe. Iō hec eſt ꝑ ſe: lignum ē album non tñ ſimpl̄r ſm ſe. ſilr nec illa. naſus eſt ſimus. nec illa. aial eſt hō. q: in nullo illoꝝ ſubyciť re⁹ alterius qd ē natū ſubyci. Tu dicis. ꝙ Ar. ſuppōit. ꝙ ſubyciať qd natū ē ſubyci in demōne: queadmodū lignum: ⁊ pdicatū queadmodū album: qm ex hꝫ fiunt demonſtrationes. ſupponit igiť Ar. ꝙ lignū ſubyciť. ſicut illud qd natū ē ſubyci re⁹ albi. ¶ Dōm ꝙ Ar. non itelligit lignū per ſe: ſed lignū ꝯctū. vel per lignū intelligit aliqd ſubꝫ ꝓprium reſpectu albi: ſi poſſibile ē album habere ſubiectū proprium ⁊c̄.

Q̄ó. XXIX.

Queritur an vnuꝫ oppoſitoꝝ ꝑ ſe pdicetur de altero. Et ſic vr̄. h ē ꝑ ſe. mutabile ē imutabile. ⁊ illa ſť oppoſita. ꝓbo maioreꝫ. de mutabili eſt ſcia. Sꝫ illd de quo eſt ſcia eſt in ſe ꝑpetuū ⁊ incorruptibile. igiť mutabile eſt ꝑpetuū. ⁊ per ꝯñs mutabile ē imutabile. ¶ Itē hec eſt ꝑ ſe: non ens ē ens. ⁊ tñ in illa pdicať oppoſituꝫ de ſuo oppoſito. añs pꝫ per Ar. in. 4°. Dicit. n. ꝙ ens predicať ꝑ ſe de ſuba ⁊ accñte. ſicut de ꝑuationibus ⁊ negationib⁹. ¶ Hic dr. ꝙ non ens ē ens in ītc⁹ vel ſignificatione. Sꝫ ſic non pdicať oppo⁹ de ſuo oppoſito: quia non ens realr̄: ⁊ ens in ſigñatione non opponunť. ¶ Cōtra. hec ē vā. non ens in ſigñatione ē ens in ſigñatiōe: q2 non ens in ſigñatione ſigñať: ⁊ illa ſunt oppoſita. igiť oppoſita ꝑ ſe pdicāť de ſe. ¶ Itē hec eſt per ſe: multitudo ē ens. ⁊ ens ⁊ vnū ꝯuertunť. igiť hec eſt ꝑ ſe: multitudo eſt vna: ſed multū ⁊ vnū opponūť. igiť ⁊c̄. ¶ Hic dr. ꝙ vnū dr dr̄. vnū qd ē pn⁹ nuī. ⁊ vnū qd ꝯuertiť cū ente. ⁊ ſic dr tripl̄r: vnū genere. vnū ſpē: ⁊ vnū nuō. ⁊ totiēs dr mltitudo ſibi oppoſita. Tūc dr ad formā. ꝙ vnū non dr de multo ſibi oppoſito. Sed vnū gñe pdicatur de multo ſpecie: ⁊ illa non opponunť. ſilr vnum ſpē dr de multo numero. ¶ Contra accipiēdo multū gñe: illud multū ē ens. igiť ē vnū: q: ens ⁊ vnū ꝯuertunť. ſꝫ mltū gñe non eſt vnū ſpē: nec vnū nuō. q: ſub illo nō ꝯtineť. igiť oꝫ dicere. ꝙ mltūꝫ in gñe ē vnū in gñe. ⁊ illa ſunt oppoſita relatiua ad idem. igiť oppoſitū pdicať d oppoſito. ¶ Itē hec ē ꝑ ſe ꝯueniētia ſť dr̄ia ſcdo mō: q: ſubm eſt cā pdicati. ⁊ tñ pdicať oppoſitū de oppoſito. igiť. ꝓbo maioreꝫ ꝯueniētia includit multa. ſꝫ h eſt ꝑ ſe. multa ſť dr̄ia. igiť ⁊c̄. ¶ Hic dr. ꝙ ꝯueniētia non icludit multa ꝑ ſe: q: multū ē ſubm quodā⁹ reſpectu ꝯueniētiū. ſꝫ ſubm de accñte nō pdicať ꝑ ſe. iō hec nō ē ꝑ ſe: ꝯueniētia ſť multa. licꝫ hec ſit ꝑ ſe: mlta ſť dr̄ia: q: tñ h nō ē ꝑ ſe. ꝯueniētia ſť mlta. iō non ſeqť. ꝙ ꝯueniētia ꝑ ſe ſit dr̄ia. ¶ Cōtra illd ex hac rñſiōe ſeqť ꝓpoſitū. ſi multa ſit ſubm re⁹ ꝯueniētiū. tūc h eſt ꝑ ſe: mlta ſť ꝯueniētia. ſꝫ mltū ē ſpēs diuerſa. ꝯueniētia eſt ſpēs vni⁹. ſꝫ illa ſunt oppoſita. igiť oppo⁹ de oppoſito adhuc pdicatur. ¶ Itē alr̄ ꝓbať. ꝙ h ſit ꝑ ſe: ꝯuenientia ſť dr̄ia. ois oppoſitio eſt diuerſitas. ꝯueniētia ē oppoſitio. igr̄ ois ꝯuenientia ē diuerſitas. pmiſſe ſunt ꝑ ſe ve. igr̄ ꝯ. Tunc arguo ſic. ſi abſtractū ꝑ ſe pdicať de abſtracto: ⁊ ꝯcretū ꝑ ſe de concreto. ſi igr̄ ꝯueniētia ē ꝑ ſe diuerſitas: ꝯueniētia ſť ꝑ ſe diuerſa ſiue dr̄ia. minor pꝫ: q: oppoſitio ꝑ ſe ē ens. ſꝫ diuerſitas: ⁊ idētitas ſunt ꝑ ſe dr̄ie entis. ſed oppoſitio nō ē idētitas. igiť ē diuerſitas. minor pꝫ: q: ois relatio eſt oppoſitio ois ꝯueniētia eſt relatio. igiť ois cōuenientia ē oppoſitio. ¶ Hic dr. ꝙ hec minor ē falſa ois ꝯueniētia ē oppoſitio. ¶ Ad ꝓbationē dr. ꝙ in hac ꝓbatiōe ē fallacia accñtl: q: in maiori accipiť relatio: vt ē nomē ſcde itētionis: ⁊ non vt ē gen⁹ gñaliſſimū ſiue nomē pme itētiōis: q: vt ē gen⁹ gñaliſſimū nihil de eo pdicať ꝑ ſe: ſꝫ i minori accipiť relatio: vt ē nomē pme intētiōis ſiue gen⁹ gñaliſſimū. cuꝫ dr ꝙ ꝯueniētia eſt relatio. ⁊ iō non ē idētitas medy. ⁊ iō fallacia accñtis. ¶ Contra illud. qñ ē fallacia accidētis. tūc ſi pmiſſe accipianť cū reduplicatione altera pmiſſaꝝ erit falſa. ſꝫ hic vtraq̄ illaꝝ pmiſſaꝝ cuꝫ reduplicatione erit vera. hec. n. eſt vera: ois relatio iq̄tū relatio ē oppoſitio: ⁊ hec ſilr: ꝯueniētia inq̄tū ꝯueniētia eſt relatio. igr̄ nō ē fallacia accidētl. ¶ Itē hec ꝓpō. ois relatio eſt oppoſitio vā eſt. igiť hꝫ ꝯtēta ſub ſe de qb⁹ ve dr. ꝯueniētia ꝯtiť ſub relatione. igiť hec eſt vā: ꝯueniētia ē oppoſitio. ¶ Itē fallacia accñtis ē ex h ꝙ idē ītc⁹ ſꝫ ſubaꝫ variať per diuerſos modos accipiēdi. ſꝫ ītc⁹ pme itētionis: ⁊ ſcde nō ē ideꝫ ſꝫ ſubam. igr̄ nō erit fallacia accñtis ex hoc ꝙ in maiori eſt oppoſitio ſcde itētiōis: ⁊ in minori pme. ſꝫ poti⁹ erit fallacia eq̄uocatiōis. ¶ Ad opp⁹ vnū oppoſitoꝝ ē corruptiuū alteri⁹: ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē alteri⁹ cā. ſꝫ in ꝓpōnib⁹ ꝑ ſe vł ſubm ē cā predicati vel predicatū eſt cauſa ſubi. igiť vnū oppoſitoꝝ de altero nō predicať per ſe.

Ad queſtionē dōm. ꝙ vnū oppoſitoꝝ nō pdicať d alio nec per ſe nec ꝑ accidens. ⁊ h⁹ rō eſt. q: vnū oppoſitoꝝ ē alteri⁹ corruptiuum. igr̄ de altero nō pdicať ꝑ ſe. Per h mediū i ꝓpōnib⁹ ꝑ ſe vnū extremoꝝ eſt cā pductiua alterius ⁊ nō corruptiua. ¶ Intelligendū tñ eſt. ꝙ oēs oppoſitiones includunt ꝯdictionē tāq̄ oppoſitionē ſimpliciſſimā: ſic pꝫ iductiue. oppoſitio ꝑuationis ad hitū icludit ꝯdictionē circa ſubꝫ habile. Licꝫ. n. nō oē ſit cecū vł vidēs: tñ oē ens natū videre: ⁊ qđ natū ē videre eſt cecū vł vidēs. Silr oppoſitio ꝯria icludit: q: i oppoſitōe ꝯria vnū extremoꝝ ē ꝑuatiuū ⁊ deſtructiuū alteri⁹. Uerūtñ ſupaddit ꝯdictiōi ⁊ oppoſitiōi ſm ꝑuationē: ⁊ habitū aliquā nām i vtroq̄ extremo. Licꝫ. n. nigꝝ ſit ꝑuatio albi tñ in ſe ē alia nā poſitiua. eſt eni ſpēs ꝑ ſe i gñe ⁊ vniuoce. ſꝫ vniuocatio gñis i diuerſis ſpēb⁹ nō ē figmētū. oꝫ igr̄ ꝙ accipiať ab alia nā poſitiua i q̄lꝫ ſpē. nigꝝ igr̄ hꝫ aliquā nām poſitiuā. licꝫ nō terminatā ſiue ita ꝑfectā. ſic albū. Silr relatiue oppoſita includūt ꝯdictionē: q: pr̄ accipiť a po⁹ actiua: fili⁹ a po⁹ paſſiua: ſic igiť i eodē nō ē poſſe ſil eē pōaꝫ actiuā ⁊ paſſiuā reſpectu eiuſdē: ita ipoſſe ē patrē: ⁊ filiū eē in eodē ſm ꝙ adiuiceꝫ referunť. icludūt igiť ꝯdictionē: q: pr̄ non eſt fili⁹: nec eꝯ ſm ꝙ referuntur adinuicē. diſtinguitur. n. relatio per ſuum fundamentum.

Ad primam rōeꝫ dr. ꝙ mutabile nō ē ꝑ ſe immutabile. Et ad ꝓbationē dr. ꝙ ex h ꝙ mutabile ē ſcibile ſeqť. ꝙ mutabile ē ꝑpetuū per hitudinē ad ſuā paſſionē: q̄ ē ꝑus eē a termino a q̄: ⁊ ꝑiꝫ eē i termio ad quē. Uerūtñ mutabile i ſe nō ē imutabile. ⁊ iō rō nō pl⁹ ꝯcludit. niſi ꝙ mutabile ſit imutabile: vt ē

ſubm̄ paſſiõis vl̃le:q̃ ſic ē ſubm̄ ſcīe. ¶ Ad aliō dr̄. ſicut
dicebaẗ. ¶ Ad rōnē ꝯ h̄ dr̄ ꝯcedēdo hāc:nō ens i ſignĩ
ſione eſt ens in ſignĩatione. ſ3 nō vt opponunẗ:ſ3 vt equo
ce accipiunẗ. ens.n.i ſignĩatione ē equocū3.iō poſſe ē non
ens i ſignĩatione eē nō ens i ſignĩatione alio ⁊ alio modo.
¶ Ad aliō dr̄ ſic dicebaẗ ꝙ mltū opp̄m vni qḋ ē gen̄ gnā
liſſimū ē nō ens:⁊ opponiẗ ꝯdictorie ei.⁊ iō illō mltū nō
eſt vnū:q̃ nō pt oppōi vni i gn̄e ꝯrie. ꝯria.n.ſt̄ i gn̄e.nec
relatiue:ꝑpeādē rōnē:nec ꝑuatiue:q̃ ꝑuatio eſt in eodē3
gn̄e in q̄ eſt hit̄. Silr̄ ꝑuatio eſt ens aliq̄ mō. Seq̄ẗ igr̄ ꝙ
ꝯdictorie:⁊ tale mltū nō eſt ens. ¶ Ad aliō. ſic dicebaẗ.
¶ Ad rōnē ꝯ h̄ dr̄.ꝙ hec nō eſt ꝑ ſe:ꝯueniētia ſt̄ multa:
q̃ nō ſubq̇ciẗ qḋ natū eſt ſubq̇ci.nec illa multa ſt̄ cōue
niētia.⁊ cū dr̄.ꝑdicaẗ ꝓpa paſſio de ſubo. Dr̄ ꝙ mltū non
eſt ſubm̄ ꝓpriū re⁹ ꝯuenientiū:q̃ multa excedūt ꝯuenien
tia.ſic naſus ſimū.iō ſic hec nō eſt ꝑ ſe:naſus eſt ſim̄.ſic
nec alia. Silr̄ poſito ꝙ eēt ſubm̄ ꝓpriū nō alio⁹ ꝓpriū ē.
niſi q̃ receptiuū re⁹ illi⁹.ſic ſupficies re⁹ albedis.nō.n.h3
cām efficiētē vel formalē re⁹ oīe.ſic regriẗ ad ſcḋ3 modū
dicēdi ꝑ ſe.⁊ iō non ꝑ ſe ē. ¶ Ad aliō dr̄.ꝙ h̄ minor ē fal
ſa.ꝯueniētia ē oppoſitio. Et ad ꝓbationē dōm.ꝙ h̄ ē fal
lacia equocationis.q̃ i maiori cū dr̄.oīs relatio eſt oppo
ſitio.h̄ ē vera:vt relatio ſignĩat ītētionē ſcḋam:q̃ de re p̄ᵉ
intētiōis q̄ h3 rōnē3 gn̄is gnāliſſimi nō pt aliqḋ ſupiꝰ pri
me ītētiōis ꝑdicari ꝑ ſe:q̃ gnāliſſimo nihil ē p̄⁹. Silr̄ nec
aliqḋ ſupiꝰ i abſtracto ſcḋe ītētiōis ꝑdicaẗ ꝑ ſe de re p̄ᵉ in
tentiōis:q̃ licz h̄ ſit vera.ſuba eſt gen̄:tñ hec eſt fl̄ſa:ſuba
eſt gnālitas.cū igiẗ oppoſitio ſimplr̄ ſignificeẗ in abſtra
cto:non predicaẗ ꝑ ſe:nec aliq̄ mō de relatiōe vere:niſi re
latio ſignificet rem ſcḋe intētiōis. ſed in minori ē v̄a ſm̄
ꝙ relatio ſignĩat rē p̄me intētionis:⁊ ſic eſt fallacia equo
cationis. ¶ Cōtra ſolutionē de multo ⁊ vno pt argui.ſim
pliciter oppoſitū vni qḋ eſt gen̄ gnāliſſimū vē ſit ei ꝯdi
ctorie oppo⁹:ſic non ens gnāliſſimū enti gnāliſſimo.tūc
arguo ſic. de quocūq3 ꝑdicaẗ vnū ꝯuertibiliū ⁊ reliquū3
ꝑdicaẗ. Sed multū oppoſitū vni qḋ eſt gnāliſſimū:⁊ nō
ens tale gnāliſſimū ꝯuertunẗ:q̃ eidē ꝯdictorie opponū
tur:cū igr̄ hec ſit v̄a:albedo eſt nō ens ꝙ nō ens ē gnāliſ
ſimū ſube.albedo tūc eſt mlta ꝯn̄s eſt fl̄3. igr̄ ⁊ an̄cedēs.
¶ Hic dr̄ ꝯcedendo ꝯn̄s:ꝙ albedo eſt mlta ſm̄ ꝙ illud
multū eſt oppoſitū gnāliſſimo ⁊ nō ens entitate gnāliſſi
mi.⁊ ſi arguaẗ ꝯ h̄ ꝙ multū oppoſitū vni generaliſſimo
ꝯponiẗ ex vnionib⁹.igiẗ ē ens.q̃ illud eſt ens c⁹ ꝑtes ſunt
entes. ¶ Dr̄ ꝙ multū qḋ eſt ꝯpoſitū ex gnāliſſimo non
ꝯponiẗ ex ꝑtib⁹.vñ equoce eſt ibi mltitudo ⁊ mltitudo i
gn̄e. ¶ Alr̄ dr̄ ꝑ h̄ hāc rōnē ꝙ vnū gnāliſſimū nō h3 mul
tum ſibi oppoſitū:niſi in ſpēb⁹.vñ rō ꝑncipalis ſupponit
falſum ꝙ aliqḋ ſit multū ⁊ oppoſitū gnāliſſimo ſub ſua
gnālitate:q̃ ſi eſſet mltū ei oppoſitū nō poſſet ei opponi
ꝯrie:nec relatiue:nec ꝑuatiue.oppōereẗ ḡ ei ꝯdictorie.
⁊ ſic ſeq̄ẗ ꝙ albedo eſſet mltū vl̄ ꝙ chimera eēt mltum.
qḋ vr̄ incōueniēs.⁊ iō ſic relatiua dicunẗ ad aliqḋ non in
gnāliſſimo:q̃ tūc eſſent duo gnāliſſima ad aliqḋ. S3 di
cunẗ ad aliqḋ in ſuis ſpēb⁹.ita multū opp̄m vni qḋ ē tran
ſcēdēs non opponiẗ ei in gnāliſſimis:ſed in ſpēb⁹ gnāliſſi
mi ꝑuatiue q̄ ad modū:ꝯrie vō q̄ ad rē ⁊c̃. Qō. XXX.

Queritur an inherētia ſit de eēntia
accn̄tis. Et ſic vr̄. accidēs i
heret.aut igiẗ ꝑ ſe:aut ꝑ additū.ſi ꝑ ſe hr̄ ꝓ
poſitū.ſi per additū cū illud addiẗ ū nō poſ
ſit eē ſuba.(q̃ accn̄s non inheret ꝑ ſbaz.)
oꝫ ꝙ illud additū ſit accn̄s.tūc q̄ro de illo accn̄te:aut i
heret per ſe:aut ꝑ accn̄s.ſi ꝑ ſe hr̄ ꝓpoſitū. ſi ꝑ additū:⁊c̃
erit ꝓceſſus in infinitū.oꝫ igr̄ dicere. ꝙ inherentia ſit d eēn
tia. ¶ Hic dr̄.ꝙ accn̄s iheret ꝑ iherentiā:⁊ tñ illa iherē

tia nō inheret.ſic hō ē alb⁹ per albedinē:⁊ tñ albedo non
ē alba. ¶ Cōtra illud q̄ro de illa iherētia:aut ē ſuba: aut
accn̄s.ſuba nō ē.igiẗ eſt accn̄s:cū ſit ens.tūc q̄ro: aut ihe
ret ꝑ ſe.aut ꝑ additū.⁊ ſic redit rō. ¶ Itē ſi inheret ſubie
cto ꝑ aliqḋ additū:tūc ex ſubo ⁊ accn̄te fieret vnū ꝑ quā
dā3 colligationē:vel ꝑ aliquā formā tertiā: qḋ eſt ꝯ Ar.
in.7ᵒ.meta.dicit.n.ꝙ ex ſubo ⁊ accn̄te ſit vnū: q̃ vnū il
lo3 eſt act⁹:⁊ aliud po⁹:⁊ nō eſt alia cā q̄rēda. ¶ Item ſi
accn̄s iheret ſubo ꝑ aliqḋ additū qḋ eſt forma illo3:tc̄ ſe
q̄reẗ ꝙ forme eēt for̄ᵉ:qḋ iprobat Ar.q̃ tc̄ eēt ꝓceſſus i
infinitū in cauſis formalib⁹. ¶ Itē ſeq̄ẗ.ꝙ for̄ᵉ eēt cōpoſi
tū:eēt.n.accn̄s q̄dā mãle vnitū cū ſubo ꝑ formā tertiam.
¶ Itē q̄ rōe ex albo ⁊ hoīe fieret vnū ꝑ additū:ita eadē
rōne ex illo addito.(cū ſit accn̄s.) ⁊ hoīe fieret vnū per
accn̄s.⁊ ſic erit ꝓceſſus in infinitū. ¶ Itē ieē accn̄tis ē ſuū
eē.igiẗ ſua eēntia eſt ſua iherētia. ¶ Itē accn̄s nō pt itel
ligi ſine hitudine ad ſubm̄. ſ3 ꝑ Ar.7ᵒ.meta.ꝑtes ꝑtinen
tes ad ſpēm ſt̄ ſine qb⁹ ſpēs itelligi nō pt. Si ḡ accn̄s itel
ligi nō pt ſine hitudine ad ſubz:hitudo ad ſubm̄ ē de ſua
eēntia. S3 talis hitudo ē ſua iherētia igr̄ ⁊c̃. Itē accidēs
diffiniẗ ꝑ ſuū ſubm̄.igr̄ iherētia accn̄tis ad ſubm̄ ē d eēn
tia accn̄tis. ¶ Itē accn̄s nō ē ens:niſi q̃ entis:ꝑ Ar.i.7ᵒ.
meta.q̃ illō qḋ ē ſuba ē.igiẗ hitudo accn̄s ad ſubz eſt d
eēntia accn̄tis. ¶ Ad opp̄m. Si iherētia ſit de eēntia:hic
eēt nugatio.accn̄s iherēs:q̃ ſemel poniẗ iherētia expreſ
ſe:⁊ iplicite iportaẗ ꝑ accn̄s.bis igr̄ poniẗ idē. ¶ Itē ſi ſic
nō poſſet aliqḋ accn̄s ſignĩari in abſtracto.q̃ ſi accidens
illud qḋ eſt iherēat.tūc nō poſſet ſignĩari ꝑ modū nō ihe
rētis.ſiue ꝑ modū abſoluti:q̃ nec pt ꝑ modū abſoluti in
telligi. ¶ Itē eē nō eſt de eēntia ſube.igiẗ ieē nō ē de eēn
tia accn̄tis. ¶ Itē ieē accn̄tis ꝯcludiẗ i demſ̄one ꝑ Ar.
ſ3 ſua eēntia nō ꝯcludiẗ:q̃ ipoſſe ē ꝑ Ar.2ᵒ.h⁹ demonſtra
re qḋ qḋ eſt.igiẗ nec eēntiā demonſtrare poſſum⁹.igr̄ ihe
rētia accn̄tis nō eſt ſua eēntia. ¶ Itē qḋ pt p̄ᵃ cā cū 2ᵃ pt
p̄ᵃ cā ꝑ ſe.ſed p̄ᵃ cā cū ſuba ꝑticulari pt ꝓducere accidēs.
igr̄ p̄ᵃ cā ſine ſuba pt accn̄s ꝓducere.⁊ ſi ſic iherētia eius
ad ſubaz nō ē ei⁹ eēntia:q̃ tc̄ nō pt ꝓduci ſine ſuba.

Ad queſtionē dr̄.ꝙ iherētia eſt de eēntia ac
cidētis.verūtñ diſtiguiẗ d iherētia. Inherētia pt vno⁹ denotare vnionē iter ſubaz ⁊ ac
cidens.⁊ illo mō iherētia nihil ē.niſi ei⁹ eēntia:q̃ iter ac
cidēs:⁊ ei⁹ ſubm̄ nullū ē mediū.ſ3 ex his ſit vnū: q̃ vnū3
eſt act⁹ aliō po⁹. Alio⁹ pt itelligi iherētia entitas accn̄tis i
ſubo:⁊ d illa adhuc diſtiguiẗ.q̃ q̄dā ē iherētia q̄ ē actua
lis exñā accn̄tis in ſubo.⁊ alia ē iherētia q̄ ē hitudo accn̄
tis i ſbo. Pria nō ē de eēntia:q̃ nihil pt itelligi ſine illo:
qḋ eſt de ſua eēntia. S3 accn̄s pt itelligi ſine actualr̄ ieē.
ſic.n.ſuba itelligi pt circūſcribēdo eē exiſtere fuiſſe ⁊ fo
re.ita accn̄s pt itelligi ieē accn̄talr̄ circūſcribēdo eē tpa
le.ꝯceptui n.accn̄tl accit eē tpale. Scḋm dclaraẗ:q̃ ens
diuidiẗ imediate ꝑ ens ꝯpatū ⁊ abſolutū.accn̄s ē ens. igiẗ
ē abſolutū vl̄ ꝯpatū. Si igr̄ circūſcribas accn̄s ab hitudi
ne ad ſubm̄:tu ponis accn̄s eſſe ens abſolutū. ⁊ ita ponis
accn̄s eē ſubaz. Et h̄ pꝫ ꝑ exēplū Ar.dic̄.n.ꝙ accn̄s hitu
dinē h3 ad ſubaz.ſic ſanū in vrina ad ſanū i aiali. Sed ſa
nū3 i vrina nihil ē.niſi ꝑ hitudinē ad ſanū in aiali.igr̄ ac
cidēs nihil ē circūſcripta hitudine ad ſubam.hitudo igr̄
ad ſubaz ē de ei⁹ eēntia. ¶ Itē Ar.i fine 7ᵐ meta.dic̄ ad
h̄ icōueniēs.q̃ paſſio eēt ſeꝑabil̄.ſ3 h̄ nō eēt icōueniens:
niſi hitu⁹ ad ſbaz eēt d eēnᵃ paſſiōis.ꝑ h̄ ad argᵃ i opp̄m.

Ad primum dr̄.ꝙ iherens pt accipi noiaīr ⁊
ꝑticipialr̄.ſi noialr̄ ſic h̄ ē nuga
tio albedo iherēs.q̃ iherētia hitual ꝑ vtrūq3 exp̄miẗ. ſi
accipiẗ ꝑticipialr̄ ſic nō ē nugatio:q̃ nō iportaẗ eadē ihe
rētia vtrobiq3:q̃ albedo iportat iherētiā hitualē:h̄ ꝑtic

piam īportat īherentiā actualē. ¶ Cōtra illō. īherens vt
eſt nomē: ⁊ vt eſt pticipiū nō dīt in ſignato. ſed tñ in mō
ſignificandi. īherens. n. vt eſt nomē ſignat ſine tpe: vt ē pti-
cipiū cū tpe. bis igr̄ ponit idē ſignatū. igit̄ ē nugatio. nec
diuerſi modi excuſant: qꝛ tē hic nō eēt nugatio: hō aīal.
¶ Huic oꝫ dicere. ꝙ īherēs vt ē nomen: ⁊ vt ē pticipiū
nō ſignant idē. Et ad rōnē pncipalē oꝫ dicer̄. ꝙ hic ſit nu-
gatio ſiue ſit nomen ſiue pticipiū. ¶ Ad aliō dr̄. ꝙ licꝫ
albedo ſignificet īherētiā: nō tñ repugnat ſibi ſignare p
modū abſoluti: qꝛ res mō nō repugnat. mālē. n. pt ſignar̄
⁊ itelligi īmālr̄ ſiue vlr̄. ſilr̄ dīa ſbē eēntialr̄ eſt gd: ⁊ tñ
modū q̄lis hꝫ. Per h̄ ad formā negāda eſt h̄ ꝯña. ſi inhe
rentia ſit de eēntia. igit̄ nō ꝯtingit ſignare accñs abſolu-
te ſiue p modū abſoluti. poſſum. n. itelligere accñs q̄dā̄
pſcindendo ſubm: ⁊ q̄dāmō vt ꝯcernit ⁊ ſignare. verūtñ
itelligit̄ ſuba ꝯcomitāter. qꝛ accñs itelligit̄. ſic eſt ens: qꝛ
vt eſt ens mouet itellectū. Sꝫ accñs nō eſt ens. niſi quia
entis. igit̄ accñs ñ itelligit̄: niſi ex ꝯñti itelligat̄ ſbſtātia.
¶ Ad aliō dr̄. ꝙ ſube zᵉ ē eē. ſ. eſſe eēntie ⁊ eē exñtie. eſſe
eēntie ē de eēntia. eē exiſtere nō. Eodeꝫ mō ieē accñtis ē
zᵉ. ieē exiſtere ⁊ ieē eēntie. ¶ Jneē exiſtere nō ē d eēnᵒ.
¶ Ad aliō dōm. ꝙ gd accñtis in demr̄one de ſubo ꝯclu
dit̄: ſic ſuū ieē. Et ad pbationē cū dr̄. ꝙ gd eſt nō demon
ſtrat̄. dr̄ ꝙ Ar. itelligit. qōgdeſt ſub rōe qōgdeſt demon
ſtrari nō pt: qꝛ diffō ſcītū diffō pſupponit̄. Jllud tñ qō ē
diffō ⁊ eēntia rei ꝯcludit̄. ſꝫ nō ſub rōe eēntie ſiue rōe dif
finitionis. Dicit. n. Ar. i p hᵒ. ꝙ diffō q̄dā ē pnciᵐ demon
ſtrationis: ⁊ q̄dā ꝯ: ⁊ q̄dā eſt demr̄o ſola pōne differens.
¶ Ad aliō dr̄. ꝙ pᵃ cā cū ſcōa pt facer̄ accñs eſſe. verūtñ
pᵃ cā ſine ſcōa nō pt facere accñs: ⁊ ſic iterimit̄ minor. rō
iterēptiōis eſt. p: qꝛ pᵃ cā ē agēs vle. ſed agēs vle idifferēs
ē ad effectꝰ pticlares. ⁊ ita q̄tū ē de ſe ad nullū determia
tur. ſi igr̄ debeāt pduci effectꝰ pticulares. oꝫ ꝙ p agēs pti
culare determinet̄ agēs vle ad effectū. ⁊ p ꝯñs nō pt pdu
cere effectū pticlarē: vt accñs ſine ſbā. Alia cā ē: ſi pᵃ cā
poſſet p ſe pducere accñs ſine ſcōa vt ſine ſuba. tc̄ ſcōa cā
eēt ſupflua i ordie cāꝝ. h̄ ē icōueniēs. ꝯña pꝫ: qꝛ ſuper-
fluū eſt facere p duo illō: qō fieri pt per vnū ⁊ eodē mō.
¶ Cōtra illō arguit̄. ſi pᵃ cā cū ſuba poſſet facere accñs:
⁊ cū pᵃ cā nō pt h̄ facere p ſe: tc̄ pᵃ cā cū ſcōa eſt pfectioꝛ: ⁊
pfectiꝰ agēs q̄ p ſe: ⁊ ita pᵃ cā per ſe: nō eēt pfectiſſima cā.
¶ Dic dr̄. ꝙ accñs ⁊ gnābilia ⁊ corruptibilia eēntia ſūt
in q̄tū ſunt hñt a pfectiōe. ⁊ iō pfectio cāe nō pt ꝯcludi ex
pductiōe taliū effectuū. Facere. n. ipfectionē: non arguit
pfectionē in cā: ſꝫ magis ipfectionē. Ex h̄ igr̄ ꝙ pᵃ cā cuꝫ
ſcōa: ſine ſuba fac̄ accñs. ⁊ tñ pᵃ cā p ſe: nō pt facere: nō ar-
guit ꝙ pᵃ cā cū ſcōa ſit pfectioꝛ q̄ pᵃ p ſe. poſſe. n. facere i-
pfectioneꝫ nō ē poſſe: ſꝫ magis nō poſſe. ¶ Cōtra illō. ac-
cipio illō eſſe qō pfectiōis eſt in accñte. ⁊ tūc arguo: quic
gd pfectiōis pt pᵃ cā cū ſcōa pt pᵃ p ſe: ſꝫ cā pᵃ cū ſuba pōt
facere eē accñtis: igr̄ pᵃ cā ſine ſuba pt facere eſſe accñtis.
¶ Dic dr̄. ꝙ eē accñtis nō eſt pfectiōis. qꝛ eius eē ē eius
ieſſe. ⁊ pᵃ cā nō pt accñs facere ineē ſine ſuba. iō nec eſſe.
¶ Contra illud. ſi eē accñtis eēt actualr̄ ſubo ineē: tūc
facere accñs eē: ⁊ nō ieſſe: eēt facere icōpoſſia: qꝛ h̄ eēt fa-
cere accñs eſſe: ⁊ nō eē ſil. ⁊ illa nō hñt rōeꝫ factiᵒ actꝰ:
⁊ p ꝯñs pᵃ cā nō poſſet facere accñs eſſe. ⁊ tñ alteri nō in-
eſſe. Sed hoc eſt falſiſſimū. ſic pꝫ in corpe xpi. ¶ Dr̄ ꝙ
gcgd ſit de accñte qō ē i corpe xpi ſine ſubo: tñ de inten-
tione Ar. nō ē ꝙ accñs ſit ſine ſubo. ¶ Cōtra h̄. ſiue h̄
ſit de intētione Ar. ſiue nō. h̄ eſt dubiū. ſaltē h̄ nō eſt re-
pugnās alicui pnᵒphie: ⁊ ē i ſeveꝝ. igr̄ h̄ eſt magl ſuſtinē
da rō. ¶ Propter rōem iaꝫ dcāꝫ dōm eſt: ꝙ īherētia ac-
cidentis actualis nō eſt de eēntia accñtis. ſilr̄ eē accñtis
non eſt actualr̄ ſubo ineſſe. Jnherentia tñ ſꝫ aptitudineꝫ
eſt de eiꝰ eſſentia. Primū pꝫ: qꝛ pᵃ cā non pōt facere icō-
poſſibilia. pᵃ cā pt facere accñs eſſe: ⁊ tñ in ſubo non eſſe.
ſic pꝫ de q̄titate. igr̄ accñs eſſe: ⁊ ipſum in ſubo nō eē nō
ſunt icōpoſſibilia. eē igr̄ accñtis nō eſt totalr̄ ſubo ieſſe.
⁊ per hoc pꝫ: ꝙ inherentia actualis nō eſt de eſſentia. Se-
cundū mēbꝛū pꝫ: qꝛ accñs non pōt itelligi: niſi ꝯcomitā-
ter intelligat̄ ſubm: nec ēt diffinit̄ ſine ſubo. ſed hoc non
eſt: niſi qꝛ aptū eſt ineſſe ſubo: qꝛ ſi nec hr̄et actualitateꝫ:
nec aptitudinē: vt eēt in ſubo: nō magis diffiniret̄ per ſub
iectuꝫ q̄ eꝫ. igit̄ accñs eēntialr̄ aptū natū eſt ineē ſubo. In-
herētia igr̄ ſm aptitudinē eſt de eēntia accñtis. ¶ Jntel
ligendū tñ eſt. ꝙ accñs pt hr̄e duplex eē. Unū eſſe natu-
rale: qō ſibi debet̄ ſi cedat̄ nāe ppꝛie: ſic graue ſi dimitta-
tur nāe ppꝛie eſt deorſuꝫ. Alio mō pt habere eſſe preter
nām. ſic graue detentū ſurſū hꝫ eē ſurſuꝫ pter nāꝫ. Quo
ad eſſe pᵐ accñtis eſſe eſt in ſubo actualr̄ eſſe. Quo ad ſe-
cundū eſſe accñs eſſe pt. ⁊ tñ non in ſubo eſſe actualr̄. ſic
graue ſiue ſit ſurſum ſiue deorſum aptū natū eſt eē deor
ſum. ita accidēs ſiue hēat eſſe nāle ſiue pter nām: tamen
aptū natū eſt eſſe in ſubo. ¶ Jntelligendū tñ eſt. ꝙ non
ſeqtur. aptū natū eſt eſſe in ſubo. ergo eſt in ſubo vel pt eē
in ſubo. ſicut nō ſeq̄t̄: cecus aptus natꝰ eſt videre: igr̄ videt
vel pōt videre. ¶ Contra illō. eē accidētis eſt ineſſe per
Ar. igr̄ ſi ponit̄ accidēs eſſe: ⁊ tñ non ineſſe ponent̄ icō-
poſſibilia. ¶ Jtē ſi inherētia ſm aptitudinē ſit de eſſen-
tia accidētis: quero an illa aptitudo ſit tota eſſentia: vel
pars eſſentie accidētis: vel extrinſecuꝫ. nō eēntia tota: qꝛ
non ſeq̄t̄ aptitudo. igr̄ accidēs nō eſt ps eſſentie: qꝛ tc̄ ac-
cidēs eſſet ꝯpoſitū ex diuerſis eēntijs. ſi ſit extriſecū ab
eēntia accidētis: igit accidēs in ſua eēntia erit gd abſolu-
tum: ⁊ nō ꝯpatū ad ſubāꝫ. cᵒ oppoſitum dicit Ar. ¶ Ad
pᵐ illoꝝ pꝫ in poſitione ꝙ exiſtere accidētis non eſt q̄cū-
ꝙ mō eē in ſubo: ſed exiſtere actualr̄: ⁊ nāle qō ſibi dbe-
tur: ſi ppꝛie nāe dimittat̄ eſt: ꝙ in ſubo ſit actualr̄. Sꝫ nō
eſt de eſſentia ſic actualr̄ ineſſe ſubo: ſed eſſe in ſubo ſm
aptitudinē: ſicut eē graue pter nāꝫ nō eſt actualr̄ eē deor
ſum. Sed tñ eſſe graue pter nām ꝯiūctū eſt eſſe deorſum
ſm aptitudinē: nō ꝙ eſſe ſurſum actualr̄ ſit eſſe deorſum
ſm aptitudinē: ſed illa duo eſſe ſunt ꝯiūcta. ¶ Ad aliud
dr̄. ꝙ illa aptitudo eſt modus eēndi. ſicut enim aptitudo
ad deorſuꝫ non eſt aliqd de eēntia grauis. ſed eſt modus
ſub quo eēntia grauis ad deorſum inclinat̄. ita aptitudo
hꝰ inherentie nō eſt gd de eſſentia accidētis: ſed eſt modꝰ
eſſendi ſub quo eēntia accidētis ad ſubiectuꝫ iclinat̄. nec
aliquā ꝯpoſitionē facit cū accidēte: qꝛ modus nō eſt ens
ppꝛie. ideo cōpoſitionē rei cū re nō facit. Tūc ad formā.
dōm ꝙ non ſeq̄t̄. Aptitudo non eſt itriſecū gd eēntie ac-
cidētis. igit̄ eēntia accidētis eſt abſolutū. licꝫ. n. ſit extrin
ſecū nō tñ eſt extrinſecū. ſicut res alteriᵘ gñis. ſed ē extri-
ſecuꝫ eſſentie: ſic modus ſine quo nō eſt eēntia. ⁊ iō nō ſe-
quitur: ꝙ eēntia ſit abſoluta. qꝛ ſemp ſub tali accipit̄. Tu
dicis. ꝙ eēntia accidētis nō eſt ille modus: ſed poꝛ eo ſm
nām. igit̄ poſſum circūſcribere eēntiā a mō per itellectū:
qꝛ pᵘ pōt abſolui a poſteriori: quero tūc i illo poꝛi an eēn
tia accidētis ſit a ſubo abſoluta vel cōparata. Si abſolu-
ta. igit̄ cōceptꝰ accidētis erit cōceptꝰ ſube nō eſt ꝯparata:
qꝛ tūc circūſcriptio mō hr̄et aliuꝫ modū per quē ꝯpara-
retur: vel opꝫ dicere: ꝙ eſſentia accidētis ſm ſe ſine aliq̄
modo ſit cōparata: ⁊ ſic non inheret accidēs ſꝫ tolē apti
tudinē eēntialr̄: ſed ſine. ¶ Dic dr̄. ꝙ poſſibile eſt abſol
uere per intellectū eēntiā accidētis a modo aptitudinis:
ſed non a modo vt modus ē: ſed a mō vt accipitur vt res.
Qñ. n. eēntia per intellectū abſoluit̄ a ſuo mō. tūc accipit̄
modus vt res: ſed ſemp adhuc intelligit̄ eſſentiā ſub illo
modo vt modus eſt, ⁊ ita eēntia accidētalr̄ pt itelligi nō

intelligendo aptitudinē. q2 ſic accipit̃ modus vt res: non tñ pt accipi. niſi ſub habitudine: q2 a ꝓprio modo: vt modus eſt: abſolui non pt: q2 ſtans in abſolutione modꝰ accipitur vt res: ⁊ iō qñ q̃rit̃. cū circūſcribit̃ eēntia accidentis a mō: aut eſt abſoluta: aut ↄparata. Dico ꝙ cōparata. q2 licȝ abſoluat̃ a mō accepta vt res: nō tñ abſoluit̃ ab aptitudine vt modus eſt. Et cū dr̃ eēntia eſt ꝓor ſm nāȝ mō: vt modus ſm nām. igit̃ pt abſolui a mō vt modus. neganda eſt ↄña. ¶ Ad rōes. Ad primā ↄtra hoc. dr̃ ꝙ accidēs inheret ſubiecto ꝑ ſe. non ꝑ modo. ita ꝙ iherētia actualr̃ ſit de eēntia: nec ſcdo mō: nec aliquo mō ꝑtinēte ad dmōſtratorē: ſed ineſt per ſe. ita ꝙ non per mediū. ſicut ſupficies eſt alba non per aliqđ ſubm mediū. ¶ Ad alias rōnes que ꝓbant ꝙ accñs non inheret ſubō per aliqđ accidens mediū: ↄcedēde ſunt: q2 ex accidēte ⁊ ſubō fit vnū: q2 hoc eſt potēria ⁊ illud actus: nō ꝑ aliqđ mediū vniēs vt dcm̄ eſt. ¶ Ad aliud cū arguit̃ cꝰ eſſe eſt ineſſe ⁊c̃. dōȝ eſt ꝙ eē accñtis: non ē actualr̃ ineſſe. ſed ſm aptitudinē. pt. n. accñs eē. licȝ non actualr̃ inſit: vt dcm̄ eſt. ⁊ iō inherentia actualis non eſt de eēntia. ¶ Ad aliđ dr̃. ꝙ accñs non pt intelligi ſine ſbā: ſed hꝰ cā non ē: q2 eiꝰ eē ſit actualiter ſubō ieſſe ſed cā eſt: q2 iheret ſm aptitudinē: ſiue q2 aptū natū eſt ineſſe. ¶ Ad aliud ſilr̃: diffinit̃. n. ꝑ eiꝰ ſbȝ: non q2 eius eē ſit actualr̃ ineſſe ſubō. ſed q2 eius eē nāle eſt actualr̃ ineſſe ſubō: ⁊ ēt q2 ſꝑ aptū natū eſt ineſſe. iſte due rōes ſufficiūt ad hoc ꝙ ꝑ ſubm diffiniat̃. ¶ Ad aliđ ꝙ accidēs non eſt ens: niſi q2 entis ſm aptitudinē. per h̃ eni differt a ſubā: q2 ſuba nō depēdet ab accñte: nec ſm actū: nec ſm aptitudinē. ſed licȝ accidēs ineſſe non depēdeat a ſuba ſm actū: ſꝑ tñ aptū natū eſt ineſſe: ſi cederet̃ nāe ꝓprie. ¶ Ad rōnez alterius poſitionis. Ad ꝑmaȝ de ſano in vrina dico. ꝙ Ar. itelligit. ꝙ ſicut ſanū in vrīa nō eſt ens: niſi per habitudinē ad ſanū in aialī: ita accñs nō eſt ens: niſi q2 aptū natū eē in ſbā. vñ ſilitudo eſt ſani in vrina ad ſanū in aiali ⁊ accñtis ad ſubam ſm aptitudinē: non: tñ cȝ ſilitudo ſm actū. ita ꝙ actualr̃ ſit accñs i ſuba h̃ nō oȝ. ¶ Ad aliđ cū dr̃. oē ens aut eſt abſolutū: aut cōparatū. Dr̃ ꝙ accñs ē ens ↄpatū. ſed non ꝑꝑ h̃ ꝙ iheret ſm aptitudinē. ¶ Ad aliđ cū dr̃. ꝙ paſſio iſeꝑabilꝭ ē. dōȝ ꝙ Ar. hȝ ꝓ incōueniēti ꝙ paſſio ſit ſeꝑabilis a ſuba ſm aptitudinē: ſic. n. ſuba ſeꝑabilis eſt ab accñte. ꝙ tñ accñs ſit ſeꝑabile a ſubſtātia ſm actū nō hȝ Ariſtotiles pro inconuenienti. ⁊c̃. Qō. XXXI.

Queritur an tertiꝰ modus ſit modus inherendi. ꝙ ſic videt̃. Ariſ. ponit modū ꝑſeitatis ꝑꝑ demōnē: ſȝ modi ꝑtinentes ad demōnē ſunt modi inherendi. igitur ⁊c̃. ¶ Hic dr̃. ꝙ Ar. non ſolū pōit modos ꝑtinētes ad demōnē: ſed pōit alios modos: vt ex illis declaret modos neccios ad demōnē. ¶ Contra. ſi poneret alios modos q̃ ꝑtinētes demōni: eadeȝ rōne hret ponere plēs modos q̃ q̃tuor: q2 hec eſt ꝑ ſe: hō eſt hō: ſed nullo illoꝝ q̃tuor modoꝝ q̄s ponit Ar. Nō ꝑ mō: q2 ꝑdicatū nō eſt diffō ſubti: nec pars diffōnis. Nec ſcdo modo vt pȝ. Nec tertio mō. Nec q̃rto manifeſtū ē. Silr̃ hec eſt ꝑ ſe: ſupficies ē alba: ⁊ tñ nllo illoꝝ modoꝝ. Silr̃ ꝑ Ar. negatiua eſt per ſe: ⁊ tñ nullo illoꝝ modoꝝ. Silr̃ ſt multi modi ꝑſeitatis noiati in. 9º. meta. q nō ꝑ ſe ſt aliq̄ illoꝝ modoꝝ. igit̃ Ar. eſt inſufficiens. vł oȝ dicere ꝙ pōit ſolū modos ꝑtinētes demōni. ¶ Itē ꝑ ſe tertio modo idem ſigñat qđ ſolitarie. ſed hec eſt iherētia quo ſuba ſolitarie eſt ens: ſicut ſuba eſt ens non in alio igit̃ ꝑ ſe tertius modus dicit modū iherēdi. ¶ Itē qđ ipoſe eſt ſigñare: impoſe eſt intelligere. ſed ipoſe eſt ſigñare eſſe per ſe ineſſe ſubō ſine attributione ⁊ inherētia. igit̃ ipoſe eſt intelligere ſubam eſſe per ſe ſine inherētia itellectuali. igit̃ tertius modus qui eſt modus eēndi ſm quē dicimus ꝙ ſuba eſt ens per ſe: eſt modus inherendi. ¶ Ad oppoſitū ē Ari. ⁊ omnes expoſitores.

Ad queſtionē dr̃. ꝙ tertius modus nō ē modus inherēdi ſed eēndi. ⁊ hꝰ rō eſt. q2 modus inherēdi eſt qñ in ſubō includit̃ cā ꝑdicati vel eↄ: vel qñ predicatū ineſt ſubō. ꝑ. ita ꝙ non per alias cām ſic hic: hō eſt homo iſtis tribus modis ſolū modus ꝑſeitatis eſt modus iherēdi. ſed in illo tertio mō nō ꝑdicatur aliqđ de aliquo. igit̃ tertius modus nō eſt modus inherendi. eſt tñ modus eſſendi: q2 ſuba non eſt per hitudinem ad aliqđ ꝑdicatū. q2 licȝ nullus intellectꝰ eēt: nec aliq̄ ꝑdicatio: ſuba eēt ſolitarie vel non depēdēs ab accñte. Sed accñs non eſt per ſe tertio mō. accñs enim eſt in alio: ⁊ ab alio dependet.

Ad primā rationeȝ dr̃. ꝙ tertius modus ꝑtinet ad demōſtratorē: non tñ eſt modus inherendi: ſed ꝑſeitas in tertio modo eſt ſubti in demonſtratione: puta ſibi ſolitarie: ⁊ abſolute in ſe accepti: non vt ad predicatū ↄparatur. Vñ ꝑſeitas tertio modo: nec eſt ſubti in ↄpatione ad ꝑdicatū nec ecōtra. ¶ Ad aliud dr̃. ꝙ per ſe eſſe non pt attribui ſube: niſi per inherētiaȝ. hoc ↄcludunt ille due rōes vltime. ꝙ ↄditio ꝑſeitatis nō pt alicui attribui: niſi per inherentiā ſiue ↄparationē. ſed hoc hoc accidit tertio modo. ꝑſeitas. n. in tertio modo ē ſubiecti abſolute: vt ſube non in ↄparatione ad ꝑdicatū: ⁊ q2 illa ꝑſeitas non eſt ſubi in ↄparatione ad ꝑdicatum: nec ꝑdicati in ↄparatione ad ſubm. iō non eſt modus inherēdi. ¶ Contra duo dicta in poſitione pt argui. Dictū eſt ꝑmo: ꝙ ſuba eſt per ſe tertio mō. Contra illud. ſi ſuba mālis eſſet per ſe non eēt per cām efficientē. ↄñs ē fſm. igit̃ ⁊ añcedēs. ↄña pȝ: q2 per ſe in tertio mō. vt dīc L. in conieſis excludit cām ↄparticipeȝ quācūq3. ¶ Hic dicitur negādo ↄñaȝ. Ad rationē dr̃. ꝙ per ſe excludit cauſaȝ ↄpticipē: ſed non quācūq3: ſed aliquādo efficiētē. aliquādo mālē: ⁊ aliqñ eē i ſubō. Primo mō ſolū ꝑma cā ē ꝑ ſe. Scđo mō intelligētia. Tertio mō ſuba mālis. ¶ Cōtra illud. ſuba materialis eſt per ſe: per excluſionē cāe efficiētis vt vr̃: ſicut dicit Boetius: eſſe eſt ꝓpria opatio entis. ſic viuere viuentis. ſed ꝓpa operatio eſt a cōpoſito tanquā a cauſa efficiente. igit̃ eſſe efficit̃ a ſuba māli. non igr̃ ſubſtantia eſt per cām extrinſecā. ¶ Item ſi ſuba non comparet̃ ad ſuū eſſe in rōne cauſe efficientis. igit̃ ſolū cōpat̃ in rōe ſuſceptiui. Sȝ ſi ſic. cū ratio ſuſceptiui ſit illđ quo res pt eſſe: ⁊ non eſſe manēte ſuſceptiuo: ſicut mā poteſt eē: ⁊ non eē ſub forma manente eēntia materie: tūc poſſȝ ſubſtātia mālis ipſa manēte eē ⁊ non eē. ſed hoc eſt inconueniens. igit̃ oportet dicere ꝙ ſuba materialis ſit cā efficiens reſpectu ſui eſſe. ¶ Ad ꝑncipale. ſi ſuba ſit per ſe. aut igitur ꝑma: aut ſcda: non ſcda: q2 tunc eēt pōere ydeā platonis. non ꝑma: q2 eadē ſunt ꝑncipia eēndi vnumqđq3 ⁊ diſtinguendi ipſum ab alio. ſi igitur ſuba ꝑma per ſe ſit. igit̃ per ſe diſtinguitur a q̃libet alia ſuba ⁊c̃. ⁊ ſi ſic: igit̃ per ſe diſtinguit̃ a platone. ⁊ ſic per ↄñs ſpecifice. dñia. n. per ſe. ⁊ non per additū eſt ſpecifica. ¶ Itē ↄ ſcđm qđ dicitur in poſitione cū dr̃: accidens non eſt per ſe tertio modo. contra hoc. Qđ abſtrahitur ſubſtātia in ſigñando: itelligi poteſt a ſubſtātia abſtrahēdo: ⁊ per ↄñs in eſſendo a ſubſtātia non depēdet. q2 enim hō poteſt intelligi nō intelligendo ſor. ideo poteſt hō eſſe cū hoc ꝙ ſortes non ſit. ſed aliqđ accñs vt accidens abſtractū: ſignificat abſtrahendo a ſubſtantia. igit̃ poteſt intelligi ⁊ eſſe ſine ſubſtātia. igit̃ non dependet a ſubſtātia. accidēs igit̃ eſt ꝑ ſe: tertio modo: ſicut ſubſtātia. ¶ Ad ꝑmū illoꝝ: ſic dicebat̃.

¶ Ad primam rationē ꝯ hoc: dr̄ ꝙ quo ad hoc eſt ſimile: ꝙ ſicut in viuente ꝓſupponit̄ viuere anteꝙ̄ a viuēte ꝓcedat aliquis actus: ita in eſſentia ꝓſuppõitur eſſe qḋ eſt actualr̄ entia anteꝙ̄ aliqḋ accn̄s a ſubſtātia egrediatur. Ideo de ſubiecto in demõſtratione ꝓſupponit̄ qd eſt: ⁊ qꝛ eſt. ¶ Ad aliud ſm̄ Boetiuꝫ ſuper predicamenta: ꝙ ſuſcipere eſt accipere aliqd ab extrinſeco agēte per trāſmutationē. ſicut illa inferiora accipiunt cauſalitatē ab extriſeco: ſꝫ qn̄ aliquid ſic eſt ſuſceptiuū: oportet ꝙ in ipſo preſupponat̄ eſſe anteꝙ̄ ſuſcipiat. Jḋ illo mõ loquēdo de ſuſceptiõe: ſicut loqtur Boetius: non põt ſuba mālis ſuſcipere ſuū eſſe: qꝛ tunc an̄ eſſe hēbit eſſe. Si võ extendat̄ ſuſcipere ad illud qḋ eſt in aliquo ab extrinſeco ⁊ ab intrinſeco: ſic ſubſtātia ſuſcipit ſuū eē. ſed tūc mõ ſeqt̄ viterius ex hoc ꝙ ſuba mālis manēs poſſet eſſe ⁊ non eſſe: qꝛ eē cõparat̄ ad ſubam tanꝙ̄ ꝑma eius actualitas ſine qua exiſtere non pt̄. ¶ Ad aliud ꝑncipale: dr̄ ꝙ tam ſubſtantia ꝑma ꝙ̄ ſcḋa ꝯſiderate ſub ratione ſub qua ſunt per ſe tertio mõ ꝙ neutra dependet ab alia: ſicut accidēs a ſubiecto. ¶ Ad ꝓbationes ꝯ hoc. ad ꝑmam. ꝙ non eſt ponere ydeam platonis ex illa miſſione. non eniꝫ ponitur ſcḋa ſuba exiſtere ſepatim a ꝑma. imo non ponitur ꝙ habeat aliud exiſtere ꝙ̄ ꝑma ſuba cuius oppoſitū poſuit Plato. poſuit. n. ipſaꝫ exiſtere imaterialr̄: ſic intelligētia. ¶ Ad aliud dr̄: ꝙ hec ꝓpoſitio per idem ꝑncipiuꝫ aliqd eſt: ⁊ diſtinguitur ab alio: intelligēda eſt de ꝑncipio diſtinguendi per accn̄s: cuius eſt ꝙ̄titas. ꝙ̄titas enim eſt ꝑncipium diſtinguendi vnū indiuiduū ab alio. ⁊ tn̄ non eſt ꝑn̄ eēndi. Uel poteſt dici: ꝙ ſicut ſuba ꝑma ab alia diſtinguitur per ꝙ̄titatē: ita eſt per quātitatē entitate indiuidua: ſubſtantia enim indiuiduatur per ꝙ̄titateꝫ. ¶ Ad aliud ꝙ accn̄s ſigniatur abſtrahendo a ſuba: ſꝫ hoc pt̄ dupl'r itelligi. Uno mõ qḋ ſignificetur ſiue intelligat̄ non cointelligendo ſubam: nec vt hns: ⁊ illo modo ipoſe eſt accidēs intelligi abſtrahendo a ſuba. accidens. n. nõ poteſt intelligi: niſi itelligatur ſuba ſub hitudie qua eſt accn̄s illius: qꝛ accn̄s non eſt ens. niſi qꝛ entis. ⁊ iõ non intelligit̄ niſi vt entis. Alio mõ poteſt accn̄s intelligi abſtrahendo a ſuba ſm̄ ꝙ accn̄s itelligit̄: non vt eſt ſuba iformans: ſiue vt eſt idē cū ſuba quodāmõ. ⁊ ſic itelligit̄ accn̄s abſtrahendo a ſuba: ſicut albedo. Albū. n. itelligit̄ vt ſubam ꝯcernēs tāꝙ̄ qd idē cū ſuba: qꝛ vē pt̄ dici ꝙ h eſt h. ſꝫ albedo pt̄ itelligi ſolū vt ſube eſt: ⁊ nõ qd idē: ⁊ h eſt ſuū intelligi per modū abſtracti ⁊c̄.

Qõ. XXXII.

Queritur an ꝙ̄rtus modus ſit modus īherendi. ꝙ nõ vr̄: qꝛ in ꝓpõne modi inherēdi illud qḋ ꝑdicat̄ per ſe attribuit̄ ſubo. ſed in ꝙ̄rto mõ ꝑdicatū nõ attribuitur ſubo: ſꝫ efficiēt̄. ſꝫ efficiēs ⁊ ſubm̄ nõ coincidunt. igit̄ ⁊c̄. ¶ Jtē vbi eſt modus inherendi ꝑdicatum ieſt ſubo. Sꝫ in ꝙ̄rto mõ ꝑdicatū non ieſt ſubo. g̊ ⁊c̄. ⁊ ꝓbo minorē in ꝙ̄rto mõ. illud qḋ ſubycit̄ eſt cā efficiēs re° ꝑdicati: ⁊ qḋ ē cā efficiēs re° alic° non ē ſubm̄ re° illius: ſic pꝫ in exēplo nāli. ſi ignis agat in aquā efficiēdo calorem: calor eſt ab igne tanꝙ̄ ab efficiēte: ſꝫ non eſt in igne tāꝙ̄ in ſubo ſꝫ in aq̄. ¶ Jtē ꝙ̄rt° modus eē modus cāndi. igit̄ non īherēdi. ¶ Ad opp̄m. ꝑ ſe dicit iā. ſꝫ ꝑ cām efficiēteꝫ pn̄t fieri demonſtrationes. igr̄ ꝑ ſe: vt eſt modus īherēdi poteſt iportare cauſam efficientē. ¶ Jtem expoſitor eſt ad oppoſitum.

Ad qõnem dici põt. ſicut dicit Tho. ꝙ ꝙ̄rt° modus eſt modus inherēdi: qꝛ in ſubo īcludit̄ cā efficiēs re° predicati: qn̄. n. hec ꝯditio per ſe eſt vnius extremi in ꝯparatione ad aliḋ. tūc eſt modus īherēdi. Sꝫ in ꝙ̄rto mõ per ſe: eſt ꝯditio vnꝰ extremi ad aliud, qꝛ in ſubo eſt cā ꝑdicati. ¶ Jntelligēdū tn̄ ē ꝙ ſubꝫ ē 2r̄: ꝓpõnis: ⁊ ſubm̄ re° accn̄tis: in quolibet mõ dicēdi ꝑ ſe: illud qḋ ſubycit̄ ē ſubm̄ ꝓpõnis re° ꝑdicati: non tn̄ oꝫ ꝙ in quolibet mõ dicendi per ſe: ſit illud qḋ ſubycit̄ ſubm̄ re° ꝑdicati eo mõ quo ſubm̄ ſubycit̄ accn̄ti. ⁊ iõ i ꝙ̄rto modo ſic dicēdo: iterfectus iteryt ꝑꝑ iterfectionē. illḋ qḋ ponit̄ a pte ſubi eſt ſubm̄ ꝓpõnis: non tn̄ eſt ſubꝫ re° ꝑdicati: ſic̄ ſuba re° accidentis: vt in ſcḋo mõ. Dic eniꝫ eſt ꝙ̄rt° mod°: ignis per calorē calefacit: ⁊ tn̄ calefacere nõ ē in igne: ſic̄ in ſubo: ſꝫ ſicut in efficiēte: ſꝫ ē in calefacto tanꝙ̄ in ſubo: qꝛ actio ē in paſſo tanꝙ̄ in ſubo.

Ad primam rõneꝫ dr̄. ꝙ minor ē fſa: ꝑdicatū eniꝫ attribuit̄ ſubo ꝓpõnis in ꝙ̄rto mõ: ſꝫ nõ attribuit̄ ſemꝑ alicui ſubo qḋ eſt ſubm̄ accn̄tis. Et cū dr̄. ꝙ efficiēs ⁊ ſubm̄ non coincidūt. dr̄ ꝙ ſubm̄ nāle qḋ patit̄: ⁊ efficiens qḋ agit in idipſum paſſum: talia non coincidūt in eadē actione. tn̄ ſubm̄ ꝓpõnis ⁊ efficiēs reſpectu predicati poſſunt coincidere. ¶ Ad aliud ꝑ idē. ¶ Ad vltimū r̄ndet̄ interimēdo ꝯn̄ꝫ: qꝛ modus cāndi non diſtat a mõ iherēdi. ſed põit illū. Linconiēſis tn̄ vr̄t dicere. ꝙ ꝙ̄rt° modus eſt modus cāndi ⁊ nõ inherēdi. ponit eniꝫ tn̄ duos modos inherēdi: vt ꝑ^m ⁊ 2^m ⁊ 3^m eēndi: ⁊ ꝙ̄rtū modū cauſandi.

Qõ. XXXIII.

Queritur Utrꝫ ꝑ ꝓſupponat ꝑ ſe. ⁊ h eſt ꝙ̄rere an ſeꝙ̄tur: hoc ē ꝑ. igit̄ per ſe. ꝙ non vr̄. Hec ē ꝑmo vā: ſortes eſt hõ: ⁊ tn̄ nõ per ſe: qꝛ ꝑ ſe preſupponit de oī: ⁊ h non eſt de oī. igit̄ non ſeqt̄ ⁊c̄. ¶ Jtē hec eſt ꝑ: ſupficies ē alba. qꝛ albū ieſt ſupficiei: ⁊ nõ per aliḋ mediū. ⁊ tn̄ hec nõ eſt ꝑ ſe: tū qꝛ ꝑ ſe ꝓſupponit de oī: ⁊ h nõ ē de oī. tū qꝛ ſbꝫ excedit ꝑdicatū. igit̄ ⁊c̄. ¶ Jtē h ē vā: triangulus hꝫ tres ꝑ. igitur ⁊c̄. ¶ Jtē qḋ ꝑ ieſt vni ſoli ineſt ꝑ ſe: qḋ ꝑ ſe ineſt oī ieſt. ſꝫ qḋ ieſt vni ſoli non ieſt oī. igit̄ ⁊c̄. ¶ Ad opp̄m. Pꝛimo ſupra ꝑ ſe: addit imediationē ⁊ adeꙗ̄tionē. Sed ſeqt̄ ꝑdicatū imediate ieſt ſubo: ⁊ ei ē adeꙗ̄tuꝫ. igit̄ ꝑ ſe ineſt. igit̄ ſeqt̄: ꝑ ieſt igit̄ ꝑ ſe ieſt. ¶ Jtē ſi ieſſet ꝑ: ⁊ non ꝑ ſe alicui ſubo: tūc ꝑ accn̄s ieſſet illi. Sꝫ illa ſunt icõpoſſia ꝙ ꝑdicatū iſit ꝑmo ſubo: ⁊ tn̄ per accn̄s.

Ad queſtionē dr̄. ꝙ h ꝯn̄a ē bona. h ē ꝑ. igit̄ per ſe: ꝓꝑ ꝑmā rõnē in oppõm. ꝑmo enim ſupra per ſe: addit imediationem ⁊ adequationem vt tactum eſt.

Ad primam rationē dr̄. ꝙ hec ꝯn̄a eſt bõa: ſortes ꝑmo eſt hõ. igit̄ ꝑ ſe: ⁊ ꝯn̄a verum: ſicut an̄s. Ad ꝓbationē dr̄. ꝙ ꝑ ſe ꝓſuppõit de oī vbi ſubycit̄ termin° cõis: ſꝫ in ꝓpoſito ſupponit̄ termin° ſingularis. ¶ Ad aliḋ ꝙ hec: ſupficies ē alba: non ē ꝑ vā: ſic ꝑtinet ad ꝯn̄eꝫ demonſtrationis. qꝛ ꝑ in demonſtratiõe dr̄ eſſe ꝑmo vera ex hoc ꝙ accn̄s non excedit ſubm̄: nec econtra. Sed ſupficies excedit albū. Silr̄ nec eſt hec primo vera: ſuperficies eſt colorata: qꝛ coloratū nõ egredit̄ ex ꝑncipys intrinſecis ſuperficiei. Et ad ꝓbationē dr̄: negando hāc ꝯn̄aꝫ: albū ieſt ſupficiei nõ per mediū. igit̄ ꝑ. plus enim requirit̄. Nam reqritur ꝙ albū a ꝑncipys ſuperficiei egrediatur. ⁊ ꝙ ei ſit coeꙗ̄tuꝫ. Si tn̄ dicatur eſſe ꝑmo ſiue per ſe: h non ē eo mõ quo per ſe: ⁊ ꝑmo pertiet ad demonſtrationē. ¶ Ad aliḋ. ꝙ hec ē vera triangulus hꝫ tres primo. ſꝫ tn̄ ly ꝑmo non eſt hõ pars predicati: ſed eſt modus quo predicatū ineſt ſubiecto. ⁊ iõ bene ſeqtur ꝙ triāgulus habet tres per ſe: ſed non ſequitur ꝙ ſit per ſe: triāgulus habet tres primo. quia ly ꝑmo non eſt pars ꝑdicati. ¶ Ad aliud dicit̄. ꝙ iſta non repugnat hēre tres ineſt oī triangulo ⁊ ſoli triangulo. vlitas enim refert̄ ad indiuidua ⁊ excluſio ad ſpēs. ⁊ ideo qḋ ſolū ineſt illo° pt̄

ſineē oī:quia qđ ineſt ſoli ſpēi.poteſt ieē oī idiuiduo:eo ꝙ non referunt̄ ad idem ꝛc̄.

Qō. XXXIIII.

Queritur an hec ſit vā.oīs triāgulus hꝫ tres ꝑ.Et non vr̄.q̄libꝫ ſingularis ē falſa.ḡ hec ē falſa:aña pꝫ.qꝛ h̄ eſt falſa.yſocheles hꝫ tres ꝑ:ꝛ ſic ð alijs.p Ar. ⸿ Huic dr̄.ꝙ q̄libet ſingularis ē vā.qđ ſic ð/claraṫ.Primo non ē diſpō rei que iheret ſm ſe.nec ē diſpoſitio iherētie.ſed ē diſpoſitio iherētis ſꝫ ꝙ iherēs eſt: Primū pꝫ.qꝛ ſi eēt diſpoſitio rei que iheret ſm ſe.tc̄ iſtā rez ꝯſeq̄ret in ꝯuerſione.ꝛ tūc ſeqr̄.hō ē aīal prio.ḡ aīal ꝑmo ē hō.Scðm pꝫ.ſi eſſet diſpō iherētie.tc̄ faceret ꝓpoſitionē modalē.qđ falſum ē.ḡ eſt diſpō iherētis ſꝫ ꝙ eſt iherēs.tūc dr̄ ꝙ hr̄e tres ſub h̄ mō ꝯſeqtur oēm triangulum:nō ſub q̄cūq3 rōe:ſꝫ ſub determinata rōne:vt ſub ratione triāguli.ꝛ ſic q̄libet ſingularis ē vā.Sigles ſunt iſte.yſocheles inq̄ṫū triāgulus hꝫ tres:ꝛ ſic de alijs. ⸿ Contra iſtud.ſi h̄ ſit vex.iſte triāgulus iq̄ṫū triāgulus habꝫ tres ꝑmo.eadē rōe ꝑt eē vex:ſoꝛ.inq̄ṫū hō ē ſpēs.tñ ſortes inq̄ṫū hō non ē ſpēs. ⸿ Huic dr̄.ꝙ non ē ſile.qꝛ yſocheli ſm ſe aliq̄ mō ineſt hr̄e tres.ſed ſorti nullo mō ieſt ſpēs.ꝛ iō ſorti ſub rōe ſortis:nec ſub rōe hoīs ei ꝯuenit h̄ ꝑdicatū. ⸿ Contra.ꝓbo ꝙ licꝫ ſorti repugnet ſpēs ſb ꝓpria rōne:ꝙ tñ poſſit ꝯuenire ſub rōne hoīs. h̄ ꝑdicatū: eſſe ideterminate velocitatis:repugnat cuilibꝫ motui ꝑticulari ſm ſe.qꝛ per Ar.in.8°.phyſi.q̄libet mot⁹ ꝑticlarl ē determinate velocitatis.ꝛ ꝑ ꝯñs ſibi repugnat eē indeterminate velocitatis.qꝛ cui ꝯuenit vnū oppoſitoꝝ ei repugnat altex.ergo eſſe ideterminate velocitatis ꝯuenit cuilibet motui ſub rōne gīali mot⁹:qꝛ per Ar.6°.phyſi. mot⁹ ſub rōe motus pōt velocitari ꝛ tardari in īfinitum. ⸿ Itē ſi iſte triāgulus inq̄ṫū triāgulus hr̄et tres prio.ḡ triāgulus non hr̄et tres ꝑ.ꝯñs ē falſuꝫ.ergo ꝛ añs.ꝯñtia pꝫ.qꝛ qđ ꝑmo ieſt iferiori nō ꝑt ieſſe ſupiori ꝑ.per Ariſt.ꝑ h⁹.imo ſi hoc credaṫ accidit tertius erroꝛ. ⸿ Itez.ſi iſte triangulus hēret tres ꝛc̄.eadē rōne iſte triangulus haberet tres:ſꝫ h̄ ē falſum:qꝛ qđ ꝑ ſupabūdātiā dr̄:vni ſoli ꝯuenit ꝑmo dr̄ per ſupabūdātiā:igiṫ ꝛc̄. ⸿ Huic dr̄.ꝙ hēre tres ꝑmo:ieſt huic triāgulo:ꝛ illi ſub rōne triāguli.ſed non ſub ꝓpria rōne.vñ non ē icōueniēs ꝙ paſſio iſit multis ꝑ acceptis ſub rōe cōis re⁹ cuius illa ē paſſio vlis. Inconueniēs tñ eſt.ꝙ vna paſſio ꝑ inſit multis accept] ſub ꝓpā rōne. ⸿ Cōtra.ſi hec paſſio inſit huic triāgulo:ꝛ illi ſub hac ꝯditione ꝑ.q̄ro aut ieſt iſtis ꝑ vt duo ſunt:aut vt vnū ſunt in triāgulo.ſi ineſt iſtl vt duo ſunt:ꝯ h̄ ē:ꝙ vna paſſio non ieſt multis ꝑmo:vt mlta ſunt.ſi vt ſunt ī triāgulo vnū.Contra.vt ſunt vnū in triāgulo in illa vnitate. non ſunt aliud a triāgulo.dicere ergo ꝙ hr̄e tres inſit primo iſtis duobus ſub rōne triāguli:nō eſt ꝙ ꝑdicatū ineſt ſuppoſitis ꝑ.ſed cōi.ergo nō ē q̄libꝫ ſingularis vā. ⸿ Ad oppoſitū.Hec eſt ꝯ in demrōne.ergo ē imediata. ḡ ꝑmo vera.ergo oīs triāgulus hꝫ tres ꝑmo. ⸿ Huic dr̄.ꝙ licꝫ hec ſit ꝯ in demrōne:oīs triāgulus ꝛc̄.non ſeqtur ꝙ ꝑdicatū ieſt ſubō imediate diſpoſito ſigno vlī:ſed ſeqr̄ ꝙ predicatū ineſt ſubō abſolute.ꝛ iō ſeqtur ꝙ hec ſit ꝑ ſe.triāgulus hꝫ tres ꝛc̄.primo.nō tñ hec.oīs triāgul⁹ ꝛc̄. ⸿ Cōtra ꝓbo.ꝙ hec ſit ꝑmo.oīs triāgulus hꝫ ꝛc̄.qꝛ oīs triāgulus hꝫ tres.aut ergo ꝑmo:aut non ꝑmo.ſi ꝑmo habeṫ ꝓpoſituꝫ.ſi nō ꝑmo.ergo hoc ꝑdicatū ineſt alicui ꝑus.aut ergo ieſt alicui ꝑus ſubō vlr̄ diſpoſito q̄ꝫ triāgulo.aut alicui ſubō non vlr̄ diſpoſito:non ꝑmo mō.qꝛ non eſt aliqđ ſubm vlr̄ diſpoſituꝫ cui hr̄e tres ineſt ꝑuſq̄ꝫ triāgulo.non ſcðo mō:qꝛ tunc ex ꝑticulari ſiue indefinita ſeq̄reṫ vlis. ⸿ Itē oſtēdo ꝙ illa triāgulus ꝛc̄.nō ſit ꝑmo vā:qꝛ ꝓpoſitio ꝑ vā ē imediata.ſed hec nō ē imediata.ergo hec nō eſt ꝑ per ſe.ꝓbo minorē.Illa.triāgulus hꝫ tres ꝛc̄.ꝑt ꝓbari per diffōnē triāguli tanq̄ꝫ per mediū.ḡ cū hēat mediū ꝑ qđ ꝑt ꝓbari nō ē imediata. ⸿ Huic dr̄.ꝙ illa.triangulus ꝛc̄.ē imediata.ſed diſtiguiṫ de ꝓpōne imediata.q̄daꝫ ē imediata imediatione cāe.ꝛ q̄dā imediata imediatiōe ſubi.Tūc dr̄.ꝙ illa eſt imediata imediatiōe ſubi:nō cāe. ⸿ Cōtra iſtud:hec.triāgulus hꝫ tres.ðmraṫ per diffōnē trianguli:iſto modo.oīs figura rectilinea cuius angulus extrinſecus ē eq̄lis duob⁹ angulis itrinſecis hꝫ tres.triāgulus ē hꝫ figura.ḡ ꝛc̄.in iſta demrōne hr̄e tres ꝑus ꝑdicatur de diffōne triāguli tanq̄ꝫ de ſubto q̄ꝫ de triangulo. ḡ hec.triangulus hꝫ tres nō ē imediata imediatiōe ſubi: qꝛ ꝑus ineſt alteri ſubō q̄ꝫ huic.

Ad queſtionē

dr̄.ꝙ hec ē vā:oīs triāgulus hꝫ tres ꝑmo.ꝛ h⁹ rō ē:qꝛ hec eſt ꝯ in demrōne.ſed ꝯ in demrōne ē ꝑ ꝛ imediata imediatiōe ſubi.licꝫ nō imediatione cāe.ḡ hec ē vera:oīs triangulus hꝫ tres ꝛc̄. ⸿ Intelligēdū tñ ē ꝑꝑ rōnes:ꝙ licꝫ aliqd ſit ꝯtētū ſub aliq̄.ſicut ſuppoſitū ſubō cōi abſolute:verūtñ re⁹ alic⁹ ꝑdicati tale ſuppoſituꝫ exneaṫ cōi.v.g. licꝫ ſortes ſit per ſe ſuppo⁹ hoīs:tñ vt hō ſubycitṫ re⁹ h⁹ ꝑdicati ſpēs: ſortes extraneatur homini.iō h̄ ē falſa accitl hō ē ſpēs. ſortes ē hō.ergo ſoꝛ.eſt ſpēs.ſilr ex illo ꝑt:licꝫ yſocheles ſit per ſe ꝯtētū ſub triāgulo:vt tñ triāgul⁹ cōpaṫ ad h̄ predicatū hr̄e tres ꝛc̄.ꝑmo:ſibi exneaṫ yſocheles ſub ꝓpria ꝛ abſoluta rōe.ꝛ iō nō ſeqṫ.oīs triāgulus hꝫ tres ꝑmo:ergo yſocheles hꝫ tres primo.verūtñ qꝛ hec ē vlis:oīs triāgulus ꝛc̄.ꝛ diſtribuit non imobilr̄.iō oꝫ deſcēdere ad aliqua ſingularia:ꝛ oꝫ ſic fieri deſcēſus.oīs triāgulus habꝫ tres ꝑ.ḡ yſocheles inq̄ṫū triangulus hꝫ tres ꝑ.ꝛ quelibꝫ ſingularis eſt vera:ſicut vlis.

Ad rationes

ad ꝑmā iā dcm̄ ē.Sūt.n.iſte ſingulares re⁹ iſtius vlis.iſte triāgulus inq̄ṫū triāgulus hꝫ tres ꝑ.ꝛ ſic ð alijs. ⸿ Ad ſcðaꝫ.ſic̄ dicebaṫ ꝙ nō ē ſile ꝑꝑ duo:qꝛ ad h̄ ꝙ ꝑdicatū iſit indiuiduo ſub rōe cōis due ꝯditiōes reqrunṫ.Una ꝙ illđ ꝑdicatū illi cōi iſit ꝑ ſe:ꝛ ꝑ:ꝛ non ꝑ accñs.Alia ꝙ illđ ꝑdicatū non repugnet ſubō.ſic ē in illa.yſocheles iq̄ṫū triāgulus hꝫ tres ꝑmo:qꝛ h̄ predicatū nō repugnat yſochelī ſub q̄cūq3 rōe ſimplr̄.h̄ ꝑdicatū ieſt triāgulo ꝑ ſe ꝑmo:ꝛ non per accñs.Sꝫ in illa:ſortes inq̄ṫū hō eſt ſpēs:ē deficitus in vtraq3 ꝯditōe.ſpēs.n.repugnat ſorti ſub q̄cūq3 ratione.ſilr hoī nō ieſt ꝑ ſe:ſed ꝑ accñs. Iō licꝫ h̄ ſit vā.iſte triāgul⁹ iq̄ṫū triāglꝰ ꝛc̄.n̄ tñ h̄ ē vā:ſoꝛ.iq̄ṫū hō eſt ſpēs. ⸿ Ad aliđ ꝯ h̄:dr̄ ꝙ eē ifinite velocitatis non repugnat motui ꝑtīlari ſub q̄cūq3 rōe:qꝛ licꝫ ſub rōe ſibi ꝑticlari repugnet:tñ ſub rōe gīali mot⁹ ſibi n̄ repugnat.ꝛ ad ꝓbationē cū dr̄:cui ieſt vnū oppoſitoꝝ ꝛc̄.h̄ ē itelligēdū ſub eadē rōe:qꝛ oppoſita debēt referri ad idē.ſꝫ eē determinate velocitatl ſub rōe ꝑticlari:ꝛ eē ideterminate velocitatis ſub rōe gīali mot⁹:nō accipiṫ ſub eadē rōne.iō nō opponunṫ adiuicē.ꝛ iō nō ſeqṫ:mot⁹ ꝑticlarl ē ðterminate velocitatl.ḡ ſibi repugṫ eē ideterminate velocitatis. ⸿ Tūc ſic ex ꝑte alia.licꝫ ſorti ſub rōe ꝑticlari repugnet eē ſpēs:tñ ſub rōe gīali hoīs ſibi nō repugṫ. ⸿ Ad h̄ dcm̄ ē ſupra ꝙ ſub q̄cūq3 rōe ſibi repugṫ eē ſpēs.ſub rōe ꝓpā certū ē.Silr ſub rōe hoīs.qꝛ hoī nō ieſt ſpēs.niſi ꝑ accñs:ꝛ ēt vt ſic ſortes exneaṫ.Ulr̄ ꝑt dici ad illā rōnē ð motu ꝙ q̄ꝫ mot⁹ ꝑticlarl ꝑt ꝯſiderari ī ſe:vt ē q̄d ꝯtinuū ꝛ ſucceſſiuū.Et ſic nō repugṫ ſiue velocitari ſiue tardari vſq3 ad ifinitū.2°ꝑt ꝯſiderari ꝑ ꝯpatiōez ad ðterminatū mouēs:ꝛ mobile:ꝛ iſto° ſibi repugṫ velocitari:qꝛ n̄ velocitaṫ niſi ſꝫ vtutē ꝛ hitudinē mouētl ꝛ mobil.Uñ ē dcm̄:ꝙ ſi repugṫ motui ꝑticlari velocitari ī ifinitū ſub rōe cōis. Et ſic ꝑticlari motui ieſt eē ðterminate velocitatl:ꝛ ideterm/

nate velocitati ꝓ bitudiẽ ad diuerſa: vt ꝑus dictum eſt. ¶ Ad aliã rõnẽ dõm eſt. ꝙ licꝫ yſocheli ĩq̃tũ yſocheles inſit h̃ ꝑdicatũ hr̃e tres ꝑ. non ſeq̃r ꝙ nõ ieſt triãgulo. Et ad ꝓbationẽ cũ dr̃. ꝙ ĩpoſſe eſt idẽ ĩeẽ duob⁹ ꝑ. verũ ẽ ſub ꝓpa rõe. verũtñ poſſe eſt idẽ ineẽ duob⁹ ꝑ. dũmõ vni ſub rõe alteri⁹. vñ re⁹ ꝑmitatis nõ ſt̃ duo: q: vbi vnũ ẽ ꝑꝑ alteruꝫ ibi tñ vnũ. ¶ Ad aliud. ſic dicebat̃. Ad rõnẽ ꝯ h̃. dicendũ ꝙ yſocheles ⁊ yſopicuros: vt ſuſcipiũt h̃ ꝑdicatuꝫ hr̃e tres ꝑmo quodãmõ ſt̃ vnũ. ⁊ q̃dãmõ duo. vnũ re⁹ ꝑmitatis: q: h̃ ꝑdicatũ ſub hac determinatiõe ꝑ ſuſcipiũt: vt ꝯueniũt in vna rõe triãguli: ⁊ q̃dãmõ ſt̃ duo: q: diuerſa ſuba diuerſaꝝ ꝓpõnũ. ¶ Cõtra hoc: qd̃ tu dicis ſi hec eẽt vera yſocheles inquãtũ triãgulus habet tres ꝑ: ⁊c̃ demonſtratio vlis nõ eẽt potior q̃ꝫ eẽt ꝑticularis: q: ꝑ rẽſſionẽ eadẽ paſſio ꝑ ieſt vli ⁊ ꝑticlari ſiue ſingli. ¶ Huic dr̃: ꝙ nõ obſtãte hoc demrõ vlis ẽ potior: q: licꝫ eadẽ paſſio ꝑ ieſt vli ⁊ ſingli. tñ diuerſa rõe: q: vli ieſt abſolute: ſꝫ ſingulari ieſt ſub rõe ſui cõis. ⁊ iõ vlis potior ẽ q̃ꝫ ꝑticlaris. ¶ Suſtinẽdo aliã ꝑteꝫ dr̃. ꝙ h̃ ẽ fľa: ois triãgulus ⁊c̃. q: ſua ꝯdictoria eſt vẽa. ⁊ ẽt ſua ꝯria. ¶ Itẽ ſi ois triãgls hẽret tres ꝑ. tunc hr̃e tres ꝑ. ieſſet cuilibet ſingulari ꝑ: q: h̃ ſignat h̃ ꝓpõ. Sꝫ ſi hr̃e tres inſit huic triãglo ꝑ: g̃ nõ illi ꝑ: q: qd̃ ꝑ ſupabũdãtiã dr̃ vni ſoli ꝯuenit: põere g̃ ꝙ hec ſit vera. ois triãgul⁹ ⁊c̃. eſt põere ĩpoſſia. ¶ Ad ꝑmã rõeꝫ ſicut dicebat̃. ꝙ h̃ eſt imediata ⁊ ꝑ vẽa. ois triãgls ⁊c̃. ſed ex h̃ nõ ſeq̃r. ꝙ ois triãgls hꝫ tres ꝑ. illa. n. imediatio ſiue ꝑmitas in illa ꝓpõne. nõ ẽ ꝑꝑ h̃ ꝙ ꝑdicatũ ꝑ: ieſt ſubo ſub iſto mõ: ſꝫ ex h̃ ꝙ ꝑdicatũ ꝑ: ⁊ imediate ſubo abſolute ꝯcepto ieſt. vñ h̃ ẽ vẽa. triãgls hꝫ tres ꝑ. ¶ Ad ꝑ̃m ꝯ hoc cũ q̃rit̃. ois triãgls ⁊c̃. aut g̃ ꝑ. aut non. dr̃ ꝙ nõ ꝑ: q: alicui alteri ieſt h̃ ꝑdicatũ ꝑ hr̃e tres. triãglo. n. ſi diſpoſito. ſi g̃ vli ieſt hec paſſio hr̃e tres ꝑ. ⁊ cũ iſ̃ertes. g̃ ꝑ illã triangulus ⁊c̃. põt ꝓbari illa: ois triãgulus ⁊c̃. dõm ꝙ nõ ſequitur. ¶ Ad aliud. ſic dicebat̃: ꝙ hec: triãgulus hꝫ tres: eſt imediata imediatione ſubĩ: ſꝫ non imediatõe cãe: ſic dicebatur. ¶ Ad rõnẽ ꝯ h̃ dr̃. ꝙ duplex eſt ſubꝫ. qd̃dã ẽ ſubꝫ re⁹ accñtis. ⁊ qd̃dã ſubm ꝓpõnis. vñ illa rõ ꝯ hãc rñſiõeꝫ ꝓbat ꝙ hr̃e tres ieſt alicui ſubo ꝓpõnis: vt diffõni triangulu ꝑalſq̃ꝫ triãgulo: ⁊ h̃ eſt ꝯcedẽdũ. verũtñ nulli ſubo accidentis ineſt hr̃e tres ꝑalſq̃ꝫ triãgulo. ⁊ hr̃e non ieſt diffinitioni triãguli tãq̃ꝫ ſubo accñtl: ſed tãq̃ꝫ cõi per qd̃ ꝓbatur hr̃e tres de triãgulo. ¶ Contra ꝙ h̃ ſit fľa. triãgls hꝫ tres ꝑ. ꝓbo: q: ꝓpõ idefinita eſt fľa: c⁹ q̃lꝫ ſinglis ẽ fľa. ſꝫ illa ẽ fľa iſte triãgls hꝫ tres ⁊c̃. ⁊ ſic de alijs. Si dicas. ꝙ iſte ſinglẽs ſt̃ vẽ: ⁊c̃ hec vlis erit vẽa. ois triãgul⁹ hꝫ tres ꝑ. qd̃ ẽ negatũ: cũ g̃ oẽs ſinglẽs ſint falſe hec idefinita erit falſa. ¶ Huic dr̃. ꝙ hec non eſt idefinita. triãgls hꝫ tres ꝑ. ſꝫ eſt ſingularis. ſic illa. hõ eſt ſpẽs: q: hꝫ triãgulus ſuppoſitionẽ ſimplicẽ: ⁊ vt ſic extraneat̃ cuilibet ſuppoſito: ⁊ iõ licꝫ ſingulares ſint falſe: nõ tñ oꝫ vlem eẽ falſaꝫ. Cõtra: ꝑdicatũ reale: g̃ non reſtrigit triãgulũ: vt ſtet ꝓ itentione. ita ꝙ non pro ſuppoſito. ¶ Itẽ hec ꝑt eẽ ꝯ ĩ dmonſtratiõe. g̃ ꝑdicatũ attribuit̃ ſubo per ꝯpationẽ ad ſuppoſitũ. ¶ Itẽ ꝑdicatũ diſtãs eſt. g̃ non reſtringit ꝑdicatuꝫ ad exceptionẽ aliquã. ¶ Ad ꝑ̃m iſtoꝝ dr̃. ꝙ h̃ ꝑdicatum hr̃e tres: eſt ꝑdicatũ reale. verũtñ h̃ ꝑdicatũ hr̃e tres diſpoſitũ hac ꝯditione ꝑ eſt itẽtionale: q: ꝑ ſe ⁊ ꝑ: ſt̃ intẽtiones ſcḋe. ſic ſpẽs. ¶ Ad aliud. ꝙ triãgulus hꝫ tres ⁊c̃. ꝑt eſſe ꝯ in dmſone. ⁊ iõ ꝑdicatũ attribuit̃ ſubo ꝑ ꝯparationeꝫ ad ſuppoſitũ. Sꝫ iſta. triãgul⁹ hꝫ tres ꝑ: nõ eſt ꝯ ĩ aliqua demſone: q: hec eſt ſingularis: ⁊ de ſinglib⁹ ĩq̃tuꝫ hmõi nõ ẽ ſcia. per Ar. ¶ Ad aliud dr̃. ꝙ id qd̃ eſt diſtãs ꝯhere ꝑt ad acceptiones falſiꝫ nõ ſub ea rõe q̃ ẽ diſtãs: q: diſtãtia nõ ẽ cã reſtrictionis. Sꝫ cauſa reſtrictionis ad itẽtioneꝫ eſt q̃ ꝑdicatũ eſt intẽtionale. ⁊ iõ ſub rõe gnãli intẽntionis ꝑt reſtringere ſubm: vt accipiat̃ ꝓ itẽtiõe: ⁊ eadẽ rõe ſubꝫ itẽtionale reſtrigit ꝑdicatũ ad itẽtionẽ: vt ſi dicatur ſpẽs eſt hõ. q: alr in ꝯuerſione eſſet variatio ſuppoſitionis ſic cõuerſa: homo eſt ſpecies: ergo ſpecies eſt homo. ⁊c̃.

Queſtio. XXXV.

Queritur Circa ꝑ̃m errorẽ an paſſio ĩherẽs ſuppoſito alic⁹ cõis hñtl vnicũ ſuppoſitũ iſit illi ſuppoſito ꝑ: vt an paſſio lune ꝑ: iſit huic lũe. Et ſic vr̃. qñ aliq̃ duo aliquã rẽ ſignãt: ⁊ ſunt eiuſdẽ ambit⁹ quo ad ſuppoſita: q̃cq̃d ineſt vni ꝑ ſe ⁊ ꝑ: inerit ꝑ ſe ⁊ ꝑ alteri: ſed luna ⁊ h̃ luna idẽ ſignãt: ⁊ eiuſdẽ ambit⁹ ſt̃: q: neutrum alteꝝ excedit. g̃ ſi aliq̃ paſſio iſit lune ꝑ ineſt ꝑ huic lune. ¶ Hinc dr̃. ꝙ licꝫ luna ⁊ h̃ luna ſignificẽt eãdẽ rẽ: ⁊ ſint eiuſdẽ ambit⁹: nõ tñ ſeq̃r: ꝙ ſi vna ſit paſſio ꝑ: ꝙ alia ſit paſſio. Ad h̃. n. ꝙ aliq̃ paſſio inſit ſbo ꝑ. oꝫ ꝙ ſubiectũ ſit vle. ⁊ ita paſſio ꝑ ineſt lune. ñ tñ ꝑ ineſt huic lune. ¶ Cõtra. vlitas ⁊ ꝑticlaritas nõ ſe hñt ĩ rõe ſuſceptiui: nec ĩ rõne ꝑtĩ ſuſceptiui re⁹ paſſiõis. nõ. n. h̃ totũ aggregatũ: luna vlis ſuſcipit paſſionẽ: ſꝫ luna tñ. g̃ vlitas non ꝯfert ad ꝑſeitatẽ: nec ꝑticlaritas ĩpedit. ¶ Itẽ in ſinonimis q̃cũq̃ paſſio ieſt vni ꝑ: ⁊ alteri ꝑ. eadẽ. n. paſſio q̃ ieſt lapidi ꝑ ieſt petre. ⁊ tñ ita dr̃nt ꝑ diuerſas rões. g̃ diuerſe rões nõ ĩpediũt qn ſi aliq̃ paſſio inſit lune qn inſit huic lune: cũ ſint eiuſdẽ ambit⁹: ſic lapis ⁊ petra. ¶ Itẽ ſeq̃r: luna. g̃ hec luna: ⁊ eꝯ: q: oppoſitũ ꝯñtis non ſtat cũ añte. g̃ paſſio ꝑ iherens vni ieſt alteri ꝑ. ¶ Ad oppoſitũ ẽ Ar. dicẽs. ꝙ iſte error eſt: qñ cõe non hꝫ: niſi vnũ ſuppoſitũ: ⁊ creditur ꝙ paſſio vlis ⁊ ꝑ iherẽs vli: ꝑmo inſit illi ſuppoſito.

Ad queſtionẽ dr̃. ꝙ paſſio ꝑmo iherẽs cõi hñti vnicũ ſuppoſitũ: nõ iheret illi ſuppoſito ꝑ: h⁹ rõ eſt: q: paſſio ꝯſeq̃tur ſubm ꝑ fm ꝙ ſubiectũ aptũ natũ eſt ꝑdicari de plurib⁹. ſed hec luna nõ ẽ apta nata ꝑdicari d̃ plib⁹. luna tñ licꝫ nõ hẽat: niſi vnicũ ſuppoſitũ actu: nec poſſit hr̃e: niſi vnicũ. (ĩpedit̃. n. ex ordine vniuerſi: q: meli⁹ ꝑ vnũ ẽ facere q̃ꝫ ꝑ duo ſi pſſit fieri ꝑ vnũ eq̃ hñ.) verũtñ luna apta ẽ ꝑdicari ⁊ plĩficari in mĺta ſuppoſita. iõ paſſio ꝑ ieſt lune: q̃ tñ ꝑ nõ ieſt huic lune. ¶ Intelligẽdũ tñ ẽ. ꝙ ad h̃ ꝙ paſſio ꝯſeq̃t̃ ſubꝫ ꝑ, re grit̃ ꝙ ſbꝫ hẽat rõeꝫ cãe re⁹ paſſiõis. tñ ñ q̃lĩcũq̃. ſbꝫ. n. ꝑt eẽ cã re⁹ accñtl 3ᶠ. Uno⁹ ſbꝫ ꝑt eẽ cã ſupflua. ſic yſocheles re⁹ hr̃e tres: yſocheles. n. ĩpſi ſbo re⁹ hr̃e tres ſupaddit dr̃ñã: q̃ dr̃ia ſupfluit ĩ ꝓducẽdo tres. alio⁹ ſubꝫ hꝫ rõeꝫ cãe diminute re⁹ accñtl. ſic fig⁹ re⁹ hr̃e tres: q: nõ ſeq̃r: h̃ ẽ fig⁹: g̃ hꝫ tres. 3ᵐ ſubꝫ hꝫ rõeꝫ cãe ꝑciſe re⁹ accñtl. ſic triãgls re⁹ hr̃e tres. triãgls. n. addit illõ qd̃ ẽ diminutũ ĩ fig⁹: ⁊ ꝑcidit illud ſupfluũ qd̃ ẽ ĩ yſocheles re⁹ hui⁹ paſſiõis: hr̃e tres. ⁊ iõ hꝫ rõneꝫ cãe ꝯuertibil ſiue adeq̃te: ⁊ iõ hr̃e tres ꝑ: ꝯſeq̃r triãglꝫ. ⁊ h̃ ẽ: qd̃ Ar. dic̃. diffiniẽdo paſſiõeꝫ. vle ſic dõo. ꝙ cũ ꝑ ſe: ⁊ ꝗ oi ꝭꝫ ꝙ ipꝫ ẽ. ⁊ h̃ ꝯdi⁹ ꝭꝫ ꝙ ipꝫ ẽ ꝛpit̃ ĩ paſſione re⁹ ſbĩ: qñ ſbꝫ ẽ ĩ rõe cãe re⁹ paſſiõis: ꝭꝫ ꝙ ipꝫ ẽ: ẽ ꝭꝫ cãꝫ ꝑciſã ⁊ adeq̃tã. ¶ Aliõ itelligẽᵐ ẽ. ꝙ 3ᶠ ꝯtigit errare ĩ aſſignãdo paſſiõeꝫ vleꝫ: q tres modi pñt pateř ſic artificialr: q: cõe c⁹ ẽ paſſio: aut hꝫ tñ vnũ ſuppᵐ aut mĺta. ſi tñ vnũ ⁊ aſſigneť illa paſſio ꝑ ieẽ illi vni ſuppᵗᵒ: tc̃ ẽ ꝑm⁹ errõ. Si cõe hẽat plã ſuppᵗᵃ: aut g̃ ipꝫ ẽ ĩnoiatũ ꝑꝑ ãbig̃ᵗᵐ ſui: aut noiatũ ꝑꝑ ſuã certitudieꝫ ſi ſit ĩnoiatũ: ⁊ ꝯcedit̃ paſſio illi⁹ ĩnoiati ꝑ ieẽ ſuis ĩferi⁹ᵒ. ſic ẽ 2⁹ error: vt ſi credat̃ h̃ paſſio: ꝯmutabilr ꝓportiõari ꝑ lineis ⁊ nũis ieẽ ꝑꝑ h̃ ꝙ cõe iſtoꝝ c⁹ ẽ h̃ paſſio ẽ ĩnoiatũ ꝑꝑ ſuã ãbig̃ᵗᵐ: ſic ẽ 2⁹ error. ſi ãt cõe hñs mĺta ſuppᵗᵃ ſit noiatũ: tc̃ ẽ diſtiguẽdũ vlteri⁹: q: aut ẽ dr̃ia certa ei⁹ ad ſuppᵐ. ⁊ ſic ñ ẽ aliq̃ cã erroris. tc̃. n. poſſum⁹ ſcir̃ ꝙ paſſio q̃ ieſt cõi ꝑ: ñ ieſt ſuppᵗᵒ ꝑ: nec eꝯ. Si võ dr̃ia non ſit certa: tc̃ ẽ terti⁹ error ex h̃ ꝙ credit̃ ꝙ paſſio q̃ ieſt ꝑ iſerioꝛi: ꝑ iſit ſuperiori: vel econtra.

Ad primã rõnem dõ3.ꝙ licz luna ⁊ hec luna ſint eq̃lis ambitus:nõ tñ opʒ paſſionẽ ĩherẽtẽ ꝑ lune ineẽ ꝑmo huic lune:q2 licz ſint eq̃lis ambit⁹ mãliter:nõ tñ ſunt eq̃lis ambit⁹ formalr:q2 forme lune nõ repugnat multiplicari ꝑ multa ſuppoſita:ſiue non repugnat lune ſm ſuã formam.Sʒ huic lune repugnat ex ſua forma:mãliter tñ ſunt eiuſdẽ ambit⁹:ſʒ h̃ ẽ ꝑꝑ ĩpedimẽtũ ordis vniuerſi.Ordo enĩ vniuerſi ĩtẽdit qð melius eſt:⁊ meli⁹ ẽ facere per vnuʒ q̃ȝ per duo ſi poſſit fieri per vnũ:⁊ iõ ꝑꝑ ordinẽ vniuerſi eſt tñ vna luna.⁋ Contra iſtud.Intelligẽtia nõ ẽ apta nata multiplicari per multa ſuppoſita:q2 itelligẽtia ẽ forma imãlis totalr:q2 nec eſt mã ꝑficiẽs:nec ẽ educta de po͠ mãe g̃ ſaltẽ ĩ itellũo nõ ẽ error:ſi paſſio ſit aſſig̃ta ſuppo͠ ꝑ q̃ ꝑ cõueñt cõi.⁋ Unicoȝ dicer̃ ꝙ paſſio ĩherẽs itelligẽtie ſi aſſigner̃ huic itellĩe põt adhuc eẽ error:q2 paſſio ꝯſeq̃tur ſubʒ ſʒ ꝙ vle ẽ:⁊ h̃ intelligẽtia nõ ẽ vlis:iõ huic itelligẽtie cõe nõ ineſt ꝑ.Et tũc opʒ rñdere ad rõnes ꝫ ꝑmã rñſionẽ.⁋ Ad ꝑmaʒ dr̃.ꝙ licz vlitas nõ ſit ꝑ ſe ꝯceptus igrediẽs ſuſceptiuũ paſſionis:eſt tñ illð ſine quo paſſio nõ ineſt ꝑ ſubto:⁊ iõ ꝑt conferri ad hoc ꝙ paſſio ꝑ inſit lune:⁊ tamẽ non ꝑ huic lune.⁋ Ad aliõ dr̃.ꝙ diuerſe rõnes ꝯcedendi vle ⁊ ſingulare ſunt magis ĩtranea:⁊ magis coherẽtia cõceptui vli ⁊ ſingulari q̃ȝ diuerſe rõnes in ſinonomis.Dixit.n.Ariſt.ꝙ ſi aliqð nomẽ ĩponar̃ ad ſig̃ſiandũ vle ſub ratione ꝓpria:⁊ ſingulare ſilr hoc erit eq̃uoce.Et iõ licz paſſio vna poſſit ꝑmo ineẽ lapidi ⁊ petre:non tñ vna paſſio ꝑt ĩeſſe ꝑ vli ⁊ ſinglari.⁋ Ad aliõ dr̃.ꝙ ſeq̃tur mãliter.Luna.g̃ hec luna.q2 in re nõ ẽ luna:nec ꝑt eẽ niſi iſta:tñ nõ ſeq̃r̃ formaliter:q2 luna ĩnq̃ȝtũ ẽ ex for͠ ſua non hʒ repugnãtiã:vt in multis inenĩar̃:eſt enĩ apta nata ꝑdicari de plurib⁹:iõ nõ ſeq̃tur formalr.⁋ Ad ꝓbatiõnẽ dr̃.ꝙ opp͠ ꝯñtis ñ ſtat cũ añte q̃ȝtũ ẽ ex mã:tñ q̃ȝtũ ẽ ex forma põt ſtare:q2 q̃ȝtũ eſt ex forma ſig̃ſicatiõis:iſta ꝑñt ſil̃ ſtare:luna mouetur ⁊ hec luna nõ mouer̃:ſicut iſta.hõ currit.⁊ ſortes nõ currit.iõ ꝯña ñ ẽ formalis:ſʒ mãlis ⁊c̃.

Qõ. XXXVI.

Queritur circa ſcðm errorẽ:an paſſio poſſit ĩeſſe ꝑ ſuppoſitis alicuius cõis hñtis plura ſuppoſita.Et ſic vr̃.ꝑ generatio ĩeſt huic hoĩ ⁊ illi:⁊ non ꝑ hoĩ:q2 ſpẽs non gnãtur vt hõ ꝑ:ſʒ ꝑ accñs ꝑ Ar.7.meth. ergo poſſe ẽ accidẽs ĩeſſe ſuppoſitis ꝑ cõis hñtis plura ſuppoſita.⁋ Hic dr̃.ꝙ gnõ nõ ĩeſt ꝑ iſti hoĩ nec illi:nec ꝑ ineſt alicui ſpẽi.⁋ Cõtra.qðlibʒ accñs ineſt alicui ꝑ:aut g̃ cõi:aut ſingulari.⁋ Hic dr̃ ꝙ licz paſſio ĩeſt alicui cõi ꝑ:ſed nõ ĩeſt ſpẽi vt hoĩ:ſʒ ĩeſt huic cõi qð ẽ ꝯpoſitũ ex ꝯtrarijs:q2 illud ꝑ ẽ gnãbile ⁊ corruptibile.⁋ Cõtra actus et opõnes ſũt ꝑ circa ſingularia ꝑ Ar.ꝑ metaph̃.gnãtio eſt opatio.g̃ ẽ circa ſingularia:⁊ non circa cõe.⁋ Itẽ ſi gnõ ſit ꝑ circa h̃ cõe ꝯpo͠ ex ꝯ̃rijs.g̃ ꝑ ĩeſt ſpẽi qð ẽ negatum.ꝓbo ꝯñtiã:q2 ꝯpo͠ ex ꝯ̃rijs ꝑdicar̃ de plib⁹ ĩ nuõ ⁊c̃.g̃ ẽ ſpẽs.g̃ ſi ꝑ ĩeſt ꝯpoſito ex ꝯ̃rijs ꝑ ineſt ſpẽi.⁋ Itẽ q̃ro.an ꝯpoſitũ tale ſit ſuba vel accñs:aut aggregatũ:ſi ſuba cuʒ nõ ſit gen⁹ gnãliſſimũ:nec dr̃ia:eſt ſpecies.g̃ ſi ꝯpo͠ ex ꝯ̃rijs ꝑ gnãtur:ſpẽs ꝑ gnãtur.⁋ Itẽ ſi ſit accñs:tũc accñs ꝑmo gnãtur ꝙ ẽ ꝫ Ar.Ad accñs enĩ ẽ alteratio ⁊ nõ generatio ꝓꝑe.Si ſit aggregatũ:hoc nõ ꝑt eẽ:q2 ens ꝑ accidens non gnãtur.ꝑ Ar.7.ph̃ycoꝝ.Illð enim ꝑ ſe gnãtur qð eſt per ſe ens:ꝑ accñs nõ ẽ ꝑ ſe ens:ergo vr̃ ꝙ gnãtio ꝑ inſit ſingulari.⁋ Propterea dr̃ aliter ad rationẽ.ꝙ gnãtio non ĩeſt ꝑmo cõi nec nãe:vt ẽ in hoc ꝑmo inq̃ȝtum hoc diſtinguitur ab illo:ſed ineſt nature que eſt in hoc ⁊ in illo.⁋ Cõtra.generatio aut ineſt cõmuni ꝑmo aut ſingulari:q2 inter cõe ⁊ ſingulare non eſt mediũ:ſi ergo generatio nõ inſit cõi primo vt hʒ.ergo primo ineſt ſingulari.Sed ſingulare ſm ꝙ tale eſt nũero diuerſum ab altero.ergo ⁊c̃.⁋ Iteʒ generatio ineſt huic hoĩ ⁊ illi:ſʒ nõ poteſt ineẽ huic ꝑmo:q2 tũc nõ ineſſet illi:q2 iſte non eſt ille:q2 qð per ſuperabũdantiã dicir̃ vni ſoli ꝯuenit.ergo generatio ineſt alicui ꝑmo reperto in hoc:⁊ in illo qð eſt negatũ.⁋ Iteʒ ad ꝑncipale.differẽtia eſt inter accidens propriũ ⁊ accñs cõe per Porphyriũ:q2 accidens ꝓprium ꝑmo ineſt ſpẽi:accñs vero cõe ꝑmo ineſt indiuiduo:ſʒ oẽ accñs inherẽs ſubiecto cui ꝑmo ineſt hʒ cãm in ſubto:q2 aliter non magis ineẽt vni ſubto q̃ȝ alteri.ergo albedo in ſubto cui ꝑmo ineſt hʒ cauſam neceſſariã.ergo eſt ei⁹ paſſio:poteſt ergo paſſio ineẽ pluribus ꝑmo alicuius ſpẽi habentis plura ſuppoſita.⁋ Itẽ quero aut paſſio ineſt pluribus ſuppoſitis ꝑmo aut cõi ꝑmo:ſi pluribus ſuppoſitis habeo ꝓpoſitũ:ſi cõi ꝑmo:quero de illo cõi:illð ineſt plurib⁹ ſuppoſitis:aut ergo ineſt illis ꝑmo:aut ꝑ aliqð aliud cõe:ſi per aliqð aliud cõe eſſet ꝓceſſus in ĩfinitũ.Si pluribus ſuppoſitis inſit ꝑmo:eadẽ rõne ſtãdũ fuit in ꝑmo.Paſſio ergo vlis põt ineſſe plurib⁹ ſuppoſitis ꝑ.⁋ Hic dicir̃.ꝙ paſſio ineſt plurib⁹ ſuppoſitis nõ ꝑmo:ſed ꝑ aliõ cõe:vt per ſpẽm:vt riſibile ineſt ſorti.ꝑmo tñ hoĩ.Sʒ ſpecies ineſt plurib⁹ illis ſuppoſitis ꝑmo.Similr̃ gen⁹ ineſt plurib⁹ ſpẽb⁹ ꝑ:q2 ibi ẽ ſtat⁹:⁊ nõ ẽ rõ eadẽ q̃re ſtat⁹ ñ fuit in ꝑ.⁋ Cõtra illõ.ꝑ eãdẽ nãʒ ꝯſeq̃r̃ ſpẽs ſua ſuppoſita ꝓpria:⁊ ẽt paſſio illa eadẽ.ſi g̃ ſpẽs ꝑmo iſit diuerſis ſuppoſitis:paſſio ꝑ põt ineẽ eiſdẽ:q2 ꝑ eãdẽ cãʒ.⁋ Ad oppo͠ ẽ Ar.dicit.n.ꝙ ſcðs error ẽ qñ aliqð cõe ẽ inolatuʒ habẽs multa ſuppoſita:⁊ credir̃ ꝙ illa paſſio ꝑ inſit illis ſuppoſitis.

Ad queſtionem dicitur.ꝙ paſſio poteſt non ineſſe indiuiduis ꝑmo.hui⁹ ratio eſt:q2 paſſio ꝯſeq̃tur nãm ſpẽi ſm ſe:q2 a nã ſpeciei ſm ſe egredir̃ illa.Sed nature ſpeciei accidit multiplicari per multa eius diuerſa indiuidua:indiuidua enim per quantitateʒ multiplicanr̃:⁊ alias conditiones mãles:ſed nature ſpẽi accidunt cõditiones mãles:ideo multitudo indiuiduoꝝ accidit nature ſpẽi:paſſio ergo ꝯſequẽs nãm ſpẽi per accidens ꝯſequitur multa ꝑmo indiuidua:q2 naturaʒ ſpeciei ꝑmo cõſequitur cui accidit multitudo:⁊ iõ ſuppoſitis non ineſt primo.⁋ Intelligendũ tamẽ eſt ꝙ aliter ꝯſequitur paſſio plura ſuppoſita ſpẽs ⁊ genus ſuas ſpecies vel ſpẽs ſua ſuppoſita:paſſio enim nõ conſequitur ſua ſuppoſita:ſed ꝑmo naturam ſpẽi tãq̃ȝ cauſatam a ſpecie.Sed genus non ꝯſequitur ſuas ſpẽs tãq̃ȝ cauſatum a ſpeciebꝰ:ſed tãq̃ȝ ſpecierum cauſa:q2 ex genere ⁊ dr̃ia cauſatur:⁊ fit ſpẽs.ideo genus poteſt per eũdeʒ modũ cõſeq̃ diuerſas ſpẽs:q2 ſm illud qð eſt cã diuerſaꝝ ſpecierum.Paſſio tñ non ſequitur ꝑmo plura indiuidua:q2 ab indiuiduis non cauſatur vt plura ſunt:ſed a nã ſpẽi (que indiuiduis multiplicatur) ꝑmo cãtur paſſio:⁊ iõ non ſeq̃tur indiuidua:niſi ꝑ accidens.

Ad rationes ad primaʒ dr̃.ſicut vltimo dicebar̃ ꝙ generatio non cõſequir̃ ꝑ vle abſtractũ a ſingularibus:q2 per Ar.gnãtiones ⁊ operationes ſunt circa ſingularia ſʒ gnãtio ꝑmo ꝯſequir̃ ſingulare:ꝯſeq̃tur.n.nãm in hoc ⁊ in illo.Sʒ ꝯſeq̃ nãm in h̃ põt eẽ dupliciter.Uno mõ ꝙ cõſequar̃ nãm in hoc inq̃ȝtum hoc eſt:⁊ iſto modo generatio nõ ꝯſequitur nãm in hoc:q2 ſi ꝯſequerer̃ nãm in hoc inq̃ȝtum hoc:non ꝯſequeretur nãm in illo:q2 illud non eſt hoc:ergo gnãtio nõ conſequitur naturã in hoc inq̃ȝtum hoc ita ꝙ hecheitas ſit cauſa poſitiua.Alio mõ dr̃ ꝯſequi nãm in hoc:ita ꝙ hecheitas ſit cã ſine q̃ non:⁊ nõ cauſa poſitiua:⁊ iſto mõ generatio ꝑmo ꝯſeq̃tur nãm hoc:hoc eſt ꝯſeq̃tur nãm q̃ nõ eſt ſine hoc:⁊ ſimilr̃ conſequir̃ nãm in illo:ita ꝙ non ſine illo:⁊ vtrũq̃ȝ primo.Unde per Ariſto.genus ꝑmo poteſt

ineē diuerſis ſpēb⁹:ita gnātio ꝓ pōt ineē diuerſis indiuiduis:nō tñ inq̄tū diſticta ſiſ hypoſtatice:ſed ꝓ eo ꝙ gnō ꝯſeq̄r ꝓ nāꝫ q̄ ē i h:⁊ q̄ ē in illo:⁊ ita gnātio quodāmō eſt vl'is ñ ſimpl'r:qꝛ nō vt ē vl'e abſtractū:qꝛ vl'e abſtractum ſic nō ꝯcipiſ inq̄tū h poſitiue:nec ſub h:ſꝫ ita ꝙ hecheitas ſit cā ſine q̄ nō:ſꝫ nāe tātū ieſt ꝓ gnātio ꝯtigēter ñ inquātū h:nec inq̄tū illō:iō ſꝫ gd ē vl'is:nō tñ ꝯtingit ſine hecheitate:⁊ iō ſingularis ē ſimpl'r. Exēplū ꝯueniens ad h eſt de viſu ꝑ Ar. in fine ſcōi hui⁹. Sēſus quodāmō eſt vl'is:vt viſus re⁹ coloꝛis:nō ſimpl'r vt certum ē:qꝛ ſic ſenſus eēt itellcūs:ſꝫ ē vl'is eo mō quo dcm̄ ē. ¶ Tu dices. ergo ē ponere mediū iter vl'e ⁊ ſingulare. ¶ Dr̄ ꝙ nō ſequiſ. Sed tñ ꝙ ſit ponere mediū iter vl'e ⁊ ſingulare:ſimil'r qō ꝯcipiſ inq̄tū h:ſꝫ iter ſimpl'r vl'e ⁊ ſimpl'r ſingulare:nō ē mediū:nā.n. que i h ꝓ gnātur:nō ē ſimpl'r vl'is:ſed ē ſimpl'r ſingularis:eſt tñ vl'is ſm gd:qꝛ nō ꝯcipiſ inquātū h poſitiue. ¶ Ad rōnes ꝯ hoc. Ad ꝓmā iā pꝫ ꝙ generatio nō ē alicui⁹ ꝓ cōis:ſed ē ſingularis:ſed nō quocūꝗ mō ē ipꝫ ſingulare:ſꝫ ſic dcm̄ ē. ¶ Ad aliō dr̄ ꝙ gnātio nō ē hui⁹ inq̄tū h:nec illi⁹ inq̄tū illō. Sꝫ ē cuiuſdaꝫ nāe in hoc ⁊ in illo:⁊ iō quodāmō ē ipſi⁹ vl'is:ſed nō ſimpl'r vl'is:ſed ē cuiuſdā nāe q̄ nō ē ſine hoc:nā.n. ſpēi nō generaſ ſine q̄litate ⁊ q̄ntitate:nō tñ gnātur:vt q̄ta eſt:nec qualis:ita ꝙ dicat cām poſitiuā. ¶ Ad aliō ꝓncipale dr̄. ꝙ licꝫ accñs cōe ꝯſequaſ īdiuiduū ꝓ:nō tñ eſt ꝓpa paſſio eius. ¶ Ad ꝓbationē ꝯtra dr̄. ꝙ hꝫ cāꝫ i ſubto rōne: cui⁹ magis ineſt vni q̄ꝫ alteri. Sꝫ illa cā nō ē itriſeca nāe ſpēi:ſed ex aliquo addito nāe ſpēi:vt ex ꝯplone vel aliis cōditionib⁹ mālib⁹ q̄ ꝓ ꝯſequunſ indiuiduū:⁊ iō accñs cōe ñ eſt paſſio. ¶ Ad aliō ſicut dicebaſ. ¶ Ad rōnē ꝯ hoc dr̄. ꝙ nā ſpēi ineſt plurib⁹ īdiuiduis ſm ſe.paſſio nō ineſt indiuiduis ſm ſe:ſed ſm nāꝫ ſpēi:⁊ iō nego hāc ꝯñtiā:ſpēs ⁊ paſſio iſunt ſuppoſitis per eādē formaꝫ.ergo eque ꝓ:qꝛ forma per quā ſpēs ineſt īdiuiduis eſt intriſeca ſpēi. Sed forma per quā paſſio ineſt ſuppoſitis nō ē intrinſeca paſſioni:ſed addiſ ſibi:ſicut nā ſpēi ñ ē itriſeca paſſiōi:ſed ē res ſibi addita:qꝛ res alteri⁹ generis. Qõ. XXXVII.

Queritur

An cognoſcēs vnumquēꝗ triāgulum cognoſcat triāgulum ſimpliciter. Qꝛ ſic vr̄.cognoſcēs ꝯclōneꝫ in demſtatione cognoſcit ſimpliciter:ſꝫ cognoſcens vnūquēꝗ triangulū cognoſcit ꝯcluſionem in demonſtratione.ģ cognoſcēs vnūquēꝗ triangulꝫ cognoſcit ſimpl'r. ꝓbo minorē. Cōcluſio in demſtatione eſt illa in qua ꝑdicaſ paſſio vl'is de ſubto:ſicut eſt i ꝓpoſito. ¶ Huic dr̄. ꝙ minoꝛ ē falſa.ſed hec ē ꝯclō in demōſtratione. Ōis triāgulus hꝫ tres ⁊c.ōis.n.diſtribuit ꝓ ſuppoſitis inq̄tū ꝑticipant nāꝫ cōis. Sꝫ vnuſqſꝗ diſtribuit ꝓ ſuppoſitis vt nūerata ſunt:ſꝫ numeratio accidit vt vnū eſt diſtictū ꝯ alteꝝ nāe ſpēi de qua per ſe ſciſ paſſio:⁊ iō qui cognoſcit vnūquēꝗ triāgulū non cognoſcit niſi ſm accñs:⁊ iō hec nō eſt ꝯclō in demſtatiōe. Sꝫ illa ē cōcluſio:ōis triāgulus ⁊c.qꝛ de ſuppoſitis inq̄tū icludant nām ſpēi ſciſ paſſio. ¶ Contra illud.hoc ſignū omnis.diſtribuit terminū in ſua ſuppoſita. Simil'r hoc ſignū vnūquodꝗ.⁊ nihil inouat circa terminū cum ſint dictiones officiabiles.ergo eodē mō.eſt vna cōcluſio in demōſtratione ſicut alia. ¶ Iteꝫ ſi vnuſquiſꝗ diſtribuat predicatum pro ſuppoſitis vt numerata ſunt ⁊ diſtincta:tūc hec eſſet plures:vnuſquiſꝗ triāgulus ⁊c.qꝛ tunc ꝓmo pluribus attribuitur predicatum. ¶ Iteꝫ Ariſto.dicit. Scire autem opinamur vnūqōqꝫ.ergo vnūqōqꝫ non diſtribuit pro ſuppoſitis vt nūerata ſunt ⁊ diſtincta:qꝛ vt ſic res non ſcitur:⁊ tūc littera Ariſto eſſet falſa. ¶ Itē ſi ſic.tūc hic eſſet petitio principꝗ:vnuſqſqꝫ hō currit.ergo iſte hō currit:qꝛ in aῙte ſit diſtributio pro illo ſub ꝓpria rōne et eodē mō accipiſ in ꝯñte. ¶ Itē ꝯtra aliud dictum. oſtendo ꝙ ōis hō non diſtribuit pro ſuppoſitis vt conueniunt in nā ſpēi:qꝛ ſi ſic hec eſſet vera:ōis hō eſt ſpēs. ¶ Item hec eēt falſa.ōis hō eſt alb⁹:qꝛ ſenſus eēt ōis hō inq̄tū hō eſt alb⁹:ſed hoc ē falſum.ģ ⁊c.qꝛ drĩa eſt inter accñs cōe ⁊ accidens ꝓpꝛium in hoc ꝙ accñs ꝓpꝛiū ꝓ ineſt ſpēi:cōe ꝓ ineſt indiuiduo. ¶ Iteꝫ hec eſſet falſa.ōis hō eſt indiuiduū:cuꝫ tñ quelibet ſingularis ſit vera. ¶ Item ad ꝓncipale.qui cognoſcit oēm triāgulū cognoſcit ſimpl'r.ꝑ Ar. ſed q cognoſcit vnūquēqꝫ triāgulū.cognoſcit oēꝫ triāgulꝫ ſimpl'r.ergo ⁊c. Huic dr̄ ꝙ minoꝛ ē falſa. ¶ Cōtra.ſequiſ.tu cognoſcis vnūquēqꝫ triāgulū.ergo oēꝫ.qꝛ oppoſitū ꝯñtis iſert oppoſitū añtis. Seqtur.n.non cognoſcis oēm triāgulū.ģ aliquē triāgulū nō cognoſcis:⁊ hoc ē oppoſitū añtis. ¶ Ad oppoſitū eſt Ar.dicēs.ꝙ ſi aliquis mōſtret vnūquēqꝫ triāgulū mōſtratione vna:aut altera ꝙ duos rectos habet:non cognoſcit triangulum ꝙ duos rectos habet niſi ſophiſtico modo.

Ad queſtionē

dr̄.ꝙ q cognoſcit vnūquēqꝫ triangulū nō cognoſcit triāgulum ſimpl'r:ſed ſophiſtico mō:ſicut dicit Ar.⁊ h⁹ rō ē.qꝛ qōlibet iſeri⁹ addit aliqd ſupra ſupi⁹:qō extraneatur ſupioꝛi vt ſpēs ſup gen⁹ addit drīaꝫ q̄ generi extraneaſ. Sil'r īdiuiduū ſupra ſpēm addit ꝯditiones māles q̄ nāe ſpēi extraneanſ:qꝛ īdiuidua multiplicanſ ꝑ iſtas ꝯditiōes māles:qꝛ multiplicatio ē ex ꝑte māe. Sed multiplicatio accidit nāe ſpēi.ģ ꝯditiones māles nāe ſpēi accidūt. ¶ Aliō intelligēdū ē.ꝙ h ſignū ōis:diſtribuit terminū in ſuppoſitis:ſm ꝙ ſuppoſita icludūt nāꝫ ſpēi:⁊ hoc ſignū: vnuſqſqꝫ diſtribuit ꝓ ſuppoſitis inq̄tū icludūt aliqd extraneū nāe ſpēi. Ex hoc arguo.paſſio ꝑ ſe ſciſ de nā ſpēi:ſꝫ vnuſquiſqꝫ diſtribuit ꝓ ſuppoſitis:nō vt icludūt nāꝫ ſpēi.ģ de vnoquoqꝫ triāgulo nō ſciſ hec paſſio hr̄e tres ꝑ ſe:ſꝫ ꝑ accidēs ⁊ ſophiſtico mō:qꝛ vnuſqſqꝫ diſtribuit ꝓ ſuppoſitis vt addunt ꝯditiōes māles:q̄ nāe ſpēi ex̄neanſ. ¶ Propter rōnes intelligēdum ē ꝙ duplex ē abſtractio:vna ē a mā ⁊ ſuppoſitis:ſic hō abſtrahiſ ab illo hoīe:⁊ ab iſto ⁊ a mā:vt ab hoīe albo:⁊ ab hoīe nigro. Uñ albū ⁊ nigrum ꝓ ſequunſ ſubꝫ i rōne ꝯditionū māliū. ¶ Alia eſt abſtractio a ſuppoſitis:ſꝫ nō a mā:ſicut hō alb⁹ abſtrahiſ a ſuppoſitis:vt ab illo hoīe ⁊ ab iſto:ſꝫ nō a mā:qꝛ albū ꝯſequitur paſſiōes māles ſubti. Duplici iſti abſtractiōi coꝛreſpōdet duplex ſignū diſtributiuū:qꝛ termio cōi abſtracto a ſuppoſitis ⁊ a mā coꝛrñdet hoc ſignū ōis:qꝛ hoc ſignū ōis:diſtribuit terminū in ſuppoſita q̄ ſunt hoc aliqd:⁊ hoc ē vt icludūt nāꝫ ſpēi. Sꝫ h ſig⁰ vnuſqſqꝫ:coꝛreſpōdet termio cōi abſtracto a ſuppoſitis:ſꝫ non a mā:qꝛ diſtribuit ꝓ ipſis:vt ſunt ſilonon,⁊ nō h aliqd. ¶ Iō itelligēdū ꝙ licꝫ h ſignū vnuſqſqꝫ:diſtribuat ꝓ ſuppoſitis vt māta ſiſ ꝑ ꝯditiōes māles:verūtñ ſub aliq̄ cōitate ſub q̄ diſtribuit ōis.qꝛ ōis diſtribuit ꝓ ſuppoſitis:vt ꝯueniūt i nā ſpēi. Sꝫ vnuſqſqꝫ vt nāe ſpēi ex̄neaſ. Sꝫ tñ vt ꝯueniunt i aliq̄ alio cōi māli abſtracto ſolū a ſuppoſitis:⁊ nō a mā:⁊ ſic poniſ ꝙ q̄libꝫ ꝓpō vl'is ē vna vbi poniſ h ſig⁰ ōis:⁊ vbi h ſignū vnuſqſqꝫ. Ex iſtis ſequēs ē ꝙ h ſignuꝫ ōis:ſolū addēdū ē ſubto ꝓpōnū in qb⁹ ꝑdicata eēntialr iſunt ſubto:vt omnis hō eſt animal. Sed hoc ſignū vnuſquiſqꝫ:addendū eſt in predicationib⁹ accñtalib⁹ vt vnuſqſqꝫ hō eſt albus. Et ratio huius eſt:qꝛ ꝑdicata eēntialia primo inſunt nāe ſpeciei ⁊ non indiuiduis:⁊ predicata accidētalia ꝓmo inſunt indiuiduis:⁊ non inq̄tum icludunt nām ſpēi:⁊ hoc loquēdo de accñtibus cōibus.

Ad primā

rōnē dr̄.ſic dicebaſ. ¶ Ad ꝓmā ꝯꝓꝫ in poſitiōe ꝙ h ſignū vnuſqſqꝫ nō di

ſtribuit ꝑ ſuppoſitis vt icludũt nãz ſpẽi:ꝛ iõ non pt hec:
vnuſqſq3 triãgulus ꝛc̃.eẽ ꝯclo in dmr̃atiõe:vñ nõ ſufficit
ꝙ ſub3 accipiat̃ re⁹ paſſiõis ſub q̃cũq3 mõ ad h ꝙ fiat ꝯ
demr̃atiõis.S3 ſi debeat accipi ſub ſigno vlĩ ſub h ſigno
ois accipit̃.¶ Ad aliõ dr̃.ꝙ Ar.ertẽdit h ſignũ vnũqdq3
ad h ſignũ ois.vñ vtit̃ eo ꝓ h ſigno ois.¶ Vñ ſciendũ
ẽ:ꝙ lic3 ois dbeat diſtribuere ſub3 i ꝯpatione ad pdi-
catũ eẽntiale.Silr h ſignũ vnuſqſq3 i ꝯpatione ad pdica
tũ3 accñtale:qñq3 tñ abutit̃ ꝛ ꝯ.¶ Ad aliõ.ꝙ nõ ẽ petitio
pncipij:lic3 vnuſqſq3 diſtribuat ꝑ ſuppoſitis ſub ꝯditiõi-
bus mãlib⁹:qꝛ nõ diſtribuit ꝑ illis abſolute:ꝛ ſub ꝑꝑrys
rõnib⁹:ſ3 vt ꝯueniũt i aliquo cõi abſtracto a ſuppoſit!:ſ3
nõ a mã.Jõ hic non ẽ petitio:ois hõ ẽ alb⁹.g̃ iſte:qꝛ nõ ꝓ-
cedit̃ ab eodẽ ſuppoſito ꝑpõnis ſub ꝑpa rõne accepto:ad
illõ idẽ.¶ Ad aliõ d vnitate ꝑpõnis dr̃ ꝑ idẽ:ꝙ nõ fit di-
ſtributio ꝑ ſuppoſitis ꝯplete ſub rõnib⁹ ꝑꝑrys ꝑ h ſignũ
vnuſqſq3:ſ3 vt ꝯueniũt i aliquo cõi eo mõ quo ẽ dictum.
¶ Ad aliõ dr̃.ꝙ nõ ſeqt̃ hãc eẽ verã:ois hõ ẽ ſpẽs:qꝛ ſpe-
cies ꝑ accñs pdicat̃ d hoie:ꝛ nõ ꝑ ſe:iõ ſpẽs ñ ꝯuenit ſup-
poſitis hois inq̃tũ icludũt nãz hois:ꝛ ideo h ẽ vera.ſ3 qꝛ
hr̃e tres ꝑ ſe pdicat̃ d triãgulo:ideo h ẽ vã:ois triãgulus
h3 tres ꝛc̃.pdicatũ eni ieſt ſuppoſitis vt icludũt nãz triã-
guli.¶ Ad aliõ.ꝙ ille rõnes pbãt ꝙ h nõ ſit ꝓ vã:ſiue ꝑ
ſe:ois hõ ẽ alb⁹:qꝛ pt eẽ vera ꝑ accñs:vel pt dici ꝙ nõ ſe-
quit̃ illas eſſe ipoſſes:qꝛ abutit̃ h ſigno ois:ꝛ tales ꝯcedi-
mus.¶ Ad aliõ ꝑ idẽ.¶ Ad aliõ ſic dicebat̃.¶ Ad rõ-
ne3 ꝯ h:ꝙ hec ꝯña non valet.tu cog̃ſcis vnũquẽq3 trian-
gulũ.g̃ oẽs.ſilr nec er oppoſito ſeqt̃ opp⁹ nõ cog̃ſcis oẽs.
ergo aliquẽ non cognoſcis.Vel nõ ois triãgulus:g̃ aliqs
triãgulus non:qꝛ hec.aliqs triãgulus non h3 tres.oppo-
nit̃ huic.vnuſqſq3 triãgulus ꝛc̃.¶ Circa qõ ſciẽdũ ẽ ꝙ h
ſignũ aliqs.equoce ſumit̃ ſ3 ꝙ hec.aliqs triãgulus ñ h3
tres:ꝯdicit huic.ois triãgulus hab3 tres ꝛ huic:vnuſqſq3
triangulus ꝛc̃.qꝛ aliqs ꝑticulat ad oppo⁹ z'.Vno mõ ad
ſuppoſitũ qõ ẽ h aliqd.iſto mõ hec.aliqs triãgulus ñ ꝛc̃.
ꝯdicit huic:ois triãgulus ꝛc̃.Alio mõ ꝑticulat ad ſuppo⁹
qõ ẽ ſil' totũ:ꝙ Ar.vocat ſilonon.iſto mõ ꝯdicit huic qõ
eſt vnuſqſq3 ꝛc̃.¶ Tũc ad formã dr̃ ꝙ hec.aliqs triãgu-
lus non h3 ꝛc̃.vt ꝯdicit huic:vnuſqſq3 triangulus ꝛc̃.non
ſeqtur ad hãc nõ ois triãgulus ꝛc̃. Qõ. XXXVIII.

Queritur An ſignũ vle diſtribu-
at terminũ ſub ꝑpa rõe
ſuppoſitoꝝ:aut ſb rõne termini cõis.ꝙ
ſub rõne ꝑpa ſuppoſitoꝝ vr̃ ꝑ Ar.q co
gnouit vnũquẽq3 triãgulũ ñ cog̃uit ſim
plr:ſ3 ſ3 accñs:ſ3 ſi h ſignũ vnuſqſq3.di-
ſtribueret ꝑ ſuppoſit! ſub rõne cois:tũc
cog̃ſcẽs vnũquẽq3 triãgulũ cog̃ſceret ſimplr:qꝛ tũc trian-
gulus cog̃ſcit̃ hr̃e tres ſimplr:qñ hr̃e tres cog̃ſcit̃:d ſup-
poſitis triãguli inq̃tũ ꝯueniũt i nã triãguli:g̃ ſig⁹ diſtri-
buit terminũ ſub ꝑpa rõne ſuppoſitoꝝ.¶ Jtem ſcia paſ-
ſionis d ſubto dr̃ ſcia ſimplr.S3 ſcia ſimplr eſt qñ hr̃ ſcia
ſub ꝑpa rõne:h ſig⁹ g̃ ois:diſtribuit terminũ ſub ꝑpa ra
tiõe ꝛ ñ i vlĩ:qꝛ ſcire i vlĩ ẽ ſcire ſm qd.cũ g̃ hr̃e tres ſim-
plr ſciat̃ d triãgulo oĩ g̃ ſcit̃ d triangulo ſub ꝑpa rõne:h
ſig⁹.g̃ ois:diſtribuit ꝑ ſuppoſitis ſub ꝑpa rõne ſuppoſito
rũ.¶ Jtẽ ſig⁹ reducit terminũ ad actũ ꝑ eis q̃ fuerũt in
termio potẽtialr.S3 ſuppo⁹ ſub ꝑpa rõne fuerũt poten-
tialr i termio cõi.g̃ ſig⁹ diſtribuit terminũ ꝑ ſuppoſit! ſb
ꝑꝑrys rõnib⁹.¶ Jtẽ qõ actualr ſeqt̃ ad alteꝝ:actualr i
illo icludit̃:ſ3 ſingulare actualr ſeqt̃ ad vle.ſeqt̃ eni.ois
hõ currit.g̃ iſte.g̃ ſingulare actualr ponit̃ i vlĩ.ſig⁹ g̃ vle
diſtribuit terminũ i ſuppoſita ſub ꝑpa rõne.pbo maiorẽ.
ſi eni aliqd actualr ſit hõ:ꝛ tñ ñ actualr icludit̃ ſ3 poten-
tialr.g̃ poſito vno pt alteꝝ nõ poni:ꝛ ꝑ ꝯñs ad vnũ nõ ſe-
quit̃ alteꝝ:ſi g̃ nõ actualr icludit̃:non actualr ſeqt̃.g̃ er
oppo⁹:ſi actualr ſeqt̃:actualr icludit̃.¶ Ad opp⁹ ſi fuit
diſtributio ꝑ ſuppoſitis ſub ꝑpa rõne ſuppoſitoꝝ:ꝑpoſi-
tio vlis eẽt plures:qꝛ actualr ꝛ ſub ꝑpa rõne pdicatũ plu
rib⁹ attribuit̃.¶ Dr̃ ꝙ er h nõ ſeqt̃ ꝙ ſint plꝛes:qꝛ vox ẽ
vna.¶ Contra.vnitas ꝛ plꝛalitas ꝑ ſe reſpiciũt itellcm̃.ſi
g̃ i ꝑpõne vlĩ ſint plꝛes itellcꝰ ꝑꝑry:ꝛ ſub ꝑpa rõne:ꝑpoſi
tio erit plꝛes.Si tu dicis ꝙ lic3 pluralitas ꝛ vnitas hẽant
ꝑ ſe referri ad itellcm̃:tñ vox ẽ illõ ſine q̃ nõ ẽ pluralitas:
ſiue vnitas.Vox.n.vna ẽ illõ ſine q̃ ꝑpõ non ẽ vna:ꝛ ſine
plurib⁹ vocib⁹:non ẽ ꝑpõ plꝛes.¶ Contra Ar.loquẽs de
pluralitate ꝑpõnũ i voce:non diſtiguit iter mltitudinẽ ꝛ
pluralitatẽ vocũ.Cũ g̃ hec vlis ꝑpõ ſit multiplex:ſic op3
te ꝯcedere:ſi fiat diſtributio ꝑ ſuppoſit! ſub ꝑpa rõe ſup
poſitoꝝ:vt accipit̃ ſub vnitate vocis.g̃ q̃lib3 ꝑpõ vlis eẽt
plꝛes pluralitate i voce.g̃ o3 ꝯcedere ꝙ q̃lib3 ꝑpõ ſit mul
tiplex ſiue plures:vl o3 ꝯcedere ꝙ ñ fiat diſtributio ꝑ ſup
poſit! ſub ꝑpa rõne ſuppoſitoꝝ.¶ Jtẽ ſi ſic.tũc cognito
pn⁹ dmr̃ationis cog̃ſcit̃ dmr̃atio i actu ꝛ ſub ꝑpa rõne:qõ
eſt ꝯ Ar.i h⁹ pmi pn⁹:añq3 aliqd ſit iducere:ꝯña p3.qꝛ in
ꝯne ſcit̃ pdicatũ d ſubto ſub ꝑpa rõne.ſi g̃ i pn⁹ dmr̃atio-
nis fiat diſtributio ꝑ ſuppoſitis ſub ꝑpa rõne:tunc eodẽ
modo ſcit̃ ꝯ i pn⁹ ſuo ꝛ in ſe:qꝛ vtrobiq3 ſub ꝑpria rõne.
¶ Jtẽ ſi fiat diſtributio ſub ꝑpria rõne ſuppoſitoꝝ: tunc
entimema erit ſillus vel non erit ꝯñtia:quoꝝ vtrũq3 ẽ in-
conueniẽs.g̃ ꝛ añs.pbatio ꝯñtie.er vlĩ iferi ſua ſingula-
ris:q̃ro g̃.aut ẽ ꝯña:aut non:ſi ſic:ꝛ i vlĩ ſit diſtributio ꝑ
ſingulari ſub ꝑpa rõne.g̃ ſingulare ſeqt̃ er vlĩ er eo ꝙ h
ſunt:ſeqtur g̃ ſillogiſtice.g̃ ſi fiat diſtributio ꝑ ſuppoſitis
ſub propria ratione: tunc aut non erit conſequentia : aut
ſi ſit talis conſequentia erit ſillogiſmus:ꝛ ita entimema
erit ſillogiſmus.

Ad qõnez dr̃.ꝙ ſignũ vle diſtribuit terminũ nõ
ſub ꝑpa rõne ſuppoſitoꝝ:ſ3 ſub rõne
termini cois.Dul⁹ rõ ẽ ꝑus tacta.qꝛ ſi fieret diſtributio
ꝑ ſuppoſit! ſub ꝑpa rõne:q̃lib3 ꝑpõ vlis eẽt plꝛes:ꝛ ꝑ ꝯſe-
quẽs non ſillus:ꝛ tũc ꝑiret ſills:ꝛ ẽt ꝯdictio i vlib⁹ qõ ẽ i-
conueniẽs.¶ Intelligẽdũ tñ ẽ ꝑꝑ rõnes ꝙ illa tria ſe ha
bẽt ſm ordinẽ.Pꝛl⁹.n.ẽ po⁹ illi⁹ ſingularis i termino cõi
non diſtributo. z⁹ ẽ act⁹ ſingularis i termio cõi diſtribu
to.Jſte tñ act⁹ icõplet⁹ ẽ. z⁹ ẽ act⁹ ſingularis ꝑꝑl⁹ ſ3 ꝙ
ſub ꝑpa rõne accipit̃.potẽtia ꝓ ẽ pura po⁹:act⁹ ꝑꝑus ſin-
gularis ẽ pur⁹ act⁹.S3 ſingulare i cõi diſtributo ẽ icom-
plet⁹:ꝛ eſt act⁹ ꝛ po⁹ re⁹ diuerſoꝝ:eſt.n.actus re⁹ potẽtie
ſingularis i termio nõ diſtributo.ꝛ ꝑ diſtributionẽ redu
cit̃ ad actũ:ꝛ iſte act⁹ ẽ ſimplr potẽtia re⁹ actus ꝑꝑry ſub
ꝑpa rõne.ſicut p3:ſi dr̃.ois hõ currit:nõ iportat̃ illa. ſor-
tes currit.ꝑ hãc niſi in potẽtia ꝛ v̄tute:ſ3 in illa:ſortes cur

Ad pꝛimã rit:ſortes accipit̃ ſub ꝑpria rõne.
rõne dr̃.ꝙ cog̃ſcẽs vnũquẽq3 triãgulũ
hr̃e tres.ñ cog̃ſcit triãgulũ ſimplr:ꝛ h⁹ cã ñ ẽ:ſic rõ ꝑtẽdit
ꝑꝑ h ꝙ i illa:vnuſqſq3 triãgulus ꝛc̃.diſtribuit̃ triãgulus
i ſuppoſit! ꝑciſe ſub ꝑpa rõe ſuppoſitoꝝ.S3 cã ꝑus dcã ẽ
iõ ñ cog̃ſcẽs vnũquẽq3 triãgulũ ꝛc̃.cog̃ſcit ipm ſ3 accñs:
qꝛ h ſig⁹ vnuſqſq3:diſtribuit terminũ i ſuppo⁹ vt ꝯueniũt
i aliq̃ cõi:ñ i cõi qõ ẽ nã ſpẽi qõ abſtrahit̃ a ſuppoſit! ꝛ a
ꝯditiõib⁹ mãlib⁹:ſ3 vt ꝯueniũt i aliq̃ cõi mãli abſtracto
a ſuppoſit!:ſ3 ñ a mã ſic p3 i ꝑcedenti qõne.Et qꝛ iſte ꝯdi-
tiões mãles ẽrneãt nãe ſpẽi:iõ cog̃ſcẽs vnũquẽq3 trian-
gulũ cog̃ſcit triangulũ ſophiſtico mõ ꝛ ſm accñs.¶ Ad
aliõ dr̃.ꝙ paſſio ſcit̃ d ſubto ſub ꝑpa rõne:ſic rõ ꝯcludit.
S3 ñ ſeqt̃ paſſio ſcit̃ ſub ꝑpa rõne d ſubto:g̃ ſcit̃ d ſubto
ſub ꝑpa rõne ſuppoſitoꝝ:ſ3 ſcit̃ ſub ꝑpa rõne ſubti:ꝛ ſic
ſcire paſſionẽ d ſuppoſit! ñ ẽ ſcire in vlĩ qõ Ariſto.vocat
ſm qd:qꝛ de ſingularib⁹ ſm ꝙ ſingularia ſũt:nõ põt ali-

qd ſcire:niſi ſm accñs:ꝛ iõ de his nõ ſcit̃ paſſio vt icludũt nãȝ ſpẽi. ❡ Ad aliõ.ꝙ ſignũ reducit terminũ ad actuȝ ꝓ ſuppoſitis ad q̃ ſiũt i po°:ſȝ nõ ad actũ ↄpletũ:qꝛ ſic eſſet pl'es:ſȝ ad actũ icõpletũ cũ quo actu icõpleto ſtat po' ad ſingulare ſub ꝓpa rõne ꝛ iõ ſigᵐ nõ diſtribuit terminũ ꝓ ſuppoſitl ſub ꝓpa rõne vt ↄcm̃ ẽ i poſitiõe. ❡ Ad aliõ.ꝙ hec ↄña nõ valȝ:ſingulare actu ſeq̃t ad vl'e.igitur i vlĩ in actu icludit̃:loquẽdo õ actu ↄpleto ſinglãris:loquẽdo tñ de actu icõpleto i ipo icludit̃ rõ intereptiõis ↄñtie ẽ:qꝛ ↄña entimematica nõ ſeq̃t gr̃a ſignatiõis: tũc.n.eẽt ↄña ſillogiſtica:qꝛ ſeq̃t ↄ̃eo ꝙ hec ſũt.Sȝ iſta tenet gr̃a rei:et iõ licȝ ſingulare ſeq̃t actu ad vl'e:qꝛ tñ nõ rõne ſignatiõnis ↄplete:ſȝ rõne rei:iõ tñ oȝ ꝙ actu ↄpleto ponat̃ ſingulare:ꝛ in ſignatiõe vl'is:ſȝ icõplete ꝛ i v̾tute. ❡ Et ad ꝓbatione ↄñtie dr̃.ꝙ oppᵐ nõ ſeq̃t:qꝛ ſtat ſil' ꝙ actu ſequat̃:ꝛ actu nõ completo ponatur:ſed potẽtia ꝛ virtute ſi illa potẽtia nõ ẽ ad oppoſita:ꝛ iõ rõne rei ſemꝑ ad vl'em ſeqtur ſingulare entimematice. Qõ. XXXIX.

Ueritur an ſeqtur:h̃ ieſt ꝑ ſe.igr̃ de nec̃itate:quã ↄñtiam facit Ar. Et non vr̃.Superficies ꝑ ſe ẽ alba:ꝛ tñ nõ ſeq̃t.igr̃ õ nec̃itate ẽ alba: qꝛ ↄñs ẽ falſuȝ:ꝛ añs veꝝ:añs pȝ:qꝛ ſuperficies ẽ alba:aut igit̃ ꝑ ſe:aut ꝑ additũ Si ꝑ ſe hr̃ ꝓpoᵐ.Si ꝑ additũ:adhuc illõ additũ õnoĩat ſupficiẽ:q̃ro tũc:aut igit̃ ꝑ ſe:aut ꝑ additũ.Si ꝑ additũ ꝓceſſus erit i ifinitũ.Si ꝑ ſe eadẽ rõne ſtãdũ fuit i p̊. ❡ Itẽ h̃ falſuȝ ↄtigẽs ꝑ ſe ẽ falſum:qꝛ ꝑdicatũ cadit i diffõne ſubti:ꝛ tñ ñ ẽ de nec̃itate falſuȝ.igr̃ ꝛc̃. ꝓbatio falſitatis ↄñtis.Si h̃ falſuȝ ↄtigẽs õ nec̃itate eſt falſuȝ:igr̃ õ nec̃itate ẽ nõ veꝝ:igr̃ õ nec̃itate ñ ẽ veꝝ.a termino ifinito ad negatũ.ꝛ vlteri⁹.igr̃ nõ p̃t eẽ veꝝ:qꝛ iſta equalẽt:ꝛ vlteri⁹ ſeq̃t.igr̃ ẽ ipoſſe.igr̃ a p̊ ſi h̃ falſum ↄtingẽs õ nec̃itate ẽ falſuȝ:igr̃ h̃ falſuȝ ↄtigẽs ẽ ipoſſe.ↄñs falſuȝ.igr̃ añs. ❡ Itẽ hec ẽ ꝑ ſe:ſortes ẽ mortalis ſiue corruptibilis:nõ tñ ẽ nec̃ia.igr̃ nõ ſeq̃t.h̃ ieſt ꝑ ſe.igr̃ h̃ õ nec̃itate ineſt. ❡ Hic dr̃ ꝙ ſeqtur.ſortes ẽ mortalis.igr̃ õ neceſſitate ẽ mortalis:ꝛ ↄñs veꝝ ẽ ſicut añs. ❡ Cõtra.ſi ſortes de nec̃itate ẽ mortalis ſiue corruptibilis:ſortes nõ p̃t eẽ non mortalis:ꝛ ſi ſic nũq̃ȝ moriet̃.ↄña ẽ falſum.igit̃ ꝛ añs.Scd̃a ↄña pȝ.qꝛ ex oppoſito ſeq̃t oppoᵐ:qꝛ ſi ſortes ſit mortu⁹.ſortes p̃t nõ eẽ mortalis:qꝛ qñ eſt mortu⁹ nõ ẽ mortalis:ꝛ ſeqtur.nõ ẽ mortalis.igr̃ nõ de nec̃itate ẽ mortalis.igr̃ p̃t non eẽ ꝛc̃. ❡ Itẽ iſta.ſortes de nec̃itate ẽ mortalis ponit oppoſita.igit̃ nõ ẽ vera:ſȝ ipoſſe.añs pȝ.qꝛ neceſſariũ ponit nõ poſſe nõ eẽ.ꝛ mortale ponit poſſe ñ eẽ:ꝛ iſta opponũt̃. ❡ Itẽ ſequit̃.ſortes de nec̃itate ẽ mortalis:igit̃ de nec̃itate ẽ.ↄñs ẽ falſuȝ.g̃ ꝛ añs.ↄñtia pȝ.qꝛ accñs reale alicui ineẽ ſubȝ p̃ſupponit eẽ:mortale ẽ accñs reale. ❡ Ad p̄mã illaꝝ rõnũ dr̃.ꝙ hec.ſortes õ neceſſitate ẽ mortalis:ñ ponit oppoſita:qꝛ hec ẽ nec̃itas diminuta:neceſſitas.n.reᵃ mori ẽ nec̃itas diminuta:ꝛ iõ illa nec̃itas ñ ponit nõ poſſe nõ eẽ. ❡ Contra illõ.ſiue illõ ſit veꝝ: vel non nihil ad rõnẽ:qꝛ ↄceſſa ẽ hec ↄña.ſortes ꝑ ſe ẽ mortalis.igit̃ de nec̃itate ẽ mortalis:ꝛ Ar.itelligit illã ꝓpõneȝ q̃ per ſe iſunt de nec̃itate iſunt de neceſſitate abſoluta.cũ igr̃ hec ſit ꝑ ſe:ſortes ẽ mortalis(vt ↄceſſuȝ eſt)igr̃ h̃ erit neceſſaria ꝑ ſe abſolute. ❡ Itẽ.ꝙ hic nõ ſit nec̃itas diminuta vr̃.qꝛ modus nec̃itatis ẽ modus ↄpõnis ꝛ non extremi.igit̃ nõ ẽ imediata diſpõ extremi:nec econtra.igit̃ ab extremo non diminuit̃ nec ecõtra.qꝛ.n.mortuũ non ẽ determinatio imediata hoĩs:ſic dr̃õ hõ ẽ mortu⁹:mortuum enĩ diminuit ab hoĩe.ſequit̃ igr̃ ꝙ ſi hic ſit neceſſitas abſoluta.igr̃ de nec̃itate ẽ mortalis:ſic i alijs. ❡ Iteȝ ſi ꝓpõ diceret̃ neceſſaria diminute ꝓꝑ extremũ additũ:tũc hec eẽt neceſſaria:ſortes õ nec̃itate currit:qꝛ qñ currit de neceſſitate currit.vl' ſaltẽ hec ẽ vã:ſortes de nec̃itate ẽ:qꝛ ſicͭ mortale hoĩeȝ ↄſeq̃t neceſſario dũ exiſtit.ita eẽ ↄſeq̃t hominẽ neceſſario dũ exiſtit.Ur̃ igr̃ ꝙ hec nõ ſit neceſſaria nec̃itate diminuta:ſortes ẽ mortalis. ❡ Itẽ ꝙ h̃ ſit ipoſſe vr̃.qꝛ ponit oppoſita:qꝛ nec̃itas i h̃ a ↄtigẽtia diſtigut̃. ꝙ ꝓpõ ↄtigẽs ẽ q̃ cũ ſit vã:p̃t tñ eẽ falſa.igr̃ ſi ꝓpõ ſit neceſſaria ẽ ſemꝑ vã:ita ꝙ ꝓ nullo iſtãti vel tꝑe p̃t eẽ falſa. igr̃ ſi ſortes õ nec̃itate ẽ mortalis:ſortes ſemꝑ ẽ mortalis: ꝛ nõ p̃t ñ eẽ mortalis.Sȝ ſi ſit mortalis p̃t non eẽ:igr̃ adhuc ponũt̃ oppoſita. ❡ Alr̃ dr̃ ad rõnẽ ꝙ hec.ſortes eſt mortal:nec ẽ ꝑ ſe:nec nec̃ia:ꝛ iſtãtia ẽ vana. ❡ Cõtra.ꝙ ſit ꝑ ſe p̃t ꝓbari tripl'r:qꝛ qõ ꝑ ſe ineſt ſupiori ꝑ ſe ieſt iferiori(licȝ non p̊)mortale ꝑ ſe ꝛ p̊ ieſt ſupiori vt aĩali:igr̃ ineſt iferiori ꝑ ſe vt ſorti.mĩor pȝ.qꝛ mortale ẽ qõdã accidẽs iherẽs huic ꝛ illi.Sȝ non huic p̊:nec illi p̊:qꝛ ſi huic p̊ nõ ineẽt illi.eadẽ rõne ſi ineẽt illi p̊ non ineẽt huic p̊.igit̃ p̊ ieſt alicui cõi repto i illo ꝛ i h̃:h̃ non p̃t eſſe niſi aĩal.igr̃ aĩali p̊ ieſt mortale. ❡ Itẽ Ar.i.10.metaph̃.dĩc.ꝙ corruptibile ꝛ icorruptibile ſt̃ drĩe ſȝ ſubaȝ.igr̃ eadẽ rõne mortale ꝛ imortale eẽnt drĩe ſm ſubaȝ.Sed drĩe ſubalce ꝑ ſe ꝑdicant̃ de ſpẽb⁹:ꝛ õ ↄtẽris gb⁹ iſũt.igr̃ mortale ꝑ ſe ꝑdicat̃ de ſorte. ❡ Itẽ illa ꝓpõ ẽ ꝑ ſe.qñ i ſubto ẽ cã ꝑdicati. Sȝ ſortes hȝ cãm itriſecã reᵃ mortalis:igr̃ ꝛc̃.mĩor pȝ:qꝛ in ſorte ẽ mã:ꝛ mã ẽ p̃nᵐ quo res põt eẽ ꝛ nõ eẽ. ❡ Itẽ ꝓpoſitio ẽ nec̃ia qñ ꝑdicatũ ↄſeq̃t ↄceptũ ſubti neceſſario: accipio tũc ſortẽ:vt ẽ ſil' totũ:vt ↄcipit̃ cũ ↄditiõib⁹ mãlibus.Sȝ iſta ſut cã corruptibilitatis:qꝛ vt p̊us habitũ eſt mã ẽ q̃ res p̃t eẽ ꝛ nõ eẽ:igr̃ hec ẽ neceſſaria:ſortes ẽ mortalis ſiue corruptibilis:qꝛ vt ſortes ↄcipit̃ cum cã corruptiõis. ❡ Itẽ oſtẽdo ꝙ hec ſit neceſſaria:qꝛ ſequit̃.ſi ſortes de neceſſitate eſt mortalis.igitur ſortes de neceſſitate eſt imortalis.ↄñs ẽ neceſſariũ.igitur añs.cõſequentia pȝ:qꝛ ↄditiõalis p̃ſupponit ſuũ añs:ꝛ qõ p̃ſupponit ponitur:igr̃ ꝑ hãc ↄditionalẽ ponit̃ ſuuȝ añs.ꝛ qõ ponit̃ ſeq̃t. ſeq̃t igr̃ ꝙ ↄñs ſit bona.ꝓbatio añtis.Una enĩ ↄditionalis accipit̃ loco añtis q̃ vera ẽ.ſeq̃t.n.ſortes de neceſſitate eſt mortalis:igr̃ non p̃t nõ eẽ mortalis:ꝛ vlteri⁹.igr̃ ſemꝑ eſt mortalis:ꝛ vlteri⁹.igr̃ nũq̃ȝ erit mortu⁹:igr̃ õ nec̃itate eſt imortalis:igr̃ a p̊:ſi ſortes de nec̃itate ẽ mortalis:õ neceſſitate eſt imortalis. ❡ Itẽ hec ẽ ſimpl'r ꝑ ſe vt p̊us ꝓbatũ ẽ.igr̃ neceſſaria. ❡ Itẽ hec eſt ꝑ ſe oĩs hõ ẽ aĩal:ꝛ tñ nõ eſt neceſſaria.añs pȝ:qꝛ ꝑdicatũ cadit i itellectu ſubti. minor pȝ:qꝛ ex illa.oĩs hõ ẽ animal:ſeq̃t illa:ſortes ẽ aĩal: ↄñs ẽ ↄtigẽs.igr̃ ꝛ añs:qꝛ ex neceſſario non ſeq̃t ↄtigens: ꝙ hec ſit ↄtingẽs.ſor.ẽ aĩal pȝ:qꝛ ſortes p̃t eſſe ꝛ nõ eẽ:vt eſt ſuppoſitũ aĩalis:qꝛ ſub rõne ſingularis ẽ ſuppoſituȝ:ꝛ ſub illa rõne p̃t eẽ ꝛ nõ eẽ.igr̃ ſub rõne ſuppoſiti p̃t eẽ ꝛ ñ eẽ:igr̃ p̃t non hr̃e rõnẽ ſuppoſiti reᵃ aĩalis:ꝛ ꝑ cõſequens hec erit ↄtigẽs.ſortes ẽ aĩal:qꝛ aliqñ ſortes ẽ ſuppoᵐ aĩalis:ꝛ aliqñ nõ. ❡ Hic dr̃ ꝙ duplex ẽ ſingulare:ſingulare qõ ẽ h̃ aliqd:ꝛ ſingulare qõ ẽ ſilonõ:ſingulare p̊ mõ nõ ẽ corruptibile.aliõ ſinglãre ẽ corruptibile.Prio mõ ſortes eſt ſuppoᵐ aĩalis:ſcd̃o mõ nõ. ❡ Cõtra.qñcũq̃ȝ aliq̃ duo ſunt ↄiũcta in re neceſſario corrupto vno neceſſariuȝ eſt aliõ corrũpi.Sed h̃ aliqd ꝛ ſil' totũ:in re ſunt neceſſario ↄiũcta:qꝛ nõ ẽ ponere nãȝ ſpẽi exiſtere:ſicut ponit Plato preter ſingularia:igr̃ corrupto ſilonõ neceſſario corrũpit̃ hoc aliqd(licȝ ꝑ accñs)ꝛ tũc vlteri⁹ ſub rõne q̃ h̃ aliqd ẽ ſumptũ:igit̃ corrũpit̃ ſub rõne ſuppoſiti. ❡ Ad oppᵐ eſt Ariſt.ꝓbat enĩ ꝙ demõſtratio ẽ ex ꝓpõnib⁹ neceſſarijs:qꝛ eſt ex ꝓpoſitionib⁹ per ſe:ꝛ accipit hãc ꝓpoſitionem:q̃ ꝑ ſe iſunt de neceſſitate iſunt:h̃ patet in demõſtratiõe:qꝛ ꝓpoſitio per ſe ſicͭ demõſtrator vtit̃ per ſe:aut eſt ↄclõ demõſtrationis: aut principium.Si ↄclõ ſeq̃t ꝙ ſit neceſſaria:quia quod

ſcit ipoſſe eſt aliter ſe hr̃e:per diffõnē eius qḋ ē ſcire.ↄclo ſcit per demr̃ationē.igit̃ ⁊c̃.Silr.ſi ꝓpoſitio per ſe ſit p̃n^m demr̃ationis:adhuc eſt neceſſaria:q2 neceſſitas ↄn̄is nō ē niſi ex neceſſitate p̃ncipiorum.cū igit̃ ↄclo in demr̃atiōe ſit neceſſaria:p̃n^a erūt neceſſaria:q2 neceſſariū nō ſcit̃ niſi ex neceſſariis:ſeq̃t̃ igit̃.hec ē p ſe.ḡ neceſſaria:loquēdo de ꝑſeitate q̃ ꝑtinet ad demr̃ationē.Un̄ ſciēdū ē vt ſupra dcm̄ eſt:ꝙ ꝑſeitas ſumit̃ duob^9 modis.Uno mō vt ꝑtinet ad demr̃ationē.Accipit̃ ꝑſeitas alio mō:ita ꝙ p̄dicatū inſit ſubto nō p mediū:ſicut ē hec p ſe:ſupficies eſt alba:⁊ ille hō ē quãtus.S3 de talib^9 nō conſiderat demōſtrator in ſuis demōſtrationib^9:⁊ de talibus nō h3 hec ꝓpoſitio intelligi:que per ſe inſunt de neceſſitate inſunt.

Ad primū argumētū p3 per id qḋ nunc vltimo dcm̄ eſt in poſitione ꝙ illud exēplu3 nō ē ↄtra intellcm̄ Ar.℄ Ad 2^m dr̃.ꝙ hec ē vera: falſu3 ↄtingens de neceſſitate ē falſu3.℄ Ad ꝓbationes.ↄcedo oēs.ↄſequētias vſq3 ad hāc:falſu3 ↄtingēs nō pōt eē verū: igitur ē ipoſſibile:q2 in oīb^9 ↄſequētijs p̄dictis h̃ falſum ↄtingēs accipit̃:vt p ſe ſuppoſitu3 falſi.⁊ ita cōparat̃ ad predicata:vt qd in oīb^9 ↄn̄tijs intermedijs.Sed cū iferẽ igit̃ falſu3 cōtingēs ē ipoſſibile:accipit̃ falſu3 ↄtingēs: ac ſi acciperet̃ p modū denoiantis vt quale:⁊ ita interp̄tat̃ qd eē quale.Et ad ꝓbationē dr̃.ꝙ hec ꝓpō:qḋ nō pōt eē verū ē ipoſſibile:diſtīguēda ē ex eo ꝙ ly:qḋ.pt referre cōplexū:ſiue icōplexū.Si referat cōplexū:ſic ē vera:q2 illḋ cōplexū qḋ non:nō pōt eſſe verū ē ipoſſe.Si referat incōplexū:vtputa hoc falſu3 ↄtingēs:qḋ ē q̃litas ↄplexi:ſic intelligēdo ꝓpōnē falſa ē:⁊ iō non valet hec ↄn̄tia:h̃ falſū ↄtigēs nō pōt eē verū:igit̃ h̃ falſu3 cōtingens ē ipoſſibile. ℄ Tu dices.hec ē diffō ipoſſis.Impoſſibile eni ē qḋ nō pōt eē verū.℄ Dicit̃ ꝙ hec nō ē diffinitio ipoſſibilis:ſ3 ē diffinitio ſubti:ſiue ſigni.Un̄ iſte ē ſenſus:illud cōplexu3 qḋ non pōt eē verū ē ipoſſe.℄ Contra illḋ.hec ē vera:falſu3 cōtingēs ē ↄtigenter falſu3:q2 p̄dicat̃ idē de ſe.igit̃ illa eſt falſa:falſu3 cōtingēs de neceſſitate ē falſu3 q2 cōtingēs nō eſt neceſſariū.℄ Hic dr̃.ꝙ iſte ſil̃ ſtant.nec p̄dicatur idē de ſe:falſu3 cōtingēs ē cōtigēter falſu3.℄ Cōtra. Compat̃ qd ad qd.℄ Dr̃ ꝙ falſu3 cōtigēter denoiat falſu3 contigēs.⁊ ad ip3 cōparat̃ vt q̃le.q2 ſi cōtigēter ſignificatū aduerbialr̃ compat̃ ad contigēs ſignatū nolalr̃ vt qd:h:c eēt nugatio:iſte ē hn̄ hom^9:⁊ vlr̃ vbi aduerbium ⁊ nomē ſignantia idē ↄiūgunt̃.ſed h̃ ē falſu3.igr̃ ⁊c̃.℄ Ad aliud.ꝙ hec.ſortes ē mortalis.nullo mō ē p ſe: q2 mortale:ſiue ſequat̃ ꝓ apto nato mori:ſiue ꝓ potētia ad moriendū:ſemꝑ denoiat aliqd ꝑtinēs ad defectu3 ſpēi:⁊ ideo non p̄dicat̃ p ſe de ſorte:nec de hoīe eodē mō quo dmonſtrator vtit̃ per ſe.Silr p̄mo ineſt ſuppoſito ſub rōne eē exiſtere ⁊ nō nãe ſpēi:⁊ iō nō ineſt p ſe:ſicut paſſio: paſſio eni nō ſonat in defectū:q2 paſſio cãtur a nã ſpēi.S3 defectus qlib3 ē rōne addita nãe ſpēi.Silr paſſio p̄mo iheret nãe ſpēi.igit̃ ⁊c̃.℄ Intelligēdu3 tn̄ ē ꝙ hec.ſortes de neceſſitate ē mortalis:diſtīguēda ē(ſupponēdo ꝙ mortale accipiat̃ ꝓ po^a ad moriēdū)ex hoc ꝙ neceſſitas pōt dr̃e ineuitabilitatē:vel ex h̃ pōt dicere ꝑpetuã veritatē.Primo mō:hec ē neceſſaria:ſortes de nec̃citate ē mortalis:q2 ſortes ineuitabilr̃ morie t̃:ſicut ſol ineuitabilr̃ orietur cras. Scḋo mō hec ē falſa ſic illa:ſol ſemꝑ oriet̃ cras.⁊ hui^9 rō eſt:q2 hec ponit oppoſita:q2 ſi ſortes de nec̃citate ē mortalis:ſortes ſemꝑ ē mortalis:⁊ ſi ſic.igit̃ ſemꝑ ē.Silr.ſi ſortes d neceſſitate ē mortalis:ē mortalis:⁊ ſi ē mortalis:igr̃ tūc pōt mori.⁊ ita pōt nō eē aliquo tp̄e.S3 illa nō ſtāt ſil̃: ſortes ꝓ oī tēpore ē:⁊ ꝓ aliquo tp̄e pōt nō eē q̃tū ē ex mã. Silr.ſi ſortes de neceſſitate ē mortalis nō pōt nō eſſe:q2 qḋ de neceſſitate ē in potentia ante actū:⁊ ſemꝑ nūq̃ pōt eſſe ſub actu:⁊ ſi ē mortalis pōt non eē.igr̃ ponunt̃ oppoſita.Si igit̃ hec ē vera:ſortes de neceſſitate ē mortalis:ſ3 ꝙ neceſſitas accipit̃ ꝓ ineuitabilitate ꝓ aliquo tp̄e.Sed ſm̄ ꝙ neceſſitas accipit̃ ꝓ ꝑpetua veritate:ſic ē falſa icludens oppoſita ⁊ icōpoſſibilia.℄ Intelligendū ꝙ ſi mortale denotet aptū natū mori ſic ē hec vera:ſortes d neceſſitate ē mortalis:q2 ſiue ſit:ſiue nō:aptus nat^9 ē mori.⁊ h̃ patet ad rōnē q̃liter ē neceſſaria:⁊ q̃liter nō.℄ Ad rōes que ꝓbāt ꝙ hec nō ē vera:ſortes ⁊c̃.dōm ē ad p̄mã negãdo ↄn̄tia3:ſortes de neceſſitate ē mortalis.igit̃ nō pōt nō eſſe mortalis:ſimplr̃ loquēdo ſm̄ ꝙ an̄s ↄſeqtur eē verū: q2 neceſſitas que ē ineuitabilr̃ nō ponit nō poſſe nō eē ꝓ omni tp̄e:ſed ponit nō poſſe nō eē ꝓ aliquo tp̄e.Et ad ꝓbationē cū dr̃.ꝙ neceſſitas ponit nō poſſe nō eē dr̃.ꝙ h̃ nō ponit abſolute:ſed ꝓ aliquo tp̄e determiato.Per h̃ enim differt a neceſſitate q̃ ē ꝑpetua veritas.℄ Ad aliḋ dr̃.negãdo hāc ↄn̄tiam:ſortes de neceſſitate ē mortalis:igit̃ de neceſſitate ē(accipiēdo neceſſitatē ſicut p̄us)ſ3 tn̄ ſeq̃t̃ igit̃ ſortes de neceſſitate eſt ꝓ aliquo tēpore determinato:ſed non ſimplr̃.℄ Ad illas que ꝓbant ꝙ in illa:ſortes de neceſſitate ē mortalis:diminuit̃ neceſſitas per additione3 hui^9 termini mortale:ↄcedēde ſunt:eſt tn̄ quodãmō neceſſitas eq̃uoce reſpectu neceſſitatis que ē ꝑpetua veritas:ſiue alteri^9 rōnis.℄ Ad rōnes ↄtra ſcḋam reſpōſionem que ꝓbant ꝙ hec ſit ſimplr̃ per ſe:⁊ etiã neceſſaria Dr̃ ad p̄mã.ꝙ mortale nō p ſe ineſt p̄mo ſiali:nec p̄mo huic idiuiduo inq̃tū ē h̃:nec illi inq̃tū eſt illud vt rō ꝓbat nec alicui cōi abſtracto ab his.Sed p̄mo ineſt alicui nãe in hoc:⁊ in illo que nō eſt ſine hoc vel illo:hec heitas tn̄ non ē cã poſitiua.℄ Ad aliud.ꝙ corruptibile ⁊ incorruptibile nō ſunt dr̃e ſubales:q2 corruptibile ſonat in defectū:⁊ poſſe nō eſſe.ſilr ⁊ mortale.Sed dr̃ia ſubalis conducit ad eē rei:iō hec nō ſunt dr̃ie ſubales.Sed Ar.intelligit ꝙ hec preſupponūt dr̃iam ſubalē ⁊ ſpecificã in illis i qb^9 inſunt:q2 corruptibilia(vt iſta iferiora)⁊ ſube ſeparate alteri^9 ſpēi ſunt:iō ſubaliter differūt.℄ Ad aliud.ꝙ hic eſt fallacia ↄn̄tis:mortale ineſt ſorti per cãm itriſecã.igr̃ per ſe:nō enim oē qḋ ineſt per cãm intrinſecã ineſt per ſe. Sed qḋ ineſt ſubto per cã3 nãe ſpēi itrinſeca3:vn̄ nã ſpēi ineſt ibi per ſe.S3 mortale nō ieſt ſorti p cãm intriſeca3 ſorti:vt hō ē:ſ3 per cãm ꝑtinētē ad idiuiduū:⁊ per mã3 indiuidualē vt idiuiduum ē.℄ Ad alias rōnes q̃ ꝓbāt ꝙ hec ſit neceſſaria.Dr̃ ad p̄mã.ꝙ ſortes vt ē ſilo nō icludit cãm neceſſariã re^a mortalis ſm̄ talē neceſſitatē q̃ ē ineuitabiliter:iō ſeq̃t̃ ꝙ hec ſit neceſſaria neceſſitate q̃ ē ineuitabilitas:nō tn̄ h3 mortale cãm ꝑpetuã in ſorte:q2 q imaginat̃ ꝙ mortale hēat cãm ꝑpetuã in ſorte imaginat̃ icōpoſſibilia:imaginat̃.n.ꝙ ſortes ſit ſemꝑ in potentia ante actū ad moriēdū:⁊ ita ꝙ ſemꝑ ſit:imaginat̃ eni ſortē habere potētiã:vt aliqn̄ nō ſit:q2 ſi ſortes ē mortalis:ſortes ē in po^a:vt aliqn̄ moriat̃:⁊ ſic p ↄn̄s vt aliqn̄ nō ſit.℄ Ad aliḋ dr̃ negãdo ↄn̄tiã:q2 an̄s ↄditionalis nō ſeq̃t̃ ad cōditionalē:q2 v̄itas ↄditionalis ↄſiſtit in habitudīe ↄn̄tis ad an̄s.S3 habitudo hui^9 ad h̃ nō ponit an̄s actualr̃:nec ↄn̄s actualr̃.iō neutrū ſeqtur.℄ Ad probationem dicit̃.negãdo hanc ↄn̄tiam:an̄cedens in ↄditionali ſupponit̃.igit̃ ponitur per cōditionalē tãq̃ per ↄn̄s:q2 inſtãtia eſt:ſi dico:hō mortuus:mortuū preſupponit hoiem:ſicut diſpoſitio diſponibile:⁊ tn̄ non ſeqtur.hō mortuus eſt.igit̃ hō eſt.℄ Ad aliud p3 ꝙ non eſt p ſe.℄ Cōtra illud fundamētū reſponſionis qḋ eſt ꝙ hec ſortes de neceſſitate eſt mortalis eſt impoſſibilis:vt neceſſitas dicit perpetuam veritatem:q2 ponuntur oppoſita.Contra illud eſt vna ꝓpoſitio.igitur non ponuntur oppoſita.an̄cedens pat3:q2 hec eſt vna.ſortes eſt mortalis:q2 modus inherentie non

facit pluralitatem:ꝯſequentia patet:quia plura vt plura non clauduntur in vno intellectu. Sed oppoſita ſub rõne qua ſunt oppoſita ſunt plura:igitur oppoſita ſm ꝙ talia non clauduntur in vno intellectu. Sed ꝓpoſitio vna intellectum vnũ hꝫ.igitur ſi hec ſit vna nõ includit oppoſita. ¶ Itẽ ſi includit oppoſita:aut igitur vtrũqꝫ ſub rõne cõmunis qꝺ falſuꝫ eſt:qꝛ ꝯdictorijs nihil eſt cõe:aut vnum ſub rõne alteri⁹:ꝛ tũc non ſeq̄rentur oppoſita:ſicut nec ſeq̄tur.ſcio me nihil ſcire.igitur nihil ſcio:qꝛ oppoſitum reflexuꝫ ſupra ſuũ oppoſitum diminuit ab eo:nec vtrũqꝫ ſub propria rõne ponit:qꝛ tunc hec eẽt plures.igitur hec nullo mõ ponit oppoſita. ¶ Itẽ modus rei nõ repugnat:ſed de neceſſitate importat modũ inherẽtie:igitur non repugnat mortali.ex hoc arguo ſic ꝓpoſitio ponit oppoſita:tũc ponit oppoſita rõne aliquoꝝ mãlium repugnãtiũ poſitorũ in ꝓpoſitione:ſicut hic:ſcio me eſſe lapideꝫ:qꝛ hic ponitur ſcire per hoc qꝺ dico ſcio.per hoc ꝙ ponitur me eẽ lapidẽ:ponitur me nõ ſcire. Sꝫ in illa ꝓpõne nõ ſũt duo talia:qꝛ modus rei nõ repugnat. ¶ Itẽ hec:ſortes eſt mortalis:non ponit oppoſita:ſꝫ vnũ intellectuꝫ. Si igitur illa: ſortes de neceſſitate eſt mortalis.ponit oppoſita.igitur hoc ẽ rõne modi neceſſitatis:ſequitur igitur ꝙ modus neceſſitatis ponit alterum illoꝝ. Sed hoc eſt inconueniens:qꝛ incomplexũ nõ ponit cõplexum. ¶ Item ſeq̄tur.ſortes eſt mortalis:igitur de neceſſitate eſt mortalis:añcedẽs poſſibile eſt.igitur ꝛ ꝯſequẽs.ꝯſequentia pꝫ per Ariſt.in de celo ꝛ mũdo.omne corruptibile de neceſſitate corrũpetur.igitur mortale de neceſſitate morietur.Eadẽ rõne ſequitur de neceſſitate moritur:igitur de neceſſitate eſt mortalis. ¶ Itẽ ſi rõne mãliũ repugnãtium illa poneret oppoſita:tũc illa poneret oppoſita:ꝯtingens de neceſſitate eſt ꝯtingẽs:ꝛ mortale de neceſſitate eſt mortale. ¶ Ad iſta dr̃.ad primũ ꝙ illa ratio ꝯcludit veꝝ:propoſitio enĩ vna nõ includit oppoſita:niſi extẽdamus claudere ad claudere in v̄tute. Sed ꝓprie debemus dicere ꝙ ponit oppoſita:ſi ita ſit ꝙ oppoſita ſequantur. Et ad ꝓbationẽ cũ dr̃.ꝙ vnus intellectus nõ claudit duos.veꝝ eſt proprie loquendo:verũtñ vnus intellectus põt duos in v̄tute claudere:ſed hoc eſt extẽdendo claudere. ¶ Ad aliud.ꝙ hec ꝓpoſitio vna eſt:ꝛ cũ infertur igitur nõ ponit oppoſita.neganda eſt ꝯñtia. Et ad ꝓbationẽ cũ querit:aut ponit oppoſita ſub ꝓprijs rationibus ꝛc̃. Dicitur ꝙ ponit oppoſita ſub rõne cõis. Et ad probationẽ cũ dicit.ꝙ ꝯdictorijs nihil eſt cõe veꝝ ẽ ſm p̄dicationẽ:tñ ꝯdictorijs aliqd eſt cõe cõitate añtis. Etiã hijs q̄ ſunt ꝯdictoria aliqd ẽ cõe cõitate p̄dicatiõis:poſſuꝫ.n.p̄dicare aliqꝺ p̄dicatũ de vtroqꝫ:tñ ſꝫ ꝙ ꝯdicunt nihil ẽ cõe ipſis ſm predicationẽ vniuoce. ¶ Tu dices:hec ꝓpõ:ſortes de neceſſitate eſt mortalis:eque p̄ ponit oppoſita.igitur plures eſt. ¶ Dicitur ꝙ nõ ſeq̄tur.inſtãtia enim eſt in ſilĩ:qꝛ hoĩes currunt ſil' ponit plura:ꝛ tñ nõ eſt plures:eodẽ mõ ꝓpoſitio ponẽs oppoſita vna eſt:qꝛ nõ p̄mo ponit oppoſita ſed primo ponit vnũ intellectuꝫ ad quẽ ſequuntur oppoſita ex ꝯſequẽti. ¶ Ad aliud ꝙ in illa:ſortes de neceſſitate eſt mortalis:ponuntur duo mãlia:rõne quoꝝ ponẽtur oppoſita. Et ad ꝓbationẽ cum dr̃.ꝙ modus rei nõ repugnat dr̃.ꝙ modus ſm ſe nõ repugnat rei:vñ ille modus neceſſitatis ꝛ mortale in ſe ꝯſiderata nõ hñt aliquã oppoſitionẽ:verũtñ ſm ꝙ modus neceſſitatis eſt diſpoſitio inherẽtie:ꝛ ſignificat extrema vniri pro omni tp̃e:iõ ex cõſequẽti ponuntur oppoſita:nõ ratione illoꝝ mãliũ in ſe cõſideratoꝝ:ſed ratione ꝑpetue veritatis que deſignatur ex hoc ꝙ hoc huic vnitur ſub tali medio. ¶ Ad aliud ꝙ hec:ſortes eſt mortalis:nõ ponit oppoſita:ꝛ tñ illa.ponit ſortes d̃ neceſſitate eſt mortalis. Et cũ dicitur.hoc eſt rõne modi.ꝯceditur. Et cũ infertur.igitur modus ponit vnũ oppoſitoꝝ ꝓpoſitionẽ.dr̃ ꝙ nõ ſeq̄tur.licꝫ.n.modus mediãter ſit illud rõne cui⁹ ponitur cõplexũ:non tñ eſt illud qꝺ ponit. Unde ẽ quo:ſed nõ qꝺ. Sed tota ꝓpõ ẽ illud qꝺ ponit oppoſita: qꝛ rõne vnius incõplexi ponit vnũ:ꝛ rõne alteri⁹ ponit alteꝝ oppoſitũ.ſicut pꝫ in hoc exẽplo:tu ſcis te eẽ lapidem. ¶ Ad aliud.ꝙ hec ꝓpõ eſt vera.ſortes de neceſſitate eſt mortalis:vt neceſſitas dicit perpetuã veritatẽ:ꝛ ſic nõ ſequitur ad hãc:ſortes eſt mortalis:ſeq̄tur tñ ſꝫ ꝙ neceſſitas dicit ineuitabilitatẽ. Et ad ꝓbationẽ dr̃.ꝙ hec ꝓpõ:omne corruptibile de neceſſitate corrũpetur:itelligenda eſt de neceſſitate q̄ ẽ ineuitabilitas:nõ tñ que ẽ ꝑpetua v̄itas:ꝛ illo mõ ꝯcedẽdũ eſt ꝯñs. ¶ Ad aliud.ꝙ hec nõ icludit oppoſita.ꝯtingẽs de neceſſitate eſt ꝯtigẽs:qꝛ hic cõparatur idẽ ad ſeipſuꝫ:ꝛ idem reſpectu ſuiipſius(ſicut cũ dr̃:hõ ẽ hõ:hõ predicatur in qd de hoĩe)dicit qd:ꝛ ideo hec nõ ponit oppoſita:nec illa:mortale de neceſſitate ẽ mortale:ꝑꝑ eandẽ cãm ꝛ rõnẽ. Illa tñ ponit oppoſita:ſortes de neceſſitate eſt mortalis:hic enĩ mortale nõ cõparatur ad ſeipſuꝫ: nec ad ſortẽ vt quid:ſed vt quale ſub mõ neceſſitatis:ꝛ iõ hic poni poſſunt oppoſita:ſꝫ nõ in alijs. ¶ Ad aliud p̄ncipale.ꝙ hec ẽ ꝑ ſe:oĩs hõ eſt aĩal.ꝛ ẽ neceſſaria:ꝛ ẽt illa.ille hõ ẽ aĩal.intelligẽdo per illũ hoĩeꝫ hoc aliqd diſtictũ ꝯtra ſilonon.ꝛ cũ ꝓbatur.ꝙ hoc aliqd ſit corruptibile per accñs: ꝯcedatur. Sꝫ vlteri⁹ cũ dr̃.ꝙ ſuppoſitũ aĩalis rõne ſuppoſiti corrũpitur per accñs:negãda ẽ ꝯñtia. Ad ꝓbationẽ dr̃.ꝙ hic ẽ fallacia accñtis:nã vt ẽ hoc aliquid ẽ ſuppoſitum:ꝛ nã vt ẽ hoc aliqd ẽ corruptibile per accñs:igitur ſuppoſitum ſub rõne ſuppoſiti ẽ corruptibile ꝑ accñs:ꝯñtia ẽ neganda:qꝛ ſub diuerſa rõne eſt ſuppoſitũ ꝛ corruptibile ꝑ accidens:qꝛ natura habens modum eſſendi quo eſt hoc aliqd eſt corruptibilis per accñs:ꝑꝑ hoc ꝙ nã ſub illo mõ eſſendi ꝯiũgitur ſub mõ eẽndi ipſi⁹ ſilonon:ſꝫ nã hñs moduꝫ hoc aliqd ẽ ſuppoſitũ:nõ qꝛ ꝯiũgitur cũ ſilonõ hoc aliqd dr̃: ſed qꝛ icludit nãm cõeꝫ ſilonõ ſm.ꝙ vnũ idiuiduũ mãliter ab alio diſtiguitur.ſꝫ vt ſic extraneatur ſibi ꝯiũctio cũ qualibꝫ que ſunt cã corruptionis. Sꝫ ẽ ſuppoſitũ eo ꝙ icludit eã eẽntiã quã includit ſuũ cõe:vt hꝫ habitudinem ad ſuũ cõe:vt habitudo hui⁹ qꝺ ẽ hoc aliqd ieſt:ſiue res ſit ſiue nõ ſit.iõ manet ſuppoſitum:ſiue ſit:ſiue non. Unde ſi rõ hui⁹ qꝺ eſt hoc aliqd abſolute:ꝛ rõ ſuppoſiti eẽnt totalr̃ eadẽ circũſcribẽdo habitudinẽ rõ ꝯcluderet ꝛc̃.

Qõ. XL.

Queritur Utrũ per mediũ contingẽs poſſit ſciri neceſſariũ:ꝙ ſic videtur.hec eſt neceſſaria:luna eclypſatur:cũ ſit ꝯclo demõſtrationis:ꝛ hoc ſcitur per hoc mediũ:terra opponitur inter ſolẽ ꝛ lunã:ſed hoc eſt mediũ contigẽs.igitur neceſſariũ ſcitur ꝑ mediũ ꝯtigẽs. ¶ Itẽ i hijs q̄ ſepe fiũt ꝯ ſcitur:ꝛ ꝑ ꝯñs ẽ neceſſaria:ſꝫ media ſũt ſemꝑ ꝯtigẽtia:qꝛ que frequẽter ſũt nõ ſunt neceſſaria. ¶ Itẽ ſeq̄tur.hõ alb⁹ ẽ aĩal.igitur hõ ẽ aĩal.hic ꝯñs neceſſariũ infertur ex ꝯtigẽti ꝛ añti.igitur neceſſariũ ſcitur ꝑ mediũ ꝯtigẽs:qꝛ effect⁹ ſcitur ꝑ cãꝫ ꝛ ꝯclo eſt effectus p̄miſſaꝝ.igitur ꝛc̃. ¶ Ad oppoſitũ eſt Ariſto.

Ad queſtionẽ dr̃.ꝙ neceſſariũ nõ pt̃ ſciri per mediũ ꝯtigẽs:ꝛ hui⁹ rõ ẽ:qꝛ neceſſariũ imutabile ẽ. Sꝫ imutabilitas ꝯñis neceſſarie eſt ex imutabilitate alicui⁹ cãe. Sꝫ ꝯtingẽtia nõ hñt v̄itatẽ immutabilem.igitur ꝯtingentia nõ poſſunt eſſe cauſa concluſionis neceſſarie.igitur ꝛc̃.

Ad primum argumentum ꝙ hec.luna eclypſatur:contingens eſt:ꝛ etiã illa:terra interponitur iter ſolẽ ꝛ lunã:ꝛ vlr ea que frequẽter ſunt ꝯtingentia ſunt:ꝛ nõ neceſſaria. Dicit tñ Ariſto.ꝙ vt veniunt in demõſtrationẽ neceſſaria ſunt.ꝛ Lincoñ.hoc exponit dicẽs.ꝙ vt veniũt in demõſtrationẽ accipiuntur cũ circũſtãtijs cũ qbus neceſſitantur.vbi gr̃a.quãcũqꝫ ponitur ter-

ra iter ſolē ⁊ lunā eclypſatur. Sed qñcūq; luna cadit in vmbra terre iterponit terra iter ſolē ⁊ lunā. igit̃ ⁊c̃. Sic igit̃ pȝ qualr que frequēter ſunt licȝ in ſe ſint ↄtigētia: tñ neceſſaria ſunt vt veniūt in demōſtrationē. ¶ Ad aliud per idē. ¶ Ad tertiū dōm. ꝙ neceſſariū nō ſeq̃ per mediū ↄtigēs: ⁊ cū dr̃ iferri ꝑ mediū ↄtigēs: igit̃ ſcit̃ ꝑ idem. ↄña nō valet. Sȝ tñ ſeqtur ꝙ mediū ↄtigēs ē cā illationis ↄñis nec̃ie: ⁊ ſi nō ↄſideret̃ vt cōtingēs: nō tñ ē cā neceſſitatis in ↄclōne ⁊c̃. Qō. XLI.

Queritur Utrū ↄclō neceſſaria poſſet ſeq ſillogiſtice ex ꝑmiſſis cōtingētib⁹. Et nō vr̃. ↄtingēs ē indifferēs ad eē ⁊ ad nō eē: neceſſariū ē determinatū ad eē. igitur ⁊c̃. ſicut nec ex diſiūctiua. ſeqtur ei⁹ altera pars. ¶ Itē ↄtingēs ē mediū inter neceſſariuȝ ⁊ īpoſſibile: ⁊ ex ↄtingēti non ſeqtur impoſſibile. igit̃ eadē rōne ex ↄtingēti nō ſeqtur neceſſariū. ¶ Item effectus nō excedit cām. ↄcluſio eſt effect⁹ ꝑmiſſaꝝ: igit̃ ſi premiſſe ſunt ↄtingētes ↄclō erit ↄtingēs ⁊ nō neceſſaria. ¶ Iteȝ ↄclō ſeqtur ꝓpter ꝑmiſſas: ſed ꝓpter ↄtingens nō eſt neceſſariū: igit̃ neceſſariū nō ſeqtur ꝓpter ↄtingētia: ſiue ex contingētib⁹. ¶ Dic dr̃ ꝙ ↄcluſio ex ↄtingētib⁹ ſeqtur nō ꝓpter qd: hoc eſt ꝑ cām: qꝛ ꝑmiſſe ↄtingētes nō ſunt cauſe ↄclōnis neceſſarie. Sed tñ ſicut ex falſis ſeqtur verum. ¶ Contra. ex falſis ſeqtur veꝝ eo ꝙ hec ſunt: igit̃ ex falſis ſeqtur veꝝ ꝓpter qd. eodē mō igitur ex ↄtingētib⁹ neceſſariū. ¶ Itē ſeqtur. hō eſt albus. igit̃ hō eſt aīal ꝓpter quid: ſicut eni illa. hō eſt aīal. ſequitur ad illam: hō ē hō: ꝓpter qd tāq̄ȝ ad vnā cām veritatis: ita ad iſtā. hō eſt albus tāq̄ȝ a cā veritatis: non. n. dr̃ cā veritatis: qꝛ actu verificat̃: ſed qꝛ illa eſſet vera ſi ꝓpoſitio cui⁹ eſt cā eſſet vera: ſiue poneret veritatē in ꝓpōne: cui⁹ eſt cauſa: tunc ex īpoſſibili ſeqtur neceſſariū ꝓpter qd: igit̃ eadē rōne ex cōtingenti. ¶ Ad oppoſitū eſt Ariſt. dicens. ꝙ ex ↄtingenti ſeqtur neceſſariū: ſicut ex non veris verum.

Ad queſtionē dr̃. ꝙ neceſſariū ſillogiſtice pōt ſequi ex ꝓpōnib⁹ ↄtingentibus. ſeqtur. n. oē qḋ eſt album eſt hō. oīs hō eſt alb⁹. igit̃ ⁊c̃. ꝑmiſſe ſunt ↄtingētes ⁊ ↄcluſio neceſſaria. ¶ Intelligēdū tñ ꝓpter rōne eꝙ premiſſe ↄtingētes pñt duplr̃ conſiderari. Uno mō rōne contingētie que ē in ꝑmiſſis. Alio mō rōne diſpōnis terminoꝝ. Primo mō ex ↄtingētib⁹ nō ſequitur ↄclō neceſſaria: ꝑ qd: nec eo ꝙ hec ſunt. Secūdo mō ex ꝑmiſſis ↄtingentib⁹ ſeqtur ↄclō neceſſaria eo ꝙ h̄ ſunt. Sȝ tñ qꝛ ↄtingētia ꝑmiſſaꝝ adiungit̃ diſpōni terminoꝝ: que eſt cā neceſſaria inferēdi ↄclonem. iō dr̃ neceſſariū ſeq ex ↄtingentib⁹ qꝛ eſt: ⁊ eodē mō dr̃ veꝝ ſeq ex falſis: ſed non ꝓpter qd ſeqtur ↄclō neceſſaria ex ↄtingentib⁹: qꝛ diſpoſitio termioꝝ: vt ē cā nec̃ia īferēdi ↄñē extraneat̃ ↄtingentie. Uñ hic eſt fallacia accñtis: ↄclō neceſſaria ſeqtur neceſſario ex iſtis premiſſis: ⁊ ille premiſſe ſunt ↄtingentes. igit̃ ↄclō neceſſaria ſeqtur neceſſario ex ↄtingentib⁹: loquēdo de per ſe de ↄclōne: ſicut loqtur Ariſto. in li⁰. elēchoꝝ. aſſignat hic fallaciā accñtis. oīs triāgulus hȝ tres ⁊c̃. oīs triangulus eſt figura: igit̃ oīs figura habet tres ⁊c̃. figura. n. accidit triāgulo ſm ꝙ habet tres.

Ad primā rōnē dr̃. ꝙ illa ꝓbat ꝙ ex premiſſis cōtingētib⁹ ſm ꝙ ſunt ↄtingētes nō ſeq̃ ↄcluſio neceſſaria: ⁊ h̄ ↄceſſuȝ eſt. ¶ Ad aliud pȝ ꝑ ideȝ. ꝙ ↄtingens ſub rōne ↄtingētis eſt mediū iter neceſſariuȝ ⁊ īpoſſe: ⁊ illo mō ſic ex ↄtingēti nō ſeq̃ impoſſe ſic nec neceſſariū ſeq̃ ſillogiſtice. Uerūtñ qꝛ rōne diſpōnis terminoꝝ (nō ex eo ꝙ ē ↄtingēs) premiſſe ſunt cāe ↄclōnis neceſſarie: iō ex illis: vt ſic ſeqtur ↄclō nec̃ia: eo ꝙ hec ſūt: ñ ↄtigit ꝑmiſſas regire aliquā diſpōnē termioꝝ: vt ex eo qḋ eſt ↄtingēs ſequat̃ impoſſe. ¶ Ad aliō dr̃. ꝙ effect⁹ nō excedit cāȝ: ⁊ ex h̄ nō ſeq̃ neceſſariū. ſ. ex ↄtigētib⁹ ſm ꝙ ↄtingētia ſūt: ſeq̃ tñ neceſſario ex diſpōne terminoꝝ. ¶ Ad aliō dr̃. eodē mō ſic ꝑus. ¶ Ad rōnē ↄ h̄ q̄ ꝓbat. ꝙ ꝑmiſſe ↄtigētes rōne diſpōnis termioꝝ iferūt ꝑ qd: ⁊ eo ꝙ h̄ ſūt ↄclōnē nec̃iaȝ: cū h̄ ſtat tñ ꝙ reſpiciēdo ad ↄtigētiam non inferūt ↄcluſionē ꝓpter qd. Et eodē mō eſt dōm de premiſſis falſis reſpectu ↄcluſionis vere. ſilr̃ de īpoſſibili reſpectu ↄcluſionis neceſſarie ⁊c̃. Qō. XLII.

Queritur Utrū accñs cōe (cui⁹ eſt albuȝ) neceſſario ꝑdicet̃ d ſubiecto: vt ſic dōo. hō ē alb⁹: vel cignus ē alb⁹. ꝙ nō vr̃. qꝛ Ar. ponit. ꝙ demr̃atio eſt ex ꝓpoſitiōib⁹ per ſe: qꝛ ex neceſſarijs: ſi igit̃ tales ꝓpoſitiones eēnt neceſſarie eēnt ꝑ ſe. ↄñs eſt falſuȝ: qꝛ album nō ē accñs ꝓpriū cigni. igit̃ de eo nō dr̃ ꝑ ſe. ¶ Dic dr̃. ꝙ nō ſeq̃ eſt neceſſaria: igr̃ per ſe niſi vbi ſubycit̃: qḋ natū eſt ſubyci: hec. n. ē neceſſaria. aīal ē hō: ⁊ tñ nō ē ꝑ ſe. Sed cignus nō ē ꝓpriū ſubȝ reſpcū albi: iō hec ñ ē ꝑ ſe. ¶ Cōtra illud. ſi albū neceſſario ineſt cigno: hȝ igit̃ ī cigno ſue inherētie cām neceſſariā. Sȝ qñ in ſubto eſt cā reſpcū accidētis: tūc tale accñs per ſe ineſt ſubto. igit̃ hec ē ꝑ ſe. cignus ē alb⁹. ſi ſit neceſſaria. ¶ Item ſi h̄ eſſet neceſſaria. cign⁹ ē alb⁹. tūc eēt ſcibilis: ſȝ hec nō ē ſcibilis: cū albū nō ſit ꝓpria paſſio: ſȝ accñs cōe ꝑ Porphyriū. ¶ Ad oppo^m. hec eſt neceſſaria. ſortes eſt q̄ntus: ⁊ tñ q̄ntū eſt accñs cōe. igit̃ ⁊c̃. ꝙ ſit neceſſaria ꝓbo. qꝛ ↄceptus q̄nti ↄſeqtur conceptū ſortis: ſortes eniȝ ↄcipi nō pōt ſine quāto ⁊ q̄li. igit̃ eſt neceſſaria. ¶ Itē accñs inſeparabile inſeꝑabilr̃ ineſt ſubto. igr̃ neceſſario ineſt ſubto: ⁊ tñ accñs inſeꝑabile cōtinet̃ ſub accñte cōi: qꝛ accñs cōe diuidit̃ in accñs ſeꝑabile ⁊ inſeꝑabile: ſicut dicit Porphyri⁹. igit̃ accñs cōe neceſſario ineſt ſubto. ¶ Itē per Ar. in lib. ꝑorū. hec eſt vera. cignus eſt alb⁹ de neceſſitate: ⁊ tñ albū eſt accñs cōe. igitur ⁊c̃. añs patet ꝑ Ar. qꝛ Ar. in libro prioꝝ oſtēdit. ꝙ ex altera de ↄtingenti ad vtrālibet: ⁊ ex altera de neceſſario non valet ↄiunctio in ſecūda figura: ⁊ hoc declarat per īſtantiā in terminis: qꝛ cum terminis ſic diſpoſitis ⁊c̃. ſtat vniuerſalis negatiua de neceſſario in his terminis. contingit nullum hominez eſſe album. vel omneȝ. de neceſſitate omnis cignus eſt albus: ⁊ ſtat cuȝ iſtis premiſſis ꝙ de neceſſitate nullus cignus eſt homo. Sed Ariſto. non inſtaret niſi premiſſe eſſent vere: poſſet enim aliquis dicere ꝙ Ariſto. non inſtat: ſi alia premiſſaruȝ eſſet vera: qꝛ totum incōueniens: qḋ tunc ſequitur. ſequitur ex falſitate premiſſe: igitur hec eſt vera: de neceſſitate oīs cignus eſt albus: ⁊ ex intentione Ariſto. ¶ Dic dicitur ꝙ Ariſt. intelligit hanc eſſe veraȝ non abſolute: ſed dum exiſtit album eniȝ primo ineſt ſingularibus ſub ratione exiſtentie: ⁊ ideo non eſt neceſſaria abſolute: niſi dum ſingularia exiſtunt. ¶ Contra hoc. tunc non eſſet neceſſaria abſolute: ſortes eſt riſibilis: riſibile enim non ineſt ſorti: niſi ſub ratione exiſtentie. Si igitur album inſit vniuerſaliter cigno: igitur aliquam cauſam habet in cigno ratione cuius ineſt cigno: ⁊ quando predicatum in ſubiecto habȝ cauſam neceſſariam neceſſario ineſt ſubiecto: igitur hec eſt vera: omnis cignus ⁊c̃. maioꝛ patet: quia ſi album nō haberet cauſam in cigno: non magis ineſſet cigno q̄ȝ alicui alteri vt coruo.

Ad queſtionem dicitur dupliciter. Una via eſt ꝙ hec eſt neceſſaria: oīs cignus eſt albus: ſicut pȝ ex proceſſu Ar. in libro prioꝝ. Si dicit̃ ꝙ Ariſto. inſtat per illam. Omnis cignus de neceſſitate eſt albus: non qꝛ vera ſit: ſed per ipſam dat intelligere vna verum. ¶ Cōtra hoc eſt. qꝛ ſi inſtātia debeat

eſſe ex vtriſq; veris ex maiori ꝯtingenti ⁊ minori de neceſſario:aut igit᷑ accipitur mediũ in ſcda figura accñtale: cuiuſmodi eſt albũ:aut accidẽs ꝓpriũ:cuiuſmodi eſt riſibile:aut aliqđ predicatũ eſſentiale.Si accipit᷑ termin⁹ accidẽtalis pro medio:cuiuſmodi eſt albũ:habeo ꝓpoſitũ: ꝙ hec ſit vera.Oĩs cignus eſt alb⁹ de neceſſitate:vel Ar. nõ inſtat.Si accipit᷑ terminus eſſentialis pro medio:ſiue accipitur ꝓpriũ:tũc ſemp illa de ꝯtingẽti accepta erit falſa:hec.n.eſt falſa:ꝯtingit oẽm hoiem eſſe aníal ſiue riſibilez:nullo igitur mõ poteſt Ariſto.inſtare in terminis contra illã cõmixtionẽ:niſi ita ſit ꝙ ꝑdicatũ qđ accipitur in ſcda figura pro medio ſit terminus accñtalis ſumptus a qualitatib⁹.¶ Intelligendũ tamẽ eſt.ꝙ albũ non dr̃ accidens rõne:qꝛ nullũ habeat ſubm ꝓpriũ:ſed ꝓ tanto:qꝛ ab extrinſeco inducit᷑ in ſubto.Si tñ inducitur a cã intrinſeca vt a cõplexione:ſicut quidã volunt:ſic eſt accñs ꝓpriũ:ineſt eñi albũ tãq̃ ꝓpria paſſio alicui ſubto qđ reperitur in cigno ⁊ niue.vñ illi ſubiecto ꝑmo ineſt tãq̃ ꝓpria paſſio.Sed cigno ⁊ niui:nõ ineſt ꝑmo albũ:ſed ꝑ ſe lʒ nõ ꝑmo:⁊ per hoc dicunt ꝙ hec eſt neceſſaria:cignus ẽ albus:ſicut per ſe:⁊ etiã ſcibilis eſt:poteſt eñi albũ ꝯcludi đ cigno per illã cãʒ que cõiter reperitur in cigno ⁊ in niue. ¶ Contra hãc viã arguitur ſic per Porphyriũ.qm̃ albũ ⁊ nigrũ ſunt accñtia cõia ſm ꝙ accidens cõe diſtinguitur ꝯtra ꝓpriũ:ſed accidẽs illo mõ eſt ſm ꝙ põt abeſſe ⁊ adeſſe ſubiecto.igitur albũ non ineſt neceſſario ſubiecto.¶ Hic dr̃.ꝙ Porphyrius itelligit ꝙ albũ eſt accñs cõe ſm ꝙ albũ inducitur ab extrinſeco.i.a q̃litatib⁹ vt a calore ⁊ frigiditate ⁊c̃.ſic albedo ⁊ nigredo reſultat ex hõ qualitatibus:ſm tñ ꝙ inducitur ab intrinſeco.i.a cõplexione:ſic eſt accidẽs ꝓpriũ.¶ Contra illud.albũ ẽ q̃litas ſecũda cauſata a primis.igitur tale accidẽs ꝯſequitur cõplexionẽ.ſed complexio ꝑmo eſt idiuidui igitur albũ primo ineſt indiuiduo.Sed accidens ꝓpriũ ꝑmo ineſt ſpẽi:igitur album non eſt accidens ꝓpriũ:licʒ inducat᷑ ab intrinſeco.¶ Hic dicit᷑ ꝙ albũ conſeqtur compl̃onẽ. Et cum dicitur.ꝙ cõplexio eſt paſſio ſingularis.dicit᷑ ꝙ non:ſed eſt alicuius mãlis in hoc:⁊ in illo.Unde album non ineſt ſingulari primo:ſed alicui cõmuni ꝑmo:ſed nõ cõi qđ eſt natura ſpeciei abſtracta a conditionibus materialibus:ſed ineſt cuidã quod eſt quodãmodo ſpẽs per attributionem:qꝛ eſt quaſi qđdam medium inter nãm cõem ⁊ indiuiduũ:⁊ ſic quodãmõ ſpẽs non vere.¶ Contra iſtud.albũ vniuoce eſt ad albũ inductũ ab extriſeco: ⁊ ad albũ inductũ ab intrinſeco:ſʒ albũ inductũ ab extrinſeco non eſt ꝓpria paſſio alicuius:igit᷑ nec albũ inductũ ab intrinſeco.¶ Ad aliud opʒ dicere.ꝙ non ſunt totaliť vnius rõnis:vt comparant᷑ ad cauſas:qꝛ albũ cãtũ ab intrinſeco nãle eſt ſubiecto.qꝛ a nã ꝓpria cauſat᷑ ab intrinſeco:albũ vero inductũ ab extrinſeco eſt preter nãm ſubiecti.¶ Alr dr̃ ad queſtionẽ.ꝙ accñtia cõia vt albũ ⁊ nigrũ non predicãtur neceſſario de ſubto:⁊ hui⁹ rõ eſt: qꝛ ſubm abſoluta rõne poteſt eſſe albũ ⁊ non eſſe albũ: qꝛ idẽ ſortes quo ad intellectũ qui eſt alb⁹ ipſo exñte: adhuc ipſo non exñte nõ eſt alb⁹:⁊ tñ manet intellectus idẽ ſortes qui prius fuit:qꝛ eſſe fuiſſe:⁊ fore.accidit itellectui ſortis:igit᷑ hec eſt ꝯtingens:ſortes eſt alb⁹.⁊ eadẽ rõne:cignus eſt albus:qꝛ talia accñtia non inſunt ſubiectis: niſi ſm ꝙ exiſtũt:ſed accidit exiſtere ſubtis:qꝛ ſortes põt non exiſtere:⁊ per ꝯñs.ſortes ſiue cignus poteſt eẽ alb⁹ ⁊ non eſſe alb⁹:tales igit᷑ non ſunt neceſſarie:igit᷑ non neccĩe niſi dũ ſubiecta exiſtũt.¶ Ad ꝑmã rationẽ in oppo^m dr̃.ꝙ ſortes vt eſt per ſe ſuppoſitũ hoĩs itelligi poteſt ſine q̃titate:qꝛ in itellectu ſortis non eſt q̃titas.¶ Tu dices.accipio ſortẽ vt eſt ſilonõ ſic non poteſt itelligi:niſi itelligatur q̃tus:igit᷑ hec eſt neceſſaria:ſortes eſt q̃tus.¶ Dr̃ ꝙ talia accñtia cõia non iſunt ſubtis ratione ꝯceptuũ:ſʒ eis inſunt dũ exiſtũt:⁊ ideo negãda eſt hec ꝯñtia:ſilonõ non poteſt itelligi ſine q̃to:igit᷑ q̃tũ de eo neceſſario ꝑdicatur:qꝛ plus reqrit᷑:reqritur eñi ꝙ ſilonõ actualiter ſit ad hoc ꝙ q̃tũ de eo neceſſario predicet᷑.¶ Ad aliud.ꝙ accidẽtia dicunt᷑ inſeparabilia non ꝑꝑ hoc ꝙ ꝯceptũ ſubti neceſſario ꝯcomitant᷑:ſed dicunt᷑ iſeꝑabilia:qꝛ ſubto manente non pñt ſeꝑari:⁊ ſic albũ inſeꝑabile eſt a niue:non qꝛ albũ de neceſſitate ꝯſequat᷑ niuẽ:ſed qꝛ niue exñte nõ poteſt albũ ſeꝑari.¶ Ad aliđ ſicut dicebat᷑.¶ Ad rõnẽ ꝯtra hoc:ꝙ nõ eſt ſile de riſibile ⁊ albo:albũ eñi ꝑmo naturã ꝯſeqtur vt exiſtit:⁊ ſic ꝑmo ſingulari ineſt.Sʒ riſibile ineſt ꝑmo ſpẽi.Per hoc ad formã.ꝙ riſibile nõ conſeqtur ſortẽ ſub rõne exñtie:ſed ſub rõne nãe ſpẽi ¶ Ad vltimũ.ꝙ albũ in ſubto hʒ aliquã cãm rõne:cui⁹ nec̃io ineſt cigno dũ cignus eſt:qꝛ albũ ꝯſeqtur talem cõplexionẽ.Sed qꝛ illa cã nõ eſt intrinſeca nãe ſpẽi.ſed illa cã ꝑtinet ad indiuiduũ ꝑmo:ideo tale accñs non hʒ in ſubto cãm neceſſariã abſolute:ſed ſolum pro aliquo tpe.Unde ad formã.accñs habẽs cãm neceſſariã in natura ſpẽi ꝑmo abſolute neceſſario ꝯſeqtur ſubiectũ:ſicut riſibile hominẽ:ſed accidens habẽs cauſam neceſſariã in idiuiduo primo.non ineſt neceſſario ⁊c̃.

Qõ. XLIII.

Queritur Utrũ dyalectica ſit ſciẽtia cõis.Et nõ videt᷑. Scia dr̃ cõis a cõmunitate ſubiecti: ſed ſubm dyalectice eſt ſillogiſmus:qui nõ eſt cõis predicatiõe ad ſubiecta aliarũ ſciarum.¶ Itẽ ſcia dſtinctionẽ ⁊ denominationẽ capit a fine:ſʒ finis dyalectice non eſt cõis.imo particularis.igit᷑ ⁊c̃.minoꝛ patʒ:qꝛ finis dyalectice eſt opinio:opinio aũt diſtinguit᷑ ꝯtra ſciaꝫ: ⁊ per ꝯñs eſt finis particularis.¶ Itẽ metaphyſica eſt ſciẽtia cõis.igitur nõ dyalectica.ꝯſequẽtia patʒ:qꝛ ſi vtraq; eſſet cõis ad oẽs ſcientias:tunc ſic duo eſſent eque cõmunia in ſcientijs.dyalectica igit᷑ non erit cõis.¶ Item demõſtratiua eſt cõmunis ad oẽs ſciẽtias:nõ igit᷑ dyalectica.¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtotiles.

Ad queſtionem dr̃.ꝙ dyalectica eſt ſcia cõis: ſicut vult Ariſto.¶ Eſt tamẽ ſciendũ ꝙ ſcia dr̃ cõis dupliciter.Uno mõ cõitate ſubiecti.Alio mõ cõitate applicationis.Primo mõ metaphyſica eſt ſcia cõis:qꝛ ꝯſiderat ens qđ eſt cõmune ad omnia ſubiecta oĩum ſcientiaꝝ.Scđo modo dyalectica eſt cõmunis:dyalectica eniʒ eſt de ſillogiſmo tãq̃ de ſubiecto. Sed ſillogiſmus eſt cõmunis cõmunitate applicatiõis: poteſt eniʒ applicari ad ſubiectũ cuiuſlibʒ ſciẽtie:qꝛ quelibet ſcia vtitur ſillogiſmo.Et iđ dicit Ar.ꝙ dyalectica cũ ſit ingſitiua ad oĩuʒ methodoꝝ principia viam hʒ.

Ad primum argumentũ dicitur.ꝙ ſciẽtia poteſt eſſe cõmunis cõmunitate applicationis:⁊ tamẽ particularis particularitate finis. Et ſic dyalectica eſt particularis in predicãdo:tamẽ eſt cõis cõmunitate applicationis ad omnes ſciẽtias:poteſt eniʒ opinio in qualibet ſcientia cauſari per ſillogiſmum dyalecticũ.¶ Ad aliud ꝙ metaphyſica eſt ſciẽtia cõmunis cõmunitate ſubiecti in predicãdo.Sed dyalectica ẽ ſciẽtia cõmunis nõ cõmunitate ſubiecti:ſed applicationis:⁊ ita diuerſimode eſt hec communis ⁊ illa.¶ Ad aliud.ꝙ eque demõſtratiua eſt ſciẽtia cõmunis cõmunitate applicationis:ſicut enim in qualʒ ſcientia ꝯtingit arguere dyalectice ex probabilib⁹ cõmunibus:ita in qualibet ſciẽtia contingit arguere demõſtratiue ex proprijs.Uñ in hoc ꝙ vtraq; applicat᷑ omnibus vtraq; eſt cõis:applicat᷑ tamẽ

diuerſimode. ⁊ in hoc dīnt ⁊c̃.

Qõ. XLIIII.

Queritur Utrū in demrātione poſſit eſſe deceptio. Et non videt̃: q2 per Ar. ſicut ſenſibilia ſūt nota ſenſui ſic intelligibilia ſunt nota intellectui. Sz ſenſus nõ decipit̃ circa ſenſibilia. igit̃ nec intellect⁹ circa pncipia intelligibilia igit̃ ⁊c̃. ¶ Cõfirmat̃ rõ: q2 dicit Ar. circulus eſt figura: hic põt eſſe deceptio. ſed ſi deſcribat̃ in puluere nõ eſt deceptio. ſic enim manifeſtū ẽ φ circulus eſt figura: ⁊ poema homeri non eſt circulus. eodē mõ pncipia demonſtratiõis de ſe ſunt nota intellectui. igit̃ in illis nõ põt eſſe deceptio equiuocationis: nec aliqua alia in dictiõe eſt. ¶ Itē φ in demrātione nõ ſit aliqua deceptio per fallaciā extra dictionem eſt. videt̃. q2 ſi aliqua fallacia eēt in demonſtratiuis eēt fallacia ↄñtis: q2 fallacia accñtis non põt in illis accidere: q2 pmū dicit̃ de medio p ſe: ⁊ mediū de tertio per ſe. Nec accidit fallacia ſm̄ quid ⁊ ſimplr̃. q2 demonſtratio eſt ex vlibus: ⁊ ſic inducendo per alias. Si igit̃ accidit fallacia, erit fallacia ↄñtis. Sz illa accidere non põt: q2 fallacia ↄñtis non eſt in terminis ↄuertibilib⁹. demõſtratio eſt ex ↄuertibilib⁹. igit̃ in demõſtratione nõ ponit̃ ↄñs. ¶ Itē in illis circa que non ↄtingit errare nõ cadit deceptio. ſz circa pncipia demonſtrationū nõ ↄtingit errare (. p Ar. in tertio metaphyſice.) igit̃ ⁊c̃. ¶ Ad oppo^m. in demõſtratiuis fiunt ſyllogiſmi falſigraphi. ⁊ in illis eſt deceptio. igit̃ ⁊c̃.

Ad qõnem dr̃: φ in demonſtratiuis nõ eſt tanta deceptio quanta eſt in dyaletica: aliq̃ tñ põt eē. φ nõ tanta patet per q̃tuor cās. ¶ Prima q2 in demõſtratiuis arguit̃ ex vlib⁹: ⁊ ita excludit̃ entimema ⁊ inductio: ⁊ q̃libz alia ſpẽs argumẽtationis. Silr̃ extraneat̃ oẽs loci extrinſeci. ⁊ hec eſt vna cauſa q̃re in demonſtratiuis minor eſt deceptio q̃ȝ in dyaleticis. Dyaleticus eni vtit̃ oibus iſtis modis arguẽdi. ¶ Alia eſt cā q2 demõſtratio eſt ex paucioribus ⁊ certiorib⁹ q̃ȝ ſyllogiſmus dyaleticus: q2 in demõſtrationibus non ↄtingit augere media niſi in latus vel in poſt aſſumẽdo. Sz in dyalecticis ↄtingit augere media iſtis modis ⁊ multis aliis modis. ¶ Tertia cauſa eſt ꝓpter hoc φ demõſtrationis pncipia ſunt nota itellectui ſicut ſenſibilia ſenſui. ⁊ ideo minor eſt deceptio q̃ȝ in dyaletica. ¶ Quarta cā eſt: q2 in demonſtratiuis facilior eſt reſolo in pma pncipia. Ex his oibus ſeqtur. φ in demonſtratiuis ſciētijs minor eſt deceptio q̃ȝ in aliis: q2 ſicut Ar. recitat ſcenes oſtẽdebat φ ignis generat̃ in multiplicata analogia. q2 eniz hec cõſequētia eſt bona. ſi aliqd generat̃ multiplicata analogia cito generat̃. ideo credidit ſcenes φ hec ↄñtia eēt bona. ignis cito generat̃: igit̃ generat̃ multiplicata analogia: ſz tamen incidit fallacia conſequẽtis.

Ad primū argumentū dr̃: φ pncipia demõſtratiua de ſe ſūt nota itellectui: vñ i illis ſm̄ ſe nõ accidit deceptio tñ ex alia circūſtātia põt eē deceptio: vt forte ex hoc φ intellect⁹ non eſt bñ diſpoſitus. ¶ Ad aliū dr̃: φ in demonſtratione potiſſima nõ accidit ↄñs. tñ in demonſtratiuis nõ potiſſimis põt accidere fallacia accñtis ⁊ ↄñtis ex ignorātia ſyllogizātis. Quia eniz in demrātione potiſſima arguit̃ ex ↄuertibilib⁹: ideo ibi nõ eſt ↄñs: lz ibi arguat̃ ecõtra. Eſt tñ aliud vitiū vt forte circulus. Sz in demrātione nõ potiſſima accipiūtur aliq̃ termini nõ ↄuertibiles: ⁊ in talib⁹ ſi arguat̃ ecõtra erit fallacia ↄñtis: ſz tñ in demrātiuis ſm̄ φ talia ſunt nõ eſt aliq̃ deceptio. ¶ Ad aliud. φ lz circa pncipia pma non ↄtingat errare q̃ ſunt ſimplr̃ pma: tñ circa pncipia ſpālia diuerſaꝝ ſciaꝝ ↄtingit errare. Sicut eni dicit Ar. quedā ſunt pncipia que pma ſunt in aliq̃ ſcia: ⁊ tñ nõ opz addiſcētez illis cõſentire. Vñ ſuppoſito φ circa pncipia nõ ↄtingat errare: tñ in mõ deducendi ex pmiſſis ↄcluſionē põt eſſe error in demonſtratiuis. verūtamen minor eſt q̃ȝ in dyaleticis ⁊c̃.

Queſtio. XLV.

Queritur circa hāc lrãz Ar. ſi affirmatio eſt cā affirmatiõis ⁊ negatio negatõis. Et ſit falſa vr̃. q2 ignis eſt cā caloris: ⁊ vlr nõ ignis nõ eſt cā non caloris: q2 ſol eſt nõ ignis: ⁊ tñ ſol eſt cauſa caloris. ¶ Itē hõ eſt cauſa aialis: ⁊ tñ nõ ſeqt̃ φ nõ hõ ſit cā nõ aialis: q2 tūc ſeqtur aſin⁹ eſt nõ hõ: ergo aſin⁹ eſt nõ aial. ¶ Ad oppo^m. ẽ Ar.

Ad qõnez dr̃: φ duplex eſt cā: q̃dā pciſa: alia nõ pciſa. Loquẽdo de cā pmo mõ: tunc illa ꝓpoſitio eſt vera. ſi affirmatio ⁊c̃. vt patz in exemplo Ar. ſi eniz hr̃e pulmonē eſt cā reſpirādi: tūc non hr̃e pulmonē eſt cauſa nõ reſpirādi. q2 hr̃e pulmonē eſt cā pciſa reſpirationis. in aliis cauſis non tenet.

Ad primū argumẽtū. φ ſicut ignis eſt cauſa caloris in vtute ſua. ita illud qõ non hz vtutē ignis nõ hz cām caloris. Oia eni que ſūt calida ſūt calida virtute pmi calidi qõ eſt ignis. ¶ Uel põt dici φ ignis nõ eſt cā preciſa caloris: q2 ſol tanq̃ȝ ignis cauſat calorē. ¶ Ad aliud. φ hõ nõ eſt pciſa cā aialis. ſed pciſa cā aialis eſt ſubſtãtia aiata ſenſibilis.

Qõ. XLVI.

Queritur Utꝝ deficiẽte ſenſu deficiat ⁊ ſcia ſm̄ illū ſenſū. Et nõ vr̃. Intellect⁹ in quo eſt ſcia ẽ vtus ſupior q̃ȝ ſenſus ⁊ poꝛ: ſz pus nõ depẽdet a poſteriori. g̃ cognitio itellectiua nõ depẽdet a cognitiõe ſenſitiua: ergo ⁊c̃. ¶ Itē itellect⁹ itelligit ſe ⁊ ſuā opõnez ⁊ ẽt itẽtiões ſcdas. Sz iſta nõ cadūt ſub ſenſu: g̃ de his poſſet eē ſcia deficiẽte ſenſu. ¶ Hic dr̃: φ lz iſta nõ cadāt ſub ſenſu: tñ cadūt ſub itellectu. nec oz φ ſub ſenſu cadant: q2 illa que itelligunt̃ directe itellectu cadūt ſub ſenſu: ſed q̃ itelligūt̃ i itellu reflexo nõ. ¶ Cõtra Ar. i li. õ ſenſu ⁊ ſenſato oio nõ itelligim⁹ qõ ſenſu nõ ↄphẽdim⁹. g̃ ſi intẽtiones 2^e nõ cadūt ſub ſenſu: g̃ nec ſub itellu. ¶ Itē itẽtiões 2^e itelligūt̃ p reflexionē: g̃ itelligūt̃ poſteri⁹ q̃ȝ res. ſ. p^e intẽtionis. logica ergo q̃ eſt de itẽtiõib⁹ ſcdis poſterior erit in ordine ſciaꝝ q̃ȝ ſcia realis vt meta^{ca} ſiue ph̃ica. qõ vr̃ falſū. ¶ Itē ad pncipale: ceci hñt ſciaz: ⁊ tñ deficit eis ſenſus. ergo nõ opz φ deficiẽte ſenſu deficiat ⁊c̃. ¶ Itez aia ſepata hz ſciaz: tñ caret ſenſu. ergo ⁊c̃. Silr̃ ſubſe ſepate carent ſenſu: ⁊ tñ hñt ſciam. ¶ Ad oppoſitū. eſt Ar. dicens φ deficiẽte ſenſu deficiet ⁊ ſcia. ergo ⁊c̃.

Ad qõnez dr̃: φ ſic ſicut dicit Ar. ⁊ hui⁹ rõ eſt: q2 ſcia eſt cognitio acqſita p demrātionē. demrātio eſt ex vlibus: ergo ſcia non eſt ſine cognitione vlī. Sz cognitio vlis nõ eſt ſine cognitõe ſenſitiua. q2 cognitio vliuz eſt p inductionē: ⁊ inductio eſt ſinglīuz quoꝝ eſt ſenſus. ergo a pmo ſcia nõ eſt ſine cognitõe ſenſitiua. ¶ Intelligẽdū tñ eſt pp rõnes. φ lz vtus itellectiua ſit poꝛ vtutib⁹ ſenſitiuis: tñ quodāmõ depẽdet a vtutib⁹ ſenſitiuis. oẽs eni vtutes ſenſitiue ordinate ſūt ad intellectiuā. pus eni apphēdit̃ ſpẽs a ſenſib⁹ exteriorib⁹: ⁊ poſtea a ſenſu cõi: tertio a fantaſmate: q̃rto ab itellectu. ⁊ ita itellect⁹ in cognoſcẽdo aliquo modo depẽdet a potẽtijs: q2 p illas defert̃ ad intellectū poſſz. Et loquor de intellectu ſm̄ φ cognoſcit p ſpẽs acqſitas: q2 de itellectu ſeparato alia rõ eſt. ¶ Tu dicis. itellectus eſt vtus imālis ergo nullo mõ a potẽtijs ſenſibilib⁹ depẽdet cū ſint mālis. ¶ Dr̃ φ itellectus eſt vtus imālis p tāto: q2 nõ vtit̃

organo corpeo in opando. Uñ v̄tus imālis pōt dici du-plr. Uno mō: q2 nō eſt pfectio mãe: ⁊ ſic itellect⁹ nō ē v̄t⁹ imālis. Alio mō: q2 non vtit̃ organo corpeo in opando: ⁊ iſto mō itellect⁹ eſt v̄tus imālis. q2 tñ eſt pfectio mãe: iō aliquo mō a potētijs ſenſitiuis depēdet. iō enim frenetici nō bñ diiudicāt: q2 ſenſus eſt male diſpoſitus: ⁊ iō ēt itel-lectus ex ɔñti. Silr in dormiēdo intellect⁹ non iudicat: ⁊ hoc q2 ſenſus ligat̃. Silr qdā opti ſunt mēte. qdā inepti: ⁊ hui⁹ cauſa nō eſt ſm ſe: q2 intellect⁹ ſm ſe nō eſt magis diſpoſitus nec min⁹: q2 nō ſuſcipit magis nec min⁹ ſm ſe. ſʒ cā eſt: q2 in hoīe vno ꝙ̃ in alio eſt cōplexio melior. Di-xit enim Ar. ꝙ molles carne apti ſunt.

Ad primū argumentū ſicut iam dcm̃ eſt. ꝙ itel-lectus a ſenſibilibus quodāmō depē-det. ¶ Ad pbationē dicit̃: ꝙ p̄us aliqd alio pōt eſſe du-pliciter. Uno mō gnōne ⁊ pfectione: ſicut ſuba p̄cedit ac-cidēs quãtū eſt de ſe tpe ⁊ natura. Alio mō pfectione: ſed non gnōne: ſicut intellectus ſm ſe prior eſt ſenſu. Tertio mō gnōne: ſed nō pfectione. ſicut aīal p̄us eſt hoīe. Tunc dico. qȯ p̄us eſt altero p̄mo mō ab altero nō depēdet. qȯ tñ ſcḋo vel tertio mō ab altero depēdet. ⁊ ſic itellectus a ſenſu depēdere pōt. ¶ Ad aliud ſicut dicebat̃. ¶ Ad rō-nes cōtra hoc. ¶ Ad p̄mã dico. ꝙ Ar. in de ſenſu ⁊ ſenſa-to loqt̃ ⁊ dicit. ꝙ oīno nō intelligim⁹ de numero ſenſibi-liū: qȯ nō p̄us cadit in ſenſu. ¶ Ad aliud. ꝙ nō ſequit̃. ꝙ logica ſit poſterior ſcia ordine doctrine ꝙ̃ alie. ¶ Ad p-bationē: cū dicit̃. res p̄me itētionis p̄mo intelliguntur: dr̃ ꝙ triplex eſt opatio intellectus. Una eſt intelligētia ſim-pliciū. alia eſt cōpoſitio vel diuiſio. ⁊ quo ad illas duas opōnes res p̄me intētionis ſunt note p̄us intellectui ꝙ̃ ſe-cūde. Tertia eſt opatio diſcurſiua a p̄miſſis ad ɔclōnes. ⁊ ille diſcurſus eſt intētio ſcḋa: ⁊ eſt actus rōnis p quē du-cimur in cognitionē p̄marū intētionū ⁊ aliarū ſciaꝝ. ⁊ iō quo ad hūc actū logica eſt p̄or: ⁊ ita p̄or quãtū ad doctri-nã: q2 p diſcurſuʒ doctrinamur. ¶ Ad aliud dr̃. ꝙ ppoſi-tio intelligēda eſt de his q carēt ſenſu a natiuitate. ¶ Ad aliȯ. ꝙ aīa ſepata cognoſcit ea que cognoſcit abſq; diſcur-ſu: ⁊ nō per ſpēs acqſitas. Sʒ hec ppoſitio intelligenda ē de his que acqrunt̃ per diſcurſuʒ ⁊ eodē modo dicendū eſt ad vltimum ⁊c̃.

Qō. XLVII.

Queritur Utrū vnitas ſcientie ſit ex vnitate generis ſubi. Et nō videt̃. ens eſt ſubm̃ cuiuſlibet ſcie: ⁊ tñ ſcie ſm ſe ſunt plures ⁊ diuerſe: g̃ ⁊c̃. maior p3: q2 de nō ente nō eſt ſcia. Dic dr̃ ꝙ ens ſub eadē rōne non eſt ſubʒ cuiuſʒ ſcie: q2 ens rōnis eſt ſubʒ logice: ⁊ ens in-quãtū mobile eſt ſubm̃ nālis ſcie. ⁊ ens ſub abſoluta rō-ne eſt ſubm̃ metaphiſice. ⁊ tñ nō eſt idē ſubm̃ cuiuſʒ ſcie. ¶ Cōtra rō mobilis eſt rō entis: q2 mobile eſt ens. cōſi-milr ɔſiderare ens ſub rōne mobilis eſt conſiderare ens ſub ꝙ̃da rōne entis: ⁊ per ɔñs nālis ſcia nō differt a me-taphiſica. ſʒ ſolū variat̃ ſcie p diuerſas rōnes ſubi. ¶ Iteʒ ſi ſciētie varient̃ ex hoc ꝙ ſubm̃ ſiue ens variat̃ ſm di-uerſas rōnes ſolūʒ. Cū ſcie ſecent̃, vt res hoc eſt p eoꝝ ſuba que ſunt realia: ſeqt̃. ꝙ ſcie nō diuerſificarēt niſi ſʒ rōneʒ: ⁊ nō realiter: qȯ eſt incōueniēs. ¶ Itē ad p̄ncipa-le. metaphiſica eſt vna ſcia: ⁊ tñ eſt de plurib⁹. eſt enim de ſuba quãtitate: ⁊ ſic de alijs. ¶ Dic dr̃: ꝙ metaphiſica eſt ex pluribus entib⁹. eſt tñ de vnico ſubo. q2 oīa entia hñt attributionē ad ſubam: ⁊ ſic metaphiſica eſt de vno ſubo qȯ eſt vnū vnitate attributiōis: ⁊ hoc ſufficit. per Ar. 4. metaphiſice. ¶ Cōtra. decē ſunt gnã p̄ma. cū ergo ſunt p⁹ nullã hñt attributionē ad alterū: q2 ſi ſic: eēt aliqd p̄us p̄-mis: ergo nō eſt dicere. ꝙ metaphiſica ē de deceʒ generib⁹ p attributionē ad ſubaʒ. ¶ Itē ꝙ̃titas ſm illȯ ꝙ eſt: eſt ens abſolutū. ſed metaphiſica eſt de ꝙ̃titate ſm illud qȯ ē. ergo metaphiſica eſt de quãtitate ſm ꝙ eſt ens abſolutū. ⁊ per ɔñs nō p attributionē ad ſubaʒ. maior p3: q2 ſi quã-titas ſm illud qȯ eſt eēt cōparatū tūc eſſet ꝙ̃titas ad ali-quid: qȯ non eſt verū. ¶ Ad oppoſitum eſt Ar. dicēs ꝙ vnitas ſcie eſt ex vnitate generis ſubiecti.

Ad queſtionē dr̃: ꝙ ſic: cuius rō eſt: q2 ſicut ſe hʒ potētia ad ſubm̃: ita ſcia ad ſubm̃. ſʒ vnitas potētie eſt ex vnitate ſubi. ſicut vnitas po-tētie viſiue eſt ex vnitate coloris. potētia eni diſtinguit̃ p ſuba. p Ar. 2. de aīa. ergo vnitas ſcie eſt ex vnitate gñis ſubi. ¶ Intelligēdū tñ. ꝙ nō opʒ ad vnitateʒ ſcie genus ſubʒ eē vnū vnitate p̄dicatiōis ad oīa que ɔtinent̃ in ſcia. Sʒ ſufficit ꝙ ſit vnū ſm analogiã ſicut ens eſt ſubʒ potē-tie itellectiue: ita ꝙ p̄ᵐ ens: qȯ eſt ſuba eſt ſubm̃ itellect⁹: ⁊ oīa alia entia p attributionē ad ſubaʒ. ita de ente qȯ eſt ſuba eſt p̄mo metaphiſica. ⁊ oīb⁹ alijs entib⁹ ſm qȯ hñt at-tributionē ad ſubaʒ. ⁊ ita ſeqt̃. ꝙ nō opʒ genus ſubm̃ eſſe p̄dicabile de oīb⁹ que determinant̃ in ſcia. Sʒ ſit cōe: ꝙ oīa in illa ſcia habeāt attributionē ad ipm̃. Et ɔueniens exēplū ponit Linco. ſicut eni eſt de arbore ꝙ ei⁹ ſunt ra-dices que ſunt ei⁹ p̄ncipiū ſic ēt ei⁹ ſūt rami exeuntes ab arbore. ⁊ ab vno exeunt alij rami quouſq; fiat multitudo ramoꝝ: ita eſt in ſubo ſcie. ꝙ ei⁹ ſūt p̄ncipiū ⁊ ab ipſo egre-diunt̃ paſſiones que de ipſo ſciunt̃ per p̄ncipiū. Id mani-feſtū p3 in geometria. vbi p̄or ɔclō eſt p̄ncipium ɔclōnis ſubſequētis: ⁊ ſic ſit vna ɔclō. ⁊ ab illa ɔclōne ſiunt alie: ⁊ ſic quouſq; fiat integritas ſcientie oīa illa hñt attribu-tionē ad genus ſubiectum.

Ad primū argumētū ſicut dicebat̃. ¶ Ad rōnē ɔtra hoc: ɔcedit̃ ꝙ rō mobilis ē ꝙ̃dã rō entis: q2 nihil eſt ꝙ poſſit ſubterfugere rōnē entis. ve-rū rō entis ſub qua ɔſequit̃ ens ꝙ eſt genus in metaphi-ca: ⁊ rō illa entis que eſt rō entis mobilis: ꝙ̃ ſi eq̃uoce ſunt rōnes entis. ⁊ iō per illaʒ rōnē entis ſufficiēter diuerſifi-cat̃ ſcia nālis a metaphiſica. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ non ſeqtur ſciam diuerſificari ſolūʒ ſm rōnes. q2 ille diuerſe rōnes entis p quas diuerſificat̃ ſcia nō ſūt diuerſimode ſolū ſʒ ɔſiderationē itellectus. ſʒ in re: hec rō non eſt illa: modus eniʒ eēndi entis inꝙ̃tū mobile non eſt modus eēndi ab-ſolute inꝙ̃tū eſt qd in ſe. ¶ Ad aliud p̄ncipale ſicut dice-bat̃. ¶ Ad p̄mū cōtra hoc dr̃: ꝙ licʒ quãtitas ſit p̄mū in ſuo gñe. ita ꝙ in illo gñe nō hēat aliqd p̄us: nihil tñ phi-bet ipſuʒ reduci ad aliqȯ p̄us alterius gñis. Uñ cū dr̃: ꝙ tūc eſſet aliqȯ p̄us p̄mo. Dicēdū: ꝙ hoc nō eſt icōueniēs in diuerſo gñe. ſuba eni eſt p̄ᵐ ens ad qȯ oīa entia ſiue oīa gnã accñtia reduci hñt. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ nō ſeqt̃ quãti-tatē eſſe ad aliqd licʒ attributionē hēat ad ſubaʒ. nō eniʒ quelibet attributio ſiue cōparatio facit ad aliqd. ſʒ ſolum cōparatio ad terminū. Sed tñ cōparatio ad ſubm̃ nō fa-cit aliqȯ ens ad aliqd. Per hoc ad formã dr̃: ꝙ hec ma-ior. quãtitas ſm illud qȯ eſt: eſt ens abſolutū: vera eſt di-ſtinguendo abſolutū ɔtra cōparatū ad terminuʒ relatio-nis. verū tñ ipm̃ eſt cōparatū ad ſubm̃: q2 accñs ſm illud qȯ eſt: ſube eſt. accñs eni nō eſt ens. niſi q2 entis.

¶ Expliciunt queſtiones p̄mi libri poſterioꝝum.

¶ Secundi poſteriorum. Queſtio prima ⁊ eſt XLVIII.

Queritur de veritate h°. Et ſit falſa vr̃.q: de ↄ̈tingētib° ⁊ corruptibilib° ſunt q̄ōnes: ⁊ tñ nō ſūt de ſcita:q: de ↄ̈tingentibus nō eſt ſcia.g̃ ⁊c̃. ¶ Huic dic̃ Linco. ꝙ q̄ōes in gñali ſūt eq̄les nuō hiſq̄ vere ſcim° in gñali: tñ in ſpāli non ſūt eq̄les his q̄cūq; de ſcim° i ſpāli. ¶ Cōtra.eq̄le gñe ⁊ nuō:diſtiguunt̃ ↄ̈ ſe inuicem.ſicut idē gñe:⁊ idem nuō. Dicere ergo ꝙ q̄ōes nuō ſunt eq̄les his q̄cūq; de ſcim°.⁊ dicer̃ ꝙ iſte q̄ōnes ſunt equales gñe non vr̃ ↄ̈ueniēs expoſitio. Exponit̃.n. vnū mēbrum per alteꝝ. ¶ Itez ad pncipale.q̄ōnes ſunt īfinite ⁊ ↄ̈nes ſcite ſunt finite.ſed ꝙ īfinita non ſūt eq̄lia finitꝭ: q: ibi nō eſt certitudo.g̃ ⁊c̃. ¶ Itē illud qō q̄rit̃ eſt dubiuz:q: per Boetiū qō ē dubitabilis ꝓpoſitio.ſʒ illud qō ſcit̃ ē certū: g̃ ⁊c̃. ¶ Itē ſcia ptinet ad demōſtratorē:ſʒ ad demōſtratorē non ptinet īterrogatio nec qō:non.n.īterrogat:ſʒ ſumit gd per Ar. ¶ Hic dr̃.ꝙ ad demōſtratorē non ptiet īterrogare de p̄miſſis:⁊ h̄ ītēdit Ar. Ad eū tñ ptinet īterrogare de ↄ̈ne:⁊ ad ↄ̈nē ptinet ſcia: ⁊ ita ad idē ptiet īterrogatio ⁊ ſcia. ¶ Contra h̄:ſi demōſtrator īterroget ð ↄ̈ne:tunc ↄ̈tingit adiſcētē non credere.q: ꝑ Ar. ↄ̈ per h̄ a poſitione ⁊ ſuppōne dr̃t:q: nō oʒ adiſcētē aſſentire illi ð quo ſit qō:ſed heſitare ſt de vna parte:⁊ ð oppoſito.⁊ ita non oportet adiſcentē credere:qō eſt contra Ar. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſto.

Ad queſtionē dr̃.ꝙ q̄ōnes ſunt eq̄les numero ⁊c̃. Huius rō ē:q: ꝓpō ſcibilis nō eſt ꝑ ſe nota in vitate:nec ī falſitate:q: ꝓpō ſcibil' ē illa c° ſcia acq̄rit̃ de nouo ꝑ cām:ſʒ talis ē ꝑ ſe nota ī vitate:q: ſi ſic eius ſcia non acq̄reret̃ de nouo:nec ꝑ ſe nota ī falſitate:q: de non ente non ē ſcia: ꝓpō g̃ ſcibilis non ē ꝑ ſe nota:nec ē ſimplr̃ ignota.ſic̄ ipoſſia:de qb° nō pt eē ſciētia:ergo ꝓpō ſcibilis talis ē de q̄ ſcia acq̄ri pt poſt dubitationē:ita ꝙ ipſa pꝰus ſit dubitata:⁊ poſtea ꝑ pn° nota fiat ſcita.g̃ ⁊c̃. ¶ Intelligendū tñ ē.ꝙ ꝓpō ſcibilis non ē q̄ribilis tali modo ꝙ ab eodem ſit ſcita: ⁊ dubitata:q: ſic ſil' eſſet nota:⁊ certa reſpectu eiuſdē.ſed ipſa eſt pꝰus dubitata ab adiſcēte:⁊ poſtea per pn° nota per ſe: debite applicata ipſa ſit certa:⁊ eſt eadē qō que eſt ſcita ab vno: ⁊ ē dubitabilis ab alio:⁊ hoc non eſt inconueniēs.

Ad primum ſic̄ dicebat̃. ¶ Ad rationez ↄ̈ h̄: dr̃ ꝙ iſte determinationes gñe ⁊ nuō non referunt̃ ad idē:ſed hec determinatio in gñali referēda ē ad ↄ̈nes:⁊ h̄ determinatio nuō referēda ē ad eq̄litatē:⁊ ita pʒ ꝙ intellect° eſt iſte. Q̄ōes accepte in gñali:ſūt eq̄les nuō his que vere ſcim° in gñali:⁊ ſic ē ꝓpoſitio vr̃a. ¶ Ad 2ᵐ pncipale dico.ꝙ ꝓpōnes nuō īfinite ſunt: ⁊ ſic de illis non intēdit Ar.ſʒ ſolū de q̄ōnib° in gñe. Silr intelligendū ꝙ ↄ̈tingentiū vt ↄ̈tingētia ſūt ꝓpe non ē qō.ſicut nec eoꝝ ē ſcia:q: ois qō ē qō mediꝫ ſiue cāe: ſed ↄ̈tigētia vt talia ſūt nō hñt cām eoꝝ.tñ de his que ſunt ↄ̈tingētia q̄ōes ſiūt.vt q̄re vadis romā: Rñdet̃: vt recupem ſanitatē. De iſto ↄ̈tingēti ſit qō.ꝓp h̄ ꝙ hʒ quādā cām ordinatā q̄ ē ītētio vadētē.⁊ iſto° ↄ̈tingēs q̄ri pt:⁊ ēt ſciri ꝑ talez cām:ſʒ tal' ſcia nō ptinet ad demōſtratorē. ¶ Ad aliō dico.ꝙ illō qō q̄rit̃ dubiū eſt q̄ntū ē de ſe.Cūʒ h̄ tñ ſtat ꝙ eq̄les ſunt q̄ōes his que vere ſcim°:q: eedē nuō ꝓpōnes q̄ pꝰus fuerūt dubie poſteri° ſiūt certe per ꝓpōnes notas. ¶ Ad aliud.ſicut dicebat̃. ¶ Ad illud ↄ̈ h̄:dico ꝙ nō oʒ adiſcentē credere ↄ̈nez anteq̄ꝫ per demrōnes ꝑ ſe cōcludant:ſed p̄miſſas credere debet:q: ſunt per ſe note: vl' q̄ñ ex premiſſis determinato modo applicatis īferi ↄ̈nē adiſcens credit concluſionē: ſed pꝰus nō oʒ:nec hoc intendit Ariſtotiles.

Queſtio. XLIX.

Queritur an ſi ē ſit qō.ꝙ non vr̃.oīs qō aliq̄d p̄ſupponit:ſed qō ſi ē nihil p̄ſupponit.g̃ ſi ē nō ē qō. ꝓbo miorem. Si ſi ē aliq̄d p̄ſupponit:tūc p̄ſupponeret gd eſt. Sʒ gd ē non p̄ſupponit̃: q: p̄ſupponit ſi eſt:g̃ non p̄ſupponit̃ a ſi ē. ¶ Itē illud qō precognoſcit̃ an demrōnē nō ē q̄ribile:q: oē q̄ribile ē ſcibile.ſʒ ſi ē p̄ſupponit̃ ante oēm demrōnē:q: de ſubo p̄cognoſcit̃ ſi ē:⁊ gd ē. ¶ Itē ſi eē q̄rit̃ de aliquo:q̄ro an q̄rat idē de ſeipſo an aliud de alio:ſi idē de ſeipſo.tunc non ē qō:quia per Ar.q̄rēs q̄re hō ē hō nihil ē q̄rere. Si q̄rit̃ aliud de alio:tūc qō talis non ē ſimplex ſʒ ↄ̈poſita. q: qō ſimplex ē q̄ñ illō qō q̄rit̃ nō ē alteri° eēntie.ſic̄ dic̃ Linco. ¶ Itē ſi hic q̄rit̃ aliud de alio.tūc eē poſſet demrari:q: eē hēret in ſubo cām:q̄re inſepabilr̃ ei ineſt: ⁊ ē ſm ſe aliud ab eo cuius eſt.ergo eſt demonſtrabile. ¶ Ad opp° ē Ariſt.

Ad queſtionē dr̃.ꝙ ſi ē ē qō: qō pʒ ex intentione Ar.dicit.n. ꝙ ſi ē: eſt qō ſimplex.ex h̄ ſeq̄t̃.ꝙ ſi ē ē qō ſimplex.⁊ ē qō ſimplex.ſicut dic̃ Tho.ꝓp h̄:q: nō p̄dicat̃ eē 3ᵐ.ſʒ ſʒ Linco.dr̃.qō ſimplex.q: rō forme ⁊ rō rei ſubte:⁊ rō ⁊ for° rei p̄dicate nō ſūt due ſʒ vna:⁊ qō ↄ̈poſita ē cū for°.⁊ rō rei ſubte ⁊ p̄dicati ſūt due.ſic̄ hic cū q̄rit̃:an hō ſit riſibilis. ¶ Intelligēdūʒ tñ ē.ꝙ ad q̄ōnē tria req̄runt̃ ⁊ iſta ſufficiūt. ¶ Primuz ē.ꝙ id de quo q̄rit̃ ſit dubitabile q̄ntū ē ð ſe. ¶ Secundū ē.ꝙ q̄ribile aliq̄d p̄ſupponat. ¶ Tertiū ē.ꝙ ipm̄ hēat mediū ꝑ qō demrari poſſit. Iſte tres ↄ̈ditiōes includunt̃ ī hac ↄ̈ditiōe ſi ē:q: eē q̄ntū ē de ſe dubiū ē:q: ↄ̈tingit ſcire gd ſigña ꝑ hircoceruū:⁊ tñ dubitare an ſit. ſilr ſi ē p̄ſuppōit gd ē:nō gd eſt ſimp'.ſ.gd ē rei. ſʒ gd ē qō ſignificat̃ ꝑ nomē:ſilr ſi ē hʒ mediū ꝑ qō poſſit dmōſtrari. ¶ Iuxta qō ē intelligēdū.ꝙ 2° ē eē.qōdā ē eē ſubi:⁊ aliud eē paſſiōis. Eſſe ſubi ñ hʒ mediū ⁊c̃.nec ē ꝺmrabile. q: ð ſbo p̄cogn̄ſcit̃ gd ē:⁊ q: ē añ oēʒ dmrationē. Eē āt paſſiōis ē dmrabile:q: eē paſſiōis ē ineē:⁊ ineē paſſiōis ſbo dmrat̃: ⁊ ꝑ diffōnē ſbi taq̄ꝫ ꝑ mediū: ⁊ ēt ꝑ diffōnē paſſiōis. g̃ ſi ē ē qō cū hēat ↄ̈ditiōes req̄ſitas ad q̄ōnem.

Ad primū arg° dico.ꝙ qō ſi ē aliq̄d p̄ſupponit. Nō p̄ſuppōit tñ gd ē rei: ſʒ gd eſt qō ſigat̃ ꝑ nom̄:gd.n.rei p̄ſuppōit ſi ē: vt arguitū ē. ⁊ iō a ſi ē ñ p̄ſuppōit̃. ¶ Ad aliō pʒ ꝑ dcā ī pōne:q: ð ſbo p̄cogn̄ſcit̃ ſi ē ⁊ gd ē.⁊ iō ð ſubo ñ pt q̄ri eē.eē tñ paſſiōis pt eē q̄ribile. ¶ Ad aliō dr̃.ꝙ eē q̄ri ð eo c° ē:ñ ſic tōlr idē ſibi:nec ſic tōlr diuerſuz.ſʒ q̄rit̃ taq̄ꝫ aliq̄d reducibile ad gen° illi° c° ē:vt ſi ſit eē ſbe ad ſbaz.ſi q̄ꝫ'ſ ad q̄ꝫ'ᵐ: ⁊ ſic ð ceteri gñib°:ita ꝙ ñ p̄dicat̃ eē qō ē alteri° gñis.⁊ ē qō ſimplex. ⁊ p̄dicat̃ eē 2ᵐ adiacēs:qō eē. ſic̄ dic̃ Tho. ē redu' ad gen° illi° c° ē eē. ¶ Ad aliō pʒ ꝙ h̄ ñ q̄rit̃ tōlr aliō: vñ ñ ē dmrabile ð eo c° ē:q: eē ī ſbo p̄ſuppōit eē:⁊ iō eē ſubi dmrari ñ pt:n° illō q̄rit̃ ꝓpe.ſi tñ q̄rit̃: h̄ ñ ē: vt fiat notū ꝑ dmrōnē ſʒ vt aliq̄ a° via notificet̃.ſʒ eē paſſiōis q̄rit̃: ⁊ idē dmrat̃. Ut tñ° Linco.alr̃ dicet̃.ꝙ eē cuiuſlʒ alteri° a p° cā dmrari pt ð eo c° ē excepta ſbā qō ē gñaliſſi°.ipa.n.ſba ñ hʒ diffōnē:q: ñ hʒ gen° ſupi°.⁊ iō ð ſuba q̄ ē gñaliſſi° ñ dmrat̃ eē: n° ð p° cā eadē rōe.q: p° cā nō ē ī gñe:q: el° eē ē el° eēntia.⁊ ſic eſſe ſubiecti:⁊ eē paſſiōis q̄ribile eſt:⁊ etiaʒ ſcibile:excepti his que dcā ſunt. ¶ Ad rōnē dico.ꝙ eē ſimplr̃ ſubiecti dmōſtrat̃ per diffinitionē ſubiecti de ſubiecto.tñ eſſe ſubiecti incōplete añ demōſtrationē precognoſcit̃ ⁊ pat

ſupponitur. tūc enim ꝑcognoſcit̃ eſſe ſubiecti icōplete qꝛ̃ ipſum cognoſcit̃ per aliq̃ accidentia ſiue per deſcriptio- nem: ⁊ tale eē ꝑcognoſcat̃ anteq̃ꝫ ꝑcognoſcat̃ qd rei. ⁊ cū h̄ ɔuenit Ar. 7°. meta. ⁊ p̄ de aīa. ⁊ 2°. hu°. Dicit. n. ꝙ acci- dentia magnā ptē ɔferunt ad cognoſcēdū q̄ꝫqd rei. eſſe tñ ɔplete ſubi per diffōnē ſubi acq̄rit̃. ⁊ ſic pꝫ ꝙ alio° eſſe ꝑcognoſcit̃ ⁊ p̄ſupponit̃: ⁊ alio° querit̃. Sic ḡ pꝫ per ipꝫ: qꝛ qñ q̄rit̃ an hoc eſt: non q̄rit̃ aliq̃ forma de alia: ⁊ iō eſt qō ſimplex. nec totalr̃ idem vt dictum eſt: quia tunc non eſſet queſtio.

Queſtio. L.

Queritur an qd eſt ſit qō. ꝙ non vr̃: qꝛ qō q̄rit̃ ē ſcibi le ꝑ qd ē: qꝛ illud qō ſcit̃. ſcit̃ ꝑ diffōnem indicātẽ qd ē: ⁊ illō qō q̄rit̃ et ſcit̃. ſꝫ qd ē non ſcit̃ ꝑ mediū qō eſt: q̄ꝫqd eſt: qꝛ ea- dem rōe illō q̄ꝫqd eſt ſciret̃ ꝑ aliō q̄ꝫqd eſt. ⁊ ſic eēt ꝓceſſus in īfinitū. ℂ Itē eſſe q̄ribile ē ſcibi le: qd nō eſt ſcibile: ḡ nec q̄ribile. ꝓbo minorē. Si qd eēt ſcibile: ſciret̃ ꝑ cām: ſꝫ nihil ē itrinſ° rei q̄ꝫ ſitū: q̄ꝫqd eſt ḡ q̄ꝫqd eſt nō hꝫ cām itriſecā ꝑ quā poſſit ſciri. ℂ Hic dr̃. ꝙ q̄dā ē q̄ꝫqd eſt ſubi: ⁊ aliud q̄ꝫqd eſt paſſiōis. q̄ꝫqd eſt ſubi q̄ri non pt̃: qꝛ nec ſciri: qꝛ de ſubo ꝑcog̃ſcit̃ qd eſt: ⁊ ſi ē per Ar. Quid tñ paſſiōis querit̃: ⁊ illud ſcit̃ per dif finitionē ſubi. ℂ Contra iſtō. Prio oñdo ꝙ q̄ꝫqd eſt ſub- iecti: q̄ri pt ⁊ etiā ſciri: qꝛ ɔtingit aliquē cognoſcere eſſe: ⁊ dubitare de p̄ncipiis idicātibus qd: ⁊ poſtea ɔtingit cog- ſcere p̄ncipia indicātia qd: ſicut puer cognoſcit homē eſſe: ⁊ tñ p̄ncipia hoīs eēntialia ignorat: ⁊ poſtea iſta p̄n° idi- cantia qd cognoſcit: ſed illud qō eſt p̄ ignotū: ⁊ poſtea no tuꝫ eſt q̄ribile: ⁊ ēt ſcibile. ergo qd eſt ſubi: ē q̄ribile ⁊ etiā ſcibile. qꝛ tē qd ſubi ſit notū ꝑ qd notū°. ḡ ſcibile ē. ℂ Itē ꝙ qd paſſionis non poſſit ſciri vr̃: qꝛ ꝑ Ar. q̄ꝫqd eſt non pt demōſtrari. qꝛ ſic fieret petitio p̄ncipii. ergo q̄ꝫqd paſ ſionis demonſtrari non pt̃. ℂ Itē. oīs qō eſt qō mediꝫ ſi ue cāe ꝑ Ar. Sed qō qd: nō eſt qō mediꝫ: qꝛ ipſius qd nō eſt mediū ſiue cā. ergo qd eſt non eſt qō. ℂ Itē qd ē pre- ſupponit ſi eſt: vt eſt qō. ſꝫ qd eſt idē eſt qō eēntia vl̃ ipaꝫ p̄ſupponit: qꝛ tunc nulla roſa exiſte non poſſet cog̃ſci qd eſt roſa: ergo qd eſt non eſt qō: vt qd verā eēntiā rei noti ficat. ℂ Itē qō differt a ſuppōne ⁊ petitione in h̄ ꝙ l q̄- ſtione non oꝫ adiſcētē ɔſentire pti opponētis quā itēdit opponens. ſed pt eſſe ɔrie opīonis: ſed in eo q̄ꝫqd eſt non pñt opponens ⁊ rñdens eē ɔrie opīonis. ergo qd eſt non eſt qō. Minor pꝫ: qꝛ qō qd eſt nō ē qō dyaletica. ḡ i qōe qd eſt non pñt eſſe opīones ɔrie. ſed tñ erit vna ꝓ ſuſti- nenda. ℂ Itē ſi qd ē eēt qō: idē eēt dubitabile: ⁊ p̄ſuppo ſitū. ɔñs eſt falſum. ḡ ⁊ añs. Probatio ɔñie. qꝛ qd ē pre ſupponit ſi ē. Si igit̃ dicis. ꝙ qd eſt ē qō: tunc qd eſt pre- ſupponitur a ſi eſt. qꝛ eē vel ē eēntia: vel imediate ɔñs q̄- ditatē: ſꝫ qō ɔſeq̄t̃ q̄ditatē ipſaꝫ p̄ſupponit. ḡ eē p̄ſuppōit q̄ditatē. Si ergo dicas: ꝙ qd eſt ſit qō: idē erit dubitatuꝫ ⁊ p̄ſuppoſitū. ℂ Hic dr̃. ꝙ non ſeqt̃ur: qꝛ eſt aliud qd eſt qō eſt debitatū. ⁊ qō eſt preſuppoſitū a ſi eſt. qꝛ quid eſt veꝝ eſt dubitatuꝫ. Sed quid eſt veꝝ non preſupponit̃ a ſi eſt. Si eſt enim ſoluꝫ preſupponit quid eſt: qō ſignatur per nomen: ⁊ ita aliud quid preſupponit̃ ⁊ aliud querit̃. ℂ Contra. Illud nō ſoluit: qꝛ eſſe vel eſt quiditas vl̃ im- mediate conſequit̃ quiditatē verā. ergo eſſe preſupponit q̄ditateꝫ verā: ⁊ non ſolū preſuppōit qō ſignificatur per nomen. ℂ Iteꝫ eſſe diſtinctū conſequit̃ eſſe diſtinctuꝫ ḡ eſſe preſupponit entitatē diſtinctā. ⁊ hoc nō eſt quiditati ſignificate per nomē tñ. Sꝫ quid eſt rei. ergo preſuppo- nit verā q̄ditatē rei. ḡ ſi ē p̄ſupponit qd ē. ℂ Alr̃ dic̃ Lin co. ꝙ qd ē p̄ſupponit ſi ē cognitū ꝑ accñā. qd ē tñ p̄ſuppo nit̃ a ſi ē: ſm ꝙ qd ē cog̃ſcit̃ per p̄n° eēntialia. vñ eē 2° co- gnoſcit̃. Uno° ꝑ accñā. alio° per p̄n° eēntialia. Uñ ꝑ h̄ ad formā argumēti dici pt̃. ꝙ qd ē dubitat̃ ſm ꝙ p̄ſuppōit eē cognitū ꝑ p̄n° accñtalia. ⁊ ipꝫ eſt p̄ſuppoſitū ab eē ɔplete cognitio ꝑ p̄n° eēntialia. ⁊ ꝙ idē ſit p̄ſuppoᵐ ⁊ dubitatū ſi ē icōueniēs. ℂ Cōtra. ſi eē cognitū ɔplete p̄ſuppōit qd ē: tūc eē ꝑ qd ē pt demr̃ari de eo c° eſt: ſꝫ h̄ eſt fl̃m. per Ariſ. qꝛ de ſubo ꝑcog̃ſcit̃ qd eſt ⁊ ſi ē. ⁊ qō ꝑcognoſcit̃ ai dmō- ſtratione: demr̃ari nō pt̃. ℂ Ad oppoᵐ eſt Ar.

Ad qōnem dr̃. ꝙ qd eſt ē qō: ſicut dicit Linco. ⁊ hoc iō ē: qꝛ qd dubitari pt̃: ⁊ qꝛ eī° cognitio acq̄ri pt̃. (Docet. n. Ariſ. venari q̄ꝫqd eſt.) ḡ ⁊c̃. Dicit̃ q̄dā: ꝙ qd ē ſubi non q̄rit̃: qꝛ de ſubo tāq̄ꝫ de fūda mēto in dmr̃one ꝑcognoſcit̃ qd eſt. ⁊ ſi ē: vt dicit Ar. qd eſt tñ paſſiōis q̄ri pt̃: ⁊ ipꝫ pt ſciri de ſubo ꝑ diffōneꝫ ſub iecti. ℂ Intelligendū tñ ē: ꝙ qd ē ɔ̄ctū ſub rōe qua ē qd: ſic non q̄rit̃: ita ꝙ ſub illa rōe ſciat̃ tāq̄ꝫ ɔcluſum in dmō- ſtratione. qꝛ ſic eēt petitio p̄ncipii. vt dicit Ar. Quid eſt tñ q̄rit̃: vt per aliquā aliā viā fiat notū: vt per viā diuiſi onꝫ. ſic docet Ar. ⁊ inoteſcit tāq̄ꝫ mediū: nō tñ tāq̄ꝫ ɔ̄ in demr̃one. illud tñ qō eſt qd non acceptū ſub illa rōne vt qd: ſed mãle pt demr̃ari per qd formale: ita ꝙ h̄ demr̃at̃ ieſſe illi cui° ē: ſed nō ſub ratione qua ē quid.

Ad primum argᵐ dico. ꝙ qd ſub rōe q̄ ē qd ñ q̄rit̃: ꝑ mediū nec demr̃at̃: qꝛ ſic eſſet ꝓceſſus in īfinitū. ℂ Ad aliō dico. ꝙ qd ſubi nō req rit̃: nec ſcit̃ ꝑ demr̃onē ſub ea rōne q̄ ē qd. ℂ Rōes q̄ ꝓ- bant ꝙ qd ē pt demr̃ari poſtea ſoluent̃. ℂ Ad aliō p̄nci pale. dr̃ ꝙ oīs qō eſt qō mediꝫ. nō ita ꝙ ipꝫ demr̃et̃ ꝑ me- diū. dem̃. n. ē. ꝙ qd ē ſub rōe qua qd eſt q̄rit̃. nō ita ꝙ ipꝫ ſciat̃ per demr̃oneꝫ tāq̄ꝫ ɔ̄. ſed aliq̄ alia via: vt dem̃ ē l po ſitione. ℂ Ad aliō dico ꝙ q̄ꝫqd eſt: vt ē v'a q̄ditas rei: pre ſupponit ſi eſt: ſꝫ nō. eſſe actuale diſtictū ɔ̄ fuiſſe vl̃ fore: ſicut argutū eſt. ſed p̄ſupponit eē aliō: ſic̃ poſtea videbit̃. ℂ Ad aliō dicit Linco. ℂ Ad rationes ɔ̄ hoc dr̃ ſm ſen tentiā eius ꝙ qd eſt pt demr̃ari ð ſubo per eius q̄ꝫqd eſt: qꝛ pt dubitari: ſi ɔtinet̃ ſub alia ſpē. ℂ Ad auc̃titatē Ar. dr̃ ꝙ de ſubo ꝑcognoſci qd ē ⁊ ſi ē: nō ɔplete. ſꝫ ꝑcog̃ſcit̃ eſſe notū ꝑ p̄n° accñtalia: ⁊ eē iſto° non demr̃at̃ eſſe. ſed ð- monſtrat̃ eſſe notū ꝑ p̄n° accñtalia ſm ipꝫ. ℂ Alr̃ dicit̃: ꝙ qd ē preſuppōit eē ɔfuſuꝫ: ſed ipꝫ qd p̄ſuppōit eē diſti ctū: ⁊ ita aliō eſſe p̄ſupponit̃: ⁊ aliud eſſe ɔq̄git̃: licꝫ illō fo re ſit idē cum priori.

Qō. LI.

Queritur Utrū eſſe exiſtere ſit de eēn tia. Et ſic vr̃. Auctor de cau ſis dicit ꝙ p̄° reꝝ cauſatarū eſt eſſe: ſed qō eſt p̄ᵐ in reb° cauſatis eſt eēntia. ℂ Iteꝫ Cōmen. dicit. ꝙ hoc eſt ꝓblema ð gñe. hō eſt: ſed gen° eſt de eēntia illius cuius eſt. ḡ ⁊c̃. ℂ Itē rō Cōmē. eſt ad hoc. homo ē: aut ḡ per ſe: aut ꝑ additū. ſi ꝑ ſe hr̃ ꝓpoſitū. ſi per additū: q̄ro de illo addito: illud additū eſt: aut ḡ ꝑ ſe: aut per additū. Si per ſe eadeꝫ ratione fuit ſtandum in p̄mo. Si per additū ſic erit ꝓceſſus in īfinitū. ℂ Hic dr̃. ꝙ hō eſt per additionē: ⁊ illud additū eſt per ſe: ⁊ non eadē ratione ſtāduꝫ eſt in p̄mo: ſicut in ſiſi pꝫ: Hō diſgre gat per albedinē: ⁊ albedo diſgregat per ſe: ⁊ nō eſt eadē ratione ſtādū in p̄mo. ℂ Cōtra. ſi illō additū ſit ꝑ ſe: ḡ eē eſt de eēntia illi° additi: ⁊ ſic hēreꝫ ꝓpoſitū ꝙ eē ē de eēn tia illi° c° eſt. ℂ Itē q̄ro de illo addito: aut eſt eēntialr̃ ipꝫ eē: aut pticipās eē. ſi ſit ipꝫ eē: tūc hō ē ꝑ ſe: qꝛ nō per me- diuꝫ. ſi ſit pticipās eē: cū oē pticipās eſſe ſit cōpoſituꝫ di- ſtinctū mō ɔtra alteꝝ: ſequit̃ ꝙ hō eſt aliud ɔpoſituꝫ di ſtinctuꝫ mō ab hoīe. ſꝫ h̄ eſt ipoſe. qꝛ homo non eſt per entitatem alterius cōpoſitū numero: ſicut ſor. nō ē alb° per albedinē pla. ℂ Alr̃ dr̃ ad rōnē ꝙ hō eſt ꝑ additū. Et cū dr̃: ꝙ illud additū eſt. dr̃ ꝙ nō: qꝛ illud additū nō ē. ſꝫ eſt illō quo aliqd aliō eſt: ſicut for° ñ eſt ſꝫ eſt p̄nᵐ eēndi cōpoſitū. ℂ Cōtra: illud additū nō pōt eē pure nihil: qꝛ

tūc hō eēt ꝑ pure nihil: ergo illō additū aliquo mō ē ens ⁊ quotiēs dr̄ ens totiens dr̄ eē per Ar. ergo illō additū eſt. ℭ Itē q̄ntū denoiatiue ꝑdicaē de re ꝑpꝛia gn̄is: hn̄.n. dr̄. linea eſt q̄nta: ergo eadē rōne eē pōt ꝑdicari de quocū q; qō aliquo mō eſt ens: ergo idē additū quo hō eſt lʒ nō ſit entitate cōpoſitū: tn̄ aliquo mō eſt: ſicut forma eſt enti tate ꝑncipij. ℭ Itē ad ꝑncipale: ens eſt de eēntia cuiuſlʒ: ꝑ Ar. ⁊ ens ⁊ eē idē ſigñant: ergo eē eſt de eēntia cuiuſlʒ. ℭ Hic dr̄: ꝙ ens eſt duplex. ens nomē. ⁊ ens ꝑticipium. Ens nomē eſt de entia cuiuſlʒ. ſʒ ens ꝑticipiū nō. Primo mō nō eſt verū ꝙ ens ⁊ eē ſigñant idē: ſʒ bn̄ ſcdo modo. ℭ Cōtra illud: ens nomē ⁊ ens ꝑticipiū ſigñant idē: licet differāt i mō ſigñandi: ſʒ ens ꝑticipiū ⁊ eē idē ſigñant: vt ɔceſſuʒ eſt: ergo ens nomē ⁊ eē idē ſigñant. ℭ Hic dr̄: ꝙ ens nomē ⁊ ens ꝑticipiuʒ ſigñant ſub diſtincto mō: ⁊ ille modus facit ꝙ ens ⁊ eē ſignificēt idē vt ens eſt ꝑticipiuʒ: q; vtrūq; ſigñat rē vt mēſurata tp̄e: tn̄ ens nomē ⁊ eē nō ſigñant idē. q; ens nomē n̄ ſigñat rē vt tp̄e mēſuratā. Sʒ ens ꝑticipiū ⁊ eē ſigñant vt mēſuratā tp̄e: ⁊ iō ɔn̄ ſūt de eēntia. ℭ Cōtra illud: ſi ens ꝑticipiū nō ſit de eſſentia: q; mēſuraē tp̄e: tūc nō eſſet hec nec̄ia: hō eſt ens aial: q; hic ponit̄ ens aial: vt tp̄e mēſuraē de hoīe: ⁊ vt ſic non eſt de eēntia ꝑ te. ℭ Itē ad ꝑncipale. gn̄ātio terminaē ad ſubaʒ ſolū tanq̄ʒ ad ꝑ ſe terminū: ⁊ gn̄ō ꝑ ſe terminaē ad eē: ⁊ eē eſt ſuba rei. ℭ Hic dr̄: ꝙ gn̄ātio nō terminaē ad eē: ſʒ ad ſubʒ ſub eē. ℭ Cōtra illud: gn̄ō eſt a nō eē ad eſſe. ꝑ Ar. ergo gn̄ō ꝑ ſe terminaē ad eē. ℭ Itē ſi gn̄ō termineē ad ſubaʒ ſub eē: ⁊ ꝑ te eē ē aliō ab eēntia: ḡ gn̄ō terminaē ad ens ꝑ accn̄s: ergo ens ꝑ accn̄s per ſe. gn̄aē qō eſt impoſſe. ℭ Itē ad ꝑncipale. ſi eē nō ſit eēntia rei: tūc cū eſſe ſit in eēntia: eēntia erit in po^a re^a cuiuſlʒ qō eſt in ea qū ē alte rū a ſua eēntia. ſʒ ɔn̄s eſt falſuʒ. ergo ⁊ an̄s. falſitas ɔn̄tis pʒ: q; ſi eēntia ſit in po^a ad eē: aut ḡ in po^a actiua vel paſſi ua. Si actiua: tūc eēntia hēret eē an̄q̄ʒ eēt: q; qō eſt i po^a actiua re^a alterius: eē hʒ re^a illi^9. Si in po^a paſſiua: tūc eēn tia manēs poſſet eē: ⁊ nō eē. q; po^a paſſiua eſt po^a ɔ̄dictio nis. ℭ Itē ſi eē ſit aliō ab eēntia cū imediate ɔſeq̄t eēn tiā: ergo eē de eēntia ꝑt demr̄ari. ɔn̄s eſt falſū. ergo ⁊ an̄s. Cōſeq̄ntia falſitas pʒ: q; in demr̄atiōe ꝑſupponiē qd eſt ⁊ ſi eſt: ⁊ qō ꝑſupponiē nō demr̄aē: ergo eē nō demr̄aē: q; ꝑdicatū eſt de ꝑ ſe itellectu ſubi. ℭ Ad oppo^m. ſi eē eēt de eēntia rei: hec eēt nec̄ia. hō eſt: ɔn̄s eſt falſuʒ: ergo ⁊ an̄s. ℭ Itē ſi ſic: tūc itelligēs te nō eē vel hoīeʒ nō eē itellige ret icōpoſſia. ℭ Itē eēntia abſtrahit ab eē fuiſſe: ⁊ fore. ḡ eē de eēntia n̄ ē: q; illō a q̄ aliqd abſtrahit n̄ ē ō el^9 eēntia.

Ad qōnē dr̄: ꝙ eē exiſtere n̄ ē de eēntia: q; de illo eē ē dubitatio. Sʒ de eē eēntie nō ē du bitatio. Rō hui^9 ē iſta. Illō qō ꝑt itelligi ſine altero n̄ iclu dit illō in ſua eēntia. Eēntia ꝑt itelligi nō itelligēdo eē. er go ⁊c̄. Hec pʒ ſilr: q; eēntia abſtrahiē ab eē fuiſſe ⁊ fore. ſicut ergo fuiſſe ⁊ fore nō ſūt de eēntia: ita nec eē. ℭ In telligēdū tn̄ eſt ꝑ ꝑ rōnes: ꝙ eē exiſtere nō ɔſeq̄ē eēntiam ꝑmo: ſʒ ꝑmo ɔſeq̄t idiuiduū. Induiduū enim ꝑ ſe: ⁊ ꝑmo exiſtit: eēntia non niſi per accidens.

Ad primū argu^m dico ꝙ auctoꝛ de cauſis itelli git ꝑ ſe actū ꝑ^m: ⁊ nō exiſtere. Un̄ itel lect^9 ē ꝙ ꝑ^a rer̄ creatar̄ ē eē: B eſt ꝑ^a creatar̄ eſt act^9: ſicē pʒ de itellu: ⁊ nō loq̄ē hic de eē qō eſt exiſtere. ℭ Ad aliā auc̄tatē ꝙ Cōmē. intēdit ꝙ B eſt ꝑdicatū gn̄āle: hō ē. Un̄ ꝑ ꝑblema de gn̄e: itēdit ꝑdicatū gn̄āle: cuiuſmodi ē ꝑdi catū trāſcēdēs. ℭ Ad aliō: ꝙ hō ē ꝑ ſe: ita ꝙ nō ꝑ mediuʒ hn̄s eē. ⁊ ſilr eſt ꝑ additū vt ꝑ eē: q; eē eſt tanq̄ʒ illō quo aliqd eſt tn̄ illud eē nō eſt: ita ꝙ ſit hn̄s eē. Un̄ tūc iſta ſil ſtāt: ꝙ hō ſit ꝑ ſe ita ⁊ nō ꝑ mediū hn̄s eē: ⁊ tn̄ hō eſt per additū tanq̄ʒ ꝑ aliqd quo aliqd eſt: ⁊ nō ꝑ additū qō ē ita ꝙ ſit hn̄s eē: ſʒ ꝑ additū qō eſt ꝑn^m eēndi. ℭ Ad rōnes cō tra hoc ꝑme rōnes ɔtra ꝑncipale ꝑbāt ꝙ illud eē nō eſt tanq̄ʒ hn̄s eē. ſʒ tanq̄ʒ ꝑn^m quo cōpoſitū eſt. ℭ Ad aliō ſicē dicebaē hoc eſt cōceſſuʒ. ℭ Rōnes ɔtra ſcdaʒ riſſionēʒ. ꝑbāt ꝙ eē illō ꝑ qō hō eſt: eſt aliquo mō: ⁊ hoc ē ɔceſſum ſimplr̄: q; illō eſſe eſt: non tanq̄ʒ hn̄s eē: ſʒ tanq̄ʒ ꝑn^m quo cōpoſitū eſt. ℭ Ad aliō ſicut dicebaē. ℭ Ad rōneʒ ɔtra hoc ſicut ꝑus. ℭ Et ad aliud ɔtra hoc. dr̄ ꝙ ſic dō. hō ē ens aial. Ens ſpecificaē ꝑ aial: ⁊ ideo quodāmō ſtat ſm exigētiā aialis: ⁊ iō nō eſt hec ɔtingēs. Hō eſt ens aial: B tn̄ eſt ɔtingēs. Hō ē aial ens: q; in iſta aial ſpecificaē per ens: ⁊ ita quodāmō ſm eē tp̄ale mēſuraē: ⁊ iō hec ē ɔtin gens. hō.n. pōt eē aial exn̄s: ⁊ non exn̄s. ℭ Alr̄ pōt dici ⁊ melius ꝙ ens nomē ⁊ ens ꝑticipiū: nō ſigñant idē: q; ens nomē ſigñat purā entitatē rei ſiue q̄dditatē: ſʒ ens ꝑtici piuʒ ſigñat rei exn̄tiaʒ que eſt ex̄ eēntiā: ⁊ illi eēntialr̄ ac cidit. Per hoc ad formā ꝑncipalis rōnis ſicut ꝑus ꝙ ens ꝑticipiū: ⁊ eē idē ſigñant. ſʒ tn̄ ens nomē ⁊ eē nō ſigñant idē. ſicut nec ens nomē ⁊ ens ꝑticipiū ſigñant idē. ⁊ iō lʒ ens nomē ſit de eēntia: tn̄ eē nō eſt de eēntia. nec ens ꝑti cipiū. ℭ Ad aliud ſicut dicebaē. ℭ Ad rōnē ɔtra hoc dr̄: ꝙ licʒ gn̄ātio termineē ad ſubaʒ ſub eē: non tn̄ terminaē ad ens ꝑ accn̄s: q; eē non eſt res alterius gn̄is ab eēntia: ſicut albū eſt alterius gn̄is ab hoīe. Eſſe enī eſt in eodem gn̄e cū eo cui^9 eſt ꝑ reductionē. Un̄ eē nō ē hn̄s eē: iō nō eſt in gn̄e ꝑ ſe: ⁊ ſuba ſub eē nō facit ens ꝑ accn̄s ſicut hō alb^9. ℭ Ad aliō cū dr̄: ꝙ gn̄ātio eſt a nō eē in eē. iſte eſt in tellectus. ꝙ gn̄ātio eſt a ſuba nō ente ad ſubam ſub eſſe. ℭ Ad aliud ꝑncipale ꝙ eēntia eſt in po^a ad eē. Eſt enī in po^a paſſiua. q; pōt exiſtere ⁊ nō exiſtere. Accidit eniʒ ſibi exiſtere. Et cū dr̄: ḡ eēntia manēs ꝑt n̄ eē: dr̄ ꝙ n̄ oʒ ꝙ eēn tia manēs poſſit nō eē: q; eēntia manēs exiſtit: ⁊ duʒ exi ſtit ē. Sʒ tn̄ eēntia manēs eēntia ꝑt eē vl̄ n̄ eē. ℭ Ad aliō cū dr̄: ꝙ eē ē eēntia poſteri^9 eēntia: ɔcediē. Et cū inferē: ḡ eē ꝑſupponit eēntiā. dr̄ ꝙ eē exiſtere ꝑſupponit eēntiā ſʒ aliquē gradū eēndi: n̄ tn̄ ꝑſupponit eēntiā exiſteē. ℭ Ad aliō: ꝙ lʒ eē nō ſit de eēntia: n̄ tn̄ ꝑt demr̄ari de eēntia. Ad hui^9 ꝑbōnē dr̄ ꝙ nō ſeq̄ē eēntiā niſi ꝑ accn̄s. Primo enī ſeq̄ē idiuiduū: c^9 ē ꝑ ſe exiſtere. Et q; nō ſeq̄ē eēntiā ſʒ ſe ⁊ ꝑ iō de eēntia demr̄ari nō ꝑt. Silr̄ nō ē res alteri^9 gn̄is nec ꝑ ſe ens in gn̄e: iō nō ꝑt demr̄ari.

Qō. LII.

Queritur Utr̄ qō qd ē ꝑſupponat ſi ē. Et nō vr̄: q; de roſa ⁊ niue poſſum^9 ſcire qd ſūt nll̄a roſa exn̄te. ḡ qō qd ē nō ꝑſupponit ſi ē. ℭ Hic dr̄: ꝙ rō iſta bn̄ ɔcludit ꝙ qō qd eſt nō ꝑſuppo nit eē exiſtere: ꝑſupponit tn̄ aliō eē. ℭ Cō tra. q̄ro de illo eē qō ꝑſupponiē. aut eſt eē eēntie: aut eē exiſtere: aut aliqō 3^m. Nō eē eēntie: q; ſi qd eſt ꝑſupponeret eē eēntie: ꝑſupponeret ſeipm̄: qō eſt icō ueniēs. Nec ꝑſupponit eē 3^m: q; nō eſt tale vt vr̄: ſolū ḡ ꝑ ſupponit eē exiſtere. ℭ Itē ad ꝑncipale. eē diſtictū ɔſeq̄ē diſtinctā entitatē: q; ab vnitate diſticta cāē. ḡ eē ꝑſuppo nit q̄dditatē. ḡ qd eſt nō ꝑſupponit eē: q; tūc in ꝑſuppōni bus eēt circulus. ℭ Itē eē ē poſteri^9 eēntia: ḡ eē eēntiam ſiue qd ē ꝑſupponit. n̄ ḡ eʒ. ℭ Itē qd ē n̄ ꝑſupponit illud qō ſibi accidit: ſʒ q̄dditati accidit eſſe ſicut fuiſſe ⁊ fore. ḡ qd eſt nō ꝑſupponit eē. ergo ⁊c̄. ℭ Ad oppo^m. eſt Ar. dicē enī ꝙ q̄rentes qd eſt ignorātes ſi eſt: nihil q̄rūt: q; qō nō eſt nemo ſcit qd eſt: ſicut pʒ de tragelapho.

Ad qōnē dr̄: ꝙ qō qd eſt ꝑſupponit ſi eſt: ſicut dicē Ar. q; de nō ente nullus ſcit qd ē. Nul lus.n. ſcit qd eſt tragelaphus. ſʒ ſolū qd ſigñaē ꝑ nomen. ergo an̄q̄ʒ ſciaē qd eſt: oʒ ꝙ ꝑcognoſcaē ſi eſt. lʒ nō eē qō eſt actualr̄ entī: cū nō ſit de eēntia: verūtn̄ ſine eēntia nō

pōt eē:ergo ꝛc̄. ℂ Intellīndū tñ ꝑꝑ rōnes ꝙ qd eſt nō ꝑſupponit eē eēntie:q2 tūc idē ꝑſupponeret ſeipm̄.nec ꝑſupponit eē exiſtere:q2 eē exiſtere eſt ꝑ ipſi⁹ ſingularis.ꝛ tale accidit ipſi qd:q2 qȯ qd eſt:eſt qȯ medıȝ.ꝛ ēt qȯ ſi eſt.ſ3 mediū in demr̄atione eſt vl'e:ergo qd eſt:ꝛ ēt ſi eſt ſūt ꝑ⁹ vlis:ꝛ non ipſi⁹ ſingularis.Et eē exiſtere eſt ipſi⁹ ſingularis ꝑ⁹.ergo qd eſt nō ꝑſupponit eē exiſtere ꝑ⁹:ſ3 qd eſt ꝑſupponit 3ᵐ eē qȯ eſt actual'r entis ꝛ illȯ eē qȯ eſt actual'r entis nihil aliȯ eſt niſi qdā gradus eēndi vni⁹ eēntie diſtictus ɔtra aliū gradu3 alteri⁹ eēntie.quē gradū h3 eēntia cū eſt.Vñ iſte gradus eēndi ꝑſupponiṫ de oī qȯ eſt qd:ꝛ illud eē eſt quodāmō nō eē ꝓhibitū in reꝝ nā.ſiue eē in hitu (ſicut dicit qdā:) ꝛ nō eē exiſtere:ꝛ ꝑꝑ hec dicit ꝙ ꝺ tragelapho nullus ſcit qd:q2 nō lic3 eē ſic in hitu.i.aliquē gradū eēndi in reb⁹.ℂ Aliȯ eſt itelligendū ꝑꝑ 2ᵐ argumētū:ꝙ eē dupl'r cognoſciṫ.Vno⁹ ꝑ mediū accn̄tale.ſicˉ nos cognoſcimus celū ꝑ accn̄talia ꝛ ꝑ effect⁹.Aliȯ mȯ cognoſciṫ eē ꝑ mediū eēntiale:vt qñ cognoſciṫ ꝑ qȯ qd eſt. Iſto ſcḋo mȯ eē cognoſciṫ diſtincte ꝛ ꝑſupponit qd eſt a quo capit diſtictionē.Primo mȯ eē cognoſciṫ ɔfuſo mȯ ꝛ incōplete.ꝛ iſto ꝑmo mȯ qd eſt ꝑſupponit ſi eſt:ꝛ qd eſt ꝑſupponit eē cognitū mȯ ɔfuſo.S3 ſcḋo mȯ eē acceptu3 ꝑſupponit qd eſt.ꝛ loquoꝛ de eſſe qȯ eſt actualiter entis: ſiue gradus eēndi.ꝛ nō de eſſe qȯ ē exiſtere.

Ad rōnes ꝑ3 ꝑ hoc. Ad ꝑmā ꝑ3 qd ē illud eē qȯ ꝑſupponiṫ.ꝛ ꝑ hoc ꝑ3 ad rōnē ɔ̄ hoc.ꝛ ſic ad duas ꝑmas:ꝑſupponit eni aliqȯ 3ᵐ eē qȯ nec ē eſſe eēntie nec eē exiſtere qȯ mēſuraṫ tpe.ℂ Ad aliȯ ꝑncipale ꝑ3 l pōne ꝙ eē diſticte cognitū ꝑſupponit qd ē:cū hoc tñ ſtat ꝙ qd ē ꝑſupponat ſi ē indiſtincte cognitu3.ℂ Ad aliȯ:ꝙ eē ē poſteri⁹ eēntia ſiue qdditate:ꝛ lȯ cōpletū eē ꝛ cōplete cognitū qd ē ꝑſupponit.eē tñ cognitū indiſtincte nō ꝑſupponit in cognoſcēdo qd ē. ℂ Ad aliud:ꝙ eē exiſtere accidit eēntie:ꝛ illȯ nō ꝑſupponiṫ.eē tñ qȯ ē actualiter ꝓprietas entis nō accidit eēntie:ita ꝙ poſſit eēntia eē:ꝛ illȯ ſibi nō ineē:imo ſꝑ eēntiā ɔſeqˉṫ:ſicut poſtea patebit.ℂ Cōtra eē qȯ ē actual'r eēntie ē poſterius eēntia: ſ3 ꝑus nō depēdet a poſterioꝛi.ergo eēntia ꝑt eē:ꝛ nō eſſe loqndo ꝺ iſto eē. ℂ Ad iſtȯ dr̄:ꝙ l3 eē qȯ ē actuale ſit poſterius:tñ ipm ē illud ſub quo eēntia ē.Eſt eni poſterius ſicut modus eēndi eſt poſterioꝛ eo cui⁹ ē modus.Vñ neganda ē hec ɔñtia.Eſſe eſt poſterius eēntia ſicut modus determinat⁹ rei.ergo res ꝑt eē:ꝛ nō eē.q2 ē modus determinat⁹:ſine quo res nō ꝑt eē ſiue itelligi.ℂ Cōtra dcm̄ l pōne arguiṫ.dcm̄ ē eni in pōne ꝙ eē ſciṫ ꝑ mediū accn̄tale:ꝛ tale eē ē qȯ ꝑſupponiṫ a qōne qd ē.ℂ Cōtra illȯ.Si eē cognoſciṫ ꝑ mediū accn̄tale:aut ergo cognoſciṫ ꝑ mediū accn̄tale qȯ ē cōe:aut ꝓpriū.ſi ꝑ mediu3 accn̄tale cōe: q2 accn̄s cōe nō magis hoc ſubm denoiat ꝙ̄ illud.ergo ꝑ accn̄s cōe nō ꝑt ſciri hoc ſub3 eē.nec ꝑ accn̄s ꝓpriū:q2 accidēs ꝓpriū ꝑſupponit ſub3 eē.ergo ꝑ accn̄s ꝓpriu3 non ſciṫ ſub3 eē. ℂ Dic dr̄:ꝙ eē ſciṫ ꝑ accn̄s ꝓpriū:ꝛ ēt ꝑ accidens cōe:maxie:q2 accn̄s cōe eſt notū apud ſenſu3:ꝛ oīs cognitio ortū h3 a ſenſu ſiue a cognitiōe ſenſitiua:verūtñ ꝑ accn̄tia nō ſciṫ eē diſtinctū:ſ3 eē ɔfuſu3:q2 ad eē ɔfuſu3 alicuius cognoſcēdū ſufficiūt accn̄tia cōia:ſ3 nō ſufficiunt ad cognoſcendū eē diſtinctū. Silr ꝑ accidēs ꝓpriu3 cognoſciṫ eſſe ɔfuſu3 tñ:ꝛ per qdditatē ſubiecti cognoſciṫ eſſe diſtinctu3.

Qō. LIII.

Queritur An eſſe qȯ ē actual'r eēntie ſit de eēntia.Et ſic vr̄: q2 ens nomē ꝛ eē qȯ eſt actual'r eēntie ſignificāt idē.ſ3 ens nomē eſt de eſſentia.ꝗ eſſe qȯ eſt actual'r eēntie:lic3 eſſe exiſtere nō ſit de eēntia. ℂ Item rō cōmētatoris ꝑus allegata eſt ad hoc.q2 homo eſt: aut ergo per ſe:aut per additu3. Si per ſe:habeṫ ꝓpoſitū:ſi per additū proceſſus erit in infinitū.ℂ Itē ſi eē nō ſit de eēntia:tūc eēntia ē in potētia ad eē.q2 eēntia ē in potētia ad qȯlibet qȯ ē in ea ꝑter eēntiam:ſ3 ɔñs eſt falſu3.q2 aut ē in potentia actiua vel paſſiua.Si in potentia actiua:tūc eēntia eſſet anteꝙ̄ eēt.Si in po⁹ paſſiua:tūc eēntia poſſet eē:ꝛ nō eē: loqndo de eē qȯ ē actual'r entis:q2 po⁹ paſſiua eſt po⁹ ɔ̄dictionis.ℂ Itē ſi eē non ſit de eēntia ꝗ ē aliud:ꝗ demr̄ari poteſt.ℂ Itē ſi ſic:tūc eēt accn̄s ꝛ per ɔñs ꝑſupponeret ſubm eſſe. ℂ Itē ſi ſic:tūc eē poſſet itelligi ſine actualitate.ℂ Ad oppoſitū ē Boetius:dicens ꝙ in omni qȯ eſt citra ꝑmu3:aliud eſt qȯ eſt:ꝛ quo eſt : ergo qȯ eſt eſt eēntia:quo eſt eſt eſſe.ergo eē ē aliud ab eſſentia.

Ad qōnē dr̄:ꝙ eſſe qȯ ē actual'r entis nō ē de eēntia.huius pōt eſſe duplex rō.Prima q2 eſſe ē modus eēntie.Modus autē3 rei nō eſt de eſſentia. ℂ Itē ſi eſſe eēt actus intrinſecus eēntie:ꝛ ēt ipſius eſſentie ē vnus actus eēntialis:vt forma ſubalis:tūc vnius cōpoſiti eſſent duo actus ſubales cōpleti.ſ3 duo actus ſubales cōpleti faciūt duo cōpoſita.ergo vnu3 cōpoſitū eſſet duo cōpoſita qȯ ē incōueniēs.patet ergo ꝙ eē qȯ ē actualiter entis non eſt de eēntia:ſicut nec eſſe exiſtere.Iſta tñ duo eē ſūt diſtincta:q2 eē qȯ ē actual'r entis ꝑmo ɔſeqtur eēntia3:ꝛ ē ꝓpriu3 eſſe ipſius eēntie : ſed eē exiſtere ꝑmo ɔſequiṫ ſpm indiuiduū.Et lic3 vnum nō poſſit eē ſine reliquo:pōt tñ intelligi ſine reliquo.Nec op3 ꝙ ſint vnum in reliquo.cum non ita ſit ꝓpriū eſſe ipſius indiuidui ꝛc̄. appet tñ ꝙ illa duo eē ſint vnū ꝑꝑ hoc:ꝙ in re ſūt ɔiūcta

Ad primā rōne3 videṫ:ꝙ ens ꝛ eſſe qȯ ē actuale eſſe non ſignificāt idē. ℂ Vñ itelligendū ē ꝙ triplex ē eſſe.Eſſe eēntie:ꝛ eē qȯ ē actualiter eēntie:ꝛ eē exiſtere.Eſſe ꝑmo modo ꝛ ens nomen ide3 ſignificāt.ſecūdo modo ꝛ tertio nō ſignificāt idem. ℂ Ad illud cōmētatoꝛis ſicut ꝑus:ꝙ hō ē per ſe : q2 non ꝑ aliȯ additū:qȯ ē habēs eſſe:vñ non ē mediu3 iter eſſe ꝛ hoie3 qui ē hñs eſſe:ſicut nec inter illud qȯ ē illud quo aliquid h3 eſſe.ſic ergo patet qualiter ē per ſe.ſed nō ſeqtur vlterius.ergo eſſe ē de eēntia.q2 eē nec ꝑdicaṫ de eēntia ꝑmo modo:q2 non ē de eſſentia:(q2 non ē diffō nec ꝑs diffinitionis nec aliqd eēntie.) Nec ſecūdo modo:q2 ſic ꝑdicaṫ ꝑ ſe.aliqȯ accn̄s de ſubo qȯ in ſubo ꝑſupponit eſſe : ſed eē non eſt accn̄s:q2 nō eſt ens ꝓprie:ſed modus eēndi.ꝛ iȯ ē in eodē gn̄e in quo eſt eēntia per reductionē: ꝛ nō eſt in gn̄e ꝑ ſe:vñ hec ē ꝑ ſe:hō ē:ſed non ſicut ꝑtinet ad demōſtratoꝛe3.ℂ Ad aliud.ꝙ eēntia eſt in potētia paſſiua. Et cu3 dr̄:ꝙ potētia paſſiua ē potētia ɔ̄dictionis.Dico ꝙ duplex ē potētia paſſiua.Vna ē indiuidui ꝛ illa eſt ɔ̄dictionis.Vult eni3 Ar.in.7.ꝙ mā ꝑtis ad indiuiduū ē ꝑncipiū quo aliqd pōt eſſe:ꝛ nō eē.q2 ꝑꝑ illa mā ē ſub quāto ꝛ quali:ꝛ qualitates ſūt ꝑncipiu corruptionis. Potentia tñ ꝑtis ad ſpēs non eſt potētia ɔ̄dictionis:q2 mā ꝑtis ad ſpēm non eſt ꝑncipiū quo aliqd pōt eſſe:ꝛ nō eſſe. ℂ Ad aliud.ꝙ lic3 eſſe ſit aliud ab eſſentia : tñ demōſtrari non pōt:q2 non eſt accn̄s cōpletū in gn̄e.ꝛ ideo non eſt paſſio demōſtrabilis.non eni eſt habēs eſſe ; ſed quo aliud eſſe h3.ℂ Ad aliud.ꝙ ſi ſit aliud ab eēntia:non tñ eſt accn̄s: non enim eſt habēs eſſe:ideo nec ſuba:nec accn̄s. ℂ Ad aliud.ꝙ lic3 eſſe nō ſit de eēntia.tñ eſſentia non pōt intelligi niſi ſub eſſe.ɔtingit tñ intelligere ſube3 non intelligēdo eſſe:ſed tñ eſſentia ſemꝑ intelligiṫ ſub eſſe.Sicut ɔtingit intelligere mām non intelligendo formā.q2 diſtincti ɔceptus ſūt:ꝛ diuerſe res.Mā tñ non pōt itelligi niſi ſub hītudine ad formā.ꝛ cū ꝗre eēntia itelligi nō pōt niſi ſub eē eſt iſta.q2 eſſe eſt modus eēntie ſine quo eſſentia non

poteſt intelligi:non tñ eſt de eius eſſentia ꝛc̃. Sed qꝛ determinatus eſt modus ipſius eſſentie:ideo ſine illo intelligi non poteſt. Qõ. LIIII.

Queritur an omnis qõ ſit queſtio medij. Qꝛ nõ vꝫ. Si oís queſtio querat mediuꝫ:erit proceſſus in infinitũ:qꝛ cum quero vtrũ hoc ſit: quere an ſit medium. ꝛ vlterius cum quero an ſit medium.quero vlterius medium. Si igitur omnis queſtio ſit qõ medij:ſic erit proceſſus in infinitũ. ¶ Itẽ ſi omnis queſtio ſit qõ medij.quero an oís queſtio querat mediuꝫ de ſeipſo:aut medium de alio:aut aliõ de medio. Non ꝓmo modo:qꝛ querere idem de ſeipſo nihil eſt querere. Nec mediuꝫ de alio:qꝛ querẽs diffinitionẽ de diffinito adhuc eſt querẽs idem de ſeipſo:ꝛ medium ꝛ diffinitio ſunt eadem.nec eſt querere aliud de medio ꝓpter eandem rõnem. Similr ꝓpter aliam rationem:qꝛ diffinitio que eſt mediũ in demonſtratione demõſtrari non põt.ergo non eſt queribile:qꝛ queribile ꝛ ſcibile ſunt eadeꝫ in numero. ¶ Item ſi oís queſtio ſit queſtio medij:tũc queſtio ſi eſt eẽt queſtio medij. Et per ꝯſequẽs eſſe poſſet demõſtrari.qꝛ ſi eſſe haberet mediũ per illud poſſet demõſtrari. ¶ Itẽ illud qõ p̃ſupponitur non eſt queribile:ſed mediuꝫ p̃ſupponit̃ in q̃libet queſtione.ergo mediũ nõ eſt queribile.ergo ꝛc̃. ¶ Ad oppoſitum eſt Ar.

Ad queſtionẽ dicit̃ ꝙ omnis queſtio eſt queſtio medij. Huius ratio eſt:qꝛ queſtio querit aliquid qõ eſt dubiuꝫ ꝛ poſtea ſcibile certificatũ per medium:ſed qõ eſt certificatũ per mediũ:medium preſupponit per quod certificat̃.ergo ꝛc̃. ¶ Item Ar. probat hoc inductiue:qꝛ omnis queſtio eſt queſtio cauſe ꝛ cauſa ꝛ medium idem ſunt:ergo ꝛc̃. Minor patet per inductionẽ Ar.qꝛ queſtio ſi eſt:ꝛ queſtio:qꝛ eſt.querunt vtrũ ſit aliqõ mediuꝫ.qꝛ ſi querã vtrũ luna eclypſetur.quero an eclypſis habeat aliqõ mediũ. Similr ꝓpter quid querit cãꝫ:vt manifeſtũ eſt ex mõ querẽdi:ſed qd eſt:ꝛ ꝓpter qd:ſint eadẽ (nõ eni differũt niſi mõ querẽdi. Idẽ eniꝫ querũt ſm rẽ:)ſed qõ ꝓpter qd querit mediũ ꝛ cãm:ergo qõ qd eſt.ergo ſimplr oís qõ querit mediũ ꝛ cãꝫ. ¶ Intelligẽdũ tñ eſt:ꝙ qõ ꝓꝓ qd alio mõ q̃rit mediũ q̃ꝫ qõ ſi eſt:qꝛ qõ ſi eſt vel qꝛ eſt.querũt an ſit aliqõ mediũ nõ ex mõ querẽdi:ſed cõcomitanter:ſed qõ ꝓꝓ qd querit mediũ ex mõ querẽdi. Silr in alio eſt dr̃ia:qꝛ qõ ſi eſt vel:qꝛ eſt:querũt abſolute de medio:ſꝫ qõ ꝓꝓ qd p̃ſupponit mediũ eſſe:ꝛ q̃rit diſcretionẽ medij.

Ad primũ argumẽtũ dr̃:ꝙ oís queſtio eſt qõ medij:vt ꝑ mediũ fiat nõ de eo qõ q̃rit̃. Nõ tñ q̃rit de medio tãq̃ꝫ de ſubõ h̃ ẽ ꝙ mediũ eẽt ſubꝫ de q̃ meũ q̃rit̃. Per h̃ ad for̃m. Si q̃rã an luna eclypſet̃: quero an ſit medium.i.ego quero an ſit mediuꝫ ꝑ qd fiat notitia de illo queſito:ſed non quero an mediũ ſit tanq̃ꝫ querẽs mediũ eẽ de medio tanq̃ꝫ de ſubõ.ꝛ ideo nõ eſt ꝓceſſus in infinitũ. ¶ Ad aliõ.ꝙ qõ nec querit mediũ de ſeipſo nec aliud de medio nec mediũ de alio. Non.n.q̃rit aliud de medio q̃ſito tanq̃ꝫ de ſubõ queſito:ꝛ ideo nullo iſtoꝝ modoꝝ q̃rit:ſꝫ q̃rit mediũ tanq̃ꝫ ꝑ illud fiat notitia paſſionis de ſubõ. ¶ Ad aliõ dr̃:ꝙ qõ ſi eſt:eſt qõ medij. ꝛ tñ demr̃ari non põt ꝑ illud mediũ:qꝛ nõ eſt ens hñs eẽ in aliquo genere:ſed eſt illud quo aliud eſt:vñ non q̃rit̃ vt demr̃et̃:ſꝫ querit̃ vt aliqua alia via fiat notũ. Linco. tñ vult dicere:ꝙ eẽ demr̃et̃ ꝑ diffõnẽ rei. ¶ Ad aliud.ꝙ oís queſtio p̃ſupponit mediũ:ꝛ ideo ſeq̃t̃ ꝙ nulla queſtio querit mediũ:ita ꝙ illud mediũ demr̃et̃: ſed queſtio dr̃ querere mediũ:vt ꝑ illud mediũ fiat dubitabile ꝓus notũ. Per hoc ad formã dr̃:ꝙ hec ꝯñtia non valet.oís qõ p̃ſupponit mediũ.ergo nulla queſtio q̃rit mediũ ſub hoc intellectu vt ꝑ ideꝫ mediũ fiat notitia.vñ queſtio ꝓꝓ qd aliqõ mediũ p̃ſupponit. ¶ Tu dicis:ꝙ queſtio:qꝛ ẽ q̃rit vtrũ ſit mediũ.ꝛ ita quõ nihil p̃ſupponit. Dõm:ꝙ p̃ſupponit mediũ ſaltẽ eẽ ſm aptitudinẽ:qꝛ querit vtrũ ſit aliqõ mediũ in actu:ſed qõ ꝓꝓ qd diſcretionẽ medij querit:ꝛ actualitatem medij p̃ſupponit. Qõ. LV.

Queritur An qõquid poſſit demõſtrari.ꝙ ſic vꝫ.ꝑ Ar.qꝛ qõquid ſm mãm demr̃at̃ ꝑ qõquid ſm ſpẽꝫ:ergo ꝛc̃. ¶ Itẽ inoteſcit nobis ꝑ demõſtrationẽ.ergo põt demr̃ari.añs pꝫ.ꝑ Ar.qꝛ in cognoſcẽdo ſi eſt non inoteſcit qd eſt.ergo quid eſt inoteſcit ꝑ demr̃ationẽ. ¶ Itẽ oẽ dubitabile ẽ demr̃abile ꝛ ſcibile:qꝛ qões ſũt eq̃les numero ꝛc̃.ſed qd eſt eſt dubitabile.ergo ꝛc̃. Minor pꝫ:qꝛ illud eſt dubitabile qõ ꝓus eſt ignotũ:ꝛ poſtea ſit ſcitũ ſiue notũ. Qõgd eſt ꝓus nobis ignotuꝫ:(vt pꝫ in pueris)ꝛ poſtea ſit notũ ꝑ mediũ notius.ergo eſt dubitabile. ¶ Itẽ qõquid de ignoto ſit notũ ꝑ mediũ notius:ergo eſt dubitabile. ¶ Itẽ qõ de ignoto ſit notũ ꝑ mediuꝫ notius põt demr̃ari.ſꝫ qõquid eſt de ignoto ſit notũ ꝑ aliqõ mediũ notius:ergo ꝛc̃. Minoreꝫ ꝓbo:qꝛ quodqd eſt de ignoto ſit notũ.hoc eſt manifeſtũ:ſed nõ per ſeipm̃:qꝛ nihil ſeipm̃ ꝓducit in actũ de potẽtia.ergo ꝑ aliqõ aliud mediũ qõ opꝫ eẽ notius:qꝛ alr nõ faceret notitiã. ¶ Itẽ nos querimus qd eſt hõ:vt ſciamus quodqd eſt hoís.ergo quodqd ſciri põt. ¶ Itẽ ſi qõgd eſt non poſſet demõſtrari:huius non eſt aliq̃ rõ:niſi qꝛ eſt imediatũ illi:cuius eſt. Sꝫ hec rõ nulla eſt:qꝛ ꝑ hãc rõnẽ quodqd mãle non demr̃aret̃ ꝑ quodqd eſt formale:qõ tñ non eſt veꝝ ſicut pꝫ.ꝑ Ar.ꝯñtia pꝫ.qꝛ ita imediatũ eſt qõgd mãle illi:cuius eſt ſicut quodqd formale:qꝛ ita mã imediate ſe tenet ex pte rei ſicut forma. ¶ Itẽ quodqd põt ſic demr̃ari vt vꝫ. Oẽ cõpoſitũ ex gñe ꝛ dr̃ia alicuius cũ illo ꝯuertibile ẽ qõquid eius. Sꝫ aĩal rõnale eſt cõpoſitũ ex gñe ꝛ dr̃ia hoís:ꝛ eſt ꝯuertibile cuꝫ hoíe:ergo eſt qõquid hoís. ¶ Itẽ Ar. qõquid paſſiõis põt oñdi ꝑ qõgd ſubi:ergo ꝛc̃. ¶ Item Ar.8.phy.oñdit quodqd ꝓme cãe ꝑ hoc ꝙ motus eſt eternus:ex eternitate eni motus ꝯcludit eternitatẽ motoris. ꝛ eternitas ꝓme cãe eſt qõgd ꝓme cãe:ergo qõgd demr̃ari põt. Silr h̃ pꝫ in toto ꝓceſſu phie nãlis vbi ꝑ paſſiões demr̃ant̃ ſubẽ.ergo ꝛc̃. ¶ Ad oppoſitũ eſt Ar.

Ad queſtionẽ rñdet̃ ſicut dicit expoſitor ꝙ qõquid põt accipi duplr. vl ſub rõne qua eſt qõgd. vel abſolute nõ cũ illa rõne.p° mõ ꝙ qd demr̃ari nõ põt:inoteſcit tñ nobis ꝑ demr̃ationẽ. Primũ pꝫ:qꝛ ſi qõgd ſub rõne qua qõgd demr̃et̃ de aliquo ſubõ:ꝓus peteret̃ de aliquo ſubõ qõgd añq̃ꝫ demr̃aret̃. hoc ꝓbat Ar. ſic. Si.a.debeat demr̃ari de.c.in eo qõgd eſt:oꝫ in eo qõgd eſt ꝓdicari de.b.ꝛ.b.oꝫ ꝓdicari de.c.in eo qõgd eſt:añq̃ꝫ.a.in eo qõgd eſt ꝓdicari ꝯcludat̃ de.c. Sꝫ in tali ſyllo ꝓus in mĩori ponit̃ .b.eſſe qõgd eſt ipſius .c.anteq̃ꝫ cõcludat̃ .a.in eo quodquid eſt de ſe.ꝓdus:ergo petit̃ qõgd eſt ipſius.c.q̃ꝫ ꝯcludat̃. Qõquid ergo ſub rõne qua eſt qõgd nõ põt demr̃ari. ¶ Iteꝫ qõgd ſub rõne qua ẽ qõgd in oí demr̃atione p̃ſupponit̃:ꝛ qõ p̃ſupponit̃ ꝑ añ demr̃ationẽ nõ natũ eſt demr̃ari.ergo qõgd ſub rõne qua qõgd ꝛc̃. Scdõꝫ patꝫ.per Ar.in illo.§. Quo autẽ mõ ꝯueniẽs ſit ꝙ cũ ſcit̃ ſi eſt ꝑ mediũ dicẽs ꝓꝓ qd tũc inoteſcit nobis qd eſt:ſꝫ nõ tanq̃ꝫ ꝯcluſuꝫ in demr̃atione vt oñſuꝫ ẽ:ſꝫ ſolũ inoteſcit nobis qõgd ẽ ſub rõe q̃ qõgd ẽ tanq̃ꝫ mediũ in demr̃atione. Si qõgd accipit̃ 2° abſolute.ꝛ non ſub tali reduplicatione:tunc diſtinguenduꝫ eſt vlte-

riue:q2 aut accipiẽ qḋ qd mãle:aut qḋqd formale ſiue fi
nale. Si qḋ qd mãle:tũc põt demõſtrari demonſtratiõe
ꝓpter qd. ⁊ demr̃atione:q2 eſt. Demr̃atione ꝓpter qd pt
demr̃ari vt per qḋ quid formale ſiue finale. Qḋquid enĩ
formale eſt cã qḋquid mãlis:ſicut forma eſt cã mãe. Et
ſilr finis eſt cã forme ⁊ ẽt mãe: ⁊ ideo qḋqd mãle demon
ſtrari põt per vtrũq3:q2 forma ⁊ finis ſũt cãe mãe. Hoc
patet. Talis enim eſt mã q̃lis requirit forma: ⁊ forma in
ducit̃ in materia ꝓpter finẽ. ⁊ illud p3 ex inductiõe Ar.
in. 2. phy. vbi textus incipit. Silr ineſt quorũdã qdẽ alte
ra cauſa. ſic ergo patet ꝙ mã poteſt demr̃ari per qḋquid
formale tanq̃ per mediũ dicẽs ꝓpter qd. Silr hoc decla
rat expoſitor p exemplũ. Oẽ cooperiens nos a pluuia ⁊ tẽ
peſtatibus eſt cõpoſitũ ex lapidibus ⁊ lignis: domus eſt
h̃: ergo ⁊c. ⁊ ideo dicit Ar. ꝙ quedã diffinitio eſt cõclu
ſio in demr̃atione ⁊ quedã pncipiũ demr̃ationis:quedã
vo eſt demr̃atio ſola poſitione differẽs qḋquid etiã mã
le põt demr̃ari demr̃atione:q2. arguimus enim ꝙ hoc cõ
poſitũ h3 mãm:q2 eſt corruptibile. S3 ſi accipit̃ qḋquid
formale ſiue finale tale demr̃ari põt demr̃atione:q2 eſt:
ſed non demr̃atione ꝓpter qd: vlr enim poſſum demr̃a
re ꝙ hõ eſt aial rõnale p effectus ſiue opationes ſiue ac
cidẽtia. Ex hoc enĩ ꝙ hõ ſentit demonſtrat̃ ꝙ hõ ẽ aial: ⁊
per hoc ꝙ hõ rõcinat̃ demonſtrat̃ ꝙ hõ eſt rõnalis: ⁊ ita
p accñtia cognitione ⁊ demõſtratiõe:q2. deuenimus i co
gnitionẽ qḋquid ẽ. Sic ergo p3:ꝙ qḋquid ſub rõne qua
qḋquid demr̃ari nõ põt. innoteſcit tñ nobis tanq̃ mediũ
in demr̃atione:qḋquid tñ vlr accipiẽdo nõ ſub rõne qua
qḋquid eſt. demr̃ari põt demr̃atione:q2 eſt: ⁊ aliquod qḋ
quid demr̃ari põt demr̃atione ꝓpter quid ⁊ aliqḋ non.

Ad primam rõnez dr̃:ꝙ qḋquid mãle demr̃a
ri põt per qḋquid formale qḋ cõ
ceſſu3 eſt:nõ tñ ſub rõne qua qḋquid. ¶ Ad aliud p3:ꝙ
qḋquid eſt dubitabile: ⁊ ẽt demr̃abile: hoc eſt demr̃atio
ne:q2. ⁊ nõ pp qd. ſed per effectus ſiue a poſteriori. ¶ Ad
aliud dr̃:ꝙ qḋquid fit totũ de ignoto per aliqḋ noti⁹. S3
notius põt eſſe duplex vel tanq̃ cã vel tanq̃ notius quo
ad nos vt p ſe effectus:nõ tñ op3 ꝙ oẽ qḋquid fiat noti⁹
per aliqḋ notius ſimplr. ¶ Ad aliud dr̃:ꝙ poſſumus ſci
re qd eſt hõ per effectus: ⁊ ſic põt demr̃ari. ¶ Ad aliḋ ꝙ
rõ q̃re qḋquid non demr̃at̃ ſub rõne qua eſt qḋquid: eſt
ne fiat petitio ⁊ non totalr pp imediationẽ. ¶ Alr põt
dici ꝙ hoc eſt pp imediationẽ. Et ad ꝓbõnẽ. ꝙ aliqd eſſe
imediati⁹ põt eẽ duplr. Uno mõ in rõne cãe: ⁊ illo mõ qḋ
qd mãle non eſt ita imediatũ ſicut formale. Diffõ. n. for
malis vel eſt cã excludẽdi vel eſſendi diffõnẽ mãlem de
ſubo. Alio⁹ dr̃ cã imediata imediatione ſubi: ⁊ illo⁹ qḋqd
mãle eſt imediatũ illius:cuius eſt. Quia non eſt aliquod
diffinibile mediu3:cui pmo ineſt hic diffinitio materia
lis q̃3 ſuo proprio diffinito: cã imediata p⁹⁹: eſt rõ quare
diffõ demr̃ari non pt. ¶ Ad aliḋ. ꝙ in illa ꝓpõne eſt pe
titio:q2 idẽ eſt dicere:ꝙ hoc eſt cõpoſitũ ex gñe ⁊ drĩa h⁹.
⁊ ↄuertibile cũ illo ⁊ dicere:ꝙ eſt diffõ hui⁹. ⁊ ita petitur.
¶ Ad aliḋ dr̃:ꝙ qḋquid paſſionis oñdit̃ de ſubo non ſub
rõne qua qḋquid:ſ3 ſub rõne inherentie: ⁊ iõ non ſeq̃t̃:ꝙ
qḋquid ſub rõne qua qḋquid demr̃et̃. ¶ Ad aliḋ: vt p3 i
poſitione ↄceſſu3 eſt ꝙ in demr̃atione: q2 eſt. ꝙ qḋquid
demr̃ari pt p effectũ: ⁊ h̃ ↄcludit rõ ⁊c. Qõ. LVI.

Queritur An mediu3 in demr̃atio
ne ſit diffõ ſubi vl paſſio
nis. ꝙ paſſionis vr̃. Ar. dicit. ꝙ diffõ pmi
termini eſt mediũ in demr̃atione. pm⁹ ter
minus in demr̃atione eſt illud qḋ maxie
pdicat̃: h⁹ eſt paſſio. ergo diffõ paſſionis
eſt mediũ in demr̃atione. Hoc p3 ſilr per
exemplũ Ar. Dicit enĩ ꝙ folia fluere de vite demr̃at̃ per
hoc mediũ ſuccũ ↄdẽſari in ↄtactu folioꝝ ad ramos: ſed
hec diffõ eſt diffinitio paſſionis. ergo diffõ paſſionis ẽ me
diu3. ¶ Itẽ Ar. pmo hui⁹ dicit. ꝙ extrema ⁊ mediũ de
bent eſſe eiuſdẽ gñis: ſed ſi diffõ ſubi eẽt mediũ in demr̃a
tione: tũc mediũ ⁊ extrema non eſſent eiuſdẽ gñis: ſ3 me
diu3 eſſet alterius gñis a paſſione. ¶ Itẽ demr̃atio d3 eẽ
ex imediatis: ſed ſi diffõ ſubi eſſet mediu3 demr̃atio non
eſſet ex imediatis: ſ3 ſemp minor eſſet mediata: q2 paſſio
diffõni ſubi ineſt mediãte diffõne ꝓpria. ¶ Item ſi diffõ
ſubi eẽt mediũ: tũc eẽt petitio in oĩ demr̃atione. ↄñs ẽ fl3.
ergo ⁊ añs. Probatio ↄñtie. In demr̃atione in maiori paſ
ſio pdicat̃ de diffõne ſubi. (ſi diffõ ſubi ſit mediũ) ⁊ in cõ
cluſione pdicat̃ de ſubo. ſed diffõ ſubi: ⁊ ſubm ſunt vna ⁊
eadẽ res. ergo ↄcludit̃:ꝙ q2 paſſio v̇ificat̃ de hac re erit ⁊
vera de eadẽ re ⁊ p ↄñs fit petitio. ¶ Hic dr̃:ꝙ licz diffõ
⁊ diffinitũ ſint eandẽ: tñ diffõ eſt notior q̃3 diffinitũ. Diffõ
eniz cã innoteſcẽdi dat̃. per Ar. ⁊ iõ paſſio ineſt noti⁹ diffi
nitioni q̃3 diffinito: ⁊ ideo non petit̃. ¶ Contra. diffinitũ
⁊ diffõ ſunt vna res vt ↄceſſu3 eſt: ſed paſſio demr̃at̃ de re
rõne rei: ⁊ non rõne alicui⁹ intẽtionis. ergo paſſio demr̃a
tur de diffinito p hoc ꝙ ineſt diffõni arguit petitionem.
¶ Itẽ. 8. topicoꝝ. Unus modus petitionis eſt qñ ꝓbat̃
diffinitũ p diffõnẽ ⁊ ecõtra. hic ergo erit petitio. ¶ Itez
demr̃atio eſt ex pmis: ſ3 qñ accipit diffõ ſubi non arguit
ex pmis: ergo diffõ ſubi nõ eſt mediũ. Minor p3. q2 ſubz
vltimũ eſt in demr̃atione. ¶ Ad oppoſitũ illud eſt pncl
piũ in demr̃atiõe qḋ eſt maxie cã. diffõ ſubi eſt cã paſſio
nis: ⁊ ẽt ẽ cã diffõnis paſſionis: ergo diffõ ſubi mediu3 eſt
in demr̃atione. p3 minor. p Ar. in fine ſcḋi hui⁹ in illo tex
tu. Pncipiũ eniz eſt qḋ magis ꝓximũ. Dicit ẽt alibi ꝙ ſi
aliq̃ paſſio debeat demr̃ari de ſubo: potius d3 demr̃ari p
c. qḋ eſt diffõ ſubi: q̃3 p. b. qḋ eſt diffõ paſſionis: ⁊ dicit cã3.
q2. c. qḋ eſt diffõ ſubi: eſt cã ipſius. a. paſſiõis: ⁊ ẽt ipſius. b
qḋ eſt diffõ paſſionis. ¶ Itẽ illḋ nõ eſt mediũ in demr̃a
tione. quo cognito ↄtingit q̃rere pp qd. ſ3 cognita paſſio
ne de ſubo p diffõnez paſſionis ↄtingit q̃rere pp qd ineſt
ſubo. ergo diffõ paſſionis non eſt mediũ in demr̃atione.
¶ Itẽ diffõ illius eſt mediũ in demr̃atione: ex cuius pn
cipijs cognoſcit̃ qd eſt paſſio: ⁊ q2 eſt ⁊ ẽt cauſat̃. Sed ex
pncipijs ſubi cauſat̃ qd paſſionis: ⁊ ẽt eſſe: ergo qd paſſio
nis non eſt mediũ in demr̃atione. ¶ Item demr̃atio eſt
ex neceſſarijs: ſed ſyllus in quo ↄcludit̃ paſſio de ſubo p
diffõnẽ ſubi eſt ex neceſſarijs: ergo talis ſyllus eſt demr̃a
tio. ¶ Itẽ ſyllus in quo ↄcludit̃ paſſio de ſubo p diffõnẽ
eſt bonus. aut ergo dyalecticus aut demr̃atiuus. Nõ dya
lecticus. q2 dyalecticus non eſt ex neceſſarijs: ſed tñ ex ꝓ
babilibus. ergo tũc ſyllus eſt demr̃atiuus.

Ad qõnem dr̃:ꝙ diffinitio paſſionis eſt mediũ
in demr̃atione potiſſima: ⁊ hui⁹ rõ
eſt. Demr̃atio d3 eſſe ex imediatis: ſ3 ſi diffinitio ſubi eẽt
mediũ in demr̃atione minor non eẽt imediata: ſ3 media
ta: q2 paſſio imediate ineſt ꝓprie diffinitioni: ⁊ mediante
illa ineſt diffinitioni ſubi. ergo mediate ineſt diffinitioni
ſubi. Diffinitio. ergo ſubi non eſt mediu3 in demr̃atione.
¶ Cõtra illud. p illam rõnez ꝓbo:ꝙ diffinitio paſſionis
non eſt mediũ in demr̃atione: q2 tũc minor eẽt mediata
in tali demr̃atione in qua pdicatur diffinitio paſſionis de
ſubo: q2 diffõ paſſionis imediatius ineſt diffõni ſubi q̃3
ſubo: ſicut paſſio p ſe imediatius ineſt ꝓprie diffinitioni
q̃3 diffinitioni ſubi. qua ergo rõne tu ponis ꝙ diffõ ſubi nõ
eſt mediũ in demr̃atione: q2 tũc minor eẽt mediata: eadẽ
rõne arguo tibi ꝙ diffõ paſſionis non eſt medium in de
monſtratione: q2 minor eẽt mediata. ¶ Itẽ ꝙ diffinitio
paſſionis non eſt mediũ in demr̃atione potiſſima p3 per

duas rōnes predictas.tū qꝛ adhuc ↄtingit q̄rere ꝓpter qd̄ facta tali demōſtratiōe.tū qꝛ diffinitio ſubiecti eſt cā tam paſſionis q̄ ſue diffinitionis.ꝛ etiā totius qd̄ eſt in diffinitione.¶ Itē rō iſtoꝝ nō ligat:qꝛ nō ſequit̄ ꝙ mi⸗ noꝛ eſſet mediata ſi diffinitio ſubti eſſet mediū. Ad ꝓba⸗ tionē dr̄.ꝙ nō ligat:qꝛ tā paſſio q̄ diffinitio paſſiōis inſunt ſubo.¶ Itē paſſio ꝛ diffō īſūt ſubto imediate imediatio ne ſubiecti. Simil̄r vtrūq3 ineſt diffōni ſubti imediatio ne cāe.¶ Tn̄ dicis.ꝙ paſſio imediate ineſt ſubto ꝛ etiā3 diffinitioni ſubti.Que ergo eſt rō quare paſſio magis de⸗ mōſtrat̄ de ſubto ꝑ diffinitionē ſubti q̄ ecōtra: Nō eni3 vr̄ aliqua rō.¶ Dic dr̄.ꝙ l3 paſſio imediate inſit diffōni ſubti ꝛ diffinito:tn̄ maioꝛ rō eſt q̄re demōſtrat̄ de ſubto ꝑ diffinitionē ſubti q̄ ecōtra.qꝛ paſſio ineſt diffinitōi ſub⸗ iecti imediatione cāe:ineſt etiā ſubto imediatiōe ſubi.nō imediatione cauſe:ꝛ iō alia cauſa ꝛ rō immediationis eſt. ¶ Cōtra illud.diffinitio ꝛ diffinitū ſunt eadē realr̄.Cum ergo paſſio inſit diffinito imediatione ſubti tanq̄ ꝓprio ſuſceptiuo:ergo ineſt diffinitioni tanq̄ ꝓprio ſuſceptiuo. ¶ Dic dr̄.ꝙ l3 diffinitio ꝛ diffinitū ſint eadē realr̄ verū tn̄ diuerſa ſunt ſm rōnē.qꝛ diffinitio exp̄mit cām explici te que includit̄ in diffinito implicite.ꝛ iō dr̄ diffō hr̄e rō⸗ nē cāe magis q̄ ſubm dicat̄ hr̄e rōnē ſuſceptiui.nō tamē pōt ꝓhiberi qn illud qd̄ ꝑ diffōnē ſignificat̄ ſit ſub3 paſ⸗ ſionis:ſpecialius tn̄ dr̄ hr̄e rōnē cāe:qꝛ p̄ncipia paſſionis q̄ ſunt p̄ncipia illius ſubti exp̄mit diffinitio.paſſio enim a p̄ncipijs ſubti cauſat̄ ꝛ illa p̄ncipia exp̄mit diffinitio.

Ad queſtionē ergo dr̄ alr̄ ꝓpter iſta ꝙ diffō ſubti eſt mediū in demonſtra⸗ tiōe potiſſima ꝛ nō diffinitio paſſiōis. Rō p̄mi eſt. Illud qd̄ demōſtrat̄ eſt accn̄s:nō accńs cōe:qꝛ illud p̄us ↄſeqt̄ ſingulare.Sed accn̄s qd̄ demōſtrat̄ p̄mo ↄſequit̄ ſubm vle:qꝛ ꝑ Ar. Principiū demōſtrationis vle dr̄ eſſe. ergo ſubm erit vle.(Alr̄ nō eſſet demōſtratio ex vlibus.) Ac⸗ cidēs ergo qd̄ demōſtrat̄:cū nō ſit cōe :o3 ꝙ ſit ꝓpriū: ſed accn̄s ꝓpriū cauſatur a p̄ncipijs ſpēi eius q̄ notitia cauſat̄ a notitia p̄ncipioꝝ ſpēi. ſed p̄ncipia ſpēi ꝑ diffōnē ſpēi ſiue ſubti exp̄mnnt̄:q̄ notitia paſſionis eſt a notitia diffinitionis ſpēi que eſt ſubm.Diffinitio q̄ ſubti eſt medi⸗ um in demōſtratione potiſſima.Scđm ondo. Illud qd̄ eſt mediū in demōſtratiōe potiſſima facit ſimplr̄ notitiā: ita ꝙ ip3 ineſſe ſiue in cognitiōe ab alio nō depēdeat.S3 diffinitio paſſiōis depēdet in eē ꝛ in cognitiōe a ſubto ꝛ a p̄ncipijs ſubti cauſat̄ illa diffinitio paſſionis. q̄ diffinitio paſſionis nō pōt eſſe mediū in demōſtratione potiſſima. ꝛ ille ſunt rōnes Thome expoſitoris. ¶ Intelligēdū tn̄ ꝙ l3 diffinitio paſſionis nō ſit mediū in demōſtratiōe po tiſſima:eſt tn̄ mediū in aliqua demōſtratione ſicut patet ex ꝓceſſu Ar.ꝛ iō dicit Ar.ꝙ rō p̄mi termini eſt medius in demōſtratione:ꝛ vtrūq3 eſt itelligēdū de rōne paſſio⸗ nis ſicut dicit expoſitoꝛ.Paſſio enim vno mō dr̄ p̄m⁹ ter minus:alio mō vltimus ↄſiderādo ad ordinē p̄dicatoꝝ ſm ꝙ illud dr̄ p̄us qd̄ eſt ꝓbabilius:ſic paſſio eſt primus terminus:qꝛ paſſio predicat̄ in demonſtratione: ꝛ nunq̄ ſubijcit̄.Conſiderando tn̄ ad ordinē nature:ſic paſſio eſt vltimus termin⁹:qꝛ paſſio poſterioꝛ eſt ſm nā3 ſubo ꝛ ēt p̄ncipijs ſubti.qꝛ paſſio ſub3 ↄſeqt̄ rōne p̄ncipioꝝ ſubti.

Ad primū argumētū dr̄.ꝙ illud ↄcludit ꝙ diffi nitio paſſionis eſt mediū in demon⸗ ſtratione:ꝛ hoc eſt ↄceſſum:nō tn̄ ↄcedit̄ ꝙ ſit mediu3 in demōſtratione potiſſima.¶ Ad aliā auctoritatē ꝑ idē3. ꝙ idē ↄcludit.¶ Ad aliud ꝙ mediū ꝛ extrema ſunt eiuſ⸗ dē generis:nō ita ꝙ ſint eiuſdē gn̄is logici:ſ3 ꝓpō eſt ſic i⸗ telligēda ꝙ mediū ꝛ extrema ſunt eadē p̄ncipio gn̄anti: qꝛ cauſans ſub3 in hoc ꝙ cāt ſub3 ↄcāt ſilr̄ p̄ncipia ſubti.ꝛ

etiam ipſoꝝ paſſionē ex ↄñti.cauſans eni3 hoīem ex ↄñti cāt riſibile:ꝛ ita ſunt ab eodem cānte ſiue gn̄ante. ¶ Ad aliud.ꝙ demonſtratio q̄ demōſtrat̄ ꝑ diffinitionē ſubti: eſt ex imediatis.Et ad ꝓbationē:cū dr̄ ꝙ paſſio ineſt ſubo mediate:qꝛ diffinitio paſſionis imediate ineſt ſubo ꝛ paſ⸗ ſio ꝑ illā.dr̄ ꝙ tā diffinitio paſſionis q̄ ipſa paſſio inſunt ſubto imediate.l3 tn̄ diffinitio paſſiōis notius inſit. ¶ Ad aliud ſicut dicebat̄. ¶ Ad rōnē ↄ h̄. Ad p̄mā.ꝙ l3 demō⸗ ſtratio nō ſit ꝑ mediū itētionale:ſed reale.ſ. ꝓpter itētio⸗ nē cāe.cū mediū habeat rōnē cāe:tn̄ diffō ſubti pōt eē me diū in demōſtratione demonſtrādo paſſionē de ſubto ꝓ⸗ pter aliquā intētionē ſcđa3 additā. Nec ꝓpter rē abſolu⸗ te:ſed qꝛ rē ſubti exp̄mit explicite ꝛ ↄtracte q̄ ſignificat̄ ꝑ ſubm mō ↄfuſo.ꝛ iō non eſt petitio:qꝛ arguit̄ ꝑ notitiā diſtinctā nāe alicuius qd̄ in ſe eſt ↄfuſum: ꝛ ita a notiori arguit̄.¶ Ad aliud.ꝙ Ar.in.8ͦ topicoꝝ.intendit ꝙ pe⸗ titio eſt qn̄ arguit̄ a diffinitione:ſi ita ſit ꝙ p̄dicatū noti⁹ in ſit diffinito q̄ diffinitioni:tūc enim eſt petitio:ſed ꝓpria paſſio.ꝛ ſilr̄ qd̄libet p̄dicatum eēntiale p̄us ꝛ notius ineſt diffinitioni q̄ diffinito.ꝛ ideo ↄcludēdo paſſionē de ſubo ꝑ diffinitionē ſubiecti non eſt petitio.Unde intelligēdu3 eſt ꝙ quādo oſtendit̄ p̄dicatū de diffinito ꝑ diffinitione3 qd̄ notius ineſt diffinito:tunc eſt locus ſophiſticus. Sed ſi illud p̄dicatū notius inſit diffinitioni:tūc eſt locus dia⸗ lecticus.¶ Ad aliud p̄ncipale dr̄ ꝙ demōſtratio eſt ex p̄⸗ mis vbi accipit̄ diffinitio ſubti:hoc eſt ex p̄miſſis ꝑ ſe no tis:ꝙ aūt ſubm ſit p̄mū vel vltimū quātū ad hoc non eſt cura.¶ Adhuc pōt argui ad p̄ncipale. In demōſtratiōe ↄclo ꝛ minoꝛ non debet eſſe ꝑ ſe ſm eūdē modū dicendi ꝑ ſe.Sed ſi paſſio ↄcludit̄ ꝑ ſe de ſubo ꝑ diffinitionē ſubti: tūc minoꝛ ꝛ ↄcluſio erūt ꝑ ſe in eodē mō dicēdi ꝑ ſe.puta ſecūdo mō.Sicut enim paſſio ineſt ſubo ꝑ ſe.ita vr̄ ꝙ ꝑ ſe inſit diffinitioni ſubti ꝛ in eodē mō ex quo ſunt realr̄ ea⸗ dem.¶ Dic dr̄.ꝙ l3 ſubm ꝛ diffinitio ſubti ſint idē realr̄: nō tn̄ op3 ꝙ paſſio inſit diffinitioni ſubti ꝛ ſubo ꝑ eūdem modū dicendi ꝑ ſe:qꝛ diffinitio exp̄mit cām.ꝛ iō minoꝛ vbi p̄dicat̄ paſſio de diffinitione ſubti:eſt per ſe. Quarto mō qꝛ diffinitio ſubti eſt ꝑ ſe cauſa efficiens paſſionis: ſed concluſio vbi predicatur paſſio de ſubiecto: eſt ꝑ ſe ſcđo mō.ꝛ ibi accipit̄ ſubm in rōne cauſe mālis.¶ Cōtra illō. Impoſſibile ē.ꝙ idē realr̄ ſit cā efficiēs ꝛ mālis reſpectu eiuſdē:qꝛ ꝑ Ar.in 2ͦ phy.Efficiēs ꝛ mā nō coicidūt. ſed diffō ſubti ꝛ ſub3 ſūt idē realr̄.q̄ ipoſſe ē ſub3 hr̄e rōnē cāe mālis ꝛ diffōnē hr̄e rōnē cāe efficiētis.¶ Dic pōt dici.ꝙ maioꝛ ſolū vitatē h3 in trāſmutatiōib⁹.ꝛ h̄ itēdit Ar. in 2ͦ phy.ſ3 diffō ſubti nō ē cā efficiēs reſpcū paſſiōis ꝑ trāſ⸗ mutationē:ſ3 ꝑ quādā emanationē:ꝛ iſto mō illō idē pōt eē cā mālis ꝛ efficiēs.¶ Alr̄ dr̄ ad p̄ncipalē rōnē: ꝙ ↄclo ꝛ mioꝛ pn̄t eē ꝑ ſe eodē mō dicēdi ꝑ ſe:ſicͭ hec ē ꝑ ſe. Ois triāgulus h3 tres ꝛc.ꝛ hec ſilr̄ hyſocheles h3 tres ꝛ h̄ eo⸗ dē mō:qꝛ ſcđo mō.ꝛ tn̄ p̄⁹ pōt d̄mr̄are hāc ſcđa3 eodē mō. i ꝓpoſito paſſio pōt ieē ſubo:pōt ēt ieē diffōni ſubi penes ſcđ3 modū dōi ꝑ ſe:ꝛ tn̄ paſſio pōt d̄mr̄ari de ſubo ꝑ h̄ ꝙ ieſt diffōni ſubi:qꝛ tā ſub3 q̄ diffō ſubi ſūt cāe paſſiōis:tn̄ diffōni ieſt noti⁹ ꝛ ſimplicͥ⁹.ꝛ iō i alio gradu q̄ diffinito: qꝛ notius ineſt diffinitioni ſubti.vn̄ nō eſt incōueniēs in eodē mō dicēdi ꝑ ſe plures eē gradus quoꝝ qdā ſunt no⸗ tiores ꝛ qdā ignotiores ꝛc.

Queſtio. LVII.

Queritur an ↄtingat demōſtrare ꝑ oēs cās.Et nō vr̄.ꝑ i⸗ mo ꝙ nō ꝑ cām finalē:qꝛ medium in de⸗ monſtratiōe d3 eē p̄us effectu:cā finalis non eſt prioꝛ:ſ3 poſterioꝛ effectu.ergo ꝛc. ¶ Dr̄ ꝙ cauſa finalis eſt p̄oꝛ effectu ſm intentionem:l3 ſit poſterioꝛ in executione ꝛ hoc ſufficit:

¶ Contra. cauſa realiter debet precedere effectum. ergo non ſufficit ꝙ cauſa finalis ſit prior intẽtione ad hoc ꝙ ſit cauſa ⁊ medium. ſed oportet ꝙ ſit prior in executione. ¶ Item ꝙ cauſa efficiens non ſit medium: videtur quia medium in demonſtratione eſt tale quo poſito ponitur ⁊ effectus: ⁊ quo remoto remouetᷣ ⁊ effectus: ſ; poſita cauſa efficiẽte põt effectus non poni. vt poſito edificatore non eſt neceſſariũ domũ eſſe ergo cã efficiens non eſt mediũ in demonſtratione. ¶ Itẽ cã dꝫ eſſe intrinſeca que ẽ mediũ in demonſtratione: qꝛ demonſtratio eſt ex ꝓprijs ⁊ ꝓpria ſunt intrinſeca. S; cã efficiens non eſt intrinſeca ſicut nec cauſa finalis. ergo neutrum eſt mediũ in demõſtratione. ¶ Itẽ ꝙ cauſa formalis non ſit mediũ videtᷣ. Formalis cauſa indicat totũ eẽ rei. ergo arguẽdo ꝑ cãm formalẽ ad illud cuius eſt forma eſt arguere ab eodẽ ad idẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs petitur ꝑncipiũ. ¶ Itez ꝙ cã mãlis non põt eſſe mediũ videtᷣ ꝑ tres rõnes. Primo qꝛ medium in demonſtratione dꝫ eſſe neceſſariũ reſpectu paſſionis: ſ; cã mãlis non eſt neceſſaria. Eſt enim ꝑ Ariſto. materia qua res poteſt eſſe ⁊ non eſſe. ergo ⁊c̃. ¶ Item illud eſt medium in demonſtratione a quo egreditur paſſio. ſed a compoſito egreditur paſſio ratione forme ⁊ non rõne materie. ergo cauſa compoſiti eſt mediũ in demonſtratione ⁊ non cauſa mãlis. ¶ Tertio pꝫ hoc idẽ ſic. Illud quod eſt ꝯclo non põt eſſe mediũ in demonſtratione. cuius ꝓbatio eſt: qꝛ ꝯclo in demonſtratione dꝫ eſſe mediata. ſed medium eſt imediatũ: ſed cã mãlis eſt ꝯcluſa ꝑ cãm formalẽ in demonſtratiõe. Dicit eniꝫ Ar. ꝙ diffinitio mãlis demõſtratᷣ ꝑ formalẽ. ergo ⁊c̃. ¶ Ad oppoſitum eſt Ar. in iſto capitulo. Q̃ñ aũt ſcire opinamur.

Ad queſtionem dicitur ꝙ contingit demõſtrare per quodlibet genus cauſe. Cuius ratio eſt: quia cauſa ⁊ medium ſunt eadez. ſed contingit demonſtrare per quodlibet medium demõſtrationis: ergo per quodlibet genus cauſe. Similr hoc oſtendit Ariſtotiles inductiue. Contingit enim demonſtrare per cauſam materialem: vt ſi oſtenditur: ꝙ compoſitum eſt corruptibile: quia habet materiam. Similiter ſi ſic arguitur. Omne medium duorum angulorũ rectorum eſt angulus rectus: ſed angulus trianguli conſtituti intra diametrum circuli eſt medium duorum angulorum rectorum: ergo ille angulus eſt angulus rectus: hic demonſtratur quodãmodo per cauſam materialem: ſicut dicit expoſitor: quia arguitur a partibus ad totum ⁊ partes ſunt materialia reſpectu totius. arguitur etiam quodãmodo per cauſam formalem: quia per diffinitionẽ paſſionis ⁊ per diffinitionem anguli recti. Angulus enim rectus eſt medium duorum angulorum. Contingit etiaz demonſtrare per cauſam efficientem ſicut declarat philoſophus vt ſi arguatur. Athenienſes debellandi ſunt a medis propter hoc ꝙ cõmiſerunt belluz in ſardenſes qui fuerunt ſubiecti regi medorum: tunc arguitur per cauſam efficientem. Contingit etiam demonſtrare per cauſam finalem vt ſi arguatur ꝙ bonũ eſt deambulare poſt cenam: quia eſt ſanatiuum: ſic ergo patet: ꝙ contingit demonſtrare per omnes cauſas. ¶ Propter rationes itelligendum eſt. ꝙ licet cauſa materialis poſſet demonſtrari per cauſam formalem vel finalem propter hoc ꝙ eſt imperfectior cauſa formali. Eſt enim finis cauſa efficiẽtis per Ariſtotilem ⁊ efficiens cauſa forme ⁊ forma cauſa materie: verum tamen cauſa materialis poteſt eſſe medium reſpectu paſſionis conſequentis compoſitũ ratione materie. licet enim ſit poſterior cauſa formali: eſt tamen prior reſpectu paſſionis. Et ſimilr ſi oſtendatᷣ ꝙ cõpoſitum ſit corruptibile: qꝛ eſt habẽs materiam.

Ad primum argumentum ſicut dicebatur: ⁊ ad rationem contra hoc. ꝙ non oportet ꝙ cauſa realiter precedat effectum: ſed ſufficit ꝙ res precedat effectum in intentione: que tamen intentio finis non eſt cauſa reſpectu effectus. ſed res ipſius finis ſub intentione ⁊ hoc ſufficit ad hoc ꝙ effectum realr cauſet. ¶ Ad aliud. ꝙ efficiens eſt talis cauſa ꝙ ipſa poſita ponitur effectus. ⁊ ita minor eſt falſa. Et ad probationem dicitur. ꝙ edificator non eſt cauſa domus: ſ; eſt cauſa fieri: ⁊ cauſa domus in potentia. Sed edificans actualiter eſt cauſa actualis domus: ⁊ ideo non ſequitur: edificator eſt. ergo domus eſt: quia edificator non eſt cauſa eſſe domus nec fieri actualiter: ſed fieri potentialiter: ſequitur tamen. edificans eſt. ergo domus fit: ſed non ſequitur. ergo domus eſt. Efficiens enim ſolum eſt cauſa fieri ⁊ non eſſe niſi per accidens: quia ad fieri aliquando conſequitur eſſe. ¶ Ad aliud ꝙ medium in demonſtratione non oportet eſſe intrinſecum rei: ſed poteſt eſſe cauſa extrinſeca. Iuxta quod intelligenduz eſt ꝙ quedam ſunt cauſe eſſe rei: ⁊ quedam ſunt cauſe fieri. Forma ⁊ materia ſunt cauſe eſſe rei. Finis ⁊ efficiens ſunt cauſe fieri rei: ⁊ ſicut formalis ⁊ materialis concludant neceſſario eſſe rei: ita finalis ⁊ efficiẽs neceſſario demonſtrant fieri rei per ſe. Due ſunt cauſe intrinſece. Alie due ſunt cauſe extrinſece. ⁊ hoc patet. ꝙ non oportet medium in demonſtratione eſſe cauſam intrinſecam rei. ¶ Ad probationem neganda eſt hec conſequentia. Demonſtratio eſt ex proprijs ⁊ intrinſecis: quia hoc medium eſt falſum: ſcilicet omnia propria ſunt intrinſeca. ¶ Ad aliud. ꝙ cauſa formalis non eſt totum eſſe rei: licet ſit perfectio totius eſſe: quia quod quideſt in ſe non includit ſolum formam: ſed etiaz formam ⁊ materiam non quãcunq;. ſed materiam pertinent ad ſpeciem. ¶ Ad aliud. ꝙ duplex eſt materia. materia pertinens ad indiuiduũ: ⁊ materia pertinens ad ſpeciem: per Ariſtotilem in ſeptimo. materia pertinens ad indiuiduum non eſt medium in demonſtratione: ſed materia pertinens ad ſpẽm: ⁊ iſta neceſſaria eſt. ¶ Ad aliud ꝙ paſſio proprijſſime dicta cognoſcitur in compoſito ratione forme: ⁊ non ratione materie. Aliqua tamen paſſio cognoſcitur de compoſito ratione materie: ſed illa non debet dici paſſio ita proprijſſime. ¶ Ad aliud. ꝙ diffinitio materialis demonſtrari poteſt per diffinitionem formalem: ⁊ reſpectu illius poſterior eſt ⁊ mediata mediatione cauſe: quia non ita prima nec perfecta. reſpectu tamẽ alicuius paſſionis poteſt eſſe cauſa mediata ⁊ prima. Unde ꝙ ſit prius ⁊ poſterius reſpectu diuerſoꝝ non eſt incõueniens.

Queſtio. LVIII.

Queritur An quelibet pars diffinitiõis ſit in plus ꝙ̃ diffinitum. Et non videtur. Ariſtotiles dicit in ſeptimo metaphyſice. ꝙ diffinitio debet dari ex genere ⁊ vltima differentia. Sed vltima differentia datur ab vltima forma ſiue ab vltimo gradu que non excedit ſpeciem: ergo differentia vltima conuertibilis eſt cum ſpecie. Aliqua ergo pars diffinitionis nõ eſt in plus ¶ Item tota diffinitio eſt conuertibilis cum diffinito. ſed niſi aliqua pars eius conuerteretur cum diffinito non eſſet aliqua cauſa quare tota diffinitio conuertatur: ergo oportet ꝙ aliqua pars non ſit in plus. ¶ Hic dicitur. ꝙ tota diffinitio eſt conuertibilis: ⁊ tamen non oportet ꝙ aliqua pars ſit conuertibilis. ⁊ huius ratio oſtẽditur per exemplum Ariſtotilis. Ternarius ſic diffinitur. Ternarius eſt numerus impar primus vtroq; modo. S; quelibet pars eſt in plus ꝙ̃ ternarius: totum tamen conuer-

ſibile. ¶ Et ſi queritur qualiter ex his fit vnum ex quo quelibet pars excedit? ¶ Dicitur ꝙ ex hoc ꝙ vnuꝫ additur alteri: ⁊ ſic vnū per alterum determinatur. ¶ Contra illud. nihil additum alteri ipſum determinat ad aliquid quod eſt inferius eo: verbi gratia: ſenſibile additū corpori non determinat corpus ad hominem. cum ſit inferius ad ſenſibile. ſed ſpecies ſpecialiſſima eſt inferior ꝗ differentia per te qui dicis ꝙ quelibet pars diffinitionis eſt in plus: ergo per additionem vnius partis ad aliam non poteſt fieri determinatio ad intellectū ſpeciei. ¶ Itē ad principale. Ariſtotiles in ſeptimo metaph. dicit ꝙ ſufficit diffinire ex primo genere ⁊ vltima differentia. quia vltima differentia includit totam ſubſtantiam diffiniti. ergo cum diffinito conuertitur. ergo aliqua pars diffinitionis non eſt in plus. ¶ Item diffinitio datur ex genere ⁊ vltima differētia ⁊ ſpecifica: ſed talis differentia cōuertitur cum ſpecie. ergo ⁊c. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſto. dicens ꝙ quelibet pars diffinitionis eſt in plus: totū ad conuertibile.

Ad queſtionem dicitur ꝙ poſſumus intelligere differentiam eſſe in plus ꝗ diffinituꝫ dupliciter. Uno modo ꝙ excedat diffinitum quantum ad ſuppoſita. ⁊ iſto modo differentia vltima non eſt in plus: ⁊ per conſequens non quelibet pars diffinitionis eſt in plus. Alio modo poteſt intelligi differentiam eſſe in plus: quia ſimplicius. ⁊ iſto modo differentia ⁊ genus ⁊ quelibꝫ pars diffinitiōis eſt in plus ꝗ diffinitum. Primuꝫ patet: quia differentia vltima accipitur ab vltima forma (ſi ponantur eſſe plures) vel ab vltimo gradu vnius forme: ſed ſiue ponatur vltima forma ſiue vltimus gradus: illa non excedunt ſpecies. ergo eadem differentia que ab his accipitur non excedit ſpeciem quo ad ſuppoſita. ⁊ per conſequens quo ad ſuppoſita non eſt in plus. Secundum patet: quia ſpecies diffinienda componitur ex genere ⁊ differentia in ſuo conceptu ſicut ſtatuꝫ componitur ex ere tanꝗ materiale ⁊ ex figura tanꝗ ex forma. per Porphyrium. Sed componētia ſunt ſimpliciora ꝗ compoſitum. quelibet ergo pars diffinitionis ſimplicior eſt ꝗ diffinitum. ⁊ iſto modo eſt in plus. ¶ Intelligendum tamen propter auctoritates Ariſtotilis: ꝙ quedam ſunt differentie per ſe ⁊ ſpeciales. Quedam vero per accidens ſiue accidentales. Accipiendo differentias primo modo vltima conuertibilis eſt: ⁊ hoc eſt quod Ariſtotiles dicit in ſeptimo metaph. ꝙ vltima differentia includit totam ſubſtantiam. Uerūtamen accipiendo differentias ſecundo modo. Ultima differentia ⁊ quelibet alia eſt in plus. ⁊ Ariſtotiles loquens vt logicus docet diffinire per tales differentias: eo ꝙ tales differentie ſubſtantiales ſunt nobis ignote. ⁊ loco differentiarum ſubſtantialium accipimus accidentales: ſicut patet in hac diffinitione. Trinarius eſt numerus impar primus vtroqꝫ modo. Impar enim non eſt differentia per ſe ſed eſt accidens numeri. ⁊ ita accidens cōmune reſpectu ternarij. Conuenit enim ternario ⁊ non nouennario. Similiter primo vtroqꝫ modo: cōuenit dualitati ⁊ ternario: ⁊ iſto modo quelibꝫ pars diffinitionis vel differentia eſt in plus quo ad ſuppoſita: totum autē eſt cōuertibile cum diffinito. Per hoc ad rationes.

Ad primam patet quid dicendum eſt. ¶ Ad illam auctoritatem dico. ꝙ intellexit Ariſtotiles ſic. ꝙ illud quod diffinitur eſt ex genere ⁊ differentia vltima accipiendo differentiam per ſe: ⁊ illa conuertibilis eſt cum ſpecie quo ad ſuppoſita: licet ſit in plus quo ad ſimplicitateꝫ. ¶ Ad aliud ſicut dicebatur. ¶ Ad rationem contra hoc. ꝙ nihil determinat alterum ad aliquid quod eſt inferius eo abſolute ⁊ ſufficienter de ſe: ſed tamen viciſſim eſt determinatio: vt ſi dico numerus impar primus vtroqꝫ modo. Hoc accidens impar non eſt de ſe ſufficiens ad determinandum hoc quod eſt primus vtroqꝫ modo. ſed ex hoc ꝙ impar determinet hanc differentiam primus vtroqꝫ modo: quod eſt indifferens ad dualitatem; quia numerus binarius non integratur ab aliquo numero vt patet: ſicut nec ternarius. ⁊ ternarium ipſum comprehendo ad numeros impares ⁊ econtra. Hec particula primus vtroqꝫ modo determinat numerum imparem quī eſt indifferens ad numerum ternarium ⁊ nouennariuꝫ ⁊ alios impares numeros ipſum comprehēdo ad numerum primum vtroqꝫ modo. Ex hoc patet. ꝙ ex tali mutua contractione fit totum conuertibile. ⁊ ideo conceditur illud quod ratio probat. Probat enim ꝙ vna differentia que cōmunis eſt non poteſt ipſum comprehendere ad ſuum inferius ſufficienter ⁊ hoc concedo: tamen ex mutua contractiōe fit intellectus determinatior ꝗ aliqua pars deſcriptionis ſm̄ ſe. ¶ Ad alias duas rationes patꝫ in poſitione. Probant enim ꝙ differentie per ſe ⁊ ſubſtātiales vltime conuertibiles ſunt cum ſuis ſpeciebus: ⁊ hoc eſt conceſſum: ſunt tamen in plus quo ad ſimplicitatem.

Queſtio. LIX.

Queritur An differentie ſubſtantiales poſſint nobis innoteſcere per accidentia cōmunia ſicut dicit Ariſtotiles. Et non videtur. Illud quod eſt cōmune ⁊ indeterminatum nō ducit in cognitionem alicuius determinati. ſed accidentia cōmunia ſunt indifferentia ⁊ indeterminata ad multas ſpecies: ergo nō ducunt in cognitionem vnius ſpeciei. ¶ Item accidens ſi inducit in cognitionem alicuius ducit in cognitioneꝫ proprij ſubiecti: ſed ſubiectum ad quod primo conſequitur accidens cōmune eſt indiuiduum. ergo primo inducit in cognitioneꝫ indiuidui ⁊ non in cognitionē differētie ſpecifice. ¶ Item nihil agit vltra ſuam ſpeciem: accidens ⁊ ſubſtantie ſunt diuerſe ſpecies. ergo accidens non ducit in cognitionem ſubſtantie. ¶ Item ſi ſic. ⁊ tunc ſpecies ſubſtantie relucerent in ſpeciebus accidentium: quia effectus relucet in ſua cauſa: ſed hoc eſt falſum. ergo ſubſtantia non cognoſcitur per accidentia. ¶ Hic dicitur. ꝙ conſequens eſt verum. ¶ Contra. ſi accidens ducit in cognitionem ſubſtantie: accidens non eſt cauſa cognitiōis ſubſtātie niſi equiuoce. Sed in cauſis ⁊ effectibus equiuocis non oportet ꝙ effectus relucent in ſua cauſa: ſed in vniuocis. ¶ Item ad principale. accidens cōmune non ducit in cognitionem ſubſtantie niſi ratione ſubiecti ex hoc ꝙ cognoſcimus ꝙ accidens nō poteſt eſſe niſi in ſubiecto nos cognoſcimus ſubiectum ſub ratione ſubiecti. Sed ꝙ illa ſubſtantia ſit hoc ſubiectum vel illud hoc nō ſcimus. Accidens ergo cōmune ducit in confuſam cognitionem ſubſtantie. Sed differentia ſpecifica eſt principium cognoſcendi ſubſtantiam ſub determinata ratione ⁊ non confuſe: quia per iſtam diſtinguitur vna ſpecies ab alia. ergo accidens commune non ducit in cognitionem differentie ſpecifice. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtotiles. dicit enim differentias cognoſcimus per cōmunia principia in illa parte. Alius eſt modus ⁊c. ¶ Item hoc patet ratione. differētie ſubſtantiales ſunt magis nobis occulte ꝗ propria accidentia: ſed accidentia propria ſunt nobis magis occulta ꝗ accidentia cōmunia. ⁊ noſtra cognitio eſt a magis notis nobis ad minus nota ⁊ magis occulta. ergo noſtra cognitio eſt primo incipienda ab acciden-

tibus omnibus: ⁊ ſic deueniendo in propria accidentia: ⁊ poſtea in demonſtrationem

Ad queſtionē dicitur ꝙ differentie ſubſtantiales innoteſcunt nobis ꝑ accidentia cōmunia. cuius ratio eſt: q2 omnis noſtra cognitio eſt a magis notis nobis ad minus nota: q2 omnis noſtra cognitio ortum h3 a ſenſu. Sed accidentia cōmunia ſunt nobis magis nota ꝙ̄ accidentia ꝓpria: q2 ad ſenſum ſunt manifeſta: ꝓpter qḋ cognitio noſtra ortum h3 a cognitione accidentiu3: ⁊ ꝑ illa fiunt differētie ſubſtantiales nobis note. ⸿ Intelligendum tamen eſt ꝓpter rōnes ꝙ accidentia cōmunia non ſunt ſufficiens principium ducēdi in cognitionem ſubſtantie vt ꝓbant quedam rōnes: q2 cōmune ſm ꝙ tale non ducit in cognitionem alicuius ꝓprij ſub propria rōne: ꝓpter quod accidens commune nō eſt immediatū principiu3 ducendi in cognitionem differentie ſubſtātialis: verūtamen accidens cōmune eſt principiū preparatiuū ⁊ coadiuuans ad cognitionē ſubſtantiaꝝ. Cognitio igitur ſubſtantie: oritur a cognitione accidētis tanq̄ a iuuante: l3 non a ꝑncipio ſufficiente. vnde accidentia cōmunia maximaz partem cōferunt ad cognoſcēdum qḋ q̄d eſt. ꝑ Ariſtotilem in primo de aīa. Ducunt enim in cognitionē cōfuſam ſubſtantie: l3 nō in diſtinctā ſiue determinataz. ⸿ Aliud intelligendum ꝙ accidēs ducit in cognitionem ſubiecti ſub tali ordine: q2 ex perceptione multoꝝ accidētium cōmuniu3 ſimul virtute intellectus diſcurrentis nos deuenimus in cognitionem alicuius accidentis ꝓprij. ⁊ ſic vlterius in cognitionem differentie ſubſtantialis tanq̄ ab effectu ad cauſa3: ⁊ ita a cognitione confuſa deuenimus in cognitionem determinatam: ſicut patet in exemplo: per hoc ꝙ homo ꝑcipit aliquid multū in remotis de ipſo ꝑcipit ꝙ ſit aīal: ⁊ poſtea deuenit in cognitionē magis ſpecialem.

Ad rationes prime rationes oſtendunt ꝙ accidentia cōmunia non ſunt principium ſufficiens ⁊ immediatum ducendi in cognitione3 ſubſtantie: q2 cōmune nō eſt principium ſufficiens deueniendi in cognitionē ſubſtantie determinate. Similiter ſi eſſet principium. tunc ſubſtantia reluceret in ſpecie accidentis. ⸿ Ad auctoritates ad oppoſitum. oſtendunt ꝙ accidentia ſunt preparatiua cognitionis ipſius ſubſtātie. Uel aliter poſſet dici ꝙ multa accidentia ſimul accepta ſunt principium ſufficiens: ⁊ ſm hoc patet ad prima3 rationem. ⸿ Ad ſecundum ſimilr pate3: ꝙ ex vno accidēte non deuenimus in cognitionē indiuidui: tn̄ ex multis deuenimus: ⁊ ſic in nām ſpēi. ⸿ Ad aliud patet: ꝙ non oportet ſubām relucere in ſpē accn̄tis: l3 ꝑ ſpēm accidentis deueniamus in cognitione3 ſub̄e. Accidēs eni3 virtute ꝓpria non ducit in cognitionē ſub̄e niſi virtute ſubaꝝ in q̄bus ſunt. Accidētia enim virtute ſub̄e in qua ſunt gignūt ſpēm in intellectu ſimul cum adiutorio intellectus agētis ⁊ ꝑ illas ſpēs accidētiū gn̄atas in intellectu. ītellectus diſcurrit apprehēdēdo ſubām ſub ꝓpria ratiōe: ſine ſpē: ⁊ ſic ponit̄ ꝙ ſub̄a facit ſpēm in intellectu: ⁊ tn̄ nullā ſub ſenſu. ⸿ Et ſi dicat̄. ꝙ tūc accidēs erit ꝑmū ſub3 itellectus. Dic dicunt ꝙ primu3 ſub3 eſt duplex. gn̄atione ⁊ perfectione. Accidens eſt primum ſubm generatiōe: ſubſtantia vero perfectione.

Queſtio. LX.

Queritur An diffinientē neceſſe ſit ſcire omnia. Et ſic videtur. quia ſi aliquis diffiniat hominē oportet ꝙ cognoſcat rationale homini ineſſe: ita ꝙ non aſino nec alicui alteri: ſed ad hoc ꝙ cognoſcat rationale nō ineſſe aſino oportet ꝙ cognoſcat aſinu3 ⁊ quodlibet aliud cui cognoſcit rōale non ineſſe: ⁊ ſic oportet eū omnia cognoſcere. ⸿ Item hoc patet per Ariſtotile3 in littera. Cognoſcens differentiam aliquoꝝ cognoſcit illud quod differt ⁊ illud a quo differt. Sed diffinientem oportet cognoſcere differentiam diffiniti qua differt a quolibet alio: ergo cognoſcit diffinitum ⁊ quodlibet aliud. cognoſcit ergo omnia. ⸿ Ite3 diffinitio eſt diſtincta cognitio diffiniti. ergo cognoſcens aliquid per diffinitione3 cognoſcit per diſtinctam cognitionē a quolibet alio: ſed diſtinctam cognitionem non habet diffiniti niſi q̄lib3 aliō cognoſcat. ergo ⁊c̄.

Ad queſtionem dicitur. ꝙ oportet diffinientem cognoſcere omnia in vniuerſali non tamen in particulari. Primum patet: quia diffiniens homine3 habet cognoſcere rationale ineſſe homini: ita ꝙ cognoſcat rōnale nulli alteri ineſſe: ſed hec nō poteſt cognoſcere niſi cognoſcat in vniuerſali oīa. ergo ⁊c̄. Aſſumptū pate3: q2 niſi cognoſcat rōnale nulli alteri ineſſe non cognoſceret animal rōnale ⁊ mortale eſſe diffinitione3 hominis: quia tunc non cognoſceret hoc eē conuertibile cum homine. Secundum patet: quia ſi diffinientem ⁊c̄. tunc impoſſibile eſt aliquid ſcire. ꝓbatio cōſequentie. quia cognoſcere omnia ſub propria ratione impoſſibile eſt cuicunq3. Si tunc oportet cognoſcere omnia ſub propria rōne: impoſſibile eſt ipſum diffinitionē habere ſiue diffinire: ſed non habens diffinitionem nō habet ſcientiam: quia diffinitio eſt medium in demonſtratione per Ariſtotilem. ergo ſequitur ꝙ impoſſibile eſt aliquid habere ſcientiam.

Ad primam rationem dicitur. ꝙ illa ꝓbat nullum poſſe diffinire niſi omnia cognoſcat in vniuerſali: ⁊ hoc eſt conceſſu3. ⸿ Ad aliud ꝙ non oportet cognoſcentem differentiam aliquorum ad inuicem cognoſcere vtrunq3 ſub propria ratione: ſed ſufficit ꝙ cognoſcat vtrunq3 in vniuerſali ſiue in particulari. ⸿ Ad aliud patet per idem ꝙ diſtincta cognitio alicuius poteſt haberi ſi proprium in ſe cognoſcitur ſub determinata ratione: licet alia non cognoſcantur niſi tantū in vniuerſali ⁊c̄.

FINIS

⸿ Expliciunt Queſtiones doctoris Subtilis ſuper libros Poſterioru3. Impreſſe mandato ⁊ expenſis heredū Nobilis viri olim Domini Octauiani Scoti ciuis ac patritij Modoetienſis. Per presbyterum Bonetum Locatellum Bergomenſem. Anno ab incarnatione Domini octauo ſupra milleſimum quinquieſq3 centenſimū. Uigeſimoquarto die menſis Octobris. Fauente deo optimo maximo: cui ſit laus honor virtus ⁊ gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Series primi priorum queſtionum. quarum prima.

Utrum de ſillogiſmo ſimplr ſit ſcientia. car. 2.
2° Utrum ſillogiſmus ſimpliciter ſit ſubiectum in libro priorum. car. 2.
3° Utrum propoſitio ſit oratio affirmatiua vel negatiua alicuius de aliquo: vel alicui' ab aliquo. 3.
4° Utrum omnis propoſitio ſit vniuerſalis particularis indefinita vel ſingularis. 3.
5° Utrū diffinitio ſillogiſmi ſit bona in qua dicitur ſillogiſmus eſt oratio ₢c. 4.
6° Utrum ſillogiſmus ſit genus ad ſillogiſmū dyalecticum ⁊ demonſtratiuum. 4.
7° Utrum dici de omni ⁊ dici de nullo ſit principium neceſſarium ₢c. 5.
8° Utrum dici de omni ſit aliquid vel aliq̄ ₢c. 5.
9° Utrum ſecunda regula ſit vera. quecūq; vni ⁊ eidem ſunt eadem ₢c. 6.
10° Utrum in omni bona conſequentia ex oppoſito conſequentis ſequatur oppoſitum añtis. 6.
11° Utrum ſillogiſmus expoſitorius teneat gratia forme. 7.
12° Utrum omnis ꝓpoſitio vniuerſalis negatiua cōuertatur ſimpliciter. 8.
13° Utrum omnis propoſitio particularis affirmatiua poſſit conuerti ₢c. 8.
14° Utrum omnis propoſitio vniuerſalis affirmatiua conuertatur per accidens ₢c. 8.
15° Utruz propoſitio particularis negatiua poſſit cōuerti ſimpliciter ₢c. 9.
16° Utruz ſubiectum poſſit ampliari per predicatum ad ſupponendum pro alijs ₢c. 9.
17° Utrum propoſitiones de preterito ⁊ de futuro ſimiliter conuertantur ₢c. 10.
18° Utrum propoſitiones de terminis obliquis ſimiliter conuertantur illis de rectis. 10.
19° Utrum obliquus poſſit eſſe ſubiectuz propoſitionis vt. vbi grā. in iſta ꝓpōne ₢c. 11.
20° Utrū ex puris particularibus vel indefinitis poſſit fieri ſillogiſmus. 12.
21° Utrū ex puris negatiuis poſſit fieri ſillus. 12.
22° Utrum quattuor pmi modi prime figure teneant gratia forme. 12.
23° Utrum in ſecunda figura ſint quattuor modi directe concludentes ₢c. 13.
24° Utrum in tertia figura ſint ſolum ſex modi directe concludentes. 14.
25° Utrum propoſitiones modales in ſenſu compoſito conſimiliter conuertantur illis de ineſſe. 14.
26° Utrum propoſitiones modales in ſenſu diuiſo cōſimiliter conuertantur illis de ineſſe. 14.
27° Utrum valeant ſillogiſmi de neceſſario in tribus figuris ₢c. 15.
28° Utrum ex vna de neceſſario ⁊ alia de ineſſe fiat ſillogiſmus ad concludendum de neceſſario in prima figura. 16.
29° Utrum mixtio de neceſſario ⁊ de ineſſe valeat in ſecunda ⁊ tertia figuris. 17.
30° Utrum propoſitiones de contingenti poſſint cōuerti in oppoſitam qualitatem. 17.
31° Utrum ex ambabus de contingenti fiat bon' ſillogiſmus. 18.
32° Utrum ex vna de contingenti ⁊ alia de ineſſe valeat ſillogiſmus. 18.
33° Utrum valeat mixtio de contingenti ⁊ de neceſſario. 19.
34° Utrum omnis ſillogiſmus fiat in aliqua trium figurarum. 20.
35° Utruz propoſitio in qua reduplicatio additur ad predicatum ſit falſa ⁊ inintelligibilis. 20.
36° Utrum ex propōnibus modalibus alijs ab iſtis neceſſariū ₢c. 21.
37° Utrum ex terminis infinitis ⁊ obliquis poſſit fieri ſillogiſmus. 21.

¶ Explicit ſeries primi: ſubijcitur ſecundi.

1° **Utrum** ſillogiſmus ex hypotheſi differat a ſillogiſmo oſtenſiuo. 22.
2° Utrum poſſibile ſit ꝙ ex falſis ſequatur verum: ⁊ non ex veris falſum. 22.
3° Utrū ad vtrūq; ꝯdictoriorū poſſit ſequi idē. 23.
4° Utrum ſillus circularis ſit bonus ſillogiſm'. 23.
5° Utrum ſillogiſmus cōuerſiuus differat a ſillogiſmo ad impoſſibile. 24.
6° Utrū ſillus ex oppoſitis ſit bonus ſillus. 24.
7° Utrum petitio principij peccet contra ſillogiſmū ſimpliciter. 24.
8° Utrum ad bonam inductionez oporteat inducere in omnibus ſingularibus. 25.

¶ Incipit tabula libri primi poſteriorum.

1° **Utrum** omnis doctrina: ⁊ omnis diſciplina ſit ex p̄exiſtēti cognitiōe. 26.
2° Utꝝ acquiſitio ſcīe ſit nobis per doctrinā. 26.
3° Utrum nos intelligamus per ſpēs acquiſitas vel per ſpecies ſeparatas. 27.
4° Utrum tantū due ſint precognitiones. 28.
5° Utrum de dignitate poſſit p̄cognoſci qd eſt. 28.
6° Utrum de paſſione precognoſcatur q2 eſt. 28.
7° Utrum de ſubiecto poſſit cognoſci q2 eſt. 29.
8° Utrum cognitis premiſſis ſimul cognoſcatur concluſio. 29.
9° Utrum cognitis premiſſis in ratione cauſe: ſimul natura cognoſcatur concluſio. 30.
10° Utrum de diffinitione eius quod eſt ſcire: an ſit danda. 30.
11° Utrum demonſtratio ſit ex primis veris ₢c. 30.
12° Utrum hec ſit vera. Unūqđq; pp qđ ₢c. 31.
13° Utrum principia ſint magis nota ꝙ ꝯnes. 31.
14° Utrum concluſio ſit neceſſaria in demonſtratiōe. vt hec ſit neceſſaria ₢c. 32.
15° Utrum hec conditio per ſe ſit poſſibilis. 32.
16° Utrum tm̄ duo ſint modi inherendi per ſe in propoſitionibus. 32.
17° Utrum iſta ſit per ſe. homo eſt animal. 34.
18° Utrum hec ſit per ſe. animal eſt homo. 35.
19° Utrum propoſitio ſit per ſe. p̄mo modo in qua predicatum ⁊ ſubiectum ſignificat idem. 35.
20° Utrum genus ⁊ differentia coniunctim vel diuiſiz ſint in primo modo dicendi ₢c. 35.
21° Utrum propoſitio negatiua ſit per ſe. 36.
22° Utrum ſequatur. hoc per ſe ineſt huic. igit̄ ₢c. 36.
23° Utrum genus per ſe predicetur de dñia. 37.
24° Utrum differentia inferior includat differentiam ſuperiorem per ſe ₢c. 38.
25° Utrum aliquod accidēs per ſe predicetur de ſubiecto. 40.
26° Utrum omne accidens habeat ſubiectum cui ineſt per ſe. 40.
27° Utrum accidens poſſit predicari de alio accidente tāq; de ſubiecto, ſecūdo mō dđi per ſe. 40.

28° Utrum paſſio habens ſubiectum proprium inſit ei per ſe. 41.

29° Utrum vnum oppoſitorum per ſe predicetur de altero. 41.

30° Utrum inherentia ſit de eſſentia accñtis. 42.

31° Utrum tertius modus ſit modus inherẽdi. 43.

32° Utrum quartus modus ſit modus iherẽdi. 43.

33° Utrũ primo preſupponat per ſe: ꝛ hoc eſt q̃rere an ſequat̃. hoc ẽ primo. igitur per ſe. 43.

34° Utꝝ hec ſit vera. oĩs triangulus hꝫ tres ꝑ. 44.

35° Utrum paſſio inherens ſuppoſito alicuius cõmunis habentis vnicum ſuppoſitum inſit illi ſuppoſito primo: vt an paſſio lune primo inſit huic lune. 44.

36° Utruꝫ paſſio poſſit ineſſe primo ſuppoſitis alicui᷒ cõmunis habentis plura ſuppoſita. 45.

37° Utrum cognoſcens vnumquẽqꝫ triangulum cognoſcat triangulum ſimpliciter. 45.

38° Utrum ſignum vniuerſale diſtribuat terminum ſub propria ratione ſuppoſitorum ꝛc̃. 46.

39° Utrum ſequatur: hoc ineſt per ſe. igitur de neceſſitate: quã ↄſequentiam facit Ariſto. 46.

40° Utrum per medium contingens poſſit ſciri neceſſarium. 47.

41° Utrum concluſio neceſſaria poſſet ſequi ſillogiſtice ex premiſſis contingentibus. 48.

42° Utrum accidens cõmune (cuiuſmodi eſt albuꝫ) neceſſario predicetur de ſubiecto: vt ſic dõo. hõ eſt albus. vel cignus eſt albus. 48.

43° Utrum dyalectica ſit ſciencia cõmunis. 48.

44° Utrũ in demonſtratione poſſit eẽ deceptio. 49.

45° Utrum ſi affirmatio eſt cauſa affirmationis: ꝛ negatio negationis. 49.

46° Utrum deficiente ſenſu deficiat ꝛ ſcientia ſm illũ ſenſum. 49.

47° Utrum vnitas ſcientie ſit ex vnitate generis ſubiecti. 49.

¶ Queſtiones ſecũdi poſteriorum.

48° Utrum queſtiões ſint equales numero ſcientys. 50.

49° Utrum ſi eſt ſit queſtio. 50.

50° Utrum quid eſt ſit queſtio. 50.

51° Utrum eſſe exiſtere ſit de eſſentia. 50.

52° Utrum queſtio quid eſt preſupponat ſi eſt. 51.

53° Utrum eſſe quod eſt actualiter eſſentie ſit de eẽntia. 51.

54° Utrum omnis queſtio ſit queſtio medij. 52.

55° Utrum q̃dquid poſſit demonſtrari. 52.

56° Utrum medium in demonſtratione ſit diffinitio ſubiecti vel paſſionis. 52.

57° Utrum ↄtingat demonſtrare per oẽs cauſas. 53.

58° Utrũ quelibet pars diffinitionis ſit in plus q̃ diffinitum. 53.

59° Utrum differentie ſubſtantiales poſſint nobis innoteſcere per accidentia cõmunia ꝛc̃. 54.

60° Utrum diffinientem neceſſe ſit ſcire omnia. 54.

¶ Finis.

Regiſtrum.

a
¶ Queſtiones doctoris
¶ Incipiunt queſtiones
eſt valde imꝑfectus:
poſitionibus excluſiuis

b
affirmatiua: q2 infert
tiui. q̃r ſubm
do homo ab hoīe
parte ante: vbi ẽ ſcdo

c
recte: igit̃ qdam
ceſſariũ. ꝛ ſic ſumit
bus omni: deus:
imo valet lunã

d
quia de illo qd ſolum
¶ Queſtiones vtiliſſime
ſicut pꝫ: d ſeruo
gignit aliã ſpẽm

e
quens eſt neceſſariuꝫ:
¶ Ad aliud dr: q2 iſte
cato. Sed illud non
q̃ icludũt i diffõne

f
¶ Item ſi accñs per
ſubm paſſiõis vlis:
intelligendo aptitudinẽ.
ineẽ oi: quia qd

g
diuerſimode. ꝛ in
¶ Secundi poſteriorum
tũc hõ eẽt ꝑ pure
poteſt intelligi: non

Finis.